སྙན་ངག་དཎྜཱིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཛད་པ་པོ། བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

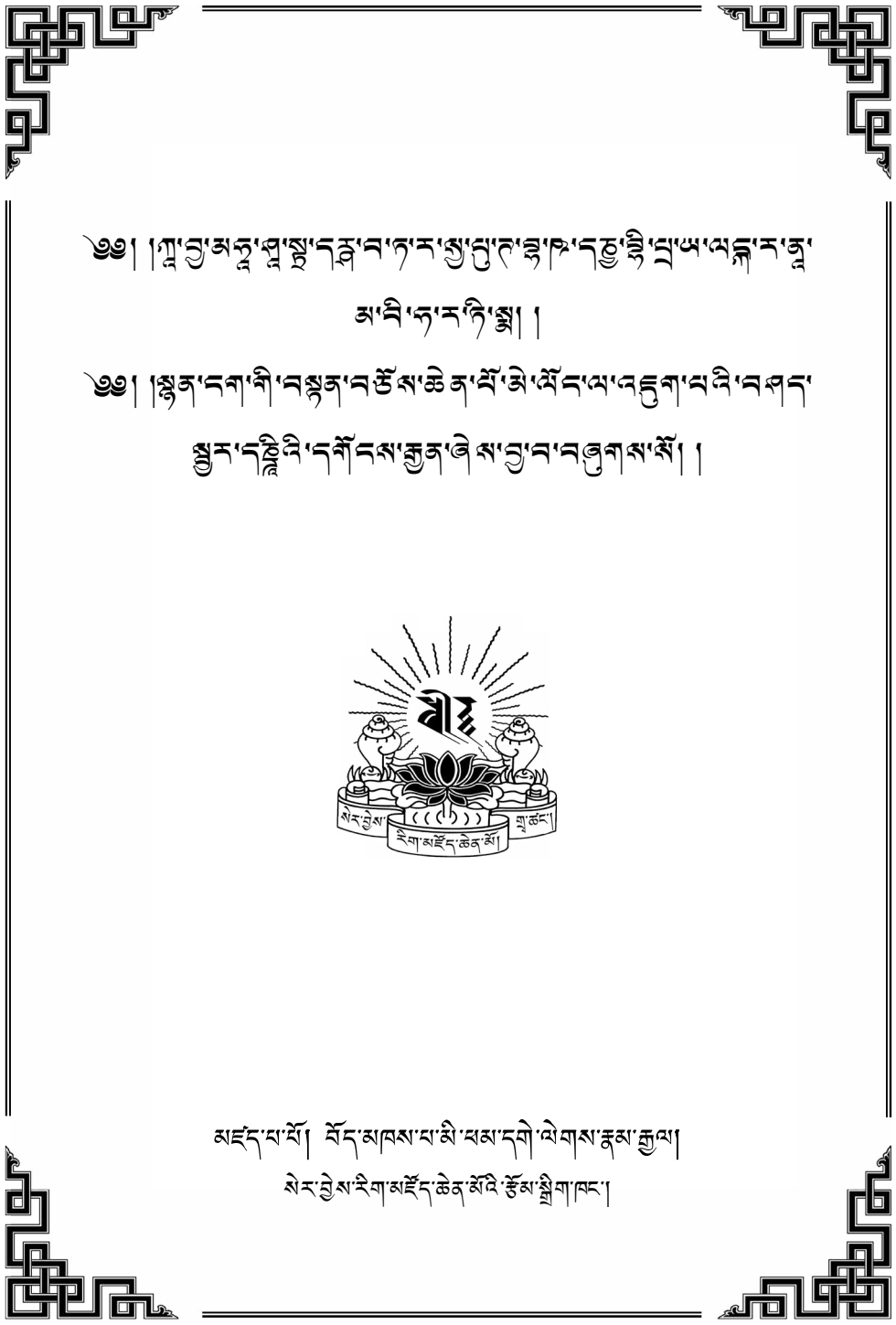

༄༅། །ཀཱ་བྱ་མཧཱ་ཤཱ་སྟྲཱ་དརྴ་བ་ཏ་ར་སྱ་པུ་ཊ་བྷ་ཥ་དཎྱ་བྷི་པྲ་ཡ་ལངྐ་ར་ནཱ་མ་བི་ཧ་ར་ཏི་སྨ། །
༄༅། །སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྦྱར་དཎྜཱིའི་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0347

བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་གི་དེབ་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཡིན།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༢༢ ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པར་གསར་དུ་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

གཤིབ་བསྡུར་བཟོ་སྒྲིག་པ། དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་ཐར་འདོད།

པར་སྐྲུན་གྱི་བདག་དབང་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

i

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།...vi ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད། ....vii ལེའུ་དང་པོ།
མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ།...1 རིག་པའི་གནས་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ།...4 མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་སོགས་བཤད་པ།..18 ཤིས་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བཤད་པ།..24 སྤྱིར་སྙན་ངག་གི་དགོས་པ་སོགས་བཤད་པ།...32 སྙན་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།..40 ལུས་ལ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།..43 ལུས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།..43 སྙན་ངག་གི་ལུས་གཉིས་པ་ལྷུག་པ་བཤད་པ།..65 སྙན་ངག་གི་ལུས་གསུམ་པ་སྤེལ་མ་བཤད་པ།...70 རྗོད་བྱེད་སྐད་རིགས་བཤད་པ།...70 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ལམ་རྣམ་པར་དབྱེ་བཤད་པ།....................................76 སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..77

དཀར་ཆག

ii

རབ་དྭངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..80 མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..81 སྙན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..84 ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..95 དོན་གསལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།...98 རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..100 བརྗིད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།..102 མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།...106 ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།...110 སྙན་ངག་གི་རྒྱུ་བཤད་པ།...115 ལེའུ་གཉིས་པ།
ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་སྤྱིར་བཤད་པ། ....119 དོན་རྒྱན་བཤད་པ།..121 རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...122 དཔེ་རྒྱན་བཤད་པ།..124 གཟུགས་རྒྱན་བཤད་པ།..141

གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..151 བསྐོར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།...157 འགོག་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...160

དཀར་ཆག

iii

དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...174 ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..178 སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།...184 བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..187 ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་བཤད་པ།...190 རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།..192 རྒྱུའི་རྒྱན་བཤད་པ།...197 ཕྲ་མོའི་རྒྱན་བཤད་པ།...207 ཆའི་རྒྱན་བཤད་པ།..208 རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..211 དགའ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།...212 ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།...214 གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..218 རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...219 ཀུན་ཕན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།...220 རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།..221 བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..222 སྦྱར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།..224 ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...230

དཀར་ཆག

iv

མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།...233 འགལ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།..234 སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...237 ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..238 ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..239 ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།...241 ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།...242 ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..243 རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..244 དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།..246 ལེའུ་གསུམ་པ།
སྒྲ་རྒྱན་བཤད་པ།...251

ཟུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་གཞག...251 གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།..267 ཐོག་མཐར་སྦྱར་བའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།...275 ཀུན་ཏུ་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།..276

འདྲེས་པའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།..285 བཟློག་པའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།..285 བྱ་དཀའ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ།...287

དཀར་ཆག

v

དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བ།...290 གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།...296 སྐྱོན་སེལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།..308 འགལ་བའི་དམིགས་བསལ་བཤད་པ།..328 ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།..331 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..335

vi

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།
བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ས་རྟ་ཕྱི་ལོ་ ༡༦༡༨ ལོར་སྐུ་འཁྲུངས། འབྲུག་པ་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྦྱངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མཛད་ཅིང་། སྤྱིར་བོད་མཁས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་སྙན་དེ་ནི་ཁོང་གིས་སྙན་ངག་འགྲེལ་པ་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན་བརྩམས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར། ཕྱི་ནང་རིག་བྱེད་གང་ལའང་མཁས་པའི་སྙན་གྲགས་གང་སར་ཁྱབ་པས་ཤེས་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་དོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩོད་མེད་ཅིག་ཡིན། འདས་ལོ་མི་གསལ།
ཁོང་གི་བརྩམས་ཆོས་ནི། [སྨན་གྱི་རོ་ནུས་བཤད་པ་བེ་ཌཱུརྱའི་མེ་ལོང་]ཞེས་བྱ་བ་བཤད་རྒྱུད་རྐྱང་སེལ་གྱི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་སྨན་སྣ་རེ་རེ་བཞིན་ལ་རོ་དང་། ནུས་པ། ཞུ་རྗེས་གསུམ་ལྡན་གྱི་བཤད་པ་འདི་དང་། ཟུར་མཁར་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སྐོར་གྱི་དྲི་ལན་དུ་[དྲིས་ལན་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི་སྣང་བ་གསར་པ།]ཞེས་པ་མཛད་པ་དང་། གཞན་ཡང་[ལུས་ཐིག་ཟླ་བ་ནོར་བུ་]ཞེས་པ་བརྩམས། སྡེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་བོ་ད་མཁས་པའི་སྨན་རྩིས་སྐོ་ར་ལ་དགག་བཞག་ཀྱང་གནང་། གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་།

vii

ཞུ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

རང་རེ་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ། སྔོན་བྱོན་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། གསུང་རབ་ཀྱི་གླེགས་བམ་རི་བོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་ན་ཡང་། དུས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརླག་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་དང་། གང་མང་ཞིག་མེད་བརླག་ཏུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་སྲུང་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི། མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པའི་འོས་འགན་ཡིན།
དེ་ཡང་། གསུང་རབ་གླེགས་བམ་དེ་དག་ནི། རྒྱུ་ནོར་དང་རྔུལ་ཆུ། ཟུངས་ཁྲག་བཅས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་བཏང་ཞིང་། ལྟོ་སྐྱ་གོལ་ཧྲུལ་གྱིས་མི་ཚེ་ཐོས་བསམ་ལ་བསྐྱལ་བའི་མཁས་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་དཔྱད་ཞིབ་མཛད་ཅིང་། དཔྱད་འབྲས་ལག་ལེན་ལ་བཀལ་བའི་ཉམས་མྱོང་དང་གྲུབ་དོན་གྱི་ཟིན་ཐོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་འདིའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་ཡིན་པ་དང་། གསུང་རབ་གླེགས་བམ་དེ་དག་གི་བསྟན་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ནི་དེང་གི་དུས་རབས་འདི་དང་མ་འོངས་པར་ཤིན་ཏུ་མཁོ་ཆེ་ཞིང་། མིའི་རིགས་སྤྱིའི་ཤེས་རབ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་པའི་འོད་སྣང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།
དེ་བས་ན་ ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡང་ཡང་བཀའ་གནང་བའི་དགོངས་དོན་བཞིན། གྲྭ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་དྲ་ཚིགས་དང་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གསར་འཛུགས་བྱས་ཏེ། བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀྱིས་མཚོན་ཆོས་བརྒྱུད་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པའི་བཀའ་རྩོམ་གླེགས་བམ་དང་། བརྩམས་ཆོས་གསར་རྙིང་གང་མང་ཞིག་ཞུ་སྒྲིག་འགྲེམས་སྤེལ་གྱི་ཞབས་ཞུའི་ལས་གཞི་འདི་གཉེར་བ་ཡིན།
དུས་རབས་འདིར་ཚན་རྩལ་ཤིན་ཏུ་དར་བ་དང་བསྟུན་ནས། ཀློག་བདེ་བ་དང་། སྤྱོད་བདེ་བ།

viii

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

གཞུང་ཚིག་འཚོལ་སླ་བ། འཁྱེར་བདེ་བ་སོགས་སྟབས་བདེའི་དབང་གིས་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་འཕྲུལ་དེབ་ལ་དགའ་མོས་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན། དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་པའི་ཞུ་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རང་རེའི་ཤེས་རིག་འདི་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ན་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། འདིའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཞི་བདེའི་དཔལ་ཡོན་འདྲེན་པའི་ལས་ཀ་རླབས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུང་རབ་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་མ་ཕྱི་ཚད་ལྡན་ཞིག་གཞི་རྩར་བཟུང་ནས་ཞུ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་བྱེད་འོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྔོན་གྱི་སྲོལ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་པར་ཤིང་རྐོ་སྐབས་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་དམ། ཡང་ན་གཞན་གྱིས་ཞུས་དག་ཚད་ལྡན་བཏང་སྟེ་རྐོ་བ་ཡིན་པས་ཤིང་པར་རྣམས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་དག་པོར་བརྩི་ཆོག་པ་ཡིན། དེ་བས་ན་འདི་ག་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་ཀྱང་མ་དཔེ་ཚད་ལྡན་འཚོལ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ལའང་གང་བྱུང་དུ་བཟོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་བཞག་བྱ་རྒྱུ་རྩ་དོན་དུ་བཟུང་ནས་མ་ཕྱི་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་འབད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མ་ཕྱི་ཚད་ལྡན་ལག་སོན་མ་བྱུང་ནའང་གང་ཐུབ་ཀྱིས་དག་པོ་ཡོང་བར་བརྩོན་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་མ་ཕྱི་རང་ལ་ནོར་བ་མངོན་གསལ་བྱུང་བ་དང་། དོགས་གནས་སུ་གྱུར་པ། ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་བྱུང་བ་སོགས་ལ་གཤམ་དུ་གསལ་བཤད་ཀྱི་མཆན་བཀོད་ཡོད།
རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་འདི་ནས་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱས་པའི་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་ཆད་ལྷག་ནོར་བ་སོགས་བྱུང་བ་མཐོང་ན་འཕྲལ་མར་ལེགས་བཅོས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ།
ང་ཚོའི་ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་ serajeyrigzodchenmo@gmail.com འདིའི་བརྒྱུད་ནས་འབྲེལ་བ་གནང་བའི་རེ་བསྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་ནས་ཀྱང་གང་མགྱོགས་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ངེས་ཡིན།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།
ཕྱི་ལོ། ༢༠༢༢ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༦ ལ།

1

༄༅། །ཀཱ་བྱ་མཧཱ་ཤཱ་སྟྲཱ་དརྴ

་བ་ཏ་ར་སྱ་པུ་ཊ་བྷ་ཥ་དཎྱ་བྷི་པྲ



་ཡ་

ལངྐ་ར་ནཱ་མ་བི་ཧ་ར་ཏི་སྨ།

༄༅། །སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་སྦྱར་དཎྜཱིའི་དགོངས་རྒྱན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་
སོ། །

ལེའུ་དང་པོ།

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ།

༈ ཛ ཡེནྡྲ སཽ ཀྲ ཏྱ ཛྙཱ ཛཱ ལ ནཻ དྷིཿབི རོ ལི ཏཱ དི ཏྱ ཛྭ ལཿ པ ཎཻ ཀཾ །
པྲ ཛྙཱ སྱ སཾ མཱུ ཊ མ རནྡྷ ཀརཿསེ དྷ ར སྱཾ ཙ ལ ཏེ ན རཀྵ། །

2

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

རྒྱལ་དབང་མཁྱེན་པའི་ཆུ་མཚོ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། །

བསྲུབས་སྐྱེས་ཉི་མ་འབར་བའི་གདེངས་ཀ་ནས། །
རྨོངས་པའི་མུན་པ་གསོད་རྟགས་ཤེས་རབ་ཀྱི། །
རལ་གྲིའི་འཁྲི་ཤིང་གཡོ་བ་དེས་སྲུངས་ཤིག །

རཱུ པ པྲ ཛྙཱ སྭ ཡ རཱ ཛ པ ར ཤནྟ བྷ པཿཀཱནྟ ཙ རུཾ ཧརྡཔྲོ ཌ ཁཱ ཏཾ པྲ ཡུ བ མ ད བཛ ཛི ནཿ རཱ ག སརྦ། ། ྲིསཾ ཀེ ཏཾ ཨཽ པཱ ལ ཨུ ད ར གུ ལཻ ཏམྦུཿ བྱཱུ ད རཏྣཿདྷརྨཱ སྱ དེ ཝི སྭ ར མ དྷུ ར ཝཱ གཱིནྡྲ ཨཱ ལིངྒ ཀཎྛཿརྡུལ་བྲལ་ཤེས་རབ་མཆོག་གི་རང་གཟུགས་སྲིད་དང་ཞི་བའི་མཚར་སྡུག་གི །སྙིང་པོར་ཕྱུང་བའི་ལང་ཚོས་རབ་དྲེགས་རྒྱལ་རྣམས་རྡོ་རྗེའི་ཆགས་པ་ལ། །སྦྱོར་བའི་བརྡ་ཐབས་རིན་ཆེན་རྒྱུད་མངས་ཕང་པར་བཀོད་ལ་སེན་འདེབས་པའི། །སྙན་འགྱུར་ཆོས་ཀྱི་དབྱངས་སུ་འབབ་པ་ངག་དབང་ལྷ་མོས་མགྲིན་འཁྱུད་ཅིག །

ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་འཇུག་ཆེན་པོའི་དབྱིངས་སུ་དག་པའི་རང་བཞིན་ཕ་མཐའ་བྲལ་བའི་དངོས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀུན་རྟག་ཏུ་འཆར། །ཆ་ཤས་རེས་ཀྱང་རྨོངས་ཆེན་འཁོར་བའི་མུན་པ་འཇིག་མཁས་ངག་རྣམས་ཀུན་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཏུ། །འཕགས་པའི་སངས་རྒྱས་

3

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྣང་བའི་བདག་ཉིད་རྡོ་རྗེའི་སློབ་དཔོན་གཟུགས་སུ་བསྟན་ལ་དང་བས་འདུད། །མགོན་དེའི་གསུང་གི་གསང་བ་མ་ལ་ཡ། །ལས་འཁྲུངས་དཔལ་གྱི་དུམ་བུ་

ཀུན་དགའི་དྲི། །རྣམ་པར་རྒྱས་པས་ས་གསུམ་གདུང་འཕྲོག་པ། །ལོ་ཆེན་ལྗོན་པའི་དབང་པོར་སྙིང་ནས་དད། །རྣམ་འདྲེན་དེ་དག་གསུང་གི་གངྒཱ་ཆེ། །མང་ཐོས་རལ་པའི་ནགས་མཐར་དུས་རིང་དུ། །འཁྱིལ་འདི་ལེགས་བཤད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་
ཕྱིར། །གཟུར་གནས་མཁས་ཀུན་མཆོད་པའི་ཡོན་དུ་འོས། །དབྱངས་ཅན་ངག་ལ་ཞུགས་པས་དཀའ་བའི་གནས། །མཐའ་དག་སྨིག་རྒྱུའི་མདུད་ལྟར་རང་གྲོལ་ཚེ། །ལེགས་བཤད་ཉམས་བརྒྱ་རྫོགས་པའི་སྙན་འགྱུར་གླུ། །ལེན་པས་ལམ་འདིར་ཁོ་བོ་སྐལ་བཟང་སྙམ། །རྨོངས་པའི་མུན་འཕྲོག་འཁོར་བའི་གདུང་སེལ་གཉེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་དགའ་བསྐྱེད་གྲགས་པའི་གཏེར། །ཆོས་རབ་གསལ་བྱེད་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་ལམ། །སྟོན་ནུས་སྙན་ཚིག་ཟླ་བ་གསར་པ་བཞིན། །མངོན་འདོད་མཆོག་གི་བཞིན་རྒྱས་ལུས་ཕྲ་མ། །དོན་སྒྲ་གབ་པའི་ཚིག་སྦྱོར་རྒྱན་མཚར་བོས། །ཡང་དག་སྤུད་པའི་རྣམ་བཤད་མཻ་ན་ཀཿ །སྐྱོན་བྲལ་སྒེག་པའི་གར་ནི་ཡིད་འོང་བྱེད། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་རྣམ་དཔྱོད་ཨ་མྲའི་ཚལ། །འཇམ་མགོན་གསུང་གི་འོ་
རྒྱུན་གྱིས་བཅུས་པས། །དཔྱད་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་བདུད་རྩིའི་འབྲས། །ཡོངས་
སུ་སྨིན་པའི་བཅུད་འདི་མྱང་བར་རིགས། །གཞུང་དོན་འཁྱོག་པོར་མི་འགྲེལ་ཞིང༌། །དགག་སྒྲུབ་རྙོག་མས་མ་བསླད་པར། །དཎྜིའི་བཞེད་དགོངས་འཁྲུལ་མེད་
དུ། །དྲང་པོར་བསྲང་བ་བདག་གི་ལས། །དེ་ཕྱིར་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི། །གཙུག་རྒྱན་དྲི་མེད་འོད་འབར་བ། །སྐལ་བཟང་ལེགས་བྲིས་བུ་ཀུན་གྱི། །ཟུར་ཕུད་རྒྱན་དུ་

4

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གུས་པས་ལོངས། །

རིག་པའི་གནས་སྤྱི་ལ་སློབ་ཚུལ།

དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ལས།
མཐོང་དང་མ་མཐོང་བདེ་ལ་ལམ་ནི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་གསལ་སྒྲོན་མེ་ལྟ་
བུར་སྐྱོད། །ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་རོ་ནི་ཉམས་མྱོང་ལྡན་པས་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ཆར་དག་འབེབས། །ལེགས་བཤད་དོན་གཉེར་ཡུལ་ལ་གཉེར་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་དག་ཀྱང་དོན་གཉེར་ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་སླད་དམ་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་བཤད་དང་མཚུངས་དགའ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་གཏམ་གྱི་
ཕྲེང་བས་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པའི་སྙན་ཤལ་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་རིགས་པར་མཐོང་ལ། དེ་ལྟར་ཡང༌། ཞི་བ་ལྷས།
སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ནི་འདིར་བརྗོད་མིན། །སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཞན་དོན་བསམ་པ་བདག་ལ་མེད། །རང་གི་ཡིད་ལ་བསྒོམ་
ཕྱིར་ངས་འདི་བརྩམས། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། སྔོན་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་མཆོག་རྣམས་
ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་ལས་བརྩམས་ཏེ་ཅུང་ཞིག་གླེང་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཆོག་གི་བསྟན་པ་འདི་ལ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་སྒོ་འཕར་བླ་ན་མེད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྔ་སྟེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་

5

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སེམས་དཔའ་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྔ་མ་བསླབས་ན་ནི་ནམ་དུ་ཡང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་བས་ན་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྔ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དང༌། རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་མ་ཕམ་པས།
རིག་པའི་གནས་ལྔ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་
ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་མི་འགྱུར། །དེ་བས་གཞན་དག་ཚར་གཅད་རྗེས་སུ་
གཟུང་ཕྱིར་དང༌། །བདག་ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱ། །ཞེས་དང༌།
ས་པཎྜི་ཏས། རང་བློ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་མ་སྦྱངས་ན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྟར་རིང༌། །དེ་ལྟར་དགོངས་ནས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས་
ཀྱིས། །ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་སྦྱངས་ཞེས་ལེགས་པར་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ།
རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འབྱུང་བའི་གཞི། འཕྲལ་ཡུན་གྱི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འབྱུང་ཁུངས་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ནི། འཇིག་ལྟ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས། རིག་
པ་དེ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཐབས་སུ་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཀུན་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བས། ཅི་རིགས་པར་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་མ་རིག་པ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་

བསྟན་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང༌། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

6

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ནི་མཁས་པའི་མཆོག བྱེ་བྲག་གང་ལ་སྦྱངས་ཤིང་བསླབས་པའི་དོན་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ་ཞིང་མིང་འཐོབ་སྟེ།
མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོར། མཁས་གང་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན། །ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད། །བྱེ་བྲག་སྦྱངས་པའི་དོན་ཤེས་པ། །དེ་ཡང་དེ་ལ་མཁས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན།
མཁས་པས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི། སྒྲ་ཚད། བཟོ་གསོ། ནང་དོན་རིག་
པ་སྟེ་གནས་ཆེན་པོ་ལྔ། གཞན་ཡང་འདུལ་བ་ལུང་གི་མའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་དབུར།

འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོའི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་བརྩམས་ཏེ། རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་ཡང་མཁས་པར་གྱུར་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་དང༌། ཆོ་ག་ཞིབ་
མོ་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིག་པ་དང༌། རིག་བྱེད་དང༌། བརྡ་སྤྲོད་པ་དང༌། སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་དང༌། ཤེས་གསལ་དང༌། ངེས་པའི་ཚིག་དང༌། སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པ་དང༌། སྐར་མའི་རིག་པ་དང༌། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དང༌། ཆུར་ལྷུང་གི་རིག་པ་དང༌། ཆེར་
སྤྱོད་ཀྱི་རིག་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པའི་རིག་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་པའི་རིག་པ་དང༌། རྒྱུད་དྲུག་ཅུ་པ་དང༌། ཁྱུར་མིད་ཀྱི་རིག་པ་དང༌། གནས་འདུག་གི་རིག་པ་དང༌། རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ལ་བློ་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དང༌། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། རོལ་མོ་འཁྲིག་ཐབས་འཚོ་རྩིས་གྲངས་དང་

སྒྲ། །གསོ་བསྐྱེད་ཆོས་ལུགས་བཟོ་འཕོངས་གཏན་ཚིགས་དང༌། །རྣལ་འབྱོར་ཐོས་པ་དྲན་པ་སྐར་མའི་དཔྱད། །རྩིས་མིག་འཕྲུལ་འཁོར་སྔོན་རབས་སྔོན་བྱུང་རིག །འདི་

7

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དག་རིག་པའི་གནས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན། །ཞེས་དང༌།
སྐྱེས་རབས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཀཱིརྟིས། རིག་པའི་གནས་བཅོ་བརྒྱད་འདི་ལྟ་སྟེ། རོལ་མོ་དང༌། འཁྲིག་ཐབས་དང༌། འཚོ་རྩིས་དང༌། གྲངས་ཅན་དང༌།

སྒྲ་དང༌། གསོ་བའི་དཔྱད་དང༌། བཟོ་དང༌། འཕོང་དཔྱད་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང༌། རྣལ་འབྱོར་ཐོས་ཤིང་དྲན་པ་དང༌། སྐར་མའི་དཔྱད་དང༌། རྩིས་དང༌། མིག་
འཕྲུལ་དང༌། སྔོན་གྱི་རབས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གྱི་ཕྲེང་བ་དང༌།
རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་བཏགས་པའོ་ཞེས་ཅུང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་དག་དང༌། ལུང་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་སློབ་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མཛད་པར།
རོལ་མོའི་མཚན་ཉིད་སྒྱུ་མ་དང༌། །འགྱེད་སྟོབས་དང་ནི་མེ་ཏོག་ལས། །དམག་རྣམས་དང་ནི་བདག་ཉིད་ཤེས། །གཡོས་སུ་བྱ་བ་རྣམ་པར་ངེས། །ཚོང་དང་ནོར་ནི་བསྒྱུར་བ་དང༌། །རྒྱན་དང་ལྷག་རྩིས་བཅུད་ཀྱིས་ལེན། །འཕྲུལ་འཁོར་སྦྱོར་དང་དྲི་བ་
དང༌། །འཕོང་དཔྱད་དང་ནི་ཆེ་སྦྱོར་སྒྲ། །ཡི་གེ་དང་ནི་ཁྭ་སྐད་དང༌། །རང་རང་བཟོ་དང་མཚོན་རྣམས་བརྟག །གཅོད་ཐབས་དང་ནི་སོག་ལེ་དང༌། །ཕུབ་རྣམས་སྐོར་བར་བྱེད་པ་དང༌། །སོང་དང་འོང་བ་ཤེས་པ་དང༌། །གཞི་ཡི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང༌། །མདུང་དང་རྡོ་རྗེ་བརྟག་པ་དང༌། །ལྡེར་སོ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། །ཟུག་རྔུ་འབྱིན་དང་མིག་འཕྲུལ་དང༌། །བྷ་ར་ཏ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཤེས། །བཅིང་དང་ཁང་པ་བརྩེགས་མ་དང༌། །དེ་བཞིན་རྡོ་རྗེ་འཕང་བ་དང༌། །ཡན་ལག་མཉེ་དང་མོ་འདེབས་དང༌། །དེ་བཞིན་ཆུ་ནི་ཀུན་འཛིན་དང༌། །དུང་གི་སྒྲ་དང་སྡེབ་སྦྱོར་དང༌། །གྲོང་རྡལ་དང་ནི་གླེགས་འདྲ་དང༌། །མཚན་མོ་ཆོམ་རྐུན་ཤེས་པ་དང༌། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་གསོ་བ་དང༌། །མི་རྣམས་

8

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་དང༌། །སྒོ་ལྕགས་དབྱེ་བར་བྱ་བ་དང༌། །སྒྲ་དང་ས་རྟོག་བྱེད་པ་
དང༌། །སྐྱེས་པ་བུད་མེད་རྟ་དང་ནི། །གླང་པོའི་མཚན་ཉིད་གར་སློབ་དང༌། །འབྱུང་པོ་དག་ནི་གསོ་བ་དང༌། །ཟངས་མ་མཁར་བ་གསེར་དག་དང༌། །ཤིང་དང་དུང་གི་མིང་ཤེས་དང༌། །རི་མོ་ཚོན་དང་སོ་དག་གི །ལས་རྣམས་དེ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སྐར་མའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དང༌། །མཚན་མ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ཡང༌། །ངེས་པའི་ཚིག་གི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས། །སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་ཤེས། །ཞེས་དང༌།
བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་དུ། བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ། རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད། གླུ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན། གར་གྱི་ཆ་བྱེད་དགུའོ། །
དེ་ལས་བཟོ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ནི། ཡི་གེ ལག་རྩིས། གྲངས།
རྩིས་ཆེན། ཐོར་ཚུགས། གོམ་སྟབས། ལྕགས་ཀྱུས་བསྒྱུར་ཐབས། རལ་གྲིའི་ཐབས།
ཞགས་པ་གདབ་པ། མདའ་བོ་ཆེ་འཕེན་པ། མདུན་དུ་བསྣུར་བ། ཕྱིར་བསྣུར་བ།
བཅད་པ། དྲལ་བ། དབུག་པ། རྒྱང་ནས་འཕོག་པ། སྒྲ་གྲག་པར་འཕོག་པ། གནད་དུ་འཕོག་པ། མི་ཚོར་བར་འཕོག་པ། ཚབས་ཆེ་བ། མཆོངས་པ། གྱད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས།
བང༌། བརྐྱལ། བརྒལ་བ། གླང་པོ་ཆེའི་གཉར་ཞོན་པ། རྟ་ལ་ཞོན་པ། ཤིང་རྟའི་ཐབས། མདའ་གཞུ། གྱད་སྟོབས་དང་སུམ་ཅུའོ། །
རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་བཅོ་བརྒྱད་ནི། བྲོ། རྔ་བོ་ཆེ། རྫ་རྔ། རྔ་ཕྲན། རྔ་ཆེན་པོ།
འཁར་རྔ། པི་ཝང་རྒྱུད་གཅིག་པ། རྫ་རྔ་ཁ་གཅིག་པ། ལྕགས་ཀྱི་སིལ་ཁྲོལ། འཁར་བའི་སིལ་ཁྲོལ། པི་ཝང་རྒྱུད་གསུམ་པ། རྔ་མུ་ཀུནྡ། སིལ་སྙན་གླུ་དབྱངས་དང་བསྟུན་པ། ཕེག་རྡོབ། རོལ་མོའི་སྒྲ། པི་ཝང༌། གླིང་བུ་དང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

9

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
གླུ་དབྱངས་ཀྱི་ངེས་པ་བདུན་ནི། བར་མ། དྲང་སྲོང༌། ས་འཛིན། དྲུག་ལྡན། ལྔ་
པ། བློ་གསལ། འཁོར་ཉན་དང་བདུན་ནོ། །
གར་གྱི་ཆ་བྱད་དགུ་ནི། སྒེག་པ། དཔའ་བ། མི་སྡུག་པ། དྲག་ཤུལ། བཞད་
གད། འཇིགས་རུང༌། སྙིང་རྗེ། རྔམ་པ། ཞི་བ་དང་དགུའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་མང་པོར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྔ་པོ་འདིར་ཅི་རིགས་པར་འདུས་སོ་ཞེས་སྟོན་པར་བཞེད་ནས།
མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ལས། དེ་ཡུལ་བརྡ་སྤྲོད་རྟོག་གེ་དང༌། །འཚོ་བ་ཕྱི་ནང་རིག་ཅེས་བྱ། །གཞན་ལས་གཞན་དག་རྣམ་བཤད་པ། །འདི་ཡི་ནང་དུ་འདུས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པར་འདུགདེ་ལས་སྒྲ་དང་ཚད་མས་ཚིག་དོན་ལ་འཁྲུལ་པ་ཚར་གཅོད། བཟོ་དང་གསོ་བས་གདུལ་བྱ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རྗེས་སུ་འཛིན། ནང་དོན་རིག་པས་བདག་ཉིད་ཀུན་
མཁྱེན་བསྒྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ན། ཚར་བཅད། རྗེས་འཛིན། ཀུན་མཁྱེན་གྱི་རིག་གནས་གསུམ་དུ་ཡང་འདུས་པར།
རྒྱན་གྱི་ལུང༌། དེ་བས་གཞན་དག་ཚར་གཅད་རྗེས་སུ་གཟུང་ཕྱིར་དང༌། །བདག་

ཉིད་ཀུན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བརྩོན་བྱ། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་གསལ་བ་ཡིན།
དེ་ལས་ནང་རིག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
དང༌། གཞན་བཞི་ཕྱི་ནང་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་བསླབ་བྱ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་
གནས་སུ་ཡང་བཞག དེ་དག་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ནི་རྙེད་གྲགས་བཀུར་སྟི་སོགས་

10

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འཕྲལ་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་འཇུག་ལ། ནང་པའི་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་
གྱི་གང་ཟག་མཐའ་དག་ནང་རིག་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པས་འཇུག་པར་མཐུན་ལ། ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཉན་རང་རྣམས་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཚར་བཅད་པ་དང༌། རང་གི་གྲགས་པ་བསྒྲགས་པ་སོགས་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་
པ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་འཇུག་གི གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་གི་བསམ་པས་འཇུག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། རང་གཞན་
གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པའི་སླད་དུ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་ལ་འཇུག་ཅིང་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་མི་

བསླབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་གང་ཡང་མེད། །
ཅེས་འབྱུང་བ་ལགས་ཀྱང༌། དེང་སང་ཅི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ལ། སྤྱིར་གྱི་

རིག་གནས་ལ་སློབ་པ་ནི་གྲགས་འདོད་ལངས་པའམ་མི་ཚེ་ཕྱིད་ཐབས་ཙམ་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་མུ་སྟེགས་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱུར་ཅིང་ཁྱིམ་པས་བསླབ་པར་བྱ་རྒྱུའི་རིག་གནས་བཞི་པོ་དེ་འདྲར་སྦྱང་བ་ནི་ངལ་བ་དོན་མེད་འབའ་ཞིག་གོ་སྙམ་སེམས་པ་དང༌། དེ་བས་ཀྱང་བློ་ཆུང་བ་ཁ་ཅིག གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ལ་སློབ་པའི་གཏམ་ཐོས་ན་དུག་སྦྲུལ་གྱིས་གླ་རྩིའི་དྲི་ཚོར་བ་ལྟར་འཇིགས་སེམས་དང་སྡང་སེམས་མཉམ་དུ་
འཆར་ཞིང་ཆ་བསྡུས་ལད་པའི་རིག་པ་ཐར་ཐོར་དཔེ་བྲལ་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་བསྒོམ་པའི་
རིགས་གཅིག་དང༌། ཡང་འགའ་ཞིག་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱོན་དུ་འཛིན། ཞེ་འདོད་

11

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མུན་སྒོམ་ལ་གཏད་པའང་སྣང་བས་དེ་དག་ལ་སྨྲས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་བྱ་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཞག་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་ཅི་
ཡང་མི་སློབ་པའི་མུན་སྒོམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པ་ནི། དཔེར་ན་ས་བོན་བྲ་བོ་ལ་འབྲས་བུ་སཱ་ལུ་འདོད་པ་དང་འདྲ་སྟེ།
རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་འདྲར་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡི། །འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་གི །ཀོ་ཊ་པ་ཡི་ས་བོན་ལས། །སཱ་ལུ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད། །ཅེས་དང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས། དེ་འདྲའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ལས། །རྒྱུ་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་
བུ་འབྱུང༌། །ས་བོན་མེད་པར་འབྲས་ཡོད་པ། །ཤེས་ལྡན་གང་གིས་བསྒྲུབ་པར་ནུས། །ཞེས་རྒྱུ་རིགས་འདྲ་ལས་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ལུགས་དང་ཡང་མཐུན་ལ། ཆོས་རྗེ་རྒྱ་རས་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་སྐོར་
ལས། ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱ་ལོང་མེད་པའི་སྒོམ་ཆེན་པས་ཀྱང༌། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་མཁན་ཀུན་ལ་མོས་པར་བྱ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད། ཐ་ན་མགར་བ་ཡན་ཆད་ལ་ཁོའི་ཐོ་བ་སོགས་ལག་པར་བཟུང༌། འདི་ལྟ་བུ་ལའང་མཁས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་འདེབས། རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པར་བཤད་འདུག དེ་ཕྱིར།

རྒྱུ་འབྲས་བསླུ་བ་མེད་པ་འདི། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན། །མ་བསླབས་པ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་དུ། །འགྲོ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ག་ལ་བདེན། །
གསུང་བ་དེ་བྱུང་བར་གདའ། རིགས་ལམ་ཆེ་བ་ཅིག་ཡིན་པས་ཁོ་བོ་ཚད་མ་ལ་གུས་མོད་ཁྱེད་ལ་སྨྲ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་ཀུན་བཏུས་ལས། ཚད་མ་དང་
གཞལ་བྱ་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་སྙིང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

12

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དེར་ཞེན་པ་རྣམས་ལྡོག་པའི་དོན་དུ་འདི་བརྩམས་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང༌། ཇོ་བོ་རྗེས།
མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །མུ་སྟེགས་རྒོལ་བ་བཟློག་པའི་
ཕྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་མོད། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨའི་དྲིན་ལས། བོད་འདིར་མུ་སྟེགས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཡང་མེད་ན། དེ་བཟློག་ཐབས་ཀྱིས་ཅི་བྱ། བསྡུས་སུད་ནི་བོད་པའི་བློ་གྲོས་སྒོ་འབྱེད་དུ། ཕྱྭ་བ་ཆོས་སེང་གི་བརྩམས་ཆོས་ཡིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་

ཁག་མེད་དོ་ཟེར་བ་བྱུང་ཚེ་ལན་དུ་འོས་པ་སྨྲ་ཤེས་ན་མཁས་པའོ། །དེང་སང་ཐོས་སྒོམ་གཉིས་འགལ་བ་ལྟག་སྤྲོད་དུ་བཟུང་ནས།
ཐོས་པ་མེད་པའི་བསྒོམ་པ་ནི། །ལག་རྡུམ་བྲག་ལ་འཛེག་པ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་དྲངས་ནས་སྒོམ་ཆེན་ལ་འཛེར།
ལ་ལས། ཁ་བཤད་སྟོང་པའི་འཕྱོར་མགྲོན་དེས། །རྐྱེན་ཉོན་མོངས་ཐུལ་བར་དཀའ་མོར་གདའ། །ཞེས་སོགས་ལུང་འདྲེན་དང་བཅས་ཐོས་བསམ་པ་ལ་ཁ་ཟེར་མོད་ཀྱི། ཕྱོགས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི།

དེ་ལྟར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་དོན་མེད་མིན། །དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་སྒོམ་པ་གང་ཡིན་དེ་ཡང་དོན་མེད་མིན། །གལ་ཏེ་ཐོས་པ་
ཙམ་གྱིས་དོན་མཐོང་འགྱུར་ན་སྒོམ་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་མ་ཐོས་པར་ཡང་སྒོམ་འཇུག་འགྱུར་ན་བསྟན་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །

13

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཇི་མི་སྙམ་པའི་བློ་གྲོས་འཆལ་བར་སོང་འདུག དེ་བས་ན། སངས་རྒྱས་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མངོན་པ་མཛོད་དུ།
ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚིག་དོན་འདི་ཉིད་སྙིང་གི་ཐིག་ལེར་བཟུང་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་འགལ་མེད་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱེས་རབས་ལས། ཐོས་པའི་རྗེས་འཇུག་སྒྲུབ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར། །སྐྱེ་བའི་རྫོང་ལས་ཚེགས་ཆུང་ཐར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།
དེ་ལྟར་འཕྲོས་དོན་འགའ་ཞིག་བརྗོད་ནས། སྐབས་དོན། མཁས་པས་འཇུག་ཅིང་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་དེ་དག་ལས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འཇུག་ཅིང་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན།
ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་
ནུས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །
ཞེས་དོན་དམ་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའང་བརྡ་དང་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང༌། དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་ཡང་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལ་བསླབ་དགོས་པ་
གྲུབ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཚན་ལ། རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ། དབྱེ་གཞི་སྒྲའི་སྟེང་དུ། དབྱེ་ངོ་སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར་བཞི་བསྣན་པས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔའམ། ཐ་སྙད་རིག་པའི་གནས་ལྔར་ཡང་གྲགས། དེ་ལྔ་པོའི་དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྒྲ་ཤེས་ན་དོན་ལ་མི་རྨོངས། སྙན་ངག་ཤེས་ན་ཚིག་རྒྱན་ལ་མི་རྨོངས།

14

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མངོན་བརྗོད་ཤེས་ན་མིང་ལ་མི་རྨོངས། སྡེབ་སྦྱོར་ཤེས་ན་ཚིགས་བཅད་ལ་མི་རྨོངས། ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས་ཞེས་སྔ་རབས་པ་ཀུན་ལ་རླུང་ལྟར་དུ་གྲགས་ཤིང༌། ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས་པའི་དོན་ཡང༌། རྒྱ་
གར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཟློས་གར་སྣ་ཚོགས་པ་བྱེད་པའི་ཚེ། མདོ་འཛིན་པ་དང༌། ཆས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། བཞད་གད་མཁན་དང༌། རོལ་མོ་པ་སོགས་ཀྱིས་

ཚངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྷའི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་དེ་དག་སཾསྐྲཏའི་སྐད་
དུ་གཏམ་སྨྲ་ཞིང་གླུ་བླང་བ་དང༌། མ་ག་དྷ་ལ་སོགས་མིའི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་དང༌། བུད་མེད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཕལ་ཆེ་བ་པྲཀྲཏའི་སྐད་དང༌། བཞད་གད་མཁན་སོགས་ཀྱི་

སྐབས་བཙལ་བ་དང༌། ཅོ་འདྲི་གླེང་བསླང་ཕལ་ཆེར་ཨ་ཝ་བྷྲཾ་ཤ་སྟེ་ཟུར་ཆག་པ་དང༌། འབྱུང་པོ་རོ་ལངས་སོགས་མི་མ་ཡིན་པ་དག་གི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་རྣམས་ནི། པི་ཤཱ་ཙི་ཤ་ཟའི་སྐད་དུ་སྨྲ་བས་ཟློས་གར་ཤེས་ན་སྐད་རིགས་ལ་མི་རྨོངས་པའི་དོན་ཡིན་གསུངས། ལོ་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་སྡེ་ལ་སོགས་པས། སྒྲ་ནི་རིག་གནས་ཆེ་བ་ཡིན་ན། ཆེ་ཆུང་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འགལ་བས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ལ།
དེས་ན་ཆུང་བ་ལྔ་ནི། སྙན་ངག མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར། རྩིས་ཀྱི་

རིག་པ་སྟེ་ལྔར་ངེས་སོ་ཞེས་དང༌། རྩིས་ཤེས་ན་གྲངས་ཀྱི་གནས་གཞན་ལ་མི་རྨོངས་
ཞེས་བཞེད་དོ། །འདི་དང་ཕྱོགས་མཐུན་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཅན་འདུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་སྙན་པར་དངགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། མིང་གཅིག་ཉིད་དོན་དུ་མར་འཇུག་པ་དང༌། དོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་མས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། ལྕི་བ་དང་ཡང་

15

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བའི་ཡི་གེ་བསྒྱུར་བ་དང་སྤེལ་བའི་སྒོ་ནས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྡེབ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། མདོ་འཛིན་པ་དང༌། བཞད་གད་དང༌། སྐད་དུ་མ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བས་འགྲོ་བ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཟློས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང༌། གྲངས་ཀྱི་རིག་པས་གཞལ་ཏེ་ངོ་
མཚར་བར་སྟོན་པ་རྩིས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་བསླབ་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་ནི་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་སྙན་ཚིག་གི་རིག་པ་འདི་བསླབ་པར་བྱ་བའི་གནས་མཆོག་ཏུ་གཅེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ནང་དོན་རིག་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱང་སྙན་ངག་གི་གཟུགས་ཁོ་ནར་གནས་ཤིང༌། རིག་གནས་གཞན་ཀུན་ལའང་འདི་ཉིད་འཇུག་པས་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བལྟ་བའི་མིག་འབྲས་ལྟ་བུ་དང༌།
སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས། གང་ཕྱིར་མཁས་པའི་ལས་གསུམ་ལས། །རྩོད་འཆད་ངག་ལ་མ་ངེས་པ། །སྲིད་ཕྱིར་མི་འཁྲུལ་རྩོམ་པ་སྟེ། །
ཞེས་མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་མཆོག་རྩོམ་པ་བཟང་ངན། སྙན་ངག་ཤེས་
མི་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་ལ། བརྗོད་ཚུལ་ཐ་མལ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་
པའི་ཚིག་ཉམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཡི་རངས་ནས་གདམས་ངག་ལ་མཐུན་པར་འཛིན་པ་
འབྱུང་ཞིང༌། མཁས་པའི་གྲགས་པ་དཀར་པོ་སྲིད་མཐར་འཕྲོ་བ་སོགས་དགོས་པ་རྒྱ་
ཆེར་ཡོད་དེ། རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས།
མཁས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་བློ་གྲོས་རྣམས་ཉམས་མི་རྣམས་འཚོ་བ་དོན་ཡོད་མིན། །མཚུངས་མེད་རྒྱས་པའི་སྙན་ངག་མེད་ན་མཁས་པ་ཉིད་ནི་ནེའུ་ཙོའི་ཀློག་དང་མཚུངས། །སྙིང་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་དཔྱད་པ་མེད་ན་རབ་མཛེས་སྙན་ངག་

16

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དབེན་པའི་ཁྲོན་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་ནང་དུ་བསྟེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡང་མང་ཞིག་བྱུང་བར་
སྣང་མོད་ཀྱང༌། མཆོག་གམ་བླ་མར་གྱུར་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཎྜི་སྟེ་དབྱིག་པ་
ཅན་གྱིས་མཛད་པའི་སྙན་ངག་མེ་ལོང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་ཕྱི་ནང་གང་ཡིན་ལ་གླེང་སྒོ་མི་མཐུན་པ་མང་སྟེ། ཕལ་ཆེར་ཞིག་ཕྱི་ནང་ཐུན་མོང་
གི་པཎྜི་ཏ་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་འདིར། བརྟན་རྒྱས་དབང་པོ་རབ་བསྡམས་པ། །ཁྱོད་ནི་སྡོམ་ལྡན་ཕྱིར་

མི་ཉམས། །ཞེས་སོགས་དང༌།
མ་བརྟགས་སྤྱོད་པ་འཕགས་པ་ནི། །རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སོགས་དང༌། ངག་ཡིད་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །སྣང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་ལ་སྲུངས། །ཞེས་དང༌།བདེ་གཤེགས་འདུས་བྱས་འཇིག་པར་ནི། །གསུངས་པ་བདེན་མོད་དེ་ལྟ་ནའང༌། །ཞེས་སོགས་ནང་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་ཚིག་མང་པོ་དང༌། ཉི་མ་ཟླ་བ་རླུང་ས་མཁའ། །སྦྱིན་སྲེག་བྱེད་དང་མེ་དང་ཆུ། །ཞེས་སོགས་དང༌། སེར་སྐྱས་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཉེ་བར་བརྗོད། །
ཅེས་སོགས་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡང་མང་དུ་སྣང་བས་སོ་
ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་ནང་པའི་པཎྜི་ཏ་ཡིན་ཏེ། བལ་པོའི་པཎྜི་ཏ་དཔལ་འཛིན་སྡེས་མཛད་པའི་གྲུབ་བརྒྱའི་བྲིས་སྐུ་བྲི་ཐབས་སུ། དབྱུག་པ་ཅན་སེར་པོ་བུད་མེད་དང་ལྷན་ཅིག་
པ་ཞེས་པ་གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོ་དང༌། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་དགེ་སློང་སེར་པོ་ཕྱག་ན་པོ་ཏི་བསྣམས་པ་སྐྱེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྡེབ་སྦྱོར་རིན་

17

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཆེན་འབྱུང་གནས་མཛད་པ་པོ་ཡིན་ཟེར་ཤེས་བྱེད་འགོད། ཡང་ལ་ལ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བོ་བསྟན་པ་འདི་ལ་མ་ཞུགས་གོང་གི་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པའོ་གསུངས་པ་སོགས་བྱུང་མོད་ཀྱང༌། བདག་ཅག་གི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ནི། གཞུང་འདི་ལ་ཕྱི་ནང་སུས་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་བསླབ་ཏུ་རུང་བ་མང་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། རྩོམ་
པ་པོ་དངོས་ནི་ཕྱི་རོལ་བའི་པཎྜི་ཏ་ཡིན་ཏེ།
དམངས་དོ་ཧ་ལས། དབྱུ་གུ་དབྱུག་གསུམ་ལེགས་ལྡན་གཟུགས། །འཆང་ཞིང་དུས་སུ་མཆོད་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་ཤིང༌། མུ་སྟེགས་བྱེད་ཁ་ཅིག ལྷ་ཆེན་གསུམ་གཟུགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་དེ་མཆོད་པའི་ཕྱིར་དབྱུ་གུ་གཅིག་འཆང་བར་བྱེད་ལ། གཞན་དག་དེ་གསུམ་གཟུགས་ཐ་དད་པར་བསམས་ནས་དབྱུ་གུ་གསུམ་རྩེ་མོ་དང་བར་དང་རྩ་བ་རྣམས་སུ་ཆིང་མས་བཅིངས་ནས་དུས་དང་དང་དུས་སུ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་མུ་སྟེགས་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་
གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་ཤིང་གཞོལ་བས་ན་མཚན་ཡང་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཡི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒོར་ཞུགས་པའི་དགེ་བསྙེན་
ནམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང༌། བླ་དྭགས་ཀྱི་མིང་ངན་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་གཞན་
དེ་འདྲ་འོང་བ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་འོད་སྲུངས་ཆེན་པོ་དང་འོད་སྲུངས་སྟོབས་བཅུ་པ་ཞེས་སོགས་རིགས་ཀྱི་མིང་ནས་སྨོས་པ་དང༌། ཤཱ་རིའི་བུ་དང་རྡོ་རྗེ་མོའི་བུ་ཞེས་སོགས་ཕ་མའི་མིང་ནས་སྨོས་པ་དང༌། ཡུལ་དང་ལས་མཐའི་མིང་ནས་སྨོས་པ་སོགས་ནི་མང་དུ་འབྱུང་ལ། དབྱུག་པ་དང་ཐོ་བ་ལ་སོགས་མུ་སྟེགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱིམ་པ་སྔོན་རྒྱལ་བུ་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱི་བློན་པོ་གཉིས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་བཤད།

18

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ལྷག་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་བསྙེན་པར་རྫོགས་པ་དག་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སོ་སོའི་མིང་ལ་དྲངས་ནས་འདོགས་པར་བཤད་གདའ། དེའི་ཕྱིར། སྙན་ངག་མེ་ལོང་གི་འགྲེལ་ཊིཀ་གི་དབུ་ལྷ་ལ་དཎྜིའི་སྐུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་ལུགས་བྲིས་པ་དག་མཐོང་བ་
ཡང་མ་དག་པར་རྒྱུ་མཚན་འདིས་གོ་བར་ནུས། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་འདི་རང་གཞན་
གྱི་གཞུང་དང་གྲུབ་མཐའ་མང་པོ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དཔེར་བརྗོད་པ་དག་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་གསུངས།

མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་སོགས་བཤད་པ།

དེས་ན་གཞུང་འདི་འཆད་པ་ལ། ཀླད་ཀྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་རྩིས་མགོ་རྣམ་པ་ལྔའི་སྒོ་ནས་འཆད་པར་ཡང་མཛད་མོད།
སྤྱི་འགྲོ་ལ། མཚན་འགྱུར་བ་འགྱུར་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་དང་བཅས་པ་འདུམས་བདེ་བར་མཛད་དེ།
དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཀཱ་བྱཱ་དརྴཿ བོད་སྐད་དུ། སྙན་ངག་མེ་ལོང་ཞེས་པ་འདི་བྱུང༌། དེ་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་གར་ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་

རྒྱ་དཀར་པོ་ཡིན་པས་རྒྱ་དཀར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་སོ། །ཁ་ཅིག་རྒྱ་ནག་པོ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གར་བས་རྒྱ་གར་ཞེས་ཟེར་བ་དང༌། ཁ་ཅིག་རི་སྤོས་རྒྱ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་བོད་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གར་བས་རྒྱ་གར་ཏེ། རྒྱ་གར་ལ་བཱ་
ཧིར་ཞེས་ཟེར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཁ་ཅིག་གི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་རིང་དུ་གར་བས་རྒྱང་གར་ཡིན་ཡང༌། བོད་དང་བལ་པོ་ལ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ཧེ་ལ་ས་སྟེང་ཉལ་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་ཟེར་བ་དེ་རྣམས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ངེས་ཚིག་གི་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི།

19

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བོད་ལ་རྒྱ་ཞེས་པའི་སྐད་ཀྱི་ཟུར་སཾསྐྲཏ་དང༌། བོད་སྐད་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་

དང༌། རྒྱ་ནག་ལ་བོད་སྐད་ལ་ཡོད་ཀྱང་སཾསྐྲཏ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ལ་རྒྱའི་ཟུར་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་མིང་བཱ་ཧིར་ལ་རྒྱ་ཟུར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁ་ཅིག་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་དཀར་པོའི་སྐད་གཞིར་བཅས་
པ་ལ་སྐད་རིགས་བཞི་ལས། སཾསྐྲཏ་ལྷའི་སྐད་དེ་བཟང་ཤོས་ཡིན་པས་རྒྱ་གར་མའི་སྐད་དེ། ཇ་གར་མ། ཆང་གར་མ་ཞེས་པའི་མཚོན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་གར་གྱི་པྲཀྲཏའི་སྐད་རྒྱ་གར་སྐད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྟོན་
པས་སྐད་གཞན་གསུམ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྣམས་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་གསུངས་པ་
མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དྲི་མེད་འོད་དུ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ནི་མ་ག་དྷའི་སྐད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་
གསུངས་ཤིང༌། འདོར་ན་རྒྱ་གར་ལ་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་སྙམ་མོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་ནི་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཏེ་ཨངྒ་དྷ་དང་མ་ག་དྷ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་གར་ཞེས་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་སྟེ། འདིའི་དོན་གྱིས་རྒྱ་འདིའི་དོན་གྱིས་གར་

ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་མེད་དེ།
སྨྲ་སྒོར། འདོད་རྒྱལ་ཐོག་མའི་མིང་གང་ཡིན། །ངེས་ཚིག་གཞི་མེད་ཆོས་ཉིད་བཞིན། །ཞེས་སོ། རྒྱ་གར་ནི་ཡུལ་ཡིན། ཡུལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཕྱོགས་ཆས་བསྡུས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། དེ་རང་སྐད་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཡང༌། ཡུལ་རྒྱ་གར་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ལ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་སྟེ། བ་ལང་གིས་དྲངས་པའི་ཤིང་རྟ་ལ། བ་ལང་གི་ཤིང་རྟ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དུ་ནི་ལ་དང་ཆོས་མཐུན་ཏེ། སྨྲ་སྒོར། དུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དང་མཐུན། །ཞེས་སོ། །ལ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང་

20

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འདིར་གཞིའི་དོན་ཏེ། རྒྱ་གར་སྐད་ལ། བསྟན་བཅོས་རིག་པ་རྣམས་སཾསྐྲ་ཏའི་སྐད། ཡུལ་དབུས་པ་རྣམས་པྲ་ཀྲ་ཏའི་སྐད། རི་བྲག་པ་རྣམས་ཨ་ཝ་བྷྲཾ་ཤ་ཏའི་སྐད་དང༌། པི་ཤཱ་ཙི་ཤ་ཟའི་སྐད་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སཾསྐྲ་ཏའི་སྐད་ལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་བུ་སྟོན་ཞབས་སོགས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཤིང༌། དེ་ལ་ཀཱ་བྱ་སྙན་ངག ཨ་དརྴ་མེ་ལོང༌། མཚུངས་སྒྲས་མཚམས་སྦྱར་བས། ཀཱ་བྱཱ་དརྴཿ བོད་སྐད་དུ་ཞེས་པ་ཡང༌། སྔོན་སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ་དང༌། དགྲ་ངན་དཔུང་ཚོགས་བཅུ་གཉིས་འཐབ་པའི་ཚེ་རཱུ་པ་ཏི་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་དཔུང་གི་ཚོགས་ཤིག་དང་བཅས་པ་གཡུལ་འགྱེད་པའི་ཚེ། བུད་མེད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་བྲོས་ནས་རི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་
ཞུགས་ནས་གནས་པའི་རིགས་ལས་དེང་སང་ན་ཡང་བོད་ཅེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་བཤད་པ་ལྟར་ན། དེ་ལས་མཆེད་པའི་མིས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ལ་བོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བོད་དང་བོད་ཆེན་པོ་གཉིས་སོ། །
བོད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ན། སྤྲེའུ་དང་བྲག་སྲིན་མོ་ལས་ཆད་པའི། ཕའི་
རིགས་སུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ལ་བོད། མའི་རིགས་སུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

བཟུང་བ་ལ་ཆེན་པོའ། །བོད་ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ལ་སྐད་རིགས་མང་ཡང༌། བོད་ཡུལ་གྱི་མཐིལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་བསྒྱུར་ཞིང་གཏན་ལ་ཕབ་
པའི་ཡུལ་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་ན། སྙན་ངག་མེ་ལོང་ཞེས་ཏེ། སྤྱིར་

བཏགས་མིང་ལ་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང༌། འབྲེལ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ། ལྡོག་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང༌། བྱེ་བྲག་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

མཚན་འདོགས་ལུགས་ལ། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གསུང་རབ་ཏུ་

21

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ལས་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དང༌། དཔེ་དང༌།
གང་ཟག་དང༌། དོན་ལས་སོ་ཞེས་བཞིར་གསུངས་ཀྱང༌། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དང༌། གཞུང་ཚད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་དག་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་ག་ཡ་གོ་རིའི་མདོ། པོ་ཊ་ལ་ཀའི་གཟུངས། ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་དང༌། སཱ་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྒྱན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་དང༌། དྲི་མ་མེད་པར་
གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ་དང༌།
ཙནྡྲ་པའི་མདོ་ཞེས་པ་གང་ཟག་དང༌། སངས་རྒྱས་སའི་མདོ། ཚད་མའི་མདོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དང༌། གཙུག་ཏོར་དཀར་མོ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་དང༌། རིམས་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་དང༌། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པའམ། སུམ་ཅུ་པ་ལྟ་བུ་གཞུང་ཚད་དང༌། དགེ་སློང་གི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལ་མེ་ཏོག་ཕྲེང་རྒྱུད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མིང་

གིས་བཏགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། ཇོ་བོའི་ལམ་ཡིག་ལས་ནི་ཇོ་བོས་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བྱ་བ་མཛད་ནས། ཁྱེད་བོད་ན་མཚན་གྱི་འདོགས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བུ་
ཡོད་ཅེས་བཀའ་རྨེད་པ་ལ། བོད་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ལ་མཚན་དུ་གསོལ་བ་དང༌།
དཔེ། ཡུལ། ཞུ་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་འདོགས་ཞུས་པས། ཨ་ལེ་བོད་ན་རྒྱ་གར་ན་མེད་པའི་གཏམ་མང་པོ་ཡོད་གསུངས་ནས། རོལ་རྙེད་མ་ཕྲོགས་པ་དང༌། གནོད་སྦྱིན་ཨ་ཤ་བསད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱི་གསུངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་མཚན་དུ་
གསོལ་བ་ཡིན་གསུངས་ཞེས་འབྱུང་མོད་ཀྱི། འདིར་སྙན་ངག་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན། ། མེ་
ལོང་ནི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། སྙན་ངག་ཏུ་གང་གིས་འཇོག་པ་སྟེ། བསྟན་
བཅོས་འདིའི་ནང་དུ་གསལ་བར་འཆར་བས་མེ་ལོང་ཞེས་ཏེ། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་

22

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པ་ཡང་ཡིན་ལ་བརྗོད་བྱ་དང༌། རྗོད་བྱེད་འབྲེལ་ཏེ་གཞི་མཐུན་གྱི་བསྡུ་བས། སྙན་ངག་
མེ་ལོང་ཞེས་སོ། །དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
ལངྐར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས། མིང་དུ་གདགས་པར་མ་མཛད་ན། །འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་རྨོངས་པར་འགྱུར། །དེ་བས་རྨོངས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །མགོན་
པོས་མིང་དུ་གདགས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་དེ་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། མིང་ཀླད་དུ་སྨོས་པས་བཙལ་སླ། དོན་དེ་ལ་དོན་ལྡན་གྱི་མིང་

བཏགས་པས། དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོའབྲིང་གིས་རྣམ་པ་ཙམ་གོ ཐ་མས་ཀྱང་བརྡ་དུས་སུ་མིང་དོན་འབྲེལ་བ་ཤེས། ཐ་སྙད་
ཀྱི་དུས་སུ་མིང་ལས་དོན་རྟོགས་ཤིང༌། དོན་མཐོང་བ་ལས་མིང་དྲན་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ལ། མིང་དེ་སྐད་གཉིས་ཟུང་སྦྱར་དུ་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ཡང༌། བོད་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་སྐད་དེ་གོ་དཀའ་ལ། རང་གི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བས་གོ་སླ་བས་སྒྱུར་བྱེད་ལོ་པཎ་ལ་བྱས་ཤེས་དྲིན་གཟོའི་བློ་སྐྱེ། སྐད་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་བརྗོད་པར་
མཐོང་བས་གཉིས་པོ་རྣམ་གྲངས་སུ་ཤེས། རྒྱ་སྐད་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཚུལ་མཐོང་བས་སྒྲ་བསྒྱུར་བ་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ཤིང་བག་ཆགས་འཇོག་ལ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན།
གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་ཏེ། ཕྱག་འཚལ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་དྲངས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་ན། སྐད་གཉིས་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཤོང་སྟོན་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སོ། །ཡུལ་གང་
ལ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་རིང་དུ་འཕགས་པས་ན་འཕགས་པ། དེ་ཡང་དབྱིངས་

23

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ། སྤང་བྱ་གློ་བུར་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་རྟོག་གི་
ཟུག་རྔུའི་རྩུབ་པ་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ་སྟེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་དཔལ། དོན་གཉིས་ལ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པས་ན་གཞོན་ནུ་སྟེ། ས་དང་ཚངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱེ་བའི་གཞོན་ནུ་གཉིས་ལས། འདིར་སས་ཕྱེ་བའི་གཞོན་ནུ། དག་
པ་གཞོན་ནུའི་ས་ལ་གནས་པའམ། སྐུ་གཞོན་ནུའི་ཆ་བྱད་འཛིན་པས་གཞོན་ནུ། དེ་ཡང་མ་སྐྱེས་པས་རྟག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པས་ན་གྱུར་པ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། མ་སྐྱེས་པ་ནི་བཟློག་དོན་དུ། །གྱུར་པ་ཉིད་གསུང་དེ་ཡི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཡང་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། ཤཱ་ར་དྭ་ཏིའི་བུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལ་ལ་ནི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་ཕྱིན་ཆད་ཚངས་པར་སྤྱོད་
པ་ཡང་དག་པར་ལེན་ཏེ། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་
པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་འཁོད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང༌།
འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། སྡིག་དང་འདོད་པ་
སྤང་བྱ་ཞིང༌། །ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ། ལམ་སྒྲོན་གྱི་

འགྲེལ་པར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཇི་སྲིད་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཚངས་སྤྱོད་
འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ལ་ཞེས་པའི་རྣམ་དབྱེ་སྨོས་ཏེ། བྱ་བའི་དངོས་པོ། ཕྱག་འཚལ་བ་སྟེ། མཆོག་ཏུ་འདུད་པས་སོ། །དགོས་བྱེད་ཡ་རབས་དང་ཚུལ་མཐུན་ཞིང༌། གནས་སྐབས་སྒྲ་བསྒྱུར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུའོ། ། ། །

24

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཤིས་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ། འཇུག་
བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་ལྟར་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཤིས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །
དེ་ལ་དང་པོ་ནི། གདོང་བཞི་གདོང་གི་པད་ཚལ་གྱི། །ངང་པའི་བུ་མོ་ཐམས་
ཅད་དཀར། །དབྱངས་ཅན་མ་ནི་ཁོ་བོ་ཡི། །ཡིད་ལ་རིང་དུ་རོལ་བར་མཛོད། །ཅེས་ཏེ། གདོང་བཞི་ནི་མི་མཇེད་ཀྱི་བདག་པོ་ཚངས་པའོ། །དེའི་གདོང་པདྨའི་ཚལ་གྱི་ངོ་

བོར་བཀོད། དེ་ལས་བྱུང་བའི་དབྱངས་ཅན་མ་ཞེས་པའི་ལྷག་པའི་ལྷ་མོ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ཚངས་པའི་ཞལ་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་ན། སྔོན་ཚངས་པའི་གདོང་བཞི་ལས་སྙན་ངག མཆོད་སྦྱིན། སྲིད་སྲུང༌། ངེས་བརྗོད་དེ་རིག་བྱེད་བཞི་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང༌། དེ་
ལས་སྙན་ངག་ནི་སྭ་ར་སྭ་ཏཱི་མཚོ་ལྡན་ནམ། ཚིག་གམ། སྐད་དམ། དབྱངས་ཅན་ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་འདིར། སྙོམ་ལས་མེད་པར་རིམ་པས་དབྱངས་ཅན་བསྟེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལ་མོ་རྟགས་ཀྱི་རྐྱེན་བྱིན་པས་དབྱངས་ཅན་མ་སྟེ། སྙན་
ངག་དང་དབྱངས་ཅན་མ་གཅིག་པར་བྱས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚངས་པའི་བུ་མོ་སྟེ། བྲམ་ཟེ་ཕུར་བུས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་གྲུབ་པ་ངག་གི་འོད་ཟེར་ལས།
ཐུགས་རྗེ་མཐའ་ཡས་ཕ་རོལ་སྐྱེ་བོ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། །ཚངས་པའི་བུ་མོ་ཁྱོད་སྐུ་རྣམ་པར་གསལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། །
ཡང་ན། སྔོན་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནས་ཆུ་ཀླུང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་

25

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འདིར་བབས་པ། འཛམ་གླིང་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཁྱིལ་བ་ཚངས་པའི་མཚོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆུ་
ལས་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྒྲ་རྣམས་གདངས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ལ། ཕྱི་

རོལ་རིག་བྱེད་པ་རྣམས། རིག་བྱེད་ནི་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པའི་བདེན་པ་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་མཚོ་དེ་ལ་སྭ་ར་སྭ་ཏཱི་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་ཏཱ་ལ་ལའི་མདོར། རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་མོ་སྒྲ་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ། །སེམས་ཅན་བདེ་འཚོ་ཇི་སྙེད་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི། །སྒྲ་ཡི་ཡན་ལག་དབྱངས་ཀྱི་ཚུལ་མཁས་
བྱེད། །རང་གི་གསུང་གིས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད། །ཆགས་ལྡན་གཏི་མུག་ཅན་རྣམས་དབྱངས་ཅན་གྱི། །ངག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྒྲ་ཡི་ཚུལ་མཁས་ན། །གཟུངས་དང་
ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་དབང་ཐོབ་རྣམས། །ལྷར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ཅིའི་ཕྱིར་མགུ་མི་བྱེད། །ཅེས་དང༌། འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོར། སྭ་ར་སྭ་ཏཱི་སྐད་དམ་
དབྱངས་སམ་དབྱངས་ཅན་ནམ་མཚོ་ལྡན་ཏེ། མཚོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ལྡན་པའི་རྐྱེན་གྱི་མཐའ་ཅན་ནོ། །འདི་སྔོན་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ནས་ཚངས་
པའི་མཚོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུ་ཀླུང་གི་གཟུགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདིར་བབས་སོ་ཞེས་གྲག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ངང་པའི་བུ་མོ་ཞེས་པ་ཡང་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། གནྡྷརྦ་དྲི་ཟ་དང་གནྡྷཱརྦ་ལྷའི་གླུ་མཁན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ར་བྷ་ས་ཡི་དང་པོ་རིང་བ་ཡང་བཤད་དོ། །སོགས་ཀྱི་སྒྲས་སྣ་ཚོགས་དབྱིག་དང༌། བ་ལང་འཚེ་དང༌། དགའ་བྱེད་
དང༌། སྣ་ཚོགས་ཤིང་རྟ་དང༌། སྣོད་ཅན་དང༌། མེ་སྦྱིན་དང༌། ངང་པ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ་ཞེས་ངང་པ་དྲི་ཟའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་ཅིང༌། དཔལ་མོ་འདི་ཉིད་གཞན་དུ་དྲི་ཟའི་བུ་མོར་ཡང་གྲགས་ལ། དྲི་ཟ་ཏམྦུ་རའི་ཆུང་མའི་ཚུལ་

26

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འཛིན་པས་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་ན་གནས་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀས་འདོད་ལྷ་
བྱེད་ཅེས་ཀྱང་ཐོས་ཏེ།
བྲམ་ཟེ་ཕུར་བུས་ཀྱང༌། བིཥྞུའི་གཟུགས་བརྙན་ཏམྦུ་ར་ལ་དགའ་སྐྱེད་ཚུལ་འཛིན་མ། །རྗེས་སུ་ཆགས་བཅས་རོལ་པའི་ལོ་ནི་བརྒྱད་གཉིས་ལོན་པའི་ཉམས། །ཆུ་གཏེར་འགྲམ་ངོས་དབུ་བའི་ཕྲེང་བས་རྩེ་བར་དགའ་བ་ཅན། །དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོས་མངོན་བསྟོད་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཕུལ་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་འབྱུང་བས། ངང་པ་སྟེ་དྲི་ཟའི་བུ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་དང་འདབ་ཆགས་ངང་པའི་བུ་མོ་དངོས་གཉིས་སྒྲ་སྦྱར།
ཀུན་ནས་སམ་ཐམས་ཅད་དཀར་བ་ནི། ལུང་ལས། ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་དཀར་བ་པདྨ་དཀར་པོ་ཡི། །དབུས་སུ་བཞུགས་པ་སྨྲ་མཁས་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒོམ་
པར་བྱ། །ཞེས་པ་བཞིན་ནམ། ཡང་ན་དབྱངས་ཅན་མ་མི་ཤེས་པའི་དྲི་མ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཀར་བ་དང༌། ངང་མོ་ཁ་དོག་གིས་དཀར་བ་མགྲིན་

པའི་དབྱངས་སྙན་དང་ལྡན་པ་སྦྱོར་བ་གྲུབ། ཅི་ཞིག་ཏུ་རོལ་པ་ཞེ་ན། མཱན་སེ་ཞེས་པ་ཡིད་དང་མཚོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་སྟེ། ལྷ་མོ་ཡིད་དང༌། ངང་མོ་མཚོ་ལའོ་ཞེས་སྒྲ་སྦྱར། སུ་ཞིག་གི་ཡིད་ལ་ཞེ་ན་ཁོ་བོ་ཡི་སྟེ་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་གི་ཡིད་ལའོ། །ཅི་ལྟ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རིང་དུ་སྟེ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་

དུའོ། །དེ་ཡིད་ལ་རོལ་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་མཐུས་ཤེས་རབ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་སྤོབས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་སུ་འདོད་དོན་དེ་མ་བརྗོད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ།
སྙན་ངག་མཁན་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ངག་རྣམས་ལས། །སླར་ཡང་དངོས་པོ་

27

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཞན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད། །གང་དེ་གྲགས་པའི་ཆ་ཤས་བྲལ་བར་སྣང༌། །ཞེས་དང༌།བརྗོད་རིམ་སྟོབས་ལས་དངོས་པོ་ནི། །ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་གསལ་བ་སྟེ། །ཞེས་འདི་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །
ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་སྲས་མོར་ནང་པ་རྣམས་འདོད་དེ། བྲམ་ཟེ་ཕུར་བུས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཞལ་གྱི་མཆེ་བའི་རྩེ་ལས་མངོན་སྤྲུལ་ཞིང༌། །
ཞེས་གསུངས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མདོ་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ་ལས། བསྐལ་པ་བཟང་པོ་འདིའི་སྔོན་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་བསྐལ་པ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ན། སངས་རྒྱས་
རྣམ་པར་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས། མ་འོངས་པ་ན་སྙིགས་མ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆ་ལུགས་ཀྱིས་མི་འདུལ་བར། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷའི་གཟུགས་
དང་རྟགས་དང་མཚན་མས་འདུལ་བར་གཟིགས་ནས། ལྷ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་དབང་ཕྱུག་དཔྲལ་བ་ནས་ཕྱུང༌། ཚངས་པ་ཕྲག་པ་གཡས་ནས། ཁྱབ་འཇུག་ཕྲག་པ་གཡོན་ནས། ཉི་མ་སྤྱན་གཡས་ནས། ཟླ་བ་གཡོན་ནས། ཆུ་ལྷ་ལྟོ་བ་ནས། དབྱངས་ཅན་མ་ཞལ་གྱི་མཆེ་བའི་རྩེ་ལས་ཕྱུང་ངོ་
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་ཞལ་བཞི་མེད་པས་གདོང་བཞི་གདོང་གི་
ཞེས་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་སྙམ་ན། རྒྱ་དཔེར། ཙ་ཏུརྨུཁ་ཞེས་འབྱུང་བ་ཞལ་བཞིའམ་གདོང་བཞིའམ། ཁ་བཞི། སྒོ་བཞི་ཞེས་པ་ཅི་རིགས་སུ་འགྱུར་བ་ལས།
འདིར་སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གིས། སྒོ་བཞི་ཅན་ཞལ་པདྨ་ཡི། །ཚལ་

28

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
གྱི་ངང་པའི་བུ་མོའི་གསུང༌། །ཐམས་ཅད་དཀར་བ་ཞེས་བསྒྱུར་ཏེ། །འདི་ལ་ཚད་མེད་པ་བཞིའི་སྒོ་དང་ལྡན་པས་གཏན་ཚིགས་དང་འབྲེལ་ལ། དེ་ལས་བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་པའི་ཆ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་དོན་གྱི་ལྷ་མོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཅིང༌། རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་
རྣམས་ལས། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཡུམ་དུའང་གསུངས་ལ། ངོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་མ་ཡིན་ཀྱང༌། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀས་ཡི་དམ་གྱི་
ལྷར་འཛིན་པས། ཐུགས་རྗེ་རིས་མེད་དུ་འཇུག་ཅིང༌། བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། ཚིག་དོན་ལྷག་མ་སྔར་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་རྒྱན་ནི་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཏེ།
གྲོགས་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པད་ནི། །རཱ་ཛ་ཧཾ་སས་སྤྱད་བྱར་འོས། །དྲི་ཞིམ་བུང་
བས་དོན་གཉེར་འོས། །ཞེས་པ་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདོད་དོན་དངོས་སུ་མ་
བརྗོད་པས་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའམ་ཆའི་རྒྱན་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་འདྲེས་པར་མངོན་ལ། འདི་ནི་ཤིས་བརྗོད་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་སྒོར་བྱས་པ་སྟེ། ལྷག་པའི་ལྷ་ལ་བསྟོད་པས་བསོད་ནམས་འཕེལ་ལ།
བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡིས་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །ཅེས་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང༌། ཡིད་ལ་རོལ་བར་སྨོན་པས་རང་གི་ཡི་དམ་ཡིན་པར་ཡང་བསྟན་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་པའི་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་རྩོམ་པ་པོའི་དགོངས་བཞེད་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་དེ་ཙམ་མོ་གསུངས། དེ་ལྟར་མཆོད་པར་བརྗོད་དགོས་པ་ཡང༌། ཇི་སྐད་དུ།

29

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་དམ་པ་ཡི། །སྟོན་པ་ལ་ནི་མཆོད་བརྗོད་བྱ། །བསྟན་པ་སྤེལ་ཕྱིར་དག་པའི་ཚིག །འདི་ལ་འཐད་པ་བཟང་པོ་མཐོང༌། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན།
གཉིས་པ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་སྔ་མ་རྣམས་བསྡུས་ཤིང༌། །སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ། །ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་ནི། །སྙན་ངག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱ། །ཞེས་ཏེ། སྔོན་སྐྱེ་དགུའི་ཚེ་ལོ་ཉི་ཁྲི་པའི་དུས། དྲང་
སྲོང་རྒྱས་པས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་བྷ་ར་ཏ་ཚོགས་བདག་གིས་ཡིག་མཁན་
བྱས་ནས་བྲིས་པར་གྲགས་པའི་གཞུང་ཤློ་ཀ་འབུམ་ལྷག་བཅས་ཡོད་པ་དང༌། མེ་
བཞིན་འཇུག་གི་བུ་མོ་ཞེས་བྱ་བས་བྱས་པའི་སྙན་ངག་སྒོམ་པའི་ཆོས་དང༌། དྲང་སྲོང་གྲོག་མཁར་གྱིས་བྱས་པའི་རཱ་མ་ཡ་ན་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་རཱ་མ་ཎ་དང་བཙུན་མོ་
རོལ་རྙེད་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྙན་ངག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཤློ་ཀ་འབུམ་ཡོད་པ་དང༌། མརྐེཎ་ཌེ་ཡས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཨཥྚ་དཱ་ཤ་སུ་རཱ་སྟེ་སྔོན་གྱི་རབས་བཅོ་བརྒྱད་དམ་སྔོན་
རབས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་པ་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་སོགས་སྟོན་པ་ཤློ་ཀ་འབུམ་ལྷག་
བཅས་ཡོད་པ་ཞིག་དང༌། ཀཱ་ལི་དཱ་ས་སྟེ་ནག་མོའི་ཁོལ་པོའམ་ནག་མོའི་འབངས་
ཀྱིས་སྦྱར་བའི་སྙན་ངག་གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་དང༌། རཱ་མ་ཤརྨས་མཛད་པའི་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ར་གྷུ་ཝཾ་ཤ་ཞེས་པ་ཤློ་ཀ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་སྔ་མ་རྣམས་ལས་བསྡུས་ཏེ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཏགས་ཟིན་འཐག་པ་དང༌། གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། དེ་དག་ན་གཞུང་ཚོགས་ཆེ་ཞིང་ཚིག་དོན་གབ་འཁྲུགས་འཐོར་ཁམས་ཅན་དུ་གནས་པས་རྟོགས་དཀའ་ལ། འདིར་རཱ་མ་ཤརྨའི་གཞུང་ལས་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང༌།

30

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བྷ་ར་ཏའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྦྱར་བ་རབ་དང་མཉམ་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན། །སྙན་
ཉིད་གཟི་བརྗིད་ཚིག་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན། །དོན་ཡང་གསལ་དང་རྒྱ་ཆེ་མཛེས་པ་སྟེ། །འདི་དག་སྙན་ངག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་ལེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་
མཚོན་ནས་ཚིག་དང་དོན་གྱི་ལེགས་ཆ་མཐའ་དག་བསྡུས། ཡི་གེའི་ཚོགས་ཕྲི། ལྷག་
ཆད་ནོར་འཁྲུལ་གྱིས་མ་རེག་པར་ཉུང་ངུ་རྣམ་གསལ་གྱི་ཚུལ་དུའོ། །
ཡང་ན། ཚིག་གི་སྦྱོར་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཚོན་ནས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གཟུང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་ཞེས་ཁེངས་བསྐྱུངས་པའི་ཚིག་གིས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པས་དམ་པར་མཚོན་ནུས་པ་དང༌། དེ་ལྟར་མི་ནུས་བཞིན་དུ་འབད་པ་ནི་དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ་སྙམ་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ལས། ནུས་པ་མེད་ཀྱང་འབད་བཞིན་དུ། །བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་འཇུག་པའི་ཚིག །བསྟན་བཅོས་དང་ནི་སྟོན་བྱེད་པ། །གཉིས་ཀ་དམ་པར་བསྟན་ཕྱིར་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སུ་ཡིས་ན་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་
གིས་ཏེ། ལུས་དང་རྒྱན་གྱིས་བསྡུས་པའི་སྙན་ངག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྟེ།
ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། དམ་
པ་ཁས་འཆེ་མང་པོ་མི་བྱེད་ཅིང༌། །གལ་ཏེ་དཀའ་བའི་ཁས་ནི་བླངས་གྱུར་ན། །རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་འདོར་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་དང༌།

31

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཡང་མཁས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ལས། དམ་བཅའ་བ་དང་བསྐུལ་ཚིག་སོགས། །འཆད་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། །མཆོག་རྟོགས་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་
བས། །ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན། དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་དོན། བསྡུས་དོན། ཚིག་དོན་གསུམ་ལས།
དང་པོ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་པས། གཞུང་འཆད་པ་ལ་སྤྲོ་བ་དང༌། རང་ཉིད་མཁས་པར་སྟོན་པ་དང༌། དམ་བཅའ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང༌། ཉན་པར་བསྐུལ་བའི་དགོས་པ་སོགས་ཡོད། བསྡུས་པའི་དོན་ལ་ལས་དང་བྱེད་པོ་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ། གང་བཤད་ན་བསྟན་བཅོས། གང་གིས་ན་བྱེད་པ་པོའམ་རྩོམ་པ་པོས། ཇི་ལྟར་བཤད་
ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལྟ་བུ། ཚིག་དོན་ནི་གང་འཆད་
རྒྱུའི་ཚིག་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་ཡིན། ། ། །
རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་འཇུག་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཡང་
གསུམ་སྟེ། དགོས་དོན། བསྡུས་དོན། མཚམས་སྦྱར་བརྒལ་ལན་དང་བཅས་པས་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ་དུ་བྱས་ན་ལེགས་ཏེ།
རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་དོན་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །དགོས་པ་བསྡུས་
པའི་དོན་དང་བཅས། །ཚིག་དོན་བཅས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྙད་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་འཆད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞུང་དེ་ཉིད་ལས། མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ། །ཉན་པ་དེ་ལ་གུས་འགྱུར་བས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། པཎྜི་ཏ་ཟླ་བ་མངོན་དགས། བསྟན་བཅོས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང༌། །ལས་ནི་ཅི་ཡང་རུང་

32

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བ་ཡི། །ཇི་སྲིད་དགོས་པ་མ་སྨྲས་པ། །དེ་སྲིད་དུ་ནི་ཅི་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་དང༌།
མཁས་འཇུག་ལས། བསྟན་བཅོས་དམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །སྟོན་པས་ཐོག་
མར་དགོས་པ་བསྟན། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་མཐོང་ན། །དཔྱོད་པ་ལ་ཡང་ཅིས་མི་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཐོག་མར་དགོས་དོན་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྡེ་བཞིའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ། གྲགས་པ་དུས་རིང་པོར་གནས་པ། ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་འབྱེད་པ། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དེ་བཞིར་བྱེད་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཡོན་ཏན། མ་བརྩམས་པའི་སྐྱོན། ལེགས་པར་བརྩམས་པ་དེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན། རྩོམ་བྱེད་མཁས་རྨོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྩོམ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་
ཐབས། བསྟན་བཅོས་མི་ཤེས་པའི་སྐྱོན་མཁས་པས་ལེགས་པར་དབྱེ་བ་དང་བདུན་དུ་འབྱེད་པ་སོགས་འཆད་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང༌། རེ་ཞིག་ཕྱི་མ་ལྟར་

བཤད་ན་སྤྱི་འགྲོ་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ན།

སྤྱིར་སྙན་ངག་གི་དགོས་པ་སོགས་བཤད་པ།

དང་པོ་རྩོམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། འདི་ན་ཀུན་ཏུ་ལྷག་མ་དང༌། །མཆོག་གི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡི། །ཚིག་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དྲིན་གྱིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ལུགས་ལ་འཇུག་
པར་བྱེད། །འཇིག་རྟེན་འདི་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྐྱོན་ཡོན་འབྱེད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཏེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཀྱི་ལྷག་མ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་སོགས་དང༌།
མཆོག་བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིངས་རྐྱེན་ལེགས་པར་སྦྱར་
བས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་སྙན་ཚིག་གི་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲིན་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་

ལུགས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐྱོན་ཡོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས། དེ་དང་དེའི་བླང་

33

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དོར་གྱི་གནས་མ་འཁྲུལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་དང༌། འགྱུར་ཁྱད་ཤོང་སྟོན་ཆེན་པོས།
འདི་ན་ཀུན་ཏུ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང༌། །ཞེས་པ་ལྟར་ན། འདི་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྙན་ངག་ལ་མཁས་འདོད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གམ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང༌། གྱ་ཚོམས་སུ་
མ་ཡིན་ཏེ་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ། བསྟན་
བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚིག་གི་དྲིན་གྱིས་བླང་དོར་ཕྱེ་ནས། འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་

འདོད་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན།
གཉིས་པ་མ་བརྩམས་པའི་སྐྱོན་ནི། དེ་ཉིད་སླར་ཡང་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
སྟོན་པར་བཞེད་ནས། གལ་ཏེ་སྒྲར་བོད་སྣང་བ་ཡིས། །འཁོར་བའི་བར་དུ་མི་གསལ་ན། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་འདི། །སྨག་རུམ་མུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཞེས་པ་བརྟགས་པ་མཐར་བཟུང་བའི་ཚིག དེ་ཡང༌། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་སྒྲར་བོད་པ་སྟེ་བསྙད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྣང་བས། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མི་གསལ་བ་
སྟེ་གསལ་བར་མ་བྱས་པ་དེའི་ཚེ་ན། ལྷ་ཀླུ་མིའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་འདི་ཕྱོགས་ཙམ་མིན་པར་མཐའ་དག ཁ་ཁྲའི་ཀློ་བཞིན་དུ་ལེགས་ཉེས་མི་ཕྱེད་པ། སྨག་རུམ་འཐིབས་པོར་རྒྱས་པའི་མི་ཤེས་པའི་མུན་པ་འཐུག་པོས་ཁེབས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྣང་བ་གསལ་པ་ལས་གསར་པ་འགྱེད་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་གཅེས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།
འགྱུར་གཞན་དུ། གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་སྣང་བ་ཡིས། །ཞེས་འབྱུང་བའང༌། སྒྲ་དོན་

34

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྣང་བས་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་ཏེ་
མི་མཐུན་པ་ཆེར་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་དེ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་པའི་གཟུགས། །ངག་གི་རང་བཞིན་མེ་
ལོང་ཐོབ། །དེ་དག་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང༌། །རང་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་ལ་ལྟོས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་དང༌། ཟླ་བའི་འོད་དང༌། དཔལ་གྱི་སྡེ་དང༌།
ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་དང༌། གཙུག་ན་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐབས་ཆེན་པོ་དེ་
དག་གི །རིགས་དང་བསོད་ནམས། སྟོབས་དང་འབྱོར་པ། སྙིང་སྟོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་དཔའ་བ་དང་རྟུལ་ཕོད་པ། ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲགས་པ་དཀར་པོའི་གཟུགས་བརྙན་གཏམ་དུ་གྲགས་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་མེ་ལོང་དུ་གསལ་ཞིང་རྫོགས་པ་ངེས་པར་ཐོབ་ལ། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་འདས་ནས་ཡུན་རིང་ལོན་
པས་ད་ལྟ་ཉེ་བར་མི་གནས་ཀྱང༌། རང་རང་སོ་སོ་ཉིད་ཡོད་པ་ལྟར་སྙན་གྲགས་ཀྱི་

གཟུགས་བརྙན་ད་དུང་ཉམས་པ་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་སུ་བཀོད་ནས། ཤུགས་ལས་བསྟན་བྱའི་བསྒྲུབ་བྱ། སྙན་ངག་གི་ལུས་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམ་ན། དེ་ཉིད་དང་རྩོམ་པ་པོའི་གྲགས་པ་སྲིད་མཐར་ཡང་

མི་ཉམས་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ།
མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ནི། །ཤུགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །གསུང་བ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་རྩོམ་བྱེད་མཁས་རྨོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའམ།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བསྐྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

35

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཁས་པས་ཡང་དག་རབ་སྦྱར་བའི། །ངག་ནི་ངག་གི་འདོད་འཇོར་བཤད། །དེ་ཉིད་ཉེས་པར་སྦྱར་ན་སླར། །སྦྱོར་པོ་བ་ལང་ཉིད་རྗོད་བྱེད། །ཅེས་ཏེ། གཞུང་ལམ་འདིར་སྦྱངས་པའི་མཁས་པ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་

པར་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་ངག་ནི་ཚིག་རྒྱན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཉམས་དང་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་དོན་བཟང་པོ་ཟད་མེད་འབྱུང་བས་ངག་གི་འདོད་པ་བཞིན་ཡིད་བཞིན་དུ་འཇོ་བར་བྱེད་ལ། ངག་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་ཉེས་པ་ཞིག་སྦྱར་ན། བླུན་པོས་བྱས་པ་ཚིག་སྦྱོར་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་
བཅོས་དེ་ཉིད་གཞན་གྱིས་འདོར་བར་མ་ཟད། སླར་ཚིག་དོན་སྦྱོར་བ་པོ་ཡང་བླུན་
རྨོངས་མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་བ་ལང་ལྟ་བུར་གོ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། འདིའི་
རྒྱ་དཔེར། གཽརྒཿ ཀཱ་མ་དུ་གྷཱ་སྭ་མྱ་ཀཔྲ་ཡུཀྟཱ་སྨ་་ཏེ་བུ་བྷཿ ཞེས་ཡྱཻོད་པའི་གཽ་སྒྲ་ལན་གཉིས་སུ་ཟློས་པ་འདི་ལ། ཤོང་སྟོན་ཆེན་པོས་ངག་ཚིག་རྣམ་གྲངས་སུ་མཛད་དེ།མཁས་པས་ཡང་དག་རབ་སྦྱར་བའི། །ངག་ཚིག་འདོད་པ་འཇོ་བར་
དྲན། །ཞེས་བསྒྱུར་བ་དང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། ངག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང༌། །ཕྱུགས་དང་མིག་དང་རྡོ་རྗེ་དང༌། །མཐོ་རིས་ཆུ་སྟེ་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་གཽ་སྒྲ་ངེས་པར་བཟུང༌། །ཞེས་དང༌། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པར། གཽ་ཏ་མ་ལྟ་བུ་གཽའི་སྒྲ་ལས་ཚིག་དང་ཕྱོགས་དང་ས་དང་འོད་དང༌། རྡོ་རྗེ་དང༌། བ་ལང་དང་མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དུ་མར་སྙེགས་པ་དང་ཞེས་འབྱུང་བས། ཕྱིས་ཀྱི་

མཁས་པ་འགས། ངག་དང་ཚིག་གཉིས་དོན་གཅིག་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་ཟློས་པར་སོང་ལ། དེས་ན།

36

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ངག་ནི་མཐོ་རིས་འདོད་པ་འཇོ། །ཞེས་བསྒྱུར་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་འགའ་ཞིག ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་གཅིག་པུས་མཐོ་རིས་སུ་འདོད་པ་འཇོ་ཞེས་པ་དང་བསྟུན་པའོ་ཞེས་འགྱུར་བཅོས། ཡང༌། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། རིག་བྱེད་པ་རྣམས་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་མཐོ་རིས་ཟེར་བས། མིའི་སྙན་ངག་གིས་ལྷའི་འདོད་པ་འཇོ་བར་མི་འགྱུར། ས་ལ་ཞེས་བསྒྱུར་ན་འབྱོར་ཏེ།
ཁྲིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་
པར་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར། ས་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་ངག་གི་
དཔེར་བཀོད་པ་དང༌། སྙན་ངག་མཁས་པས་ས་སྟེང་དུ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད། གྲགས་པ་ཐོབ་པས།
ངག་ནི་ས་ལ་འདོད་པ་འཇོ། །ཞེས་པ་པཎྜི་ཏ་པུརྞཎཱ་ནནྡ་ལས་ཐོས་
སོ། །གསུངས་པ་སོགས་རྣམ་གྲངས་ཏེ། འདི་ནི་དཔང་ལོ་ཆེན་པོས་འགྱུར་བཅོས་གནང་བའི་དོན་ལྟར་ལ་འཆད་ལུགས་འདི་བཞིན་མཛད་དོ། །
ལྔ་པ་རྩོམ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ཐབས་ནི། དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཆུང་ཡང་སྤོང་དགོས་སོ་
ཞེས་འདོམས་པར་བཞེད་ནས། དེ་ཕྱིར་སྙན་ངག་དག་ལ་སྐྱོན། །ཆུང་བར་གྱུར་ཀྱང་
ཅི་ཞིག་ལྟར། །བཏང་སྙོམས་མི་བྱ་ལུས་མཛེས་ཀྱང༌། །སྐྱོན་གཅིག་གིས་ནི་སྐལ་ངན་འགྱུར། །གོང་དུ་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་སྙན་ངག་ཤེས་པ་དག་གིས་ཚིག་སྦྱོར་འགོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བརྗོད་བྱ། བརྗོད་ཚིག རྒྱན། རྣམ་དབྱེ། སྦྱོར་ཚུལ། ཚིག་གི་ཕྲད་སོགས་གང་དང་ཅིའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱོན་གྱི་ཆ་ཤས་ཆུང་ངུ་ཙམ་
ཞིག་ཆགས་པར་གྱུར་ཀྱང༌། འདི་ཙམ་གྱིས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་མི་ནུས་སོ་སྙམ་

37

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཏང་སྙོམས་སུ་འཇོག་པར་མི་རིགས་ཏེ། བློ་གྲོས་ཞིབ་མོས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་གདགས་སུ་མེད་པར་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཚེ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པར་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྣ་ནག་པོ་སོགས་སྐྱོན་ཕྲ་མོ་ཞིག་གིས་གཟུགས་བྱད་སྐལ་ངན་དུ་བྱེད་དེ། བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་གྲངས་སུ་བགྲང་བར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བས་བརྟགས་ཤིང་གཞིགས་ནས་དཔྱད་པར་བཟོད་པ་དག་བརྩམ་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །
དྲུག་པ་བསྟན་བཅོས་མི་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་ཤེས་པ་ཡང༌། སྐྱེ་བོའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཀྱིས། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་སྟེ།
སྐྱེ་བོ་བསྟན་བཅོས་མི་ཤེས་པས། །ཡོན་ཏན་སྐྱོན་དག་ཇི་ལྟར་དབྱེ། །གཟུགས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་དམིགས་པའི་སྐབས། །ལོང་བ་དག་ལ་ཡོད་དམ་ཅི། །ཞེས་སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་སྦྱངས་ཤིང་མི་ཤེས་པ་
དག་གིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆར། འདི་ནི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཡོན་ཏན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་དབྱེ་བར་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་ལ། དེ་ཉིད་ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེས་བསྒྲུབ་པ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁ་དོག མཚར་མི་མཚར་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་
མིག་ལོང་བ་དག་ལ་སྨྲ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཅི་ཞེས་པ་སྟེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
བདུན་པ་མཁས་པས་ལེགས་པར་དབྱེ་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དེ་ཕྱིར་

མཁས་པས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས། །བྱེ་བྲག་རྟོགས་ལ་མངོན་དགོངས་ནས། །རྣམ་བཀྲ་ལམ་ལྡན་ཚིག་རྣམས་ཀྱི། །བྱ་བའི་ཆོ་ག་ངེས་པར་སྦྱར། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། སྙན་ངག་

38

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་ནི་གང་ལ་བརྟེན་རྒྱུའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་དག་
པ་ལ་རག་ལས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་དགུ་སྟེ་
སྐྱེ་བོ་ཅོག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ། ལེགས་ཉེས་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་
མངོན་པར་དགོངས་པས་བལྟས་ནས། ལུས་མཛེས་སྒྲ་དོན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་པར་

བཀྲ་བའི་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སྙན་ཚིག་གི་རིག་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་ཞེས་སམ། རྩོམ་པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱར་ནས། ངེས་པར་ཞེས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་ལྟར་ཚིག་ཏུ་བརྗོད་པ་དག་གིས་གྲུབ་བོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྙན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚོགས་བརྗོད་དོན་ལུས་དང་རྒྱན་གྱི་རྣམ་བཞག་དེ་གཞུང་འདི་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དགོས་པ། དེ་ལས་རྙེད་གྲགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ཞིང་མཁས་པའི་ཁྲི་ལ་དབང་བ་ནི་དགོས་པའི་དགོས་པའམ་ཉིང་དགོས། དེ་དགོས་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལྟོས་པའམ། གོང་དུ་སྨོས་པའི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ།
ཡང་ན། སྙན་ངག་གི་ལུས་རྒྱན་སྐྱོན་སེལ་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་དགོས་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡེ་བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ཉིང་དགོས།
དགོས་སོགས་གསུམ་དང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཐབས་ཐབས་བྱུང་དུ་གནས་པ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་རེ་ནང་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ནི། མདོ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྙན་ངག་བྱའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་

39

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བསྟོད་པ་བྱའོ། །དེ་ལས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང༌། བསྐལ་པ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་མཁྱེན་རྒྱལ་པོ་ནི། །སྙན་ངག་མཁན་དེ་བདེ་གཤེགས་རྩྭ་མཆོག་ལ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་ནས་ཀྱང༌། །དང་
པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། འོ་སྐོལ་གྱི་སྟོན་པས་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་ལ་སྙན་ངག་གི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་བསྟོད་པས་བསྐལ་པ་བཞི་ཁྲིའི་ཚོགས་བཟླུམས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ཏེ། ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་གྲོགས་དང་ལྡན་པས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མཐར་
ཐུག་གི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ལ་གོང་གི་ཉིང་དགོས་ནི་གནས་སྐབས་ཙམ་མོ། །འོ་ན་སློབ་སྤྲིངས་ལས། བུད་མེད་ཡན་ལག་དྲི་ང་རུལ་བ་མི་སྡུག་པ། །པདྨ་ཟླ་བ་ཨུཏྤལ་དག་ཏུ་སྙོམས་བྱེད་པ། སྙན་ངག་མཁན་གྱི་རྫུན་དེའི་འབྲས་བུ་མི་བཟད་
པ། །དེ་དག་དེ་ཡི་མངལ་ནས་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་དྲན་ཉེར། སྙན་ངག་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་རྣམས་ལྷ་ཡུལ་གྱི་བྱ། གཞན་དག་ཚིག་བཅད་ཀྱིས་བསྐུལ་ཞིང་
རང་བག་མེད་དུ་སྡོད་པར་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་སོགས་ཅི་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་
གཏམ་གྱི་སྙན་ངག་མི་བྱ་བར་དགོངས་པ་སྟེ།
འདིར་ཡང༌། དོན་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས། །མ་བྱས་གནས་སུ་བསྔགས་པ་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན། འོ་ན། འདིའི་དཔེར་བརྗོད་རྣམས་ལས་འདོད་པའི་གཏམ་མང་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་རྗེས་
འཇུག་རྣམས་འཇུག་བདེ་ཞིང་གོ་སླ་བའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།

40

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ། །གཡོ་སྒྱུར་ཐུབ་པས་གསུངས་པ་མེད། །ཅེས་པ་བཞིན་ཏེ། འཕྲོས་པས་ཆོག་གོ །དེ་ལྟར་དགོས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བཞི་
འགོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་དག་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྗོད་བྱ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དང༌། བརྗོད་བྱ་ཡོད་ཀྱང༌། རྗོད་བྱེད་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དང༌། དགོས་པ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་དགོས་པའི་དགོས་པ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དང༌།
དེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་བསལ་ནས་དོན་
འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྙན་ངག་གི །ལུས་དང་རྒྱན་ཡང་རབ་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་ཏེ། གོང་དུ་སྨོས་པ་བཞིན། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དེ་རྣམས་
ཀྱིས་སྙན་ངག་གི་ལུས་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་གཉིས་སུ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཞིང་གསལ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
མཁས་འཇུག་ལས། བཤད་སླ་བ་དང་བཟུང་བདེ་ཞིང༌། །བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་རྩོད་བྲལ་ཕྱིར། །མཁས་པ་ལ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལུས། །བསྡུས་ཏེ་ཐོག་མར་འགོད་
པར་མཛད། །ཅེས་པ་བཞིན། འཆད་པ་པོ་བཤད་སླ། ཉན་པ་པོ་རྣམས་བཟུང་བདེ། དཀྱུས་ས་མཐོང་བའི་རྟ་དཀྱུས་རྩེ་བ་ལ་བག་མི་ཚ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་གསུངས་པར་འདུགསྙན་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཚམས་སྦྱོར་བརྒལ་ལན་དང་བཅས་པས་ཚིག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུས་བཤད་པ། རྒྱན་བཤད་པ། ཞར་ལ་སྐྱོན་སེལ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལུས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དང༌། མཚན་གཞིའོ། །

41

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དང་པོ་ནི། ལུས་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་རྣམ་དཔྱད་ཚིག་གི་
ཕྲེང༌། །ཞེས་ཏེ། སྙན་ངག་གི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་བརྗོད་བྱ་གང་ཞིག ཚིག་རྒྱན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ངེས་པ་ལས་མ་འདས་པར། དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་གང་དག་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས། རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཕྲེང་བ་ལེགས་པར་སྤེལ་བ་ཞིག་ཡིན།གཉིས་པ་མཚན་གཞི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་གཞུང་གི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་བཤད། རྗོད་བྱེད་སྐད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཞིར་བཤད། བརྗོད་ཚུལ་
དོན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཚིགས་བཅད་
ལྷུག་པ་དང༌། །སྤེལ་མ་རྣམ་གསུམ་ཉིད་དུ་གནས། །བཤད་མ་ཐག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལུས་དེ་ཡང་ཚིགས་བཅད་དེ་རྐང་པར་བཅད་པ་དང༌། ལྷུག་པ་དེ་རྐྱང་པ་དང༌། དེ་གཉིས་སྤེལ་མ་སྟེ། རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དུ་གནས་ཞེས་པའི་དོན། འདིའི་སྐབས་སུ།
ས་པཎྜི་ཏས་སྡེབ་སྦྱོར་སྣ་ཚོགས་མེ་ཏོག་ཆུན་པོར། ཚིགས་སུ་བཅད་དང་
ལྷུག་པ་དང༌། །རྒྱུན་ཆགས་ཞེས་བྱ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་བྱེད་འདོད་པའི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་ཡིན། །ཞེས་རྒྱུན་ཆགས་ལུས་གསུམ་པར་
མཛད་ཅིང༌། དེ་ཡང་བཅད་དང་མ་བཅད་པའོ་ཞེས་རྐང་པས་མ་བཅད་པའི་རྒྱུན་ཆགས་བཞེད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུ།
སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཚོམས་ལས། རྐང་པ་དག་གིས་མ་བཅད་ཅིང༌། །གང་ལ་ཡི་གེ་
སྦྲེལ་ལེགས་ཡོད། །བྱ་བའི་ཚིག་གིས་གསལ་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ལས་

42

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཞན་མིན། །ཞེས་དྲངས་པ་ལ། དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། དེ་ནི་མཁས་པའི་གསུང་ཡིན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་འགལ་བས་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་དང༌། གཞུང་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་དང༌། དེ་
སྨྲ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་མ་མཐོང་ལ། དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་ན་བྱ་བའི་ཚིག་ཡོད་པའི་ལྷུག་པ་རྣམས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་གཞུང་འདི་དང་སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་པར་མ་སྨོས་པ་དང༌། རྐང་པ་མེད་པའི་ཚིག་གི་རྒྱུན་ནི་ལྷུག་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པས་སོ་གསུང་བ་བྱུང་བར་བརྟེན། མཁས་པ་མང་པོས་ཕྱོགས་འཐེན་གྱི་ཀུ་ཅོ་མང་དུ་མཛད་མོད་ཀྱང་བྱི་

ལའི་མཇུག་མའི་ཤོག་ཚལ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ལ། མི་དགོས་ཀ་མེད་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་ཏུའང་མི་འདུག་པ་དང༌། ཡུལ་དམ་པ་ལ་སྨད་པའི་ཉེས་པར་གྱུར་དོགས་བཞག་མོད། དཔྱད་པར་འདོད་ན་འདིར་བཀོད་པའི་བཞེད་པ་གཉིས་ལ་བརྟགས་པས་ཚེགས་མེད་དུ་གསལ་བ་ལགས།
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཚིགས་བཅད། ལྷུག་པ། སྤེལ་མ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་བརྩམས་པའི་སྙན་ངག་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། སྦྱོར་ཚུལ་འགའ་ཞིག་མཚོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་བཅད་རྐང་བཞི་ཅན་ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་གཞན་འགའ་དང༌། ཁྱད་པར་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཚིགས་བཅད་རྐང་པ་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྐང་པ་དྲུག་པའི་བར་དུ་ཡོད་པར་བཤད་མོད་ཀྱི། སྙན་ངག་པ་དེ་རང་ལུགས་ལ་
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་རྐང་པ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་ངེས་ཞེས་པའོ། །

43

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལུས་ལ་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ། སྦྱོར་ཚུལ་
གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང༌། བྲཏྟཛཱ་ཏི་ཞེས་རྣམ་གཉིས། །དེ་ཡི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ནི། །སྡེབ་སྦྱོར་གཞུང་དུ་ངེས་པར་བསྟན། །རིག་དེ་སྙན་ངག་རྒྱ་མཚོ་ནི། །ཟབ་མོ་བརྒལ་འདོད་རྣམས་ཀྱི་གྲུ། །ཞེས་སྡེབ་སྦྱོར་དང་སྙན་ངག་གི་
ལུགས་ལ་ཚིགས་བཅད་རྐང་བཞིར་ངེས་པ་དེ་ལ་ཡང༌། གང་དུ་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་
བགྲང་བ་ནི་བྲཏྟ་སྟེ། ཞུགས་པའམ། སྦྱར་བའམ། འཕེལ་བ་ཞེས་པའི་དོན། ཕྱི་མོ་

བགྲང་བ་ནི་ཛཱ་ཏི་སྟེ། རིགས་སམ། བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ལས་ཇི་སྙེད་པའི་དབྱེ་བར་གྱེས་པ་སོགས་སྤྲོས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་ནི། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞི་བ་དང༌། དྲང་སྲོང་དམར་སེར་དང༌། རྒྱལ་བའི་ལྷ་སོགས་
ཀྱིས་མཛད་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་གཞན་དུ་བསྟན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང༌།
རིག་པ་དེ་ནི་སྙན་ངག་གི་རྒྱ་མཚོ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒལ་བར་འདོད་པ་དག་གི་གྲུ་དང་གཟིངས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

ལུས་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་ཚུལ་ལམ། རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། གྲོལ་བ་དང་
ནི་རིགས་དང་མཛོད། །འདུས་པ་ཞེས་བྱ་དེ་འདྲ་ལ། །ཚིགས་བཅད་རྒྱ་ཆེ་སརྒས་བཅིངས། །ཆ་ཤས་རང་བཞིན་ཕྱིར་མ་བརྗོད། །ཅེས་པའི་དོན་ས་པཎྜི་ཏས། ཚིགས་
བཅད་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱའི་དོན། །རྫོགས་པ་གྲོལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌།

44

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དཔང་ལོས། གྲོལ་བ་ནི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་དོན་རྫོགས་པ་རང་དབང་ཅན་ཚིགས་བཅད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གི་ནང་དུ་དོན་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་རབས་ལས། གཞན་དོན་སྤྱོད་པ་གང་གིས་ཡོན་ཏན་བསྒྲུབས་པ་ཕུན་ཚོགས་རྣམས། །རང་དོན་ལ་ཆེར་འབད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་མིན་པ་
ཉིད། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཡི་གེའི་དྲེགས་པ་བསལ། །མཉམ་མེད་དེ་ནི་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་བཅས་ལ་གཙུག་གིས་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡང༌། ཚིགས་བཅད་ཕན་ཚུན་འདུས་པ་ལས། །བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པ་རིགས་འགྲེ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རིགས་ནི་བྱ་བའི་ཚིག་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཚིགས་བཅད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་རྫོགས་ཤིང་སོ་སོ་རེ་རེ་ལ་དོན་མ་རྫོགས་པ་ཚིགས་བཅད་མང་པོས་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་རྫོགས། བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་བས། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ལ་ཤློ་ཀ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལ་བྱ་བའི་ཚིག་རིགས་གཅིག་གིས་རྫོགས་པ་ནི་རིགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་གཙུག་ན་ནོར་བུའི་རྟོགས་བརྗོད་ཡལ་འདབ་ལས།
མཛེས་མ་དེས་ཀྱང་མི་བདག་ནི། །བརྟན་ལྡན་ཟབ་ཅིང་མཛེས་པ་དག །གཞན་གྱི་གདུང་ལ་སྙིང་རྗེ་ནས། །གཞུ་བཞག་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་བཞིན། །གཙུག་གི་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་ནི། །མི་རུང་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཕྱོགས་སུ་བསྲུང་བའི་ཡིག་ཕྲེང་དག །གུར་གུམ་གྱིས་ནི་བྲིས་པ་བཞིན། །རླུང་ནི་གཡོབ་ཅིང་འཕེན་བྱེད་པའི། །རྔ་
ཡབ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས་པ། །འགྲོ་བ་ཡང་དག་སྒྲོལ་མིན་པར། །སྙིང་སྟོབས་གྱེན་

45

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དུ་འཕྱུར་བཅས་བཞིན། །རིག་ཆེན་ཡིད་འོང་དོ་ཤལ་དག །སྙིང་གར་བཟུང་བར་བྱས་པ་ནི། །ས་འོག་རྒུད་པ་ཞི་བའི་སླད། །ལྷག་མ་ཅན་གྱིས་བརྟན་པ་བཞིན། །ཆེ་བའི་དཔུང་པས་ས་དང་ནི། །སེམས་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དག །མཐོང་ནས་མངོན་པར་
འདོད་པ་དང༌། །ཡ་མཚན་དབང་དུ་རབ་ཏུ་གྱུར། །
བརྗོད་བྱ་རྒྱལ་པོ་མཐོང་བ། རྗོད་བྱེད་ཤློ་ཀ་ལྔ་དང༌། རབ་ཏུ་གྱུར་ཞེས་བྱ་ཚིག་གཅིག་གིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཡང་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སརྒ་དང་པོར། གནས་གཙང་མ་ཡི་རིགས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། མིག་དག་ཡང་ཡང་བསྐྱོད་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཤློ་ཀ་བཅོ་བརྒྱད། འོངས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་ཚིག་གཅིག་གིས་གསལ་བ་དང༌། སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཤྲཱིའི་འགྲེལ་པར། དེའི་བྱེ་བྲག་ནི་ཟུང་ཅན་ནོ་ཞེས་ཤློ་ཀ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་
སྟོན་པའང་འདིའི་ཁོངས་སུ་བསྡུས་སོ། །
ཡང༌། གནས་སྐབས་གཅིག་ལ་ཡུལ་ཐ་དད། །བྱ་བ་ཐ་དད་སྟོན་པ་མཛོད། །ཅེས་དང༌། མཛོད་ནི་བཅད་མཚམས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་བྱ་བའི་ཚིག་སྣ་ཚོགས་པ་རང་དབང་ཅན་མཛོད་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཅོད་མཚམས་དང་བྱ་ཚིག་སྣ་ཚོགས་ཤིང་ཤློ་ཀའི་གྲངས་ངེས་བཟུང་མེད་པར་བརྗོད་བྱའི་ནོར་དུ་མས་གཏམས་པ་ནི་མཛོད་ཡིན་ཏེ།
ཡལ་འདབ་དང་པོ་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། ནམ་ཞིག་ས་ཡི་དབང་
ཕྱུག་དེ། །མདུན་སར་བཞུགས་ལ་གླང་པོ་ཡི། །ནགས་ཀྱི་བདག་པོ་མངོན་ཕྱོགས་
ཏེ། །པུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ནས་སྨྲས། །ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་གྲགས་ཐོས་གྱུར་ནས། །ས་

46

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སྲུང་ས་ལ་འོང་བ་ལྟའི། །གླང་ཆེན་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ནི། །རྨད་དུ་བྱུང་བ་བདག་གིས་བཟུང༌། །སྐབས་གསུམ་བར་འོས་སོ་གཉིས་འདི། །སྒོ་ན་གནས་སོ་རབ་ཏུ་གཟིགས། །གང་ཕྱིར་ཇོ་བོས་གཟིགས་གྱུར་ན། །གཡོག་འཁོར་ཡོངས་ངལ་འབྲས་
དང་བཅས། །དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་བདག་ནི། །བློན་ལ་ཡང་དག་བགྲོས་ནས་སོང༌། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
ཡང༌། ཡུལ་གཅིག་བྱ་བ་དུ་མ་ཡིས། །བསྔགས་པ་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་
བཤད། །ཅེས་དང༌། འདུས་པ་ནི་གཅོད་མཚམས་སྲོད་ལ་སོགས་པའི་བསྔགས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ། ཤློ་ཀ་མང་པོ་རྣམས་ཚོགས་ནས་འཇུག་པ་བྱ་བའི་ཚིག་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། བརྗོད་བྱའི་དོན་གཅིག་ལ་ཤློ་ཀ་མང་པོ་བྱ་ཚིག་ཀྱང་མང་པོ་འདུས་ནས་སྟོན་པས་འདུས་པ་སྟེ།
ཡལ་འདབ་དང་པོར། གཟི་བརྗིད་ལ་བརྟེན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། །གང་གི་གྲགས་
པ་མངོན་མཆོད་པ། །རབ་གསལ་ཞེས་བྱའི་ས་བདག་དེ། །དེར་ནི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་གྱུར། །གང་གི་གྲགས་པའི་མེ་ཏོག་གི །དོག་པ་ཡོན་ཏན་དྲི་བཟང་ཚོགས། །ཕྱོགས་ཀུན་རི་དྭགས་མིག་ཅན་མའི། །རྣ་བ་ཡི་ནི་རྒྱན་དུ་གྱུར། །ཐབས་ཤེས་ལྡན་པ་གང་གི་བཀའ། །ས་སྐྱོང་མགོ་ཡི་ཚོགས་རྣམས་ལ། །གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དྲི་མེད་ཀྱི། །ཕྲེང་བ་
བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བགྱིད། །ཅེས་བརྗོད་བྱ་རྒྱལ་པོ་གཅིག་ཉིད། རྗོད་བྱེད་ཤློ་ཀ་གསུམ་དང༌། གྱུར། བགྱིད། ཅེས་བྱ་ཚིག་མང་པོས་གསལ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་འདྲ་མང་དུ་ཚོགས་
པའི་ཚིགས་བཅད་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། སརྒ་ཞེས་པ་ལེའུའམ། རབ་བྱེད་དམ། སྐབས་དུ་མས་བཅིངས་པ་ནི་སྙན་ངག་ཆེན་པོ། གྲོལ་བ་སོགས་གཞི་དེའི་རྒྱུ་སྣལ་མ་ལྟ་བུ།

47

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྙན་ངག་ཆེན་པོ་སྣམ་བུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྣལ་མ་ལས་གཞན་དུ་སྣམ་བུ་མེད་པ་ལྟར་ཆ་ཤས་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བརྗོད་ལོགས་སུ་འདིར་མ་བརྗོད། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། གུང་ཐང་པ་བདེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཛད་
པའི་འགྲེལ་པར། གྲོལ་བ་ནི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱ་སྐོར་གཅིག་རྫོགས་པའོ། རིགས་ནི་ཤློ་ཀ་གཉིས་ལ་སོགས་པས་བརྗོད་བྱ་རྫོགས་པའོ། །མཛོད་ནི་ཤློ་ཀ་གཅིག་གིས་བརྗོད་བྱ་དུ་མ་སྟོན་པའོ། །འདུས་པ་ནི་དེ་དག་སྤེལ་མའམ་འདྲེས་ཏེ་འབྱུང་བའི་གསུངས་ཏེ། རྣམ་གྲངས་སོ། །
སྟག་ཚང་ལོ་ཆེན་གྱིས། སྙན་ངག་ཚིགས་བཅད་ལ་ཡང་གྲོལ་མཛོད་དུས། །རིམ་བཞིན་རྐང་པ་བཞི་དང་ཚིགས་བཅད་གཅིག །ཚིགས་བཅད་དུ་མས་དོན་གཅིག་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཅི་ཡིན་ཆ་མ་འཚལ་ལོ། །སྙན་ངག་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ། གསུམ་པ་དེས་བརྩམས་པའི་སྙན་ངག་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ལ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། མཚན་ཉིད་དངོས། དེའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སརྒས་བཅིངས་པ་སྙན་ངག་ཆེ། །དེ་ཡི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་
བྱ། །གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་སརྒའམ་ལེའུ་གཅིག་མིན་གྱིས་བཅིངས་པ་སྟེ། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་སརྒ་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པས་བྱས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་དང༌། སརྒ་ཉེ་བར་མཚན་པ་ཡིན་པས་ན་ཨཱ་ཤྭཱ་བ་དང་ཨང་ཀ་དང་
ཨཱཏྨ་དང་གཱི་ཏིས་བཅིངས་པའང་སྙན་ངག་ཆེན་པོའ་ཞེས་འཆད་དེ། དོན་དུ་ན་སྐབས་
དུ་མར་བཅད་པ་སྙན་ངག་ཆེན་པོ། དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་

48

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཡིན། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་དངོས་ལ། སྒོ་དང༌། བརྟེན་གཞི། རྩོམ་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར་བཞེད་ནས།
ཤིས་བརྗོད་ཕྱག་བྱ་དངོས་པོ་ནི། །ངེས་པར་བསྟན་པ་དེ་ཡི་སྒོ། །དེ་ཡང་གཞུང་འདིའི་ཤིས་བརྗོད་རྒྱན་འཆད་སྐབས།མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ། །སྨོན་པ་ཤིས་པ་བརྗོད་དེ་དཔེར། །ངག་ཡིད་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །སྣང་བ་དམ་པས་ཁྱོད་ལ་སྲུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་དབུར།
གང་ཐུགས་དྲི་བྲལ་ཤེལ་ལ་ཆགས་ཚོན་འཛིན་པ་མིན་པ་ཉིད། །ཡིད་ནི་སྙིང་རྗེས་བརླན་ལ་གང་གིས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་སྐམས། །གང་གིས་ཁྲོ་བ་མེད་ལ་རང་གིས་འཁོར་བའི་དགྲ་མངོན་བཅོམ། །ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཡིས་ཁྱེད་ལ་དགེ་ལེགས་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཤིས་པར་བྱ་བའི་ཚིག་སྦྱོར་
འགོད་པ་དང༌།
སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་སུ། རྒྱལ་བ་ཐུབ་པ་ཉི་མ་ནི། །སྣང་བ་མཆོག་གི་བདག་ཉིད་ཅན། །ནང་གི་མཚན་མོ་ཤེས་བྲལ་གྱི། །ནང་གི་ཉིན་བྱེད་ལ་
ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བསྟོད་ཡུལ་ལ་ཕྱག་བྱ་བའི་ཚིག་འགོད་པ་དང༌། མངོན་བརྗོད་སྣ་ཚོགས་གསལ་བ་ལས།
དེ་ནི་ཕུལ་བྱུང་སྙན་ངག་མཁན་གྱི་ལམ་སྐྱེས་བརླིང་པ་ཅན། །བློ་ཡི་མིག་ལྡན་
བླ་མས་བསྟན་པའི་མིག་དང་ལྡན་པ་ཡི། །སྣ་ཚོགས་སྙན་ངག་མཁན་དག་གིས་བཀོད་མངོན་བརྗོད་མཛོད་རྣམས་ལས། །དྲངས་ཏེ་མིག་དང་འདྲ་བ་འདི་ནི་སྒྲོན་མེའི་མཛོད་

49

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལྟ་བུ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་མིག་དང་མཐུན་པར་བརྗོད་
པ་དངོས་པོ་ངེས་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པས་དང་
པོར་བརྗོད་པ་ཡིན། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒོར་དེ་གསུམ་ཀ་ཚང་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པར་དགོས་སམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ།
ས་པཎྜི་ཏས། མཆོད་བསྟོད་འདུད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཤིས་པ་བརྗོད་
སོགས་མི་འགལ་ཏེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྟོན་པ་ཡི། །ཆེ་བ་འབའ་ཞིག་སྟོན་ཕྱིར་

རོ། །ཞེས་བསྟོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
མཐའ་དཔྱད།

གཉིས་པ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཏམ་གཞིའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྔོན་བྱུང་གཏམ་ལས་གྱུར་པའམ། །ཅིག་ཤོས་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་པ། །སྡེ་བཞི་འབྲས་བུའི་དབང་གྱུར་དང༌། །མཁས་ཤིང་རྒྱ་ཆེའི་འདྲེན་པ་ཅན། །ཞེས་སྔོན་བྱུང་བའི་གཏམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་ཕྲེང་བའམ། རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་
གཏམ་རྒྱུད་དམ། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲུང་རྒྱུད་སོགས་སྔར་བྱུང་བའི་གཏམ་ངོ་མཚར་བ་དག་ལས་གྱུར་ཞིང༌། སྦྱར་བའམ་སྔོན་བྱུང་བའི་གཏམ་གྱི་ཅིག་ཤོས་ཏེ་ད་ལྟའི་གཏམ་བརྗོད་པར་འོས་ཤིང་ལེགས་པ་དག་ཀྱང་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་སྦྱོར་འགོད་ལ། སྡེ་བཞི་ནི། ནོར་གྱི་སྡེའམ་དོན་གྱི་སྡེ་དང༌། འདོད་
པའི་སྡེ། ཆོས་ཀྱི་སྡེ། ཐར་པའི་སྡེའོ། །དེ་ལ་ནོར་རམ་དོན་གྱི་སྡེ་ནི། རིགས་པའི་
དངོས་པོ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་དང༌། རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཚོང་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་
པ་ལོངས་སྤྱོད་བརྩོན་པས་སྒྲུབ་ཅིང༌། བསགས་པ་རྣམས་བསྲུང་བའོ། །འདོད་པའི་སྡེ་

50

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ནི། ངན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་
པའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྡེ་ནི། མངོན་མཐོ་མཐོ་རིས་གསུམ་དང༌། ངེས་ལེགས་བྱང་ཆུབ་
གསུམ་གྱི་རྒྱུ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པའོ། །ཐར་བའི་སྡེ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་
བཅས་ལས་ལྡོག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་བོ། །དང་པོ་གཉིས་འཁོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དག་དེའི་རྒྱུར་ནོར་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཕྱི་མ་

གཉིས་མྱང་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཆོས་བསྒྲུབ་པ་ལ་
བརྩོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་བཞི་ནི་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས་འབྲས་བུ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པས་ན་གྱུར་པ་དང༌། སྐྱེས་རབས་སུ་འཁོར་གསུམ་ཞེས་དང༌།
ཡན་ལག་བརྒྱད་པར། ཚོམས་གསུམ་མེད་པའི་བྱ་བ་ལ། །མི་བརྟེན་དེ་དང་འགལ་མི་བྱ། །ཞེས་པའང་འདི་སྟེ། ཐར་པའི་ཚོམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཚོམས་སུ་འདུའོ་ཞེས་
འགྲེལ་བས་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང༌། རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་སོགས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་མཁས་ཤིང༌། རིགས་དང་ཐོས་པ་དང་གཏོང་བ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བ་ཅན། འདྲེན་པ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དག་གི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ། སྟོན་པ་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་འཁྲུངས་རབས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང༌། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་སོགས་ལྟ་བུའོ། །འདི་སྐབས་ཟུར་མཁར་བ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས། སྐྱེས་བུའི་ལུས་སྲོག་རྒྱན་གསུམ་དཔེར་བྱས་ནས། བརྗོད་བྱ་སྡེ་བཞིའི་བསྡུས་པའི་དོན་རྣམས་སྲོག་དང༌། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མ་གསུམ་ལུས་
དང༌། དོན་རྒྱན་སྒྲ་རྒྱན་གབ་ཚིག་རྣམས་རྒྱན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་བུའི་

51

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འཇོག་མཚམས་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་རྒྱས་བཀབ་ན་བསྟན་

བཅོས་ཆུད་འཛའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཞན་གྱིས་མ་རྙེད་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་སྒོམ་
པར་མཛད་པ་ལ།
ས་ལུགས་མཁན་ཆེན་བྱམས་ཕྲུག་པས། ལུས་སྲོག་རྒྱན་གསུམ་བཤད་པ་བདེན་ནམ་རྫུན། །བདེན་ན་གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་ཇི་ལྟ་བུ། །མི་བདེན་ན་ནི་ལུང་རིགས་སྐྱོན་བརྗོད་ནས། །དཔང་གྱུར་ལེགས་བཤད་གསར་པ་སྦྱིན་པར་འོས། །ཞེས་ཀླན་ཀར་མཛད་འདུག་པ་ལས་འཕྲོས་ན་གཞུང་འདིར།
ལུས་དང་རྒྱན་ཡང་རབ་ཏུ་བསྟན། །གསུངས་པ་དང༌། ས་པཎྜི་ཏས། སྙན་ངག་

ལ་ནི་ལུས་དང་རྒྱན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྡུས་ཏེ་བཤད། །ཅེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་དུ། སྙན་ངག་ལ་བསྡུ་ན་ལུས་དང་རྒྱན་གཉིས། ལུས་ནི་འདོད་བའི་དོན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱན་ནི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ་ཞེས་སོ། །རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་པ། དཔང་ཊཱིཀ་ཏུ་ཡང༌། སྔོན་གྱི་

སློབ་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྙན་ངག་གི་ལུས་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཡང་བསྟན་ཞིང་གསལ་བར་བྱས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བ་སོགས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུན་ཅན་གྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ལུས་རྒྱན་གཉིས་ལས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ཡང༌། གསོ་རིག་པའི་བག་ཆགས་མཐུ་བརྟས་པས།
ཇི་སྐད་དུ། སྲོག་གི་དབང་པོས་མ་བཟུང་བའི། །མི་རོ་བཟང་ཡང་སུ་ཞིག་ལེན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུར་དགོངས་མོད་ཀྱི། ཤིང་རྟ་དང༌། ཤིང་རྟའི་རྒྱན། གཞལ་མེད་
ཁང་པ་དང༌། དེའི་རྒྱན་ཞེས་པ་དང༌། གསེར་གྱི་སྐ་རགས་ནོར་བུས་བརྒྱན་པ་ཞེས་

52

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སོགས། སྲོག་དང་མི་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་དུ་མར་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པའི་རྣམ་གཞག་
མཐོང་ཕྱིན། སྐྱེས་བུའི་ལུས་སྲོག་རྒྱན་གསུམ་ཁོ་ན་དང་བསྟུན་དགོས་པའི་ངེས་པ་
ག་ལ་ཡོད། ལུས་ཡིན་ཕྱིན་སྲོག་དགོས་པར་ངེས་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
གཞན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགོས། གོས་མེད་པའི་གཅེར་བུ་ལ་རྒྱན་ཡང་མི་མཛེས་ཤིང་མི་འཚམས་པས་སོ། །
ཇི་ལྟར་ཏེ། ལུས་ཞེས་པའི་ཤུགས་ལས་སྲོག་བསྟན་ནོ་སྙམ་ན། རྒྱན་ཞེས་པའི་ཤུགས་ལས་གོས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟོན། དེས་ན་འདི་རིགས་ཧ་ཅང་དཔེ་ལ་ཞེན་ཆེས་པས་གཙང་དུ་བཏང་བས་བཙོག་ཏུ་སོང་བ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན། སྤྱིར་སྙན་ངག་ཅེས་པ་རྣ་བར་སྙན་ཞིང་ཡིད་འཕྲོག་པའི་ཚིག དེ་ལ་གང་ཚིག་གི་སྦྱོར་བས་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལམ་གཞིའམ་ཆོས་ཅན་ལ་ལུས་དང༌། དེ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཚིག་གི་
སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང༌།
ལུས་ནི་རེ་ཞིག་འདོད་པ་ཡི། །དོན་གྱི་རྣམ་དཔྱད་ཚིག་གི་ཕྲེང༌། །ཞེས་དང༌།
སྙན་ངག་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ཅེས་པའི་གཞུང་ཚིག་གོང་འོག་སྦྲེལ་ནས་དལ་བུར་བཀླགས་ཤིང་གཞིགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། དཔང་ལོས། ལུས་སྔོན་ལ་བཤད་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་རྟེན་ཡིན་
པས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞན་དུ་སློབ་དཔོན་པཎྜི་

ཏ་དེ་ཡང་རྩོམ་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཞིག་སྟེ། ལུས་སྲོག་གཉིས་འདྲེས་འདྲེས་སུ་བཤད་པས་གོ་དཀའ་ཞིང་ཁྱེར་མ་བདེ་བའི་ཁར། སྲོག་ཅེས་པའི་མིང་ཙམ་ཞིག་སྒོས་དབང་གིས་སྨོས་རིགས་ཀྱང་དེ་མེད་པས། རྗེས་འཇུག་མགོ་རྨོངས་པར་བྱས་སྣང་བའི་ཕྱིར་

53

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ནའོ། །དེས་ན་སྡེ་བཞི་སོགས་སྤྱིར་ལུས་འཆད་པའི་སྐབས་དང༌། བྱེ་བྲག་སྙན་ངག་
ཆེན་པོའི་མཚན་གཞི་ངོས་འཛིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུས་ལས་གཞན་དུ་དོགས་པར་མི་རིགས་སམ་སྙམ་ཡང༌། ཁོ་བོ་ལྟ་བུ་ནི། མང་དུ་ཐོས་ཀྱང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁུར་ལེན་
པའི་འོས་སུ་མི་ཆེ་བས་མཁྱེན་ལྡན་རྣམས་ལ་དཔྱད་པར་གསོལ་བའི་གཞི་ཙམ་དུ་
བྲིས་པར་ཟད་དོ། །
གསུམ་པ་ཇི་ལྟར་རྩོམ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། གྲོང་ཁྱེར་རྒྱ་མཚོ་རི་དང་དུས། །ཉི་ཟླ་འཆར་བའི་བསྔགས་པ་དང༌། །སྐྱེད་ཚལ་ཆུ་ཡི་རོལ་རྩེད་དང༌། །ཆང་འཐུང་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དང༌། །བསླུ་བ་དང་ནི་བག་མ་དང༌། །གཞོན་ནུ་སྐྱེ་དང་འཕེལ་བ་དང༌། །གྲོས་དང་ཕོ་ཉ་བགྲོད་པ་དང༌། །གཡུལ་དང་འདྲེན་པ་དར་བས་ཀྱང༌། །བརྒྱན་པར་གྱུར་ཅིང༌། འདི་ལ་སེངྒེའི་ལྟ་སྟངས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་
སོགས་དང་པོ་ལྔ་ལ་བསྔགས་པ་ཞེས་ཡར་བླངས་ཏེ་སྦྱར་ཞིང༌། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས་པས། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་

བསྔགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི།
ཡལ་འདབ་དང་པོར། གསེར་གྱི་བ་གམ་གཞལ་ཡས་ཁང༌། །ཁང་པས་བསྐོར་
བའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི། །འོད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བསོད་ནམས་ལས། །འོད་ལྡན་མཐོ་རིས་ལྟ་བུ་ཡོད། །ཅེས་དང༌།
གཙུག་ན་ནོར་བུའི་ཡལ་འདབ་ལས། བ་གམ་འོད་ཚོགས་ག་བུར་
གྱིས། །ཡོངས་སུ་དཀར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི། །ཤཱ་ཀེ་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །སྐལ་བཟང་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།

54

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

རྒྱ་མཚོའི་བསྔགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ལེགས་པར་ཕ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་རབས་ལས། དེ་ནི་ཨནྡ་རྙིལ་གྱི་མདོག་ལྟར་སྔོ། །ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་གནམ་

སྔོན་བཞུ་བ་བཞིན། །ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་མཚོ་འགྲམ་ལྟར་མི་མངོན། །གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་མཚོ་འཇིང་ནང་དུ་ཞུགས། །ཞེས་དང༌།
ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ལས། ལི་ཤིའི་ཡལ་འདབ་དག་ནི་ཟོས་གྱུར་པའི། །ལག་ལྡན་ཆུ་སྲིན་སྦྲེགས་པའི་དྲི་བཟང་གི །ཆུ་དང་ལྡན་པ་རྒྱ་མཚོའི་དབའ་
རླབས་འདི། །རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་དག་གིས་སྤྲས་ཏེ་མཛེས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ངོ༌། །རི་བོའི་བསྔགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། རྒྱ་ཤུག་གི་གླིང་བགྲོད་ཀྱི་ཡལ་འདབ་

ལས། རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཡི། །ཤེལ་གྱི་ས་འཛིན་མདུན་དུ་མཐོང༌། །བྱ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་བགྲོད་དཀའ་བ། །འཇམ་པའི་བྲག་ནི་གཅིག་པུ་དེར། །ཞེས་དང༌།
ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ལས། སྟོན་གྱི་དུས་ཀྱི་ཆུ་འཛིན་ནི། །དཀར་
བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པ། །མ་ལ་ཡ་ཡི་རྩེ་མོ་འདི། །གངས་ཅན་རི་རྩེའི་དཔལ་
དག་འཛིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
དུས་ཀྱི་བསྔགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། དཔྱིད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འཕགས་སྐྱེས་
པོའི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་ནས་ཡིད་སྲུབས་ལོངས་སྤྱོད་གྲོགས། །སྦྲང་རྩི་འཐུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་གཉེན། །སྐལ་བཟང་འཁྲི་ཤིང་འཁྱུད་བྱེད་པ། །ལེགས་ལྡན་དཔྱིད་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། །མཛེས་མའི་ང་རྒྱལ་གཉིས་འཐུང་དགྲ །དཔྱིད་ནི་རལ་བ་ལྡན་པ་
དག །གླལ་བར་བྱེད་པའི་ལྕེ་བཞིན་དུ། །མྱ་ངན་མེད་པའི་དོག་པ་མཛེས། །གཞོན་ནུའི་འགྲམ་པ་མཛེས་པ་ཡི། །རྐུན་པོ་ཙམྤ་ཀ་ཡི་ཚོགས། །མིག་བཟང་མ་ཡི་སྐྲ་ཞགས་

55

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལ། །བཅིང་བར་འོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཞེས་སོགས་དང༌། དབྱར་གྱི་བསྔགས་པ་སྤྲིན་
གྱི་ཕོ་ཉར་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་སོགས་དུས་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཉི་ཟླ་འཆར་བའི་བསྔགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། སྤྲིན་གཞོན་གྱི་ཡལ་འདབ་ལས།

དེ་ནས་སྐྱ་རེངས་གོས་དང་ལྡན། །བྲེལ་བས་ཟླ་བའི་མེ་ལོང་ཟགས། །དགའ་སྟོན་ཉེ་བ་ལ་ཆས་བཞིན། །སྣང་བ་ལྡན་པ་ཐོ་རངས་མཛེས། །པདྨོ་ཅན་གྱི་དགའ་བ་

ཤར། །མཚན་མོའི་མུན་པ་ཞི་བ་ན། །འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་སླད། །མིག་གི་དགའ་སྟོན་དག་ཏུ་གྱུར། །ཞེས་དང༌།
དེ་ནས་བདེ་སོགས་མཛེས་པ་ཡི། །རྩེ་དགའ་གནས་པ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས། །ཟླ་
འཆར་སྣང་བ་ཉེ་བ་ནི། །ཙནྡན་དག་གི་ཚལ་བཞིན་མཛེས། །དེ་ནས་བདུད་རྩི་བསྐྱེད་
པ་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། །སྐལ་བཟང་རྩེ་དགའ་ཁྱད་པར་ཅན། །སྔོ་
བསངས་གདོང་གི་ཁྱད་ཅན་ཤར། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ།
སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་རོལ་པས་བརྒྱན་པ་ནི། ཡལ་འདབ་དེ་ཉིད་དུ། བུང་བའི་ན་
ཆུང་རྣམ་འཕྲུལ་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན། །སྦྲང་རྩིས་མྱོས་ཤིང་རྣམ་པར་འཁྱམས་དུས་
དེར། །མེ་ཏོག་རབ་རྒྱས་འཁྲི་ཤིང་ཚལ་གྱི་གཞིར། །རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་སྲས་ནི་རྣམ་པར་རྒྱུ། །ཞེས་དང༌།
ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ལས། འཁྲི་ཤིང་ཁང་བཟང་ས་གཞི་ཀླུ་ཡི་བརྩོན་པས་མུ་ཅོར་འགོད་བྱེད་ཅིང༌། །མེ་ཏོག་རྡུལ་གྱིས་གསལ་བར་དགའ་སྟོན་
རྟགས་དག་གིས་ནི་རེག་གྱུར་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་དང་འགྲོགས་སྦྲང་རྩིའི་རོ་ནི་
རྫོགས་པར་འཐུང་བྱེད་པའི། །བུང་བ་འདི་དག་ཀུན་ནས་ཆང་འཐུང་ལོངས་སྤྱོད་

56

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཉམས་སུ་བྱེད་པ་བཞིན། །སོགས་ལྟ་བུ།
ཆུ་ཡི་རོལ་རྩེད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ནི། ནོར་བཟང་གི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་དག་དབུས་
སུ་ཡིད་འཕྲོག་མ། །ཁྲུས་བྱས་ལངས་པ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། །དྲན་པའི་མིག་གསུམ་མེ་དག་ནི། །ཞི་བྱེད་ཆུ་ཡི་ལྷ་མོ་བཞིན། །ལུས་མེད་རྣམ་འཕྲུལ་རྩོམ་པ་ཡི། །དབའ་རླབས་ཚོགས་ལྡན་ལང་ཚོར་ནི། །གཞོན་ནུ་མ་ཉིད་བྱིང་བ་ཡི། །རྟེན་པ་དག་ནི་བྱེད་པ་བཞིན། །ཡིད་འོང་ལྷ་ཡི་གོས་བགོས་ཤིང༌། །སྐ་རགས་དག་ནི་ལེགས་པར་བཅིངས། །ཆུ་རྩེད་རོལ་བས་དབུ་བ་ཡི། །ཕྲེང་བ་རབ་གསལ་ཆགས་པ་བཞིན། །སོགས་དང༌།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ལས། ལྷག་མ་ཉལ་བ་བཞིན་དུ་ཆུ་ཀླུང་རྣམ་སྤངས་ལྷག་མ་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་ལས། །ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་ཆེན་རྣམས་ནི་རྩེ་
ཞིང་སྣ་ཡིས་ཆུ་འཐོར་ཐིགས་པའི་ཟེར་མ་རྣམས། །ཡང་དག་ཚིམ་པ་སྐྱེས་འགྱུར་ཆུ་ཐིགས་མུ་ཏིག་འབྲས་བུའི་འོད་ཟེར་མཛེས་པ་ལྟར། །དྲང་སྲོང་བདུན་པོ་རྣམས་ནི་གསེར་གྱི་པདྨ་འཛིན་ཅིང་ཁྲུས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག །ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། ཆང་འཐུང་བས་བརྒྱན་པ་ནི། ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་དུ།
ཧ་རི་ཙནྡན་གྱིས་བྱུགས་ལུས་ཅན་ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་ཕྲེང་བ་རབ་ཏུ་འཛིན། །ནོར་བུའི་རྒྱན་གྱི་འོད་དག་རེག་པས་དྭངས་ཤིང་བཀྲ་བར་བྱས་པའི་གོས་དང་ལྡན། །གྲུབ་
པའི་སྐྱེ་བོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་སྤེལ་བར་གྱུར་པའི་རིག་འཛིན་འདི་དག་རྣམས། །ཙནྡན་
གྲིབ་བསིལ་དག་ལ་དགའ་མའི་འཐུངས་ལྷག་ཏུ་གྱུར་ཆང་དག་འཐུང་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་བུམ་པའི་རབས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

57

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ནི། ནོར་བཟང་གི་ཡལ་འདབ་ལས།
མཆུ་ཡི་སྦྲང་རྩི་ཆགས་ལྡན་པ། །སྦྲང་རྩི་འཐུང་བ་བཞིན་དུ་དེས། །རེག་པར་བཞིན་
གྱི་ཆུ་སྐྱེས་ནི། །དུད་ཅིང་པདྨོ་ཅན་དེ་འདར། །སྨྲ་བ་བཅད་ཀྱང་སྲེད་པ་འཆང༌། །གཡོ་བ་མེད་ཀྱང་ཡང་ཡང་འདར། །སྐྱེངས་པར་གྱུར་ཀྱང་དཔལ་མདངས་གསལ། །དེ་ཡི་དགའ་བ་དེ་ཡིས་བསྒྲུབ། །དལ་གྱིས་མཆུ་ཡི་རོ་མྱང་ཞིང༌། །སོ་ཡི་འཇིགས་པ་བྱིན་

ནས་ནི། །ཆུ་སྐྱེས་རྒྱས་པའི་མིག་ཅན་དེའི། །སྨྲ་བཅད་རྒྱ་ནི་དེ་ཡིས་ཕྲལ། །གོས་མདུད་འགྲོལ་དང་དགག་པ་ལ། །ཁྱོ་ཤུག་ལག་པའི་པདྨ་དག །རབ་ཏུ་འདར་ལྡན་གདུ་བུའི་སྒྲ། །རྩོད་པ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། །རྩེ་དགའ་འཛུམ་གྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས། །མཛེས་པའི་ནུ་མའི་འབྲས་བུས་མཚན། །ཆགས་བཅས་ཡལ་འདབ་ལྡན་པ་དེའི། །ལོངས་སྤྱོད་རྐང་འཐུང་སྤྱད་བྱར་གྱུར། །ཅེས་དང༌།
ཨམྲ་སྐྱོང་མའི་ཡལ་འདབ་ལས། ཞེས་སོགས་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡི། །རབ་
དགའ་ཡོངས་རྫོགས་དེ་དག་གིས། །གང་གང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བརྟེན་པ། །དེ་དེ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
བསླུ་བའམ་མ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཕན་ཚུན་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ཅན་འདོད་པ་མ་འགྲུབ་སྟེ། ནོར་བཟང་གི་ཡལ་འདབ་ལས། ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་གང་དུ་སོང༌། །སྨིན་ལེགས་ཚིག་གི་ལན་དག་བྱིན། །བག་མེད་བློན་པོ་བདག་གིས་ནི། །རི་དྭགས་མིག་ཅན་ཁྱོད་མ་བསྲུང༌། །ཁྱོད་དང་འགྲོགས་པས་སྐལ་བཟང་ལྡན། །ལྷ་ཡི་མདུན་སར་བསྔགས་པར་འོས། །ཁྱོད་དང་བྲལ་བས་མི་ཡི་ནི། །འཇིག་རྟེན་བདག་བཞིན་ཅི་ཞིག་མཛེས། །ཞེས་པ་སྨྲ་ཞིང་དལ་བུ་ཡིས། །མཛེས་མའི་ལོངས་

58

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སྤྱོད་དབང་གྱུར་བ། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་དགའ་མ་མཆོག །ཚོལ་དུ་རང་ཉིད་སོང་བར་གྱུར། །ཞེས་སོགས་དང༌།
ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་ལས། ཙནྡན་འཁྲི་ཤིང་དག་གི་ཁང་པ་ནི། །ཟླ་བ་ནོར་བུའི་རྡོ་དང་ལྡན་མོད་ཀྱང༌། །ཟླ་བཞིན་མ་བྲལ་འདི་ལ་བདག་མི་དགའ། །ཟླ་འོད་དང་བྲལ་མཚན་མོའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
བག་མ་གཏོང་ལེན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ནི། སྤྲིན་གཞོན་གྱི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་
ནས་གྲུབ་པའི་བདག་པོ་ནི། །ཕུན་ཚོགས་མང་བའི་ཁྱིམ་དག་ཏུ། །བུ་མོ་བག་མའི་དགའ་སྟོན་དག །རྩོམ་པའི་ཆས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟར། །ཅི་སྟེ་གྲུབ་པའི་ན་ཆུང་གི །ལྷ་ཡི་གོས་དང་རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས། །བུ་མོ་བརྒྱན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། །ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་

ཕན་ཚུན་སྨྲས། །འདི་ནི་ནུ་མ་རབ་མཛེས་པ། །དོ་ཤལ་ཁུར་གྱིས་རབ་ཏུ་
བསྒྲིབས། །མཛེས་སྡུག་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཤིན་ཏུ་མང་བའི་རྒྱན་གྱིས་

ལྕི། །གྲོགས་མོ་ལུས་ཕྲ་ནུ་མའི་ངོས་ལ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ཁུར་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད། །ཁྱོད་ནི་བཀྲ་བར་བརྒྱན་ལ་མཁས་ཏེ་མིག་བཟང་དག་ལ་མིག་སྨན་འདིས་ཀྱང་ཅི། །བཞིན་རས་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་ནས་དགའ་བར་སྒྲུབ་
པའི་ཚོན། །གླ་རྩི་དག་གི་དོག་པ་རྣམས་ནི་དྲི་མ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་འདི་ལ་ལྟོས། །དེ་
ལྟར་ཀུན་རྟོག་བརྗོད་པ་ཡིས། །གྲོགས་མོས་རྒྱན་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ནི། །བཀྲ་ཤིས་སླད་
དུ་བཏགས་གྱུར་པ། །ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དག་ཀྱང་མཛེས། །ཞེས་དང༌།
དེ་ནས་བག་མའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ། །ཆོ་ག་བཞིན་ཞུགས་གྲུབ་བདག་བུ་མོ་ཡི། །ལག་བཟུང་རེག་པ་གསར་པའི་བདུད་རྩི་ཡིས། །རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་བུ་ནི་

59

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དགའ་བར་གྱུར། །ཁྱོ་ཤུག་དེ་དག་ལུས་ནི་བག་མའི་ཚེ། །དོ་ཤལ་ཆེ་འོས་རིན་ཆེན་ལ་འཕོས་མཛེས། །མཛའ་བས་སྙིང་ལ་གོ་སྐབས་ཐོབ་གྱུར་ནས། །ཕན་ཚུན་རབ་ཏུ་དང་བས་ཞུགས་པ་བཞིན། །བག་མའི་ཆོ་ག་རབ་ཏུ་སྦྱར་བྱས་པ། །མཆོད་ཡོན་བསྟེན་པ་དེ་དག་རྒྱལ་པོའི་ཁྱམས། །གླུ་དང་གར་ལྡན་མཐོ་རིས་ལྟར་མཛེས་པ། །རིན་ཆེན་རྒྱན་བཀོད་དགའ་སྟོན་འོས་པར་སོང༌། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ།
གཞོན་ནུ་སྐྱེ་བའམ་བསྔགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། ང་ལས་ནུའི་ཡལ་འདབ་ཏུ། དུས་ཀྱིས་དེ་ཡི་སྤྱི་བོ་ནི། །བརྡོལ་ནས་བྱིས་པ་ཉི་མ་བཞིན། །མཛེས་སྡུག་འོད་ལྡན་
སྐྱེས་གྱུར་དེ། །འཕྲལ་ལ་རྨ་ནི་རབ་ཏུ་སོས། །བསོད་ནམས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན། །འགྲོ་བའི་ཡང་དག་རྒྱལ་པོའི་མཚན། །ལྡན་པ་དེ་ནི་མཉེས་གཤིན་ལས། །ནུ་ཟགས་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོས་བླངས། །བྱིས་པ་བསྔགས་འོས་འདི་ཡིས་ནི། །མ་ཡི་
གནས་སུ་བདག་གྱུར་ཅེས། །དེ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཚིག་གིས་ནི། །རྒྱལ་སྲས་ང་ལས་ནུ་ཞེས་གྱུར། །ཞེས་དང༌།
མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཡང་དག་

རྫོགས། །ལུམྦི་ནཱི་ཡི་ནགས་གནས་པའི། །ལྷ་མོ་དེ་ལ་སྲས་བལྟམས་ཏེ། །ཨ་དི་ཏི་ལས་
ཉིན་བྱེད་བཞིན། །མ་ཡི་མངལ་གྱི་དྲི་མ་ཡིས། །མ་རེག་དེ་ནི་དཀུ་བརྟོལ་བྱོན། །དེ་ནི་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །གདུང་བྲལ་ལུས་ནི་རྣལ་གནས་གྱུར། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ།
གཞོན་ནུ་བསྐྱེད་དང་འཕེལ་བ་དང༌། །ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་ན་འཕེལ་བ་ནི། ང་ལས་ནུའི་ཡལ་འདབ་ལས། དབང་པོ་དྲུག་ནི་རབ་འདས་དུས། །བསོད་ནམས་ཀྱིས་

རྩེན་མི་ཟད་ཚེ། །དེ་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་ལྡན་ཞིང༌། །བྱིས་པའི་རྩེ་དགས་རྣམ་པར་

60

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

རོལ། །ཞེས་དང༌།
མངོན་པར་འབྱུང་བའི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་ནས་གཞོན་ནུ་བསྐྱེད་བསྲིངས་

ཤིང༌། །རིག་ཀུན་ལེགས་པར་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཡི་གེ་མཁས་པས་ཚངས་པ་ཡི། །ཡི་གེ་
མངོན་གསལ་རྣམ་པར་སྤྲུལ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གྲོས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ནི། བྱ་བ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་སྟེ། ཟླ་འོད་ཀྱི་ཡལ་

འདབ་ལས། གང་ཞིག་ཕུར་བུའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། །མ་ཕྱེ་གྲོས་ཀྱི་གསང་སྔགས་
ཀྱིས། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་དག །སྦྲུལ་གྱི་དུག་བཞིན་བཏང་བར་
གྱུར། །ཞེས་དང༌།
འཕགས་སྐྱེས་པོའི་ཡལ་འདབ་ལས། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ཉེར་ལྷགས་པས། །ཤཱཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་བགྲོ་བ་བྱས། །སྲོག་དང་ལྡན་ཙམ་སུ་ལ་ཡང༌། །འུ་ཅག་འཚེ་
བ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ།
ཕོ་ཉ་འགྲོ་འོང་ཞེས་བརྒྱན་པ་ནི། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་ཡལ་འདབ་ལས། གང་ཡང་མཛའ་ལས་བདག་མཚུངས་འཆར་ཀ་ནི། །དེ་དགུག་སླད་དུ་བདག་གིས་ཡང་དག་བཏང༌། །སྤྲིང་ཡིག་ལག་དེ་ལྷ་རྣམས་མངོན་དགའ་བ། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་ལྷ་ཉིད་
བཞིན་དུ་གྱུར། །ཅེས་དང༌།
ཡིད་ལ་རེ་བ་འདི་ཡིས་ས་ཡི་བདག །དེ་བལྟའི་སླད་བཞིན་མདུན་དུ་སོང་བའི་ཚེ། །དེ་ཡི་དྲིན་གྱིས་རབ་བྱུང་གསལ་བྱས་པའི། །དགའ་བའི་རོ་ལྡན་འཆར་ཀ་ཡང་
དག་འོངས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
ཡུལ་གཞན་དུ་བགྲོད་པས་བརྒྱན་པ་ནི། ང་ལས་ནུའི་ཡལ་འདབ་ལས། ནམ་

61

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞིག་ལྷ་རྣམས་བལྟ་བཞེད་པས། །ལྷ་བཞིན་མཁའ་ལ་གཤེགས་ཤིང་དེའི། །སྤྲིན་སྔོན་
གྱིས་བཞིན་གླང་པོ་ཡིས། །ཕྱོགས་རྣམས་རབ་ཏུ་ཁྱབ་པར་གྱུར། །ཅེས་དང༌། གསེར་གྱི་ལོགས་ཀྱི་ཡལ་འདབ་ལས། །རི་དྭགས་ལམ་ནི་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་
ཉིད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱས། །དཔུང་བཅས་དེ་ནི་དྲི་མེད་གདུགས། །ཟླ་ཤར་རི་བོ་བཞིན་དུ་སོང༌། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
གཡུལ་འཐབ་པས་བརྒྱན་པ་ནི། སྐྱེས་རབས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རབས་ལས།

དེ་ནས་མཚོན་ཆ་འཁྲུགས་པ་ཡི། །སྒྲ་ཆེན་གཡུལ་ནི་བསྲེས་པ་དང༌། །རྔ་བརྡུང་སྒྲ་ནི་དྲག་པོ་ཡིས། །ནམ་མཁའི་ངོས་ནི་རལ་བ་བཞིན། །སོགས་དང༌།
འཕགས་སྐྱེས་པོའི་ཡལ་འདབ་ལས། དེ་ཡིས་ས་བདག་གོ་བགོས་པས། །གྲོང་
ཁྱེར་བསྡམས་པ་མཐོང་ནས་ནི། །ཁྲོས་ཏེ་གཅིག་པུས་གཡུལ་ཏུ་ཕྱིན། །དེ་ཡིས་དཔལ་རྣམས་བརླག་པར་བྱས། །གཡུལ་དུ་སྐྱེས་བུ་སེངྒེ་ཡིས། །དཔའ་བོ་གླང་པོ་དེ་དག་བསད། །མུ་ཏིག་གིས་བཞིན་གྲགས་པ་ཡིས། །དགའ་བར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །གཞན་ལ་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་དེའི། །རལ་གྲི་དེ་ནི་ཅི་ཡང་འབར། །གང་གིས་རབ་ཏུ་གདུང་བས་དེས། །དགྲ་ཡི་ཆུ་བོ་ཡངས་པར་སོང༌། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ།
འདྲེན་པ་དར་བ་ནི། ང་ལས་ནུའི་ཡལ་འདབ་ལས། ལྷག་མ་ངལ་བས་བདེར་གནས་པ། །མཐའ་དག་ཆུ་གཏེར་རླབས་ཀྱིས་ནི། །སྐ་རགས་ལྡན་པའི་ནོར་འཛིན་མ། །མ་ལུས་དཔུང་བས་བཟུང་བར་གྱུར། །ས་ནི་སྲུང་བར་འཆས་གྱུར་ཅིང༌། །རབ་ཏུ་གསལ་བའི་དཔལ་ལ་གནས། །འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དེ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། །ཁྱབ་

འཇུག་ལག་པ་བཞིན་དུ་མཛེས། །ཞེས་དང༌།

62

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ནོར་བཟང་གི་ཡལ་འདབ་ལས། ལྷ་གཅིག་གང་གིས་རྒྱལ་པོ་འདི། །ནོར་དང་སྐྱེ་བོ་དར་བ་ཉོན། །ས་བདག་དེ་ཡི་དར་བ་ཡི། །གཟུགས་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བཏགས་

བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྒྱན་པར་གྱུར་པའོ། །འདིའི་ཀྱང་ནི། མི་ཟད་
པའི་ནང་ཚན་ཨ་སི་ཞེས་པ། སྡུད་པའི་དོན་དང༌། ཅིང་ཞེས་པ་ལོ་ཙཱ་བས། ཚིག་འཇོག་མཚམས་བདེ་ཕྱིར་བླ་ཐབས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང༌། མདོར་བསྡུས་མིན།
ཉམས་དང་འགྱུར་བ་དག་གིས་གཏམས། །སརྒ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་མིན། །མཉན་འོས་བྲཏྟ་ལེགས་མཚམས་སྦྱར། །ཀུན་ཏུ་སརྒ་དག་གི་མཐའ། །ཐ་དད་ལྡན་པས་འཇིག་རྟེན་དགའ། །སྙན་ངག་དམ་པའི་རྒྱན་ལྡན་ནི། །བསྐལ་པའི་བར་དུ་གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ཡང་ཧ་ཅང་མདོར་བསྡུས་པ་མིན་ཏེ་བསྟན་བྱ་གང་ཡིན་གཞན་རྒྱུད་ལ་འགོད་ནུས་པ།
འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་བསམ་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་
དགའ་བ་དང་ཁྲོ་བ་སོགས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཤར་བ་ནི་འགྱུར་བའམ་བསམ་པ། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བྱས་པས་འཛུམ་པའམ་ཁྲོ་གཉེར་ལྟ་བུ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བས་གསལ་བར་གྱུར་པ་ནི་ཉམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ་བསམ་པའི་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྱུར་པ་ནི་ཉམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དུ་བསམ་པའི་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྱུར་བའོ་ཞེས་རྒྱུ་
འབྲས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ཤིང༌། དེ་དག་གི་དབྱེ་བ་འདོད་ལུགས་མང་ཡང༌།
སྐབས་འདིའི་བསྡུ་བའི་ཚིགས་བཅད་སློབ་དཔོན་རཏྣ་ཤྲཱིས། དགའ་དང་དགོད་
བྲོ་མྱ་ངན་དང༌། །ཁྲོ་དང་སྤྲོ་བ་དེ་བཞིན་འཇིགས། །སྐྱུག་བྲོ་ངོ་མཚར་ཞེས་པ་རྣམས། །གནས་བྱེད་འགྱུར་བར་རབ་ཏུ་གྲགས། །འགྱུར་བ་དེ་འཕེལ་ཉམས་ཡིན་

63

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཏེ། །སྒེག་དང་དགོད་དང་སྙིང་རྗེ་དང༌། །དྲག་པོ་དཔའ་བོ་འཇིགས་བྱེད་དང༌། །མི་སྡུག་རྨད་བྱུང་མིང་ཅན་ཞེས། །བརྒྱད་རྣམས་གར་གྱི་ཉམས་སུ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི། སྒེག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་དང༌། དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་བ་སྟེ། སྙན་ངག་གི་རོ་ཉམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་གཏམས་པ་སྟེ་གང་བར་བྱས་པས། འདིར་ཉམས་སྔོན་དང༌། འགྱུར་བ་རྗེས་སུ་བྱས་པ་ནི་ངག་ཏུ་བརྗོད་པའི་རོ་ཉམས་དེས། ཕ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ལས་འགྱུར་བ་དེ་དག་འཆར་བའི་དོན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ཡང་སརྒ་སྟེ་ལེའུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེས་ན་ཉན་པ་པོ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་སྲིད་པས་དེ་
སྤང་ཞིང༌། གོང་དུ་མདོར་བསྡུས་མིན་ཞེས་དང༌། འདིར་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་མིན། །ཞེས་མཐའ་གཉིས་སྤང་བར་གདམས་ནས་སྐབས་དང་འཚམ་པ་ཞིག་བརྩམ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ་གསུངས། མཉན་པར་འོས་པ་ནི་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བའི་བྲཏྟ་
ཞེས་པའི་མཚོན་པ་ཛཱ་ཏིས་ཀྱང་སྟེ་དེ་དག་གིས་སྤྲས་པའོ། །
གཞུང་འདིར། དངོས་པོ་ཡི་ནི་ཚིག་རྣམས་ཀུན། །ཕན་ཚུན་ཕན་པར་བྱེད་ཉིད་ཅན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཚིག་རྣམས་ལེགས་པར་མཚམས་སྦྱར་བས་དོན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཞིང་ལྟོས་པ་སྟེ་དཔེ་འགའ་ཞིག་ཏུ།
མཉན་འོས་ཚིག་མཚམས་ལེགས་པར་བསྡེབས། །ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ལ། ཀུན་ཏུ་སརྒ་སྟེ་ལེའུའི་མཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་དཀྱུས་ལས་གཞན་པའི་སྡེབ་སྦྱོར་ཐ་དད་པས་བསྡུས་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། ཉན་པ་པོ་
སྒྱིད་ལུག་པར་མི་འགྱུར་བས་འཇིག་རྟེན་ན་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྙན་ངག་སྒྲ་དོན་གྱི་རྒྱན་དམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། འཛིན་པ་པོ་མང་བས་བསྐལ་

64

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་མི་ནུབ་ཅིང་ཡུན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ངག་དོན་བསྡུས།
གསུམ་པ་དེའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་ནི།
གང་ཞིག་ཡན་ལག་འགས་དམན་ཡང༌། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་རྣམས་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱིས། །དེ་རིག་མགུ་བར་བྱེད་པས་ན། །འདིར་ནི་སྙན་ངག་སྐྱོན་མ་ཡིན། །འོ་ན་ར་གྷུའི་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གྲོང་གི་བསྔགས་པ་ལ་སོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་མ་མཐོང་བས་དེ་དག་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བརྒལ་ལན་སྟོན་པ་སྟེ།
གྲོང་ཁྱེར་རྒྱ་མཚོ་རི་དང་དུས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་འགའ་ཞིག་མ་ཚང་བས་དམན་པར་གྱུར་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་བཀོད་པའི་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་ཚིག་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྙན་ངག་དེ་ནི། དེ་རིག་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཡིད་མགུ་བར་བྱེད་པས། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་སྙན་ངག་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཅིང་སྐྱོན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །
བཞི་པ་སྦྱོར་ཚུལ་འགའ་ཞིག་མཚོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཐོག་མར་འདྲེན་པ་ཡོན་ཏན་གྱིས། །ཉེ་བར་བཀོད་ནས་དེ་ཡིས་ནི། །དགྲ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཅེས་
པའི། །ལམ་འདི་རང་བཞིན་མཛེས་པ་ཡིན། །ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདྲེན་པ་སྟེ། གཙོ་བོའི་དཔའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་མས་བསྔགས་པ་རྒྱ་ཆེར་བཀོད་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་འདྲེན་པ་དེས་དགྲ་ལ་གནོད་པ་སྟེ་རྨེག་མེད་དུ་ཚར་གཅོད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། སྙན་ངག་མཁན་བྷཱ་མ་ཧའི་འདོད་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་སྲོལ་ལམ་རིམ་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་དང༌།

65

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དེར་མ་ཟད།རིགས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས། །དགྲ་བོ་ཡང་ནི་
བསྔགས་བྱས་ནས། །དེ་ལས་རྒྱལ་ཕྱིར་འདྲེན་པ་ནི། །ཁྱད་འཕགས་བརྗོད་པའང་
བདག་དགའ་སྐྱེད། །
རིགས་མཐོ་བ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་བ་དང༌། མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། སོགས་ཁོངས་ནས་གཏོང་བ་དང༌། བདེན་པ་དང༌། བཟོད་པ་དང༌། དཔའ་རྟུལ་དང༌། སྙིང་སྟོབས་
ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་དུ་མས། ཐོག་མར་དགྲ་བོ་སྟེ་འགྲན་ཟླ་
ལ་ཡང་བསྔགས་ཤིང་བསྟོད་པར་བྱས་ནས། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཀྱང་འདྲེན་པ་སྟེ། བསྟོད་
ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིང༌། དེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་སུ་བཀོད་དེ། འདྲེན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་བརྗོད་པའང་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་སྟེ་འང་གི་སྒྲས་ལུགས་སྔ་མ་ཡང་མི་འདོར་བས་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ནི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། བྷཱ་མ་ཧ་ནི་ཕྱི་མ་མི་འདོད་དོ། ། ། །

སྙན་ངག་གི་ལུས་གཉིས་པ་ལྷུག་པ་བཤད་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་སྙན་ངག་གི་ལུས་གཉིས་པ་ལྷུག་པ་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། རྐང་པ་མེད་པའི་ཚིག་རྒྱན་ནི། །ལྷུག་པ། ཞེས་ཏེ། རྐང་པར་མ་བཅད་པའི་ཚིག་གི་རྒྱུན་ཇི་ལྟར་འཚམས་པའི་ངག་གི་ཕྲེང་བར་བརྗོད་པ་ནི་ལྷུག་པ་ཡིན་ལ། སྔོན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྐྱང་པ་ཞེས་
པར་བསྒྱུར་བ་ཡོད་དོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མིང་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན། དོན་གྱི་

66

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དབྱེ་བ་གཞན་དགག་པའོ། དང་པོ་ནི། བརྗོད་པ་དང་ནི་གཏམ། །ཞེས་པ་དེ་ཡི་རབ་དབྱེ་གཉིས། །ལྷུག་པ་ཞེས་པ་དེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ་བརྗོད་པ་དང་གཏམ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སོ། །དེ་ངོས་འཛིན་པར་ཞུགས་པ་ན། བྷཱ་མ་ཧའི་འདོད་པ་ནི་དགག་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་ལ། པཎྜི་ཏ་རིག་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་ནི། བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད། ལྷུག་པའི་
སྙན་ངག་གང་ཞིག སྔོན་བྱུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་ལས་དྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་བརྗོད་
པ་དང༌། གཏམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྷུག་པའི་སྙན་ངག་གང་ཞིག སྔོན་བྱུང་བའི་གཏམ་
རྒྱུད་ལས་བརྩམས་ཏེ་བརྗོད་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ཞེས་བཞེད་པ།
གཞུང་འདིར་ཡང༌། སྔོན་བྱུང་གཏམ་ལས་གྱུར་པའམ། །ཅིག་ཤོས་ལེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་ཞེས་མཁས་པ་སྔ་རབས་པ་དུ་མས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་དགག་བྱ་བྷ་མ་ཧའི་འདོད་པ་རེ་རེ་བཀོད་པ་ལ། དགག་བྱེད་དབྱུག་
པ་ཅན་གྱི་རིག་པ་རེ་རེ་འཕངས་པའི་ཚུལ་རིམ་བཞིན་བརྗོད་པའི་བྷཱ་མ་ཧའི་འདོད་པ།དེ་ལ་འདྲེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ལོ། །གཞན་ནི་འདྲེན་པའམ་གཞན་གྱིས་ཀྱང༌། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བསྒྲགས་སྐྱོན་འདིར། །ཡང་དག་དོན་
བསྔགས་ཕྱིར་ཡོད་མིན། །ཞེས་པས་བརྗོད་པ་ནི། འདྲེན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུས། རང་
ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་ཚུལ་ལམ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་གཏམ་ནི། འདྲེན་པའམ་འདྲེན་པ་ལས་གཞན་འཁོར་དང་སྙན་ངག་མཁན་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱར་བའི་སྤྱོད་
ཚུལ་ལམ་ཡོན་ཏན་གླེང་བ་དེ་ཡིན་པས་སྨྲ་བ་པོ་ངེས་པ་ཡོད་ཅིང༌། རང་གི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་བསྒྲགས་པ་དམ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་མིན་ནོ་སྙམ་པའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་དེ། འདི་

67

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྐབས་ཡོན་ཏན་ནི་སྒྲོ་བཏགས་པ་མིན་གྱི། ཡང་དག་པ་སྟེ་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བས་
བསྔགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། ལོ་གྲག་ཟེར་སོགས་
གཞན་གཞུང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་ལོའི་སྒྲ་ནི་ཚིག་དོན་དེ་ལ་མ་རངས་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་འགོག་པ་ལ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས།

འོན་ཀྱང་ངེས་པ་མ་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །གཞན་
གྱིས་བརྗོད་དམ་རང་གིས་ཞེས། །དབྱེ་བའི་རྒྱུ་ནི་ཅི་ཞིག་འདྲ། །དེ་ལྟ་ན། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་
ཀྱིས་བཞག་བའི་དབྱེ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། དགའ་བའི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་པར། འདྲེན་པའི་སྤྱོད་པ་འདྲེན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་

བརྗོད་པ་ཡང་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྨྲ་བ་པོ་ནི་སྙན་ངག་མཁན་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པ་གཏམ་རང་གིས་བརྗོད་པ་བརྗོད་པའོ་ཞེས་དབྱེ་
བའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ནི་ཅི་ཞིག་འདྲ་སྟེ། སྙིང་པོ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །
ཡང༌། གལ་ཏེ་སྒོ་དང་གཞན་སྒོ་དང༌། །ཡིད་བརྟན་ལྡན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི། །ཐ་དད་པ་ཡི་རྟགས་ཡིན་ན། །གལ་ཏེ་སྨྲ་བ་པོ་རྒྱལ་པོ་སྒོ་དང༌། གཞན་སྒོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིགས་བཅད་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་བརྗོད་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་གཞན་ཡིད་
བརྟན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དེ་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་པ་གསུམ་བརྗོད་པ་ལ་ཡོད་པས། གཏམ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ། ཞར་གྱི་གཏམ་རྣམས་

དག་ལ་ཡང༌། །འཕགས་མ་སོགས་བཞིན་སྒོ་དང་ནི། །གཞན་གྱི་སྒོ་དག་ཅིས་མི་
འཇུག །ལམྦྷ་སོགས་སམ་ཨ་ཤྭཱ་སའི། །དབྱེ་བ་མཐོང་ཡང་དེ་ལས་ཅི། །ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་བརྗོད་པ་ལ་སྒོ་དང༌། གཞན་སྒོ་སོགས་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཞར་གྱིས།

68

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཏམ་རྣམས་དག་ལའང་དེ་དག་ཅིས་མི་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན། སྡེབ་སྦྱོར་འཕགས་མའི་དབྱངས་དང་རྗེས་བསྔགས་ལ་སོགས་པ་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལ་ཡོད་པ། གཏམ་
ལའང་འཇུག་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཚིགས་བཅད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པས་སོ། །
སྙིང་པོ་གཏམ་ལ་སྡེབ་སྦྱོར་ཡོད་པས་ཚིགས་བཅད་ཡོད་པར་གྲུབ། དེ་ཡོད་པས་གཏམ་ལ་སྒོ་དང་གཞན་དག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་གཏམ་ལས་ཐ་དད་པའི་
རྟགས་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའོ། །གུང་ཐང་པ་བདེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དཔེར་
ན་བྲཏྟའི་མི་མཉམ་པ་ན་སྒོ་ཡོད་ཀྱང་ཛཱ་ཏིའི་འཕགས་མ་ལ་ཡང་སྒོ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང༌། དེར་མ་ཟད་ལམྦྷ་སྟེ་གཞོན་ནུ་མ་རྙེད་པ། སོགས་ཁོངས་ནས་ངལ་བསོ་བ་དང་མ་ཚོགས་པ་སོགས་བསྡུས་ལ། ཨ་ཤྭཱ་ས་ཡིད་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་བརྗོད་པ་ལ་ཡོད་པས་སོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གཏམ་ལ་མེད་པའང་མི་འགྲུབ་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་རིགས་ཐ་དད་དུ་དེ་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་

འགྲུབ་ཅེས་པའོ། །
དེ་ཕྱིར་གཏམ་དང་བརྗོད་པ་ཞེས། །མིང་གཉིས་དག་གིས་རིགས་གཅིག་
མཚོན། །རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་གཏམ་དང་བརྗོད་པ་ཞེས་མིང་གི་ཐ་སྙད་གཉིས་
སུ་བྱུང་ཡང༌། རྐང་པས་མ་བཅད་པའི་ཚིག་གི་རྒྱུན་ལྷུག་པ་ཁོ་ན་མཚོན་པར་བྱེད་དེ་གཉིས་འཐུང་དང༌། ལག་ལྡན་ཞེས་པའི་མིང་གཉིས་ཀས་གླང་པོ་ཆེའི་རིགས་གཅིག་གོ་བ་ལྟ་བུའོ། །
ལྷུག་པའི་དབྱེ་བ་གཞན་ཡང་མཐོང་བ་འདིར་མ་སྨོས་པ་ཅི་ཞིག་སྙམ་ན། དེའི་
ཕྱིར། ལྷག་མ་བརྗོད་པའི་རིགས་རྣམས་ཀྱང༌། །འདི་ཉིད་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར། །གོང་

69

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དུ་བརྗོད་པའི་ལྷག་མ་རིགས་ཀྱི་ནང་གསེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་བས་ལོགས་སུ་མ་བཤད་ཅེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །
བུ་མོ་འཕྲོག་དང་གཡུལ་དང་ནི། །བསླུས་དང་དར་བ་ལ་སོགས་པ། །སརྒས་བཅིངས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད། །དེ་དག་ཁྱད་འབྱེད་ཡོན་ཏན་མིན། །གཞན་ཡང་བྷཱ་མ་ཧས་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་པའི་བུ་མོ་འཕྲོག་པ་དང༌། གཡུལ་དང༌། བསླུས་པ་སྟེ་ཕོ་མོ་མ་ཚོགས་པ་དང༌། འདྲེན་པ་དར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བརྗོད་པ་ལས་གཏམ་ལ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སརྒས་བཅིངས་པའི་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་མཚུངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་མིན་ནོ། །
དཔང་ཊཱིཀ་ལས། བུ་མོ་འཕྲོག་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་བར་གྱི་

ཚིག་ཕྱིས་པའི་ཚིག་སྡུད་དེ་གཡུལ་ཙམ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཆད་ལ། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་ནི་དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུའམ། གཞན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱིའང་

གཡུལ་ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་འབྱུང་བ་བཤད་ཚུལ་རྣམ་གྲངས་པ་སྟེ། འགྲེལ་མཛད་
གཞན་གྱིས་བརྗོད་མེད་དུ་བཞག་མོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིར་ངེས་པར་མཁོ་བ་ཉིད་དོ། །
སྙན་ངག་མཁན་གྱིས་བསམ་བྱས་བརྟགས། །གཞན་དུ་ཡང་ནི་སྐྱོན་མི་
འགྱུར། །འདོད་དོན་སྒྲུབ་ལ་སྒོ་རུ་ནི། །མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཅིས་མི་འགྱུར། །སྙན་ངག་
མཁན་གྱི་བསམ་པས་བྱས་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་བརྗོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བྱེད་པའང་མི་
འཐད་དེ། དེ་འདྲ་ནི་གཞན་གཏམ་ལའང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འདོད་དོན་སྒྲུབ་པའི་
ཐབས་ཀྱི་སྒོར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་བ་མེད་དོ་ཞེས་དོན་གཞན་བཀོད་
པའི་རྒྱན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་སྟེ། སྨན་པ་མཁས་པས་དུག་ཀྱང་སྨན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར།

70

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སྙན་ངག་མཁན་ལ་ཅི་ཡང་རྒྱན། །མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན། །ལྟོ་འདུན་ཅན་ལ་ཅི་ཡང་ཟས། །འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་ཅི་ཡང་ནོར། །ཞེས་འབྱུང་ངོ༌། ། ། །

སྙན་ངག་གི་ལུས་གསུམ་པ་སྤེལ་མ་བཤད་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་སྙན་ངག་གི་ལུས་གསུམ་པ་སྤེལ་མ་བཤད་པར་གཉིས།
གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤེལ་མ་ཟློས་གར་ལ་སོགས་ཏེ། །དེ་དག་རྣམས་ནི་གཞན་ན་རྒྱས། །སྤེལ་མ་ནི་ཟློས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་སཾསྐྲ་ཏ་དང༌། རང་བཞིན་
དང༌། ཟུར་ཆག་དང༌། ཤ་ཟའི་སྐད་རིགས་བཞི་ཚང་བ་བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀླུ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་ཟློས་གར་གྱི་རྒྱ་དཔེ་ལྟ་བུ་སྟེ། སོགས་ཁོངས་ནས་པྲ་ཧ་ར་ཎ་དང༌། པྲ་ཧ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྷ་ར་ཏ་དང༌། ཀོ་ཧ་ལ་སོགས་ཟློས་གར་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་རྒྱས་པར་ཡོད་པས་དེ་དག་ཏུ་
ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྤེལ་མ་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ལྷུག་པ་ཚིགས་བཅད་རང་བཞིན་གང༌། །ཙམྦུ་ཞེས་པར་མངོན་པར་བརྗོད། །སྐད་རིགས་བཞི་མ་ཚང་ཡང༌། གང་རུང་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷུག་པ་དང༌། ཚིགས་བཅད་བསྲེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤེལ་མ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལྟ་བུ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམྦུ་ཞེས་པ་ཡང་མངོན་པར་བརྗོད་དོ། ། ། །

རྗོད་བྱེད་སྐད་རིགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗོད་བྱེད་སྐད་རིགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས་

71

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དབྱེ་བ་བཤད་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་བསྟན། དེ་དག་གིས་རྩོམ་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ངག་གི་རང་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང༌། །ལེགས་སྦྱར་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང༌། །ཟུར་ཆག་འདྲེན་མ་ཞེས་པ་སྟེ། །རྣམ་པ་བཞི་རུ་མཁས་པས་གསུངས། །སྔོན་དུ་བཤད་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང༌། ལེགས་སྦྱར་ཏེ་སཾ་སྐྲ་ཏ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་པྲ་ཀྲ་ཏ་དང༌། ཟུར་ཆག་སྟེ་ཨ་བ་བྷྲཱཾ་ཤ་ཞེས་པ་སོ་སོ་དང༌། དེ་དག་བསྲེས་པའི་འདྲེན་མ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་རུ་སློབ་དཔོན་རཱ་མ་ཤརྨ་སོགས་སྔོན་གྱི་མཁས་པས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ལེགས་སྦྱར་རང་
བཞིན་ཟུར་ཆག་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ལེགས་སྦྱར་ཞེས་པ་ལྷ་ཡི་ནི། །སྐད་དུ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོས་གསུངས། །རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་སཾ་སྐྲ་ཏའི་སྐད་ནི། ཐུབ་པའི་དགོངས་རྒྱན་ལས། ལྷ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་སྐད་དུ་སྨྲའོ་ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་འོད་དུ་ཡང༌། ལྷ་རྣམས་ལྷའི་སྐད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷའི་སྐད་དུ་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་སརྦ་ཛྙཱའམ།
ཡང་ན་རྒྱུད་བླར། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དཔེ་མེད་དྲང་སྲོང་ཆེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་རང་བཞིན་འཆད་པ་ལ། དེ་སྐྱེས་དེ་མཚུངས་ཡུལ་ཅན་ཞེས། །དུ་མ་རང་བཞིན་དག་གི་རིམ། །ལེགས་སྦྱར་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། །ལེགས་སྦྱར་དེ་དང་

72

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མཚུངས་པ་དང༌། །ཡུལ་ཅན་དེ་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཀྱི་རིམ་པའོ། །
ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་སྐད། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་དག་གི་མཚོ། །བསེ་རུའི་བཅིངས་སོགས་གང་ལས་བྱུང༌། །རང་བཞིན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་རིགས། །རང་བཞིན་གྱི་སྐད་དེ་ཡང༌། གང་དུ་བཟོ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་ཚང་བར་ཡོད་པ་ནི་ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། བཅོ་བརྒྱད་ནི། ཚོང་པ་དང༌། རྫ་མཁན་དང༌། འཕྲེང་བ་མཁན་དང༌། ཆང་འཚོང་དང༌། ཕྱུགས་འཚོ་བ་དང༌། འདྲེག་མཁན་དང༌། འབྲུ་མར་འཚིར་བ་དང༌། མགར་བ་དང༌། ཤིང་མཁན་དང༌། ཕྱྭ་མཁན་དང༌། ཐ་ག་པ་དང༌། ཀོ་ལྤགས་མཁན་དང༌། རྐྱལ་ཆེན་པ་དང༌། བཙོ་བླག་མཁན་དང༌། སྨྱིག་མ་མཁན་དང༌།

བཤན་པ་དང༌། གདོལ་པའི་ལས་དང༌། ཤིང་རྟ་མཁན་ཞེས་བཅོ་བརྒྱད་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དག་སྟེ། ཡུལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ནི། ཚིག་དོན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལེའུའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་བསེ་རུས་བཅིངས་པ་སྟེ་རབ་མཆོག་སྡེས་སྦྱར་བ་སོགས་ལས་མཐོང་བ་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་རིགས་སོ། །
རང་བཞིན་གྱི་སྐད་གཞན་ཡང༌། སཽ་ར་སེ་ན་གཽ་ཌཱ་དང༌། །ལ་ཌི་གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་སྐད། །རང་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཡི། །ཐ་སྙད་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར། །སཽ་ར་སེ་ན་དབང་པོའི་སྡེ་དང༌། གཽ་ཌཱ་ཤར་ཕྱོགས། །ལ་ཌི་རོལ་པ་དང༌། གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ། ཇི་སྐད་དུ།
མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཙམ་པ་ཀ །ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱི་ཡངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་

73

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཁབ་ནི་དྲུག་པ་སྟེ། །འདི་དག་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་གྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་མིའི་སྐད་ནི། རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ཉིད་ཡིན་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཟློས་གར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཉེ་བར་བསྟན་ཅིང་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་ལ་བཞི་སྟེ་བོད་སྐད་ཀྱང་འདིའི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །
གསུམ་པ་ཟུར་ཆག་ལ། བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པའི་ཚིག །སྙན་ངག་ལ་ཟུར་
ཆག་ཅེས་གནས། །བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ལེགས་སྦྱར་ལས། །གཞན་པ་ཟུར་ཆག་ཉིད་དུ་བརྗོད། །བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པས་མཚོན་ནས། བླུན་པོ་བརྗོད་པ་མི་ཤེས་པའི་
ངག གྲོང་པའི་ཚིག་གམ་བླུན་སྐད་ནི་སྙན་ངག་གི་སྐབས་ལ་ཟུར་ཆག་ཏུ་གནས་ཤིང་བཞག་ལ། བརྡ་སྤྲོད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ལེགས་སྦྱར་ལས་གཞན་པའི་སྐད་ཐམས་ཅད་ཟུར་ཆག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་རྩོམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ལེགས་སྦྱར་
སརྒས་བཅིངས་ལ་སོགས། །རང་བཞིན་སྐནྡྷ་ཀ་སོགས་དང༌། །ཟུར་ཆག་ཨོ་ས་ར་སོགས་ཏེ། །ཟློས་གར་ལ་སོགས་འདྲེས་པའོ། །ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་འབའ་ཞིག་པ་སརྒས་བཅིངས་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང༌། སོགས་ཁོངས་ནས་བསྡུས་པ་དང་སྐབས་དང༌། འདུས་པ་དང༌། བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རང་བཞིན་གྱི་སྐད་དུ་

སྦྱར་བ་རབ་མཆོག་སྡེས་བྱས་པ་སྐནྡྷ་ཀ་སྟེ་ཕུང་པོ་ཅན་དང༌། བྲ་ཐ་མ་ག་ཐ་ཞེས་པའི་རིགས་ཅན་དག་དང༌། ཟུར་ཆག་ཏུ་སྦྱར་བ་ཨོ་ས་ར་དང༌། ར་ས་ཀ་ལ་སོགས་པ། ཟློས་གར་བྷ་ན་ཀ་སོགས་སྐད་རིགས་རྣམས་འདྲེས་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །
དེ་དག་གི་ཞར་བྱུང༌། གཏམ་སོགས་སྐད་ནི་ཐམས་ཅད་དང༌། །ལེགས་སྦྱར་

74

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
གྱིས་ཀྱང་བཅིངས་པ་སྟེ། །རྨད་བྱུང་དོན་ཆེན་རྒྱ་ཆེའི་གཏམ། །འབྱུང་པོའི་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་བརྗོད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི། ལྷུག་པའི་རིགས་ཀྱི་གཏམ་དང་བརྗོད་པ། སོགས་
ཁོངས་ནས་ཚིགས་བཅད་ཀྱང་སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་པས་སྟོན་པའམ། ཡ་གྱལ་ལེགས་སྦྱར་འབའ་ཞིག་ཀྱང་བཅིངས་པ་ཡོད་དེ། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བརྗོད་བྱ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཏམ་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། འབྱུང་པོའི་སྐད་དེ་ཤ་ཟའི་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་རིན་ཆེན་རབ་སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་འབྱུང་པོའི་སྐད་ཀྱིས་བརྩམས་པ་ཡོད་ཅེས་སོ། །ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་
ཕྱུག་གྲགས་པས། ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་ལས། བོད་སྐད་ཀྱང་འབྱུང་པོ་ཤ་ཟའི་སྐད་དུ་འཆད་གསུངས་པ་ཁུངས་དང་འབྲེལ་ན་ལེགས་ལ། གོང་ལྟར་སྡེབ་སྦྱོར་བ་སྒྲིག་ཏུ་

མེད་པས་བོད་སྐད་ལ་སྙན་ངག་མཚན་ཉིད་པ་མེད་གསུང་མཁན་བྱུང་སྣང་བ་ནི། སྐབས་འདི་དག་དང༌། ལྷུག་པ་སྤེལ་མ་ལུས་སུ་བཤད་པ་མ་མཐོང་བའམ་མཐོང་ཡང་དོན་མ་གོ་བར་བཤད་རིམ་པའི་གཏམ་མོ། སྐབས་འདིར་བརྟག་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། ཨོ་ས་ར་དང་ར་ས་ཀ་སོགས་ཟུར་ཆག་གི་སྐད་དུ་སྦྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་ཅེས་པའི་ཟུར་ཆག གཞུང་འདིར་སྙན་ངག་རང་ལུགས་དང༌། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཟུར་ཆག་གཉིས་བཤད་པ་གང་རུང་ཡིན་ནམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་གཞི་ཟུར་པ་ཞིག་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་རྣམ་པར་དཔྱད་ན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་མི་ཤེས་པ། བླུན་པོ་གྲོང་པའི་ཚིག་དེ་ནི་སྤང་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང༌། འོག་ཏུ། ཚིག་སྦྱོར་མཆོག་མིན་འདོད་པ་ནི། །སྒྲ་ཉམས་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཆོག་མིན་པའི་ཡུལ་དམན་པ་ལ་གྲགས་པའི་ངག་ནི། སྐྱོན་བཅུའི་ནང་ཚན་སྒྲ་

75

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཉམས་སུ་བཤད་པས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལེགས་སྦྱར་ལས་གཞན་པའི་སྐད་ཐམས་ཅད་ཟུར་ཆག་ཡིན་ན། སྐནྡྷ་ཀ་སོགས་རང་བཞིན་གྱི་སྐད་དུ་སྦྱར་བ་དག་ཀྱང་ཟུར་ཆག་ཏུ་འགྱུར་བས་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ཡང༌། མཚན་གཞི་གསར་དུ་ངོས་འཛིན་དགོས་ཤིང༌། དེ་བྱུང་ཡང་གཞུང་དུ། དེ་བོར་ནས་མ་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་བཤད་པ་ཡོད་པའི་སྒོ་བོར་མེད་པའི་སྲང་འཆག་པའི་དཔེར་སོང་བའི་འགལ་བ་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དཔྱད་འོས་ཀྱང་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཀུན་ཏུ་དོགས་པ་ཙམ་མ་ཤར་ན། ད་ནི་གང་
ཟག་ཀུན་ལ་སྙན་ངག་ཟླ་ཆོས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང༌། ལེའུ་བར་པ་ལས་མི་དགོས་
པར་རྩི་བ་དང༌། ཧམ་པ་ཆེ་ཤོས་འགས་ནི་གཞུང་དོན་བོར་བའི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་རྩོམ་རྒྱུགས་སོགས་སྙིགས་མའི་རང་རྟགས་ཅི་ཡང་དར་བས་འདི་འདྲའི་དཔྱད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེའི་ཕྱིར་འཕྲོས་བཏང་སྙོམས་སོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་ཚུལ་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་ནི། སྒེག་དང་རོལ་
དང་སྟབས་ལ་སོགས། །ལྟ་བའི་དོན་ཡིན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང༌། །མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཅེས་པ། །འདི་ཡང་ལུགས་གཉིས་དག་ཏུ་བརྗོད། །སྒེག་པ་དང་རོལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུག་སྟངས་དང༌། རྐང་ལག་གི་གར་སྟབས་
སོགས་ལྟ་བ་མིག་གི་དོན་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྙན་ངག་ནི་ལྟ་བ་ལ་སྦྱོར་ཕྱིར་གཙོ་
བོར་ཟློས་གར་སྟོན་ལ། དེའི་ཅིག་ཤོས་བལྟ་བྱའི་ཡུལ་མིན་པར་རྣ་བར་མཉན་བྱའི་ཉམས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་སྙན་ངག་ཆེན་པོ་སོགས་ཏེ། ཉན་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡིན་པས་འདི་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ལུགས་གཉིས་སུ་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་

76

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པར་བྱ་བའི་གཞི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། ། ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ལམ་རྣམ་པར་དབྱེ་བཤད་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་རྒྱན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་གྱིས་ལམ་རྣམ་པར་དབྱེ། ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་གྱིས་དབྱེ་བ་ཞིབ་མོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལམ་དུ་མར་བསྟན། ལྷོ་པ་དང་ཤར་བའི་ལམ་དབྱེ། སྐབས་སུ་སྙན་ངག་གི་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཕན་ཚུན་དབྱེ་བ་ཕྲ་མོ་ཅན། །ཚིག་གི་ལམ་ནི་དུ་མ་ཡོད། །སྔོན་སྦྱར་བའི་སྙན་ངག་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་གྱི་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་ཕྲ་མོ་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པས། ཚིག་གི་ལམ་དེ་ཞིབ་མོར་ཕྱེ་ན་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཀྱང་བ་ལང་དང་བ་མེན་གྱི་ཁྱད་ལྟར་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་ཙམ་མ་འདྲ་བའོ། ། ། །
གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མདོར་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས།
དེ་ལ་བཻ་དརྦྷ་དང་ནི། །གཽ་ཌཱ་བའི་ཁྱད་གསལ་བར་དབྱེ། །སྦྱར་བ་རབ་དང་མཉམ་ཉིད་དང༌། །སྙན་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་དང༌། །དོན་གསལ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བ། །བརྗིད་དང་མཛེས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན། །ཡོན་ཏན་འདི་བཅུ་བཻ་དརྦྷའི། །ལམ་གྱི་སྲོག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །དེ་དག་ཕལ་ཆེར་བཟློག་པས་ནི། །གཽ་ཌཱའི་ལམ་དག་མཚོན་པ་ཡིན། །ཞེས་སྨོས་ཏེ། དེ་ལ་བཻ་དརྦྷ་ཞེས་པ་དཔའ་བོའི་ཡུལ་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་དང༌། གཽ་ཌཱ་དཀར་མོ་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་པའི་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་མཐུན་ཀྱང༌། མཚན་ཉིད་རྟ་དང་བ་མེན་ལྟར་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་སྟེ་གསལ་བར་བརྗོད་ན།

77

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་བྷ་ར་ཏ་ལས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་བཅུ་སྟེ་ཡི་གེ་སྦྱོར་བ་ལྕི་བ་སྦྱོར་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ཅན་རབ་ཏུ་དང་བ་དང༌། འཇམ་རྩུབ་
ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཉམ་པ་མཉམ་ཉིད་དང༌། སྒྲ་དོན་གྱི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་སྙན་པ་དང༌།
འཇམ་པའི་ཡི་གེ་མང་བ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་དང༌། དོན་བརྟག་མི་དགོས་པར་གསལ་བས་དོན་གསལ་དང༌། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང༌། ཚིག་སྡུད་ཀྱི་འཇུག་པ་མང་བ་བརྗིད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་ལས་མ་འདས་ཤིང་
ཡིད་འཕྲོག་པ་མཛེས་པ་དང༌། ཆོས་གཞན་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་བཀོད་པ་འཇིག་རྟེན་
གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཕལ་བའི་དོན་ཅན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཅུ་པོ་འདི་དག་
ལྷོ་ཕྱོགས་བཻ་དརྦྷའི་ལམ་གྱི་སྲོག་གམ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གསལ་
སོགས་ཆ་ཤས་འགའ་མ་གཏོགས་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ཕལ་ཆེར་བཟློག་པའི་སྦྱོར་བས་ཤར་ཕྱོགས་གཽ་ཌཱ་པའི་ལམ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །གུང་ཐང་པའི་འགྲེལ་པར་བཻ་དར་ནི་ཡུལ་ལོ། བྷ་ཞེས་པ་དཔའ་བོ་དང་ནག་མོའི་ཁོལ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་སོ། །གཽ་ཌཱ་ནི་ཡུལ་ལོ། །ཝ་ཞེས་པས་ཤར་ཕྱོགས་པའི་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་མཚོན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ་རྣམ་གྲངས་སོ། །

སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་བཅུ་ལས། དང་པོ་སྦྱར་བའི་ཡོན་
ཏན་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚན་ཉིད། བཟློག་ཟླ། སྦྱར་བའི་དཔེར་བརྗོད་དངོས་སོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྦྱར་བ་སྲོག་ཆུང་ཡི་གེ་མཆོག །ལྷོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་

རེག་པའོ། །སྦྱར་བ་ནི་སྲོག་ཆུང་གི་ཡི་གེ་མཆོག་ཏུ་བཟང་བས་ཤས་ཆེ་ཞིང༌། ལྷོད་

78

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པའི་ཡི་གེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རེག་པ་སྟེ་འབའ་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་སྲོག་ཆུང་བ་ནི་བརྗོད་པ་རླུང་ཤུགས་ཆུང་བ་སྟེ། ཙནྡྲ་གོ་མིའི་ཡི་གེའི་མདོར་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པ་རྣམས་དང༌། མཐར་གནས་རྣམས་ནི་སྲོག་ཆུང་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་བཤད་པས། སྡེ་པའི་དང་པོ་ཀ་ཙ་ཊ་ཏ་པ། གསུམ་པ་ག་ཛ་ཌ་ད་བ། ལྔ་པ་ང་ཉ་ཎ་ན་མ། མཐར་གནས་ཡ་ར་ལ་ཝ་དང་བཅུ་དགུའོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་གསལ་བྱེད། ཁ་གྷ། ཚ་ཛྷ། ཊ་བྷ། ཐ་དྷ། ཕ་བྷ། ཤ་ཥ་ས་ཧ་ཀྵ་རྣམས་སྲོག་ཆེ་བའོ། །
གཉིས་པ་བཟློག་ཟླ་ནི། ལྷོད་པ་མཱ་ལ་ཏི་མཱ་ལ། །ལོ་ལཱ་ལི་ཀ་ལི་ལཱ་བཞིན། །གཽ་ཌཱ་བ་ཡི་རྗེས་ཁྲིད་བློས། །དེ་འདོད་པས་ལྷོད་པས་མ་རེག་པ་དགོས་པའི་ལྷོད་པ་དེ་རང་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། མཱ་ལ་ཏཱི། ཛཱ་ཏིའི་མེ་ཏོག མཱ་ལ་ཕྲེང་བ། ལོ་ལ་སྲེད་པ་དང༌། ཨ་ལི་ཀ་བུང་བ། དེ་གཉིས་མཚུངས་འདྲས་མཚམས་སྦྱར་བས། ལོ་ལཱ་ལི་ཀ་གྲུབ། ལི་ལ་འགོང་པའམ་འཁོར་བའོ། །
ལྷོད་པ་ཛཱ་ཏིའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང༌། །སྲེད་པས་བུང་བ་འཁོར་བ་བཞིན། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། ཤར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡིག་བསྐོར་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་བློས་སྲོག་ཆུང་གི་ཡི་གེ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ལྷོད་པ་འདི་འདྲ་བ་རང་ལུགས་སུ་འདོད་དེ། གསུམ་པ་དངོས་
ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི། མཱ་ལ་ཏཱི་དཱ་མ། ལཾ་གྷི་ཏཾ་བྷྲ་མ་རཻཿ ཞེས། བཻ་དརྦྷ་ཡི་སྦྱོར་ལྕི་བྱེད། མཱ་ལ་ཏཱི་ཛཱ་ཏིའི་མེ་ཏོག དཱ་མ་ཕྲེང་བ། ལཾ་གྷི་ཏཾ་འཁོར་བའམ་ལྡིང་བ། བྷྲ་མ་རཻཿབུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་སྟེ། བོད་སྐད་དུ། ཛཱ་ཏིའི་མེ་ཏོག་ཕྲེང༌། བུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་
ཞིང་ལྡིང་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། སྲོག་ཆུང་གི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་སྲོག་ཆེན་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྷོ་ཕྱོགས་བཻ་དརྦྷའི་མཁས་པ་རྣམས་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་ཅིང༌། སྲོག་ཆེན་གྷ་

79

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དང་བྷ་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པས་སྦྱོར་བ་ལྕི་བར་བྱས་པའོ། །
འདི་སྐབས་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་དཔང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བས། སྦྱོར་བ་ལྷོད་པས་མ་རེག་པའོ། སྲོག་ཆུང་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ། །ལྷོད་པ་མཱ་ལ་ཏཱི་མཱ་ལཱ། །ཞེས་འགྱུར་བཅོས་ནས། རྐང་པ་དང་པོ་དངོས་ལྷོད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མཛད། དེ་ཕྱིན་སྲོག་བཅས་བྱ་བའི་
རླུང་ཆུང་བའི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བའི་ངག་ནི་ལྷོད་པ་སྟེ་ཞེས་འབྲུ་མནན་ཡང༌། ལྷོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་སྲོག་ཆུང་གི་ཡི་གེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བས་ཤས་ཆེ་བའི་དོན་མ་འབྲེལ། མཁས་མཆོག་འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེས། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀ་སྦྱར་བ་དངོས་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་དུ་བཀྲལ་ཏེ། ཤོང་འགྱུར། སྦྱར་བ་སྲོག་ཆུང་ཡི་གེ་མཆོག །ཅེས་དྲངས་བཞིན་དུ་འབྲུ་བསྐྱོགས་ནས། སྲོག་དེ་བརྗོད་པའི་རླུང་ཆུང་བའི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བའི་ལྷོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རེག་པའི་སྲོག་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་མཆོག་སྟེ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ་ཞེས་དང༌། སྦྱར་བ་ནི་སྲོག་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ་དང༌། བརྗོད་པ་དྲག་པ་དང༌། རྩུབ་པ་དང༌། བརྗོད་པ་རླུང་ཤུགས་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་
གཞུང་ཊཱིཀ་རྒྱབ་འགལ་དུ་སོང་ལ། ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། ལྷོད་པའི་
དཔེར་བརྗོད་མཚང་རིག་པས། སྲོག་ཆུང་ཡི་གེ་མཆོག་གམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལྷོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷོད་པ་དེས་མ་རེག་པ་ཞིག་དགོས་ལ་ཞེས་འཛེམས་བཤད་མཛད་ཀྱང་དངོས་དཔེར་བརྗོད་པའི་སྐབས། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེའི་གསུང་རིགས་ལ་ཞེན་ནས། སྲོག་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ་འདི་ལ་ཞེས་དང༌།
རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད། ས་གསུམ་ཚ་ཆེན་གདུང་འཕྲོག་པ། །ཧ་རི་ཙནྡན་ཁ་བ་ཡིས། །མ་ཡིན་ཕ་མཐའ་མེད་བསིལ་བ། །སངས་རྒྱས་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་ལས་

80

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སོ། །ཞེས་སྲོག་ཆེན་མང་པོ་བསྒྲིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཕྱིས་ཀྱི་སྙན་ངག་པ་ཀུན་བདེན་
རྫུན་མི་རྟོག་པར་རྒྱུག་མོད། དོན་རྩ། དངོས་ལྷོ་པའི་སྦྱར་བ་སྲོག་ཆེན་གྱི་ཡི་གེ་ཤས་ཆེ་བ་ཡང་གསུངས་དུས་ཀྱི་ཤོག་རལ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལག་ཐོག་འདྲེན་རྒྱུ་སྲོག་ཆེན་ནི་གྷ་དང་བྷ་ལས་སུས་ཀྱང་མ་རྙེད་ཅིང༌། སྲོག་ཆུང་ཡི་གེ་དགུ་ཡང་དངོས་སུ་འབྱུང་བ་འདི་སྲོག་ཆེན་ཤས་ཆེ་བར་ཅི་ལ་འགྱུར། གཟུར་གནས་ཡོད་ན། འདིར་དཔེར་བརྗོད་སྲོག་ཆུང་ཤས་ཆེ་བར་བྱུང་བ་དང༌། གོང་གི སྦྱར་བ་སྲོག་ཆུང་ཡི་གེ་མཆོག །ལྷོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རེག་པའོ། །ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ལྟོ་འགྲིགས་པས་ཀླན་

ཀ་བྱར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཇམ་མགོན་ཤོང་སྟོན་ལོ་ཙཱ་བའི་འགྱུར་ལ་པཎ་ཆེན་སངྒྷ་
ཤྲཱིས་འབྲུ་བསྣན་པའི་རྒྱ་དཔེ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་པར་བཞེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། འདི་སྐབས་ཀྱི་ལྕི་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལྕི་བ་ལ་བྱ་ཞིང༌། སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ལྕི་
བ་ནི་ཡི་གེ་ལྕི་བའོ་ཞེས་སོགས་ནི་ལེགས་བཤད་དོ། །འདི་དག་བློ་གྲོས་འཕེལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡི་གེ་ལ་མ་འཛེམས་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བཀོད་པ་ལགས། །

རབ་དྭངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ། དངོས་ལྷོ་པ་དང༌། ལྡོག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་དོ། །
དང་པོ་ནི།རབ་དྭངས་ལྡན་པ་གྲགས་འདོད་ཅན། །རབ་ཏུ་དྭངས་ཤིང་གསལ་བས་རྟོགས་སླ་བ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ཅན་ནོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད། ཟླ་བའི་མཚན་མ་ཨུཏྤལ་གྱི། །འོད་ཀྱིས་མཛེས་པ་
རྒྱས་ཞེས་པ། །རྟོགས་པའི་སྐལ་བཟང་ལྡན་པའི་ཚིག །ཟླ་བའི་ངོས་ལ་སྣང་བ་རི་བོང་

81

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གི་མཚན་མ་ནི། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའི་འོད་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་དེའི་མཛེས་པ་རྒྱས་སོ་ཞེས་པ་
བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཚེགས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པའི་
ཚིག་སྦྱོར་འདི་ལྟ་བུ་བཻ་དརྦྷ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ལྡོག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་དོ། དང་པོ་ནི།
ངེས་ཚིག་ཡོད་ཕྱིར་གཽ་ཌཱ་བ། །ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་མིན་ཡང་འདོད། །ངེས་ཚིག་གི་
བཤད་པ་བྱར་ཡོད་ན། དེའི་ཕྱིར་གཽ་ཌཱ་པ་དག འཇིག་རྟེན་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གོ་དཀའ་བ་ཡང་རབ་དང་གི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་དཀར་མིན་ཆུ་ལས་སྐྱེས། །དེ་འདྲས་མཚན་པ་འོད་དཀར་བཞིན། །ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་མ་ཡིན་ཞེས་པས་སྔོན་པོར་གོ་ལ། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་མི་ཆེ་ཡང་ཆུ་ལས་སྐྱེས་ནི་ཨུཏྤལ་ལ་སྒྲ་བཤད་རུང་ཡིན་པས་གོ་བྱ་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ། དེ་འདྲ་བའི་ཁ་དོག་གི་མཚན་མ་ཡོད་པ་འོད་དཀར་ཅན་ཡིན་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

མཉམ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དངོས་ལྷོ་པ་དང་ལྡོག་པ་ཤར་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི། མཉམ་པ་སྦྱོར་བ་མི་མཉམ་བྲལ། །དེ་ནི་འཇམ་རྩུབ་བར་མ་སྟེ། །སྦྱོར་བ་འཇམ་རྩུབ་བར་མ་ཡི། །ཡི་གེ་བཀོད་པའི་སྐྱེ་གནས་ཅན། །མཉམ་པའི་དོན་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་འཇམ་པ་སྲོག་ཆུང་བ་དང༌། རྩུབ་པ་སྲོག་ཆེན་དག་མི་མཉམ་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་ནི་འཇམ་རྩུབ་རྐང་པའི་གྲངས་དོ་མཉམ་པ་འཇམ་རྩུབ་བར་མར་བརྗོད་དེ་རྐང་པ་འཐེང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆ་མཉམ་པའི་ཡི་གེ་

82

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འཇམ་རྩུབ་བར་མར་བཀོད་པའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་ནོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། ཀོ་ཀི་ལཱ་ལཱ་པ་བཱ་ཙཱ་ལོམཱ་མེ་ཏི་ཏི་མེ་ཏི་མ་ལ་ཡཱ་ནི་ལཿ ཨུཙྪ་ལ་ཙྪི་ཀ་རཱ་ཙྪཱ་ཙྪ་ནིརྫཧ་རཱཾ་བྷཿ ཀ་ནོ་ཀྵིཏཿབོད་སྐད་དུ། ཁུ་བྱུག་ཅ་ཅོར་སྒྲོག་བྱེད་ཅིང༌། །ཉར་མ་རབ་འཐོར་དང་ཞིང་དྭངས། །ཆུ་རྒྱུན་ཆུ་ཐིགས་ཀྱིས་བྲན་པའི། །མ་ལ་ཡ་རླུང་བདག་ལ་འོང༌། །འདི་རྒྱ་
དཔེའི་རྐང་པ་ཕྱེད་སྔ་མ་འཇམ་ཞིང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མ་རྩུབ་པར་ཡོད་པས་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་
འཇམ་རྩུབ་དོ་མཉམ་པ་དངོས་ལྷོ་པའི་ལུགས་ཏེ། དཔྱིད་དུས་ཁུ་བྱུག་རྣམས་དགའ་

བའི་ཅ་ཅོ་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཉར་མ་སྟེ་ཆུའི་ཟིལ་ཟེགས་རབ་ཏུ་འཐོར་བའི་དང་བའི་ཆུ་རྒྱུན་འབབ་པའི་ཆུ་ཐིགས་བསིལ་བས་བྲན་པ། མ་ལ་ཡའི་ཙནྡན་གྱི་ནགས་ཚལ་ནས་འོངས་པའི་རླུང་བསིལ་བ་འདི་བདག་ལ་འདོད་པ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་འོངས་སོ་

ཞེས་པའོ། །འདི་ལ་ཊཱི་ཀཱ་མཛད་པ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཉམ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། དཔེར་བརྗོད་འདི་ཡང་ཤར་པའི་ལུགས་སུ་མཛད་ཅིང༌། འཇམ་རྩུབ་བར་མ་ཞེས་པའི་འབྲུ་གནོན་དུ། རྐང་པ་བཞི་ཀ་འཇམ་པའི་སྦྱོར་བ་དང༌། རྩུབ་པའི་སྦྱོར་བ་དང་དེ་གཉིས་བསྲེས་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས། སྡེ་ཚན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་བཤད་ཚུལ་ཞིབ་ལ་མང་བར་མཛད་ཀྱང༌། རྐང་བཞི་འཇམ་པ་ཁོ་ན་དང༌། རྩུབ་པ་ཁོ་ནའི་སྦྱོར་བ་ལ་འདིར་འཇམ་རྩུབ་མཉམ་པའི་ཐ་སྙད་མེད་པས་བཤད་པ་གཞུང་ཐོག་ཏུ་མ་འབྲེལ་ལོ། །སྣར་ཐང་པ་སངྒྷ་ཤྲཱིས། འདི་ལ་རྒྱ་དཔེར། ཕྱེད་སྔ་མ་འཇམ་ཞིང་
ཕྱེད་ཕྱི་མ་རྩུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་སྦྱོར་བ་འཇམ་པའི་མཉམ་པར་བཞེད་པ་ནི་མཉམ་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཕྱེད་ཀྱང༌། དངོས་ལྷོ་པའི་དཔེར་བརྗོད་དུ་ངོས་བཟུང་བ་

83

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྟེས་དབང་གིས་འགྲིགས་སོ་ཞེས་ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས་
གསུང་འདིས་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་པར་འགྲུབ་ཅིང་འཐད་པར་སེམས་སོ། །
གཉིས་པ་ལྡོག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་ལ་དཔེར་བརྗོད་ནི། ཙནྡན་པྲ་ཎ་ཡོདྒནྡྷི་
རྨནྡོ་མ་ལ་ཡ་མཱ་རུ་ཏཿ། །སྤརྡྷ་ཏེ་རུདྡྷ་མདྡྷཻོ། ཝ་ར་རཱ་མཱ་ན་ནཱ་ནི་ལཻཿབོད་སྐད་དུ། ཙནྡན་གྱིས་བསྒོས་དྲི་ལྡང་ཞིང༌། །འཇམ་པ་མ་ལ་ཡ་ཡི་
རླུང༌། །བདག་གི་བརྟན་འགོག་དགའ་མ་ནི། །མཆོག་གི་ཁ་ཡི་རླུང་དང་འགྲན། །ཙནྡན་
གྱི་ནགས་རླུང་ལ་བདར་བའི་བསུང་ཞིམ་གྱིས་བསྒོས་པའི་དྲི་ངད་ལྡང་ཞིང༌། རེག་བྱ་
འཇམ་པའི་རླུང་འདི་ནི། བདག་གི་ལུས་སེམས་ཀྱི་བརྟན་པ་འགོག་ཅིང་ཆགས་པས་
མྱོས་པར་བྱེད་པའི་དགའ་མ་མཆོག་འགའ་ཞིག་གི་ཁའི་རླུང་དེ་དབུགས་དྲི་ཞིམ་པ་ལ་འགྲན་པར་བྱེད་དོ། །ཡོན་ཏན་དྲི་བཟང་ཞིང་དལ་བུས་རྒྱུ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་

འགོག་པའི་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་དཔེའི་རྐང་པ་གསུམ་པ་རྩུབ་ཅིང༌། གཞན་རྣམས་འཇམ་པས་རྐང་པ་ཆ་མི་མཉམ་པའོ། །ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ནི་ཕྱེད་སྔ་མ་འཇམ་པ་དང༌། བར་མ་ཡི་གེ་བསྲེས་པ་དང༌། ཕྱི་མ་རྩུབ་པ་དང་འཇམ་

པ་བསྲེས་པའོ་ཞེས་འཆད་གསུང་ངོ༌། །
དེའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཞེས་པ་མི་མཉམ་མ་བརྟགས་པར། །དོན་གྱི་རྒྱན་དང་

ཚོགས་དག་ལ། །ལྟོས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་པ་དག་ལ། །སྙན་ངག་ལམ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནི་སྨོས་མ་ཐག་པའི་དོན་ལ་སྙེག་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་མི་མཉམ་པ་སྐྱོན་དུ་མ་བརྟགས་པར། དོན་དང་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་
བསམས་ཤིང་ལྟོས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་གཽ་ཌཱ་པའི་ལུགས་ལ། མི་མཉམ་པའི་སྙན་ངག་

84

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གི་ལམ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

སྙན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བཞི་པ་སྙན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྙན་པ་ཉམས་ལྡན་ཚིག་དང་ནི། །དངོས་པོ་ལ་ཡང་ཉམས་
གནས་པ། །སྦྲང་རྩི་སྤྱོད་པ་སྦྲང་རྩིས་བཞིན། །གང་གིས་བློ་ལྡན་དགའ་བྱེད་
པའོ། །སྙན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཉམས་དང་ལྡན་པ། དེ་ཡང་ཚིག་དང༌། དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་
ཡང་ཉམས་ཁྱད་པར་ཅན་གནས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྦྲང་རྩི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བུང་བ་རྣམས་
སྦྲང་རྩི་ཁོ་ནས་དགའ་བ་བཞིན་དུ། ཉམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚིག་གང་གིས་ཀྱང་བློ་ལྡན་མཁས་པའི་ཚོགས་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པའོ། །
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲའི་ཉམས། དོན་གྱི་ཉམས།

གཉིས་ཀ་ལ་གྲོང་ཚིག་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ནི་གང་དང་ཅི་ཡིས་ཀྱང༌། །གང་ཞིག་མཚུངས་པར་ཉམས་མྱོང་
བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་སོགས་ཚིག་ཉེ་བ། །རྗེས་སུ་ཁྲིད་བཅས་ཉམས་དང་ལྡན། །དེ་ཡང་སྒྲའམ་ཚིག་གི་ཐོག་མ་གང་དང་གང་དུ་ཡི་གེ་དང༌། གནས་དང༌། ཕྱི་མོ་ལ་སོགས་པ་ཅི་
དང་ཅི་སྦྱར་བར་གྱུར་པ་ནི། གང་ཞིག་འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ཐོས་ཤིང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེའི་ཡང་སྒྲའི་གཟུགས་ཡི་གེ་སོགས་ཚིག་ཉེ་བར་ཐོས་པ་ནི་མཚུངས་པར་ཐོས་པའམ། ཚིག་མཚུངས་པ་ཉེ་བ་ཞེས་པའི་སྒྲའི་ཉམས་དང༌། དེ་དང་འདྲ་བར་རྗེས་སུ་ཁྲིད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་སྒྲའི་ཉམས་དང་ལྡན་པའོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ལྷོ་པ་ཁོ་ན་འདོད་པ་མཚུངས་པར་ཐོས་པའི་སྒྲའི་

85

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཉམས་དང༌། གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པར་འདོད་པ་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲའི་ཉམས་སོ། །དང་པོ་
ལ་ཡང༌། དཔེར་བརྗོད། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཨེ་ཥ་རཱ་ཛཱ་ཡ་དཱ་ལཀྵྨཱིམྤ

་པྟ་བཱ་ནབྲཱ་ཧྨ་ཎ་པྲི་ཡཿ ཏ་དཱ་པྲ་བྷྲ་ཏི་དྡྷརྨ་
སྱ་ལོ་ཀེ་སྨིནྣུཏྶ་བོ྅་བྷ་བ་ཏ། །྄བོད་སྐད་དུ། གང་ཚེ་བྲམ་ཟེ་དགའ་བ་ཡི། །རྒྱལ་པོ་འདི་ཡིས་དཔལ་ཐོབ་འགྱུར། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ནི། །དགའ་སྟོན་འཇིག་རྟེན་འདི་རུ་འབྱུང༌། །ཞེས་
རྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་བསྟོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་བྲམ་ཟེའི་ཚོགས་མཆོད་པས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་འདིས་ནི། བསོད་ནམས་དེའི་མཐུས་རྒྱལ་
སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐོས་པ་དང་དྲན་པ་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འཇིག་རྟེན་འདིར་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལ། པཎྜི་ཏ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གིས། ཨེ་ཥ་ཞེས་པ་དང༌། ལཀྵྨ່ཱ་ཞེས་པ་ལ་ཥ་ཡིག་དག་མཚུངས་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་པྲཱ་པྟ་བཱན་དང་བྲཱ་ཧྨཎ་པྲི་ཡཿ། དག་གི་པ་ཡིག་དང་པ་ཡོད་པའི་ར་ཡིག་དག་བྷྲ་ཏིདྡྷརྨ་ཞེས་པ་ལ་ར་ལ་དྷ་དང་མ་བརྩེགས་པ་ཡང་ངོ་ཞེས་འཆད་པ་ལེགས་པར་སྣང་ཞིང༌། རིན་སྤུངས་ཞབས་དྲུང༌། པྲཱ་པྟ་དང་པྲི་ཡ་མཚུངས་པ་དང༌། རྐང་པ་བཞི་པར། ས་བོ་བྷ་བ་ཏ་ཅེས་པའི་བྷ་དང་བ་ས྄ོགས་སྐྱེས་གནས་མཚུངས་པར་མཛད་
པ་ཡང་མི་འཐད་པ་མེད་དོ། །མདོར་ན་གཅིག་ཏུ་གནས་དང༌། ལ་ལར་རིང་པོ་དང༌། འགའ་ཞིག་ཏུ་བརྩེགས་མར་བྱས་པ་མཚུངས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དགོས་སོ། །འདིའི་དོགས་དཔྱོད་ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། ཊཱིཀ་མཛད་སྔ་

86

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མ་འགས། གང་ཚེ་ཚངས་པ་དགའ་བ་ཡི། །ཞེས་བསྒྱུར་ནས། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེས་ནི། ཚངས་པའི་ཚིག་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་ཚངས་པ་དགའ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་འདིས་དཔལ་ཐོབ་ཅེས་པ་དང༌། སྣར་ཐང་པ་སངྒྷ་ཤྲཱིས། ཚངས་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་

མཉེས་པར་བྱས་པའི་མཐུས། མིའི་རྒྱལ་པོ་འདིས་དཔལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་ཀྱང༌། བྲཱཧྨཎ་ཐུང་ངུ་ཚངས་པའི་མིང་ཡིན། བྲམ་ཟེ་ཚངས་པའི་བུར་འདོད་པས། བྲཱ་ཧྨཎ་ཐུང་ངུ་ལ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་རྐྱེན་ཨཎ་བྱིན་ཤུལ་གྱི་བྲཱ་ཧྨ་ཎཱ་

ཞེས་རིང་པོར་གྲུབ་པ་བྲམ་ཟེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྲམ་ཟེ་དགའ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་བསྒྱུར་ན་ལེགས་ཤིང་འབྲེལ་ལོ་གསུངས་པ། བསྒྱུར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་འཐད་ལ། འོན་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་དགའ་བ་རྒྱལ་པོའི་མིང་དུ་བྱས་པ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། སྔར་བྱུང་ཟིན་ཞིག་ན་ངོས་བཟུང་དགོས་པ་ལ་མེད་ཅིང༌། དེ་ལ་འགྱུར་དང་འབྱུང་ཞེས་པ་མ་འོངས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚིག་མི་འགྲིགས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ད་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ལ་བསམ་
པ་ཞིག་ན་ལུང་བསྟན་བྱེད་དམ་ཇི་ལྟར་བྱ། དེས་ན་བཤད་ལུགས་འདིར་བསྟན་ལྟར་འཐད་དེ། དཔང་ལོའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་སངྒྷ་ཤྲཱི་དང་ཡང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞེས་འདི་གཽ་ཌཱ་བ་མི་འདོད། །དེ་དག་རྗེས་སུ་ཁྲིད་ལ་དགའ། །ཕལ་ཆེར་རྗེས་སུ་ཁྲིད་པས་ཀྱང༌། །བཻ་དརྦྷ་ནི་འདི་ཉིད་འདོད། །
ཅེས་ཚིག་མཚུངས་ཉེ་བ་འདི་གཽ་ཌཱ་བ་སྟེ་ཤར་ཕྱོགས་པ་མི་འདོད་ཅིང༌། ཤར་ཕྱོགས་པ་དེ་དག་རྐང་པ་དང་ཚིག་ལ་ཡི་གེ་ལན་དུ་མར་བསྐོར་བའམ། གཅིག་རྗེས་སུ་གཅིག་ཁྲིད་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་དགའ་ལ། ལྷོ་ཕྱོགས་བཻ་དརྦྷ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཏེ་གཙོ་བོར་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱང༌། ཚིག་མཚུངས་ཉེ་བ་འདི་འདོད་ཅིང༌། རྗེས་ཁྲིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་མ་

87

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཡིན་ཏེ་འདོད་དོ། །འདིའི་ཚིག་མཚུངས་ཉེ་བའི་ཟུང་ལྡན་དང༌། སྒྲ་ལྡན་གྱི་ཟུང་ལྡན་
གྱི་ཁྱད་པར། འདིར་གནས་དང༌། ཕྱི་མོ། བརྩེགས་མ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ཀྱང་ཆོག་ལ། ཕྱི་མ་ལ་གཟུགས་གཅིག་མཚུངས་པ་ངེས་པར་
དགོས་ཞེས་རིན་སྤུངས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གཉིས་པ་གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པར་འདོད་པ་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་སྒྲའི་ཉམས་ལ་གསུམ།
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན། སྦྱོར་བས་རྒྱས་པར་བཤད། ཞར་བྱུང་ཟུང་ལྡན་སྨོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྐང་པ་རྣམས་དང་ཚིག་རྣམས་ལ། །ཡི་གེ་བསྐོར་བ་རྗེས་སུ་ཁྲིད། །གལ་ཏེ་སྔ་མའི་ཉམས་མྱོང་ནི། །འདུ་བྱེད་རྟོག་བྱེད་མི་རིང་ཉིད། །ཚིགས་བཅད་ལ་ལྟོས་ནས་རྐང་པ་རྣམས་དང༌། ཚིགས་བཅད་དང་ལྷུག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚིག་རྣམས་ལ་ཡི་གེ་རེ་རེ་བ་བསྐོར་ཞིང་ཡང་ཡང་བརྗོད་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཁྲིད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྐང་པའམ་གལ་ཏེ་ཚིག་སྔ་མར་བཀོད་པའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲ། རྣ་བས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་སློང་ལས། དྲན་པའི་རྟོགས་པ་
བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་སད་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཕྱི་མ་མི་རིང་བ་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པའོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྐང་པ་ལ་བསྐོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད། ཚིག་ལ་བསྐོར་བའི་རྗེས་
ཁྲིད། རིང་བར་ཐོས་པའི་རྗེས་ཁྲིད། ཤར་པ་ཁོ་ན་འདོད་པའི་རྗེས་ཁྲིད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྐང་པ་ལ་བསྐོར་བ་ནི། ཙནྡྲེ་ཤ་རནྣི་ཤོ་ཏྟཾ་སེ་ཀུནྡ་སྟ་བ་ཀ་བི་བྷྲ་མེ། །ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་ནི་བྷཾ་ལཀྵྨ་སནྡ་དྷཱ་ཏྱ་ལི་ནཿ ཤྲི་ཡཾ། །
ཞེས་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཙནྡྲ་དང་ཨིནྡྲ་གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཀུནྡ་སནྡ་སྟེ། ན་ཡིག་དང་ལྡན་པའི་ད་ཡིག་བསྐོར་ལ།

88

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དེའི་བོད་སྐད་དུ། སྟོན་མཚན་དབུ་རྒྱན་ཟླ་བ་ནི། །ཀུནྡའི་ཕོན་པོར་འཁྲུལ་བ་ལ། །མཚན་མ་ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་མཚུངས། །བུང་བའི་དཔལ་ནི་ཡང་དག་འཛིན། །སྟོན་ཀའི་མཚན་མོ་སྔོ་བསངས་མའི་དབུ་རྒྱན་ཟླ་བ་མཛེས་ཤིང་དཀར་བས་མེ་ཏོག་ཀུ་མུ་དའི་ཕོན་པོའ་སྙམ་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་བ་ལ། ཞིབ་མོར་བརྟགས་པས། མཚན་མའི་རི་བོང་ཨིནྡྲ་ནཱི་ལ་དང་ཁ་དོག་མཚུངས་པའི་བུང་བའི་དཔལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པའི་ཟླ་བར་ངེས་ཏེ། ཀུནྡ་ནི་བུང་བ་དང་འགྲོགས་པ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཚིག་ལ་བསྐོར་བ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཙཱ་རུ་ཙཱནྡྲ་མ་སཾ་བྷཱི་རུ་ཝིམྦམྤཤྱེ་ད་མམྦ་རེ། །མནྨ་ནོ་མནྨ་ཐཱ་ཀྲཱ་ནྟཾ་ནིརྡ་ཡཾ་ཧནྟུ་མུ་དྱ་ཏཾ། །
ཞེས་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་ཙཱ། གཉིས་པར་མ་བའི་ཡི་གེ་བརྩེགས་མ། གསུམ་
པར་ན་ཡིག་དང་ལྡན་པའི་མ་ཡིག བཞི་པ་ལ་ཡ་ཡིག་བསྐོར་བས་ཚིག་རེ་ལ་བསྐོར་བའི་རྗེས་ཁྲིད་ཡོད་དོ། །
བོད་སྐད་དུ། མཛེས་མ་མཁའ་ལ་ཟླ་བ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་མཛེས་པས་བདག་
གི་ཡིད། །ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་མནན་བརྩེ་མེད་དུ། །འཇོམས་པར་བརྩོན་པ་འདི་ལ་
ལྟོས། །ཀྱེ་མཛེས་ལྡན་མ་ཞེས་བོད་ནས་མདུན་གྱི་མཁའ་ལ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་
མཛེས་པ་ཅན་འདི་ཤར་བ་མཐོང་བས། བདག་གི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་ཡིད་སྲུབས་ཏེ་འདོད་ལྷའི་དཔུང་གིས་མནན་ནས། བརྩེ་བ་མེད་པར་ཆགས་པའི་གདུང་བ་དྲག་པོས་འཇོམས་པར་བརྩོན་པ་འདི་ལ་ལྟོས་ལ། བདག་ལ་བརྩེ་བར་གྱིས་ཤིག་
ཅེས་འདོད་ལྡན་འགའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིང་བར། །ཐོས་པ་དག་ནི་རྗེས་ཁྲིད་འདོད། །སྨོས་མ་ཐག་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་མི་

89

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རིང་བའི་བར་ཅན་དུ་ཐོས་པ། ལྷོ་ཤར་གཉིས་ཀ་དག་ནི་རྗེས་ཁྲིད་དུ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་རིང་བར་ཐོས་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི། རྒྱ་དཔེར། ན་ཏུ་རཱ་མཱ་མུ་ཁཱམྦྷོ་ཛ་ས་དྲ་ཤཤྩནྡྲ་མཱ་ཨི་ཏི། འདིར་རཱ་མ་དང་ཙནྡྲ་མའི་མ་ཡིག་བར་ཐག་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་བཀོད་པས་སོ། །
བོད་སྐད། དགའ་མ་བཞིན་གྱི་ཆུ་སྐྱེས་དང༌། །མཚུངས་པ་ཟླ་བ་ཞེས་མི་
འདོད། །དགའ་མའི་བཞིན་རས་ཉིད་ཆུ་སྐྱེས་པདྨར་བཀོད་ཅིང༌། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཟླ་བའོ་ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལྷོ་པ་མི་འདོད་ཅིང༌། ཡུལ་དབུས་པ་འགའ་ཞིག་དང༌། ཤར་ཕྱོགས་པ་འདོད་ཅེས་དྷརྨ་ཀཱིརྟི་གསུངས་ཞེས་འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེའི་འགྲེལ་པར་བྱུང་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱིས་རིང་བའི་དོན་ཡི་གེ་རིང་ཆ་ཅན་ལ་མཛད་ཀྱང་དེ་མིན་ཏེ། ཡི་གེ་མང་པོས་བར་དུ་ཆོད་པ་འགྱང་རིང་བའི་དོན་ཏེ། ལྷོ་པ་མི་འདོད་པའང་ཉེ་བར་ཐོས་པ་རྗེས་ཁྲིད་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཀྱང༌། རིང་པོར་འགྱངས་ན་རྗེས་ཁྲིད་དུ་མི་འགྲོ་བ་
ལ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ཤར་པ་ཁོ་ན་འདོད་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི། བདག་གི་ལུས་དང་ཁྲོ་བ་ཕྲ། །འདོད་པ་རྩུབ་ཅིང་མཛའ་བོ་ངན། །ཁེངས་པ་ཉམས་ཤིང་ཆགས་པ་རྒྱས། །རྨོངས་པ་སྐྱེས་ཏེ་སྲོག་རྣམས་སོང༌། །ཁྱོད་རིང་དུ་བྲལ་བའི་གདུང་བས་ལུས་རིད་པས་ཕྲ་ཞིང་མི་འདུད་པའི་ཁྲོ་བ་ཡང་ཕྲ། ལུས་སེམས་གཟིར་བའི་འདོད་པ་ནི་རྩུབ་ཅིང་ཡུན་རིང་འདོར་ནུས་པའི་མཛའ་བོ་སྙིང་རིང་བས་ངན། མཛའ་བོས་ཅི་བྱ་སྙམ་པའི་ཁེངས་པ་ཉམས་ཤིང་ཆགས་སེམས་ནི་རྒྱས། དེ་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་བའི་རྨོངས་ཤིང་བརྒྱལ་བ་སྐྱེས་ཏེ་སྲོག་རྣམས་སོང་བས་འཆི་བ་ལ་ཐུག་གོ་ཞེས་བྲལ་བས་ཉེན་པ་མོ་འགའ་

90

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཞིག་གིས་སྨྲས་པའོ། །
ཞེས་སོགས་སྦྱོར་བ་རྩུབ་པ་དང༌། །ལྷོད་པ་ཡང་ནི་སྟེར་བར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་

དེ་ལྟའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི། །ལྷོ་ཕྱོགས་པ་རྣམས་མི་སྦྱོར་རོ། །
གང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེར། སྨརཿ ཁརཿ ཁལཿ ཀཱནྟཿ ཀཱ་ཡཿ ཀོ་པཤྩ་ནཿཀྲ་ཤཿ། ཞེས་ཚེག་དྲག་མང་པོའི་རྗེས་ཁྲིད་སྦྱོར་བ་རྩུབ་པ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་བཟློག་ཟླ་དང༌། དེའི་ཕྱེད་ཕྱི་མ། ཙྱུ་ཏོ་མཱ་ནོ་དྷི་ཀོ་རཱ་གོ་མོ་ཧོ་ཛཱ་ཏོ་ས་ཝོ་ག་ཏཿ། ཞེས་ཨོ་
ཡིག་མང་པོའི་རྗེས་ཁྲིད་སྦྱར་བའི་འགལ་ཟླ་ལྷོད་པ་ཡང་སྟེ། འཇམ་རྩུབ་བསྲེས་པའི་རྗེས་ཁྲིད་ནི་ཤར་ཕྱོགས་གཽ་ཌཱ་བ་ཁོ་ན་སྦྱོར་གྱི། ལྷོ་ཕྱོགས་བཻ་དརྦྷའི་མཁས་པ་རྣམས་
ནི་ཡང་རྗེས་ཁྲིད་དུ་མི་སྦྱོར་རོ། །
གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ཟུང་ལྡན་སྨོས་པ་ནི། བསྐོར་བ་ཁོ་ན་ཚོགས་པ་ཡི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཟུང་དང་ལྡན་པར་རིགས། །དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྙན་པ་མིན། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་ནས་

བཤད་པར་བྱ། །ཡི་གེ་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐོར་བ་རྗེས་ཁྲིད་དང༌། ཚོགས་པ་ཡི་གེ་གཉིས་གསུམ་སོགས་བསྐོར་བ་སྔ་མ་གང་བཀོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཕྱི་མ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ་ཟུང་
ལྡན་དུ་རིགས་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྙན་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་མིན་པ། དེའི་
ཕྱིར་ཕྱིས་སྒྲ་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་ཀུན་ནས་བཤད་
མོད། ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་གི་བྱེ་བྲག་ཙམ་དུ། རྗེས་ཁྲིད་སྔོན་དུ་ཞིབ་རྒྱས་སྨོས་ཟིན་པས་འདིར་མཚན་ཉིད་ཟློས་ལ། དེའི་ཕྱིར། ཚོགས་པ་ཁོ་ན་བསྐོར་བ་ཡི། །ཞེས་བསྒྱུར་ན་འགལ་བ་མེད་ཅིང་འགྲེལ་བདེ་སྙམ་ཡང༌། ཤོང་དཔང་མཁས་པའི་འགྱུར་ལས་བླུན་རྨོངས་བདག་ལྟ་བུས་འདའ་བར་ག་ལ་སྤོབས།

91

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཉིས་པ་དོན་གྱི་ཉམས་ནི། ངེས་པར་རྒྱན་ཀུན་ལ་ཡང༌། །དོན་གྱི་ཉམས་

དག་སྦྱིན་པར་བྱེད། །སྒྲའི་ཉམས་ཀྱང་སྙན་པའི་རོ་ཉམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་མོད། དེ་བས་ཀྱང་རྒྱན་རྣམས་ཀུན་ཏེ་མཐའ་དག་ལ་དོན་གྱི་རོ་ཉམས་སྙན་པ་དང་སྒེག་པ་
སོགས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཉམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྦྱིན་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་

བརྗོད་བྱས་སྟོངས་པ་པི་ཝང་དང་གླིང་བུའི་སྒྲ་བཞིན་ནོ། །
རྒྱས་བཤད་གསུམ་པ་སྒྲ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲོང་ཚིག་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་

གྲོང་པ་བཟློག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། སྒྲའི་གྲོང་པ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་གྲོང་པ་ཉིད། །མིན་པའི་ཁུར་འདི་ཕལ་ཆེར་འཛིན། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བླུན་པོ་གྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་རང་དགའ་མ་ཡིན་པར། དོན་ལེགས་པའི་རོ་
ཉམས་ཅན་གྱི་ཁུར་འདི་ཕལ་ཆེར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ།
དཔེར་ན། འདོད་ལྡན་བདག་ལ་གཞོན་ནུ་མ། །ཁྱོད་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་མི་བྱེད། །ཅེས་འདི་གྲོང་པའི་དོན་བདག་ཉིད། །ཉམས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་བྱེད། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་བདག་ལ་ཡིད་འོང་གཞོན་ནུ་མ་ཁྱེད་ནི་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བསྟེན་དུ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཚོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་གྲོང་པའི་ཚིག ངོ་ཚ་བའི་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་སྙན་ངག་གི་རོ་ཉམས་དང་
བྲལ་བ་ཁོ་ནར་བྱེད་པས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་སྟེ་སྤང་བྱའི་གྲོང་པ་ངོས་བཟུང༌། དེ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཉམས་ཇི་ལྟར་སྦྱིན་པ་མཚོན་པའི་ཕྱིར།

གཡོན་མིག་འདོད་པ་གཏུམ་པོ་ནི། །ངེས་པར་བདག་ལ་བརྩེ་བ་མེད། །ཁྱོད་ལ་ཁྲོ་མེད་དགའ་ཞེས་པ། །གྲོང་པའི་དོན་མིན་རོ་དང་ལྡན། །གཡོན་མིག་མ་ཞེས་ཟུར་

92

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།གྱིས་ལྟ་བའི་མཛེས་མ་ལ་བོད་ནས། བརྟན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་འདོད་པ་གཏུམ་པོ་འདི་ནི། ངེས་པར་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཚེ་

མོད་ཀྱི་ཁྱོད་ལ་ནི་ཁྲོ་བ་མི་སྐྱེ་བས་དགའ་བར་བལྟའོ་ཞེས་འདོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཀུན་སློང་མཚུངས་ཀྱང༌། འཁྱོག་པོར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲོང་པའི་ངག་དོན་
བསྒྲིབས་ཏེ། སྙན་ངག་གི་རོ་ཉམས་དང་ལྡན་པར་བྱས་པའོ། །
གཉིས་པ་སྒྲའི་གྲོང་པ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་པ་ནི། སྒྲ་ལའང་གྲོང་པ་
ཉིད་ཡོད་དེ། །དེ་ནི་ལེགས་པའི་ཅིག་ཤོས་གྲགས། །དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་བརྗོད་པ་ལ། །ཇི་ལྟར་ཡ་ཡིག་ལ་སོགས་བཞིན། །བརྗོད་མ་ཐག་པའི་དོན་གྱི་གྲོང་པར་མ་ཟད།
སྒྲ་ལའང་གྲོང་ཚིག་ཡོད་དེ། དེ་ཞུགས་པའི་སྙན་ངག་ནི་ལེགས་པའི་ཅིག་ཤོས་སམ་འགལ་ཟླ་མི་ལེགས་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་ཏེ་འཁྲིག་པའི་དོན་བརྗོད་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ། ཇི་ལྟར་ན་ཡཱ་ཡིག་དང༌། སོགས་ཁོངས་ནས་བྷ་ཡིག་ཀྱང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཚོགས་པའི་ཡཱ་བྷ་འཁྲིག་པའི་དངོས་མིང་ཡིན་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན། ཞེས་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་ནས།
དེ་ལ་ཡང་ནང་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ། ཚིག་གི་མཚམས་སྦྱོར་གྱིས་ཞུགས་

དང༌། །སླར་ཡང་ངག་དོན་དག་གིས་ཀྱང༌། །ཉེས་པར་རྟོག་བྱེད་གྲོང་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་ཚིག་གི་མཚམས་སྦྱོར་ལུགས་སམ་གཅོད་མཚམས་ལོག་པའི་དབང་ལས་གྲོང་ཚིག་ཞུགས་པ་དང༌། སླར་ཡང་སྟེ་དེར་མ་ཟད། གཅོད་མཚམས་ཐ་མི་དད་ཅིང་དོན་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང༌། ངག་ཚིག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་གོ་བྱ་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལོག་པར་གོ་ནུས་པ་དག་གིས་ཀྱང༌། ཉེས་པ་མངོན་མཚན་ཅན་མི་མཛེས་པ་རྟོགས་

93

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པར་བྱེད་པའི་གྲོང་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །དོན་དེ་ཉིད་སྒྲ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་ན་སྐྱོན་
མེད་པས་ན་དོན་ཉེས་པ་མ་ཡིན་གསུངས་སོ། །དེའི་དང་པོ་མཚོན་པའི་དཔེར་བརྗོད།ཡཱ་བྷ་ཝ་ཏཿཔྲི་ཡ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བརྗོད་བྱ། ཡཱ་ནི་གང༌། བྷ་ཝ་ཏཿ ནི་ཁྱོད་
ཀྱི། པྲི་ཡ་དགའ་མ་ལ་འཇུག་པས། གང་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་མ་ཞེས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། གཅོད་
མཚམས་གཞན་དུ་བྱས་ནས། ཡཱ་བྷ་འཁྲིག་པ། ཝ་ཏ་ལྡན་པ། པྲི་ཡ་དགའ་མ་སྟེ། འཁྲིག་ལྡན་དགའ་མ་ཞེས་གྲོང་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང༌།
བོད་སྐད་ལའང༌། མོ་མཚན་བཟང་ལྡན་འདི་ཡིས་ནི། །ཁྱིམ་གཉིས་སུ་ནི་ཕུན་ཚོགས་བསྐྱེད། །བྱ་ལྕེ་གཉིས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །མཛའ་བོ་སོ་སོར་འབྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་མོ་བུད་མེད་མཚན་བཟང་ལྡན་ནི་དགེ་མཚན་དང་ལྡན་པ་ལག་པ་ལ་ཕྲེང་བའི་རི་མོ་ཡོད་པ་སོགས་ཏེ། དེས་ཕ་དང་ཁྱོའི་ཁྱིམ་གཉིས་སུ་དཔལ་སྐྱེད་ཅིང༌། བྱ་ནི་འདབ་ཆགས་ནེ་ཙོ་ལྟ་བུ། ལྕེ་གཉིས་པ་ཕྲམ་མཁན་གྱིས་མཛའ་བ་ཕྱེད་པ་ལ་བསམ་མོད་ཀྱང༌། མོ་མཚན་ཞེས་དང༌། བྱ་ལྕེ་ཞེས་པ་བཅད་པས་གྲོང་པར་འགྱུར་ཞེས་འགྲེལ་པ་སྔ་མ་ཚོར་བཤད་པ་འདི་ཀ་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང༌། འདི་ལ་གུང་ཐང་པ་བདེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས། དོན་འདི་ལ་གྲོང་པའི་ཚིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ།
མཚན་ཉིད་བཟང་ལྡན་བུད་མེད་འདིས། །ཁྱིམ་གཉིས་སུ་ནི་དཔལ་སྟེར་བྱེད། །འདབ་ཆགས་ལྕེ་གཉིས་པ་ཡིས་ནི། །མཛའ་བོའི་དོན་མཐུན་གཉིས་སུ་འབྱེད། །ཅེས་སྦྱོར་རོ་གསུང་བ་ལེགས་ཆར་སྣང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་མཚོན་པའི་དཔེར་བརྗོད། གཞན་ལ་བསྣུན་ནས་སྐྱེས་བུ་ནི། །ཝཱི་ལྡན་པའི་ཝི་ཤྲནྟཿ། །ཞེས་པའི་ངག་དོན་དངོས། གཡུལ་ངོར་གཞན་ལ་མཚོན་གྱིས་

94

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དྲག་ཏུ་བསྣུན་ནས། སྐྱེས་བུ་དཔའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི། ཝཱི་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ་དེ་དང་ལྡན་པས། ཝི་ཤྲནྟཿ རྣམ་པར་གནས་པའོ་ཞེས་གྲོང་པ་མ་ཡིན་ཀྱང༌། གོ་ཚུལ་གཅིག་ལ།
གཞན་ལ་བསྣུན་ནས་སྐྱེས་བུ་ནི། །ཁུ་བ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་ངལ། །དེ་ལྟ་བུ་སོགས་ལམ་དག་ནི། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བསྔགས་མ་ཡིན། །ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་དགའ་མས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་བུད་མེད་གཞན་ལ་བསྣུན་ཅིང་བགྲོད་ནས། སྐྱེས་བུ་འདོད་ལྡན་ནི་ཁུ་བའི་རྒྱུན་ཡང་ཡང་འབབ་པ་དང་ལྡན་པས་ལུས་དུབ་སྟེ་རྣམ་པར་ངལ་ལོ་ཞེས་པར་ཡང་གོ་བས། དེ་ལྟ་བུ་སོགས་བཞད་གད་སྐྱེད་ཅིང་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་ནི། ཤར་ལྷོའི་ལམ་སྲོལ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྔགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་སྤང་དགོས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ།
བོད་སྐད་ལ་དཔེར་མཚོན་པ་གུང་ཐང་པས་དཔེར་བརྗོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱུང་བར། མི་མོའི་མཚན་མ་བདག་གིས་རྟོགས། །སྒྱོགས་མཁན་སྒྱོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་འཁོར་
སྦྱོར། །མེ་ཏོག་ཁ་འབྱེ་འབྱེ་ལ་ཉེ། །དགའོ་འོ་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་ལ་ངོ་ཚ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང༌། སྐྱེ་བོ་རྣམས་བག་ཁུམས་ཤིང་བཞད་
གད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བས་སྤང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ངག་རངས་པོའི་དོན་ལ་བརྩི་བས་གཅོད་མཚམས་ལ་མ་ལྟོས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའམ་སྐབས་ཀྱི་དབང་

ལས་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྷ་ག་ཝ་ཏཱི་བྷ་གི་ནཱི། །ཞེས་སོགས་ཀུན་ཏུ་ཁས་ལེན་ཉིད། བྷ་ག་ཝ་ཏཱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་སྟེ། གཞན་དུ། བྷ་ག་ལེགས་ལྡན་ཁྱབ་འཇུག་སྟེ། །བུད་མེད་ཀྱི་ནི་

95

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འདོམས་ན་གནས། །མི་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པས་ན། །དེ་ནི་སྲེད་མེད་བུ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་བཞིན་འཇུག་སྒོ་མང་ཞིང༌། སྐབས་འདིར་བྷ་ག་མོ་མཚན་དང་སྐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཀྱང༌། ཝ་ཏཱི་ལྡན་མ་དང༌། བྷ་གི་ནཱི་སྲིང་མོ་ལ་འཇུག་པའི་
དབང་གིས། སྲིང་མོ་ལ་ངོ་ཚའི་གནས་བརྗོད་མི་རུང་ཞིང་དེར་མི་དོགས་པས་ན་སྲིང་

མོ་སྐལ་ལྡན་མར་ངེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱོན་དུ་མི་བརྩི་ཞིང༌། ཤར་ལྷོའི་ལམ་སྲོལ་ཀུན་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་དོ། །
གསུམ་པ་སྙན་པའི་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ། དེ་ལྟར་སྙན་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ། །ཞེས་པ་ནི་གོ་སླའོ། །

ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

ལྔ་པ་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། དངོས་ལྷོ་པའི་ལུགས་དང༌།
ལྡོག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དེའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་བཤད་པར་བྱ། །རྩུབ་མིན་ཡི་གེ་མང་བ་ནི། །ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །གང་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ནི། །སྦྱོར་བ་ལྷོད་པའི་སྐྱོན་
དུ་བཤད། །ད་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པར་བྱ་བ་ནི། རྩུབ་པ་ཚེགས་ཆེན་པོས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར། ཀ་ལ་སོགས་པ་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་མང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པ་ཞིག་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་ངམ་ཞེ་ན། མི་རུང་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཉེན་ཞིང་ཡང་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལྷོད་པའམ་གྲོལ་བ་ཞེས། སྡེབ་སྦྱོར་ཞིག་ཅིང་གྲོལ་བའི་སྐྱོན་ཆེན་དུ། མཱ་ལ་ཏི་མཱ་ལཱ། ལོ་ལ་ལི་ཀ་ལི་ལཱ་ཞེས་གོང་དུ་

96

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དཔེར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། སྤྲིན་གྱི་ཕྲེང་བ་ལྡན་དུས་སུ། །སྙན་པར་སྒྲོགས་
པའི་མགྲིན་ལྡན་པ། །རྨ་བྱ་ཡི་ནི་མཇུག་མ་དག །ཟླུམ་པོར་བྱས་ནས་གར་བྱེད་
དོ། །ཆར་སྤྲིན་སྔོན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་གཡོ་བ་དང་ལྡན་པར་དབྱར་གྱི་དུས་སུ་

དགའ་བས་མྱོས་པའི་སྐད་སྙན་པར་སྒྲོགས་པའི་མགྲིན་པ་དང་ལྡན་པའི་རྨ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་ནི། མཇུག་མའི་སྒྲོ་དག་ཟླུམ་པོ་གདུགས་ཕུབ་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་གར་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེར།
མཎྜ་ལཱི་ཀྲ་ཏྱ་བར་ཎི་ཀྷཱ ཎྛཻརྨ་དྷུ་ར་གཱི་ཏི་བྷིཿ། །ཀ་ལཱ་པི་ནཿ པྲ་ནྲ་ཏྱནྟི་ཀཱ་ལེ་ཛཱི་
མཱུ་ཏ་མཱ་ལི་ནི། །ཞེས་འབྱུང་བས་མ་དང་ཎ་དང་ལ་དང་ཀཱ་ལ་སོགས་འཇམ་པའི་ཡི་གེ་མང་བར་ཡོད་དོ། །
གསུམ་པ་དེའི་དོན་བསྡུ་བ། ཞེས་པ་དོན་རྒྱས་ཉིད་མ་ཡིན། །རྒྱན་ཡང་དེ་འདྲ་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ན་གནས། །ཞེས་བརྗོད་མ་ཐག་པའི་ངག་འདི། དོན་རྒྱས་ལ་ཟབ་ཅིང་བརླིང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་ཡང་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས་དེ་འདྲ་སྟེ་རྒྱས་ཤིང་བྱིངས་ཆེ་བ། ཕུལ་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ཀྱང་ཡི་གེ་འཇམ་པ་མང་དུ་ཚོགས་ཤིང་བརྗོད་བདེ་བས་རྣ་བར་འབབ་པའི་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཏེ། དམ་པ་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ན་གནས་པས་དེ་ལས་བླང་བར་བྱའོ། །དེས་ན་
ཉམས་ཡོད་ཅིང་སྡེབ་སྦྱོར་མ་ཞིག་ན་ཅི་ཙམ་བརྗོད་བདེ་བ་དེ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཟློག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་ཚུལ་དང༌། དཔེར་

97

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བརྗོད་དངོས་སོ། །
དང་པོ་ནི། གསལ་ཕྱིན་གཞན་དག་ཕལ་ཆེར་ནི། །བརྗོད་པར་དགའ་བ་དག་
ཀྱང་སྦྱོར། །སྔར་བསྟན་པ་ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་འདོད་པ་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་གསལ་བའི་
ཕྱིར། ཤར་ཕྱོགས་པ་དག་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱོར་ཡང༌། གཞན་ཕལ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་གཞོན་པ་མ་ཡིན་པ་སྦྱོར་བ་རྩུབ་ཅིང་བརྗོད་དཀའ་བ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་དངོས་ནི། ནྱཀྵས་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས། །སྐད་
ཅིག་གིས་ནི་ཉམས་པར་བྱས། །ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ནང་ཚན། དགྲ་སྟ་རཱ་མ་ཎ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏམ་རྒྱུད། དྲང་སྲོང་ཛ་མཱགྣི་ཞེས་བྱ་བའི་བུ་ནྱཀྵ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགྲ་སྟ་རཱ་མ་ཎ་ཡིན་ལ། དེས་དགྲ་སྟ་ཐོགས་ནས་རང་གི་དགྲ་ཟླ་སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་ལག་པ་སྟོང་
བཅད་པའི་རྗེས་སུ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བར་རྒྱལ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད།
དུས་ཐུང་ངུ་སྐད་ཅིག་གིས་བཅོམ་ནས་ཉམས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ།
ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པར་ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། དགའ་བྱེད་སྲོག་གཅོད་བྱེད་པའི་མདས། །འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་རིགས་མེད་བྱས་པས། །གྲགས་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་དེ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལ་གྲགས་པ་མིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་གསལ་ལོ། །འདིའི་
རྒྱ་དཔེར། ནྱཀྵེ་ཎ་པཀྵཿ ཀྵ་པི་ཏཿ ཀྵ་ཏྲི་ཡཱ་ཎཱཾ་ཀྵ་ཎཱ་དི་ཏེ། ཞེས་ཀྵ་ཡིག་མང་བས་བརྗོད་དཀའ་ཞིང༌། དོན་ཡང་བྱིང་ཆེ་ལ། རྒྱན་ཡང་བྱ་བའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་དང༌།
དཔའ་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མི་འགལ་བ་ཡོད་དོ། །
བོད་ལ། དམ་པ་བདག་དང་གཞན་ཕན་ལས་ལ་དགའ། །དམན་པ་ཆང་དང་དགའ་མ་དག་ལ་དགའ། །རྨ་བྱ་འབྲུག་སྒྲ་སྒྲོགས་སྤྲིན་འཁྲིག་ལ་དགའ། །སྦྲིབས་སྐོམ་སྦྲེབས་པ་

98

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བཟའ་བཏུང་མེ་ལ་དགའ། །ཞེས་པའི་ཕྱེད་སྔ་ཕྱིས་ལྷོ་ཤར་གྱི་ལམ་མཚོན་པའོ། །

དོན་གསལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

དྲུག་པ་དོན་གསལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས། དངོས་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་དང༌།
ལྡོག་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་ནི། དོན་གསལ་དོན་བརྟག་མི་དགོས་ཉིད། །དོན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང༌། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བརྟག་མི་དགོས་པར། སྒྲ་དང་རྟགས་ལས་གསལ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ས་གཞི་དག །རྨིག་པས་བཅད་པའི་ཀླུ་ཁྲག་
གིས། །དམར་བ་ཆུ་ཡི་གཏེར་ལས་ཕྱུང༌། །འདིས་ནི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད།ཉ་དང་
རུས་སྦལ་ཕག་དང་ནི། །མི་ཡི་སེངྒེ་མིའུ་ཐུང་དང༌། །དགའ་བྱེད་རཱ་མ་ཎ་ནག་
པ། །སངས་རྒྱས་ཀརྐི་རྩེ་དང་བཅུ། །ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུ་བཤད་པའི་
ཕག་གི་འཇུག་པ་བསྟན་ཏེ། ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་འགྲེལ་དུ། སའི་ལྷ་ས་ཆེན་པོའི་ཁུར་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་མནན་ནས། ལྷ་རྣམས་ལ་ཁུར་འདི་བདག་གིས་འདེགས་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་གསོལ་བ་དང༌། ཁྱབ་འཇུག་རུས་སྦལ་དུ་གྱུར་ནས་ཁུར་དེ་བཏེག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་འཇུག་ཕག་གི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་ས་ཆེན་པོ་འོག་ཏུ་ནུབ་པར་གྱུར་པ་མཆེ་བས་སྟེང་དུ་བཏེག་གོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། འཕྲོག་བྱེད་དེ་ཁྱབ་འཇུག་ཕག་པའི་གཟུགས་སུ་བསྒྱུར་ནས་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ཏེ། ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་དག་རྨིག་པས་བརྫིས་ཤིང་བཅད་པའི་ཀླུ་ཁྲག་གིས་དམར་བར་གྱུར་པའི་ཆུ་
གཏེར་ལས་མཆེ་བས་གྱེན་དུ་ཕྱུང་ངོ་ཞེས་ཆུ་གཏེར་དམར་བའི་རྒྱུ་བརྟག་མི་དགོས་པར་གསལ་བའོ། །

99

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཉིས་པ་ལྡོག་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་པ་ལ། དཔེར་བརྗོད། དོན་བཤད། མཇུག་བསྡུ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཕག་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ས། །ཆུ་གཏེར་དམར་པོ་དག་ལས་ཕྱུང༌། །འདི་ཡང་གཏམ་རྒྱུད་ནི་སྔ་མ་སྟེ། སྔོན་གྱི་དུས་སུ་སྤྲུལ་པའི་ཕག་པ་
ཆེན་པོ་དག་གིས། ས་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཆུ་གཏེར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་ཁྱད་པར་ཁ་དོག་དམར་པོར་གྱུར་པ་དག་ལས་ཕྱུང་ངོ་ཞེས་དོན་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ལོ། །
གཉིས་པ་ནི། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། བྲང་འགྲོའི་ཁྲག་ནི་བརྟག་དགོས་
ཉིད། །བརྗོད་མ་ཐག་པའི་དཔེར་བརྗོད་འདི་ཉིད་དུ་བསྟན་ཞིང་སྦྱར་བ་དེ་ལ་ནི། ཆུ་གཏེར་དམར་བའི་རྒྱུའམ་གཏན་ཚིགས། བྲང་འགྲོ་ཀླུའི་ཁྲག་ནི་བརྗོད་འདོད་ཙམ་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བས་ན་བརྟག་དགོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །
གསུམ་པ་ནི། ལམ་འདི་གཉིས་ཀ་དག་ལ་ཡང༌། །རྟོགས་པའི་སྐལ་བཟང་མི་ལྡན་ཞིང༌། །སྒྲ་དང་རིགས་པ་ལས་འགོངས་པ། །འདི་འདྲ་ཕལ་ཆེར་བཞེད་མ་ཡིན། །གོ་བར་དཀའ་བའི་སྙན་ངག་གི་ལམ་འདི་ལྷོ་ཤར་གྱི་ལུགས་གཉིས་ཀ་དག་ལ་ཡང༌། དེ་དེ་མ་ཐག་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་མི་ལྡན་ཞིང༌། དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང༌། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཏུ་མེད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་འགེངས་ཤིང་འདས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བ་ནི། དགོས་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ཤར་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཙམ་ལས། ལྷོ་ཤར་ཕལ་ཆེ་བ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། འདི་དང་གོང་གི་རབ་དང་གི་ཁྱད་པར་རབ་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ལ། འདིར་ནི་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་མ་གྲགས་ཀྱི་ངེས་བཟུང་མེད་ཅིང་སྒྲ་དང་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཤར་པའི་

100

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ལུགས་ལའང་རབ་དང་ནི་ངེས་ཚིག་ལ་བརྟགས་པས་འགྲུབ་ལ། དོན་མི་གསལ་བ་འདི་གཏམ་རྒྱུད་མི་ཤེས་ན་བརྟགས་པས་འགྲུབ་ནུས་མ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བདུན་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་གཉིས། དངོས་ལྷོ་པ་དང་ལྡོག་པ་ཤར་བའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དོན་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། གང་དུ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པ་ལ། །ཁྱད་འཕགས་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་
རྟོགས། །དེ་ནི་རྒྱ་ཆེར་བརྗོད་དེ་དེས། །སྙན་ངག་ལམ་ཀུན་མགོན་དང་བཅས། །ཚིག་སྦྱོར་གང་དུ་དོན་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་སམ་ནུས་པ་ལ། བརྗོད་ཡུལ་དེ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་པར་ནུས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་དག་བརྗོད་དེ། དེས་ནི་སྙན་ངག་གི་ལམ་ཀུན་ལ་མགོན་དང་བཅས་པ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པར་བྱེད་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། སློང་བ་རྣམས་ཀྱི་བཀྲེན་པའི་མིག །ལན་ཅིག་ཁྱོད་གདོང་ལ་
ལྷུང་བ། །ལྷ་གཅིག་གནས་སྐབས་དེ་ཡི་སླར། །གཞན་གྱི་གདོང་ལ་བལྟ་མ་ཡིན། །སློང་
བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེར་དུ་རེ་བས་དམན་པའི་མིག་གིས་ལྟ་བ་ལན་ཅིག་ཙམ་ཁྱོད་ཀྱི་

གདོང་ལ་ལྷུང་བ་སྟེ་བལྟས་པར་གྱུར་ལ། ལྷ་གཅིག་ཅེས་རྒྱལ་པོ་ལ་བོད་ནས། ཁྱོད་ལ་ལན་ཅིག་ཙམ་ལྟ་བའི་གོ་སྐབས་རྙེད་པའི་གནས་སྐབས་དེའི་མཐུས་སླར་སྦྱིན་པ་པོ་གཞན་གྱི་གདོང་ལ་ལྟ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི། ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ངག་འདི་ལ། །གཏོང་བ་ཁྱད་འཕགས་ལེགས་པར་མཚོན། །ལཾ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དག་ཀྱང༌། །རིགས་པ་མཚུངས་པས་དཔག་

101

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པར་བྱ། །སློང་བ་རྣམས་ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངག་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་འདི་ལ། དངོས་བསྟན་ལ་སྦྱིན་པ་རླབས་པོ་ཆེ་སྩལ་བར་མ་སྨྲས་ཀྱང༌། སླར་སྦྱིན་པ་པོ་གཞན་གྱི་གདོང་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཤུགས་ལས་སློང་བ་པོའི་རེ་བ་མཐའ་དག་རྒྱལ་པོ་
དེས་ལན་ཅིག་ཁོ་ནས་བསྐང་གྲུབ་པའི་གཏོང་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ལེགས་པར་མཚོན་ནུས་ཤིང་ཚིག་གི་ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་ནས། དཔའ་བ་དང༌། རྟུལ་ཕོད་པ་དང༌། མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེ་བ་གཞན་དག་ཀྱང༌།
རིགས་པ་མཚུངས་ཤིང་འདྲ་བས་དཔག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་གཞུང་དོན་མ་འཁྱོགས་པའི་བཤད་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ལྡོག་པ་ཤར་པའི་ལུགས་ལ། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྔགས་པར་འོས་པའི་ཁྱད་པར་དང༌། །ལྡན་པ་རྒྱ་ཆེར་འགའ་ཞིག་འདོད། །བསྔགས་པར་འོས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་
པའི་ཤུགས་ལས། དེ་དང་ལྡན་པའི་གཞིའམ་ཆོས་ཅན་དེ་ངོ་མཚར་རྒྱ་ཆེ་བར་མཚོན་པ་འདི་ཤར་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཞིག་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། རོལ་པའི་ཆུ་སྐྱེས་རྩེ་དགའི་མཚོ། །གསེར་གྱི་རྒྱན་ལ་སོགས་
པ་བཞིན། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་རོལ་བའི་དོན་གྱིས་ཆུ་སྐྱེས་ལ་རོལ་བའི་ཆུ་སྐྱེས་དང༌། རྩེ་
དགའི་ཆེད་ཀྱི་མཚོ་ལ་རྩེ་དགའི་མཚོ་དང༌། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་

གསེར་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཚིག་སྡུད་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དག་བཞིན། ནོར་བུའི་ལྗོན་པ། མེ་
ཏོག་གི་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་སོགས་བསྔགས་པར་འོས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་
བརྗོད་པས། དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་རྒྱལ་པོའི་མཛེས་མ་ལྟ་བུ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་བར་

102

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

རྟོགས་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྣར་ཐང་པའི་འགྲེལ་པར་འདི་དང་འོག་གི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ནི་བསྔགས་པར་འོས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཇི་སྙེད་པ་ཡིན་ལ། འོག་གི་དོན་རྒྱན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། བསམ་པ་དང་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་
གཉིས་པོ་ཙམ་དུ་བྱས་པས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་མཐའ་
དཔྱད་འགྲུབ་བོ། །

བརྗིད་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་བརྗིད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། དབྱེ་བ་
སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།བརྗིད་པ་ཚིག་སྡུད་མང་པོ་ཉིད། །འདི་ནི་ལྷུག་པ་དག་གི་གསོས། །བརྗིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚིག་སྡུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མང་དུ་གནས་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་དཔང་ལོས། ཚིག་སྡུད་ཕལ་ཆེར་སུཔ྄འི་འཇིག །དེ་ནི་མིང་རྣམས་སྦྱར་བའི་དོན། །ཞེས་དང༌། ཀ་ལཱ་པར། མིང་རྣམས་སྦྱོར་བའི་དོན་ནི་བསྡུ་བའོ། །དེར་གནས་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་དབྱེ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་མང་དུ་བཤད་ཀྱང༌། ཇི་སྐད་དུ།
འབྲུ་མང་པོ་དང་ལས་འཛིན་དང༌། །བ་གཉིས་པ་དང་དེའི་སྐྱེས་བུ། །ཟླས་དབྱེ་བ་དང་གྲངས་མེད་པའོ། །ཞེས་དྲུག་ཏུ་འདུ་བས་དེ་དག་ཅི་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ། འདི་ནི་ཚིག་ལྷུག་པར་དག་གི་གསོས་སམ་སྲོག་གམ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ་གཙོ་ཆེ་ལ། ཚིགས་བཅད་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་སྨྲའོ། །ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། ལྷུག་པ་ལ་ཚིག་སྡུད་ཅན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཤར་པ་དང༌། ལྷོ་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་འདོད་ཚུལ།

103

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། མཇུག་བསྡུ་བ་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཚིགས་བཅད་ལ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་པ། །འདི་ཉིད་དཔུང་དང་གཉེན་དུ་བཞེད། །ལྷུག་པར་མ་ཟད་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་པ་ནི། བརྗིད་པ་འདི་ཉིད་དཔུང་གཉེན་ལྟ་བུར་བཞེད་ལ། ཡང་གི་སྒྲས་གོང་གི་ལྷུག་པ་བསྡུས་པའོ་ཞེས་འགྲེལ་ཊཱིཀ་ཕལ་དུ་བཀྲལ་བ་ལ་དོན་གྱི་

སར་འཆུག་མེད་མོད་ཀྱང༌།
འགྱུར་ནི། ཚིགས་བཅད་ལ་ཡང་ལྷོ་ཕྱོགས་པ། །མིན་པ་འདི་ཉིད་གཅིག་པུ་བཞེད། །ཅེས་ཤོང་འགྱུར་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། རྒྱ་དཔེར། པདྱེ་པྱ་དཱ་ཀྵི་ཎཱ་ཏྱཱ་ནཱ་མི་ད་མེ་ཀཾ་པ་རཱ་ཡ་ཎཾ། ཞེས་ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་སྐད་དོད་དཱ་ཀྵི་ཎཱ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ལྕི་དང་ཡང་བ་རྣམས། །མང་དང་ཉུང་བ་ཉིད་སྤེལ་བས། །མཐོ་དམན་ཡི་ནི་རྣམ་པ་སྟེ། །བརྗོད་པ་ལ་སོགས་རྣམས་ལ་བལྟ། །སྡེབ་སྦྱོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ལས། དབྱངས་ཐུང་ངུ་ནི་ཡང་བ་དང་ལ་སྟེ་དྲང་བའོ། །རྐང་པའི་མཐའ་རྣམས་སུ་མང་པོ་ཞིག་ལྕི་བ་དང་ག་སྟེ་འཁྱོག་པའོ། །དབྱངས་དང་བྲལ་བའི་གསལ་བྱེད་ལས་སྔ་མའང་ངོ༌། །རིང་པོ་ལ་པླུ་ཏ་ཉིད་ཀྱང་ངོ་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཡི་གེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལྕི་བ་མང་ལ་ཡང་བ་ཉུང་བ་དང༌། ལ་ལར་ཡང་བ་མང་ལ་ལྕི་བ་ཉུང་བ་ཉིད་སྤེལ་བས། རྒྱ་མཚོའི་རླབས་བཞིན་དུ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། ལྷོ་ཕྱོགས་པ་དེ་དག་གི་བརྗོད་པ་དང་སོགས་སྒྲས་བསྡུས་པའི་གཏམ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨསྟ་མསྟ་ཀ་པ་སྟ་སམསྟཱ་རྐཱཾ་ཤུ་སཾ་སྟ་རཱ། །པཱི་ན་

104

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
སྟན་སྠི་ཏཱ་ཏཱ་མྲ་ཀ་མྲ་ཝསྟྲེཝ་ཝཱ་རུ་ཎཱི། །
བོད་སྐད་དུ། ནུབ་ཀྱི་རི་འགོར་ལྷུང་བ་ཡི། །མཐའ་དག་ཉི་འོད་མལ་སྟན་
ཅན། །མཁྲེགས་པའི་ནུ་མ་ལ་གནས་པའི། །གོས་དམར་གཡོ་བཞིན་ཆུ་ལྡན་མ། །ནུབ་
ཀྱི་རི་བོའི་མགོར་ལྷུང་དུ་ཆ་བའི་མཐའ་དག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་མལ་སྟན་ཅན་གྱི་

ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་ལྡན་མ་ཞེས་བོད་ནས། བུད་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྲ་ཞིང་མཁྲེགས་པའི་ནུ་མ་
མངོན་པར་མཐོ་བ་ལ་གནས་པའི་གོས་དམར་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་སྣང་

བས་འཁྱུད་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། བུད་མེད་རྡུལ་དང་ལྡན་པ་ན་གོས་དམར་འཛིན་པ། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ཆོས་ཡིན་ཞེས་གྲག་གོ །རྒྱ་དཔེ་ལ་ཡི་གེ་ལྕི་བ་དང་
ཚིག་སྡུད་མང་ཞིང་མཐོ་དམན་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་ཡོད་ཀྱང༌། བོད་སྐད་ལ་ཞིག་
པས་གཞན་མི་གསལ་ཡང༌། ནུབ་ཀྱི་རི་བོའི་མགོར་ཞེས་པ་ལ། རི་མགོར་ཞེས་དང༌། ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ། ཉི་འོད་ཅེས། དྲུག་པ་ལ་དེའི་སྐྱེས་བུས་བསྡུ་བ་བྱས་པ་
གསལ་བར་ཡོད་དོ། །
བཞི་པ་ནི། ཞེས་པ་བརྗིད་དང་ལྡན་པའི་ཚིག །ཚིགས་བཅད་ལ་ཡང་ཤར་པ་
སྦྱོར། །ཞེས་དཔེར་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་བུ་བརྗིད་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་ཡིན་པས། ཚིགས་བཅད་ལ་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་པ་དག་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་ལྷོ་པའི་ལུགས་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་འཁྲུགས་མིན་མཛེས་པ་ཡི། །ཚིག་རྣམས་བརྗིད་པར་འདོད་དེ་དཔེར། །ཤར་པ་
ལས་གཞན་པའི་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་དག་ནི། ཚིགས་བཅད་ལ་སྦྱོར་ཚེ་ལྕི་ཡང་མ་འཁྲུགས་པ། བརྗོད་བྱ་གསལ་ཞིང་རྗོད་བྱེད་མཛེས་པའི་ཚིག་སྡུད་མང་པོ་ཅན་ཞིག་བརྗིད་

105

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། པ་ཡོ་དྷ་ར་ཏ་ཊོཏྶངྒ་ལགྣ་སནྡྷྱ་ཏ་པཱཾ་ཤུ་ཀཱ། །ཀ་སྱ་ཀཱ་མཱ་ཏུ་རཾ་ཙེ་ཏོ་ཝཱ་རུ་ཎཱི་ན་ཀ་རི་ཥྱ་ཏི། །
བོད་སྐད་དུ། ཆུ་འཛིན་ངོས་ཀྱི་ཕང་ན་ཆགས། །མཚམས་ཀྱི་ཉི་འོད་གོས་དང་
ལྡན། །ཆུ་ལྡན་མ་ཡིས་སུ་ཡི་ཡིད། །འདོད་པས་གཟིར་བར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཆུ་འཛིན་ཏེ་སྤྲིན་ལང་ལོང་དུ་གཡོ་བའི་ངོས་ཀྱི་ཕང་པ་ན་ཆགས་པ། དགོང་ཀའི་ཐུན་མཚམས་
ཀྱི་དམར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཉི་འོད་ཀྱི་གོས་དང་ལྡན་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་ལྡན་
མ་འདི་ཡིས། འདོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་གི་ཡིད་འདོད་པས་གཟིར་བར་བྱེད་པར་
ཅིས་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་འདིའི་རྒྱ་དཔེར། ལྕི་ཡང་མ་འཁྲུགས་པ་དང་ཚིག་སྡུད་མང་དུ་གནས་ཀྱང་ཞིག་པས་བོད་སྐད་ལ་མི་གསལ་མོད། དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། འདི་ལའང་སྤྲིན་གྱི་ངོས་ཀྱི་ཕང་ན་ཆགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། མཚམས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་
ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལས་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཚིག་སྡུད་མང་དུ་ཡོད་གསུངས་སོ། །བོད་ལ་ཡི་གེ་ལྕི་ཡང་གི་བརྡ་ཁྱད་སྦྱར་དུ་མེད་ཅེས་མཁས་པ་སྔ་མ་རྣམས་གསུངས་ལ། ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་པས་གཞལ་ཏེ། ལྕི་ཡང་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་བྱས་ན། འགྲེང་པོ་ཅན་དང༌། ན་རོ་ཅན་དང༌། མཐའ་རྟེན་ཅན་རྣམས་ལྕི་བ་དང༌། དེ་ལས་ལྡོག་པ་རྣམས་ཡང་བར་རིགས་པས་འགྲུབ་གསུངས་ཤིང་དཔེར་བརྗོད་མཛད་པ་ཕྱོགས་མཚོན་དུ་འགྱུར་བས་རེ་ཞིག་ལེགས་སོ། །

106

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

དགུ་པ་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། དངོས་ལྷོ་པ་དང་ལྡོག་པ་ཤར་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། སྦྱར་གཞི། དཔེར་བརྗོད། དོན་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། མཛེས་པ་འཇིག་རྟེན་དོན་དག་ལས། །མ་འདས་འགྲོ་ཀུན་ལ་མཛེས་པའོ། །མཛེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འཇིག་རྟེན་པས་ཤེས་པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲགས་པ་ལས་མ་འདས་པ་བརྗོད་ན་མཁས་རྨོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་མཛེས་ཤིང་
ཡིད་འཕྲོག་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་གཏམ་གྱི་མངོན་བརྗོད་དང༌། །བསྔགས་པ་ལ་སོགས་
རྣམས་ལའང་སྦྱར། །མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཡང་སྦྱར་བའི་གཞི་གཉིས་ཏེ། སྔོན་བྱུང་བའི་གཏམ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང༌། ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་

སྐབས་དང༌། སོགས་ཀྱི་སྒྲས་དེར་ཡང་མ་ཟད་པའོ། །སྦྱར་གཞི་འདི་ནི་ཤར་ལྷོ་གཉིས་
ཀ་ལ་ཁྱབ་བོ། །
གསུམ་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ། གཏམ་ལ་སྦྱར་བ་དང་བསྔགས་པ་ལ་སྦྱར་བ་སྟེ། གཏམ་ལ་སྦྱར་བ། དཀའ་ཐུབ་ཕུང་པོ་ཁྱོད་འདྲ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་རྡུལ་ནི་གཙང་མ་རྣམས། །ཡང་དག་བཏབ་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་ཁོ་ན་ངེས་པར་ཁྱིམ། །དཀའ་ཐུབ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་འོངས་ནས། བཟང་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་འདི་དགེའོ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ། ཚངས་པར་སྤྱོད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁྱོད་འདྲ་བའི་
ཞབས་རྡུལ་གཙང་མ། གངྒཱའི་ཆུ་ལྟར་དག་བྱེད་ཀྱི་མཆོག་དེས་ཡང་དག་པར་བཏབ་
ཅིང་རེག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ། དེ་ཁོ་ན་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་ལྡན་པས་ངེས་

107

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པར་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཁྱིམ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་བཏགས་མིང་ཙམ་མོ་ཞེས་སོ། །བསྔགས་པ་ལ་སྦྱར་བ། སྐྱོན་མེད་ལུས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། །ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་
བར་དག་ཏུ། །ནུ་མ་རབ་རྒྱས་འདི་དག་གི །གོ་སྐབས་རྙེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ལང་ཚོ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅིང་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པའི་ལུས་ཅན་མ་ཞེས་བོད་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་

པའི་འཁྲི་ཤིང་མཉེན་ལྕུག་དང་ལྡན་པ་ཟུང་གི་བར་དག་ཏུ། ལང་ཚོས་རབ་ཏུ་དྲེགས་པའི་ནུ་འབུར་མངོན་པར་མཐོ་བ་འདི་དག་གནས་པའི་ཡུལ་གྱི་གོ་སྐབས་རྙེད་པར་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤོང་བ་མིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །
བཞི་པ་ནི། ཞེས་པ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ཡི། །ལེགས་སྦྱར་དེ་དག་སྲིད་པ་

ཉིད། །འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི། །འབྲང་བ་ཐམས་ཅད་མཛེས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་པ་དཀའ་ཐུབ་པའི་ཞབས་རྡུལ་དང༌། བུད་མེད་ཀྱི་ནུ་མའི་ཁྱད་པར་མཆོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཚིག་དེ་དག་ཙམ་འཇིག་རྟེན་ན་སྲིད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་

འཇིག་རྟེན་གྱི་ལུགས་དང་མི་འགལ་བར་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་མཁས་བླུན་བར་མ་
ཐམས་ཅད་དགའ་བས་མཛེས་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ལྡོག་པ་ཤར་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདས་བཞིན་བརྗོད་འདོད་ཀྱི། །དོན་གང་ཤིན་ཏུ་བཀོད་
གྱུར་པ། །དེ་ཡིས་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་ནི། །ཚིམ་གྱུར་ཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་དཔེར། །འདི་ལ་སྣར་ཐང་པའི་ཊཱི་ཀཱར། མཁས་པ་གཽ་ཌཱ་བ་རྣམས་ཚིམ་ཞིང་ཅིག་ཤོས་མི་མཁས་པ་བཻ་དརྦྷ་མི་དགའ་ཞེས་བཀྲལ་བ་ལ། ངག་དབང་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། འདོད་
ལུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས། ལྷོ་ཕྱོགས་པ་མི་མཁས་པར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་

108

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཏེ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔའ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་ཇི་སྙེད་དོ་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་ཀྱང༌། རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་ཤོར་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་

མཁས་པ་རྣམས་ཡིད་ཤིན་ཏུ་ཚིམ་ཞིང་དགའ་བར་གྱུར་ལ། དེ་ལས་ཅིག་ཤོས་ལྷོ་ཕྱོགས་པའི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀོད་པས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཞེས་
སྨོས་ཟིན་ནས། དེའི་ཅིག་ཤོས་ལྷོ་ཕྱོགས་པ་དེ་མི་མཁས་པར་འགྲོ་བ་ལས་འོས་མ་མཆིས་སོ། །དེས་ན་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་

གྲགས་པའི་མཚམས་ལས་འདས་ཤིང་བློ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བ་བཞིན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་བློ་ཞིག་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་ཞིག རྗོད་བྱེད་ཤིན་ཏུ་འུད་ཆེ་བའི་ངག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་ཆེས་ལྷག་པར་བཀོད་པར་གྱུར་པའི་ཚིག་སྦྱོར་དེས་ནི། མཁས་པ་རྣམས་ཕུལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཚིམ་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཅིག་ཤོས་བླུན་པོ་དག་ནི་འུད་ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་ཅེས་འཕྱ་ཞིང་ཚིམ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་མཁས་བླུན་སྤྱི་ལ་བསམ་པ་ཡིན་གྱི། ལྷོ་ཤར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འགོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དཔང་ལོ་ཆེན་པོ། གུང་ཐང་པ། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེ་གསུམ་ཀའི་འགྲེལ་པར་ཡང་དོན་གྱི་སྙེགས་ས་འདི་ཀའོ། །
གཉིས་པ་ནི། གཏམ་ལ་སྦྱར་བ། དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་གི་ཁྱིམ། །ལྷ་ཡི་
ཁྱིམ་བཞིན་བསྟེན་པར་འོས། །ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་ལྷུང་བ་ཡིས། །ཉེས་པ་དག་ནི་མ་
ལུས་བཀྲུས། །དུས་དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་བདག་གི་ཁྱིམ་འདི་ཉིད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷའི་ཁྱིམ་གཞལ་མེད་ཁང་བཞིན་དུ་བསྟེན་པར་འོས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་
ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་རྡུལ་གཙང་ཞིང་དགེ་བ་དག་ལྷུང་བས། ཁྱིམ་གྱི་ཉེས་པ་སྐྱོན་གྱི་ཚོགས་

109

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མ་ལུས་པར་བཀྲུས་ཤིང༌། བཀྲ་ཤིས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བྱས་པས་སོ། །བསྔགས་པ་ལ་སྦྱར་བ། ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མ་འདི་ལྟ་བུར། །རྣམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་
པ་འདི། །ངེས་པར་མ་བརྟགས་བྱེད་པོ་ཡིས། །ནམ་མཁའ་དག་ནི་ཆུང་ངུར་སྤྲུལ། །མཛེས་ལྡན་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མའི་ཁུར་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པས། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་
དངོས་པོ་འདི་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་འདི་ཉིད་ད་ལྟ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་མ་བརྟགས་ཤིང་མ་བསམས་པར། སྔོན་བྱེད་པོ་ཚངས་པས་ནམ་མཁའ་ཆུང་ངུ་ཞིག་སྤྲུལ་པས། ད་ལྟ་ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མ་མི་ཤོང་བར་སྣང་ལ་བརྟགས་པ་ཞིག་ན་ནམ་
མཁའ་འདི་བས་ཆེ་བ་བྱེད་རིགས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། འདི་ནི་ཧ་ཅང་བརྗོད་པས་ན། །གཽ་ཌཱ་བ་ལ་མཛེས་པར་བརྗོད། །འཇུག་པ་སྔ་མ་གཞན་གྱི་ནི། །ལམ་ལ་སྙིང་པོ་ཉིད་དུ་བཤད། །བཤད་མ་ཐག་
པའི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕལ་ལས་འདས་ཤིང༌། ཧ་ཅང་མི་འཚམ་པར་བརྗོད་པས་ན། ཤར་ཕྱོགས་གཽ་ཌཱ་བའི་ལམ་ལ་མཛེས་པར་བརྗོད་ཅིང༌། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་འཇུག་པ་དེའི་ཡང་སྔ་མ་གཉིས་ནི་དེ་ལས་གཞན་ལྷོ་ཕྱོགས་བཻ་དརྦྷའི་
ལམ་གྱི་སྙིང་པོ་སྟེ་སྲོག་ཉིད་དུ་བཤད་དོ། །འདི་སྐབས་དཔང་ཊཱིཀ་ཏུ། སྙན་ངག་འདི་ནི་ཧ་ཅང་སྟེ་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། འགྲེལ་མཛད་ཕལ་གྱིས། ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་པ་ཞེས་དང༌།
འདི་ནི་མཁས་པ་ཁོ་ན་ལ་མཛེས་པའི་ཕུལ་བྱུང་དང༌། སྔ་མ་ནི་མཛེས་པའི་ཕུལ་བྱུང་ཙམ་ཡིན་གསུངས་པ་སོགས་ཕུལ་བྱུང་གི་འཕྲོས་འཕྲོས་མང་པོ་བཞག་མཚམས་འཆོལ་བར་འགྱུར་བས་མི་ལེགས་ཏེ། དཔང་ལོའི་གསུང་ནི་ཕུལ་བྱུང་ལས་ཀྱང་འདི་

110

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཉིད་འུད་ཆེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། འདི་ཉིད་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་དུ་ངོས་གཟུང་བ་མ་ཡིན། དོན་དུ་འདི་ཉིད་ཕུལ་བྱུང་དུ་བྱས་ན།
དོན་ཉིད་དམ་ནི་སྒྲ་ལ་ཡང༌། །ཁྱད་པར་མེད་པར་སྔར་བརྗོད་ནས། །གལ་ཏེ་སླར་ཡང་རབ་བསྒྲགས་པ། །དེ་ནི་དོན་གཅིག་པ་རུ་འདོད། །དཔེར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང༌། མཚན་ཉིད་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཆེས་ཆེའོ་གསུང་ངོ༌། །

ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

བཅུ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན།
དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། བསྟོད་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་ཆོས་དེ་གཞན་དག་ལ། །འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲངས་ནས། །གང་དུ་ཡང་དག་འཛིན་བྱེད་པ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་བརྗོད་དེ་དཔེར། །ཆོས་ཅན་གཞན་དངོས་མིག་དང་སྦྲུམ་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་འབྱེད་འཛུམ་དང༌། འཁུན་པ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་བཏགས་པ་བ་པདྨ་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ་གཞན་དག་གི་སྟེང་དུ་བཀོད་པ་སྟེ། ཅི་གྲགས་མ་གྲགས་ཀུན་རང་དགར་འགོད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ཏེ། མེ་ཏོག་མིག་ཟུམ། ཐལ་མོ་ཁ་ཕྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་མཛེས་པ་འགོད་
ཀྱི། །ཐལ་མོ་མིག་ཟུམ་ཁབ་ཀྱི་ཁ་བྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མི་མཛེས་ཤིང་མ་གྲགས་པ་མི་
འགོད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དེ་དག་གི་སྒྲ་དངོས་པོ་བཏགས་པ་བ་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་བྱེ་

111

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བྲག་ཏུ་ཕྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུ་མུ་ད་ནི་མིག་འཛུམ་ཞིང༌། །པདྨ་དག་ཀྱང་མིག་འབྱེད་ཅེས། །མིག་གི་བྱ་བ་བཀོད་པ་ལས། །དེ་ཡི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་དག་ཐོབ། །ཉི་མ་ཤར་བ་ན་ཀུ་མུ་ད་འདབ་མ་ཟུམ་ཞིང༌། །པདྨ་འདབ་མ་རྒྱས་པ་ལ། སེམས་ལྡན་མིག་འབྱེད་འཛུམ་
གྱི་ཆོས་བཅུག་སྟེ། ཀུ་མུ་ད་ནི་མིག་འཛུམ་པར་བྱེད་ཅིང༌། པདྨ་དག་ཀྱང་མིག་འབྱེད་ཅེས། དངོས་མིག་གི་བྱ་བ་འབྱེད་འཛུམ། བཏགས་པ་བ་ཀུ་མུ་ད་དང་པདྨའི་སྟེང་དུ་བཀོད་ཅིང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས། མིག་གི་བྱ་བ་དེའི་སྒྲ་མེ་ཏོག་དེ་དག་གིས་ཐོབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་ཀུ་མུ་ད་ཟུམ་པ་དང༌། པདྨ་བྱེ་བ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་བརྗོད་པས་སོ། །འདི་སྐབས་འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེས། འདིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དོན་ནི་བསམ་པ་ཟབ་
པའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་མཛེས་པའོ། །འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བྱ་བ་འདྲ་བའོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་སྦྲུམ་མ་ལ་སོགས་པ་མིན་པའོ་ཞེས་
གསུངས་པའང༌། དམིགས་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བས་དྲན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པར་གཉིས། ཆོས་གཅིག་བཀོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཆོས་དུ་མ་བཀོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་འགོད་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དངོས་སོ། །
དང་པོ་ནི། ནིཥྛུ་ཏ་དང་ཨུརྒཱིརྞ། །སྐྱུག་སོགས་ཕལ་བར་འཇུག་བརྟེན་པ། །ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཏེ་གཞན་དུ་ནི། །གྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་བརྟེན། །ནིཥྛུ་ཏ་ནི་སྐྱུག་
པ་དང༌། ཨུརྒཱི་རྞ་སྐྱུག་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་བཏགས་མིང་ཕལ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མཛེས་ལ། དེ་ལས་གཞན་སྐྱུག་པ་དངོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ནི། བཱན་ཏ་ཞེས་པ་སྟེ་དེ་ནི་གྲོང་པའི་
ཚིག་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་མི་མཛེས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །

112

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཉིས་པ་ནི། པདྨས་ཉི་ཟེར་སྐྱུག་པ་རྣམས། །འཐུངས་ནས་རྡུལ་དམར་སྐྱུག་པ་ཡི། །ཁ་ཡི་དག་བྱེད་ཟེར་མ་རྣམས། །ཤིན་ཏུ་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་བཞིན། །ཞེས་པ་མཛེས་ཏེ་མི་མཛེས་པ། །ཆུང་མ་སྐྱུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། བརྗོད་བྱ། རང་གི་ཆུང་མ་ཆང་གིས་ར་རོ་བས་སྐྱུག་པའི་ཟེགས་མ་འཐོར་བ་ལ་བསམས་ཀྱང༌། རྗོད་བྱེད། པདྨ་གཞོན་ནུས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྐྱུག་པ་རྣམས་འཐུངས་པས་ཁ་བྱེ་ཞིང་རྒྱས་ཏེ། གེ་སར་
གྱི་རྡུལ་དམར་པོ་རྣམས་སྐྱུག་པར་བྱེད་དེ། ཁའི་དག་བྱེད་ཆུ་ཟེར་མ་རྣམས་ཀྱང་འཐོར་ཞིང་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཆུང་མ་ར་རོ་བའི་ཆོས་སྐྱུག་པ་གཅིག་པུ་པདྨ་དང་ཉི་མ་ལ་བཀོད་པ་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཛེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་
ཕྱོགས་མི་མཛེས་པ་དངོས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཆུང་མ་ཆང་གིས་བཟི་བའི་ཉག་ཉོག་ཏུ་སྐྱུག་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ཆོས་དུ་མ་བཀོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འདོད་ཚུལ། དཔེར་བརྗོད།
དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་ཆོས་དུ་མ། །བཀོད་པ་དག་ཀྱང་འདོད་དེ་དཔེར། །དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ། གཞན་ལ་གནས་པའི་ཆོས་དུ་མ་བཀོད་པ་དག་ཀྱང་འདོད་དོ། ཀྱང་གི་སྒྲས་སྔར་གྱི་དེར་མ་ཟད་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། ལྕི་བའི་མངལ་ཁུར་གྱིས་ངལ་ཞིང༌། །འཁུན་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིན་
གྱི་ཕྲེང༌། །འདི་དག་གཡོ་མེད་སྟེང་གི་ནི། །ཕང་པ་དག་ཏུ་ཡང་དག་ཉལ། །ཆུའི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྕི་བའི་ཆར་གྱི་མངལ་ཁུར་གྱིས་ངལ་ཞིང༌། འབྲུག་སྒྲ་དལ་བུས་འཁུན་
པར་བྱེད་པའི་ཆར་སྤྲིན་གྱི་ཕྲེང་བ་འདི་དག་གཡོ་མེད་དེ་རི་བོའི་ཕང་པར་རྩེའམ་
མགུལ་དུ་དལ་བུས་ཡང་དག་པར་ཉལ་ལོ་ཞེས་སམ། ཡང་ན་གཡོ་མེད་ནམ་མཁའ་

113

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལ་ཡང་འཇུག་གོ །
གསུམ་པ་ནི། གྲོགས་མོའི་ཕང་པར་ཉལ་བ་དང༌། །འཁུན་དང་ལྕི་བ་ཉིད་དང་ངལ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་མངལ་ལྡན་མའི། །ཆོས་མང་པོ་རྣམས་གཞན་ལ་བསྟན། །བུད་མེད་སྦྲུམ་མ་འགའ་ཞིག་བཙའ་བར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོས། གྲོགས་མོའི་ཕང་པར་ཉལ་བ་དང༌། འཁུན་བུ་འདོན་པ་དང༌། ལུས་ལྕི་བ་དང༌། ལུས་ངལ་བ་རྣམས་བཏགས་པ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་སྤྲིན་ལ་བཀོད་པ་རིམ་པ་བཞིན་རིའི་ཕང་པར་ཉལ་བ་དང༌།
འབྲུག་གི་སྒྲ་འབྱིན་པ་དང༌། ཆུ་མངལ་གྱིས་ལྕི་བ་དང༌། དལ་བུས་ངལ་ངལ་ལྟར་སྣང་
བ་ལ་བཀོད་ཅིང་བསྟན་ནོ། །
གསུམ་པ་བསྟོད་པས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཏིང་འཛིན་ཞེས་བྱའི་ཡོན་ཏན་གང༌། །འདི་ནི་སྙན་ངག་བདོག་ཀུན་ཏེ། །སྙན་ངག་མཁན་པོ་དོན་མཐུན་གྱི། །ཚོགས་
ཀྱང་འདི་ཉིད་རྗེས་སུ་འབྲངས། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། སྙན་ངག་གི་རིག་པའི་བདོག་པ་ཀུན་ཏེ་ནོར་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པས་ལེགས་ཤིང་ཁྱབ་ཆེ་བ། དེའི་ཕྱིར་སྙན་ངག་མཁན་པོ་མིང་དོན་མཐུན་པའི་མཁས་པའི་ཚོགས་
རྣམས་ཞེས་སམ། ཡང་ན་དོན་མཐུན་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་པས་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཀུན་ཀྱང༌། ཚིག་སྦྱོར་གྱི་མཆོག་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་

མཛོད་འདི་ཉིད་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། འདི་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ནོ་ཞེས་དཔང་ཊཱིཀ་ཏུ་བཤད་པ་བཞིན་ཕལ་ཆེར་འདོད་ལ། པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། ཡང་ན་སྔ་མ་གཉིས་ནི་བཻ་དརྦྷའི་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཅིག་པུ་ཉིད་ནི་གཽ་ཌཱ་བའི་ཡིན་པར་བྱས་ནས་བཤད་ནའང་ལེགས་སོ་གསུངས་པ་

114

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།ལ་ཕྱིས་བྱོན་ཐམས་ཅད་དོ་གལ་ཆེར་མི་མཛད་པར་སྣང་ཡང༌། ཡོན་ཏན་བཅུ་པོ་སྤྱིའི་

ཁོག་བབ་དང་མཐུན་ཞིང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་དཔྱད་མི་ཉམས་པ་དང༌། མཇུག་གི་དོན་བསྡུ་བ་དང་འབྲེལ་སླ་ཞིང༌། འབྲེལ་ཆགས་པ་སོགས་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་དུ་མ་སྣང་བ་ཡང་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁྱེན་པར་ཟད་དོ། །འདི་དང་
བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེས། འདི་ལ་ཁྱད་ཆོས་འཇིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་པ་དགོས་པ་དང༌། དངོས་པོ་མི་མཛེས་པས་བཏགས་པ་བ་གཅིག་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡང་བུག་པར་འདྲ་ཞིང་། དབང་པོས་མ་བསྡུས་ཀྱང༌། ཁབ་ཀྱི་མིག བསེ་རུའི་ཁ་ཞེས་གྲགས་ཀྱི་ཁབ་ཀྱི་ཁ་དང༌། བསེ་རུའི་
མིག་ཅེས་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས་ཤིང༌། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཆོས་གཞན་ལ་
བཀོད་པ་ཡིན་ལ། བསྡུས་བརྗོད་ནི་ཆོས་འགོད་དགོས་པར་མ་ངེས་ཤིང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་བརྗོད་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་བས་ཀྱང་ངོ༌། ། ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་བཏགས་པ་ལས། །ལམ་ནི་འདི་གཉིས་རྣམ་པར་ཕྱེ། །དེ་དག་དབྱེ་བ་སྙན་ངག་མཁན། །སོ་སོ་ལ་གནས་བརྗོད་མི་ནུས། །བུར་ཤིང་འོ་མ་བུར་སོགས་ཀྱི། །མངར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེ། །དེ་ལྟ་མོད་
ཀྱི་དེ་བརྗོད་པར། །དབྱངས་ཅན་མས་ཀྱང་ནུས་མ་ཡིན། །བཤད་ཟིན་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར། སྦྱར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དངོས་དང་ལྡོག་པའི་ཚུལ་ཅན་དུ་གནས་པ། མཁས་པ་སོ་སོའི་ཀུན་སློང་ངམ་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ལས། འདོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེ་བ་བཻ་དརྦྷ་དང༌། གཽ་ཌཱ་བའི་ལམ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྲ་ཞིང་རྒྱས་པ་མཐའ་ཡས་

115

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པ་རྣམས་ནི། སྔར་བྱུང་བའི་སྙན་ངག་མཁན་སོ་སོའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་སྙན་ངག་མཁན་སོ་སོའི་སྙིང་དང་ཞལ་ལ་གནས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་འདིར་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་བགྱིས་ན། བུར་ཤིང་དང༌། འོ་མ་དང༌། བུ་རམ་དང༌། སོགས་ཁོངས་ལས། ཀ་ར་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང༌། ཤ་ཁར་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་སྤྱིའི་ཆོས་རོ་མངར་བ་ཙམ་དུ་རིགས་གཅིག་ཀྱང༌། ནང་གསེས་ཀྱི་མངར་

ལུགས་ཐ་དད་ཅིང་དེ་དག་རེ་རེའི་ནང་ཚན་བུར་ཤིང་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང༌། སྐྱེ་ས་ཐ་
དད་དང༌། ཡུལ་བཟང་ངན་གྱིས་མངར་མི་མངར་དང༌། སེམས་ཅན་སོ་སོའི་འོ་མ་ལ་
ཡང་རོ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་ཡོད་པས་བྱེ་བྲག་མ་ལུས་པ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པ་ལྟར་སྙན་ཚིག་དབྱེ་བ་ཞིབ་མོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་སྙེད་པའི་སེམས་ཅན། དེ་སྙེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཚུལ་ཅན་དུ་ཡོད་ལ། ཚིག་རྒྱན་ཉིད་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཚིག་གི་དབང་ཕྱུག་དབྱངས་ཅན་མས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་ན། དབྱུག་པ་ཅན་བདག་གིས་ག་ལ་ནུས་ཞེས་པའོ། ། ། །

སྙན་ངག་གི་རྒྱུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐབས་སུ་སྙན་ངག་གི་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ། སྣོད་དུ་རུང་བའི་རྒྱུ། རྒྱུ་དེ་ལྡན་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་སྤོབས་པ་དང༌། །མང་དུ་ཐོས་པ་དྲི་མེད་
དང༌། །མངོན་པར་སྦྱོར་བ་མི་དམན་པ། །སྙན་ངག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་གོམས་པ་སྔོན་དུ་བྱས་པའི་མཐུས། ཚེ་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྤོབས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཟབ་མོ་དང་སྤྱིར་

116

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་དང༌། བྱེ་བྲག་སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚོགས་དང༌། དེ་
དང་འབྲེལ་བ་སྔོན་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང༌། མིང་གི་མངོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་ཚོགས་མང་དུ་ཐོས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དང༌། དེ་སེམས་པ་དང༌།
གོམས་པ་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར་བའི་གུས་སྦྱོར་དང༌། རྟག་སྦྱོར་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་མི་
དམན་པ་དེ་གསུམ་ནི་སྙན་ངག་གི་རིག་ཚུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྒྱུད་ལ་བསྐྲུན་པའི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི།གལ་ཏེ་སྔོན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོན་ཏན་གྱི། །རྗེས་འབྲེལ་སྤོབས་
པ་རྨད་བྱུང་མེད་པ་ལའང༌། །ཐོས་དང་འབད་པ་དག་གིས་ངག་བསྟེན་ན། །ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་ངེས་པར་རྗེས་འཛིན་བྱེད། །དེ་ལྟ་ན། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་ན་ཤེས་
པའི་ཐབས་མེད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་སྔོན་སྦྱངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རྗེས་འབྲེལ་དུ་བྱུང་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་སྤོབས་པ་བཟང་པོ་རྨད་དུ་བྱུང་བ་
མེད་པས། རྒྱུ་དང་པོ་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ལའང༌། རྒྱུ་གཉིས་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། རྒྱུ་གསུམ་པ་འབད་པ་ཆེན་པོས་ངག་སྟེ་སྙན་ངག་གི་རིག་པ་བསྟེན་ན། དབང་པོ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང༌། བློ་གྲོས་འཕེལ་ཏེ་ངེས་པར་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ་སྙན་ངག་ཤེས་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་གྲགས་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ནི། །སྙོམ་ལས་མེད་
པར་རིམ་པས་དབྱངས་ཅན་བསྟེན། །སྙན་ངག་ཆུང་ངུ་ལ་ཡང་ངལ་བྱས་མི། །མཁས་པའི་མདུན་ས་དག་ཏུ་འདུག་ལ་དབང༌། །གོང་དུ་བརྗོད་པའི་སྙན་ངག་གི་རིག་པ་བསྟེན་ན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་སུ་མཁས་པའི་སྙན་པ་དང་

117

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གྲགས་པ། དེས་མཚོན་པའི་རྙེད་པ་དང༌། བཀུར་སྟི་མཐར་ཐུག་མཆོག་གི་གྲགས་
པའི་གཞི་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་

ཏུ་ལེ་ལོ་དང་སྙོམ་ལས་མེད་པར། ཐོས་པ་དང༌། སེམས་པ་དང༌། གོམས་པའི་རིམ་པས་དབྱངས་ཅན་དེ་སྙན་ཚིག་རིག་པའི་གཙུག་ལག་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང༌། ཡང་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་དབྱངས་ཅན་མ་གུས་པས་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ་རིག་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་འོད་དམ་པའི་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་ལས། གཙུག་ལག་ཀུན་ལ་མཁས་ཤིང་ཚིག་སྦྱོར་བའི་རྒྱན་ལ་གསལ་ཞིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་པས། བསམ་པ་དེས་ཤིང་གུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྷ་མོ་དབྱངས་ཅན་སྤྱན་
དྲང་བའི་ཚིག་འདི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ཙམ་གྱི་དཀའ་

བ་དུ་མས་དབྱངས་ཅན་བསྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྙན་ངག་ཆེན་པོ་སརྒས་བཅིངས་པའི་སྒོ་ནས། དམ་པའི་ཆོས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང༌། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོད་པས་ནི། རང་གི་འདོད་པའི་ལྷ་ཡང་མཉེས་ནས་དངོས་སུ་ཞལ་སྟོན་ཅིང་བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་འབྱུང་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མིས་འཇམ་
དབྱངས་དང༌། ཤྲཱི་བཛྲ་དེ་བས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་སྒྲོལ་མ་ལ་ཚིག་གི་རྒྱན་དང་སྡེབ་སྦྱོར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་
བསྟོད་པས་དངོས་སུ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ན་གཞན་ལྟ་
སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། སྙན་ངག་ཆུང་ངུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཡང་སྐྱོན་སྤང་ཞིང་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ངལ་བ་བསྟེན་ན། བྱེད་པ་པོ་དེ་རྨོངས་པའི་ངང་

118

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཚུལ་རིང་དུ་བཏང་ནས། མཁས་པ་འདུ་བའི་ས་དག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཁྲི་ལ་འདུག་པར་དབང་སྟེ། མཁས་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གདོན་མི་ཟའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །
སྙན་ངག་གི་མེ་ལོང་ལས། ལམ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའི་དོན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
བོད་གཞུང་ཉིན་གྱི་མཁར་ཡངས་འཕགས་ཡུལ་གྱི། །མཁས་མང་དགོངས་
པའི་གཟའ་སྐར་རྣམ་བཀྲ་བ། །འཆར་བཟོད་སྔོན་རབས་མཁས་པའི་འགྲེལ་ཊཱིཀ་

ཚོགས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཙྪིནྡྷ་མ་ཎིར་མཐོང༌། །རྒྱུ་གསུམ་ཉི་མའི་སྣང་བས་ཕྱེ་མིན་ཡང༌། །ཀུན་རྟོག་ལང་ཚོར་སྨིན་ལེགས་གྲོང་ཁྱེར་མའི། །ཁ་ཕྲུས་བརླན་པ་བ་ཀུ་ལ་ཤིང་གི །མེ་ཏོག་མཚར་ཡང་བླུན་པོའི་རང་རྟགས་ངོམ། །དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་

འཁྲུལ་པའི་ལམ་རིང་པོར། །འཁྱམས་པའི་རྡུལ་གྱིས་གྱ་གྱུ་མི་འབྲི་བར། །དཎྜིའི་

བཞེད་དགོངས་འཁྱོག་མེད་མདའ་བཞིན་དུ། །དྲང་པོར་བསྲངས་ལ་ཉེས་པའི་ཆ་ཤས་ཅི། །སྙན་པའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་འཛམ་བུའི་འབྲས། །བློ་མཚོར་ལྷུང་རྣམས་ལེགས་བཤད་འབའ་ཞིག་པའི། །གསེར་དུ་འགྱུར་འདི་བདག་ཉིད་མཁས་པས་མིན། །རྣམ་འདྲེན་ཀླུ་དབང་མཆོག་དེའི་ཐུགས་རྗེའི་འཕྲུལ། །འདི་ལྟའི་ལེགས་བྱས་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལ། །སྐྱེས་པ་ཚད་མའི་དག་བྱེད་མཁན་གྱུར་ནས། །རིས་མེད་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཆུ་

ཀླུང་ཀུན། །རྙོག་པའི་དྲི་མ་རབ་ཏུ་བགྲུངས་གྱུར་ཅིག །

119

ལེའུ་གཉིས་པ།

རྒྱལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་མེ་ལོང་ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕ་མཐའ་བྲལ་བའི་ལོངས་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་མི་ཟད་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ། །དག་པའི་སྣང་བས་སེམས་ཅན་ཁམས་ཀུན་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་ལང་ཚོར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཚུལ་མང༌། །འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་སྙན་པའི་དྲིལ་ཆེན་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁྱོད་བདག་གི་སྙིང་ལ་རོལ་བར་མཛོད། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་འོད་འབྱིན་

ནོར་གྱི་བུ། །རྟོགས་དཀའ་འཁྲུལ་བའི་རླབས་ཕྲེང་རྒྱས་པའི་མཚོར། །འཕྱན་དུས་རིག་ལམ་གསེར་གྱི་གྲུ་བོ་ཆེ། །སྦྱར་འདི་གཉེར་བྱའི་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པའི་གཡོ། །དེ་
ཕྱིར་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་མོ་སྙན་ངག་གི །ཉམས་བརྒྱར་གར་དུ་ཟློས་པས་མཁས་པའི་
ཡིད། །འཕྲོགས་པ་དེ་ཙམ་རིག་པའི་ལམ་གཞན་དུ། །ངལ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་བསྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིན། །དཔལ་ལྡན་དཎྜིའི་རྣམ་དཔྱོད་མངལ་གྱི་རྒྱར། །སྨིན་ལེགས་
མཚར་སྡུག་རྫོགས་པའི་ལུས་ཕྲ་མ། །རྒྱན་མང་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བས་སྤུད་མ་ཐག །སྐྱོན་བྲལ་ལང་ཚོའི་བཞེད་པ་ཅི་ཡང་འཛིན། །དེ་ལྟའི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་དུ། །ཐུན་མོང་
རྒྱན་གྱི་གཟུགས་མཚར་བ། །བལྟ་འདོད་སྐལ་བཟང་འདུས་པ་ལ། །དག་པའི་བློ་མིག་འདིར་སྦྱིན་བྱ། །

ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་སྤྱིར་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ཞིབ་མོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།

120

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།རྒྱན་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྙན་ངག་མཛེས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་རྒྱན་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་ནི་ད་ལྟའང་རྣམ་རྟོག་སྟེ། །དེ་དག་མ་ལུས་སུས་འཆད་ནུས། །འོན་ཀྱང་རྣམ་རྟོག་ས་བོན་ནི། །སྔོན་གྱི་སློབ་
དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །དེ་ཉིད་རབ་ཏུ་ལེགས་སྦྱར་ཕྱིར། །ཡོངས་སུ་ངལ་འདི་
བདག་གིའོ། །ཞེས་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་རྣ་བར་སྙན་པའི་ངག་གང་ཞིག བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པའི་ལུས་སམ་ཁྱད་གཞི་དེ་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ནམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཚིག་གི་རྒྱན་ཞེས་སྔོན་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྗོད་ལ།
དེ་ནི་ད་ལྟའང་སྙན་ངག་མཁན་པོའི་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་མཛེས་ཆོས་སྔར་མ་གྲགས་པ་
ཅིག་བཀོད་ཀྱང་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བས། དེ་དག་མ་ལུས་པ་སུས་ཀྱང་འཆད་པར་མི་ནུས་སོ། །འོ་ན་ཁྱོད་གཞུང་རྩོམ་པའི་ངལ་བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། རིགས་མཐུན་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་བཞག་པ། རྣམ་རྟོག་བསྐྱེད་ནུས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ནི་སྔོན་གྱི་སློབ་
དཔོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ལ། དེ་དག་ཉིད་ལ་གཞན་རྣམས་འཇུག་པ་བདེ་
ཕྱིར། ཚིག་འདུས་ལ་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་
ངལ་བའི་འབད་པ་འདི་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་གིས་བསྟན་ཏེ། །
མཚམས་སྦྱར་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་ནས་བཤད་པར་དམ་བཅས། བཤད་ཚུལ་དངོས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་དོན་དུ། །རྒྱན་འགའ་ཞིག་ནི་སྔར་ཡང་བསྟན། །ཐུན་མོང་དག་ཏུ་རྒྱན་གྱི་ནི། །རིགས་གཞན་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ། །ལྷོ་
ཤར་གྱི་ལམ་སྲོལ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ། སྦྱར་བ་རབ་དང་

121

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱན་འགའ་ཞིག་ནི་ལེའུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྔར་
ཡང་བསྟན་ལ། ད་ནི་ལྷོ་པ་དང་ཤར་པ་དག་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་པའི་རྒྱན་གྱི་རིགས་གཞན་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །འགྱུར་གཞན་དུ་ཚིག་རྣམས་ཞེས་པའང་མང་བའི་དོན་དུ་བཟུང་ངོ༌། །

དོན་རྒྱན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་གྱི་རྒྱན། སྒྲའི་རྒྱན། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་ཡང་གསུམ། མིང་གིས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བས་རྒྱས་པར་བཤད། སྤྱིས་མཇུག་

བསྡུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་བརྗོད་དང་དཔེ་དང་ནི། །གཟུགས་ཅན་གསལ་བྱེད་བསྐོར་བ་དང༌། །འགོག་དང་དོན་གཞན་བཀོད་པ་དང༌། །ལྡོག་པ་ཅན་དང་སྲིད་པ་

ཅན། །བསྡུས་དང་ཕུལ་བྱུང་རབ་བཏགས་དང༌། །རྒྱུ་དང་ཕྲ་མོ་ཆ་དང་རིམ། །དགའ་དང་ཉམས་ལྡན་གཟི་བརྗིད་ཅན། །རྣམ་གྲངས་བརྗོད་དང་ཀུན་ཏུ་ཕན། །རྒྱ་ཆེ་བསྙོན་
དོར་སྦྱར་བ་དང༌། །ཁྱད་པར་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བ་དང༌། །འགལ་དང་སྐབས་མིན་བསྟོད་པ་དང༌། །ཟོལ་བསྟོད་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང༌། །ལྷན་ཅིག་བརྗོད་དང་ཡོངས་བརྗེས་ཤིས། །རབ་སྤེལ་དེ་ནས་དགོངས་པ་ཅན། །འདི་དག་ཚིག་རྣམས་དག་གི་ནི། །རྒྱན་དུ་སྔོན་གྱི་མཁས་པས་བསྟན། །ཞེས་མིང་དུ་བསྟན་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པོ་འདི་
དག ཚིག་རྣམས་དག་གི་རྒྱན་དུ་རཱ་མ་ཤརྨ་ལ་སོགས་པ་སྔོན་གྱི་སྙན་ངག་མཁན་
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྒྱན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བཤད་

122

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པ། རྒྱན་གཞན་དུ་འདོད་པ་འདིར་འདུས་ཚུལ། རྒྱན་ཕྱི་མ་གཉིས་བཤད་པ། ཟློས་གར་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྒྱན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་རྒྱན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བཤད་པ་ལ།

རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དང་པོ་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེ་མཚན་ཉིད། དཔེ་སྦྱོར།
དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང༌། །གནས་
སྐབས་སྣ་ཚོགས་དངོས་གསལ་བྱེད། །དེ་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་སྟེ། །དང་པོའི་རྒྱན་ཡིན་རིགས་སོགས་དཔེར། །དངོས་པོ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱོན་
མེད་པ་གང་ལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་དང༌། བྱ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང༌། རྫས་ཏེ་ཆོས་བཞི། སོ་སོར་གཅིག་མིན་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤུགས་བསྟན་ཙམ་མིན་པར། དངོས་སུ་ཚིག་གི་བྱེད་པས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དང་པོའི་རྒྱན་ཡིན་ལ། དེའི་དབྱེ་བ་རིགས་ལ་སོགས་པ་དཔེར་བརྗོད་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དཔེ་སྦྱོར་ལ། རིགས་བརྗོད་པ་ནི། མཆུ་ནི་དམར་ཞིང་གུག་པ་དང༌། །གཤོག་པ་ལྗང་ཞིང་མཉེན་པ་དང༌། །མགྲིན་པ་ཁ་དོག་གསུམ་ཕྲེང་ཅན། །ནེ་ཙོ་
འདི་དག་ཚིག་འཇམ་ལྡན། །མཆུ་ཁ་དོག་དམར་ཞིང་དབྱིབས་གུག་པ་དང༌། གཤོག་པ་ཁ་དོག་ལྗང་ཞིང་རེག་བྱ་མཉེན་པ་དང༌། མགྲིན་པ་ཁ་དོག་དཀར་སྔོ་དམར་བའི་རི་མོ་
གསུམ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཅན་གྱི་ནེ་ཙོ་འདི་དག་ཚིག་འཇམ་པོར་སྨྲ་བའི་སྒྲ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ནེ་
ཙོ་སྤྱིའི་རིགས་ལ་ཁྱབ་པའི་ཆོས་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པས་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །བྱ་བ་བརྗོད་པ་ནི། མགྲིན་པའི་ནང་ནས་སྙན་སྒྲོགས་ཤིང༌། །མིག་ནི་ཀུན་ཏུ་
འཕྲུལ་བ་ཡི། །ཕུག་རོན་རྩེ་འདོད་དགའ་མ་ལ། །ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་མཆུ་དག་

123

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྦྱོར། །དེ་ཡང་མགྲིན་པའི་ནང་ནས་དབྱངས་གསལ་བ་མིན་པ་སྙན་པར་སྒྲོགས་ཤིང༌། མྱོས་པའི་མིག་དམར་པོ་ཀུན་ཏུ་གཡོ་ཞིང་འཕྲུལ་བའི་ཕུག་རོན་དག རྩེ་དགའི་བྱ་བ་རྩོམ་འདོད་པས། རང་གི་དགའ་མ་སྟེ་ཆུང་མ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་མཆུ་དག་ཕན་ཚུན་སྦྱོར་བ་བྱེད་ཅེས། སྒྲོགས། འཕྲུལ། བསྐོར་ཞེས་སོགས་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པས་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ནི། དགའ་མ་ཡི་ནི་རེག་པས་འདིར། །ལུས་ལ་སྤུ་ལོང་རྒྱས་པ་དང༌། །ཡིད་ནི་བདེ་བར་བྱེད་པ་དང༌། །མིག་དག་ཟུམ་པར་བྱེད་ཅིང་འཇུག །རང་གི་དགའ་མ་བཞིན་བཟང་མ་ལ་འཁྱུད་པའི་རེག་པས་བདག་ལ་འདིར། ལུས་ལ་ཆགས་པའི་སྤུ་ལོང་རྒྱས་པ་དང༌། ཡིད་ནི་བདེ་བའི་ཚོར་བས་སིམ་པར་བྱེད་པ་དང༌། མིག་གཉིས་དག་ནི་ཕྱེད་བཙུམས་སུ་ཟུམ་པར་བྱེད་ཅིང་རྩེ་དགའི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དགའ་མའི་རེག་བྱ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི། ཡོན་ཏན་སྣ་ཚོགས་བརྗོད་པས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །
རྫས་བརྗོད་པ་ནི། མགྲིན་སྔོན་ལག་ན་ཐོད་པ་ནི། །གནས་པ་ཟླ་བའི་ཅོད་པན་
དང༌། །སྣུམ་ཞིང་དམར་བའི་རལ་བ་ཅན། །ཁྱུ་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་འཁྲུངས་པར་གྱུར། །སྔོན་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུག་མགྲིན་པར་གནས་པས་སྔོན་
པོར་གྱུར་ལ། ཚངས་པའི་སྟེང་གདོང་བཅད་པའི་སྡིག་པ་སྦྱང་ཕྱིར་སློང་སྣོད་དུར་ཁྲོད་
ཀྱི་མི་ཐོད་ནི་ལག་ན་གནས་པ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ལས་བྱུང་བའི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པའི་ཅོད་པན་དང༌། སྣུམ་ཞིང་ཁ་དོག་དམར་བའི་རལ་པ་ཅན། ཁྱུ་མཆོག་གི་མགོ་བོས་མཚན་པའི་རྒྱལ་མཚོན་ཐོགས་པ་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དེ་ཉིད། བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་ལ་བབ་པའི་

124

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཚེ་འཁྲུངས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ལ་ལྡན་པའི་རྫས་སྣ་ཚོགས་པས་རིལ་པོའི་ངོ་བོ་དབང་ཕྱུག་གཅིག་ཉིད་གསལ་བར་བྱས་སོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྫས། །རང་བཞིན་བརྗོད་པ་འདི་འདྲ་ནི། །བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་རྒྱལ་སྲིད་ཉིད། །སྙན་ངག་ལ་ཡང་འདི་འདོད་
དོ། །ཞེས་སྤྱི་སྒྲ་གཅིག་གིས་མཚོན་ཏེ་རིགས་ཅན་མང་པོ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རིགས་དང༌། བྱ་བའི་ལས་ཀ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང༌། རང་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ཅིག་སྟོན་
པ་རྫས་ཏེ་བཞི། དངོས་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ། བརྗོད་ཚུལ་ཡང་རང་བཞིན་ལས་མ་འཁྱོག་པར་དྲང་པོར་བརྗོད་པ་འདི་འདྲ་ནི། སྒྲ་ཚད་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་ཉམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟེར་བས་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེ། སྙན་ངག་གི་རིག་པའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ཡང་འདི་འདོད་དོ་ཞེས་པའོ། །

དཔེ་རྒྱན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དཔེ་རྒྱན་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད།
སྐྱོན་ཡོན་གྱི་དམིགས་ཕྱེ། མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་
སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཇི་ཞིག་ལྟར་མཚུངས་པར། །གསལ་བར་གང་དུ་རྟོགས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དཔེ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི། །སྤྲོས་པ་འདིར་ནི་རབ་བཤད་བྱ། །མཚོན་བྱེད་དཔེའི་སྟེང་ན་ཁྱད་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ། ཅི་ཞིག་ན་མཚོན་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་མཚུངས་པར་གནས་པ་གསལ་བར་ངག་གི་སྦྱོར་བས་གང་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ལ་ནི་དཔེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་སྤྲོས་པ་དེ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་

125

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རྣམས་འདིར་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་ནི། སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ཆོས་དཔེ་ནི། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་མཐིལ་ནི། །ཆུ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་
ཀུན་ཏུ་དམར། །ཞེས་པ་ཆོས་དཔེ་དངོས་སུ་ནི། །མཚུངས་པའི་ཆོས་དག་བསྟན་ཕྱིར་

རོ། །མཛེས་མ་ཞེས་བོད་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པའི་
མཐིལ་ནི། ཆུ་སྐྱེས་པདྨ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་དམར་བར་སྣང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དཔེ་སྟེ་དངོས་སུ་མཚུངས་ཆོས་ཁ་དོག་དམར་བ་དག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་དངོས་པོའི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་པདྨ་བཞིན། །མིག་དག་
ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་བཞིན། །ཞེས་པ་ཆོས་གཅིག་རྟོགས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དངོས་པོའི་དཔེ་ཉིད་དོ། །མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་པདྨ་གཞོན་ནུ་བཞིན་ནོ། །མིག་གཉིས་པོ་འདི་
དག་ནི་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་དཔེ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཙམ་བཀོད་པའི་
ཤུགས་ལས། མཚུངས་ཆོས་གཅིག་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །
གསུམ་པ་བཟློག་པའི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་བཞིན་པདྨ་ནི། །རྣམ་པར་རྒྱས་
པར་གྱུར་ཞེས་པ། །དེ་ནི་གྲགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། །བཟློག་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད། །ལུས་ཕྲ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་བཞིན་དུ་པདྨ་འདི་དག་ནི་མཛེས་པ་རྣམ་པར་རྒྱས་
པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དཔེས་དོན་འཇལ་བར་བྱེད་པའི་གྲགས་ཚོད་ལས་བཟློག་ནས། གདོང་དཔེ་ཅན་དེས། པདྨ་དཔེའི་དངོས་པོ་གཞལ་བའི་ཕྱིར།

བཟློག་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །

126

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བཞི་པ་ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་བཞིན་ཆུ་སྐྱེས་ཏེ། །ཆུ་སྐྱེས་བཞིན་
དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། །ཞེས་པ་ཕན་ཚུན་ཁྱད་འཕགས་ནི། །རྗོད་པར་བྱེད་འདི་ཕན་ཚུན་དཔེ། །གཞོན་ནུ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་བཞིན་དུ་ཆུ་སྐྱེས་པདྨ་འདི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་སྟེ།
པདྨ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་འདི་ཡང་མཛེས་སོ་ཞེས་པ་ཕན་ཚུན་དཔེར་བླང་རེས་
ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། ཕན་ཚུན་གྱི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །
ལྔ་པ་ངེས་པའི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་ཞལ་པདྨ་ཉིད་དང་མཚུངས། །གཞན་ནི་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་མིན། །ཞེས་པ་མཚུངས་པ་གཞན་བཟློག་ཕྱིར། །འདི་ནི་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནི་པདྨ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་མཚུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་ནི་
འགའ་ཞིག་དང་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་བཟློག་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བ་ནི་དཔེ་གཅིག་ཁོ་ནར་ངེས་པས། ངེས་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །དྲུག་པ་ངེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ནི། རེ་ཞིག་ཁྱོད་གདོང་པདྨ་ཡི། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་པ་འདི་ནི་ངེས་མེད་དཔེ། །རེ་ཞིག་སྟེ་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་པདྨ་དཀར་པོ་རྒྱས་པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལ།
གཞན་ཡང་སྲིད་པ་འདི་ན་དེ་འདྲ་བའི་མཛེས་པ་ཅན་འགའ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཁྱོད་
གདོང་གི་དཔེ་དེ་བཞིན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དཔེ་གཅིག་གི་ངེས་པ་མེད་པར་
གཞན་ཡང་སྲིད་པར་བརྗོད་པས། ངེས་མེད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །
བདུན་པ་བསྡུས་པའི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་གདོང་མཛེས་པ་ཁོ་ན་ཡིས། །ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་མིན་ཏེ། །དགའ་སྐྱེད་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་ཞེས་པ། །འདི་འདྲ་བསྡུས་པའི་དཔེ་ཡང་

127

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཡོད། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་མཛེས་སྡུག་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ཟླ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
མཚུངས་པ་མིན་གྱི། གཞན་གྱི་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་

མཚུངས་སོ་ཞེས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་མ་ཟད། བྱེད་ལས་ཀྱི་མཚུངས་ཆོས་

ཀྱང་འདི་འདྲ་བར་བསྡུས་པ། བསྡུས་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །
བརྒྱད་པ་ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལ། །མཐོང་ཞིང་ཟླ་
བ་མཁའ་ལ་མཐོང༌། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནས་ཐ་དད་དོ། །གཞན་མེད་ཅེས་འདི་ཕུལ་བྱུང་དཔེ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ཏེ་བཞིན་རས་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་མཐོང་ཞིང༌། ཟླ་བ་ཉ་
གང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོང་སྟེ། མཐོང་ཡུལ་མི་གཅིག་པ་འདི་ཉིད་ཙམ་ཁོ་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས། འབྱེད་ཆོས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འུད་ཀྱིས་བརྗོད་པས། ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །
དགུ་པ་རབ་བཏགས་ཀྱི་དཔེ་ནི། དེ་ཡི་བཞིན་དཔལ་ང་ཉིད་ལ། །ཡོད་ཅེས་ཟླ་
བ་སྙེམས་མི་དགོས། །པདྨ་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདི་ནི་རབ་བཏགས་
དཔེ། །མཛེས་མ་དེ་ཡི་བཞིན་རས་ཀྱི་དཔལ་མཐའ་དག་ནི་ང་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི།

གཞན་དག་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཟླ་བ་ཁྱོད་དེ་ཙམ་དུ་སྙེམས་པ་འཆང་བའི་ང་རྒྱལ་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། པདྨ་གཞོན་ནུ་འདི་ལ་ཡང་དཀར་བ་དང་མཛེས་པ་སོགས་ཀྱི་དཔལ་དེ་ལྟ་
བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟླ་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང༌། ཡོད་པ་ལྟར་བཏགས་
ནས་བརྗོད་པ་འདི་ནི། རབ་བཏགས་ཀྱི་དཔེའོ། །
བཅུ་པ་རྨད་བྱུང་གི་དཔེ་ནི། སྨིན་ལེགས་གལ་ཏེ་པདྨ་འགའ། །རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་མིག་ལྡན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་གྱི་དཔལ་འཛིན་ཏེ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་རྨད་བྱུང་

128

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དཔེ། །ཀྱེ་སྨིན་ལེགས་མ་ཞེས་བོད་ནས། གལ་ཏེ་མེ་ཏོག་པདྨ་འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང་བཅས་པའི་མིག་ཟུང་གི་མཛེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་
རས་ཀྱི་དཔལ་འདི་ལྟ་བུ་འཛིན་པར་བྱེད་དེ་མཚུངས་སོ་ཞེས་ཡ་མཚན་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཚིག་སྦྱོར་བཀོད་པས། འདི་ནི་རྨད་བྱུང་གི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་རྨོངས་པའི་དཔེ་ནི། ལུས་ཕྲ་ཁྱོད་གདོང་རི་བོང་ཅན། །ཞེས་བཏགས་ཁྱོད་གདོང་བསམ་པ་ཡིས། །ཟླ་བ་ཡི་ཡང་རྗེས་སུ་སྙེགས། །ཞེས་འདི་རྨོངས་པའི་དཔེ་རུ་བཤད། །ལུས་ཕྲ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་ནི་རི་བོང་ཅན་ཞེས་ཏེ་ཟླ་བ་ཡིན་པར་བཏགས་
ལ། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཡིན་པར་བསམས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བློ་ཡིས་ཟླ་བ་ཡི་ཡང་
རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཏེ་ཕྱིན་ནོ་ཞེས་ཡང་གི་སྒྲ་ནི། དཔེ་དཔེ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡང་ངོ་མ་
ཤེས་པར་འཁྲུལ་བ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྨོངས་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་དོ། །
བཅུ་གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེ་ནི། པད་ནང་བུང་བ་འཁོར་རམ་ཅི། །ཁྱོད་གདོང་ལ་མིག་གཡོ་འམ་ཅི། །བདག་གི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་ཐེ་ཚོམ་དཔེ། །འདི་ན་དཀར་ལ་དམར་བའི་མདངས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་ན། མཐོན་མཐིང་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། པདྨའི་ནང་དུ་བུང་བ་ཟུང་ཞིག་འཁོར་བ་ཡིན་ནམ། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་མིག་རྣམ་པར་གཡོ་བའམ་ཅི་ཞིག་སྙམ་དུ། བདག་གི་
སེམས་ནི་སོམ་ཉིའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཡོ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་
འདྲ་བར་བསྒྲུབས་པས། འདི་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔེ་ཞེས་བྱའོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་དཔེ་ནི། ཟླ་བ་སྐྱེངས་བྱེད་མཛེས་པ་འདི། །ཟླ་བས་ཚར་གཅོད་པདྨ་མིན། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་

129

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཏན་ཕེབས་དཔེ། །ཅི་འདི་ན་ཟླ་བ་ཡང་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པའི་མཛེས་པ་ཅན་ཞིག་འདུག་པ་འདི་པདྨ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཟླ་བས་ཚར་གཅོད་ཅིང་ཟུམ་པར་བྱེད་མོད། འདིས་ནི་ཟླ་བ་ཡང་སྐྱེངས་ཤིང་ངོ་ཚ་བར་བྱེད་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ཡིད་འོང་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་ཤིང་ཁོང་དུ་
ཚུད་པས། ཡིན་ལུགས་གཏན་ལ་ཕེབས་པའི་དཔེའོ། །
བཅུ་བཞི་པ་སྦྱར་བའི་དཔེ་ནི། བསིལ་ཟེར་ཅན་གྱི་དགྲ་ཟླ་དང༌། །དཔལ་དང་

ལྡན་དང་དྲི་བཟང་གིས། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་ཆུ་སྐྱེས་བཞིན། །ཞེས་པ་སྦྱར་བའི་དཔེ་
རུ་བཤད། །བསིལ་ཟེར་ཅན་ཟླ་བའི་མཛེས་པ་གདོང་གིས་ཕམ་པར་བྱེད་པ་དང༌། པདྨ་ཟླ་བས་ཟུམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ཟླ་བའི་དགྲ་ཡིན་པས་སྒྲ་སྦྱར་ལ། གདོང་མཛེས་པའི་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། པདྨ་ལས་ཁྱབ་འཇུག་གི་ཆུང་མ་དཔལ་མོ་བྱུང་བས་སྒྲ་སྦྱར་བའམ། ཡང་ན་གཉིས་ཀ་མཛེས་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་དོན་སྦྱར། གདོང་ཁ་དྲི་ཞིམ་པ་དང་པདྨ་དྲི་བསུང་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་དོན་སྦྱར། དེའི་དབང་གིས་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་ཆུ་སྐྱེས་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྦྱར་བ་
གསུམ་དང་དཔེ་གསལ་བྱེད་མཉམ་དུ་གནས་པས། སྦྱར་བའི་དཔེ་ཞེས་བཤད་དོ། །བཅོ་ལྔ་པ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ནི། མཚུངས་པའི་སྒྲ་ཡི་བརྗོད་བྱའི་
ཕྱིར། །མཉམ་ཉིད་དཔེ་དེ་ཇི་ལྟར་ན། །སྐྱེད་ཚལ་ཕྲེང་འདི་བུ་མོ་བཞིན། །མཛེས་ལྡན་སཱ་ལ་ཀཱ་ན་ན། །དོན་གྱི་ཆོས་མཚུངས་སྒྲ་དོན་སྦྱོར་བའི་དཔེ་དེར་མ་ཟད། །བརྗོད་བྱ་
དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་མེད་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ཆོས་སྒྲ་མཉམ་པ་ལ་བྱས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་མཚུངས་སམ་སྒྲ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་

130

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཉིད་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེད་མོས་ཚལ་མེ་ཏོག་དང་ནགས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཅན་འདི་ནི། བུ་མོ་
གཞོན་ནུ་ལང་ཚོ་མ་བཞིན་ཏེ། སྐྱེད་མོས་ཚལ་ནི། སཱ་ལ་སྤོས་དཀར་གྱི་ཤིང་དང༌།
ཀཱ་ན་ན་ནགས་ཏེ། སཱ་ལའི་ནགས་ཀྱི་མཛེས་ལྡན་པ། ཞེས་སྐད་དོད་རང་སོར་བཞག་བས་འགྲུབ་ལ། བུ་མོའི་ཚིག་གཅོད་མཚམས་ཐ་དད་དེ། ས་བཅས་པ། ཨ་ལ་ཀ་ལན་བུ། ཨཱ་ན་ན་གདོང་ཡིན་པ། མཚུངས་སྒྲས་མཚམས་སྦྱར་བས་གཟུགས་གཅིག་པ་སྟེ། ལན་བུར་བཅས་པའི་གདོང་མཛེས་ལྡན། ཞེས་སོ་སོའི་དོན་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པར་གནས་མོད། སྒྲ་མཚུངས་པའང་མཚམས་སྦྱོར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་དགོས་པ་དང༌། སྒྲ་མཚུངས་པ་ཙམ་ལས་གཞན་པའི་དོན་གྱི་མཚུངས་ཆོས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དཔེའོ། །
བཅུ་དྲུག་པ་སྨད་པའི་དཔེ་ནི། པདྨ་རྡུལ་མང་ཟླ་བ་འཛད། །དེ་དག་ལས་ནི་
ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན། །མཚུངས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་བཅས། །ཞེས་པ་སྨད་པའི་དཔེ་རུ་འདོད། །པདྨ་ནི་གེ་སར་ལས་བྱུང་བའི་རྡུལ་མང་ཞིང༌། ཟླ་བ་ནི་མར་ངོ་ལ་ཆ་ཤས་བྲི་ནས་འཛད་པས། དེ་དག་ལས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་མཚུངས་པར་མཛེས་པ་ལ།
རྡུལ་གྱི་སྒྲ་སྐྱོན་ནམ་དྲི་མ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་དེ་མང་བ་དང༌། འགྲིབ་པ་མེད་པར་ཆ་ཤས་རྟག་ཏུ་གང་བས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་དཔེ་ལ་སྨད་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ཤིང་ལྷག་པར་སྟོན་པས། སྨད་པའི་དཔེའོ། །
བཅུ་བདུན་པ་བསྔགས་པའི་དཔེ་ནི། པདྨས་ཚངས་པའང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད། །ཟླ་བ་བདེ་འབྱུང་གཙུག་གིས་འཛིན། །དེ་དག་ཁྱོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་པ། །དེ་ནི་བསྔགས་པའི་དཔེར་བརྗོད་དོ། །ཁྱབ་འཇུག་གི་ལྟེ་བའི་པདྨས་འཇིག་རྟེན་

131

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
གྱི་མེས་པོ་ཚངས་པ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དང༌། ཟླ་བ་ནི་བདེ་འབྱུང་སྟེ་ལྷའི་ནང་ན་དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་འཛིན་པས། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་མཚུངས་སོ་ཞེས་དེ་ནི་དཔེ་ལ་
བསྔགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་སྟོན་པས་བསྔགས་པའི་དཔེའོ། །
བཅོ་བརྒྱད་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྡན་ནམ་སྐྱོན་འགྱུར་
ཡང༌། །ཟླ་བ་ཁྱོད་གདོང་མཚུངས་ཞེས་པ། །བརྗོད་འདོད་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད། །ཅེས་པ་བརྗོད་འདོད་དཔེ་ཞེས་རིག །འདི་ལྟར་བརྗོད་པས་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་རམ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མི་ཤེས་མོད། འོན་ཀྱང་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་འདི་དང་
ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་མཚུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཞིག་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་མཚུངས་པར་བསྟན་པས། བརྗོད་
འདོད་ཀྱི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །
བཅུ་དགུ་པ་འགལ་བའི་དཔེ་ནི། འདབ་བརྒྱ་པ་དང་སྟོན་ཟླ་དང༌། །ཁྱོད་ཀྱི་

བཞིན་དང་གསུམ་པོ་ནི། །ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་འགལ་ཞེས་པ། །དེ་ནི་འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་དོ། །འདབ་བརྒྱ་པ་སྟེ་པདྨ་དང༌། སྟོན་དུས་ཀྱི་ཟླ་བ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་
རས་གསུམ་པོ་འདི་མཛེས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཅིག་པ་ལ། ཕན་ཚུན་རྣམ་པ་ཐ་དད་
པས་འགལ་ཏེ་དགྲ་ཟླར་གྱུར་པས་སོ་ཞེས་པ་དེ་ནི་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་འགལ་བར་

བརྗོད་པས། འགལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་དོ། །
ཉི་ཤུ་པ་དགག་པའི་དཔེ་ནི། དྲི་མ་ལྡན་ཞིང་བླུན་གྱུར་པ། །ཟླ་བ་ལ་ནི་ཁྱོད་གདོང་དང༌། །འགྲན་པའི་ནུས་པ་ནམ་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་དགག་པའི་དཔེ་ཉིད་

132

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དོ། །ནག་པོའི་ར་རིའི་དྲི་མ་དང་ལྡན་ཞིང་སེམས་མེད་བླུན་པ། བེམས་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཟླ་བ་འདི་ལ་ནི། ཁྱོད་གདོང་དྲི་མ་སྤངས་ཤིང་ཤེས་རིག་ལྡན་པ་འདི་ལ་འགྲན་པའི་ནུས་པ་ནམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་མཚུངས་པ་དགག་པའི་སྒོ་ནས་དཔེར་བཀོད་པས། དགག་པའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །
ཉེར་གཅིག་པ་མཛེས་པའི་ངོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་གདོང་རི་དྭགས་མིག་
གིས་མཚན། །ཟླ་བ་རི་དྭགས་ཉིད་ཀྱིས་མཚན། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིར་མཚུངས་ཉིད། །ཁྱད་འཕགས་མིན་ཞེས་མཛེས་པའི་དཔེ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་རི་དྭགས་ཨེ་ན་
ཡའི་མིག་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ལ། ཟླ་བ་ནི་རི་དྭགས་ཀྱི་གཟུགས་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདིར་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་ཉིད་དེ། ཟླ་བ་ལ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཆ་ཤས་ཙམ་དང་ཆ་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པར་བྱས་ཏེ་མཛེས་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པའམ། ངོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེའོ། །
ཉེར་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ་ནི། འདི་ནི་བཞིན་ཉིད་པདྨ་མིན། །འདི་དག་བུང་བ་མ་ཡིན་མིག །ཅེས་པ་རྣམ་གསལ་མཚུངས་པ་ལས། །འདི་ནི་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེ། །དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །མེ་
ཏོག་པདྨ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྣུམ་ཞིང་གཡོ་བ་འདི་དག་བུང་བ་འཁོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱིས་མཛེས་པ་རྣམ་པ་གསལ་བར་མཚུངས་པས་ཐ་དད་མེད་པ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ། བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པས་གདོང་དང་མིག་གི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་བརྗོད་པས་འདི་ནི་དེ་ཉིད་བརྗོད་པའི་དཔེའོ། །
ཉེར་གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཔེ་ནི། ཟླ་བ་པདྨ་དག་གི་ནི། །མཛེས་པ་

133

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལས་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང༌། །བདག་རང་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། །ཞེས་པ་ཐུན་
མོང་མིན་པའི་དཔེ། །སྲིད་ན་མཛེས་པའི་དཔེར་བྱེད་པ་ཟླ་བ་དང་པདྨ་དག་གི་མཛེས་པ་ལས་འདས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་འདི་ལ་མཚོན་ནུས་ཀྱི་དཔེ་གཞན་མེད་པས།
བདག་གམ་རང་ཉིད་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་མཚུངས་པ་གཞན་མ་རྙེད་པས་ཐུན་མོང་བའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་དཔེར་རང་ཉིད་བཀོད་པ་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཔེའམ། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་རྒྱན་དུ་ཡང་བརྗོད་དོ། །
ཉེར་བཞི་པ་བྱུང་མིན་གྱི་དཔེ་ནི། པདྨའི་མཛེས་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན། །འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་བསྡུས་པ་བཞིན། །ཁྱོད་ཞལ་རྣམ་པར་མཛེས་ཞེས་པ། །དེ་ནི་བྱུང་མིན་དཔེ་ཞེས་རིག །སྲིད་པ་འདིར་ནི་པདྨའི་མཛེས་པ་ཅི་ཡོད་པའི་སྙིང་པོ་ཀུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཀོད་པ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་རས་འདི་ནི་རྣམ་པར་
མཛེས་སོ་ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དཔེ་ནི་སྔར་མ་བྱུང་ཞིང་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་དཔེས་གདོང་འཇལ་བར་བྱེད་པས་ན། བྱུང་བ་མིན་པའི་དཔེ་ཞེས་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་འབྱུང་མིན་དུ་འཆད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། བྷུ་ཡོད་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ། ཀྟའི་རྐྱེན་
བྱིན་པ་མ་མཐོང་བར་ཟད་དོ། །
ཉེར་ལྔ་པ་སྲིད་པ་མིན་གྱི་དཔེ་ནི། ཟླ་བའི་གཟུགས་ལས་དུག་བཞིན་དང༌། །ཙནྡན་ལས་ནི་མེ་བཞིན་དུ། །ཞལ་འདི་ལས་ནི་རྩུབ་མོའི་ཚིག །ཅེས་པ་སྲིད་

པ་མིན་པའི་དཔེ། །ཟླ་བའི་གཟུགས་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་ལས་དུག་དང༌། ཙནྡན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བསིལ་བ་ལས་མེའི་དངོས་པོ་འཛག་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དམ་པ་ཁྱོད་
ཀྱི་ཞལ་འདི་ལས་རྩུབ་མོའི་ཚིག་འབྱུང་བ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་དཔེ་དོན་ཀུན་ལ་

134

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

རྣམ་དབྱེ་ལྔ་པ་སྦྱར་ཞིང༌། འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་བསམ་པས་མཚུངས་པར་བྱེད་པས་
སྲིད་པ་མིན་པའི་དཔེའོ། །
ཉེར་དྲུག་པ་མང་བའི་དཔེ་ནི། ཙནྡན་ཆུ་དང་ཟླ་བའི་ཟེར། །ཟླ་ཤེལ་སོགས་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། །རེག་པ་བསིལ་ཞེས་ཁྱད་པར་དག །གསལ་བར་བྱེད་འདི་མང་
བའི་དཔེ། །ཙནྡན་དང་གངས་ཀྱི་ཆུ་དང༌། ཟླ་བའི་ཟེར་དང༌། ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ནོར་བུ་
དང༌། སོགས་ཁོངས་ནས་ཁ་བ་དང༌། ལྷོའི་རླུང་གཞོན་བཞིན་དགའ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་
ཀྱི་རེག་པ་མཆོག་འདི་ཤིན་ཏུ་བསིལ་ལོ་ཞེས་དཔེ་གཅིག་གིས་ཀྱང་རེག་བྱ་བསིལ་བ་མཚོན་ནུས་མོད། དགའ་མའི་རེག་པ་བསིལ་བ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་མཚོན་པ་ལ་དཔེ་མང་དུ་བཀོད་པས། མང་བའི་དཔེའོ། །
ཉེར་བདུན་པ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དཔེ་ནི། ལུས་ཕྲ་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་ནི། །ཟླ་བའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལས་བཏོན་བཞིན། །པདྨའི་ནང་ནས་ཕྱུང་བ་བཞིན། །ཞེས་པ་འདི་ནི་རྣམ་འགྱུར་དཔེ། །ལུས་ཕྲ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་ནི་ཟླ་བ་ཉ་གང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་

གྱི་དབུས་ནས་ཟུར་གྱིས་བཏོན་པ་བཞིན་དང༌། པདྨ་གཞོན་ནུ་ཁ་བྱེ་མ་ཐག་པའི་ནང་
ནས་གསར་དུ་ཕྱུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་འགྱུར་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཚིག་སྦྱོར་བཀོད་པ་འདི་ནི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་དཔེའོ། །
ཉེར་བརྒྱད་པ་ཕྲེང་བའི་དཔེ་ནི། ཉི་ལ་འོད་བཞིན་ཉི་མ་ཡིས། །ཉིན་བཞིན་ཉིན་
གྱིས་མཁའ་ལ་བཞིན། །རྣམ་པར་གནོན་པས་ཁྱོད་ལ་དཔལ། །འཛིན་ཞེས་དེ་ནི་ཕྲེང་བའི་དཔེ། །ཉི་མ་ལ་རང་གི་འོད་ཀྱིས་དཔལ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ཉི་མས་ཉིན་པར་ལ་དང༌།
ཉིན་པར་གྱིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་དཔལ་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཕ་རོལ་རྣམ་པར་གནོན་

135

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འཛིན་ནོ་ཞེས་སྔ་མ་རིམ་བཞིན་དཔེ་དང༌། ཕྱི་མ་རིམ་བཞིན་དཔེ་ཅན་ཕྲེང་བར་སྤེལ་བས་ཕྲེང་བའི་དཔེའོ། །ཉེར་དགུ་པ་ངག་དོན་གྱི་དཔེ་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌།
དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་ངག་དོན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །གལ་ཏེ་ངག་
དོན་ཉེར་འཇལ་ན། །ངག་དོན་དཔེ་དེ་བཞིན་སྒྲ་ནི། །གཅིག་དང་དུ་མས་དེ་རྣམ་གཉིས། །གང་ཡང་ཚིག་གི་དོན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་ཅན་དྲུག་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་འཇལ་བྱེད་དཔེའི་ངག་དོན་ཉིད་ཀྱིས། གཞལ་བྱ་དོན་གྱི་ངག་དོན་ཉེ་བར་འཇལ་
བ་ཞིག་ངག་དོན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ལ།
བྱེད་ཅན་དྲུག་ནི། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱེད་ཅན་ཆེད། །འབྱུང་ཁུངས་གཞི་རྣམས་བྱེད་ཅན་དྲུག །དྲུག་བརྒྱད་སྤངས་པའི་རྣམ་དབྱེའི་གཞི། །ཞེས་སོ། །ངག་དོན་དཔེ་དེ་ཡང་བཞིན་སྒྲ་གཅིག་ཡོད་པ་དང༌། དུ་མ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་གཉིས་སོ། །
བཞིན་སྒྲ་གཅིག་པའི་དཔེ་ནི། ཁྱོད་གདོང་མིག་ནི་མི་བརྟན་ཞིང༌། །སོ་ཡི་འོད་
ཟེར་རབ་གསལ་བ། །འདམ་སྐྱེས་བུང་བ་གཡོ་ལྡན་ནི། །གེ་སར་དག་གིས་མཚོན་བཞིན་མཛེས། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་མཛེས་ལ། མིག་མི་བརྟན་པ་སྟེ་གཡོ་བ། སོའི་འོད་
ཟེར་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཞེས་དོན་གྱི་ངག་དོན་གསུམ་འདམ་སྐྱེས་མེ་ཏོག་པདྨ། བུང་བ་
རྣམ་པར་གཡོ་བ་དང་ལྡན་པ། གེ་སར་གྱི་ཕྲེང་བས་མཚོན་པ་བཞིན་མཛེས་ཞེས་དཔེའི་ངག་དོན་གསུམ་རེས་ཐད་ཀར་འཇལ་བ་ལ་བཞིན་སྒྲ་གཅིག་སྟེ། བྱེད་ཅན་ལས། ཀཻ་ས་ར་ལ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཚིག་ཨམ་བྱིན་པ་དང༌། ལཀྵ་མཚོན་པ་དང༌། མཛེས་པའི་བྷཱ་ཏི་འབྲེལ་ལོ། །

136

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བཞིན་སྒྲ་དུ་མའི་དཔེ་ནི། པདྨ་ཅན་བཞིན་ལུས་ཕྲ་མ། །པདྨ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་གདོང༌། །སྦྲང་རྩི་སྤྱོད་པས་བཞིན་དུ་ནི། །བདག་གིས་འཐུངས་ཤིང་འཐུངས་ཤིང་
རྩེས། །པདྨ་ཅན་པདྨའི་ལྗོན་པ་བཞིན་ལུས་ཕྲ་མ་ཁྱོད་ཉིད་དང༌། དེ་ལས་བྱུང་བའི་པདྨ་བཞིན་དུ་དེའི་གདོང་དང༌། སྦྲང་རྩི་སྤྱོད་པ་སྟེ་བུང་བས་བཞིན་དུ་ནི། འདོད་ལྡན་
བདག་གིས་འཐུངས་ཤིང་འཐུངས་ཤིང་རྩེས་སོ་ཞེས་བཞིན་སྒྲ་དུ་མ་དང༌། འཐུངས་པའི་སྐད་དོད་ཡཾ་ཨཾ་མཐའ་ཅན་དང༌། རྩེས་པའི་སྐད་དོད་ཨ་ར་མྱ་ཏ་འབྲེལ་ལོ། །སུམ་ཅུ་པ་ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ནི། དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཉེར་བཀོད་
ནས། །དེ་ཡི་ཆོས་མཐུན་རབ་བཀོད་པ། །མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཅན། །ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ཡིན་དཔེར། །བརྗོད་བྱའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཉེ་བར་བཀོད་ནས། དེའི་ཆོས་མཐུན་གྱི་དཔེ་ཞིག་ཕྱིས་རབ་ཏུ་བཀོད་པས་དེ་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
ཤུགས་ལས་རྟོགས་པ་ཅན་དེ་ནི་ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད་ན། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེས་གྱུར་ཀྱང༌། །ད་ལྟ་ཁྱོད་འདྲ་གཅིག་
ཀྱང་མེད། །ཡོངས་འདུ་དག་ལ་རྐང་འཐུང་ནི། །གཉིས་པ་ངེས་པར་ཡོད་མ་ཡིན། །སྔོན་རབས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཀྱང༌། སྔོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཁྱོད་འདྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། ལྷའི་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ལ་འགྲན་ནུས་པའི་རྐང་པས་འཐུང་བ་སྟེ་ལྗོན་ཤིང་གཉིས་པ་ཡང་ངེས་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
སོ་གཅིག་པ་མཚུངས་སྦྱོར་གྱི་དཔེ་ནི། ལྷག་པས་དམན་པ་བྱ་བ་ཡི། །ཆོ་ག་
གཅིག་ལ་རབ་བསྡུས་ནས། །གང་སྨྲས་དེ་ནི་མཚུངས་པ་དག །སྦྱོར་བའི་དཔེ་རུ་

137

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཤད་དེ་དཔེར། །དཔེ་ལྷག་པས་དོན་དམན་པ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་བསྡུས་ནས། གང་དུ་སྨྲས་པ་དེ་ནི་བྱ་བ་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པར་བྱས་པས། མཚུངས་པ་དག་སྦྱོར་བའི་དཔེ་རུ་བཤད་དེ་དཔེར་ན།
པུ་ལོ་མ་དགྲ་མཐོ་རིས་དང༌། །ཁྱོད་ནི་ས་སྲུང་མེལ་ཚེ་བྱེད། །དེ་ཡིས་དྲེགས་ལྡན་ལྷ་མིན་དང༌། །ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཡི་བདག་པོ་འཇོམས། །ལྷ་མ་ཡིན་པུ་ལོ་མ་ཞེས་
པའི་དགྲ་བོ་བརྒྱ་བྱིན་ནི་མཐོ་རིས་ལྷའི་གནས་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་
བསྲུང་བའི་ཕྱིར་མེལ་ཚེ་བྱེད་ལ། བརྒྱ་བྱིན་དེས་དྲེགས་ལྡན་ལྷ་མིན་གྱི་བདག་པོ་
དང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་མིའི་བདག་པོ་གཞན་འཇོམས་པར་བྱེད་ཅེས། རང་སྡེ་བསྲུང་ཞིང་
གཞན་སྡེ་འཇོམས་པའི་བྱ་བ་བརྒྱ་བྱིན་དང་གཅིག་པར་བསྡུས་པའོ། །
སོ་གཉིས་པ་རྒྱུའི་དཔེ་ནི། རྒྱལ་པོ་མཛེས་པས་ཟླ་བ་དང༌། །གཟི་བྱིན་གྱིས་

ནི་ཉི་མ་དང༌། །བརྟན་པས་རྒྱ་མཚོའི་རྗེས་སུ་བྱེད། །ཅེས་པ་འདི་ནི་རྒྱུ་དཔེར་དྲན། །རྒྱལ་པོ་མཛེས་པའི་རྒྱུས་ཟླ་བ་དང༌། གཟི་བྱིན་ཆེ་བའི་རྒྱུས་ཉི་མ་དང༌། ཟབ་ཅིང་བརྟན་པའི་རྒྱུས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཏིང་མི་གཡོ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཧེ་ཏུ་རྒྱུ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་དང༌། གཏན་ཚིགས་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་ཀྱང༌། བཀས་བཅད་
འབྲིང་པོར་བཤད་པ་བཞིན་འདིར་རྒྱུ་སྟེ། མཛེས་པ་སོགས་རྒྱུ་བཀོད་ནས་མཚུངས་པར་བསྒྲུབས་པས། རྒྱུའི་དཔེ་ཞེས་དྲན་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་སྐྱོན་ཡོན་གྱི་དམིགས་ཕྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པ་
དང༌། དམིགས་བསལ་སྐྱོན་དུ་བརྩི་བའོ། །
དང་པོ་ནི། བློ་ལྡན་མི་དགེས་མེད་གང་ལ། །ངེས་པར་དཔེ་ཡི་སྐྱོན་དག་ནི། །ཐ་

138

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དད་རྟགས་དང་ཚིག་ལ་མེད། །དམན་དང་ལྷག་པ་ཉིད་ལའང་མེད། །མ་ནིང་འདི་འགྲོ་བུད་མེད་བཞིན། །བུད་མེད་འདི་སྨྲ་སྐྱེས་པ་བཞིན། །བདག་གི་གྲོགས་འདི་སྲོག་རྣམས་བཞིན། །རིག་པ་རྣམས་སྒྲུབ་ནོར་བཞིན་ནོ། །ས་གཞི་སྐྱོང་བ་ཁྱོད་བཞིན་དུ། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་མཛེས། །ཚ་ཟེར་ཅན་གྱི་ནུས་པ་ལ། །མི་བདག་གཟི་ཡིས་འགོང་བར་ནུས། །ཞེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས། །སྐལ་བཟང་ནམ་ཡང་གཏོང་མིན་ཉིད། །
སྙན་ངག་སྨྲ་བ་བློ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་མི་དགེས་པ་མེད་པའི་ཚིག་གང་ཞིག་ལ།
ངེས་པར་དཔེའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་པ་དག་ནི། ཐ་དད་པའི་རྟགས་དང༌། ཐ་དད་པའི་ཚིག་དང༌། དཔེ་དམན་ལྷག་གི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ལ་ཡང་མེད་དོ། །མ་ནིང་འདིའི་འགྲོ་ཚུལ་བུད་མེད་བཞིན་དུ་མཛེས་ལ། བུད་མེད་འདིའི་སྨྲ་བ་ནི། སྐྱེས་པ་བཞིན་སྤོབས་པར་སྨྲའོ་ཞེས་རྟགས་ཐ་དད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། བདག་གི་གྲོགས་འདི་ཚེ་རབས་དུ་མའི་སྲོག་རྣམས་བཞིན་ཕངས་ལ། རིག་པའི་གནས་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གཅིག་ཚིག་དང་མང་ཚིག་ཐ་དད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་དང༌། ས་གཞི་སྐྱོང་བའི་མིའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཉིད་བཞིན་དུ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པར་མཛེས་སོ་ཞེས་དཔེ་དམན་པ་དང༌། ཚ་ཟེར་ཅན་ཉི་མའི་ནུས་པ་ལ་མི་བདག་གི་གཟི་བརྗིད་ཀྱིས་

འགོང་བར་ནུས་ཞེས། དཔེ་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ། །བརྗོད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ནི། ལེགས་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ནམ་ཡང་གཏོང་བ་མིན་པ་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་སྐྱོན་དུ་བརྩི་བ་ནི། སྦྱོར་བ་འགའ་ལ་ངག་རིགས་
རྣམས། །མི་དགེས་པ་ཡོད་ཇི་ལྟར་ན། །ངང་མོ་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་དཀར། །མཚོ་རྣམས་བཞིན་དུ་མཁའ་དྲི་མེད། །ཁྱི་བཞིན་དཔའ་བོ་རྗེ་ལ་གུས། །ཉི་མ་བཞིན་དུ་མེ་ཁྱེར་

139

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གསལ། །འདི་འདྲ་སྤངས་ཏེ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །རྒྱུ་ཡང་འདིར་ནི་བསམ་པར་བྱོས། །ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་འགའ་ལ་སྙན་ངག་རིག་པ་རྣམས་མི་དགེས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེ་ཇི་ལྟར་ན་རྐང་པ་དང་པོ་རྟགས་དང༌། གཉིས་པ་ཚིག་དང༌། གསུམ་པ་དཔེ་དམན་པ་དང༌། བཞི་པ་དཔེ་མཆོག་སྟེ་སྦྱར་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་ཐོས་པ་ཙམ་ན་མི་མཛེས་པའི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བ་སྤངས་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་ཡང་དུས་འདིར་བསམ་པར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་སོ། །
བཞི་པ་མཚུངས་གསལ་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་
འདི་དག་ཤོང་དཔང་སོགས་ཀྱིས་སཾ་སྐྲ་ཏའི་སྐད་དུ་སོར་བཞག་པ་མང་ཞིང༌། གྲངས་
དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་བྱས་ལ། ཕྱིས་སྒྲ་པ་སངྒྷ་ཤྲཱིས་རྫོགས་པར་བསྒྱུར་ཞིང་གྲངས་
ཀྱང་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔར་བཤད་དེ་ཕྱི་རབས་པའི་མིག་ལྟ་བུར་གྱུར། དེ་ལ་སྡེ་ཚན་བཞི་སྟེ། དཔེ་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉེར་གཉིས། འདྲ་བའི་དོན་གསལ་བ་བཅོ་བརྒྱད། དཔེ་རྒྱན་གསལ་བྱེད་བཅོ་ལྔ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་བཅུ་རྣམས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་དང་པོ་ནི།
བཞིན་ལྟར་ལྟ་བུ་ཇི་ལྟར་སྒྲ། །མཐུན་མཚུངས་ཡང་དག་མཚུངས་དང་མཉམ། །ཡང་དག་གསལ་དང་ངེས་པར་གསལ། །རབ་གསལ་གཟུགས་ཀྱི་ཟླ་བོ་
དང༌། །གཉེན་པོ་དང་ནི་དགྲ་ཟླ་དང༌། །སོ་སོར་རྟོག་དང་འགལ་དང་འདྲ། །བལྟ་བཅས་དང་ནི་བསླུ་བ་དང༌། །རིགས་མཐུན་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་དང༌། །ཞེས་ཏེ། བཞིན་དང༌། ལྟར་དང༌། ལྟ་བུ་དང༌། ཇི་ལྟར་དང༌། མཐུན་དང༌། མཚུངས་དང༌། ཡང་དག་མཚུངས་དང༌། མཉམ་དང༌། ཡང་དག་གསལ་དང༌། ངེས་པར་གསལ་དང༌། རབ་ཏུ་གསལ་དང༌། གཟུགས་ཀྱི་ཟླ་བོ་དང༌། གཉེན་པོ་དང༌། དགྲ་ཟླ་དང༌། སོ་སོར་རྟོག་དང༌། འགལ་དང༌།

140

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འདྲ་དང༌། བལྟ་དང༌། བཅས་དང༌། བསླུ་བ་དང༌། རིགས་མཐུན་པ་དང༌། རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་རྣམས་སོ། །
སྡེ་ཚན་གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་བརྙན་དང་ནི་སོ་སོར་སྡེབ། །གཟུགས་མཚུངས་མཉམ་དང་ཡང་དག་གཞལ། །མཚན་ཉིད་མཐུན་འདྲ་མཚུངས་པ་དང༌། །མཐུན་ཕྱོགས་དཔེར་བྱས་དཔེ་དང་རྟོག །དམན་དང་ཅུང་ཟད་དམན་སོགས་དང༌། །རབ་ཏུ་སྨྲ་དང་སོ་སོར་བཟློག །རིགས་མཐུན་མཉམ་བྱས་སྒྲ་དག་དང༌། །གང་ཡང་དམན་མིན་དོན་ཅན་ཚིག །ཅེས་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་དང༌། སོ་སོར་སྡེབ་དང༌། གཟུགས་མཚུངས་དང༌། གཟུགས་མཉམ་དང༌། ཡང་དག་གཞལ་དང༌། མཚན་ཉིད་མཐུན་དང༌། མཚན་ཉིད་འདྲ་དང༌། མཚན་ཉིད་མཚུངས་དང༌། མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། དཔེར་བྱས་དང༌། དཔེ་དང༌། རྟོག་དང༌། དམན་དང༌། ཅུང་ཟད་དམན་དང༌། རབ་ཏུ་སྨྲ་དང༌། སོ་སོར་བཟློག་དང༌། རིགས་མཐུན་དང༌། མཉམ་པར་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་

ཁོངས་སུ་ཆོས་ཐུན་མོང༌། གྲིབ་མ་ཐུན་མོང་སོགས་ཀྱང་བསྡུས་སོ། །
སྡེ་ཚན་གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་མཚན་མའི་གདོང་ཅན་སོགས། །འབྲུ་མང་པོ་ཡི་ཚིག་སྡུད་དང༌། །འགྲན་དང་རྒྱལ་དང་སྡང་བ་དང༌། །འཁུ་དང་མི་མཐུན་སྒྲོགས་པ་དང༌། །འཐབ་པ་དང་ནི་འཕྱ་བ་དང༌། །སྨ་འབེབས་བྱེད་དང་སྨད་པ་དང༌། །ཅོ་འདྲི་བ་དང་འགོག་པ་དང༌། །དགོད་དང་ཕྲག་དོག་མི་བཟོད་དང༌། །ཞེས་ཏེ། འབྲུ་མང་ཚིག་སྡུད་དང༌། འགྲན་དང༌། རྒྱལ་དང༌། སྡང་བ་དང༌། འཁུ་དང༌། མི་མཐུན་སྒྲོགས་པ་དང༌། འཐབ་པ་དང༌། འཕྱ་བ་དང༌། སྨ་འབེབས་བྱེད་དང༌། སྨད་པ་དང༌། ཅོ་འདྲི་བ་དང༌། འགོག་པ་དང༌། དགོད་དང༌། ཕྲག་དོག་དང༌། མི་བཟོད་ཅེས་པ་རྣམས་སོ། །

141

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྡེ་ཚན་བཞི་པ་ནི། དེ་ཡི་སྐལ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད་དང༌། །དེ་ཡི་མཛེས་པ་ཟུམ་བྱེད་དང༌། །དེ་དང་འགྲན་ལས་ཚར་གཅོད་དང༌། །དེ་དང་མཚུངས་ལས་ལྷག་པར་མཛེས། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་རྐང་འཇོག་དང༌། །དེ་ཡི་ནུས་པ་ལ་འཇུག་དང༌། །དེ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་རྗེས་སུ་འཆིང༌། །དེ་ཡི་ངང་ཚུལ་དེ་འགོག་དང༌། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅེས་པའི། །སྒྲ་རྣམས་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་པ་དེའི་སྐལ་བཟང་འཕྲོག་བྱེད་དང༌། མཛེས་པ་ཟུམ་བྱེད་དང༌། འགྲན་ལས་ཚར་གཅོད་དང༌། མཚུངས་ལས་ལྷག་པར་མཛེས་དང༌། རྗེས་སུ་རྐང་འཇོག་དང༌། ནུས་པ་ལ་འཇུག་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་དང༌། རྗེས་སུ་འཆིང་དང༌། ངང་ཚུལ་དེ་འགོག་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅེས་པ་རྣམས་ཏེ། སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གསལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་ལོགས་སུ་གསལ་ལོ། །འདིར་མ་བརྗོད་པ། ཆ་དང༌། གྲོགས་དང༌། སྤུན་ཟླ་དང༌། མཐོང་དང༌། ཐོས་དང༌། དྲན་དང༌། རེག་དང༌། ཕམ་དང༌། སྙེག་དང༌། འཛེགས་དང༌། སེམས་པ་སོགས་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབྱུང་བའང་མཚོན་པར་ནུས་སོ། །

གཟུགས་རྒྱན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད། དཔེ་གཟུགས་ཀྱིས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་

ནི། ཐ་དད་སྣང་མིན་གྱུར་པ་ཡི། །དཔེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཅན་འདོད་དཔེར། །དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་མིན་པར་གཞི་མཐུན་དུ་བསྡུས་ཤིང༌། གཅིག་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པར་གྱུར་པའི་དཔེ་དེ་ཉིད་ནི། ངོ་བོ་ཅན་ནམ། གཟུགས་ཅན་ནམ། ཚུལ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཀྱང་འདོད་དོ། །

142

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པ་རྣམ་གྲངས་ཉི་ཤུ་ལས། དང་པོ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། དཔུང་པ་འཁྲི་ཤིང་ལག་པ་ནི། །པདྨ་སོར་མོ་ཡལ་འདབ་བོ། །དཔུང་པ་འཁྲི་ཤིང་དང༌། ལག་པ་པདྨ། སོར་མོ་ཡལ་འདབ་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ཅིང༌། འདི་
དག་གི་བར་དུ། དཔུང་པའི་ཞེས་སོགས་དྲུག་སྒྲ་ཐོབ་ཀྱང༌། ཀ་ལཱ་པར། གཞི་མཐུན་པ་ཡི་ཚིག་དག་ནི། །ལས་འཛིན་བྱེད་པར་རྣམ་ཤེས་བྱ། །ཞེས་ལས་འཛིན་ནམ་ཁྱད་
པར་གྱི་བསྡུ་བས་རྣམ་དབྱེ་རྣམས་བསྡུས་པའོ། །
གཉིས་པ་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་སོར་མོ་རྣམས། །ཡལ་འདབ་སེན་མོའི་འོད་ཟེར་ནི། །མེ་ཏོག་ཏུ་གྱུར་དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ། །ཁྱེད་
ནི་ངེད་ལ་མངོན་སུམ་རྒྱུ། །ཞེས་པ་འདི་ནི་མ་བསྡུས་ཏེ། །སྔ་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་སོར་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཡལ་འདབ། སེན་མོའི་འོད་ཟེར་ནི་མེ་
ཏོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཛེས་མ་དཔྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཁྱོད་ནི། ངེད་ཀྱི་མིག་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་
རྒྱུའོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱིས་པས་མ་བསྡུས་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་སྔ་མ་
བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
གསུམ་པ་བསྡུས་ཤིང་མ་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། བཞིན་ཟླ་འཛུམ་པའི་ཟླ་འོད་ནི། །གཟུགས་ཅན་བསྡུས་ཤིང་མ་བསྡུས་པའོ། །བཞིན་རས་ཀྱི་ཟླ་བ་དྲུག་སྒྲ་
ཕྱིས་ནས་བཞིན་ཟླ་ཞེས་བསྡུས་ལ། །འཛུམ་པའི་ཟླ་འོད་ནི་མ་བསྡུས་པས། གཟུགས་ཅན་བསྡུས་ཤིང་མ་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
བཞི་པ་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ནི། སོར་མོ་དམར་བའི་འདབ་ཕྲེང་དང༌། །སེན་མོའི་འོད་ཀྱི་གེ་སར་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་འདམ་སྐྱེས་ནི། །ས་སྐྱོང་

143

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་འཛིན། །སོར་མོ་རབ་ཏུ་དམར་བའི་འདབ་མའི་ཕྲེང་བ་དང༌། སེན་
མོའི་འོད་ཀྱི་གེ་སར་གསལ་བ་ཅན། མིའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་འདམ་སྐྱེས་ཏེ་
པདྨ་འདི་ནི་ས་གཞི་སྐྱོང་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ཅོད་པན་གྱི་ཚུལ་དུ་འཛིན་ནོ། །
དེའི་དོན་བཤད་པ། སོར་མོ་ལ་སོགས་འདབ་སོགས་དང༌། །རྐང་པ་པདྨ་ཉིད་
བྱས་ནས། །དེ་འོས་གནས་སུ་རྣམ་བཀོད་པ། །འདི་ནི་མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ནོ། །སོར་མོ་དང་སོགས་ཀྱིས་སེན་མོའི་འོད་ནི། འདབ་མ་དང༌། གེ་སར་དུ་བྱས་ལ།
རྐང་པ་པདྨ་ཉིད་དུ་བྱས་ནས། དེ་གཟུང་བར་འོས་པའི་གནས་སྤྱི་བོར་རྣམ་པར་
བཀོད་པ་འདི་ནི། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཀུན་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས། མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
ལྔ་པ་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་ནི། གཏུམ་མོ་གློ་བུར་ཉིད་དུ་ནི། །ཁྱོད་གདོང་མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་གཡོ། །རྔུལ་གྱི་ཆུ་ཡི་ཐིགས་པ་ཡི། །དོག་པ་མུ་ཏིག་འོད་ཅན་
འཛིན། །ཀྱེ་གཏུམ་མོ་ཞེས་བུད་མེད་ཁྲོ་བ་ཅན་ལ་བོད་ནས། རྐྱེན་མེད་གློ་བུར་ཉིད་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་མཆུའི་ཡལ་འདབ་འདར་ཞིང་གཡོ་ལ། །རྔུལ་གྱི་ཆུའི་ཐིགས་པའི་དོག་
པ་མུ་ཏིག་གི་འོད་ཅན་ཀྱང་འཛིན་ནོ། །
དེ་བཤད་པ་ནི། འདིར་ནི་རྔུལ་ཆུ་དོག་པར་བྱས། །མཆུ་ཡང་ཡལ་འདབ་ཉིད་
བྱས་ཀྱི། །གདོང་ནི་རྣམ་པ་གཞན་མ་བྱས། །དེ་ཕྱིར་ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་
ནོ། །སྐབས་འདིར་ནི་རྔུལ་ཆུ་དོག་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་དང༌། མཆུ་ཡལ་འདབ་ཀྱི་གཟུགས་

ཉིད་དུ་བྱས་ཀྱི། ཁྱད་གཞི་གདོང་ནི་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་གཟུགས་སུ་མ་བྱས་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཆ་ཤས་གཟུགས་ཅན་ནོ། །

144

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དྲུག་པ་ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། གདོང་པའི་འདམ་སྐྱེས་སྨིན་འཁྱོག་ཅིང༌། །རྔུལ་གྱི་ཆུ་ནི་ཟག་པ་དང༌། །མིག་དག་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་འདི། །མྱོས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བར་བྱེད། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པའི་འདམ་སྐྱེས་ཏེ་པདྨ། སྨིན་མ་
འཁྱོག་ཅིང༌། རྔུལ་གྱི་ཆུ་ཐིགས་པ་ནི་ཟག་པ་དང༌། མིག་དག་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་འདིས་ཆགས་པས་མྱོས་པའི་གནས་སྐབས་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །
དེ་བཤད་པ་ནི། འདིར་ནི་གདོང་པའི་ཆ་ཤས་དག །རྣམ་འགྱུར་མ་བྱས་གདོང་པ་ཉིད། །པདྨར་བཀོད་བྱས་དེས་ན་འདི། །ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །འདིར་
ནི་གདོང་པའི་ཆ་ཤས་སྨིན་མ་དང༌། རྔུལ་ཆུ་དང༌། མིག་དག་རྣམ་འགྱུར་ཏེ་གཟུགས་སུ་མ་བྱས་ལ། ཆ་ཤས་ཅན་གདོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་པདྨའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པར་བྱས་པ་དེས་ན། འདི་ནི་ཆ་ཤས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བདུན་པ་ཡན་ལག་གཅིག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། མཛེས་མ་མྱོས་པའི་མཁུར་ཚོས་དམར། །མིག་གི་ཨུཏྤལ་དམར་པོ་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་སྐྱེ་བོ་ནི། །འདིར་
ཡང་དམར་བའི་རང་བཞིན་བྱས། །འདི་ནི་ཡན་ལག་གཅིག་གཟུགས་ཅན། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་གཉིས་སོགས་ཀྱི། །ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ། །མཛེས་མ་ཞེས་
བོད་ནས། ཆགས་པས་མྱོས་པའི་མཁུར་ཚོས་དམར་ཞིང་མིག་གི་ཨུཏྤལ་དམར་པོ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བ་དག་གིས། ཆགས་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་
བོ་འདི་ཡང་མྱོས་ཏེ་དམར་བའི་རང་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །འདི་ནི་ཡན་ལག་མིག་ཁོ་ན་གཟུགས་སུ་བཀོད་པས་ཡན་ལག་གཅིག་གཟུགས་ཅན་དང༌། དེ་ལྟར་འདིའི་རིགས་
ཀྱིས་ཡན་ལག་གཉིས་གསུམ་སོགས་ཀྱང་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཡང༌།

145

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལྡན་དང་མི་ལྡན་ཐ་དད་བྱེད། །ཅེས་མིང་མཉམ་དུ་བསྟན་པའོ། །
བརྒྱད་པ་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། གདོང་ནི་འཛུམ་པའི་མེ་ཏོག་འབར། །གཡོ་བའི་མིག་གི་བུང་བ་ཅན། །ཞེས་པ་མེ་ཏོག་བུང་བ་དག །འགྲོགས་པས་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་ནས་འཛུམ་པའི་འོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འབར་
བ་ལ། གཡོ་ཞིང་འཕྲུལ་བའི་མིག་གི་བུང་བ་ལྡན་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་མེ་ཏོག་དང་བུང་བ་དག་འགྲོགས་པར་འོས་ཤིང་ལྡན་པས་ན་ལྡན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
དགུ་པ་ལྡན་མིན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། གདོང་འདི་འཛུམ་གཤེར་ཟླ་འོད་དང༌། །སྣུམ་པའི་མིག་གི་ཨུཏྤལ་ཅན། །ཟླ་འོད་ཨུཏྤལ་མི་ལྡན་པས། །ལྡན་མིན་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་འདི་ཉིད་འཛུམ་དཀར་གྱི་བདུད་རྩིས་གཤེར་བའི་ཟླ་
འོད་དང༌། མཐིང་ཞིང་སྣུམ་པའི་མིག་གི་ཨུཏྤལ་ཅན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་ཟླ་འོད་ཀྱིས་

ཨུཏྤལ་ཟུམ་པར་བྱེད་ཀྱི། མཛེས་པ་མི་ལྡན་པས། ལྡན་མིན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་པ་མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་
རྣམས། །གཟུགས་བྱས་གཟུགས་སུ་མ་བྱས་ལ། །བརྟེན་པས་མི་མཉམ་པ་ཞེས་པའི། །གཟུགས་ཅན་མཛེས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །ཡན་ལག་ཅན་གདོང་ལྟ་བུ་དང༌། ཡན་ལག་སྨིན་མ་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་གཟུགས་སུ་བྱས་ལ། འགའ་ཞིག་གཟུགས་སུ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་པས། རྐང་པ་འཐེང་འགྲོས་ལྟ་བུར་མི་མཉམ་པ་དེ་ནི་དེའི་མིང་ཅན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་ན།
མྱོས་པའི་མཁུར་ཚོས་རབ་དམར་ཞིང༌། །སྨིན་མའི་འཁྲི་ཤིང་གར་བྱེད་པ། །ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བ་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གཞོམ་པར་

146

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ནུས། །ལང་ཚོས་མྱོས་པའི་མཁུར་ཚོས་རབ་ཏུ་དམར་ཞིང་ཞེས་ཡན་ལག་རྐང་པ་དང་པོ་གཟུགས་སུ་མ་བྱས་ལ། སྨིན་མ་འཁྲི་ཤིང་དང་དེ་ཡང་གར་བྱེད་པ་པོའི་གཟུགས་སུ་བྱས་ཤིང༌། དེ་ལྡན་གྱི་གདོང་ཟླ་བ་དང༌། དེ་ཡང་ཡིད་སྲུབས་ཏེ་འདོད་
ལྷའི་གཟུགས་སུ་བྱས་པས། ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་སུ་འཕར་མར་ཡང་བྱས་ཏེ། དེས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གཞོམ་པར་ནུས་ཞེས་གཟུགས་སུ་མ་བཀོད་པས། མི་མཉམ་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་གཅིག་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། འཕྲོག་བྱེད་རྐང་པ་ཛཧྣུའི། །བུ་མོའི་ཆུ་གོས་རྩེ་ལ་བཏགས། །ལྷ་མིན་དོགས་མེད་ལྷ་དགའ་བའི། །དགའ་སྟོན་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །འཕྲོག་བྱེད་དེ་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་གི་རྐང་པ། དྲང་སྲོང་ཛུཧྣུའི་བུ་མོ་གངྒཱའི་ཆུ་གོས་སུ་བྱས་པ་དེའི་རྩེ་ལ་བཏགས་ཤིང་བཀོད་པ་ན། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འཇིགས་པའི་དོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས། ལྷ་རྣམས་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་བསྒྲེང་བའི་རྒྱལ་མཚན་འདི་ཉིད་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་ཤིས་པ་བརྗོད་པའོ། །འདི་ནི་ཁྱབ་འཇུག་གིས་ལྷ་མིན་བཅོམ་པའི་བྱ་དགར། མི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གངྒཱ་འདི་ཉིད་ཞབས་བསིལ་དུ་བཞག་པའོ་ཞེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཞིག་ཏོག་གི་ཁྱད་པར་གྱི། ཚོགས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་འདི་འདྲ་བ། །དེ་ནི་རྐང་པ་ལ་བཀོད་འདི། །ཁྱད་པར་དང་བཅས་གཟུགས་ཅན་ནོ། །སྤྱིར་རྒྱལ་མཚན་ནམ་ཏོག་གི་
ཁྱད་པར་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མཆོག་ཏུ་གྲགས་པ་ཞིག་འགོད་པ་ལ། གང་ཞིག་འདིར་ཏོག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་དངོས་པོ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་འདི་འདྲ་བ་དེ་ནི། ཁྱབ་
འཇུག་གི་རྐང་པ་དམའ་ཤོས་དེ། ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་གནས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ཏུ་

147

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཀོད་པ་འདིས། དགོས་པའམ་བྱ་བ་ལྷག་པར་འགྲུབ་པ་ནི། ཁྱད་དུ་ཐོན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པས། ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་གཉིས་པ་འགལ་བའི་གཟུགས་ཅན་ནི། པདྨ་རྣམས་ནི་མི་འཛུམ་ཞིང༌། །ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་མི་འགྲོ་བ། །ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བས་བདག་གི་ནི། །སྲོག་རྣམས་འཕྲོག་པ་ཉིད་དུ་འབད། །པདྨ་རྣམས་ནི་མི་འཛུམ་སྟེ་ཟུམ་པར་མི་བྱེད་ལ། ནམ་མཁའི་ངོས་ལ་ཡང་མི་འགྲོ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་ཟླ་བ་འདིས། བདག་གི་ནི་སྲོག་རྣམས་
འཕྲོག་པའི་ཆེད་དུ་འབད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཟླ་བའི་བྱ་བ་བྱ་མིན་དང༌། །གཞན་གྱི་བྱ་བ་བྱ་བ་འདིར། །ཡང་དག་བསྟན་ཏེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འགལ་བ་ཞེས་
པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཟླ་བའི་བྱ་བ་པདྨ་ཟུམ་པ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ནི་བྱ་བ་མིན་ཏེ་མི་བྱེད་ལ། གཞན་གྱི་སྟེ་མཚོན་ཆའི་བྱ་བ་སྲོག་འཕྲོག་པ་འདིར་བྱ་བར་ཡང་
དག་པར་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། འགལ་བ་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུའི་གཟུགས་ཅན་ནི། ཁྱོད་ནི་ཟབ་པས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། །བརླིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལ་འདོད་པ་ནི། །སྟེར་ཕྱིར་དཔག་བསམ་

རྐང་འཐུང་ངོ༌། །མིའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ནི་ཟབ་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྟེ། བརླིང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་རི་བོ་མཆོག་རབ་ཡིན། འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལ་འདོད་པ་སྟེར་བའི་ཕྱིར་དཔག་

བསམ་རྐང་འཐུང་སྟེ་ཤིང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། འདི་ནི་ཟབ་པ་ལ་སོགས་པའི། །རྒྱུ་རྣམས་དག་གིས་རྒྱ་མཚོ་རི། །དཔག་བསམ་ཤིང་ཡང་བྱེད་པས་ན། །འདི་ནི་རྒྱུ་ཡི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །འདིར་ཟབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་དག་གིས། རྒྱ་མཚོ་དང༌། རི་དང༌། དཔག་བསམ་ཤིང་དུ་ཡང་སྐྱེས་བུ་དེ་འགོད་པར་བྱེད་པས་ན།

148

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འདི་ནི་རྒྱུའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་བཞི་པ་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནི། གྲོགས་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པད་ནི། །རཱ་
ཛ་ཧཾ་སས་ཉེར་སྤྱད་འོས། །དྲི་ཞིམ་བུང་བས་དོན་གཉེར་འོས། །ཞེས་པ་སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཀ་གྱཻྲོགས་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་པདྨ་མཚར་སྡུག་ཅན་འདི་ནི། ཕལ་
པས་སྤྱད་པར་འོས་པ་མིན་ཏེ། རཱ་ཛ་ཧཾ་ས། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང༌། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། གདོང་མི་བདག་དང༌། པདྨ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོས་ཉེར་སྤྱད་དུ་འོས་སོ་ཞེས་སྒྲ་སྦྱར། གཉིས་ཀ་དྲི་ཞིམ་པ་ནི་བུང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་
བར་འོས་ཞེས་དོན་སྦྱར་ཏེ། རྐང་པ་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང༌། ཕྱི་མ་དག་སྦྱར་བ་

ལྷན་ཅིག་པས། སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །གཙོ་བོ་དང་ནི་ཕལ་པ་ལ། །ཆོས་མཐུན་ཆོས་མི་མཐུན་མཐོང་བས། །དཔེ་དང་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་པའི། །གཟུགས་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དཔེར། །གཙོ་བོ་ནམ་མཁའི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་དཔེ་དང༌། ཕལ་པ་གདོང་གི་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་དཔེ་ཅན་གྱི་སྟེང་ན། ཆོས་མཐུན་པ་ཡང་མཐོང་བས་དཔེ་དང༌། ཆོས་མི་
མཐུན་པ་ཡང་མཐོང་བས་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །
བཅོ་ལྔ་པ་དཔེའི་གཟུགས་ཅན་ནི། །མྱོས་པས་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་ཡིས། །བཀབ་པ་བཞིན་གྱི་ཟླ་བ་འདི། །འཆར་ཀའི་དམར་བ་ཕུན་ཚོགས་པའི། །ཟླ་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲན། །འདོད་མྱོས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་དམར་བའི་མདངས་གསལ་བས་བཀབ་པ་བཞིན་རས་
ཀྱི་ཟླ་བ་འདི། །འཆར་ཀའི་དམར་འོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཟླ་བ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་འགྲན་ནོ་ཞེས་བཏགས་པ་གདོང་ཟླ་བའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་དེས་གཙོ་བོ་ནམ་མཁའི་ཟླ་བ་ལ་

149

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འགྲན་ཞེས། མཚུངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །དཔེའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །བཅུ་དྲུག་པ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཟླ་བ་
དང༌། །བདག་གིས་ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བ་འཐུངས། །འདི་ནི་གང་བ་མ་ཡིན་ཡང༌། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའི་ཟླ་བ་བདུད་རྩིའི་རང་
བཞིན་ཉིད་འཐུངས་ལ། བདག་གིས་ནི་ཁྱོད་གདོང་གི་ཟླ་བའི་མཛེས་པ་ངོམས་པར་འཐུངས་སོ། །ཟླ་བ་དངོས་འདི་ནི་མར་ངོ་ལ་འགྲིབ་པས་གང་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ལ།
གདོང་གི་ཟླ་བ་འདི་ནི་རྟག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའོ་ཞེས་ཆོས་མི་མཐུན་པ་སོ་
སོར་འབྱེད་པས། ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་བདུན་པ་འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནི། མཛེས་མ་ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བས་
ནི། །འདི་ལྟར་གཞན་དག་གདུང་བྱེད་པ། ཟླ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་མིན་ཞེས། །འདི་ནི་འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གི་ཟླ་བ་འདིས་ནི། འདི་ལྟར་
འདོད་ལྡན་གཞན་དག་གདུང་བས་སྲེག་པར་བྱེད་པས། ཟླ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞེས། ཟླ་བ་ཡིན་པ་འགོག་པ་འདི་ནི། འགོག་པའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ནོ། །བཅོ་བརྒྱད་པ་མཉམ་འཇོག་གཟུགས་ཅན་ནི། གཏུམ་མོ་ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བས་
ཀྱང༌། །བརྩེ་བ་མེད་པར་བདག་སྲེག་པ། །བདག་གི་སྐལ་བ་ཉིད་ཀྱིའང་སྐྱོན། །ཞེས་
འདི་མཉམ་འཇོག་གཟུགས་ཅན་ནོ། །མཆོག་ཏུ་ཞི་ཡང་མཛེས་ཕུལ་ཆེ་བས་གདུང་བའི་ཕྱིར། གཏུམ་མོ་ཞེས་བོད་དེ། ཁྱོད་གདོང་གི་ཟླ་བ་དགའ་བར་འོས་པས་ཀྱང༌། བརྩེ་བ་མེད་པར་ཆགས་པའི་མེས་བདག་སྲེག་པ་འདི་ནི། ཟླ་བའི་བྱེད་ལས་མིན་པར་མ་ཟད། བདག་གི་སྐལ་བ་ངན་པ་ཉིད་ཀྱིའང་སྐྱོན་ནོ་ཞེས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་

150

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མཉམ་དུ་འཇོག་པ་འདི། མཉམ་འཇོག་གཟུགས་ཅན་ནོ། །
བཅུ་དགུ་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། ཁྱོད་གདོང་འདམ་སྐྱེས་དོ་ར་
འདིར། །སྨིན་མའི་འཁྲི་ཤིང་གར་མཁན་མ། །རོལ་སྒེག་དགའ་བས་གར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན། །ཀྭ་ཡེ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་འདམ་སྐྱེས་ཏེ་
པདྨ་དང༌། དེ་ཡང་དོ་ར་སྟེ་གར་གྱི་ས་གཞིའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར། སྨིན་མ་
འཁྲི་ཤིང་དང༌། དེ་ཡང་གར་མཁན་མའི་གཟུགས་སུ་འཕར་མར་བཀོད་དེ། རོལ་སྒེག་དང་བཅས་ཤིང་དགའ་བས་གར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ། གཟུགས་ཅན་
གྱི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཉི་ཤུ་པ་བསྙོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ནི། འདི་ནི་གདོང་
མིན་འདི་པདྨ། །འདི་དག་མིག་མིན་བུང་བ་འོ། །འདི་རྣམས་གེ་སར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་
ཀྱི་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མིན། །མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་མིན་གྱི་མེ་ཏོག་
པདྨ་ཡིན་ལ། ཨུཏྤ་ལའི་རྣམ་པ་ཅན་འདི་དག་མིག་མ་ཡིན། བུང་བ་ཡིན་ཞིང་དཀར་བའི་ཕྲེང་བ་འདི་རྣམས་གེ་སར་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་སོའི་འོད་ཟེར་ནི་མིན་ནོ། །དེ་
བཤད་པ་ནི། གདོང་ལ་སོགས་པ་ཉིད་བཟློག་སྟེ། །པདྨ་ལ་སོགས་གཟུགས་བྱས་པས། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་འཕགས་གསལ་བྱེད་པ། །དེ་ཉིད་བསྙོན་དོར་གཟུགས་ཅན་ནོ། །གདོང་དང༌། ལ་སོགས་པའི་མིག་དང༌། སོའི་འོད་ཟེར་ཏེ། གསུམ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་བཟློག་སྟེ། དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྙོན་ནས། པདྨ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་སུ་
རིམ་པར་བྱས་པས། མཛེས་ཆོས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་འཕགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་
ཉིད། བསྙོན་དོར་གཟུགས་ཅན་ནོ། །གསུམ་པ་དཔེ་གཟུགས་ཀྱིས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། གཟུགས་ཅན་དཔེ་ཡི་རྣམ་རྟོག་

151

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རྣམས། །མཐའ་ཡོད་མ་ཡིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བློ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་བསྟན། །མ་བརྗོད་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ཅན་དང་སྔར་བསྟན་པ་དཔེའི་རྒྱན་
གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ནི། ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བས་མཐའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་འདིར་བསྟན་ལ། མ་བརྗོད་པ་རྣམས་ནི་འདི་དག་གིས་མཚོན་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱའོ། །

གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། དབྱེ་བ་དཔེར་
བརྗོད། བསླབ་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།
རིགས་དང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རྫས། །ཚིག་གཅིག་ལ་ནི་གནས་པ་ཡིས། །གལ་ཏེ་ངག་ཀུན་ལ་ཕན་ན། །དེ་ནི་གསལ་བྱེད་དུ་བརྗོད་དཔེར། །རིགས་དང༌། བྱ་བ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང༌། རྫས་བཞི། ཐོག་མ་བར་མཐའ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚིག་གཅིག་ན་གནས་པ་དེ་ཡིས། གལ་ཏེ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་དེའི་ངག་གི་རྒྱུན་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་གསལ་བར་བྱེད་ན། དེ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་པར་བརྗོད་དེ་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་ལྔ། གནས་གསུམ་གྱི་གསལ་བྱེད། ཕྲེང་
བའི་གསལ་བྱེད། འགལ་དོན་གསལ་བྱེད། དོན་གཅིག་གི་གསལ་བྱེད། སྦྱར་བའི་གསལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ་ཡང༌། ཐོག་མ་དང༌། བར་དང༌། མཐའི་གསལ་བྱེད་གསུམ། ཐོག་མ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་རིགས་བརྗོད་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། ལྷོ་ཡི་རླུང་གིས་འཁྲི་ཤིང་གི །འདབ་མ་རྙིང་པ་ལྷགས་པར་བྱེད། །དུད་པའི་ལུས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་ཡང༌། །ཁེངས་པ་གསར་དུ་འཇོམས་པར་ནུས། །ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡའི་རླུང་

152

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བསིལ་བ་དག་གིས། འཁྲི་ཤིང་གི་འདབ་མ་རྙིང་པ་རྣམས་ས་ལ་ལྷགས་པར་བྱེད་
ཅིང༌། ལང་ཚོས་དུད་པའི་ལུས་ཅན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡང༌། མཛའ་བོར་མི་འདུད་པའི་ཁེངས་པ་གསར་དུ་འཇོམས་པར་ནུས་སོ་ཞེས་ལྷོ་རླུང་ཞེས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོག་མར་བརྗོད་པས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །
གཉིས་པ་བྱ་བ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། རྒྱུའོ་ཆུ་གཏེར་བཞི་ངོགས་
ཀྱི། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སོ་ཅན་ཏེ། །ཁོར་ཡུག་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཀུནྡའི་འོད། །རྒྱུའོ་ཤར་ལྷོ་ནུབ་བྱང་གི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་བཞིའི་ངོགས་སམ།
འགྲམ་གྱི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་སོ་ཅན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །གང་ཞེ་
ན། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ས་སྲུང་བུ་དང་པདྨ་དཀར། །གཡོན་འབྲེལ་མིག་སྨན་ས་ལ་དགའ། །མེ་ཏོག་སོ་ཅན་ས་ཀུན་ལ། །ཆ་མཛེས་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་བརྒྱད། །ཅེས་
སོ། །ཁོར་ཡུག་ལྕགས་ཀྱི་རི་བོའི་ཁོངས་སུ་ཡང༌། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་ཏུ་
དཀར་བའི་གྲགས་པ་ཀུ་མུ་དའི་འོད་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ། །རྒྱུའོ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་ཐོག་མར་བརྗོད་པས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །
གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། སྔོ་བསངས་ཉིད་དོ་ཕྱོགས་
རྣམས་ནི། །དབྱར་སྐྱེས་སྤྲིན་གྱི་ཕྲེང་བ་ཡིས། །ས་ཡང་རྩྭ་སྔོན་གསར་པ་ནི། །ཤིན་
ཏུ་གཞོན་པའི་ཕྲེང་བས་སོ། །སྔོ་བསངས་ཉིད་དོ། །ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་རྣམས་ནི་དབྱར་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྲིན་སྔོན་གྱི་ཕྲེང་བས་སོ། །ས་གཞིའི་ཁྱོན་འདི་ཡང་རྩྭ་སྔོན་
པོའི་མྱུ་གུ་གསལ་བ་ནི། ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཞིང་འཇམ་པའི་ཕྲེང་བ་དག་གིས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁ་དོག་སྔོ་བསངས་ཐོག་མར་བརྗོད་པས་ངག་ཀུན་

153

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གསལ་བར་བྱས་སོ། །
བཞི་པ་རྫས་བརྗོད་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ནི། ཁྱབ་འཇུག་རྣམ་གནོན་ལ་གནས་པས། །དཱ་ནུའི་བུ་ཡི་འབྱོར་པ་དག །གང་དུ་བཏང་ཞིང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །ཕུན་

ཚོགས་གང་ན་གནས་པ་བླངས། །ཁྱབ་འཇུག་ཕ་རོལ་རྣམ་པར་གནོན་པ་ལ་གནས་པ་དེས། དཱ་ནུ་ཞེས་པ་སྦྱིན་མའི་བུ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་འབྱོར་པ་དག གང་དུ་མིང་མི་གྲགས་
པར་བཏང་ཞིང༌། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་ན་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བླངས་སོ་ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་རྫས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོག་མར་བརྗོད་པས་ངག་ཀུན་གསལ་
བའོ། །ཞེས་པ་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་བསྟན། །དེ་བཞིན་བར་དང་མཐའ་ཡི་ཡང༌། །ཚིག་དག་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ། །དེ་དག་འགའ་ཞིག་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་མ་ཐག་པས་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་བསྟན། དེ་བཞིན་བར་དང་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡང༌། ཚིག་གོང་མ་དག་བཞིན་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལས། དེ་དག་མཚོན་ཕྱིར་འགའ་

ཞིག་བརྗོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། རིགས་བརྗོད་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་
ནི། གར་བྱེད་ནི་ཙུ་ལ་ཕང་དུ། །གླུ་ཡང་ལེན་ནོ་མཇུག་སྒྲོ་ཅན། །དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་དག་ཀྱང༌། །ཆུ་འཛིན་ལ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད། །གར་བྱེད་དོ། །ཤིང་ནི་ཙུ་ལའི་ཕང་དུ་གླུ་ཡང་ལེན་ནོ། །དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་དག་ཀྱང་ཆུ་འཛིན་ལ་ནི་གཏོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བྱ་བ་གསུམ། བྱེད་པ་པོ། མཇུག་སྒྲོ་ཅན་ཞེས་རྨ་བྱའི་རིགས་བརྗོད་པ་བར་ན་ཡོད་པས་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །བྱ་བ་བརྗོད་པ་བར་གྱི་གསལ་བྱེད་ནི། དྲི་
བཞོན་དལ་བུས་འགྱུར་བྱེད་དེ། །ཟླ་བ་དག་ཀྱང་མེ་རུ་འགྱུར། །ཙནྡན་བྱུག་པ་ལྷུང་བ་ཡང༌། །མཚོན་ལྷུང་འཁྱམས་པ་རྣམས་ལའོ། །

154

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དྲི་བཞོན་ཏེ་རླུང་བསིལ་བ་དལ་བུར་ལྡང་བ་ནི་འགྱུར་བྱེད་དེ་ལན་ཚྭ་དང༌། ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་དག་ཀྱང་མེ་རུ་འགྱུར་ཞིང༌། ཧ་རི་ཙནྡན་བདར་བའི་བྱུག་པ་ལུས་ལ་ལྷུང་བ་ཡང༌། མཚོན་ལྷུང་བ་ལྟར་འདོད་གདུང་གི་ཚོར་བ་དྲག་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི། མགྲོན་པོ་བུད་མེད་དང་བྲལ་ཏེ་བྱེས་སུ་འཁྱམས་པ་རྣམས་ལའོ། །འགྱུར་ཞེས་པའི་བྱ་ཚིག་བར་ན་གནས་པས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །རིགས་བརྗོད་པ་མཐའི་གསལ་བྱེད་ནི། ཆུ་འཛིན་གྱིས་ནི་རབ་གཏོར་ཆུ། །ཁྱིམ་གྱི་གཙུག་ཕུད་ལྡན་པའི་ཚོགས། །གློག་གི་
ཐག་པ་གཡོ་བ་ཡང༌། །མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དག་གི་དཔུང༌། །ཆུ་འཛིན་ཏེ་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་

རབ་ཏུ་གཏོར་བའི་ཆུ་དང༌། ཁྱིམ་དུ་འཚོ་བའི་གཙུག་ཕུད་ལྡན་པ་རྨ་བྱའི་ཚོགས་གར་བྱེད་པ་དང༌། གློག་གི་ཐག་པ་ཁྱག་ཁྱུག་ཏུ་གཡོ་བ་ཡང་སྟེ། ཆགས་པའི་དྲན་པ་བསྐྱེད་པ་འདི་རྣམས་མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་ཏེ་འདོད་ལྷའི་དཔུང་ཡིན་ནོ། །མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་གྱི་

དཔུང་ཞེས་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་མཐའ་ན་ཡོད་པས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱེད་དོ། །བྱ་བ་བརྗོད་པ་མཐའི་གསལ་བྱེད་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཨུཏྤལ་རྣ་བ་ལ། །འདོད་པའི་མདའ་ནི་མདའ་
སྟན་ལ། །ངས་ཀྱང་སེམས་ནི་འཆི་བ་ལ། །
གསུམ་པོ་འདི་ནི་མཉམ་དུ་བྱས། གཞོན་ནུ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཨུཏྤལ་རྣ་བ་ལ་རྒྱན་དུ་

དང༌། འདོད་པའི་མེ་ཏོག་གི་མདའ་ནི་མདའ་བསྟན་ཏེ་གཞུ་ལ་དང༌། ངས་ཀྱང་སེམས་ནི་ཆགས་པས་བརྒྱལ་ཏེ། འཆི་བ་ལ་ཐུག་པའམ་བྱ་བ་གསུམ་པོ་ནི་མཉམ་དུ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་མཐར་ཡོད་པས་ངག་ཀུན་གསལ་བར་བྱས་སོ། །
གཉིས་པ་ཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། དཀར་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི་འོད་དཀར་
ཅན། །འཕེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་མདའ་ལྔ་པ། །དེས་ཀྱང་ཆགས་པ་ཆགས་པས་ཀྱང༌། །ན་

155

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཆུང་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་དཔལ། །ཚེས་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་ནི་འོད་དཀར་ཅན་
ཟླ་བའི་ཆ་ཤས་འཕེལ་ཞིང་གང་བར་བྱེད་ལ། ཟླ་བ་དེས་མདའ་ལྔ་པ་འདོད་ལྷའི་སྟོབས་དང༌། དེས་ཀྱང་ལང་ཚོ་ཅན་གྱི་ཆགས་པ་དང༌། ཆགས་པས་ཀྱང་ན་ཆུང་གི་
དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་འཁྲིག་པའི་དཔལ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །མདའ་ལྔ་ནི། གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་བྲམ་ཟེ་དཔལ་འཛིན་གྱིས། མྱོས་བྱེད་དང༌། རྨོངས་བྱེད་
དང༌། འདར་བྱེད་དང༌། ལྟུང་བྱེད་དང༌། བརྒྱལ་བྱེད་དེ་ལྔ་ལ་བཤད། སྣ་ཚོགས་གསལ་བར། འདོད་པའི་མདའ་ནི་ལྔ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་ཏུ་རྨོངས་བྱེད་བརྒྱལ་བར་བྱེད། །སྨྱོ་བྱེད་རྒོད་བྱེད་སྲེད་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཀཱ་མ་དྷེ་ནུར། སྨྱོ་བྱེད་དང༌། སྲེད་བྱེད་དང༌། ཀུན་ཏུ་རྨོངས་བྱེད་དང༌། སྐེམ་བྱེད་དང༌། འཆི་བྱེད་ལྔར་བཤད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི་ཞེས་པ་དང་པོའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ནའང༌། སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པའི། །ངག་གི་ཕྲེང་བ་རབ་ལྡན་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱ་དཔེར། རྐང་
པ་དང་པོའི་མཇུག་ཏུ། ཝྲདྷྱཻ་ཞེས་པ་འཕེལ་བྱེད་ཡིན་པས། དང་པོ་སྟེ་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ནའང༌། སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལྟོས་པའི་ངག་གི་ཕྲེང་བ་རབ་ཏུ་
ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཕྲེང་བའི་གསལ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །
གསུམ་པ་འགལ་དོན་གསལ་བྱེད་ནི། རླུང་གིས་གཙུབས་པའི་ཆུ་ཐིགས་ཅན། །སྤྲིན་གྱིས་ལུས་མེད་དག་གི་ནི། །ཨ་བ་ལེ་བ་འཕེལ་བར་བྱེད། །རྔུལ་གྱི་དག་

ནི་སེལ་བར་བྱེད། །རླུང་དལ་བུ་དག་གིས་གཙུབས་པའི་ཆུ་ཐིགས་ཅན། ཆར་སྤྲིན་གྱི་

ཚོགས་འདིས་ལུས་མེད་འདོད་ལྷའི་ཨ་བ་ལེ་བ་ཞེན་པའམ་དྲེགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་
ལ། རྔུལ་གྱི་ཨ་བ་ལེ་བ། ཞེན་པ་དག་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཤད་པ། འདིར་ནི་སྤྲིན་

156

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
གྱི་ཚིག་དག་དང༌། །ཨ་བ་ལེ་བའི་ཚིག་དག་གིས། །བྱ་བ་འགལ་བ་སྦྱར་བ་དེ། །འགལ་བའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དོ། །འདིར་ནི་བྱེད་པ་པོ་སྤྲིན་གྱི་ཚིག་ངག་དང༌། ལས་སུ་
གྱུར་བ་ཨ་བ་ལེ་བའི་ཚིག་དག་གིས། འཕེལ་བ་དང༌། སེལ་བའི་བྱ་བ་འགལ་བ་སྦྱར་བ་དེ་གསལ་བར་བྱས་པའོ། །
བཞི་པ་དོན་གཅིག་གསལ་བྱེད་ནི། ཆུ་འཛིན་དག་གི་ཕྲེང་བ་འདིས། །ཕྱོགས་
རྣམས་ཀྱི་ནི་གོ་སྐབས་ཕྲོགས། །སྐར་མ་ཡི་ནི་ཚོགས་རྣམས་བཟུང༌། །དེང་ཡང་བདག་གི་སྲོག་རྣམས་ལེན། །ཆུ་འཛིན་ཏེ་སྤྲིན་སྔོན་དག་གི་ཕྲེང་བ་འདིས། །ཕྱོགས་
རྣམས་ཀྱི་གསལ་བའི་གོ་སྐབས་ནི་ཕྲོགས། སྐར་མ་ཡི་ནི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིབས་

ཏེ་བཟུང༌། དེང་འདིར་ཡང་བདག་གི་ཆགས་པ་སྐྱེད་དེ་སྲོག་རྣམས་ཀྱང་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི།
གང་ཕྱིར་ཆུ་འཛིན་ཕྲེང་བ་ཡི། །བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་གསལ་བྱེད་འདིར། །དུ་མའི་
སྒྲ་ཡིས་ཉེར་བླངས་པ། །དེ་ཕྱིར་དོན་གཅིག་གསལ་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཆུ་འཛིན་
གྱི་ཕྲེང་བ་བྱེད་པ་པོ་དེའི་བྱ་བ་ཆགས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གཅིག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་འདིར། ཕྲོགས། བཟུང༌། ལེན་ཞེས་དུ་མའི་སྒྲ་ཡིས་ཉེ་བར་བླངས་པ་དེའི་ཕྱིར།

དོན་གཅིག་གི་གསལ་བྱེད་དོ། །
ལྔ་པ་སྦྱར་བའི་གསལ་བྱེད་ནི། དྲི་ཡི་བཞོན་པ་ཡིད་འོང་མཐོ། །སྔོ་སངས་ཏཱ་མ་ལ་ཡི་འོད། །སྤྲིན་ནི་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བྱེད་དེ། །གླང་ཆེན་འདི་དག་ས་ལའོ། །བ་ཧ་ཞེས་
པའི་སྒྲ་བཞོན་པ་དང༌། ཐོབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པས། སྤྲིན་ནི་དྲིའི་བཞོན་པ་རླུང་བསིལ་བ་དང་ལྡན་ཞིང༌། གླང་པོ་གར་ཆང་གི་དྲི་ཐོབ་པའམ་སྤྲོ་བ་སྒྲ་སྦྱར། གཉིས་ཀ་

157

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་དཔངས་མཐོ་བ་དང༌། ཁ་དོག་སྔོ་བསངས་ཤིང་ལྗོན་པ་ཏཱ་མ་ལའི་འོད་དང་ལྡན་པ་དོན་སྦྱར། དེ་ལས་སྤྲིན་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བར་བྱེད་དེ། གླང་ཆེན་འདི་དག་ནི་ས་གཞིའི་ངོས་ལའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། འདིར་ནི་ཆོས་དག་ཐ་དད་མིན། །སྤྲིན་དང་གླང་པོ་རྣམས་དག་ཀྱང༌། །རྒྱུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། །སྦྱར་

བའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དོ། །འདིར་ནི་ཁྱད་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་གི་ཆོས་ཐ་དད་པ་
མིན་པར་སྦྱར་ཞིང༌། སྤྲིན་དང་གླང་པོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་བྱེད་དེ་ཞེས་པའི་ཚིག་
ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། སྦྱར་བའི་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་དོ། །
གསུམ་པ་བསླབ་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། རྣམ་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིས། །གསལ་བྱེད་ལ་ནི་རྣམ་རྟོག་པ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་འགྲོ་ཡི། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ནས་གསལ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱན་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤྲོས་པས་ལྷག་མ་འབྱུང་འགྱུར་རྣམས་ཀྱང་གོང་མ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཡི། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་པས་དཔགས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

བསྐོར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ལྔ་པ་བསྐོར་བ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ། ཕྱེ་བ་
ལྟར་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་

ནི་གནས་ཉིད་དུ། །དོན་བསྐོར་དང་ནི་ཚིག་བསྐོར་དང༌། །གཉིས་ཀ་བསྐོར་བ་ཞེས་པ་ཡི། །རྒྱན་གསུམ་པོ་དག་འདོད་དེ་དཔེར། །བརྗོད་མ་ཐག་པའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་གནས་

ཐོག་མ་བར་མཐའ་གང་རུང་ཉིད་དུ་དོན་གཅིག་བཟླས་ཏེ་བསྐོར་ཡང་ཚིག་ཐ་དད་པ་དང༌། ཚིག་བཟླས་ཏེ་བསྐོར་ཡང་དོན་ཐ་དད་པ་དང༌། ངག་དོན་གཉིས་ཀ་བཟླས་ཏེ་

158

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བསྐོར་ཡང་དོན་གཅིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་པོ་འདི་དག་སྔོན་
གྱི་མཁས་པ་རྣམས་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་ཕྱེ་བ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། དང་པོ་དོན་བསྐོར་ནི། ཀ་དམྤ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས། །ཀུ་ཊ་ཛོཏྐ་མ་རབ་གསལ། །ཀཱནྡཱལྱ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེ། །ཀ་ཀུ་བྷ་ཡང་གྱེས་པར་གྱུར། །ཤིང་ཀ་དམྤ་སྟེ་ཚོགས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་འདབ་མ་རྣམ་པར་རྒྱས་ལ། ཀུ་ཊ་ཛ་ཞེས་པ་དུག་མོ་ཉུང་གི་ཤིང་ཨུཏྐ་མ་ནི་མེ་ཏོག་ཁ་འབུས་པ་སྟེ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་གསལ་བ་དང༌། ཀནྡ་ལྱ་ཞེས་པ་ཆུ་ཤིང་ནི་ཁ་རབ་ཏུ་བྱེ་ཞིང༌། ཀ་ཀུ་བྷ་ཞེས་པ་ཤིང་ཨརྫུན་ཡང་འདབ་མ་ཁ་རབ་ཏུ་གྱེས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་བཞི་པོ་དེ་དག་དོན་རྒྱས་པར་གཅིག་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ། རྣམ་པར་རྒྱས། རབ་ཏུ་གསལ། རབ་ཏུ་བྱེ། གྱེས་པར་གྱུར་ཞེས་ཐ་དད་པས་བརྗོད་པས། དོན་བསྐོར་བའི་རྒྱན་ནོ། །གཉིས་པ་ཚིག་བསྐོར་ནི། སྤྲིན་གྱི་ཕྲེང་བ་དག་གིས་ནི། །རྨ་བྱའི་ཚོགས་
རྣམས་སྒྲ་སྒྲོག་བྱེད། །ཆུ་སྲིན་རྒྱལ་མཚན་ཅན་གྱིས་དེང༌། །ན་ཆུང་རྣམས་ཡིད་འདོད་
ལྡན་བྱེད། །ཆར་སྤྲིན་གྱི་ཕྲེང་བ་མཛེས་པ་དག་གིས་ནི། རྨ་བྱའི་ཚོགས་རྣམས་དགའ་བས་སྒྲ་སྒྲོག་པར་བྱེད་ལ། ཆུ་སྲིན་གྱི་མགོ་བོའི་ཏོག་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཆང་
བ་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་ལྷས། དེང་གི་དུས་སུ་ན་ཆུང་གཞོན་ནུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་འདོད་
ཆགས་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །འདིའི་འགྱུར། ཚིག་བཟླས་པའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་འདོད་ལྡན་བྱེད་དུ་བསྒྱུར་ཡང་འགྱུར་ཐལ་ཞིང༌། དེ་ལ་ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་རྨ་བྱ་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་དང་ན་ཆུང་འདོད་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་བྱེད་པོ་དང་བྱེད་གཞི་ཐ་དད་པས་དོན་མི་འདྲ་ཡང༌། ཚིག་འདྲ་བ་འདོད་ལྡན་

159

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བྱེད་ཅེས་པ་བཟླས་ཏེ་བསྐོར་བས་ན། ཚིག་བསྐོར་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་པའང་མཁས་པའི་ཚིག་ཉམས་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བྱེད་པོ་དང༌། བྱེད་གཞི་ཐ་དད་པ་གཞིར་བཅས་མོད། དགོས་རྒྱུ་རང༌། འདོད་ལྡན་བྱེད་གཉིས་དོན་མི་འདྲ་བ་དགོས་རྒྱུ་ལ། དེ་མ་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དོན་དངོས་ནི་འདི་ལྟ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དཔེར། ཨུཏྐཎྛ་ཡ་ཏི་ཞེས་ལན་གཉིས་བཟླས་ཀྱང་སྔ་མ་ནི། རྨ་བྱ་རྣམས་སྒྲ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་དང༌། ཕྱི་མ་ན་ཆུང་

རྣམས་འདོད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་པ་ལ། སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་པར་བྱས་པ་ཚིག་བསྐོར་བའི་རྒྱན་ཏེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་བོད་སྐད་ལ་མ་ཐོན་པའོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་བསྐོར་བ་ནི། ཀུན་ལས་རྒྱལ་ནས་དེ་རིང་ཁྱོད། །བཙུན་མོ་རྣམས་དང་རྩེ་བར་བྱེད། །ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ་སྡེ་མཐོ་རིས་སོང༌། །ལྷ་མོ་རྣམས་དང་རྩེ་
བར་བྱེད། །ཕྱོགས་ཀྱི་དགྲ་ཟླ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་ནས་དེ་རིང་མིའི་དབང་ཕྱུག་
ཁྱོད། །རང་གི་བཙུན་མོའི་ཚོགས་རྣམས་དང་རྩེ་དགའ་ལ་རོལ་བར་བྱེད་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་

དགྲ་ཟླ་གཞན་སྡེ་རྣམས་ནི་གཡུལ་ངོར་ཤི་བས་མཐོ་རིས་སུ་སོང་སྟེ། ལྷ་མོའི་ཚོགས་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་གླུ་དང་རོལ་མོས་རྩེ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་རང་ཕྱོགས་གཞན་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་དགྲ་ལས་རྒྱལ་ཚུལ་བརྗོད་པས་དོན་བསྐོར་ལ། རྒྱལ་པོ་བཙུན་མོའི་ཚོགས་དང་རྩེ་ཞིང་རོལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཤི་བ་རྣམས་ལྷ་མོ་རྣམས་དང་ཚལ་སོགས་སུ་རྩེ་བར་བྱེད་པ་ཚིག་བསྐོར་ཏེ། འདི་ནི་ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། ཁྲོས་པས་གཡུལ་ངོར་བསད་ན་ནི། །བདེ་འགྲོར་འགྲོ་ཞེས་རྒྱས་པ་ཟེར། །ཞེས་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པའི་གཞུང་དང་བསྟུན་པའོ། །

160

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འགོག་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

དྲུག་པ་འགོག་པའི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བ་
དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད། བསླབ་ཚུལ་གྱིས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དགའ་པ་བརྗོད་པ་འགོག་པ་སྟེ། །དུས་གསུམ་ལ་ལྟོས་རྣམ་པ་གསུམ། །དེ་ལས་དེ་ཡང་དགག་བྱ་ཡི། །དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཕྱིར་མཐའ་

ཡས། །དགག་བྱའི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་མ་ཡིན་མེད་མ་
འགྲོ་ཞེས་མཚན་ཉིད་རྗེས་སུ་བརྗོད་པ་དེས་མཚོན་བྱས་བསྒྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་འདས་པ། ད་ལྟར། མ་འོངས་པ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་པ་གསུམ། དེ་ལས་དགག་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་དབང་གིས་འགོག་པ་ཡང་མཐའ་ཡས་སོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཉི་ཤུ་རྩ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བྱུང་བ་འགོག་པའི་རྒྱན་ནི། ལུས་མེད་ཀྱི་ནི་མེ་ཏོག་གི །མདའ་ལྔས་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར། །ཞེས་པ་མི་སྲིད་ཡང་ན་ནི། །དངོས་པོའི་ནུས་པ་རྣམ་པར་བཀྲ། །ལུས་མེད་དེ་འདོད་པའི་དབང་ཕྱུག་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། འཇམ་ཞིང་གྲངས་ཉུང་བ་མེ་
ཏོག་གི་མདའ་ལྔས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་པ་མི་སྲིད་དེ། རྒྱུ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་པ་དགག་བྱ། དེ་འགོག་པ་ལ། ཡང་ན་ནི་དེ་འདྲ་སྲིད་དུའང་རུང་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་ནུས་པ་རྣམ་པར་བཀྲ་སྟེ་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་འདིར་ནི་རྒྱུ་སྟོབས་
ཀྱིས། །ལུས་མེད་རྒྱལ་བར་མི་རིགས་བློ། །དེ་ལྟར་གྱུར་བཀག་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འདི་འདྲ་དེ་ནི་བྱུང་བ་འགོག །ཅེས་བརྗོད་མ་ཐག་པ་འདིར་ནི། དངོས་པོའི་ནུས་པ་རྣམ་པར་

161

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཀྲ་བའི་རྒྱུའི་སྟོབས་ཀྱིས། ལུས་མེད་འགྲོ་བ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་མི་རིགས་སོ་སྙམ་
པའི་བློ། སྔར་དེ་ལྟར་གྱུར་པ་དེ་བཀག་པས། དེའི་ཕྱིར་འདི་འདྲ་བ་ནི་བྱུང་བ་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་མངོན་འགྱུར་འགོག་པ་ནི། སྙན་སྒྲོག་མ་དག་ཅི་ཡི་ཕྱིར། །རྣ་བ་ལ་

ནི་ཨུཏྤལ་འཇུག །ལས་འདི་ལ་ནི་མིག་ཟུར་དང༌། །ཡོངས་རྫོགས་མིན་པར་སེམས་སམ་ཅི། །ཀྱེ་སྙན་པར་སྒྲོག་མ་དག ཅིའི་ཕྱིར་རྣ་བ་ལ་ཨུཏྤ་ལའི་ཕོན་པོ་རྒྱན་དུ་འཇུག་སྟེ། དེ་བྱ་བའི་ལས་གཞན་ཡིད་འཕྲོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཟུར་ཁོ་ན་ལ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མིན་པར་སེམས་སམ་ཅི་ཞིག་ཅེས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། འགའ་ཞིག་དཀར་མིན་ཨུཏྤ་ལ། །རྣ་བར་བྱེད་ལ་མཛའ་བོ་ཡིས། །དེ་ལྟར་བསྟོད་པས་འགོག་བྱེད་པ། །འདི་ནི་མངོན་འགྱུར་འགོག་པའོ། །དགའ་མ་འགའ་ཞིག་ཨུཏྤ་ལའི་ཁྱད་པར་དཀར་མིན་ཏེ་སྔོན་པོ་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་ལ། རང་གི་མཛའ་བོས་འགོག་བྱེད་དེ་ལྟར་མིག་ཟུར་ལ་ངོ་བསྟོད་དང་བཅས་པས། དགག་བྱ་ཨུཏྤལ་རྣ་རྒྱན་དུ་ད་ལྟ་བྱེད་པ་འགོག་པ་འདི་ནི། མངོན་འགྱུར་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
གསུམ་པ་འབྱུང་འགྱུར་འགོག་པ་ནི། ཇོ་བོ་བདེན་པར་སྨྲའོ་བདག །གཞན་དང་ཙུམྦ་ནས་འཕོས་པའི། །རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱིས་དམར་མིག་གིས་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་

བར་འགྱུར་མ་ལགས། །ཀྱེ་ཇོ་བོ་བདག་བདེན་པར་སྨྲའོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས། ཁྱོད་བུད་མེད་གཞན་དང་ཙུམྦན་ཞེས་པ་ཁ་སྤྲད་ནས་འོ་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ལས་འཕོས་པའི་རྒྱ་སྐྱེགས་ལྟར་ཆགས་པས་དམར་བར་བྱེད་པའི་མིག་གིས་ནི། བལྟ་བྱར་གྱུར་པ་བདག་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ལགས་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ཁོ་མོས་མི་བཟོད་པས་དེ་མ་ཐག་འཆི་

162

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། སྔར་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཁེངས་ལྡན་མས། །ནམ་ཞིག་འདི་ཡི་གནོད་པ་དག །འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་འགོག་བྱེད་པ །འདི་ནི་འབྱུང་འགྱུར་འགོག་པའོ། །དགག་བྱའི་སྔར་ཉིད་དུ་ལང་ཚོས་ཤིན་ཏུ་ཁེངས་པ་དང་ལྡན་པའི་དགའ་མས། ནམ་ཞིག་རང་གི་མཛའ་བོ་བུད་མེད་གཞན་དང་འགྲོགས་པའི་གནོད་པ་འབྱུང་བར་དོགས་པའི་དགག་བྱ་དེ། འགོག་བྱེད་རང་ཉིད་འཆི་བས་མཐོང་བ་མིན་པ་བཀོད་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པས། འདི་ནི་འབྱུང་འགྱུར་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཞི་པ་ཆོས་འགོག་པ་ནི། ལུས་ཕྲ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས། །འཇམ་པ་ཉིད་དུ་
གནས་པ་རྫུན། །གལ་ཏེ་བདེན་པར་འཇམ་པ་ན། །གློ་བུར་དུ་བདག་ཅི་ལ་གདུང༌། །ལུས་ཕྲ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རྫུན་དུ་
བས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འཇམ་པ་ཞིག་ན་གློ་བུར་དུ་བདག་འདོད་མྱོས་ཀྱི་

གདུང་བ་རྩུབ་མོས་ཅི་ལ་གདུང་བར་བྱེད། དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་ལྡན་
གྱིས། །དེ་དང་འགལ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འདིར། །བུད་མེད་ལུས་ནི་འཇམ་པ་དག །འགོག་
པ་འདི་ནི་ཆོས་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདོད་ལྡན་གྱིས་འཇམ་པའི་ཆོས་དེ་
དང་འགལ་བ། རྩུབ་ཅིང་གདུང་བར་བྱེད་པའི་འགོག་བྱེད་དེས། དགག་བྱ་བུད་མེད་ཀྱི་ལུས་འཇམ་པ་དག་འགོག་པ་འདི་ནི་ཆོས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
ལྔ་པ་ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ནི། དེ་ནི་མཛེས་སམ་མ་ཡིན་ཞེས། །རྣམ་དབྱེ་འདི་ནི་ཅི་ལས་སྐྱེས། །དེར་ནི་འོད་ཙམ་གཡོ་བ་ཉིད། །མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན།
བརྗོད་ཡུལ་གྱི་ལུས་ཅན་མ་དེ་ནི་མཛེས་སམ་མཛེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་
དབྱེ་བ་འདི་ནི་རྒྱུ་ཅི་ལས་སྐྱེས་ཏེ། སྐྱེ་བར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ནི་འོད་གཡོ་བ་ཙམ་

163

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞིག་མཐོང་གི རྟེན་དངོས་མ་ཡིན་པས་ན་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་མའི་ངོ་མཚར། །བརྗོད་
པར་འདོད་པས་འོད་ཅེས་པའི། །ཆོས་འདི་ཁས་བླངས་ཆོས་ཅན་དག །འགོག་འདི་ཆོས་ཅན་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་མ་དེའི་ངོ་མཚར་བརྗོད་འདོད་པས། འོད་ཙམ་གཡོ་བའི་ཆོས་མཐོང་བར་ཁས་བླངས་ལ་ཆོས་ཅན་མཛེས་པའི་ལུས་རྟེན་དེ་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འགོག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
དྲུག་པ་རྒྱུ་འགོག་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་དག་དམར་གྱུར་ཅིང༌། །མཆུ་ཡི་ཡལ་
འདབ་གཡོ་བ་དང༌། །སྨིན་མ་འཁྱོག་སྟེ་དེ་ལྟ་ནའང༌། །ཉེས་པ་མེད་པས་བདག་མི་འཇིགས། །མཛའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་དག་དམར་པོར་གྱུར་ཅིང༌། མཆུ་ཡལ་འདབ་ཀྱང་
རྣམ་པར་གཡོ་ལ། སྨིན་མ་འཁྱོག་པོར་སྒྱུར་བ་སོགས་ཁྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བ་དེ་ལྟ་ནའང༌། བུད་མེད་གཞན་དང་འགྲོགས་པ་སོགས་ཉེས་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད་པས་བདག་མི་འཇིགས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་མཛའ་མོ་མཁས་པ་ཡིས། །འཇིགས་པ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཡི་གཙོ། །རང་གི་ཉེས་པ་འགོག་བྱེད་པ། །དེ་དག་འདིར་ནི་རྒྱུ་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་མཛའ་ན་མོ་སྐྱོན་སྤོང་བ་ལ་མཁས་པས། བདག་པོ་ཁྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཤེས་ནས། འཇིགས་པ་དེ་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ། རང་གི་ཉེས་པ་འགོག་བྱེད་དུ་དེ་མེད་ཅེས་དགག་པ་བརྗོད་པ་དེ་དག་ནི། འདིར་རྒྱུ་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བདུན་པ་འབྲས་བུ་འགོག་པ་ནི། མཛའ་བོ་དག་ནི་རིང་ན་གནས། །ཆུ་འཛིན་བགྲོད་ལྡན་འདི་ནི་འོང༌། །ནི་ཙུ་ལ་ཡང་རྒྱས་པར་མཐོང༌། །བདག་ཤི་མིན་པ་འདི་ནི་ཅི། །མཛའ་བོ་དག་ནི་བྱེས་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པ་དང༌། ཆུ་འཛིན་དཀར་པོ་གླང་

164

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཆེན་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་ལྡན་པ་འདི་ནི་ཚུར་འོང་ཞིང༌། ཤིང་ནི་ཙུ་ལ་ཡལ་ག་རྒྱས་པ་ཡང་མཐོང་སྟེ། འཆི་བའི་རྒྱུ་མི་ཉུང་ཡང་ལས་ཀྱིས་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་བདག་ཤི་བ་མིན་པ་འདི་ནི་ཅི་ཡིན། དེ་བཤད་པ་ནི། དེ་རྒྱུ་ཆུ་འཛིན་བགྲོད་པ་སོགས། །མི་བཟད་པ་དག་ཉེར་བཀོད་ནས། །འབྲས་བུ་འཆི་བ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འབྲས་བུ་འགོག་པ་འོ། །འཆི་བའི་རྒྱུ་ཆུ་འཛིན་བགྲོད་པ་སོགས་མི་ཟད་པའི་དངོས་པོ་དག་ཉེ་བར་བཀོད་ནས། འབྲས་བུ་འཆི་བ་བཟློག་སྟེ་མ་ཤི་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འབྲས་བུ་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བརྒྱད་པ་རྗེས་གནང་འགོག་པའི་རྒྱན་ནི། གལ་ཏེ་གཤེགས་ན་གཤེགས་པར་
མཛོད། །ཁྱོད་ཀྱི་བགྲོད་པས་བདག་ལ་ནི། །གདུང་བ་ཡུན་རིང་འབྱུང་མི་འགྱུར། །འདི་
ལ་ཁྱོད་ནི་དོགས་མི་འཚལ། །བདག་པོ་ཁྱོད་གལ་ཏེ་གཤེགས་བཞེད་ན་གཤེགས་པར་མཛོད་ཅིག ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དུ་བགྲོད་པས་བདག་ལ་གདུང་བ་ཡུན་རིང་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྲལ་མ་ཐག་འཆི་བ་འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོགས་པ་མི་འཚལ་
ལོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་འཆི་བ་གསལ་བྱེད་པས། །རྗེས་གནང་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ནི། །མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་བྱེད་པ། །དེ་ནི་རྗེས་གནང་འགོག་པར་བརྗོད། །ཅེས་པ་འདི་དགའ་མ་རང་ཉིད་འཆི་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་དང༌། བདག་པོ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་རྗེས་སུ་གནང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་
དེ་ནི་རྗེས་གནང་འགོག་པའི་རྒྱན་དུ་བརྗོད་དོ། །
དགུ་པ་དབང་གིས་འགོག་པ་ནི། ནོར་ནི་མང་པོ་རྙེད་འགྱུར་ཞིང༌། །ལམ་དུ་ཡང་ནི་བདེ་ཞིང་དགེ །བདག་སྲོག་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མེད། །འོན་ཀྱང་མཛའ་བོ་འགྲོ་མི་

165

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བྱ། །བྱེས་སུ་ནོར་མང་པོ་རྙེད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ལམ་དུ་ཡང་ནི་བགྲོད་པར་བདེ་ཞིང་དགྲ་མེད་པས་དགེ་བ་དང༌། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྲོག་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་མོད།
འོན་ཀྱང་མཛའ་བོ་ཁྱོད་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། མཛའ་བོ་འགྲོ་བར་སྦྱོར་བ་ཡི། །རྒྱུ་རྣམས་དག་ནི་རབ་བཤད་ནས། །དབང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་འགོག་པ། །འདི་འདྲ་དབང་གིས་འགོག་པའོ། །མཛའ་བོ་འགྲོ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་རྣམས་དག་ནི་རབ་ཏུ་བཤད་ནས། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་དབང་ཆེ་བའི་ངག་གིས་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་འདྲ་བ་ནི་དབང་གིས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅུ་པ་མ་གུས་པས་འགོག་པ་ནི། བདག་ནི་གསོན་རེ་སྟོབས་དང་ལྡན། །ནོར་
གྱི་བསམ་པ་སྟོབས་ལྡན་མིན། །མཛའ་བོ་གཤེགས་སམ་བཞུགས་ལགས་སམ། །རང་གི་གནས་སྐབས་སྨོས་པ་ལགས། །བདག་ནི་ཁྱེད་དང་འགྲོགས་ཏེ་གསོན་པའི་རེ་བ་སྟོབས་དང་ལྡན་གྱི། ནོར་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་མིན་ནོ། །མཛའ་བོ་
གཤེགས་སམ་བཞུགས་ལགས་སམ་ཞེས་མ་གུས་པའི་ཚིག་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། འདིར་རང་གི་བསམ་པའི་གནས་སྐབས་སྨོས་པ་ཙམ་ལགས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་

འདི་ནི་ཆགས་ལྡན་མས། །མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་བྱེད་པར། །མ་གུས་བཞིན་དུ་ཚིག་སྦྱོར་བས། །འདི་ནི་མ་གུས་པས་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདིར་ནི་ཆགས་ལྡན་མ་དེ་ཡིས། མཛའ་བོ་གཞན་དུ་བགྲོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་དུ། མ་གུས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཚིག་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་མ་གུས་པས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅུ་གཅིག་པ་ཤིས་བརྗོད་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། མཛའ་བོ་གལ་ཏེ་གཤེགས་ན་
བཞུད། །ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་ནི་ཤིས་གྱུར་ཅིག །གང་དུ་དེར་ནི་གཤེགས་པ་དེར། །བདག་

166

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིག །མཛའ་བོ་ཁྱོད་གལ་ཏེ་གཤེགས་པར་བཞེད་ན་མྱུར་དུ་བཞུད་ཅིག ཁྱོད་ཀྱི་ལམ་དེ་ནི་ཞི་བའམ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག ཁྱོད་གང་དུ་གཤེགས་
པའི་ས་དེར་བདག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིག དེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཤིས་བརྗོད་ལམ་གྱིས་གང༌། །རང་གི་གནས་སྐབས་གསལ་བྱེད་མོས། །མཛའ་བོའི་བགྲོད་
པ་འགོག་བྱེད་པ། །འདི་ནི་ཤིས་བརྗོད་ཀྱིས་འགོག་པའོ། །དེ་ལྟར་སྨོན་ཅིང་ཤིས་པ་
བརྗོད་པའི་ལམ་སྲོལ་གྱིས། གང་རང་ཉིད་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་གསལ་བར་བྱེད་
པ་མོས་ཁྱོད་གཤེགས་སར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་ངག་གིས་མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཤིས་བརྗོད་ཀྱིས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅུ་གཉིས་པ་རྩུབ་མོས་འགོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་འགྲོ་བདེན་ཉིད་ན། །ཁྱོད་
ཀྱིས་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་ཚོལ། །བདག་ནི་གླགས་ཚོལ་འཆི་བ་ཡིས། །དེ་རིང་ཉིད་དུ་འགོག་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་

དགའ་མ་གཞན་པ་འགའ་ཞིག་འཚོལ་བར་རིགས་ཏེ། བདག་ནི་བྲལ་བའི་གདུང་བས་གླགས་འཚོལ་བའི་རྒྱུ་འདིས། འཆི་བའི་གདུང་བས་དེ་རིང་ཉིད་དུ་འཚོ་བ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་མཛའ་བའི་དབང་གྱུར་པས། །མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་བྱེད་པ། །ཚིག་རྩུབ་ཡི་གེ་སྔོན་འགྲོ་ཅན། །དེ་ནི་རྩུབ་མོས་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་མཛའ་བ་བརྟན་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དགའ་མས། མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་འཚོལ་ཞེས་ཚིག་རྩུབ་མོའི་ཡི་གེ་
སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་འདི་ནི་རྩུབ་མོས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅུ་གསུམ་པ་གྲོགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཤེགས་ན་མྱུར་དུ་

167

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
བཞུད། །ཕྱི་ནས་གཉེན་འདུན་འཁྲུགས་པའི་ཁས། །བསྒྲགས་པའི་ཆོ་ངེ་འགྲོ་བ་
ཡི། །གེགས་གྱུར་ཁྱོད་ཀྱི་རྣ་བར་འོང༌། །གལ་ཏེ་གཤེགས་པར་བཞེད་ན་མྱུར་དུ་
བཞུད་ཅིག ཕྱི་ནས་བྲལ་བའི་གདུང་བས་ཁོ་མོ་ཤི་བ་ལ། གཉེན་འདུན་རྣམ་འཁྲུགས་
པའི་ཁས་བསྒྲགས་པའི་ཆོ་ངེ་དྲག་པོ། ཁྱོད་འགྲོ་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་དག་རྣ་བར་འོང་བས་སྔར་སོང་ཞིག་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་འདིར་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ། །ཆགས་མས་གྲོགས་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིས། །མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་པ་འདི། །གྲོགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆགས་ལྡན་མས་འགྲོ་བ་ལ་གྲོགས་ཉིད་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་གིས། མཛའ་བོའི་བགྲོད་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་གྲོགས་ཀྱིས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅུ་བཞི་པ་འབད་པས་འགོག་པ་ནི། བཞུད་ཅེས་ཁྱོད་དགྱེས་བརྗོད་འདོད་དེ། །བདག་ཉིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག །མ་གཤེགས་ཞེས་པ་ཁ་ནས་ནི། །བྱུང་བར་གྱུར་ལ་བདག་ཅི་བྱེད། །མཛའ་བོ་ཁྱོད་ལ་བཞུད་ཅིག་ཅེས་ཁྱོད་དགྱེས་པའི་སླད་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་མོད་དེ་ཁོ་མོ་བདག་ཉིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཚིག་གིས་མ་གཤེགས་ཞེས་པ་ཞིག་རང་དབང་མེད་པར་ཁ་ནས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ལ། བདག་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ་ཐབས་མེད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། མི་འདོད་དངོས་ལ་འབད་བྱས་པའི། །འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བསྐྱེད་པས། །དོན་མེད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་
འབད་པས་འགོག་པའོ། །མི་འདོད་པའི་དངོས་པོ་མཛའ་བོ་འགྲོ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་འབད་པར་བྱས་པ་ན། འབྲས་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགྲོ་བ་འགོག་པ་བསྐྱེད་པས་འབད་པ་
དོན་མེད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་འབད་པས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །

168

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བཅོ་ལྔ་པ་གཞན་དབང་གིས་འགོག་པ་ནི། སྐད་ཅིག་ལྟ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི། །རྫི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཁྲོ་བ། །ཁྱོད་ཀྱིས་མཛའ་ལ་འགྲོ་བ་སྨྲོས། །བདག་ནི་དེ་ཡི་
འདོད་པ་འདོད། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ལྟ་བའི་གེགས་བྱེད་པའི་རྫི་མ་བསྐྱོད་ཅིང་ཀྲབ་པ་ལ་
ཡང༌། ཁྲོ་བ་འཛིན་པའི་མཛའ་བ་ཤུགས་ཅན་ཞིག་ཁོ་མོའི་ཁོང་ན་འདུག་པ། འདི་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་བའི་ཚུལ་སྨྲོས་ཤིག །བདག་ནི་དེ་གང་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་འདོད་དེ། དེས་བཏང་ན་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་མཛའ་བའི་གཞན་དབང་མས། །དེ་ཡི་བགྲོད་པ་འགོག་བྱེད་པའི། །དོན་འདི་ཉེ་བར་གསལ་བྱེད་ཕྱིར། །འདི་ནི་གཞན་དབང་འགོག་པའོ། །གང་གི་
ཕྱིར་མཛའ་བ་ཤུགས་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་ཅན་མས། མཛའ་བོ་དེའི་གཞན་དབང་ཁོ་ནས། བགྲོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ཉེ་བར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ནི་གཞན་དབང་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །འདི་ལ་ཚིག་རྐང་གོང་འོག་བསྣོལ་བ་ནི་འཆད་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་ཉེས་པས། གྱ་ཚོམས་སུ་གཞུང་དཀྲུགས་པའོ། །
བཅུ་དྲུག་པ་ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི། མགོན་པོ་འབྲལ་བར་བཟོད་པར་
བགྱི། །གང་གི་མིག་བསྒོས་བདག་ལ་ནི། །འདོད་པས་བསྣུན་དུ་མི་མཐོང་བའི། །མཐོང་མིན་མིག་སྨན་བདག་ལ་སྩོལ། །མགོན་བྱེད་པ་པོ་ལ་བོད་ནས་ཁྱོད་དང་འབྲལ་བའི་གདུང་བ་ནི་བདག་གིས་བཟོད་པར་བགྱི་མོད། དེའི་འོག་ཏུ་གང་གི་མིག་ལ་བསྒོས་
ཤིང་བྱུགས་པ་ཁོ་ནས། བདག་ལ་འདོད་པའི་ལྷའི་མེ་ཏོག་གི་མདས་བསྣུན་པའི་ཡུལ་དུ་མི་མཐོང་བ། མཐོང་བ་མིན་པའི་མིག་སྨན་སྔོན་མེད་པ་ཞིག་བདག་ལ་སྩོལ་ཞིག །དེ་བཤད་པ་ནི། འཚོ་བའི་ཐབས་ནི་དཀའ་བ་དག །ཉེ་བར་བཀོད་ནས་བདག་

169

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པོ་ནི། །འགྲོ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །འདི་འདྲ་ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པར་
བརྗོད། །མཛའ་བོ་སོང་ནས་རང་མི་འཆི་བར་འཚོ་བའི་ཐབས་རྙེད་དཀའ་བ། མིག་སྨན་སྔོན་མེད་ལྷུང་བའི་ཐབས་ཉེ་བར་བཀོད་ནས། བདག་པོ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བ་ནི་ཐབས་ཀྱིས་འགོག་པའི་རྒྱན་ཞེས་པར་བརྗོད་དོ། །
བཅུ་བདུན་པ་ཁྲོ་བས་འགོག་པ་ནི། ཇོ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཚིག །བདག་འགྲོ་
ཞེས་པ་ངེས་པར་བྱུང༌། །མཛའ་བ་དམན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ད། །མ་ཕྱིན་ན་ཡང་བདག་ལ་

ཅི། །ཇོ་བོ་ཞེས་བོད་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ་ནས་བརྗོད་མི་འོས་པའི་ཚིག །བདག་གཞན་
དུ་འགྲོའ་ཞེས་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱུང་ཟིན་མོད། དེ་འདྲ་སྨྲ་ནུས་པའི་མཛའ་བ་དམན་པ་སྙིང་ཐག་རིང་པོ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས། ད་མ་ཕྱིན་པར་བསྡད་ན་ཡང༌། བདག་ལ་བསམ་

པ་ནི་མིན་པས་ཁྱད་པར་མེད་དེ་ཅི་བྱ་ཞེས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། མཛའ་བ་རྒྱས་པས་མ་བསྡམས་པའི། །བདག་ཉིད་ཁྲོ་བས་མཛའ་བོ་ཡི། །འགྲོ་བར་རྩོམ་པ་བཟློག་པ་གང༌། དེ་ནི་ཁྲོ་བས་འགོག་པའོ། །མཛའ་བ་རྒྱས་པ་སྟེ་སྙིང་ཉེ་བས་མ་བསྡམས་པའི་དགའ་མས། བདག་ཉིད་ཁོང་ཁྲོ་བས་ཀོ་ལོང་གི་ཚིག་བརྗོད་ནས། མཛའ་བོ་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ་བཟློག་པ་གང་དེ་ནི་ཁྲོ་བས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅོ་བརྒྱད་པ་མྱ་ངན་གྱིས་འགོག་པ་ནི། མ་བསྣོམས་བུ་མོའི་རྣ་བ་ལ། །མ་
བྱས་ཆང་ལ་མ་བཏབ་པར། །ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ་ཡི་རྫིང་ཉིད་དུ། །ཨུཏྤལ་ཟེགས་ཤིང་རྙིང་

པར་གྱུར། །ཨུཏྤལའི་བྱ་བ་དྲི་ཞིམ་བསྣོམས་པ་དང༌། བུ་མོའི་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་བྱ་བ་དང༌། ཆང་ལ་བཏབ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ལ། དེ་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱས་པར། ཁྱོད་ཀྱི་

དགྲ་ཟླའི་རྫིང་བུ་ཉིད་དུ་ཨུཏྤལའི་མེ་ཏོག་རྣམས་དོན་མེད་པ་ལ་ཟེགས་ཤིང་རྙིངས་

170

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། མྱ་ངན་བཅས་ཤིང་ཨུཏྤ་ལ། །དེ་འོས་ལས་ནི་བཟློག་བྱས་ནས། །མྱ་ངན་འོས་པའི་སྐབས་སྟོན་ཕྱིར། །འདི་ནི་མྱ་ངན་གྱིས་འགོག་པའོ། །མྱ་
ངན་དང་བཅས་པ་བཞིན་དུ། ཨུཏྤལ་ལ་དེའི་འོས་པའི་ལས་གསུམ་དགག་བྱ་དེ་བཟློག་པར་བྱས་ནས་བཀག་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཅིང༌། དེས་རྒྱལ་པོ་གང་གི་དགྲ་ཟླ་བཅོམ་པའི་ཨུཏྤལ་ལའི་རྫིང་བུ་སྟོངས་པ་མྱ་ངན་འོས་པའི་སྐབས་དོན་འཆད་པའི་
ཕྱིར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་མྱ་ངན་གྱིས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
བཅུ་དགུ་པ་འགྱོད་པས་འགོག་པ་ནི། དོན་ནི་འགའ་ཡང་ཚོགས་མ་
བྱས། །རིག་པ་འགའ་ཡང་མ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། །དཀའ་ཐུབ་འགའ་ཡང་མ་བསགས་པར། །ན་ཚོད་མཐའ་དག་སོང་བར་གྱུར། །དོན་ནི་ཚེ་འདི་ལ་ཕན་པ་ཚོང་དང༌། ཞིང་ལས་སོགས་ཀྱིས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་འགའ་ཡང་ཚོགས་པར་མ་བྱས་ལ། རིག་པའི་
དངོས་པོ་རིག་བྱེད་བཞི་དང༌། དེའི་ཡན་ལག་དྲུག་སོགས་འགའ་ཡང་མ་བསྒྲུབས་ཤིང༌། སྦྱང་བ་མ་བྱས་པ་དང༌། དཀའ་ཐུབ་སྟེ་ལེགས་སྤྱད་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་རིམ་

པ་བསོད་ནམས་སུ་འགྱུར་བ་འགའ་ཡང་མ་བསགས་པར། ན་ཚོད་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་སོང་སྟེ། འཆི་བ་ལ་རེག་པ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་འདིར་ནི་ཚེ་སོང་བས། །དོན་བསྒྲུབ་ལ་སོགས་འགོག་པ་ནི། །འགྱོད་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་འགྱོད་པས་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་ཚེ་སྟོང་ལོག་ཏུ་སོང་བས། དོན་བསྒྲུབ་པ་སོགས་གཞོན་དུས་བྱ་འོས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་དགག་བྱ། དེ་རྣམས་མ་བྱས་པ་འགོག་བྱེད་དུ་བྱས་ནས། བསྟན་བྱ་འགྱོད་པའི་གདུང་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འགྱོད་པས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །

171

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཉི་ཤུ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་འགོག་པ་ནི། ཅི་འདི་སྟོན་གྱི་ཆུ་འཛིན་ནམ། །ཡང་ན་ངང་
པའི་ཚོགས་སམ་ཅི། །སྒྲ་ནི་རྐང་གདུབ་ཀྱིས་འདྲ་བ། །ཐོས་པས་དེ་ནི་ཆུ་འཛིན་
མིན། །ཅི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུ་བའི་ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་ཅན་འདི་དག སྟོན་དུས་
ཀྱི་ཆུ་འཛིན་དཀར་པོ་ལྡིང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་ངང་པའི་ཁྱུ་ཚོགས་འཕུར་ཞིང་བགྲོད་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ཐེ་ཚོམ་འཛིན་པའི་དགག་བྱ་དེ་འགོག་བྱེད་སྒྲ་ནི་རྐང་གདུབ་འཁྲོལ་བའི་སིལ་སིལ་འདྲ་བ་ཞིག་ཐོས་པས་དེ་ནི་ཆུ་འཛིན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཆོས་ནི་ངང་པ་ལ་ཡོད་ཅིང༌། །སྤྲིན་གྱི་རིགས་ལ་མ་རེག་པས། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་
ཟློག་བྱེད་པ། །འདི་ནི་ཐེ་ཚོམ་འགོག་པའོ། །རྒྱ་གར་དུ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་བཟུང་སྟེ། ལས་ཀ་ལ་གསེར་དངུལ་གྱི་རྐང་གདུབ་སྟེར་ཞིང༌། དེས་གཞན་གྱིས་འཚེ་བར་མི་ནུས་པའི་དབང་གིས་ཆུ་བྱ་རྣམས་འདུ་བས། མཚོ་དེ་མཛེས་ཤིང་ཡུལ་འཁོར་ཉམས་དགའ་བར་བྱེད་ཅེས་གྲགས་ཏེ། རྐང་གདུབ་ཀྱི་སྒྲ་འཁྲོལ་བའི་ཆོས་འདི་ངང་པ་ལ་
ཡོད་ཅིང༌། ཆོས་དེས་སྤྲིན་གྱི་རིགས་ལ་མ་རེག་པས། གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་ཟློག་པར་
བྱེད་པ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
ཉེར་གཅིག་པ་སྦྱར་བས་འགོག་པ་ནི། བདུད་རྩིའི་བདག་ཉིད་པདྨ་ལ། །སྡང་ཞིང་སྣུམ་པའི་སྐར་འབྲས་ཅན། །ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བ་འདི་ཡོད་བཞིན། །ཟླ་བ་གཞན་
གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གདོང་གིས་མིག་སིམ་པར་བྱེད་པས་དང༌། ཟླ་བས་བསིལ་བར་བྱེད་པས་བདུད་རྩིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་སྦྱར། གདོང་གིས་པདྨའི་མཛེས་པ་ཟུམ་པ་དང༌།
ཟླ་བའི་ཟེར་གྱིས་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་སྡང་བ་ཡང་སྒྲ་སྦྱར། སྣུམ་པའི་ཏཱ་ར་
ཀེ གདོང་ལ་མིག་འབྲས་དབུས་ཀྱི་ཆ་ཅན་དང༌། ཟླ་བ་ལ་སྐར་མ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་

172

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཅན་ཏེ། རྒྱ་སྐད་གཅིག་ལ། བོད་སྐད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་བསྡུས་ནས་སྐར་འབྲས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉན་པ་དང་ཐོས་པ་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་བསྡུས་ནས་ཉན་ཐོས་ཞེས་བསྒྱུར་བའི་ཚུལ་སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་མར་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །སྒྲ་སྦྱར་བ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱོད་གདོང་གི་ཟླ་བ་འདི་ཡོད་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའི་ཟླ་བ་གཞན་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ། །འདི་ལ་པཎ་ཆེན་སངྒཱ་ཤྲཱི་སོགས་ཀྱིས། དཀར་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་འབྲུ་
གནོན་པར་མཛད་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རྒྱ་དཔེར། ཨམྲ་ཏཱཏྨ་ནི་པདྨཱ་ནཱཾ་དྭེཥྚ་རི་སྣི་ག་ཏཱ་ར་ཀེ་ཞེས་དཀར་བ་དང་འབྲུའི་སྐད་དྡྷོད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཤད་པ་
ནི། ཕལ་པའི་ཟླ་བ་ལ་བརྟེན་པ། །དེ་མཚུངས་ཡོན་ཏན་བསྟེན་བྱས་ནས། །གཙོ་བོའི་ཟླ་བ་འགོག་བྱེད་པ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་འགོག །ཕལ་པ་བཏགས་པའི་ཟླ་བ་གདོང་ཡིན་པས། དེ་ལ་བརྟེན་པའམ་འཇུག་པར་གཙོ་བོ་ནམ་མཁའི་ཟླ་བ་དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་བསྟན་པ་དེས་གཙོ་བོའི་ཟླ་བ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྱར་བས་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
ཉེར་གཉིས་པ་དོན་གཞན་འགོག་པ་ནི། ཐམས་ཅད་མནན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་

ནི། །རྣམ་གནོན་ཚིམ་པ་མེད་པ་མཚར། །འོན་ཀྱང་བསྲེག་ཟ་འབར་བ་ལ། །ཚིམ་པ་དག་ནི་ནམ་ཞིག་མཐོང༌། །རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་དཔའ་རྟུལ་གྱིས་འགྲོ་
བ་མཐའ་དག་ཟིལ་དུ་མནན་ཡང༌། ད་དུང་རྣམ་པར་གནོན་པས་ཚིམ་པ་མེད་པ་འདི་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་པ་དགག་བྱ། །དེ་འགོག་པ་ལ། འོན་ཀྱང་བསྲེག་བྱ་ཟ་བ་སྟེ་མེ་འབར་བ་ལ་ཡང་ཚིམ་པ་ནམ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། བུད་ཤིང་ཇི་ཙམ་བསྣན་པ་དེ་ཙམ་དུ་འབར་བས་ཚིམ་པ་མེད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་འདི་ནི་དོན་གཞན་དག །དེ་ཡི་ཆོས་

173

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཚུངས་བསྟན་བྱས་ནས། །ཡ་མཚན་རྩོམ་པ་འགོག་བྱེད་པ། །འདི་ནི་དོན་གཞན་འགོག་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་གནོན་པ་དེའི་ཆོས་མཚུངས་མེ་འབར་བ་ལ་ཚིམ་
པ་མེད་པ་དག་བསྟན་པར་བྱས་ནས་དེས་རྣམ་པར་གནོན་པས་མི་ཚིམ་པ་ཡ་མཚན་དུ་རྩོམ་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི་དོན་གཞན་འགོག་པའི་རྒྱན་ནོ། །
ཉེར་གསུམ་པ་རྒྱུས་འགོག་པ་ནི། སྦྱིན་པ་པོ་ཞེས་ནམ་ཡང་ནི། །མི་དབང་ཁྱོད་ལ་མ་བསྟོད་དེ། །གང་ཕྱིར་སློང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ནོར། །རང་གི་ཉིད་དུ་བསམས་ནས་
ལེན། །སྦྱིན་པ་པོ་ཞེས་དུས་ནམ་ཡང་མིའི་དབང་ཕྱུག་ཁྱོད་ལ་མ་བསྟོད་དེ། དེ་རྒྱུ་གང་གི་ཕྱིར་ན། སློང་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་ནོར་དེ་ལ་རང་རང་གི་ནོར་ཡིན་པར་
བསམས་ནས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་ལ་སོགས་འགོག་པ་
ནི། །རྒྱུས་འགོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་མ་ཐག་ལ་སོགས་པས་འགོག་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་མ་བསྟོད་པའི་རྒྱུ། རང་ནོར་དུ་བསམ་པ་བཀོད་ནས་འགོག་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུས་འགོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སློང་བ་ལ་དགག་པ་མེད་པས་རྒྱལ་པོ་གཏོང་ཕོད་ཆེ་བར་བསྟན་ནོ། །འདི་ལ་མི་བསྟོད་དེ་ཞེས་བྲིས་ཤིང་འབྲུ་གནོན་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་མ་དག་པའོ། །
གསུམ་པ་བསླབ་ཚུལ་གྱིས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། ཕྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་

རྟོག །གཞན་རྣམས་དག་ཀྱང་དཔག་པར་ནུས། །བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་
ཀྱིས། འགོག་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་གཞན་རྣམས་ཀྱང༌། གོམས་པའི་
མཐུ་ལས་དཔག་པར་ནུས་སོ། །

174

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བདུན་པ་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བཤད། དབྱེ་བ་མིང་གིས་བསྟན། སྦྱོར་བ་དཔེས་མཚོན་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་

བཤད་པ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་འགའ་རབ་བཀོད་ནས། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ནུས་པ་ཅན། །དངོས་པོ་གཞན་དག་འགོད་པ་དེ། །དོན་གཞན་བཀོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཚིག་སྦྱོར་གང་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་དམ་བཅའ་ལྟར་སྔོན་ལ་རབ་ཏུ་བཀོད་ནས། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ནུས་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་ཁྱབ་ཆེ་བ་
དག །སྤྱི་ཁྱབ་སྟོན་པ་ལྟར་བྱས་ནས་འགོད་པ་དེ་ནི་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་དུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་མིང་གིས་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་ཁྱབ་ཁྱད་པར་ལ་གནས་དང༌། སྦྱར་བ་ཅན་དང་འགལ་བ་ཅན། །མི་འོས་བྱེད་དང་འོས་པའི་བདག །འོས་དང་མི་འོས་བཟློག་པའོ། །འདི་ཡི་དབྱེ་བ་དེ་ལྟ་སོགས། །སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་མཚོན། །འདི་རྣམས་རང་བཞིན་གསལ་བའི་ཕྱིར། །དཔེར་བརྗོད་ཕྲེང་བ་བསྟན་པར་བྱ། །ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། ཁྱད་པར་ལ་གནས་པ་དང༌། སྦྱར་བ་ཅན་དང༌། འགལ་བ་ཅན་དང༌། མི་འོས་བྱེད་དང༌། འོས་པའི་བདག་ཉིད་དང༌། འོས་ཤིང་མི་འོས་པ་དང༌། མི་འོས་ཤིང་འོས་པའི་དབྱེ་བས་བརྒྱད་པོ་འདི་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མཚོན་ཞིང་མཐོང་སྟེ། འདི་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་ཕྲེང་བ་

བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་དཔེས་མཚོན་པ་ནི། དང་པོ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། ལེགས་ལྡན་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིག །ཉི་

175

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མ་དང་ནི་ཟླ་བ་ཡང༌། །ནུབ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས། །ངེས་པ་ལ་ནི་སུ་ཡིས་འགོང༌། །ལེགས་ལྡན་ཏེ་བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིག་
ལྟ་བུར་གསལ་བའི་བྱེད་པོ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ཡང་ནུབ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ཅན་ཐམས་ཅད་འཇིག་པའི་ངེས་པར་ལ་སུ་ཡིས་ཀྱང་འགོང་བར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་པ་བརྟན་གཡོའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས། ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །
གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལ་གནས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། ཆུ་འཛིན་འདི་དག་ལུས་ཅན་གྱི། །ཡོངས་སུ་གདུང་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད། །བདག་ཐོབ་མིན་ནམ་ཆེན་པོ་
རྣམས། །གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཞི་སླད་དུའོ། །ཆུ་འཛིན་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་འདི་དག་
ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་རྣམས་ཞི་ཞིང་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་
དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་
ཞི་བའི་ཆེད་ཁོ་ནར་བདག་ཉིད་ཐོབ་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ནོ། ལེན་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཕན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི། གཞན་ལ་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་ལ་
གནས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །འདི་དང་གོང་གི་ཀུན་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གོང་འོག་བསྒྱུར་ནས་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གོ་བཟློག་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པས་མི་ལེགས་སོ། །
གསུམ་པ་སྦྱོར་བ་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། མ་ལ་ཡ་ཡི་རླུང་གིས་
ནི། །འཇིག་རྟེན་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །དཱཀྵིཎྱ་དང་ཡང་དག་ལྡན། །ཀུན་གྱི་སྙིང་
སྡུག་མ་ཡིན་ནམ། །ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡའི་རླུང་བསིལ་བ་དག་གིས། འཇིག་རྟེན་ན་

176

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི།
དཱཀྵི་ཎྱའི་སྒྲ། ལྷོའི་རླུང་དང༌། གཡས་ཕྱོགས་དང༌། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སོགས་ལ་
འཇུག་པས། གཞན་གྱི་བློ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་
ན། ཀུན་གྱི་སྙིང་དུ་སྡུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སྒྲ་གཅིག་དོན་དུ་མ་ལ་སྦྱར་རུང་བས་སྦྱར་བའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །
བཞི་པ་འགལ་བའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། མཚན་མོར་བྱེད་འདི་དྲི་མ་དང༌། །ལྡན་ཡང་འགྲོ་བ་དགའ་བ་སྐྱེད། །གཉིས་སྐྱེས་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ཡང༌། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ནུས། །མཚན་མོར་བྱེད་པ་ཟླ་བ་འདི་རྙོག་པའི་དྲི་མ་དང་ལྡན་ཡང༌། འགྲོ་བ་རྣམས་དགའ་ཞིང་རང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་དམ་བཅས་པ། དྲི་མ་དང་ལྡན་པ་དང་དགའ་བ་སྐྱེད་པ་འགལ་ལོ། །དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ། གཉིས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཟླ་བ་དང་བྲམ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་འཇུག་ཀྱང༌། སྦྱར་དོན་མིན་པས། འདིར་བྲམ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱོན་འགའ་ཞིག་དང་ལྡན་ཡང༌། རིག་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཀྱིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་ནུས་སོ་འགལ་བ་ཅན་བཀོད་པས་འགལ་བའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །
ལྔ་པ་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། སྦྲང་རྩི་འཐུངས་པའི་མགྲིན་སྙན་

ལས། བྱུང་བ་བུང་བའི་སྒྲ་དག་ཀྱང༌། །རྣ་བར་རྩུབ་པ་ཉིད་འགྱུར་བ། །འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་འདི་འདྲ། །སྦྲང་རྩི་འཐུངས་ཏེ་མྱོས་པའི་མགྲིན་པ་སྙན་པོ་ལས་བྱུང་བ།
བུང་བ་གཞོན་ནུའི་སྒྲ་འཇམ་པོ་དག་ཀྱང་རྣ་བའི་ལམ་དུ་རྩུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། འཇམ་པ་རྩུབ་པར་མ་ཟད། བསིལ་བས་གདུང་བར་བྱེད་

177

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པ་སོགས་འདོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་སྡིག་པའམ། མྱོང་བྱའི་རང་བཞིན་ནི་འདི་འདྲ་བའོ་
ཞེས་འཇམ་པའི་དངོས་པོ་རྩུབ་པར་བྱེད་པ་མི་འོས་པས། མི་འོས་བྱེད་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །
དྲུག་པ་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། ཆུ་སྐྱེས་འདབ་མའི་མལ་སྟན་འདིས། །བདག་གི་ལུས་འདི་གདུང་བར་བྱེད། །བསྲེགས་པའི་བདག་ཉིད་སྲེག་ཟ་དང༌། །འདྲ་བས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཆུ་སྐྱེས་ཏེ་པདྨའི་འདབ་མའི་མལ་སྟན་འདིས་འཇམ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་འདོད་པ་སྐྱེད་དེ། བདག་གི་ལུས་འདི་གདུང་ཞིང་
སྲེག་པར་བྱེད་ཅེས་དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནི་རིགས་ཏེ། སྲེག་པའི་བདག་ཉིད་མེ་དང་འདྲ་ཞིང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཁ་དོག་དམར་ཞིང་གདུང་བ་སྐྱེད་པའི་དངོས་པོར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་དགག་སྒྲུབ་མང་དུ་
མཛད་ཀྱང་ཕྱོགས་འཐེན་གྱི་ངལ་བ་བསྒྲུབ་པར་ཟད་དོ། །འདི་ནི་གདུང་བར་འོས་པ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །
བདུན་པ་འོས་ཤིང་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། བསིལ་ཟེར་ཅན་
གྱིས་ཉམས་བྱེད་མོད། །དཔྱིད་ཀྱིས་བདག་ནི་ཅི་ལ་གདུང༌། །དྲི་མ་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་
པའི་ལས། །དག་པས་མི་འོས་པ་མིན་ནམ། །དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་བསིལ་ཟེར་ཅན་ཟླ་བས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བདེན་མོད། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་འདིས་
བདག་ཅི་ལ་གདུང་སྟེ། གདུང་བར་མི་འོས་སོ་ཞེས་དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་པ་ལ། སྤྱིར་

དྲི་མ་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ། དྲི་མ་མེད་པ་དག་པའི་དངོས་པོ་བྱེད་
མི་འོས་སོ་ཞེས་སྔ་མ་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་འོས་མི་འོས། ཕྱི་མ་སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱིས་བསྒྲུབས་

178

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པས། འོས་ཤིང་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའོ། །
བརྒྱད་པ་མི་འོས་ཤིང་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་ནི། ཀུ་མུད་ལྡན་ཡང་སྲེག་བྱེད་ན། །པདྨའི་འབྱུང་གནས་ཅིས་མི་བྱེད། །ཟླ་བས་བཟུང་རྣམས་རྩུབ་པ་ན། །ཉི་མས་བཟུང་བ་འཇམ་མི་འགྱུར། །ཀུ་མུད་ལྡན་པའི་ཚལ་ན་ཡང་སྲེག་པར་བྱེད་འོས་ན། པདྨའི་འབྱུང་གནས་སུ་སྲེག་པར་ཅིས་མི་བྱེད་དེ་འོས་པའི་དམ་བཅའ། དེ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཟླ་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བསིལ་བས་བཟུང་བའི་རེག་བྱ་ཡང་རྩུབ་ན། ཉི་མ་ཚ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་འཇམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྔ་མ་དངོས་པོ་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱ་བ་མི་འོས་ཤིང་འོས་པ་སྟེ། ཕྱི་མ་སྤྱི་

ཁྱབ་ཀྱི་རེག་བྱ་འཇམ་རྩུབ་བཀོད་ནས་བསྒྲུབས་པས། མི་འོས་ཤིང་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱན་ནོ། །

ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སྒྲས་ཟིན་པའམ་རྟོགས་པ་
ཡིས། །དངོས་པོ་གཉིས་ནི་མཚུངས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་དབྱེ་བ་བརྗོད་པ་གང༌། །དེ་ནི་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད། །མཚུངས་སྒྲས་དངོས་སུ་ཟིན་པའམ་དོན་གྱི་ཤུགས་ལས་

རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ནི་མཚུངས་པར་གྱུར་པ་ལ། དེ་
ནི་ཁྱད་ཀྱི་དབྱེ་བ་འགས་སླར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྔོན་དུ་མཚུངས་པ་ཕྱིས་

ལྡོག་པ་ཅན་ནམ། འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་ཡང་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པས། སྒྲས་ཟིན་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་

179

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཅན། །རྟོགས་པས་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། །འབྱེད་བྱེད་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། །རིགས་མཐུན་འབྱེད་པའི་ལྡོག་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ལྔ་ལས། གཅིག་གིས་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། བརྟན་དང་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དང༌། །ལ་ཝཎྱ་སོགས་ཡོན་ཏན་
གྱིས། །ཁྱོད་དང་རྒྱ་མཚོ་མཚུངས་ཐ་དད། །ཁྱོད་ལུས་འདི་འདྲ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བསྐྱོད་
པར་མི་ནུས་པས་བརྟན་པ་དང༌། ཁོང་ཡངས་ཤིང་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དང༌། ལཱ་ཝཎྱའི་སྒྲ། མཛེས་པ་དང༌། ལན་ཚྭའི་རོ་དང༌། ཟབ་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པས། རྒྱལ་པོ་མཛེས་པ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ལན་ཚ་རོ་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་

རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མཚུངས་པ། ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་

སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་ཅན་འདི་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གཅིག་
ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ནི། །གཉིས་ཀ་ལ་གནས་ཐ་དད་དག །རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་གཅིག་གི་ལྡོག་པ་ཅན། །གཅིག་ལ་གནས་པ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་
ཀྱི་རྣམ་པ་བརྗོད་པས་གཉིས་ཀ་ལ་གནས་པའི་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཚེགས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་གཅིག་གི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་དག་དང་ཁྱོད། །མཚམས་ལས་མི་འདའ་ཟབ་པ་སྟེ། །འདི་ནི་མིག་སྨན་དང་མཚུངས་པ། །ཁྱོད་ནི་གསེར་གྱི་འོད་
ཅན་ནོ། །ཆུའི་ཕུང་པོ་བ་ཚ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་དང༌། ཁྱོད་ནི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་ཆུ་མཚམས་དང༌། ཁྱོད་བཟང་པོའི་ལུགས་ལས་མི་འདའ་བའོ། །རྒྱ་མཚོ་གཏིང་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་བློ་དཔག་པར་དཀའ་བས་ཟབ་པ་སྟེ་དེའི་འབྱེད་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི་མིག་
སྨན་གྱི་ཁ་དོག་དང་མཚུངས་ལ། ཁྱོད་ནི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལུས་གསེར་བཟང་པོའི་འོད་

180

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཅན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་འདི་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིས། །འབྱེད་བྱེད་ཡོན་ཏན་ནག་པོ་དང༌། །སེར་པོ་གཉིས་ཀས་ཐ་དད་བསྟན། །འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་ལྡོག་པ་ཅན། །གང་གི་
ཕྱིར་འདིར་ནི་གཉིས་ཀའི་འབྱེད་བྱེད། ཁ་དོག་གི་ཡོན་ཏན་ནག་པོ་དང་སེར་པོ་གཉིས་ཀས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ནི་གཉིས་ཀའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ། །
གསུམ་པ་སྦྱར་བའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། ཁྱོད་དང་རྒྱ་མཚོ་དུརྦཱ་རོ། །མཧཱ་སཏྭ་
ཏེ་ཛཿབཅས། །འདི་ཡིས་ཁྱེད་གཉིས་ཐ་དད་དེ། །དེ་ནི་ཆུ་བདག་ཁྱོད་མཁས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང་རྒྱ་མཚོ་ནི། དུརྦཱ་རཽ་ཞེས་པ། ལྡོག་དཀའ་བ་དང༌། ཆུ་ངན་བ་ཚྭ་ཅན་ལ་འཇུག །མཧཱ་སཏྭ་ནི་སྙིང་སྟོབས་ཆེ་བ་དང༌། སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་ཆུ་སྲིན་

ལ་འཇུག །ཏེ་ཛཿ ནི་གཟི་བརྗིད་དང༌། མེ་ལ་འཇུག་པས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་གཞན་
གྱིས་བཟློག་དཀའ་ཞིང་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་གཟི་བརྗིད་དང་བཅས་པ། རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ངན་ཞིང་སེམས་ཆེན་པོ་ཆུ་སྲིན་དང༌། རྒོད་མ་ཁའི་མེ་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྒྲ་སྦྱར་
ནས། འབྱེད་ཆོས་འདི་ཡིས་ཁྱེད་གཉིས་ཐ་དད་དེ། རྒྱ་མཚོ་དེ་ནི་ཆུ་ཡི་བདག་ཉིད་བེམས་པོ་དང༌། ཁྱོད་མཁས་ཤིང་རིག་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། འདི་ནི་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལྡན་ཕྱིར། །སྦྱར་བ་ཅན་ཞེས་བཟུང་བར་མཛོད། །འདི་ནི་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྦྱར་བའི་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་བཟུང་བར་མཛོད་ཅིག །ཡང༌། འགོག་པ་ཅན་དང་གཏན་ཚིགས་ཅན། །
གཉིས་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་དམ་བཅས་ནས། བཞི་པ་འགོག་པའི་
ལྡོག་པ་ཅན་ནི། ལུགས་དང་ལྡན་ཞིང་བརྟན་པ་ཡི། །རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། །དྲི་མ་ལྡན་པ་ཆུ་སྲིན་གནས། །ཁྱོད་ཀྱི་འགྲན་ཟླར་འགྱུར་མ་ཡིན། །རྒྱལ་པོ་

181

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་ལྡན་ཞིང༌། བསྐྱོད་པར་མི་ནུས་པས་བརྟན་ལ། རིན་
པོ་ཆེ་མང་པོ་འཛིན་པས་འབྱུང་གནས་ཡིན་པ་དང༌། རྒྱ་མཚོ་ཡང་དུས་ཀྱི་རླབས་

དང༌། མཚམས་ལས་མི་འདའ་བ་སོགས་ལུགས་དང་ལྡན་ཞིང༌། འདོམ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་མི་གཡོ་བས་བརྟན་ལ། རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་མོད་ཀྱང༌། བ་ཚྭ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ལྡན་པ་ཆུ་སྲིན་གདུག་པའི་གནས་དེ་ཉིད། རྒྱལ་པོ་
ཁྱོད་ཀྱི་འགྲན་ཟླར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱེད་བྱེད་བརྗོད་
པས་འགོག་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ། །
ལྔ་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། རི་གླིང་རྒྱ་མཚོར་བཅས་པ་ཡི། །ས་གཞི་མཐའ་དག་འཛིན་མོད་ཀྱང༌། །ལག་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེར་གྱུར་ཕྱིར། །ལྷག་མ་ཅན་
ནི་ཁྱོད་བས་དམན། །རི་དང༌། གླིང་དང༌། རྒྱ་མཚོར་བཅས་པའི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་མཐའ་དག་དཔུང་པས་འཛིན་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་དང༌། ལྷག་མ་ཅན་གྱི་ཀླུ་བདག་ཡིན་མོད།
འོན་ཀྱང་ལག་འགྲོ་སྟེ་ཀླུ་ནི་དུད་འགྲོ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་རྗེ་བོར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྷག་

མ་ཅན་ཀླུ་མཐའ་ཡས། དེ་ནི་ཁྱོད་ལས་དམན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ནི། ཀླུ་ནོར་རྒྱས་ཞེས་འཆད་ཅིང༌། ལག་འགྲོ་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ལའང་འཇུག་མོད། རྒྱལ་པོ་དམ་པའི་རིགས་ཀྱི་རྗེ་བོ་ཡིན་པར་ཡང་སྟོན་ནོ། །འདི་ནི་རྒྱུ་མཚན་རྟགས་སུ་བཀོད་
པའི་ཆ་ནས་མཚུངས་པ་ལྡོག་པས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ། །དོན་བསྡུ་ཞིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། སྒྲ་དག་འཇུག་པ་མཚུངས་པ་ཡི། །ལྡོག་པ་ཅན་ནི་འདི་འདྲ་སྟེ། །རྟོགས་པར་གྱུར་པས་མཚུངས་པ་ཡང༌། །ཡོད་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་སྒྲུབ། །སྒྲ་དག་འཇུག་པའམ། སྒྲས་ཟིན་པའི་མཚུངས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་ནི་བཤད་ཟིན་པ་འདི་འདྲ་

182

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སྟེ། ད་ནི་དོན་གྱི་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པར་གྱུར་པས་མཚུངས་པ་ལྡོག་པ་ཡང་ཡོད་
པས། དེ་ནི་རྗེས་སུ་བསྒྲུབས་ཅིང་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་རྟོགས་པས་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ལ། དང་པོ་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བའི་
ལྡོག་པ་ཅན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་པདྨ་སྟེ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ཡང༌། །པདྨ་
ཆུ་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། །ཁྱོད་གདོང་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའོ། །མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་
པདྨ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། པདྨ་ཆུ་ལས་སྐྱེས་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ནི་ཁྱོད་
རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་འདིའོ། །འདིར་མཚུངས་ཆོས་མཛེས་པ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཤིང༌། རྟེན་ཐ་དད་པས་དབྱེ་བ་བྱས་ཏེ། འདི་དང་ཕུལ་བྱུང་གི་དཔེ་ཕྱོགས་འདྲ་ཡང་དེ་ལ་ཁོ་ནས་ཞེས་དང༌། ཐ་དད་པའི་འབྱེད་ཆོས་གཞན་མེད་ཅེས་འུད་བྱས་ལ། འདིར་ནི་རྟེན་ཐ་དད་བསྟན་པ་ཙམ་མོ། །
གཉིས་པ་དཔེ་ཅན་ལྷག་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། རི་དྭགས་མིག་ལ་སྨིན་སྒེག་དང༌། །མྱོས་པའི་དམར་བས་རེག་པ་མེད། །ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ནི་གཉིས་པོ་འདི། །ཡོན་ཏན་
དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱན། །རི་དྭགས་ཀྱི་མིག་མཛེས་པའི་དཔེར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང༌། སྨིན་མ་རྣམ་པར་གཡོ་བའི་རོལ་སྒེག་དང༌། ཆགས་མྱོས་ཀྱི་དམར་བས་རེག་པ་མེད་
ལ། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བརྒྱན་ནོ་ཞེས་མཚུངས་
པ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་སོ། །དེ་བཤད་པ། སྔ་མར་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན། །འདིར་ནི་ལྷག་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་བརྗོད་སྔ་མར་རྟེན་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་
ལ་ཕྱི་མ་འདིར་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །
གསུམ་པ་འབྱེད་བྱེད་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ལ། སླར་ཡང་མཚུངས་

183

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པའི་ལྡོག་པ་ཅན། །གཞན་དག་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ། །སླར་ཡང་འབྱེད་བྱེད་ཀྱང་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། མཚུངས་
ཆོས་འབྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀ་སྒྲས་ཟིན་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་པདྨ་
དཀར། །རྒྱས་ཤིང་དྲི་བཟང་ལྡན་པ་སྟེ། །པདྨ་ལ་ནི་བུང་བ་འཁོར། །ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་
མིག་རབ་གཡོ། །ལུས་ཕྲ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་དང་པདྨ་དཀར་པོ་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས་ཤིང་དྲི་
བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། པདྨ་ལ་ནི་བུང་བ་འཁོར་ཞིང་ལྡིང་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་ལ་མིག་
རབ་ཏུ་གཡོ་བ་ཙམ་ཁྱད་པར་རོ། །དེ་ནི་མཚུངས་ཆོས་འབྱེད་བྱེད་གཉིས་ཀ་སྒྲས་ཟིན་པར་མཚུངས་སོ། །
གཉིས་པ་མཚུངས་ཆོས་ཤུགས་དང་འབྱེད་བྱེད་སྒྲས་ཟིན་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། ཟླ་བ་འདི་ནི་མཁའ་ཡི་རྒྱན། །ངང་པ་འདི་ནི་ཆུ་ཡི་རྒྱན། །མཁའ་འདི་རྒྱུ་སྐར་ཕྲེང་བ་ཅན། །ཆུ་འདི་ཀུ་མུད་རྒྱས་པ་ཅན། །ཟླ་བ་འདི་ནི་ནམ་མཁའ་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཡིན་ལ། ངང་པ་འདི་ནི་ཆུའི་རྒྱན་ཡིན། དེ་བཞིན་ནམ་མཁའ་འདི་ནི་རྒྱུ་སྐར་གྱི་ཕྲེང་བ་ཅན་དང༌། ཆུ་འདི་ནི་མེ་ཏོག་ཀུ་མུད་རྒྱས་པ་ཅན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། འདིར་ནི་ཟླ་བ་ངང་པ་དག །དཀར་བ་ཉིད་སོགས་རྟོགས་པ་དང༌། །མཁའ་དང་ཆུ་ནི་དག་པར་ཡང༌། །རྟོགས་བྱར་མཚུངས་པའི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཚིག་སྦྱོར་འདིར་ནི། ཟླ་བ་དང་ངང་པ་དག་དཀར་བ་དང་མཛེས་པ་ཤུགས་ལས་རྟོགས་ཤིང༌། འབྱེད་བྱེད་མཁའ་དང་ཆུའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དངོས་སུ་བསྟན། དེ་བཞིན་ནམ་མཁའ་དང་ཆུ་ཡང་དག་ཅིང་སྔོ་བ་ཤུགས་ལས་དང༌། རྒྱུ་སྐར་ཕྲེང་བ་དང༌། ཀུ་མུད་རྒྱས་པ་སྒྲས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བྱས་སོ། །སྔ་མ་ལ་ནི་སྒྲ་བཅས་མཚུངས། །གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཐ་དད་འབྱེད། །བུང་བ་

184

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མིག་ལ་སོགས་པ་མཚུངས། །དེ་ཕྱིར་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན། །དཔེར་སྔ་མ་ལ་རྒྱས་ཤིང་དྲི་བཟང་ལྡན་པ་ཞེས་སྒྲས་ཟིན་པའི་མཚུངས་པ་དང༌། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཐ་དད་པའི་འབྱེད་ཆོས། བུང་བ་དང་མིག་སོགས་སྒྲས་མཁའ་དང་ཆུ། རྒྱུ་སྐར་དང་ཀུ་མུད་སོགས་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་དག་མཚུངས་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་དོན་བསྡུས།
བཞི་པ་རིགས་མཐུན་འབྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནི། རིན་ཆེན་སྣང་བས་མི་
ཕྲོགས་ཤིང༌། །ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མི་བཟློག་པ། །ལང་ཚོ་ལས་བྱུང་ན་ཆུང་གི །མུན་
པས་ལྟ་བ་འགོག་པར་བྱེད། །ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྣང་བས་མི་ཕྲོགས་པ་སྟེ་མི་ཞི། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མི་ལྡོག་པ་སྟེ་གསལ་བར་མི་ནུས་པ། ལང་ཚོ་དང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ན་
ཆུང་གི་མུན་པ་འདིས་ནི། བླང་དོར་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་འགོག་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། མུན་པའི་རིགས་ལ་མུན་པ་འདི། །ལྟ་བ་འགོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་

མཚུངས། །གཞན་དག་གིས་ནི་ཐ་དད་བསྟན། །འདི་ནི་རིགས་མཐུན་ལྡོག་པ་ཅན། །རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་མུན་པའི་རིགས་དག་ལ་ན་ཆུང་ལས་བྱུང་བའི་མུན་པ་འདི་ལྟ་བ་འགོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་ཀྱང་གཞན་ནོར་བུ་དང་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མི་སེལ་

བ་དག་གིས་ཕྱི་ཡི་མུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པས་འདི་ནི་རིགས་མཐུན་འབྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ཅན་ནོ། །

སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

དགུ་པ་སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མདོར་བསྟན། དཔེར་
བརྗོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

185

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་བཟློག་ནས། །གང་ཞིག་རྒྱུ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཙམ། །གང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །སྟོན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཅན། །འཇིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་བཟློག་ཅིང་བཀག་ནས་གང་ཞིག་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབད་པས་བཀག་སྟེ། གང་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་དངོས་པོའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ཉིད་སྟོན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དང་པོར་རབ་གྲགས་ཀྱི་

རྒྱུ་བཟློག་པ་ལ་ཡང༌། ཕྱིའི་རྒྱུ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ནི། མ་འཐུངས་མྱོས་པའི་ཀ་དམྦ། །མ་ཕྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་མཁའ། །གྲུངས་པར་མ་བྱས་དྭངས་པའི་
ཆུ། །འགྲོ་བའི་ཡིད་ནི་འཕྲོག་པར་འགྱུར། །མྱོས་འགྱུར་མ་འཐུངས་པར་མྱོས་པ་ནི་ཀ་དམྦ་སྟེ་ཆུ་བྱ་མཐིང་རིལ་དང༌། མ་ཕྱིས་ཀྱང་དྲི་མ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་དང༌། ཀེ་ཏ་ཀ་
སོགས་ཀྱིས་གྲུངས་པར་མ་བྱས་ཀྱང་དྭངས་པའི་ཆུ་དང་ལྡན་པས། འགྲོ་བའི་ཡིད་ནི་
རབ་ཏུ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ནང་གི་རྒྱུ་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ནི། སྨན་མ་བསྐུས་པར་དཀར་མིན་མིག །མནན་པ་མིན་པར་སྨིན་མ་དམའ། །ཚོན་མ་བསྒོས་པར་དམར་བ་ནི། །མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཆུ་འདིའོ། །མིག་སྨན་གྱིས་བསྐུས་པ་མིན་པར་དཀར་
མིན་ཏེ་གནག་པའི་མིག་དང༌། མནན་པ་མིན་པར་སྨིན་མ་འབྱར་ཞིང་དམའ་བ་དང༌། ཚོན་གྱིས་མ་བསྒོས་པར་དམར་བ་ནི་མཛེས་ལྡན་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཆུ་འདིའོ། །དེ་དག་
བཤད་པ་ནི། གང་ཕྱིར་མ་འཐུངས་ལ་སོགས་སྐྱེས། །མྱོས་པ་ཉིད་སོགས་རྒྱུ་གཞན་
ཅན། །རྒྱུ་མེད་དག་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་འདིར་ནི་འགལ་བ་མེད། །གང་གི་

186

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
ཕྱིར་ན། མ་འཐུངས་པ་དང༌། མ་ཕྱིས་པ་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་མྱོས་པ་
དང༌། དྲི་མ་མེད་པ་སོགས་རིམ་པར་སྦྱར་བ་འདི་དག་གིས་སྦྱོར་བ་སྔ་མ་ལ་རྒྱུ་གཞན་སྟོན་གྱི་དུས་དང༌། ཕྱི་མ་ལ་ལང་ཚོ་དར་བ་དོན་དང་ཤུགས་ལས་རྟོགས་པའི་
རྒྱུ་དང་བཅས་པའང་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་བཞག་པས་རྒྱུ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་འདོད་པ། དེའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་འགལ་བ་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་བསྟན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ནི། བསྒོས་པ་མེད་པར་ཁ་དྲི་ཞིམ། །བཅོས་པ་མིན་པར་ལུས་པོ་མཛེས། །རྒྱུ་མེད་དག་ཏུ་ཟླ་བ་དགྲ། །རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འདོད་པ་གྲོགས། །དྲི་བཟང་གི་ཆེད་དུ་བསྒོས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ནས་དྲི་ཞིམ་པོའི་ངན་ལྡང་ཞིང༌། འབད་པས་བཅོས་པ་མིན་པར་ལུས་བཟང་པོའི་ཆ་ཀུན་མཛེས་ལ། འཁོན་གྱི་རྒྱུ་མེད་པར་གདུང་ཞིང་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཟླ་

བ་ནི་དགྲ་དང༌། མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འདོད་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་ནི་ཕན་པར་བྱེད་པའི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། བསྒོས་པ་མེད་སོགས་ཚིག་གིས་འདིར། །རྒྱུ་ནི་དངོས་སུ་རབ་བཟློག་ཅིང༌། །དྲི་ཞིམ་ཉིད་སོགས་འབྲས་བུ་བརྗོད། །དེ་
ཕྱིར་འདི་ནི་སྲིད་པ་ཅན། །བསྒོས་པ་མེད། བཅོས་པ་མིན། རྒྱུ་མེད། རྒྱུ་མཚན་མེད་
ཅེས་པའི་ཚིག་གིས། འདིར་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་སུ་རབ་ཏུ་བཟློག་ཅིང་བཀག་ནས། དྲི་ཞིམ་པ། ལུས་མཛེས། ཟླ་བ་དགྲ། འདོད་པ་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ལ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་འབད་པས་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར།

འདི་ནི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྲིད་པ་ཅན་ནོ། །

187

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་པ་བསྡུས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན།
དཔེར་བརྗོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན་པ་ནི།
དངོས་པོ་འགའ་ལ་བསམ་བྱས་ནས། །དེ་དང་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན། །བསྡུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗོད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་བསྡུས་པ་བརྗོད་པར་འདོད། །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་

དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བསམ་པར་བྱས་ནས། དེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་བརྗོད་དོན་བསྡུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི།
བསྡུས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དུ་འདོད་དེ། འདི་ལ་ཇི་སྐད་དུ། གང་དུ་དོན་དམ་སྒྲ་ཡི་དོན་དེ་ཉིད། །ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱས་ཤིང་རང་གི་དོན། །གསལ་བར་གྱུར་པ་སྙན་ངག་ཁྱད་པར་ཏེ། །སྒྲ་ཙམ་ཞེས་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད། །ཅེས་དབུས་འགྱུར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས། སྒྲ་ཙམ་གྱི་རྒྱན་ཞེས་ཀྱང་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་སྤྱིའི་བསྡུས་བརྗོད་ནི། བུང་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན། །པདྨ་རྒྱས་ལ་
སྦྲང་རྩི་འཐུངས། །དྲི་ཞིམ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཡང༌། །མེ་ཏོག་ཁ་མ་བྱེ་སྦྱོར་ལྟོས། །བུང་བ་འགའ་ཞིག་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། པདྨ་རྒྱས་པ་ལ་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད་འཐུངས་ལ་
དེས་ཀྱང་མི་ཚིམ་པར། དྲི་ཞིམ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་མེ་ཏོག་ཁ་མ་བྱེ་བ་ལ་ཡང་མཆུ་སྦྱོར་བ་ལ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་མ་རངས་པའི་ཚིག་བརྗོད་པའོ། །དེའི་དགོངས་པ་ནི། ཆགས་ལྡན་བུད་མེད་དར་མ་ལ། །དགའ་བའི་རྩེ་དགས་བཅིངས་པ་དག །བུ་མོ་འགའ་ཞིག་དག་ལ་ཡང༌། །འདོད་པ་འཕེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཚིག་སྦྱོར་སྔ་མ་དེ་ཡི་དོན་

188

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཆགས་ལྡན་འགའ་ཞིག་བུད་མེད་ལང་ཚོ་དར་བབ་མ་ལ། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རྩེ་དགའི་བྱ་བས་བཅིངས་པ་དག །འདོད་པ་བསྟེན་མ་རན་པའི་བུ་མོ་ཆུང་ངུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང༌། འདིར་འདོད་པ་འཕེལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པར་བྱེད་ཅེས་པའོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ། ཁྱད་པར་ཅན་ཙམ་ཐ་དད་ཀྱང༌། །ཁྱད་པར་རྣམ་པ་མཚུངས་པའང་ཡོད། །ཁྱད་པར་ཐ་དད་ཐ་དད་མིན། །འདི་ནི་གཞན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད། །ཁྱད་པར་ཅན་ཐ་དད་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚུངས་པའང་ཡོད། ཁྱད་ཆོས་
ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་པ་དང༌། འདི་ལས་གཞན་པ་སྔོན་མེད་པའི་བསྡུས་བརྗོད་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་པའི་དང་པོ། ཁྱད་གཞི་ཐ་དད་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པའི་བསྡུས་བརྗོད་ནི། རྩ་བརྟན་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་ནི། །སློང་རྣམས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད། །གྲིབ་མ་སྣུམ་
པའི་ལྗོན་པ་ཆེ། །འདི་ནི་བདག་གིས་ཡང་དག་ཐོབ །དཔག་བསམ་གྱི་ལྗོན་པ་རྩ་བ་
བརྟན། འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་སློང་བ་རྣམས་རྟག་ཏུ་དགའ་ཞིང་འབྱོར་བ་རྒྱས་པར་
བྱེད་པ། གྲིབ་མ་སང་སེང་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་སྣུམ་པའི་ལྗོན་ཤིང་ཆེན་པོ་འདི་ནི།
བདག་གིས་སྐལ་བ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཐོབ་ཅེས་ཏེ། བསམ་དོན་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་བརྟན་པ། སྡེ་བཞིའི་འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་པའི་ཁུར་གྱིས་སློང་བ་རྣམས་རྟག་
ཏུ་འབྱོར་ཞིང་དགའ་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ། དེའི་སྐྱབས་ཀྱི་གྲིབ་མ་སྣུམ་བའི་སྐྱེས་བུ་
མཆོག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པ་དག་གི་མགོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་ཅེས། ཁྱད་གཞི་ལྗོན་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་ཐ་དད་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པར་བསྡུས་པའོ། །གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་ཐ་དད་དང་ཐ་དད་མིན་པའི་བསྡུས་བརྗོད་ནི། ཡལ་གའི་ཁྱོན་ནི་མི་ཆུང་ཞིང༌། །མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་

189

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བརྟན་ལྡན་པའི། །ཤིང་འདི་བདག་གི་སྐལ་བས་རྙེད། །གང་ལ་ཡལ་གའི་ཁྱོན་མི་ཆུང་བར་ཆེ་ཞིང༌། མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཅན། དམ་པ་སྟེ་མཆོག་གི་གྲིབ་

བསིལ་གྱི་རྩ་བ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཤིང་འདི་ནི། བདག་གི་སྐལ་བ་ཁོ་ནས་རྙེད་དོ་ཞེས་པ་ལ། དཔང་ཊཱིཀ་ལས་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཤིང་
སྡོང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའོ་ཞེས་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀས་འཆད་དེ་བརྗོད་འདོད་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་བཤད་ཁུངས་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་ཐུག་པས་ཁྱད་ཆོས་ཐ་དད་དང༌། ཕྱི་མ་

གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན། ཡུལ་དམ་པ་གཞན་ཕན་གྱི་གྲིབ་ཏུ་བསིལ་ཞིང་རང་བཞིན་
བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་འདི། བདག་གི་མགོན་དུ་སྐལ་བས་རྙེད་དོ་ཞེས་ཁྱད་ཆོས་ཐ་མི་དད་པས། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པའི་བསྡུས་བརྗོད་དོ། །དེ་དག་བཤད་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་སྐྱེས་བུ་འགའ། །ལྗོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྔགས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་ལ། །ཐུན་མོང་གཞན་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །བྱེ་བྲག་བཤད་ཟིན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང༌། བསམ་དོན་སྐྱེས་བུ་མཆོག་འགའ་ཞིག །བརྗོད་ཚུལ་ལྗོན་པའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྔགས་ལ། དེ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྔ་མ་ལ་ཐུན་མོང་དང༌། ཕྱི་མའི་ཕྱེད་སྔ་མ་ཆོས་ཐ་དད་དང༌། ཕྱི་མ་ཐ་དད་མིན་པར་བྱས་
པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །
གསུམ་པ་སྔོན་མེད་ཀྱི་བསྡུས་བརྗོད་ནི། སྦྲུལ་ངན་འགྲོགས་པ་དང་བྲལ་
ཞིང༌། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མངར་བའི་ནང༌། །ཀྱེ་མ་ཆུ་ཡི་གཏེར་འདི་ནི། །དུས་ཀྱིས་

ཡོངས་སུ་སྐམ་པར་འགྱུར། །རྒྱ་དཔེར། བྱཱ་ལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྲུལ་དང༌། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ལ་འཇུག་པ། གཉིས་ཀའི་སྒྲ་བསྡུས་ཏེ། སྦྲུལ་ངན་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། སྦྲུལ་དང་

190

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འགྲོགས་ཤིང་བ་ཚྭའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆུ་གཏེར་དེ་ལས་བཟློག་པ། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དང་བྲལ་བ། རང་བཞིན་མངར་བའི་ནང་གི་བསམ་པ་ཅན། ཀྱེ་མ་སྔོན་མེད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆུའི་གཏེར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་འདི་ནི། འཇིག་པའི་དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྐམ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱེས་བུ། བཟང་པོ་འདའ་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཚིག་གོ །དེ་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་དེ་མཚུངས་པའི། །སྐྱེས་བུའི་ལྡོག་པ་གསལ་བྱེད་ཅིང༌། །སྔ་མའི་ཆོས་ནི་བཟློག་པའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་སྔོན་མེད་བསྡུས་པར་བརྗོད། །ཁྱད་གཞི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པའི་སྐྱེས་བུའི་ལྡོག་པ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང༌། སྔ་མ་རྒྱ་མཚོའི་ཆོས་གཉིས་ནི་བཟློག་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བ་ནི་སྔོན་མེད་ཀྱི་བསྡུས་བརྗོད་དོ། །

ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་གཅིག་པ་ཕུལ་བྱུང་གི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད། བསྔགས་པས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི།
ཁྱད་པར་གྱི་ནི་བརྗོད་འདོད་གང༌། འཇིག་རྟེན་མཚམས་ལས་བརྒལ་གྱུར་པ། །ཕུལ་
དུ་བྱུང་བར་བརྗོད་པ་འདི། །རྒྱན་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། །དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བློ་གང་གིས། འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གནས་
ཚོད་ཀྱི་མཚམས་ལས་བརྒལ་བར་གྱུར་པའི་ཉམས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་
བརྗོད་པ་འདི་ནི། རྒྱན་གྱི་དམ་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། དང་པོ་ཁྱད་འཕགས་བརྗོད་པའི་ཕུལ་བྱུང་ནི། མལླི་ཀ་ཡི་ཕྲེང་ཚོགས་ཅན། །ལུས་ཀུན་ཁྱབ་པའི་ཙནྡན་གཤེར། །དཀར་བའི་གོས་ཅན་སྔོན་འགྲོ་མ། །ཟླ་བའི་འོད་ལ་མཚོན་མ་ཡིན། །མལླི་ཀ་སྟེ་མེ་ཏོག་

191

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དཀར་པོའི་ཕྲེང་བའི་ཚོགས་ཅན། ལུས་ཀུན་ཁྱབ་པ་ཙནྡན་དཀར་པོའི་བྱུགས་པས་གཤེར་བ། ཀཱ་ཤིའི་རས་དཀར་བའི་གོས་ཅན། མཛའ་བོའི་སར་སྔོན་འགྲོ་མ་ཁྱོད་ནི། མཚན་མོ་ཟླ་བའི་འོད་ལ་འདི་སྔོན་འགྲོ་མ། འདི་ཟླ་འོད་ཅེས་མཚོན་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་མའི་མཚོ་ལ་ངང་མོ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཤད་ནས་མཚམས་སྦྱར་བ། ཟླ་བའི་འོད་ནི་ལྷག་པ་ཉིད། །ཁྱད་འཕགས་ལྡན་བརྗོད་དེ་བཞིན་དུ། །ཐེ་ཚོམ་ཕུལ་བྱུང་ལ་སོགས་
ཀྱང༌། །གསལ་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ། འཇིག་རྟེན་ན་ཟླ་བའི་འོད་ནི་ཆེས་ལྷག་
པ་སྟེ། མཛེས་མའི་དཀར་བ་ཁྱད་འཕགས་ལྡན་པར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་དེ་འདྲ་བ། ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕུལ་བྱུང་ངོ༌། །འདི་ལ་ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། ཟླ་བའི་འོད་
ཀྱིས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པར་བསྒྱུར་བ་ནི་དཔེའི་རྒྱན་དུ་སོང་ཞིང༌། རྒྱ་དཔེར་རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པས་གནོད་དོ། །དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་ཕུལ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡང་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཕུལ་བྱུང་ནི། དགའ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མ་དང༌། །དཔྱི་ཡི་བར་ན་
རྐེད་པ་ནི། །ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བདག་གི་ནི། །ཐེ་ཚོམ་ད་དུང་བཟློག་མ་གྱུར། །དགའ་མ་ཞེས་བོད་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མ་ཟུང་དང༌། དཔྱིའི་མཚང་རའི་བར་ན་རྐེད་པ་ཞིག་ནི་
ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བདག་གི་ཐེ་ཚོམ་ནི་ད་དུང་བཟློག་ནུས་པར་མ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་འདི་འདྲའི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ཀྱང༌། རྐེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་སྟོན་ཕྱིར་

བརྗོད་པ་ནི། ཐེ་ཚོམ་ཕུལ་བྱུང་ངོ༌། གསུམ་པ་ངེས་པའི་ཕུལ་བྱུང་ནི། ནི་ཏམྦི་ནི་ཁྱོད་ལ་ནི། །རྐེད་པ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་ནུས། །འོ་མ་འཛིན་པའི་ཁུར་གནས་པ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྲིད་པ་མིན། །ནི་ཏམྦི་ནའི་སྒྲ་མཚང་ར་རྒྱས་མ་ཞེས་བོད་ནས། ཁྱེད་ཀྱི་ནུ་

192

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
མ་དང་དཔྱིའི་བར་ན་རྐེད་པ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པ་རྙེད་ནུས་ཏེ། འོ་མ་འཛིན་པ་ནུ་མའི་
ཁུར་འདི་ལྟ་བུ་རྟེན་མེད་པར་གནས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྲིད་པ་མིན་པས་སོ་རྐེད་པ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་ཡང༌། ཡོད་པར་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས་ངེས་པས། ངེས་
པའི་ཕུལ་བྱུང་ངོ༌། །
བཞི་པ་གྲགས་པ་ཕུལ་བྱུང་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་ནི། །དཔག་ནུས་
མིན་ཡང་འདིར་ཤོང་བ། །ས་སྐྱོང་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ནི། །ཁོངས་དག་ཨེ་མ་ཤིན་ཏུ་
ཡངས། །མི་བདག་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་བྱུང་བ་སྙན་པར་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་ནི།
གཞན་གྱིས་ཚད་དཔག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཡང༌། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླའི་ཁོངས་འདིར་ཤོང་བ་ནི། ས་གཞི་སྐྱོང་བ་ཞེས་བོད་དེ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ཁོངས་འདི་དག་ནི་
ཨེ་མ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པ་ཞིག་གོ་ཞིག་ཞེས་གྲགས་པ་ཆེ་བ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡངས་
པའི་ངོ་མཚར་བརྗོད་དེ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པ་ཕུལ་བྱུང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་བསྔགས་པས་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། རྒྱན་ནི་གཞན་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང༌། །ངག་གི་དབང་པོས་མཆོད་གྱུར་པ། །ཕུལ་བྱུང་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་འདི། །གཅིག་པུ་ཉིད་ནི་དཔུང་གཉེན་བརྗོད། །རྒྱན་གཞན་ཇི་སྙེད་པ་དེ་རྣམས་ལ། ངག་གི་དབང་པོ་སྙན་ངག་རིག་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ཕུལ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་འདི་གཅིག་
པུ་ཉིད་ནི་དཔུང་གཉེན་ནམ་རྟེན་ཟླ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་བརྗོད་དོ། །

རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་གཉིས་པ་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད། ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག །གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་

193

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ལྡན་དག་གམ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་གཞན་

དུ་གནས་པའི་ཚུལ། །གང་དུ་རྣམ་གཞན་རབ་རྟོག་པ། །དེ་ནི་རབ་རྟོག་ཏུ་རིག་དཔེར། །སེམས་དང་ལྡན་པ་དག་གམ། དེའི་ཅིག་ཤོས་སེམས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་
རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྟེ། གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བར་གནས་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཚིག་སྦྱོར་གང་དུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་གཞན་ཞིག་ཏུ་རབ་ཏུ་རྟོག་ཅིང༌། སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། དང་པོ་སེམས་ལྡན་རབ་རྟོག་ནི། ཉིན་གུང་ཉི་མས་གདུངས་པ་ཡི། །གླང་པོ་དག་ནི་མཚོར་འཇུག་པ། །ཉི་མའི་ཕྱོགས་གྱུར་པདྨ་རྣམས། །གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། །ཉིན་མོའི་གུང་ལ་ཉི་མའི་ཟེར་
གྱིས་གདུངས་པའི་གླང་པོ་ཆེ་དག་ནི། པདྨའི་མཚོར་འཇུག་པའི་དགོས་པ། ཉི་མ་ལ་ལན་གླན་པར་མ་ནུས་ནས། དེའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་པདྨ་རྣམས་གཞོམ་ཞིང་བརྫི་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཁྲུས་དང་བཏུང་དང་པད་རྩྭ་དག །བཟའ་ཕྱིར་ལག་ལྡན་ཆུར་འཇུག་པ། །དེ་ནི་འཁོན་ལན་གླན་ཕྱིར་ཞེས། །སྙན་
ངག་མཁན་གྱིས་རབ་བཏགས་བརྗོད། །ཁྲུས་བྱ་བ་དང༌། ཆུ་བཏུང་བ་དང༌། པདྨའི་རྩ་
བ་དག་བཟའ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལག་ལྡན་ཏེ་གླང་པོ་ཆེ་ཆུར་འཇུག་པ་ལ། དེ་ནི་ཉི་མ་ལ་འཁོན་ལན་གླན་པའི་ཕྱིར་པདྨ་ཚར་གཅོད་པའོ་ཞེས་སྙན་ངག་མཁན་གྱིས་རབ་ཏུ་སྒྲོ་
བཏགས་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ་སེམས་ལྡན་རབ་རྟོག་གོ །
གཉིས་པ་སེམས་མེད་རབ་རྟོག་ནི། འདི་ནི་བདག་གི་རིང་བ་དག །འགོག་བྱེད་རྣ་བའི་རྒྱན་ཞེས་ཏེ། །ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གིས་རྣ་བ་ཡི། །ཨུཏྤལ་དག་ལ་འགོང་བ་

194

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འདྲ། །ཨུཏྤལ་སྔོན་པོའི་ཆུན་པོ་འདི་ནི། མིག་དག་གི་དཀྱུས་རིང་བ་དག་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣ་བའི་རྒྱན་གྱི་ཟོལ་བཟུང་ནས་འོངས་པའོ་ཞེས་བསམས་ཏེ། མཛེས་
མ་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཟུར་གྱིས་རྣ་བའི་ཨུཏྤལ་དག་ལ་འགེངས་ཤིང་འཛིང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། མིག་ཟུར་ཆར་ནི་ལྷུང་གྱུར་པ། །མིག་གི་འོད་ཀྱིས་

ཨུཏྤལ་ལ། །རེག་གམ་མིན་ཡང་སྙན་ངག་མཁན། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏགས་ནས་བརྗོད། །མིག་ཟུར་གྱི་ཆར་ལྷུང་བར་གྱུར་པ་ཙམ་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་དུ་བྱས་ཏེ་མིག་གི་འོད་ཀྱིས་རྣ་བའི་ཨུཏྤལ་ལ་མཛེས་མ་མཆོག་འགས་རེག་སྲིད་པའམ། མིན་ཡང་སྙན་ངག་མཁན་གྱིས་སེམས་མེད་ཨུཏྤལ་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏགས་ནས་
བརྗོད་པས་སེམས་མེད་རབ་རྟོག་གོ །
གསུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཅན་ནི། མུན་པ་ལུས་ལ་འབྱུག་པ་བཞིན། །མཁའ་ནི་མིག་སྨན་ཆར་འབེབས་བཞིན། །ཞེས་འདི་ཡང་ངོ་རབ་རྟོག་གི །མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་མང༌། །དབྱར་དུས་ཀྱི་ཤེ་མུན་ལ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་མ་མཐོང་བ་དང༌། ནམ་མཁའ་ངམ་
ནག་པ་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན་ཏེ། མུན་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ལ་འབྱུག་པར་བྱེད་པ་བཞིན། ནམ་མཁའ་འདི་ནི་མིག་སྨན་གྱི་ཆར་འབེབས་པ་བཞིན་ཞེས་པ་འདི། ཡང་ངོའི་སྒྲས་སེམས་མེད་རབ་རྟོག་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཅིང༌། གཞན་ཡང་རབ་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ལྡན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །འདི་ལ་ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རབ་རྟོག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང༌། ཐུན་མོང་བའི་རྒྱན་ལ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྲེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས། དཔང་ལོས། འདི་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ནོ་ཞེས་པས་སོ་སྙམ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག །དེ་ལྟར་རང་

195

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཞིན་བརྟགས་པ་ལས། །ལམ་འདི་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ། །ཞེས་པ་དང་ཇི་ལྟར་སྦྲེལ། དེས་ན། མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན། །ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་ངོ༌། །
གསུམ་པ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་ནི། འདིར་ནི་བཞིན་གྱི་སྒྲ་ཡིས་
འགའ། །དཔེ་ཉིད་དུ་ནི་འཁྲུལ་བ་བསྐྱེད། །ཏིང྄འི་མཐའ་ཡི་དཔེ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ཡིད་ཆེས་གསུང་བཟླས་ནས། །བརྗོད་མ་ཐག་པ་འདིར་ནི་བཞིན་གྱི་སྒྲས་འགའ་ཞིག་དཔེ་ཉིད་དུ་ནི་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་མོད། དེ་ལུང་དང་འགལ་ཏེ། འབྱུག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ལ། ལིམྦ་ཏི་དང༌། ཆར་འབེབས་བཞིན་ཞེས་པ་ལ་ཝརྵ་ཏི་ཞེས། ཙནྡྲ་པ་ལྟར་ན་ཏིང྄འི་མཐའ་ཅན་དང༌། ཀ་ལཱ་པ་ལྟར་ན་ཏི་སོགས་བྱ་བའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པས་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ཡིན་ན་དེ་ཕན་གྱི་རྐྱེན་སྟེར་དགོས་པས་སོ་ཞེས་ཙནྡྲ་གོ་མི་དང༌། ཤརྦྦ་ཝརྨ་སོགས་ཡིད་ཆེས་འོས་པའི་གསུང་ལས་བཟླས་ནས་ཏེ། འདའ་བར་མི་རིགས་སོ། །དཔེ་དང་དཔེར་བྱ་ཉིད་དག་ནི། །མཚུངས་པའི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པས་ན། །འབྱུག་པ་དང་ནི་མུན་པ་ལ། །ཆོས་འདི་མཐོང་བར་གྱུར་ཏམ་ཅི། །རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། སྤྱིར་དཔེ་དང་དཔེར་བྱ་ནི་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པའི་མཚུངས་ཆོས་ལ་ལྟོས་པས་ན་དེ་འདི་ལ་མེད་དེ། འབྱུག་པ་དང་ནི་མུན་པ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་བྱེད་ན། དེ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཆོས་འདི་མཐོང་བར་གྱུར་ཏམ་ཅི་སྟེ་མ་མཐོང་བས་སོ། །
ཡང༌། གལ་ཏེ་འབྱུག་པ་ཉིད་འདོད་ན། །འབྱུག་གོ་ཞེས་པ་གཞན་པ་ཅི། །དེ་
ཉིད་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡང༌། །ཞེས་པ་མ་སྨྱོས་འཆད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་འབྱུག་པ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་རང་མཚུངས་ཆོས་སུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འབྱུག་གོ་ཞེས་པ་དཔེ་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ལས་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་སྟེ་ཐ་མི་དད་པས་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཆོས་ཆོས་ཅན་གཉིས་

196

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུ་སྨྱོན་པ་སྨྲ་སྲིད་ཀྱི། གཞན་དེ་ལྟར་མི་འཆད་དེ། དེ་གཉིས་ཐ་
དད་པར་འཇིག་རྟེན་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་སོ། །
ཡང༌། གལ་ཏེ་བྱེད་པོ་དཔེ་ཡིན་ན། །བྱ་ཚིག་ལ་ནི་དབང་བྲལ་འགྱུར། །རང་གི་བྱ་སྒྲུབ་མི་ནུས་པ། །གཞན་གྱི་ལྟོས་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱེད་པོ་མིན་པ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱ་ཚིག་ཏིང྄འི་མཐའ་ཅན་ལ་དབང་དང་བྲལ་ཏེ་ནུས་པ་ཉམས་པས། རང་གི་བྱ་བ་འབྱུག་པའང་སྒྲུབ་མི་ནུས་ན། གཞན་དཔེ་དོན་མཚུངས་ཆོས་སྦྱོར་བའི་ལྟོས་བྱར་མི་འགྱུར་རོ། །
ཡང༌། གང་གིས་འབྱུག་པ་འདི་དང་ནི། །མུན་པ་མཚུངས་ཞེས་སྨྲ་ན་ཡང༌། །ལུས་ལ་ཞེས་པ་མ་འབྲེལ་ཏེ། །དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པར་ལྟ། །རྒོལ་བ་གང་གིས་འབྱུག་པ་འདི་དོན་དང༌། མུན་པ་དཔེར་བྱས་ནས་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ཡང༌། ལུས་ལ་ཞེས་པ་ལས་ཀྱི་ཚིག་གིས་མ་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པར་ལྟ་དགོས་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང༌། དཔེར་ན་ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བ་བཞིན། །ཞེས་པས་མཛེས་པ་རྟོགས་འགྱུར་
ཏེ། །དེ་བཞིན་འབྱུག་པ་འདི་ལ་ནི། །འབྱུག་པ་ལས་གཞན་རྟོགས་མ་ཡིན། །དེ་དཔེས་སྒྲུབ་པ་ལ། དཔེར་ན་ཁྱོད་གདོང་ཟླ་བ་བཞིན། །ཞེས་པའི་གདོང་དང་ཟླ་བའི་མཚུངས་ཆོས་མཛེས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང༌། །དེ་བཞིན་འབྱུག་པ་འདི་ལ་ནི། འབྱུག་པའི་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་མུན་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་རྟོགས་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་འབྱུག་པ་འདི་དང་ནི། །མུན་པ་བྱེད་པོ་ལུས་ཀྱང་ལས། །ཉེ་བར་སྦྱར་དོན་སྐྱེས་བུ་ཡིས། །དེ་ལྟར་རབ་བཏགས་ཞེས་འདོད་བྱ། །དེ་ལྟར་ལོག་རྟོག་བཀག་པའི་

197

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གྲུབ་དོན་དེའི་ཕྱིར། འབྱུག་པ་འདི་དང༌། མུན་པ་གཉིས་བྱེད་པ་པོ་དང༌། ལུས་ཀྱང་ལས་སུ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་དོན་དེ་ལ། སྐྱེས་བུ་སྙན་ངག་མཁན་མཁས་པ་དེ་ཡིས། གནས་ཚུལ་ལ་དངོས་སུ་མུན་པ་ལུས་ལ་བྱུགས་པ་མེད་ཀྱང༌། གནག་ཅིང་ལུས་མི་མཐོང་བ་ལ། བརྗོད་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་བཏགས་ནས་བརྗོད་པས། རབ་བཏགས་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱན་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་དཔེ་མ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། སྙམ་དང་དོགས་དང་ངེས་དང་
འདྲ། །ཡིན་ནམ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི། །སྒྲ་ཡིས་རབ་བཏགས་གསལ་བར་བྱེད། །བཞིན་གྱི་སྒྲ་ཡང་དེ་འདྲ་བའོ། །སྙམ་དང༌། དོགས་དང༌། ངེས་དང༌། འདྲ་དང༌། མིན་ནམ་དང༌། སོགས་ཁོངས་ནས། རྟོག་གོ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་དང༌། ཆེས་མཐོང་ངོ༌། །ཇི་ལྟ་བའོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དུ་མས་རབ་བཏགས་ཀྱི་རྒྱན་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང༌།
བཞིན་གྱི་སྒྲ་ཡང་དེ་དག་དང་འདྲའོ། །

རྒྱུའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་གསུམ་པ་རྒྱུའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། རྒྱན་གསུམ་གྱི་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བརྗོད།
རྒྱུ་རྒྱན་དངོས་ལ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་རྒྱན་གསུམ་གྱིས་བསྔགས་པ་སྤྱིར་བརྗོད་པ་ནི།
རྒྱུ་དང་ཕྲ་མོ་ཆ་དག་ནི། །ཚིག་རྣམས་དག་གི་རྒྱན་གྱི་མཆོག །ཞེས་པ་གོ་བདེའོ། །
གཉིས་པ་རྒྱུ་རྒྱན་དངོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན།
དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་སོ་སོར་བཤད། དེ་དག་གི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་
སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱུ་ནི་བྱེད་པོ་ཤེས་བྱེད་དེ། །དེ་དག་རྣམ་པ་དུ་མ་དཔེར། །རྒྱུའི་རྒྱན་ནི། བྱེད་པ་པོའི་རིགས་སྐྱེད་བྱེད། ཉམས་བྱེད། སྒྱུར་བྱེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པོ་གང་ཡང་རུང་

198

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བ་དེས་རྒྱུ་བྱས། འབྲས་བུ་དངོས་ཤུགས་གང་རུང་ལས་གོ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ངག་གི་སྦྱོར་བ་དེ་ནི་རྒྱུའི་རྒྱན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དུ་མའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །གཞན་དག་འདི་མདོར་བསྟན་དུ་འཆད་པ་ནི། མདོར་བསྟན་གྱིས་

རྒྱས་བཤད་ལ་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། མཚན་ཉིད་ཧོར་ཁོངས་སུ་ལུས་པས་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་རྒྱུ།
དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ། མཚར་བའི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ།
འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ། རྒྱུ་གསུམ་གྱི་

རྣམ་དབྱེ་བཤད་དེ་མཚམས་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། མ་ལ་ཡ་ཡི་རླུང་
གིས་ནི། །ཙནྡན་ལྗོན་པ་གསར་པ་ཡི། །ཡལ་འདབ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པ་འདིས། །ཀུན་གྱི་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །ལྷོ་ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ནས་འོངས་པའི་རླུང་གིས་ནི། ཙནྡན་གྱི་ལྗོན་པ་གསར་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཡལ་འདབ་སྐྱོད་པར་བྱེད་པ་འདིས། འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་

དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་འོས་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་འདི། །རྒྱན་ཉིད་དུ་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ། །ལྡོག་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། །དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་འོས་པའི་རླུང་དག་ཙནྡན་གྱི་ལྗོན་པ་ལ་བདར་བ།
བསིལ་བའི་རང་བཞིན་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་འདི་ཉིད། ཁྱད་པར་དང་བཅས་པས་རྒྱན་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་དགའ་བ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ། རླུང་དེས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་ཉམས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། མ་ལ་ཡ་ཡི་ཆུ་རྒྱུན་ལ། །རེག་ཅིང་ཙནྡན་
ནགས་བསྐྱོད་པ། །རླུང་འདི་མགྲོན་པོ་རྣམས་དག་ནི། །ཉམས་པར་བྱ་ཕྱིར་ཉེ་བར་

199

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གནས། །མ་ལ་ཡའི་རི་ངོས་ནས་འབབ་པའི་ཆུ་རྒྱུན་ལ་རེག་ཅིང༌། ཙནྡན་གྱི་ནགས་

ཚལ་བསྐྱོད་པའི་དྲི་བཟང་འཐུལ་བའི་རླུང་འདི། མགྲོན་པོ་བུད་མེད་དང་བྲལ་བ་རྣམས་དགའ་བ་ཉམས་ཏེ་འཆི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་གནས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་རླུང་གིས་ནི། །འབྲལ་བའི་རིམས་ལས་བྱུང་གྱུར་པ། །ཡིད་འོང་ལ་སྲེད་སྐྱེ་བོ་ལ། །ཉམས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་ནུས། །དེ་ལྟར་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་རླུང་དག་གིས། །འབྲལ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཆགས་པའི་རིམས་ལས་བྱུང་བའི་གདུང་བ་འབར་བར་གྱུར་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ལ་སྲེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ། དགའ་བ་ཉམས་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ནུས་སོ། །
གསུམ་བ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་དེ་མཚམས་སྦྱར་བ་ནི། འགྲུབ་པར་
བྱེད་དང་རྣམ་འགྱུར་ལ། །དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་རྒྱུ་ཉིད་དེ། །འཐོབ་བྱའི་ལས་ལམ་ཕལ་ཆེར་ནི། །བྱ་བ་ལ་ལྟོས་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དག་ནི། །བསྟན་ཏེ་ལྷག་མ་གཉིས་པོ་ཡི། །དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ནི་བཀོད་བྱས་ནས། །ཤེས་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པར་བྱ། །འགྲུབ་པར་བྱ་བ་སྔར་མེད་སྐྱེད་པ་རླུང་དེས་དགའ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་སྐྱེད་པ་དང༌། ཉམས་པ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་པ་གཉིས་བྱེད། རྣམ་འགྱུར་གྱིས་སྔར་ཡོད་
རྣམ་པ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བ་དེ་ཡང༌། དེ་དག་གི་ཡུལ་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་
ཞིང༌། འཐོབ་བྱ་ལས་ཀྱི་རྒྱུའི་ལམ་ཕལ་ཆེར་ནི། རིག་བྱེད་བཀླགས་པས་འཐོབ་བར་
བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཕལ་ཆེར་གྱི་སྒྲས་དེ་ཁོ་ནར་ཡང་མ་ཟད་པའོ། །འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་དབྱེ་བ་གཉིས་པོ་དག་བསྟན་ཟིན་ཏེ། ད་ནི་ལྷག་མ་
རྣམ་པར་འགྱུར་བྱེད་དང་འཐོབ་བྱ་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་ནི་བཀོད་པར་

200

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བྱས་ནས། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གསུམ་པ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་ནི། ལོ་འདབ་གསར་འཁྲུངས་ནགས་ཚལ་
དང༌། །འདམ་སྐྱེས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྫིང༌། །ཟླ་བ་རྒྱས་པ་འདོད་པ་ཡིས། །མགྲོན་པོ་
ལྟ་བའི་དུག་ཏུ་བྱས། །ལོ་འདབ་གསར་པ་འཁྲུངས་པའི་ནགས་ཚལ་དང༌། འདམ་སྐྱེས་པདྨ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་རྫིང་བུ་དང༌། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་རྒྱས་པ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་
བའི་དངོས་པོ་གསུམ་བསྒྱུར་བྱ། སྒྱུར་བྱེད་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པས་བྲལ་བས་ཉེན་
པའི་མགྲོན་པོ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ལ་གདུང་བར་བྱེད་པའི་དུག་ཏུ་བྱས་སོ། །བཞི་པ་འཐོབ་བྱའི་རྒྱུ་ནི། ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱའོ་ཞེས། །གྲོགས་མོ་མཛའ་བོའི་གནས་བཀོད་ལ། །བུ་མོ་སྨིན་འཁྱོག་མིག་ཡོན་གྱིས། །མཆུ་ནི་གཡོ་ཞིང་ལྟ་བར་
བྱེད། །ཁེངས་པ་གོམས་པ་སྟེ་ཚུགས་ཐུབ་པར་གྱིས་ལ་འདིར་འདུག་ཅིག་ཅེས། རང་གི་གྲོགས་མོ་མཛའ་བོའི་གནས་སུ་བཀོད་པ་ལ། མཛའ་བོ་དེ་ལ་བུ་མོ་གཞན་འགའ་ཞིག་གིས། སྨིན་མ་འཁྱོག་པོའི་མིག་ཟུར་ཡོན་པོ་དང༌། མཆུ་སྒྲོས་འཛུམ་པས་ཅུང་ཟད་གཡོ་བ་དང་བཅས་ཏེ་ལྟ་བར་བྱེད་དོ། །གྲོགས་མོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཙམ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཤུགས་ལས་འཐོབ་བྱའི་ལས་མཛའ་བོ་དང་འགྲོགས་པའི་རྒྱུའོ། །འདི་ལ་ཁེངས་པ་གོམས་པར་བྱ་བ་སྙིང་གཏམ་གྱི་ཟོལ་དུ་སྨྲས་པ་ལ། མ་རངས་ནས་གྲོགས་མོས་
ཁྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་འབྲས་བུར་ཐོབ་པ་དང༌། དེ་ལ་མ་ཉན་པར་རྣམ་འགྱུར་དེ་མཛའ་བོ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་བྱས་པ་སོགས་རྒྱན་འདིའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་འབྲེལ་ལོ། །
ལྔ་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ཕྱི་དུས་གོ་བ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཉི་
མ་ནུབ་གྱུར་ཟླ་བ་མཛེས། །འདབ་ཆགས་རྣམས་ནི་གནས་སུ་སོང༌། །ཞེས་པ་འདི་

201

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
ཡང་དུས་ཀྱི་སྐབས། །གོ་བར་བྱེད་ལ་ལེགས་པ་ཉིད། །ཉི་མ་ནི་ཆུ་ལྷའི་ཕྱོགས་སུ་
ནུབ་པར་གྱུར་ཅིང༌། ཟླ་བ་འོད་ཟེར་གསལ་བའི་མཛེས་པ་ངོམ་པ་དང༌། འདབ་ཆགས་བྱའི་རིགས་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་ཚང་གནས་སུ་ཉལ་བ་ལ་སོང་ངོ༌། །རྒྱུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་དེ་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཤུགས་ལས། སྲོད་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འཁྲུལ་མེད་དུ་གོ་
ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཉིད་དོ། །
གཉིས་པ་ནང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། གྲོགས་མོ་འདོད་པས་གཟིར་བའི་
ཡིད། །ཟླ་བའི་ཟེར་གྱིས་མི་བཟློག་ཅིང༌། །ཙནྡན་ཆུ་ཡིས་མི་བཟོད་པ། །ལུས་ཀྱི་དྲོད་
ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས། །ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་ནི། །ཡིད་འོང་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་དག་མཚོན། །ཀྱེ་གྲོགས་མོ། ཁྱོད་འདོད་པས་གཟིར་བའི་ཡིད་དེ་ནི། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་བསིལ་བས་ཀྱང་མི་བཟློག་ཅིང༌། ཧ་རི་ཙནྡན་གྱི་ཆུ་གྲང་མོས་ཀྱང་སེལ་བར་མི་
བཟོད་པ། ལུས་ཀྱི་དྲོད་འདོད་པའི་ཆོས་སུ་འབར་བ་འདིས་ལེགས་པར་རྟོགས་སོ་
ཞེས་པའི་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་འདིས་ནི་རྟོགས་བྱ་སྐྱེས་བུ་གྲོགས་མོའི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དེས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དག་ལེགས་པར་མཚོན་པའོ། །འདིའི་དཔེར་
བརྗོད་ཀྱི་རྐང་པ་ཐ་མའི་མཇུག །གདུང་བར་འཛིན་ཞེས་དང༌། རྟོགས་པར་སླ། སོགས་སུ་བསྒྱུར་མོད། འགྲེལ་པའི་རྒྱ་དཔེར། སུ་བོ་དྷི་སུ་ཛྙ་ར་མ་བ་ག་ལྱ་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ།
ལེགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་ལེགས་པར་ཤེས་ཏེ་ཀུན་རིག་པའོ་ཞེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་
ན་ལུས་ཀྱི་དྲོད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །ལེགས་བཤད་དོ་ཞེས་
ལོ་ཙཱ་བས་གསུངས་སོ། །
གཉིས་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ། དངོས་མེད་རྒྱུ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པས། །འགའ་

202

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཞིག་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ། །དགག་པའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པས་དངོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་སྟེ། དེས་མཁས་པ་རྣམས་ཡིད་འཕྲོག་པས་འགའ་
ཞིག་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་སྐྱེད་པ། རྒྱུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་པ་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི།

དང་པོ་ལ་ཡང་བཞི་ལས། དང་པོ་སྔ་ན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། རིག་པ་དག་ནི་མ་གོམས་དང༌། །བློ་ལྡན་རྣམས་དང་མ་འགྲོགས་དང༌། །དབང་པོ་དག་ནི་མ་བསྡམས་པས། །མི་རྣམས་རབ་ཏུ་གདུང་བར་གྱུར། །རིག་པའི་གནས་དག་ལ་ནི་མ་གོམས་པ་དང༌། བློ་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ཤེས་པ་རྣམས་དང་མ་འགྲོགས་པ་དང༌། དབང་པོ་ཡུལ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དག་ནི་མ་བསྡམས་པས། མི་རྣམས་འགྱོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་བས་རབ་ཏུ་གདུང་བར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱུ་སྔ་ན་བྱས་པ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྡུག་
བསྔལ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསྐྱེད་པས། སྔ་ན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུའོ། །
གཉིས་པ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། འདོད་པའི་གཏམ་གྱིས་མྱོས་པ་
སོང༌། །ལང་ཚོ་ཡི་ནི་རིམ་དག་ཉམས། རྨོངས་པ་ཟད་ཅིང་སྲེད་པ་འཕོས། །བསོད་ནམས་གནས་ལ་ཡིད་དག་བྱས། །སྔར་འདོད་པའི་གཏམ་གྱིས་ཀྱང་མྱོས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་ནི་སོང་སྟེ་ཞིག ལང་ཚོ་ལ་བབ་དུས་ཆགས་པའི་གདུང་བ་རིམས་ནད་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཉམས་ཏེ་ཞིག འཁོར་བ་ལ་བདེན་གྱི་རྨོངས་པ་ཡང་ཟད་ཅིང་ཞིག་ཆགས་
ཡུལ་མཛེས་ལྡན་མ་ལ་སྲེད་པ་ཡང་འཕོས་ནས་ཞིག་པས། བསོད་ནམས་ཀྱི་གནས་

ཞི་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཆོས་ལ་ཡིད་དག་བཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྔར་ཡོད་ཞིག་པའི་རྒྱུ་
དངོས་མེད་དེས། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་བློ་དངོས་པོར་གྱུར་བ་བསྐྱེད་པས། ཞིག་ནས་

203

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུའོ། །
གསུམ་པ་ཕན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། ནགས་ཚལ་འདི་དག་ཁྱིམ་མ་ཡིན། །ཆུ་ཀླུང་འདི་དག་བུད་མེད་མིན། །རི་དྭགས་འདི་དག་བུ་ཚ་མིན། །དེ་ཕྱིར་

བདག་གི་ཡིད་དགའོ། །ནགས་ཚལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་དག་སྐྱོན་གྱི་རང་བཞིན་ཁྱིམ་
གྱི་གནས་མ་ཡིན་ལ། ཆུ་རླུང་འབབ་པ་འདི་དག་གྱ་གྱུའི་སེམས་འཆང་བའི་བུད་མེད་མིན་ཅིང༌། རི་དྭགས་རྒྱུ་བ་འདི་དག་ཀྱང་འཆིང་བར་བྱེད་པའི་བུ་ཚ་མིན་ལ། དེའི་
ཕྱིར་བདག་གི་ཡིད་དགའོ་ཞེས་ཆགས་བྲལ་འགའ་ཞིག་གིས་སྨྲས་པ་སྟེ། ནགས་དང་ཁྱིམ་སོགས་ཕན་ཚུན་ཡིན་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་མེད་དེས། འབྲས་བུ་དགའ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསྐྱེད་པས། ཕན་ཚུན་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུའོ། །
བཞི་པ་སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ནི། མ་བརྟགས་སྤྱོད་པ་འཕགས་པ་ནི། །རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནི། །ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་འཕེལ། །མ་བརྟགས་པར་གྱ་ཚོམ་དུ་སྤྱོད་པ་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉེན་པོས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་འཕེལ་ལོ། །འདི་ནི་སྤངས་ནས་
མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་མེད་དེས། འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་འཕེལ་བ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསྐྱེད་པས། སྤངས་ནས་མེད་པའི་བྱེད་རྒྱུའོ། །མེད་དགག་ཁོ་ན་རྒྱུར་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་བཞིའོ། །
གཉིས་པ་རྒྱུ་དངོས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་པ། བཟློག་པ་སྐྱེད་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། སྐྱེད་ཚལ་ས་ཧ་ཀཱ་ར་རྣམས། །སྙེ་མ་མ་འཁྲུངས་པ་མིན་ན། །མགྲོན་

204

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པོ་རྣམས་ཀྱི་བུད་མེད་ནི། །ཏིལ་བཅས་ཁྱོར་ཆུ་སྦྱིན་བྱར་གྱུར། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་
ས་ཧ་ཀཱ་ར་ཞེས་པ་ཨམྲ་ཁྱད་པར་བའི་ཤིང་རྣམས་འབྲས་བུ་ཆགས་པ་ལ། སྙེ་མ་མ་འཁྲུངས་པ་མིན་ཞེས་དགག་པ་གཉིས་འཐུད་ཀྱི་རྒྱུ་དེས་རིང་དུ་འཁྱམས་པའི་མགྲོན་པོའི་བུད་མེད་ཆགས་པས་བརྒྱལ་བ་ལ་སྔོན་རབས་པའི་ལུགས་བཞིན་ཏིལ་དང་བཅས་པའི་ཁྱོར་ཆུ་སྦྱིན་བྱར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་འདི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགག་དངོས་མེད་དེས། དྲན་པ་ཉམས་པ་དངོས་མེད་བསྐྱེད་པས། བཟློག་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའོ། །དེ་
དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ལ། ཡོད་དང་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི། །འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དག་ལ་
འདིར། །སྔར་མེད་ལ་སོགས་རང་བཞིན་གྱི། །དངོས་པོ་ཡི་ནི་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །ཡོད་པ་
སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དང༌། མེད་པ་དགག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དག་
ལ། འདིར་སྔ་ན་མེད་པ་སོགས། མེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །འདིར་དངོས་པོ་ཞེས་དང༌། གོང་དུ་དངོས་མེད་དུ་བཞག་པ་མི་འགལ་ཏེ། དགག་ཚིག་ལ་དངོས་མེད་དུ་བཏགས་ཀྱི། དངོས་མེད་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་མཚར་བའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བས་མདོར་བསྟན། དཔེས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིང་འབྲས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །དེ་བཞིན་འབྲས་མ་ཐག་སྐྱེས་དང༌། རིགས་མིན་རིགས་པ་བྱེད་ཅེས་པའི། །མཚར་བའི་རྒྱུ་རྣམས་གྲངས་མེད་དོ། །འདི་དག་སྦྱོར་བའི་ལམ་རྣམས་ལ། །བརྟགས་པའི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དག་མཐོང་སྟེ། །དེ་ཡི་དཔེར་བརྗོད་ཇི་ལྟར་ན། །དེའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྔ་མ་ནི་གོ་བར་སླ་ཞིང་གྲངས་སུ་སྨོས་པ་དེ་དག་ཚིག་ཏུ་སྦྱར་བའི་ལམ་རྣམས་ལ། རྒྱུ་དངོས་མིན་ཀྱང་བཏགས་པའི་ཚུལ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཤིན་

205

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཏུ་མཛེས་པ་དག་མཐོང་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་པ་ལས་གསལ་ལོ། །
གཉིས་པ་དཔེས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ལུས་
ཅན་ཁྱོད་མིག་ཟུར་ཞེས་པ། །རྒྱལ་བྱེད་ལུས་མེད་དག་གི་མཚོན། །གང་དེ་གཞན་ལ་རབ་འཕངས་པ། །དེ་ཡིས་བདག་གི་ཡིད་ཀྱང་བཅོམ། །ཀྱེ་ལུས་ཅན་མ། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་
ཟུར་ཞེས་བཏགས་པ། འགྲོ་བ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ནུས་པ། ལུས་མེད་འདོད་ལྷའི་མཚོན་ཆར་གྱུར་པ་གང་དེ། སྐྱེས་པ་གཞན་ལ་རབ་ཏུ་འཕངས་པ་དེ་ཡིས། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་བདག་གི་ཡིད་ཀྱང་བཅོམ་མོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་དེར་ཡང་མ་ཟད་པའོ། མཚོན་ཆའི་ལས། གང་ལ་འཕངས་པ་འབིགས་པ་ཡིན་པ་ལ། འདིས་རིང་དུ་གནས་པ་གཞན་ཡང་བཅོམ་པ་མཚར་ཆེ་བས། རིང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུའོ། །
གཉིས་པ་རྒྱུ་འབྲས་ལྷན་ཅིག་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ལུས་སྐྱེས་ཀྱིས་མྱོས་པའི། །རྣམ་
འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་ལྷན་ཅིག་ཉིད། །བུད་མེད་རྣམས་ལ་བུ་མོ་ནི། །ཡོངས་སུ་ནུབ་པའི་ན་ཚོད་སྐྱེས། །སྐྱེས་བུ་ཞིག་ལུས་སྐྱེས་ཏེ་འདོད་པས་མྱོས་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་གསལ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་ཉིད་དུ། བུད་མེད་རྣམས་ལ་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མའི་གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་ནུབ་པའི་མཐར། འདོད་པ་བསྟེན་རན་གྱི་ན་ཚོད་དར་བ་
སྐྱེས་སོ། །རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱི་ཡིན་པ་ལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་མཚར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
འབྲས་ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱུའོ། །
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྔ་བའི་རྒྱུ་ནི། སྔར་ཉིད་རི་དྭགས་མིག་ཅན་མའི། །ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པར་གྱུར། །ཕྱིས་ནས་འོད་ཟེར་རབ་འཕྲོ་བའི། །ཟླ་བ་ཡི་ནི་དཀྱིལ་

འཁོར་ཤར། །སྔར་ཉི་མ་ནུབ་པའི་དུས་ཉིད། རི་དྭགས་མིག་ཅན་གཞོན་ནུ་མའི་

206

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱས་པར་གྱུར་ནས། ཕྱིས་ཞིག་ནས་བདུད་རྩིའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉ་གང་བ་ཤར་རོ་ཞེས་ཟླ་བ་ཤར་བས་ཆགས་པ་
འཕེལ་ཞིང༌། རྒྱ་མཚོ་ཕྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལས་བཟློག་པ་མཚར་ཆེ་
བས། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་སྔ་བའི་རྒྱུའོ། །
བཞི་པ་རིགས་མིན་གྱི་རྒྱུ་ནི། ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་པོ། །དམར་
བའི་ཉི་གཞོན་ལ་རེག་པས། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་ཡི། །པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་
ཅི། །ཀྱེ་ལྷ་གཅིག ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་མཐིལ་གཉིས་པོ་རབ་ཏུ་དམར་བའི་ཉི་མ་གཞོན་ནུ་
འདི་ལྟ་བུ་ལ་རེག་པས། མཐའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བའི་ལག་པའི་པདྨོ་
ཟུམ་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས་ཉི་མ་དང་པདྨ་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། ཉི་མས་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཤིང་མཚར་བས། རིགས་པ་མིན་པའི་རྒྱུའོ། །
ལྔ་པ་རིགས་པའི་རྒྱུ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཞབས་སེན་ཟླ་བ་ཡི། །འོད་ཟེར་ཀུནྡ་དྲི་མེད་
རྣམས། །ས་སྐྱོང་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་ཡི། །པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་ལ་དབང༌། །ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་

ཞབས་སེན་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པའི་ཟླ་བ་འདིའི་འོད་ཟེར་ཀུནྡ་དྲི་མ་མེད་པའི་མདངས་འཕྲོ་བ་རྣམས་ས་སྐྱོང་བ་རྒྱལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་བའི་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་
པ་ལ་དབང་ངོ་ཞེས་བཏགས་པའི་ཟླ་བས་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱེད་རིགས་ཤིང་མཚར་བས། རིགས་པའི་རྒྱུའོ། །
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་འཇུག་བསྡུ་བ་ནི། ཞེས་པ་རྒྱུ་ཡི་རྣམ་རྟོག་གི །ལུགས་ནི་འདི་འདྲ་དག་ཏུ་བསྟན། །ཞེས་པ་རྒྱུའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་ལུགས་ནི། དབྱེ་བ་
གསུམ་ནང་གསེས་དང་བཅས་པ་འདི་འདྲ་བ་དག་ཏུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

207

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཕྲ་མོའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་བཞི་པ་ཕྲ་མོའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཟུར་དང་རྣམ་པས་མཚོན་པའི་དོན། །ཕྲ་ཕྱིར་ཕྲ་མོ་ཞེས་པར་
བཤད། །བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ལུས་ཀྱི་བརྡའམ། ཐབས་སམ་ཟུར་གྱིས་སྟོན་ཚུལ་ཕྲ་
མོ་དང༌། བློ་སྔོན་དུ་བཏང་བ་མིན་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལུས་ཉམས་སུ་ཐོན་
པའི་རྣམ་པ་ཕྲ་མོ་ལས་མཚོན་དོན་ཤེས་ཏེ་བླང་དོར་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། ཕྲ་

མོའི་རྒྱན་ཞེས་པར་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། དང་པོ་ཟུར་གྱིས་ཕྲ་མོ་ནི། ནམ་ཞིག་འུ་ཅག་
འགྲོགས་འགྱུར་ཞེས། །ཚོགས་སུ་བརྗོད་པར་མ་བཟོད་པའི། །མཛའ་བོ་རིག་ནས་བུད་མེད་ཀྱིས། །རྩེ་དགའི་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱས། །དུས་ནམ་ཞིག་ན་ཡུ་བུ་ཅག་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་པར་འགྱུར་ཞེས། མང་པོའི་ཚོགས་དབུས་སུ་བརྗོད་མ་བཟོད་པའི་མཛའ་བོའི་བསམ་པ་དེ། བུད་མེད་ཤེས་རིག་ཅན་གྱིས་རིག་ནས། རྩེ་དགའི་རྒྱན་གྱི་པདྨ་ལག་སོར་གྱིས་ཁ་ཟུམ་པར་བྱས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ལུས་སྐྱེས་དག་གིས་
གཟིར་བ་ཡི། །མཛའ་བོ་དབུགས་དབྱུང་འདོད་པ་ཡིས། །པདྨ་ཟུམ་པར་བྱས་པ་ལས། །འདིར་ནི་མཚན་མོ་འགྲོགས་པར་བསྟན། ལུས་སྐྱེས་འདོད་པ་དག་གིས་གཟིར་བའི་མཛའ་བོ་དབུགས་དབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིས། །རྒྱན་གྱི་པདྨ་ཟུམ་པར་བྱས་པའི་
བརྡས། འདིར་ནི་པདྨ་ཟུམ་དུས་ཀྱི་མཚན་མོ་འགྲོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པའི་ཕྲ་མོ་ནི། གླུ་ཡི་མདུན་སར་ཁྱོད་ལ་མིག །གཏད་པ་དེ་གདོང་ཆུ་སྐྱེས་ལ། །དམར་ཞིང་གསལ་བ་རྒྱས་པ་ཡི། །མཛེས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་

208

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བར་གྱུར། །སྐྱེ་བོ་མང་པོ་གླུ་གར་གྱི་བྱ་བ་བརྩམས་པའི་མདུན་སར། ཁྱོད་ཉིད་ལ་
མིག་ཡང་ཡང་གཏད་པ་དེའི་གདོང་གི་ཆུ་སྐྱེས་ཏེ་པདྨ་ལ་ཁ་དོག་དམར་ཞིང་མདངས་གསལ་བ་དང༌། སྤུ་ལོང་རྒྱས་པའི་མཛེས་པ་འགའ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ཏེ། དེ་བཤད་པ་ནི། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་མ་བརྗོད་པར། །དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་འདོད་པ་དག །ངེས་པར་གནས་པ་ཉིད་གྱུར་པ། །ཕྲ་མོ་ཉིད་ལས་བརྒལ་མ་ཡིན། །འདིར་ཡང་འདོད་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར། དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་འཁྲིག་བདེ་
འདོད་པའི་སྐྱེས་ཕྲན་ཕོ་མོ་དག །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཁོ་ནས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས། མདུན་ས་དེ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ་འདོད་པ་སྒྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡང༌། ཕྲ་མོའི་རྒྱན་ཉིད་ལས་བརྒལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཕྲ་མོ་འདི་འགའ་ཞིག ངག་ཏུ་ཡེ་མ་བརྗོད་པའི་སྙན་ངག་ཏུ་འདོད་ཟེར་བ་ནི་ཐ་ཆད་པའི་གཏམ་ཡིན་ལ། དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། གསང་སྔགས་ནང་གི་བརྡ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་རིག་པའི་དཔེར་བཀོད་པ། རྣམ་པ་འཆར་བདེ་བ་ལ་དགོངས་ཀྱང༌། ཞྭ་དཔེ་ལཧྭམ་ལ་བཀབ་པར་འགྱུར་རམ་སྙམ། སྙིང་པོ་བརྡ་དང་རྣམ་པ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་ཚིག་ཕྲེང་སྐབས་སུ་བབ་པ་ལས། དེས་མཚོན་པའི་དོན་ནི་ངག་ཏུ་བརྗོད་ན་བརྡ་དང་རྣམ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ཙམ་ལ་རྩོད་སྤངས་མང་མི་དགོས་སོ། །

ཆའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅོ་ལྔ་པ་ཆའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་
པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། ཆ་ནི་ཆ་ཡི་དངོས་པོ་དག །རང་བཞིན་
ངེས་པར་གསལ་བ་སྒྲིབ། །དཔེར་བརྗོད་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ཡི་ནི། །རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་བར་བྱ། །ཆ་ནི་སྙད་ཀ་བྱས་པ་ཞིག་རྙེད་པའི་ཆའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མི་

209

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཛེས་པའི་རྣམ་པ་ངེས་པར་གསལ་བ་དེ། ཟོལ་གྱིས་སྒྲིབ་ཅིང་སྦེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདིའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་གསལ་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། ཟོལ་གྱིས་སྦེད་པའི་ཆ་དང༌། ཟོལ་གྱིས་

སྨད་དང་བསྟོད་པའི་ཆའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་འོས་པ་དང་མི་འོས་པ་གཉིས། འོས་པའི་ཆ་ནི། རྒྱལ་པོའི་བུ་མོར་ཆགས་པ་བདག །སྤུ་ལོང་རྒྱས་པ་སྲུང་བ་པོས། །རིག་པར་གྱུར་ལ་ཀྱེ་མ་ཚལ། །བསིལ་བའི་རླུང་ལྡན་ཡིན་པར་ཤེས། །རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་མཛེས་ལྡན་མར་ཆགས་པ་དག་གི་ལུས་ལ་ཆགས་པའི་སྤུ་ལོང་རྒྱས་པའི་རྟགས་དེ། སྲུང་བ་པོ་ཉུག་རུམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པར་གྱུར་པ་ལ། ཀྱེ་མ་ཚལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བསིལ་
བའི་རླུང་དང་ལྡན་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་གྲང་བའི་སྤུ་ལོང་གི་ཟོལ་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ནི།
གཉིས་ཀས་སྤུ་ལོང་བསྐྱེད་འོས་པས་འོས་པའི་ཆའི་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་མི་འོས་པའི་ཆ་ནི། ཇི་ལྟར་བུ་མོ་མཐོང་ཉིད་ན། །བདག་ལ་དགའ་བའི་མཆི་མ་བྱུང༌། །རླུང་གིས་གཙུབས་པའི་མེ་ཏོག་གི །རྡུལ་གྱིས་བདག་མིག་སུན་ཕྱུང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་བུ་མོ་མཚར་སྡུག་ཅན་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ན། བདག་ལ་དགའ་བའི་དབང་གིས་མཆི་མ་བྱུང་བ་ལ། རླུང་དྲག་པོ་དག་གིས་གཙུབས་ཤིང་བསྐྱོད་པའི་མེ་ཏོག་གི་རྡུལ་གྱིས་བདག་གི་མིག་སུན་ཕྱུང་ངོ་ཞེས་རྡུལ་མིག་ལ་ཤོར་བ་སྐད་
ཀྱིས། དགའ་བས་མཆི་མ་འབྱུང་མི་འོས་པ་སྒྲིབ་པ་མི་འོས་པའི་ཆ་རྒྱན་ནོ། །ཞེས་པ་
ལ་སོགས་སྐབས་སུ་ནི། །རྒྱན་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་
གྱི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་སྒྲིབ་པ་ལ། རྒྱན་འདི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་སྟེ་ཞེས་པ་ལྷག་བཅས་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཚིག་གོ །

210

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཉིས་པ་ཟོལ་གྱིས་སྨད་དང་བསྟོད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཆ་ལས་སྨད་པ་
དང༌། །བསྟོད་པར་བྱས་ལ་ཆ་ཞེས་བརྗོད། །བསྟོད་པ་ཁོ་ནའི་ཟོལ་གྱིས་སྐྱོན་གྱི་ཆ་

སྒྲིབ་པ་དང༌། སྨད་པ་ཁོ་ནའི་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཆ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཆ་རྒྱན་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །དང་པོ་ཆ་ལས་སྨད་པ་ནི། གང་ཡིད་གཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ། །འདོད་པའི་དགའ་
སྟོན་ལས་ཀྱང་ཆགས། །གཟི་ལྡན་ལང་ཚོ་ཡོན་ཏན་ཅན། །རྒྱལ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་

པོར་འོས། །གང་གི་ཡིད་གཡུལ་གྱི་དགའ་སྟོན་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ། སྲེད་ལྡན་
འདོད་པའི་དགའ་སྟོན་སེམས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཆགས་ལ། གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་
ཞིང་ལང་ཚོ་ལ་བབ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱལ་བུ་འདི། །གཞོན་ནུ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་པོར་
འོས་སོ་ཞེས་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ཁྱོ་འདམ་པ་ལ་ཕོ་ཉ་བས་སྨྲས་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། བརྩོན་འགྲུས་ཁྱད་འཕགས་བསྟོད་པ་འདིར། །སྨད་པ་ཉིད་དེ་ལོངས་སྤྱོད་ལ། །རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་འདོད་བུ་མོ་ཡི། །བསམ་པ་དག་ནི་བཟློག་པར་ནུས། །འདི་ནི་བསྟོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྨད་ཅེ་ན། གཡུལ་ལ་སྤྲོ་བ་བརྩོན་འགྲུས་སམ་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་བསྟོད་པ་
ནི། སྐབས་འདིར་ཆ་ཡིས་སྨད་པ་ཉིད་དེ། འདོད་པའི་ལོངས་ལ་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པར་འདོད་པའི་བུ་མོའི་བསམ་པ་བཟློག་པར་ནུས་ཏེ། དེ་དང་མ་མཐུན་པས་སོ། །ཆ་ལས་སྨད་པའི་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཆ་ལས་བསྟོད་པ་ནི། གནོད་པ་རབ་གཞིལ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །གང་གིས་
སྙན་པར་སྨྲ་བ་བསླབས། །སྐྱེ་བོ་འདི་ནི་བརྩེ་མེད་གཡོ། །གྲོགས་མོ་དེ་ཡིས་བདག་ལ་ཅི། །རང་ལ་གནོད་པ་རབ་ཏུ་གཞིལ་ཕྱིར། གང་གིས་ངག་འཇམ་ཞིང་སྙན་པར་སྨྲ་བ་འདི་བསླབས་ཀྱིས། གཞན་དུ་སྐྱེ་བོ་འདི་ནི་བདག་ལ་བརྩེ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། གཡོ་

211

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྒྱུའི་རང་བཞིན་ཅན་ཏེ། ཀྱེ་གྲོགས་མོ། དེ་འདྲའི་མཛའ་བོས་བདག་ལ་ཅི་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གྲོགས་མོ་ལ་སྨྲས་པའོ། །
དེ་བཤད་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་གྲོགས་མོས་རབ་བསྟན་ཁེངས། །ཆགས་ཕྱིར་བྱེད་
པར་མ་ནུས་ཏེ། །སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བས་ཡོན་ཏན་གང༌། །སྙན་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་བསྟན། །སྐྱེ་བོ་འདི་ལ་འདུད་པར་མ་བྱས་ཞེས། གྲོགས་མོས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཁེངས་པ་དེ་ལྟ་བུ། རང་དེ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པར་མ་ནུས་ཏེ། སྐྱོན་ལྟར་སྣང་
བའི་ཟོལ་གྱིས་བསྒྲིབས་ནས། ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་སྙན་པར་སྨྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་ཏེ།
ཆ་ལས་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ནོ། །

རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་དྲུག་པ་རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་
དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་སྟོན་པ། །གྲངས་དང་རིམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ། །གྲངས་བཞིན་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྔོན་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རྣམས་རྗེས་སུ་སྟོན་ཅིང་འགོད་པ་ནི། གྲངས་རིམ་པ་ཅན་ནམ། གྲངས་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། ཁྲུས་ལ་ཆུར་ནི་རབ་ཞུགས་མ། །ཁྱོད་ཀྱི་འཛུམ་
མིག་གདོང་མཛེས་ནི། །ཀུ་མུད་ཨུཏྤལ་པདྨ་ཡིས། །བརྐུས་པར་ངེས་སོ་གཟུགས་ཅན་མ། །ཀྱེ་གཟུགས་ཅན་མ། ཁྲུས་ལ་མེ་ཏོག་རྫིང་བུའི་ཆུར་ཞུགས་པ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་

འཛུམ་དཀར་དང༌། མིག་ཡངས་དང༌། གདོང་གི་མཛེས་པ་གསུམ་ནི། ཆུ་ནང་གི་ཀུ་

212

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མུད་དང༌། ཨུཏྤལ་མཐིང་ག་དང༌། པདྨ་དཀར་པོ་གསུམ་གྱིས་བརྐུས་པར་ངེས་ཏེ་དེ་
དག་མཛེས་པ་རྨད་དུ་བྱུང་བས་ཞེས་རྫིང་བུར་ཞུགས་པ་རབ་རྟོག་གི་ས་བོན། བརྐུས་
པ་དཔེ་དང༌། ངེས་པར་རྟོགས་གསལ་བྱེད་རིམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ནོ། །

དགའ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་བདུན་པ་དགའ་བའི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་བཅས་
བསྔགས་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་བསྔགས་པ་ནི། དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བར་བརྗོད། །ཉམས་ལྡན་ཡིད་འོང་ཉམས་དང་ལྡན། །གཟི་བརྗིད་ང་རྒྱལ་སྐྱེས་པ་སྟེ། །དེ་གསུམ་ཁྱད་འཕགས་དག་དང་
ལྡན། །དགའ་བ་ནི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་ཉམས་སྐྱེས་པ་བརྗོད་པ་དང༌། ཉམས་ལྡན་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒེག་སོགས་ཀྱི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་དང༌། གཟི་བརྗིད་ཅན་ནི་ནང་དུ་
ང་རྒྱལ་འཕེལ་བའི་ཚིག་སྟེ། དེ་གསུམ་ཀ་ཉམས་ལས་ཕྱེ་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དག་དང་ལྡན་པའོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དགའ་བའི་རྒྱན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་པོ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བ་ནི། གོ་བིན་ད་ཁྱོད་ཁྱིམ་འོངས་པ། །དེང་
བདག་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་གང༌། །དགའ་བ་འདི་ནི་སླར་ཡང་ཁྱོད། །དུས་ཀྱི་འོངས་ན་
འབྱུང་བར་འགྱུར། །གོ་བིན་ད་ནི་གླང་རྫིའམ། ས་གཞི་ཐོབ་ཅེས་ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་སྟེ།
ཁྱོད་ཁྱིམ་འདིར་འོངས་པས་དེང་གི་དུས་བདག་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པའི་དགའ་བ་འདི་འདྲ་བ་ནི། སླར་ཡང་ཁྱོད་བསོད་ནམས་ལ་བབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་འོངས་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། དེ་འདྲའི་དགའ་བ་བི་དུ་རས། །གཞན་ལས་མིན་

213

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞེས་རིགས་པར་སྨྲ། །དེ་ལ་གུས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །རབ་བསྟེན་འཕྲོག་བྱེད་ཤིན་ཏུ་དགེས། །དེ་འདྲ་བའི་དགའ་བ་རྨད་དུ་བྱུང་བ། བི་དུ་ར་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོས་གཞན་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཞེས་རིགས་པར་སྨྲས་ཤིང༌། ལྷ་དེ་ལ་གུས་པའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས།

རབ་ཏུ་བསྟེན་བྱའི་ལྷ་འཕྲོག་བྱེད་དེ་ཁྱབ་འཇུག་ཤིན་ཏུ་དགེས་སོ། །ཞེས་ཁྱབ་འཇུག་དངོས་ལས་ཐོབ་པས། དངོས་ཐོབ་ཀྱི་དགའ་བའི་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཟུགས་བརྙན་གྱི་དགའ་བ་ནི། ཟླ་བ་ཉི་མ་རླུང་ས་མཁའ། །སྦྱིན་
སྲེག་བྱེད་དང་མེ་དང་ཆུ། །ཞེས་པའི་གཟུགས་རྣམས་རབ་འདས་ནས། །ལྷ་ཁྱོད་ལྟ་བར་ངེད་ཀྱིས་ཅི། །དབུ་མ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལས། དབང་ཕྱུག་ཐ་དད་པ་རྣམས་ས་ཆུ་མེ་རླུང་མཆོད་སྦྱིན་བྱ་བ་ནམ་མཁའ་ཉི་མ་ཟླ་བ་ཞེས་གཟུགས་གསལ་བ་བརྒྱད་དུ་རྟོག་ཅིང་དེ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་བྱེད་ཅེས་འབྱུང་བས་གསལ་བའི་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ལས་རབ་ཏུ་འདས་ནས། ཕྲ་བ་དང་ཡང་བ་སོགས་དབང་ཕྱུག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བའི་ནུས་པ་ཐ་མལ་བ་ངེད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག །དེ་བཤད་པ། མངོན་སུམ་བྱས་པའི་ལྷ་ལ་ནི། །རྒྱལ་པོ་དགའ་བའི་གོ་ཆ་ཡིས། དགའ་བ་རབ་ཏུ་གསལ་བྱས་གང༌། །དེ་ཡང་དགའ་བར་རྗེས་རྟོགས་བྱ། །ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་གཟུགས་གསལ་བ་བརྒྱད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ལ། ར་གྷུའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ། རྒྱ་དཔེ་ལ་ལར། རཱ་ཏཱ་ཝརྨ་ཎཿཞེས་པ་དགའ་བའི་གོ་ཆ་དང༌། ཁ་ཅིག་ཏུ། རཱ་ཛ་ཝརྨ་ཎཿརྒྱལ་པོའི་གོ་ཆ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི། རྒྱལ་པོ་དེའི་དགའ་བ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱས་པ་གང༌། དེ་ལྟར་ཡང་དགའ་བའི་རྒྱན་དུ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་བརྙན་གྱི་དགའ་

214

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བའི་རྒྱན་ནོ། །པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། སྒེག་ཉམས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་འདིར་དྲངས་ནས་
དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་མཛད་ཅིང༌། དེའི་དོན་བཤད་པས་སྒེག་ཉམས་ཀྱི་གོ་ཆོད་པར་
མཛད་པ་ནི་ལེགས་པར་མི་སྣང་ངོ༌། །

ཉམས་ལྡན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅོ་བརྒྱད་པ་ཉམས་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དགའ་བའི་
འགྱུར་བ་འཕེལ་བ་སྒེག་པའི་ཉམས་ནི། ཤིའོ་ཞེས་པ་ཕ་རོལ་དུ། །གང་དང་འགྲོགས་ཆེད་བདག་འཆི་འདོད། །ཨ་ཝནྟི་དེ་བདག་གིས་ནི། །སྐྱེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་ཅི་ལྟར། །ཨུ་ད་ཡ་ན་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ། བཙུན་མོ་ཨ་ཝནྟི་སྟེ་སྲུང་བྱེད་མ་མཛེས་ཆེས་པར་ཆགས་
ནས། རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་ཤོར་བས་བློན་པོས་བཙུན་མོ་ཤི་བ་ལྟར་བྱས་པའི་ཚེ། རྒྱལ་
པོ་བཙུན་མོ་དང་ཕྲད་ཕྱིར་འཆི་བར་བརྩམས་པ་ལ། སྙན་སྒྲོན་ཏེ་བཙུན་མོ་གཏད་
པས། འཚམས་པར་སྤྱོད་ཅིང་དགའ་བས་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྟེ། དོན་ནི། ཤིའོ་ཞེས་པའི་བཙུན་མོ་དང་འགྲོགས་པའི་ཆེད་དུ། བདག་ཀྱང་འཆི་བར་འདོད་དོ་ཞེས་པའི་གདུང་བ་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ། ཨ་ཝནྟི་དེ་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཅི་ལྟར་ཏེ་རྨི་ལམ་མིན་ནམ། དེ་བཤད་པ་ནི། དགའ་བ་ཉིད་ནི་སྔར་བསྟན་ཏེ། །དགའ་བ་སྒེག་པ་ཉིད་གྱུར་འདི། །གཟུགས་མང་དག་དང་ལྡན་པས་ན། །དེ་ཕྱིར་

འདི་ནི་ཉམས་ལྡན་ཚིག །དགའ་བ་སྐྱེས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏེ། བུད་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་སྒེག་པའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་འདི་མངོན་དུ་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་གཟུགས་མང་པོ་དག་དང་ལྡན་པས་ན། དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྒེག་པའི་རོ་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་སྟེ། འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོར། སྐྱེ་པ་བུད་མེད་ཕྲད་པ་ལས། །སོ་སོར་

215

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དགའ་བ་འབྱུང་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་སྒེག་པ་ཞེས་བྱར་བཤད། །དགའ་བའི་རྩེད་མོ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ། །ཞེས་ཕོ་མོ་ཕྲད་པའི་དགའ་བ་ནི་སྒེག་པའི་ཉམས་སུ་གྲུབ་བོ། །
གཉིས་པ་ཁྲོ་བ་འཕེལ་བ་དྲག་ཤུལ་གྱི་ཉམས་ནི། གང་གི་ནག་མོ་བདག་མདུན་ནས། །སྐྲ་ནས་བཟུང་སྟེ་དྲངས་གྱུར་པ། །བརྟན་དཀའ་སྡིག་ཅན་ཐོབ་པ་
འདི། །སྐད་ཅིག་འཚོ་བར་འགྱུར་རམ་ཅི། །གང་གི་སྟེ་རྒྱལ་པོ་བརྟན་དཀས། འཇིགས་སྡེའི་ཆུང་མ་ནག་མོ་བདག་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ན་གནས་བཞིན་པ། སྐྲ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བཟུང་སྟེ་དྲངས་ཤིང་དྲུད་པར་གྱུར་པའི་བརྟན་དཀའ་སྡིག་ཅན་ནམ་ཉེས་པ་ཅན་འཇིགས་སྡེ་བདག་གི་ལག་ཏུ་ཐོབ་པ་འདི། ད་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འཚོ་བར་འགྱུར་རམ་ཅི་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་གསད་པར་བྱའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཅེས་པ་འཇིགས་སྡེ་དགྲ་དག་ལ། །ལྟ་བའི་ཁྲོ་བ་མཆོག་གི་མཐར། །འཛེགས་པ་དྲག་པོའི་བདག་ཉིད་འགྱུར། །འདི་ནི་རོ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག །ཅེས་པ་ནི་སྐྱ་བསེང་བུ་ལྔའི་ཡ་གྱལ་འཇིགས་སྡེས། དགྲ་བོ་བརྟན་དཀའི་ཐུབ་སྤྱོད་དག་ལ། མིག་དམར་འཁྱོག་པོར་ལྟ་བའི་ཁྲོ་བ་མཆོག་སྟེ་ཆེ་བའི་མཐར་འཛེགས་པ། དྲག་པོའི་ཉམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འདི། དྲག་པོའི་རོ་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གོ །
གསུམ་པ་སྤྲོ་བ་འཕེལ་བ་དཔའ་བའི་ཉམས་ནི། མཚོར་བཅས་ས་ལས་མ་རྒྱལ་ཞིང༌། །རྣམ་མང་མཆོད་སྦྱིན་མ་བྱས་ལ། །སློང་ལ་ནོར་རྣམས་མ་བྱིན་པར། །ས་སྐྱོང་དུ་
བདག་ཅི་ལ་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ས་གཞི་ལས་དཔུང་གིས་མ་རྒྱལ་ཞིང༌། རྟ་གཙང་དང་རཱ་ཛ་སྟུ་ཡ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམ་པ་མང་པོའི་མཆོད་སྦྱིན་ཡང་མ་བྱས་ལ། སློང་བ་པོ་ལ་ནོར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་བྱིན་པར། ས་སྐྱོང་བའི་

216

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དབང་ཕྱུག་ཏུ་བདག་ཅི་ལ་གྱུར་ཏེ་བདེན་ནམ་རྫུན་ཞེས་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་སྤྲོ་བ་ཁྱད་འཕགས་དག དཔའ་བའི་ཉམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གནས། །ཉམས་ལྡན་ཉིད་དུ་ནུས་པ་ལ། །ཚིག་འདི་དག་ནི་དབང་བ་ཡིན། །ཞེས་གློ་བུར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲོ་བ་ཁྱད་འཕགས་དག་གསལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་དཔའ་བའི་ཉམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། ཉམས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནུས་པ་ལས་ཚིག་འདི་དག་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་མྱ་ངན་འཕེལ་བ་སྙིང་རྗེའི་ཉམས་ནི། །ལུས་འཇམ་གང་ལ་པདྨ་ཡི། །མལ་སྟན་དག་ཀྱང་རྩུབ་བྱེད་ན། །ལྷ་མོ་དེ་ནི་རོ་ཁང་དག །སྲེག་ཟ་ལྡན་པར་ཅི་ལྟར་ཉལ། །ལུས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཅན་གང་ལ། པདྨའི་མལ་སྟན་དག་ཀྱང་རྩུབ་པར་བྱེད་པ་མཛེས་མ་མིའི་ལྷ་མོ་དེ་འདྲ་བ་ནི། བདག་པོ་ཤི་བའི་རོ་ཁང་དག་སྲེག་ཟ་མེའི་ཕུང་པོ་དམར་འུར་འུར་འབར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ནང་དུ། གནས་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཉལ་ཏེ་བཟོད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་སྙིང་རྗེ་འོས་རྒྱས་ལ། །རྒྱན་ཉིད་དུ་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་མི་སྡུག་དང༌། །བཞད་གད་རྨད་བྱུང་འཇིགས་རུང་ངོ༌། །ཞེས་པ་རྒྱ་བལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདས་དུས། རོ་དང་ལྷན་
ཅིག་བཙུན་མོ་གསོན་པོར་བསྲེགས་པས་སྙིང་རྗེ་བྱ་བར་འོས་པ། མྱ་ངན་གྱི་འགྱུར་

བ་རྒྱས་པ་ནི་སྙིང་རྗེའི་ཉམས་རྒྱན་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་མི་སྡུག་པ་དང༌། བཞད་གད་དང༌། རྨད་བྱུང་དང༌། འཇིགས་རུང་གི་ཉམས་ཀྱང་ངོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། ལྔ་པ་སྐྱུག་བྲོ་བ་འཕེལ་བ་མི་སྡུག་པའི་ཉམས་ནི། རྒྱུ་མས་བརྒྱན་པའི་སྲིན་པོ་རྣམས། །མགོ་མེད་རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ལག་པ་སྦྱར་བས་ཁྱོད་
དགྲའི་ཁྲག །འཐུང་ཞིང་འཐུང་ཞིང་གར་བྱེད་དོ། །ཚིལ་བུས་དཀྲིས་པའི་རྒྱུ་མའི་ཕྲེང་

217

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བས་ལུས་བརྒྱན་པའི་སྲིན་པོ་མི་རོ་ཟ་བ་རྣམས། གཡུལ་དུ་བཅད་དེ་མགོ་མེད་པའི་
རོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལག་པའི་སྙིམ་པ་སྦྱར་བས། ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ་བོ་བསད་པའི་བྱང་ཁོག་
གི་ཁྲག་རྣམས་བཅུས་ནས། འཐུང་ཞིང་འཐུང་ཞིང་མྱོས་པའི་གར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྐྱུག་བྲོ་ཞིང་ཡི་གར་མི་འོང་བས། མི་སྡུག་པའི་ཉམས་རྒྱན་ནོ། །
དྲུག་པ་དགོད་བྲོ་བ་འཕེལ་བ་བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་ནི། གྲོགས་མོ་མེ་ཏོག་མ་
རྙིང་མ། །ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མའི་ངོས་ལ་ནི། །སེན་རྗེས་གསར་བ་ཆགས་པ་འདི། །སྟོད་
གཡོགས་དག་གིས་སྒྲིབ་པར་མཛོད། །གཞན་དང་རྩེ་དགར་རོལ་པས། རྒྱན་གྱི་མེ་

ཏོག་རྙིང་པ་མོ་ལ། ཀྱེ་གྲོགས་མོ་མེ་ཏོག་མ་རྙིང་མ་ཞེས་བོད་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་ནུ་མའི་
ངོས་ལ་སྦར་མོས་འཇུས་པའི། སེན་མོའི་རྗེས་གསར་དུ་ཆགས་པ་འདི། སྟོད་གཡོགས་དག་གིས་སྒྲིབ་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས། སེན་རྗེས་གསལ་བའི་འགལ་བ་བཞད་གད་ཀྱི་དོན་ཏེ། བཞད་གད་ཀྱི་ཉམས་རྒྱན་ནོ། །
བདུན་པ་ངོ་མཚར་བ་འཕེལ་བ་རྨད་བྱུང་གི་ཉམས་ནི། དགའ་ཚལ་ལྗོན་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི། །འདབ་མ་གསར་བ་གོས་བཟང་དང༌། །མེ་ཏོག་དོ་ཤལ་ལ་སོགས་
རྒྱན། །ཡལ་འདབ་ཁང་པར་གྱུར་པ་མཚར། །དགའ་བའི་ཚལ་གྱི་ལྗོན་པ་བཟང་པོ་
འདི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་འདབ་གསར་དུ་འཁྲུངས་པ་གོས་བཟང་པོ་དང༌། མེ་ཏོག་ནི་དོ་ཤལ་
སོགས་རྒྱན་དང༌། ཡལ་ག་འདབ་མ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པས་སྟེང་ནས་ཕུབ་ཅིང༌། ཕྱོགས་མཚམས་བསྐོར་བས་ཁང་པར་གྱུར་པ་ཆེས་ངོ་མཚར་རོ་ཞེས་ཡ་མཚན་རྨད་དུ་བྱུང་བར་སྟོན་པས། རྨད་བྱུང་གི་ཉམས་རྒྱན་ནོ། །
བརྒྱད་པ་འཇིགས་པ་འཕེལ་བ་འཇིགས་རུང་གི་ཉམས་ནི། རྩེ་མོ་དག་ལ་མེ་

218

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
གནས་པ། །བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ནི་རྡོ་རྗེ་གང༌། །འདི་ནི་དྲན་ན་ལྷ་མིན་གྱི། །བུད་མེད་མངལ་
ནི་ལྷུང་བར་བྱེད། །རྩེ་མོ་དག་ལ་མེའི་ཚུབ་མ་མཆེད་ཅིང་འབར་བ་གནས་པ། བརྒྱ་
བྱིན་གྱི་ཕྱག་ཆ་རྡོ་རྗེ་རྩེ་མོ་བརྒྱ་པ་འདི་ནི། དྲན་པ་ན་ཡང་ལྷ་མིན་གྱི་བུད་མེད་རྣམས། འཇིགས་པས་མངལ་གྱི་བྱིས་པ་དབང་མེད་དུ་ས་ལ་ལྷུང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་པ་
ཙམ་གྱིས་འཇིགས་པ་བསྐྱེད་པས། འཇིགས་རུང་གི་ཉམས་རྒྱན་ནོ། །སྙན་པའི་ཉམས་ལས་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྙན་པ་གྲོང་པ་ཉིད་མིན་སྐྱེས། །བརྗོད་བྱ་ཡི་
ནི་ཉམས་དག་བསྟན །འདི་ནི་ཉམས་བརྒྱད་དབང་བྱས་ཏེ། །ཚིག་རྣམས་ཉམས་དང་ལྡན་པར་བཤད། །ལེའུ་དང་པོར་སྙན་པའི་ཉམས་ནི། གྲོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗོད་བྱེད་ཚིག་དང༌། བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ཉམས་དག་བསྟན་ལ། འདིར་ནི་
ཉམས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་བྱས་ཏེ། ཚིག་རྣམས་རོ་ཉམས་དང་ལྡན་པར་བཤད་
པའོ། །གཞན་དུ། རིན་ཆེན་མཛོད་ལས། སྒེག་པ་དཔའ་བ་མི་སྡུག་པ། །དྲག་ཤུལ་དགོད་དང་འཇིགས་སུ་རུང༌། །སྙིང་རྗེ་རྔམ་དང་ཞི་བ་སྟེ། །འདི་རྣམས་གར་གྱི་ཉམས་

དགུའོ། །ཞེས་དགུ་དང༌། སློབ་དཔོན་ར་བྷ་བོས། སྒེག་པ་དཔའ་བ་མི་སྡུག་པ། །དགོད་དང་དྲག་ཤུལ་འཇིགས་སུ་རུང༌། །སྙིང་རྗེ་རྔམ་དང་ཞི་བ་དང༌། །མཉེས་གཤིན་པ་སྟེ་ཉམས་བཅུའོ། །ཞེས་དང༌། འགའ་ཞིག ཉམས་བཞིར་བསྡུས་པའང་བཞེད་པ་ཡོད་དོ། །པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། རྔམ་པའམ་མི་སྡུག་པ་ཞེས་རྣམ་གྲངས་སུ་མཛད་པ་མི་འཐད་དེ། དོགས་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །

གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཅུ་དགུ་པ་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི། བདག་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པོ་

219

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞེས། །ཁྱོད་ཀྱི་སྙིང་ལ་འཇིགས་མ་བྱེད། །བདག་གི་རལ་གྲིས་ཕྱིར་ཕྱོགས་
རྣམས། །ནམ་ཡང་གཞོམ་པར་འདོད་མ་ཡིན། །བདག་ནི་སྲོག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྙིང་ལ་འཇིགས་པ་འཛིན་པར་མ་བྱེད་ཅིག རྒྱུ་མཚན།
བདག་གི་རལ་གྲིས་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ་འབྲོས་པ་དག་ནམ་ཡང་གཞོམ་པར་འདོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་སྐྱེས་བུ་དྲེགས་ལྡན་འགས། །གཡུལ་དུ་གཞན་ནི་བཀག་བྱས་ཏེ། གཏོང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས། །གཟི་བརྗིད་ལྡན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྐྱེས་བུ་དཔའ་ཞིང་དྲེགས་པ་དང་ལྡན་པ་འགས། གཡུལ་དུ་གཞན་སྡེ་བཅོམ་ནས་འབྲོས་པ་བཀག་པ་དེ། ལུང་བཟང་པོས་གཏོང་བའི་ཚེ་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་རྒྱན་ཞེས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉི་ཤུ་པ་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། འདོད་དོན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར། །དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །རྣམ་པ་གཞན་དག་བརྗོད་པ་གང༌། །དེ་ནི་རྣམ་གྲངས་བརྗོད་པར་
འདོད། །འདོད་བྱའི་དོན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ།
ཐབས་མཁས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་དག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྣམ་གྲངས་བརྗོད་
པའམ། བརྒྱུད་ནས་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དུ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། ས་ཧ་ཀཱ་རའི་སྙེ་མ་རྣམས། །གཞན་གྱི་གསོས་
འདིས་ཟ་བར་བྱེད། །དེ་ནི་བདག་གིས་བཟློག་པར་བགྱི། །ཁྱེད་གཉིས་དལ་གྱིས་

འདུག་པར་མཛོད། །ས་ཧ་ཀཱ་ར་སྟེ་འོ་མས་བཅུས་པའི་ཨམྲ་མཆོག་གི་སྙེ་མ་རྣམས།

220

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གཞན་བྱ་རོག་གིས་གསོས་པར་གྲགས་པ་ཁུ་བྱུག་འདིས་ཟ་བར་བྱེད་ཀྱི། དེ་ནི་
བདག་གིས་བཟློག་པར་བགྱི་བས། ཁྱེད་གཉིས་གནས་འདིར་དལ་གྱིས་འདུག་པར་

མཛོད་ཅིག དེ་བཤད་པ་ནི། གྲོགས་མོ་སྐྱེས་ཕྲན་ཕྲད་བྱས་ནས། །དེ་དག་དུས་སར་དགའ་བ་ཡིས། །དགའ་སྟོན་སྒྲུབ་ཏུ་གཞུག་འདོད་པས། །འགའ་ཞིག་དེ་ནས་སོང་བར་གྱུར། །རང་གི་གྲོགས་མོ་སྐྱེས་ཕྲན་གཞོན་ནུ་དང་ཕྲད་པར་བྱས་ནས། དེ་དག་དུས་ས་དེར་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་འཁྲིག་པའི་བདེ་བ་སྒྲུབ་ཏུ་གཞུག་འདོད་པས། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་གྲོགས་མོ་འགའ་ཞིག་ཁུ་བྱུག་བཟློག་པའི་ཟོལ་གྱིས་གནས་དེ་ནས་
སོང་བར་གྱུར་ཏོ། །

ཀུན་ཕན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་གཅིག་པ་ཀུན་ཕན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། བྱ་བ་འགའ་ཞིག་བརྩམས་པ་ལ། །སྐལ་བ་ཡི་ནི་སྟོབས་ལས་ཀྱང༌། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུན་ཚོགས་གང༌། །དེ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཕན་པར་བརྗོད། །བྱ་བའི་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་བརྩམས་པ་ལ། རང་གི་སྐལ་བའི་ཁར་ཆེའི་སྟོབས་ལས་ཀྱང༌། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་གང་དེ་
ནི། ཀུན་དུ་ཕན་པའི་རྒྱན་དུ་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། ཁེངས་པ་གཞོམ་ཕྱིར་དེ་ཡི་ནི། །རྐང་པ་དག་ལ་
ཕྱག་འཚལ་བ། །བདག་ལ་ཕན་ཕྱིར་སྐལ་བ་ཡི། །འབྲུག་གི་སྒྲ་ནི་གྲགས་པར་གྱུར། །ཆགས་ལྡན་ཞིག དགའ་མས་རང་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁེངས་པ་གཞོམ་ཕྱིར།

དེའི་རྐང་པ་དག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བར་བརྩམ་ཚེ། བདག་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་སྐལ་བའི་

221

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྟོབས་ལས་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་འབྲུག་གི་སྒྲ་སྙན་པ་གློ་བུར་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་འབྲུག་སྒྲས་འདོད་པ་འཕེལ་ཏེ། འདུད་པའི་གྲོགས་ལ་ཀུན་དུ་ཕན་པར་བྱུང་བས། ཀུན་ཕན་གྱི་རྒྱན་ནོ། །

རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་གཉིས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། བསམ་པའམ་ནི་འབྱོར་བ་ཡི། །ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་བླ་མེད་གང༌། །དེ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་པ་ཡི། །རྒྱན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད། །བསམ་
པའམ་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་བླ་ན་མེད་པ་གང་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ནི། རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་རྒྱན་དུ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ་གཉིས། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ནི། རཱ་ཝ་ཎ་ཡི་མགོ་གཅོད་པའི། །བྱ་བའི་ཁུར་ཡང་བཟོད་པ་གང༌། །རཱ་གྷུའི་བུ་དེས་བླ་མ་ཡི། །བཀའ་ལས་འདའ་བར་ནུས་མ་གྱུར། །རཱ་ཝ་ཎ་ཞེས་པ་སྒྲ་སྒྲོག་གི་བུ་སྟེ། ལངྐ་མགྲིན་བཅུ་

འཇིགས་རྟེན་གསུམ་བྲན་དུ་བྱས་པ་དེའི་མགོ་གཅོད་པའི་བྱ་བ་ནི་ཁུར་ཆེན་པོ་ཡང་བཟོད་ནུས་པ་གང༌། རཱ་གྷུ་ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བཅུ་པའི་བུ་རཱ་མ་ཎ་དེས། བླ་མ་སྟེ་རང་གི་ཡབ་ཀྱིས། ཁྱོད་སཱི་ཏ་དང་བཅས་པ་རེ་ཞིག་ནགས་སུ་སོང་ལ། ནུ་བོ་བྷ་ར་ཏ་
རྒྱལ་སྲིད་ལ་ཞོག་ཅེས་པའི་བཀའ་ལས་འདའ་མ་ནུས་པར་ནགས་སུ་སོང་ངོ་ཞེས་བཀའ་མི་འཚམས་པ་ཡང་དང་དུ་བླངས་པ་ནི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་ནི། རིན་ཆེན་རྩིག་པ་ལ་འཕོས་པའི། །གཟུགས་
བརྙན་བརྒྱ་ཡིས་བསྐོར་གྱུར་པ། །ལངྐའི་དབང་ཕྱུག་དེ་ཁོ་ན། །ཨཉྫ་ན་བུས་དཀའ་

222

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བས་ཤེས། །པདྨ་རཱ་ག་དང༌། མརྒད་སོགས་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་རྩིག་པ་ལ་འཕོས་ཤིང་ཤར་བའི། གཟུགས་བརྙན་རང་དང་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་
གིས་བསྐོར་བར་གྱུར་པ་ལས། འདི་དག་ནི་གཟུགས་བརྙན་ནོ། །འདི་ནི་ལངྐའི་དབང་ཕྱུག་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཨཉྫ་ན་བུ་སྤྲེའུའི་རྒྱལ་པོ་ཧ་ལུ་མནྠཱ་དེས། སཱི་ཏ་འཚོལ་བར་སོང་དུས། དཀའ་བ་ཆེན་པོས་བརྟགས་ནས་ཤེས་ཀྱི། ཡུད་ཀྱིས་མ་ཤེས་སོ། །དཔེར་
བརྗོད་འདི་གཉིས་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ། རཱ་མ་ཎའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྦྱར་བ་སྟེ། རྒྱས་པར་ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་དང༌། ལྷ་ལས་ཕུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆས་མཛད་པ་སོགས་ལས་ཤེས་སོ། །
གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། སྔ་མར་བསམ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེ། །འདིར་ནི་མངོན་པར་འབྱོར་བ་བརླིང༌། །རྒྱ་ཆེ་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཀྱང༌། །གསལ་བ་རབ་ཏུ་མཚོན་པ་ཡིན། །དཔེར་བརྗོད་སྔ་མར་ནི་བསམ་པ་དོག་པ་མེད་པས་བདག་ཉིད་ཆེ་བ་བསྟན་ལ། ཕྱི་མ་འདིར་ནི་ཁང་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱིས་མངོན་པར་འབྱོར་
བ་བརླིང་བ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་བསྟན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱན་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གསལ་བར་རབ་ཏུ་མཚོན་ཅིང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་གསུམ་པ་བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། དབྱེ་
བ་དཔེར་བརྗོད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། བསྙོན་དོར་
དག་ནི་བསྙོན་བྱས་ནས། །དོན་གཞན་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་སྟེ། །བསྙོན་དོར་དག་ནི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་མིན་ཞེས་བསྙོན་ནས། དོན་གཞན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་

223

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཅུང་ཟད་སྟོན་པས་སྙན་ངག་མཛེས་པར་བྱེད་པའོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ། དང་པོ་ཆོས་ལ་བསྙོན་དོར་ནི། འདོད་པ་དག་ནི་མདའ་ལྔ་པ། །མ་ཡིན་སྒྲོ་ལྡན་སྟོང་ཕྲག་ཡོད། །འདོད་པའི་ལྷ་དག་ནི་མདའ་ལྔ་པ་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་ལྡན་མདའ་སྟོང་ཕྲག་ཀྱང་ཡོད་ཀྱི། གཞན་དུ་
སྲིད་པ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་མི་ནུས་སོ་ཞེས་འདོད་ལྷའི་ཆོས་མདའ་ལྔ་ལ་བསྙོན་ནས། དེ་བས་མང་བར་སྟོན་པ། ཆོས་ལ་བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་བསྙོན་དོར་ནི། ཙནྡན་ཟླ་འོད་དལ་བུ་ཡི། །ལྷོ་ཕྱོགས་དྲི་ཡི་བཞོན་པ་འདི། །མེ་ཡི་རང་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། །གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བསིལ་ཞེས་གྲགཙནྡན་དང༌། ཟླ་བའི་འོད་དང༌། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲིའི་བཞོན་པ་རླུང་འདི་རྣམས་བདག་ལ་
ཚ་བས་གདུང་བྱེད་མེའི་རང་བཞིན་སྤྲོ་བ་སྟེ། སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱི་ངོར་ནི་བསིལ་ཞེས་
གྲགས་ཏེ། བདེན་པར་དཀའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། འདོད་ལྡན་གྱིས་ནི་གཞན་ལ་
དེ། །བསིལ་བར་ཁས་བླངས་བདག་ཉིད་ལ། །ཚ་བ་ཉིད་དུ་རབ་བསྟན་ཕྱིར། འདི་ནི་
ཡུལ་ལ་བསྙོན་དོར་རོ། །དངོས་པོ་དེ་དག་འདོད་ལྡན་གྱིས་གཞན་གྱི་ངོར་བསིལ་བར་

འདོད་པ་ཁས་བླངས་ཀྱང་དོན་དུ་མ་རངས་པའི་ཚིག་གྲག་ཅེས་བསྙོན་ཏེ། དོན་གཞན་བདག་ཉིད་ལ་ཚ་བར་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་ཞེས་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དབང་ཡུལ་ལྔའི་ཡ་གྱལ། རེག་བྱ་བསིལ་བར་ཚ་བར་བསྙོན་དོར་བས། ཡུལ་ལ་བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ནོ། །དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། ངག་འདི་ནི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་
ནས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བསྙོན་གྱི་ཡུལ་ཀུན་ལ་ལྟོས་ཏེ་མིན་པས་ན། ཡུལ་ལ་བསྙོན་
དོར་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡང་རུང་ངོ༌། །

224

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གསུམ་པ་རང་བཞིན་བསྙོན་དོར་ནི། བདུད་རྩི་ཟག་པའི་འོད་ཟེར་ཅན། །ཟླ་བ་ཞེས་པར་བདག་ཅག་འདོད། །དོན་གྱི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་གཞན། །དུག་ཟག་ཟེར་དང་
ལྡན་པ་ཉིད། །བདུད་རྩི་ཟག་པའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཞིག་ཟླ་བ་ཞེས་པ་དེར་བདག་ཅག་འདོད་པ་ལ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ད་ལྟའི་ཟླ་བ་འདི་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཡིན་ཏེ། སྲོག་
འཕྲོག་པ་དུག་ཟག་པའི་འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། ཞེས་པ་ཟླ་བའི་ཟླ་བ་ཉིད། །བཟློག་ནས་དོན་གཞན་བདག་ཉིད་ནི། །འདོད་པས་གཟིར་བས་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། །འདི་ནི་རང་བཞིན་བསྙོན་དོར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཟླ་བ་བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་
གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཟླ་བ་ཉིད་མིན་ཞེས་བཟློག་ཅིང་བསྙོན་ཏེ། དོན་གཞན་དུག་ཟག་པའི་ཟེར་ལྡན་དུ་བསྟན་ནས། བདག་ཉིད་འདོད་པས་གཟིར་བས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཟླ་བ་ཉིད་ཟླ་བ་མིན་ཞེས་བསྙོན་པས། རང་བཞིན་བསྙོན་དོར་གྱི་རྒྱན་ནོ། །
གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དཔེ་ཡི་བསྙོན་དོར་སྔར་ཉིད་དུ། །དཔེ་རྣམས་ལ་ནི་རབ་བསྟན་ཏེ། །དེ་ཡི་བསྙོན་དོར་དབྱེ་བ་རྣམས། །མཚོན་བྱ་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་མཚོན། གཞན་དཔེའི་བསྙོན་དོར་ནི་སྔར་ཉིད་དོ། །དཔེ་དོན་ཐ་དད་མིན་པའི་དཔེ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ། དབྱེ་བ་བཞི་པོ་དེའི་བསྙོན་དོར་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་
མཚོན་བྱ་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་མཚོན་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

སྦྱར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་བཞི་པ་སྦྱར་བའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། དཔེར་བརྗོད་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། སྦྱར་བ་གཟུགས་
གཅིག་ལྡན་པའི་ཚིག །དུ་མའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་འདོད། །སྦྱར་བ་ནི་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གམ་

225

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྒྲའི་གཟུགས་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་གང་ཞིག བརྗོད་བྱའི་དོན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། རྩ་བ་གཉིས་སུ་བསྟན། བཤད་
ཟིན་དྲན་པར་བྱས་སོ། །ཁྱད་པར་བདུན་དུ་དབྱེ་བའོ། དང་པོ་ནི། དེ་ཚིག་ཐ་དད་མིན་པ་དང༌། །ཐ་དད་ཚིག་འདྲ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་པའི་དང་པོ་ཚིག་ཐ་དད་མིན་པའི་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨ་སཱ་ཝུ་ད་ཡ་མཱ་རཱུ་ཌྷཿ ཀཱནྟི་མཱ་ན། རཀྟ་མ྄ ཎྜལཿ རཱ་ཛཱ་ཧ་ར་ཏི་ལོ་ཀ་སྱ་ཧྲ་ད་ཡཾ་མྲ་དུཿ བྷིཿ ཀ་རཻཿ ཞེས་པ་དེ། ཨུ་ད་ཡ་གནས་མཛེས་པ་ཅན། །དཀྱིལ་

འཁོར་ལ་ཆགས་རྒྱལ་པོ་འདི། །མྲ་དུཿ ཀ་ར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་འཕྲོག་
པར་བྱེད། །ཅེས་རཱ་ཛཱའི་སྒྲ་ཟླ་བ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲ་སྦྱར་ཏེ། ཁྱད་གཞི། དེའི་སྟེང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཨུ་ད་ཡའི་སྒྲ། འཆར་བ་དང༌། འབྱུང་བ་དང༌། དར་བ་དང༌། རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་འཇུག་པས། ཟླ་བ་འཆར་བ་ལ་གནས་པའི་མཛེས་པ་ཅན་དང༌། རྒྱལ་པོ་དར་བ་ལ་གནས་པའི་མཛེས་པ་ཅན། རཀྟ་དམར་བ་དང༌། ཆགས་པ་ལ་འཇུག མཎྜལ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པས། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམར་བ་དང༌།
རྒྱལ་པོ་འཁོར་འབངས་ལ་བྱམས་པས་ཆགས་པ། མྲ་དུཿ ཀ་ར། ཟླ་བ་ལ་འཇམ་པའི་འོད་དང༌། རྒྱལ་པོ་ལ་འཇམ་པའི་དཔྱ་སྟེ་ཁྲལ་རན་པར་སྡུད་པ་རྣམས་སྒྲ་སྦྱར་ཏེ། གཉིས་ཀས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡིད་རབ་ཏུ་འཕྲོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་
ཚིག་གཅོད་མཚམས་ཐ་དད་མིན་པར་གཅིག་པས། ཚིག་ཐ་དད་མིན་པའི་སྦྱར་བའོ། །གཉིས་པ་ཐ་དད་ཚིག་འདྲའི་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱ་དཔེར། དོ་ཥཱ་ཀ་རེ་ཎ་སམྦ་ངວཀྵ་
ཏྲ་པ་ཐ་ཝརྟྟི་ན། རཱ་ཛྙཱ་པྲ་དོ་ཥོ་མ་མིཏྠམ་པྲ་ཡཾ་ཀིནྣ་བཱ་དྷ་ཏེ། །ཞེས་ཚིག་ཐ་དད་པ་ལས་

226

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བསྒྲུབས་པའི་དབང་གིས་སྒྲའི་གཟུགས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ཡང༌། གཅོད་མཚམས་ཀྱི་དབང་གིས་དོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་དང་པོ། རྒྱུ་སྐར་ལམ་ལ་རབ་གནས་པ། །མཚན་མོར་བྱེད་པ་དང་བསྡོངས་ནས། །སྲོད་ལ་ཡིས་ནི་བདག་འདི་ལྟར། །དགའ་བ་མེད་པར་ཅིས་མ་མནར། །ནཀྵ་ཏྲ་རྒྱུ་སྐར། པ་ཐ་ལམ། ཝརྟྟི་ན་རབ་ཏུ་གནས་པ། དོ་
ཥ་མཚན་མོ། ཀ་ར་བྱེད་པ། རཱ་ཛྙཱ་ཟླ་བ་སྟེ། རྒྱུ་སྐར་གྱི་ལམ་ནམ་མཁའ་ལ་རབ་ཏུ་

གནས་པའི་ཟླ་བ་ཉིད་མཚན་མོར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་བསྡོངས་པའི་སྲོད་དུས་འདིས་ནི་བྲལ་བས་ཉེན་པ་བདག འདི་ལྟ་བུར་དགའ་བ་མེད་པར་ཅིས་མ་མནར་ཏེ་མནར་རོ་ཞེས་པའོ། །འགྱུར་གཉིས་པ། རྒྱལ་རིགས་ལམ་ལ་མི་གནས་པ། །རྒྱལ་པོ་སྐྱོན་གྱི་འབྱུང་གནས་དང༌། །བསྡོངས་ནས་སྐྱོན་མང་དག་གིས་བདག །དགའ་མེད་འདི་ལྟར་ཅིས་མ་མནར། །ཀྵ་ཏྲ་རྒྱལ་རིགས། པ་ཐ་ལམ། ཝརྟྟི་ནཱ་འཇུག་པ། དེ་དག་གི་སྔོན་དུ་དགག་པའི་ནཉ྄་བཞག རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིས། དོ་ཥ་སྐྱོན། ཨཱ་ཀ་ར་འབྱུང་
གནས་ཡིན་པ་མཚམས་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་
ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་

བསྡོངས་པས་དབུལ་བ་དང༌། ཉེར་འཚེ་སོགས་ཉེས་སྐྱོན་མང་པོ་དག་གིས་བདག་དགའ་བ་མེད་པ་ཅིས་མ་མནར་ཏེ་གདུང་བས་ཉམ་ཐག་གོ་ཞེས་ཚིག་གི་གཟུགས་གཅིག་ལ་གཅོད་མཚམས་ཐ་དད་པས། ཐ་དད་ཚིག་འདྲ་བའི་སྦྱར་བའོ། །
གཉིས་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱ་བ་ནི། དཔེ་དང་གཟུགས་ཅན་འགོག་པ་དང༌། །ལྡོག་པ་ཅན་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །སྦྱར་བ་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏེ། །གཞན་པ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ། །སྦྱར་བའི་དཔེ། སྦྱར་བའི་གཟུགས་ཅན། སྦྱར་བའི་

227

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འགོག་པ། སྦྱར་བའི་ལྡོག་པ་ཅན་སོགས་ལས། སྦྱར་བའི་གསལ་བྱེད་སྦྱར་བའི་དོན་གཞན་བཀོད་པ་སྟེ། རྒྱན་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་རྣམས་གོང་དུ་བསྟན་
ཟིན་ཏེ། གཞན་པ་འགའ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། གསུམ་པ་ཁྱད་པར་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི། འགའ་ཞིག་བྱ་བ་ཐ་དད་མིན། །གཞན་པ་བྱ་བ་འགལ་མིན་ཡོད། །འགལ་བའི་ལས་ཅན་དག་ཀྱང་གཞན། །སྦྱར་བ་ངེས་པ་ཅན་ཡང་ཡོད། །ངེས་པ་འགོག་པའི་གཟུགས་བརྗོད་དང༌། །འགལ་མིན་འགལ་བ་ཅན་ཡང་སྟེ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དཔེར་བརྗོད་དག་ལས་གསལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་མིང་དུ་བསྟན་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་པ་དག་ལས་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོ་བྱ་བ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྦྱར་བ་ནི། འཁྱོག་ཅིང་ཡིད་འོང་རང་བཞིན་ཅན། །ཆགས་པ་གསལ་བར་སྟོན་བྱེད་མ། །མཛེས་མས་བསྐུལ་བའི་མིག་དང་ནི། །ཕོ་ཉ་མོས་ཀྱང་མཛའ་བོ་འགུགས། མིག་ཟུར་གྱིས་ལྟ་བ་འཁྱོག་པ་
དང༌། ཕོ་ཉ་མོའི་བསམ་པ་དང་ངག་འཁྱོག་པ་སྒྲ་སྦྱར། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་སྦྱར། རཱ་གའི་སྒྲ་མིག་ཆགས་མྱོས་ཀྱིས་དམར་བ་གསལ་བ་

དང༌། ཕོ་ཉ་མོ་དཔོན་མོའི་ཆགས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྒྲ་སྦྱར། གཉིས་ཀ་མཛེས་མས་བསྐུལ་བར་གཅིག་ཅིང༌། མཛའ་བོ་འགུགས་པའི་བྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པས། བྱ་བ་ཐ་དད་མིན་པའི་སྦྱར་བའོ། །
གཉིས་པ་བྱ་བ་འགལ་མིན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། ཡིད་འོང་ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད། །འཇམ་ཞིང་མྱོས་པའི་གདངས་སྙན་ཅན། །ཁུ་བྱུག་སྒྲ་ནི་ཐོས་བྱ་སྟེ། །དཀར་མིན་མིག་ཅན་འཁྱུད་བྱའོ། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང༌། ཆགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ།

228

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མ་ད་ཀ་ལ། མྱོས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དང༌། སྐད་གདངས་སྙན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། སྐད་དང་ལུས་འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ། ཁུ་བྱུག་གི་སྒྲ་ནི་རྣ་བར་ཐོས་བྱ་སྟེ། དེས་འདོད་པ་སྐྱེད་ནས་དཀར་མིན་ཨུཏྤལའི་མིག་ཅན་མ་ལ་ལུས་ཀྱིས་འཁྱུད་བྱར་གྱུར་ཏོ། །འདིར་ཐོས་
བྱ་དང་འཁྱུད་བྱའི་བྱ་བ་མི་འགལ་བས། བྱ་བ་འགལ་མིན་གྱི་སྦྱར་བའོ། །
གསུམ་པ་འགལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། ཆུ་མ་དང་སྦྱར་འཕེལ་བ་ཡི། །དམར་བ་རབ་ཏུ་སྟོན་བྱེད་ཅིང༌། །ཚ་ཟེར་ཅན་ནི་ནུབ་གྱུར་ཏེ། །ལུས་སྐྱེས་དག་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས། །ཆུ་མ་ནི། ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་ལྡན་མ་དང༌། བུད་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་
འཇུག་པ་དང༌། རཱ་གའི་སྒྲས། ཉི་མ་ནུབ་རིར་སྦྱར་བའི་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་དམར་བ་

དང༌། མཚན་མ་ལ་སྦྱར་བས་ཆགས་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ། ཚ་ཟེར་ཅན་ཉི་མ་ནི་ནུབ་པར་གྱུར་ཏེ་ལུས་སྐྱེས་འདོད་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་རྒྱས་སོ་ཞེས་ནུབ་པ་དང་རྒྱས་པའི་བྱ་བ་འགལ་བས། འགལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི་སྦྱར་བའོ། །
བཞི་པ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། རལ་གྲི་ཉིད་ལ་ནི་སྟྲིང་ཤ། །གཞུ་ཉིད་ལ་ནི་འཁྱོག་པོ་ཉིད། །མི་དབང་འདི་ཡི་མཱརྒ་ཎ། །མདའ་རྣམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན། །ནི་སྟྲིང་ཤ་ནི་རལ་གྲི་དང༌། ཁྲོ་བ་ལ་འཇུག འཁྱོག་པའི་སྒྲ་གཞུ་དང༌། གཡོན་
ཅན་ལ་འཇུག མརྒ་ཎའི་སྒྲ་མདའ་དང་སློང་བ་ལ་འཇུག་པ་ལས། མིའི་དབང་པོ་འདི་ལ་ཁྲོ་བ་དང་གཡོན་ཅན་དང་སློང་བར་མི་དོགས་པས། རལ་གྲི་དང་གཞུ་དང་མདར་

ངེས་སོ་ཞེས་ངེས་བཟུང་བྱས་པས། ངེས་པ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བའོ། །
ལྔ་པ་ངེས་པ་འགོག་པའི་སྦྱར་བ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྲུངས་ལ་ཚེར་མ་
ནི། །པདྨའི་ཡུ་བ་ཉིད་ལའོ། །འོན་ཀྱང་ཆགས་ཅན་འཁྲིག་པ་ལ། །འཁྱུད་པར་གྱུར་པ་

229

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རྣམས་ལའང་མཐོང༌། །ཀཎྚ་ཀའི་སྒྲ་ཚེར་མ་དང༌། སེམས་ཅན་མ་རུངས་པ་དང༌། པདྨའི་ཡུ་བའི་སྤུ་དང༌། ལུས་ཀྱི་སྤུ་ལོང་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་

བསྲུངས་པའི་ས་གཞིའི་ཁྱོན་ལ་བདག་འབྲས་ངན་པ་ཚེར་མ་སོགས་མེད་ལ། སེམས་ཅན་མ་རུངས་པའི་འཚེ་བ་ཡང་མེད་མོད། ཀཎྚ་ཀ་ནི་པདྨའི་ཡུ་བ་ལ་ཡོད་པའི་སྤུ་ཙམ་ཞིག་གོ་ཞེས་ངེས་བཟུང་བྱས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཆགས་ཅན་འཁྲིག་པ་ལ་ཞུགས་པ། འཁྱུད་པར་གྱུར་བའི་ལུས་ལའང་ཆགས་པའི་སྤུ་ལོང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ངེས་པ་དེ་འགོག་པས། ངེས་པ་འགོག་པའི་སྦྱར་བའོ། །
དྲུག་པ་འགལ་མིན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། ས་འཛིན་ཀ་ཊ་ཀ་མང་ཞིང༌། །གཟི་བརྗིད་

ལྡན་པ་ངེས་པར་དར། །མཁས་པ་སྐྱེ་དགུའི་བདག་བྱུང་སྟེ། །རྗེ་བོ་ནུས་པ་འཛིན་ཡང་དེ། །ས་འཛིན་རི་བོ་དང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀ་ཊ་ཀ་མང་བ་ནི་རི་ཞོལ་དང༌། ཕོ་བྲང་འཁོར་མང་བ། གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་ནི་ཉི་མ་དང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ནི་ཡ་ཏོ་ད་ཡ་ངེས་པར་འཆར་བ་དང་ངེས་པར་དར་བ། མཁས་ནི་ཚངས་པ་དང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ནི་སྐྱེ་དགུའི་བདག་པོ་སྟེ་སྐྱེས་སོ་ཅོག་གི་བདག་པོ་དང༌། སྐྱེ་བོ་ཡོད་དགུའི་བདག་པོ། རྗེ་བོ་ནི་སྨིན་དྲུག་གི་བུ་དང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ནི་ཤཀྟི་དྷ་ར་མཚོན་ཆ་འཕང་མདུང་དང་རིག་སྔགས་སམ་སྟོབས་ཀྱི་ནུས་པ་འཛིན་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ཞེས་ཡང་སྒྲས་གོང་མ་རྣམས་བསྡུས་སོ། ཐམས་ཅད་སྒྲ་སྦྱར་བའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམས་མི་འགལ་བས་འགལ་མིན་གྱི་སྦྱར་བའོ། །
བདུན་པ་འགལ་བ་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། ཉམས་མེད་ཡིན་ཡང་ཆོས་གཅོད་
མིན། །རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཡང་ཟད་མི་ཤེས། །བདེ་བྱེད་ཡིན་ཡང་ལག་འགྲོ་མེད། །ལྷ་ཡང་

230

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཝི་བུ་དྷ་མ་ཡིན། །ཉམས་མེད་ནི་ཁྱབ་འཇུག་དང་ལུགས་ལས་མ་ཉམས་པའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ཝྲ་ཥའི་སྒྲ་ཁྱུ་མཆོག་སྟེ་གླང་དང་བསོད་ནམས་ལ་འཇུག་པས། ཁྱབ་འཇུག་གིས་གླང་ཟོས་པར་གྲགས་པས་མི་གཅོད་པ་འགལ། རྒྱལ་པོ་བསོད་ནམས་རྒྱུན་མི་གཅོད་པས་མི་འགལ། གཅོད་པའང་དུམ་བུར་གཅོད་པའི་དོན་ཏེ་ཡི་གེ་མ་ནོར་བར་བྲིའོ། །རྒྱལ་པོ་ནི། རྒྱུ་སྐར་གཟའ་དང་བྲམ་ཟེ་དང༌། །སྨན་དང་
མཆོད་སྦྱིན་མཚན་མོ་རྣམས། །དེ་རྣམས་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རུ། །ཟླ་བ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐོས། །ཞེས་འདོན་པས་ཟླ་བ་དང་མིའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ཀྵ་ཡ་འཁྲུག་པའམ་ཟད་པའི་བྱིངས་ལ་དགག་པ་སྦྱར་བས། ཟླ་བ་ལ་ཟད་མི་ཤེས་པ་འགལ། རྒྱལ་པོ་ལ་ཡིད་མི་འཁྲུགས་པ་མི་འགལ། བདེ་བྱེད་ནི་ལྷ་དབང་ཕྱུག་དང་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ལག་འགྲོ་ནི། སྦྲུལ་དང་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་སྟེ། དབང་ཕྱུག་ལ་སྦྲུལ་རྒྱན་མེད་པ་འགལ། རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དང་མི་འགྲོགས་པ་མི་འགལ། ལྷ་ནི་ལྷའི་འགྲོ་བ་དང་མིའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཁྱད་གཞི། ཁྱད་ཆོས་ཝི་བུ་དྷ་ནི་རྣམ་སད་མིན་དང་མཁས་བྲལ་མིན་པ་སྟེ། ལྷ་ལ་རྣམ་སད་མིན་པ་འགལ། རྒྱལ་པོ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ལ་མཁས་བྲལ་མིན་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་གི་སྒྲ་རྣམས། སྨྲ་ཏིས། ཀྱང་དང་ཡང་ནི་སྡུད་པའི་ཚིག །མི་མཐུན་མཐུན་པར་སྟོན་པའང་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་ལྔ་པ་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་
བྲག་དཔེར་བརྗོད། མ་བཤད་པ་བསླབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་

པ་ནི། ཁྱད་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཡོན་ཏན་རིགས་དང་བྱ་བ་སོགས། །གང་

231

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞིག་མ་ཚང་ཉིད་སྟོན་པ། །དེ་ནི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་འདོད། །གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་རིགས་བྱ་བ་རྫས་སོགས་དངོས་གང་ཞིག་
ལ་ཆེད་ཀྱིས་མ་ཚང་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི། མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་དག་གི་མཚོན། །རྩུབ་པ་མ་ཡིན་རྣོ་བའང་མིན། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ཡིས་ནི། །ས་གསུམ་རྣམས་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར། །མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་འདོད་ལྷའི་མཚོན་ནི་རྩུབ་པ་མ་ཡིན་ཅིང༌། རྣོ་བའང་མིན་མོད་དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ཡིས་ནི་ས་གསུམ་པོ་རྣམས་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་མཚོན་ཆ་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་ཡང༌། བྱེད་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་བསྟན་པས། ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའོ། །
གཉིས་པ་རིགས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི། འདི་ནི་ལྷ་ཡི་བུ་མོ་མིན། །དྲི་ཟའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའང་མིན། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཚངས་པའི་ཡང༌། །དཀའ་
ཐུབ་གཞོམ་པ་སྒྲུབ་པར་ནུས། །ཡིད་འོང་མ་འདི་ནི་ལྷའི་བུ་མོ་མིན་ཅིང༌། དེའི་བྱེ་བྲག་དྲི་ཟའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའང་མིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ཚངས་པ་ཆེན་
པོའི་ཡང་དཀའ་ཐུབ་གཞོམ་པ་སྒྲུབ་པར་ནུས་སོ། །ལྷའི་རིགས་མ་ཚང་ཡང་མཛེས་པ་ཁྱད་པར་བ་སྟོན་པས་རིགས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའོ། །
གསུམ་པ་བྱ་བ་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཁྲོ་གཉེར་དག་ནི་མ་
བསྡུས་ཤིང༌། །སོ་ཡི་གཡོགས་ཀྱང་མ་བསྐྱོད་ལ། །མིག་ཀྱང་དམར་པོར་མ་གྱུར་པར། །དགྲ་ཡི་རིགས་ནི་ཉམས་པར་བྱས། །ཀྱེ་ཁྱོད་ཁྲོ་གཉེར་འཁྱོག་པོར་མ་བསྡུས་

232

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཤིང༌། སོའི་གཡོགས་ཏེ་མཆུ་སྒྲོས་ཀྱང་མ་བསྐྱོད་ལ། །མིག་ཀྱང་དམར་པོར་མ་གྱུར་བར་ཡང༌། དགྲའི་རིགས་ནི་རྩ་བ་ནས་ཉམས་པར་བྱས་སོ་ཞེས་ཁྲོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་མ་ཚང་བར་དགྲ་བཅོམ་པས། བྱ་བ་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའོ། །
བཞི་པ་རྫས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་མེད་ཅིང་གླང་པོའང་མེད། །རྟ་མེད་རྐང་ཐང་མེད་པར་ཡང༌། །ཟུར་མིག་ཉིད་ཀྱིས་བུད་མེད་རྣམས། །འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ། །ཤིང་རྟ་དང༌། གླང་པོ་ཆེ་དང༌། རྟ་དང༌། རྐང་ཐང་གང་ཡང་མེད་པར། ཟུར་མིག་འཁྱོག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བུད་མེད་རྣམས་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་དག་ལས་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་རྫས་མ་ཚང་ཡང་འགྲོ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ། རྫས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའོ། །
ལྔ་པ་རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་གཅིག་པ་དང༌། །ཁ་ལོ་བ་ཉམས་རྟ་མི་མཉམ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟི་བྱིན་ཅན། །ཉི་མས་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་མནན། །ཉི་མ་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་གཅིག་པ་དང༌། ཁ་ལོ་པ་བྱ་ཁྱུང་གི་ཕུ་བོ་བརླ་ཤ་ཉམས་པ། འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཤིང་རྟ་མི་མཉམ་པ་བདུན་ཏེ་ཆ་མ་ཚང་བ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟི་བྱིན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཅན་ཉི་མས་འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་ཟིལ་གྱིས་

མནན་ནོ། །དེ་བཤད་པ་ནི། གཟི་བྱིན་ཅན་ཞེས་ཁྱད་པར་ལས། །འདི་ནི་རྒྱུ་ཡི་ཁྱད་པར་བརྗོད། །ཆ་དེ་དག་མ་ཚང་ཡང༌། གཟི་བྱིན་ཅན་ཞེས་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ལས་འགྲོ་བ་མནན་པར་བརྗོད་པས། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའོ། །
གསུམ་པ་མ་བཤད་པ་བསླབ་ཚུལ་ནི། རིམ་པ་འདི་ཡིས་གཞན་གྱི་ནི། །དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་བརྟག་པར་བྱ། །གོང་དུ་བརྗོད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཡིས། ཁྱད་པར་བརྗོད་

233

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཚུལ་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་འདིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་དྲུག་པ་མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། བརྗོད་འདོད་ཡོན་ཏན་ཁྱད་འཕགས་དང༌། །མཚུངས་པར་བྱས་ནས་འགའ་ཞིག་གིས། །བསྟོད་སྨད་དོན་དུ་བསྒྲགས་པ་གང༌། །དེ་ནི་མཚུངས་པར་སྦྱོར་བ་བཤད། །བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི། འཕགས་མིན་གཞན་ཞིག་དང་ཡུལ་དེ་དོན་ལ་མི་མཚུངས་ཀྱང་མཚུངས་པར་བྱས་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་བསྟོད་པ་དང༌། སྨད་པའི་དོན་དུ་བསྒྲགས་པ་གང་དེ་ནི། མཚུངས་པར་སྦྱར་བའི་རྒྱན་དུ་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ་གཉིས། དང་པོ་བསྟོད་པའི་མཚུངས་སྦྱོར་ནི། གཤིན་རྗེ་ལུས་ངན་ཆུ་ལྷ་དང༌། །མིག་སྟོང་པ་དང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱང༌། །འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ། །ཡུལ་གཞན་མེད་པར་རྣམ་པར་འཛིན། །གཤིན་རྗེ་ལྷོ་དང༌། ལུས་ངན་བྱང་དང༌། ཆུ་ལྷ་ནུབ་དང༌། མིག་སྟོང་པ་བརྒྱ་བྱིན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང༌།
མིའི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འདི་ཡུལ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པར་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཛིན་ནོ་ཞེས་སྒྲས་མཚུངས་པར་བྱས་
པ་ནི། བསྟོད་པའི་མཚུངས་སྦྱོར་རོ། །
གཉིས་པ་སྨད་པའི་མཚུངས་སྦྱོར་ནི། རི་དྭགས་མིག་དང་འགྲོགས་པ་དང༌། །གློག་གི་རྩེ་དགའ་དག་དང་ནི། །སྤྲིན་གྱི་རྩོམ་པའང་རང་བཞིན་གྱིས། །སྐད་

ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་སོ། །རི་དྭགས་མིག་ཅན་མ་དང་འགྲོགས་པའི་བདེ་བ་དང༌།

234

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གློག་གི་རྩེ་དགའ་གཡོ་ཞིང་འགྱུ་བ་དག་དང༌། སྤྲིན་གྱི་འདུ་འགོད་རྩོམ་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་གཡོ་བའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཡང་མི་གནས་ན། ཡུན་དུ་གནས་པ་ལྟ་ཅི་ཞེས་གཡོ་བར་སྟོན་པས། སྨད་པའི་མཚུངས་སྦྱར་རྒྱན་ནོ། །

འགལ་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་བདུན་པ་འགལ་བའི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད། མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། ཁྱད་པར་སྒྲུབ་
བྱེད་སླད་དུ་ནི། །གང་དུ་དངོས་པོ་འགལ་བ་རྣམས། ཡང་དག་འགྲོགས་པར་རབ་བསྟན་པ། །དེ་ནི་འགལ་བར་བཤད་དེ་དཔེར། །ཁྱད་པར་རམ་འགལ་ཟླ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སླད་དུ་ནི། སྦྱོར་བ་གང་དུ་དངོས་པོ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་འགྲོགས་པར་སྟོན་པ་དེ་ནི། འགལ་བའི་རྒྱན་དུ་བཤད་དེ་དཔེར་བརྗོད་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་དྲུག དང་པོ་གཞི་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱ་བ་

འགལ་བ་ནི། ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དག་ནི། །མྱོས་པའི་གདངས་སྙན་ཅ་ཅོ་འཕེལ། །རྨ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་དག་ནི། །ཡིད་འོང་དག་དང་བྲལ་བས་ཉམས། །སྟོན་དུས་
ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་དག་ནི་དགའ་བས་མྱོས་པའི་གདངས་སྙན་པར་སྒྲོགས་པའི་ཅ་ཅོ་འཕེལ་ལ། རྨ་བྱ་རྣམས་དུས་དེར་ཆར་སྤྲིན་མེད་པས་སྒྲ་དག་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྒྲོགས་པ་དང་བྲལ་བས་ཉམས་སོ་ཞེས་ངང་པ་དང་རྨ་བྱ་གཞི་ཐ་དད་འཕེལ་བ་དང་ཉམས་པའི་བྱ་བ་འགལ་བ་འགྲོགས་པས། གཞི་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱ་བ་འགལ་རྒྱན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཞི་གཅིག་ཡོན་ཏན་འགལ་བ་ནི། དབྱར་སྐྱེས་ཆུ་འཛིན་དག་གིས་

235

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ནི། །ནམ་མཁའ་ཡུལ་ངན་ལྟ་བུར་སྤྱོད། ཆགས་པ་ཡིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཡི། །ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་གྱུར། །དབྱར་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆུ་འཛིན་ཆར་སྤྲིན་སྔོན་པོ་དག་གིས། དུ་
ནི་ན་ཡ་ཏེའི་སྒྲ་ཡུལ་ངན་པའམ། ཆགས་པ་ཞིག་པ་ལྟ་བུར་སྤྱོད་ལ། ཡང་སྤྲིན་དེས་
བསིལ་བས་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་ཡིས་ཀྱང་འགྲོ་བའི་ཡིད་ནི་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་འདོད་པ་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས། ཆགས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་འགལ་བས། གཞི་གཅིག་གིས་ཡོན་ཏན་འགལ་རྒྱན་ནོ། །
གསུམ་པ་རྫས་འགལ་བ་ནི། རྐེད་པ་ཕྲ་ཞིང་རོ་སྨད་སྦོམ། །མཆུ་དམར་མིག་
ནི་དཀར་བ་མིན། །ལྟེ་བ་དམའ་ཞིང་ནུ་མ་མཐོ། །བུད་མེད་ལུས་ཀྱིས་སུ་མ་

བཅོམ། །རྐེད་པ་མཆོག་ཏུ་ཕྲ་ཞིང་རོ་སྨད་དེ་མཚང་ར་སྦོམ་པ་དང༌། མཆུ་སྒྲོས་དམར་ཞིང་མིག་ནི་དཀར་མིན་གནག་པ་དང༌། །ལྟེ་བ་ཟབ་པས་དམའ་ཞིང་ནུ་འབུར་མཐོ་བ་བུད་མེད་ལུས་ཀྱིས་སུ་ཞིག་མ་བཅོམ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་མོ་ཞེས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་རྫས་ཡིན་པས། རྫས་འགལ་རྒྱན་ནོ། །བཞི་པ་རྫས་དང་ལས་འགལ་བ་ནི། པད་རྩའི་ལག་པ་ཆུ་ཤིང་བརླ། །པདྨའི་གདོང་དང་ཨུཏྤལ་མིག །ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས་བདག་ཅག་རྣམས། །གདུང་ནུས་མིན་
ནམ་ལུས་ཅན་མ། །ཀྱེ་ལུས་ཅན་མ། མཉེན་འཇམ་པད་རྩའི་ལག་པ་མཁྲང་ཟླུམ་ཆུ་ཤིང་གི་བརླ། དཀར་མཛེས་པདྨའི་གདོང་དང༌། གནག་ཅིང་དཀྱུས་རིང་ཨུཏྤ་ལའི་མིག་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱིས། བདག་ཅག་འདོད་ལྡན་རྣམས་གདུང་བར་ནུས་པ་མིན་ནམ་
ཞེས་རྫས་བསིལ་བ་ཚོགས་པས་གདུང་བ་བསྐྱེད་པ། རྫས་དང་ལས་འགལ་རྒྱན་ནོ། །ལྔ་པ་གཞི་གཅིག་གིས་བྱ་བ་འགལ་བ་ནི། སྐྱེད་ཚལ་རླུང་གིས་རབ་བསྐྱོད་

236

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པའི། །ཙཱུ་ཏ་ཙམྤ་ཀ་ཡི་རྡུལ། །རེག་པ་མིན་ཡང་མགྲོན་པོ་ཡི། །མིག་ལ་མཆི་མ་ཟག་པར་བྱེད། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་རླུང་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་ཤིང་ཙཱུ་ཏ་དང༌། ཙམྤ་ཀའི་མེ་ཏོག་གི་རྡུལ་དེས་རེག་པ་མིན་ཡང༌། བྲལ་བས་ཉེན་པ་མགྲོན་པོའི་མིག་ལ་མཐོང་མ་ཐག་མཆི་མ་ཟག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རེག་པ་བཀག་པ་དང༌། མཆི་མ་ཟག་པ་བྱ་བ་འགལ་བས། གཞི་གཅིག་གིས་བྱ་བ་འགལ་རྒྱན་ནོ། །
དྲུག་པ་སྦྱར་བའི་འགལ་བ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀྲཥྞཱརྫུ་ནཱ་ནུ་རཀྟཱ་པི་དྲཥྚིཿ ཀརྞ་ཝ་
ལམྦི་ནཱི། ཡཱ་ཏི་བི་ཤྭ་ས་ནཱི་ཡ་ཏྭཾ་ཀ་སྱ་ཏེ་ཀ་ལ་བྷཱ་ཥི་ཎི། ཞེས་པའི་བོད་སྐད། འགྱུར་དང་པོ། སྙན་པར་སྒྲོག་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མིག །ནག་དཀར་རྗེས་སུ་དམར་བ་ཡང༌། །རྣ་བ་
དག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སུ་ཡི་ཡིད་བརྟན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཀྱེ་སྙན་པར་སྒྲོག་མ། ཁྱོད་ཀྱི་

མིག་གི་འབྲས་བུ་ཀྲཥྞ་སྟེ་ནག་པ་དང༌། དེ་མཐའ་ཨརྫུན་ཏེ་དཀར་བ་དང༌། ཨ་ནུ་རཀྟ་སྟེ་རྗེས་སུ་དམར་བ་ཅན་འདི་ཡང༌། ཀརྞ་རྣ་བ་དག་གི་བར་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སྐྱེ་བོ་སུའི་ཡིད་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་གཡོ་བས་སོ། འདིར་ཁ་དོག་འགལ་ལོ། །འགྱུར་གཉིས་པ། སྙན་པར་སྒྲོག་མ་ནག་མོ་ཁྱོད། །སྲིད་སྒྲུབ་ལ་ནི་རྗེས་ཆགས་
ཀྱང༌། རྣ་ཅན་ལ་བརྟེན་ལྟ་བ་ནི། །སུ་ཡིས་ཡིད་བརྟན་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཀྱེ་སྙན་པར་སྒྲོག་མ་ཀྲཥྞ་སྟེ་ནག་མོ་ཞེས་པ། སྲིད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆུང་མ་ཁྱོད་རང་གི་བདག་པོར་གྱུར་པ་
ཨརྫུན་ཏེ་སྲིད་སྒྲུབ་པས། ཨ་ནུ་རཀྟ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཆགས་ཀྱང༌། དེ་དང་མི་མཐུན་པར་
འཐབ་པ་ཀརྞཎ་པ་སྟེ་རྣ་ཅན་ལ་བརྟེན་ཅིང་བལྟ་བ་ནི། སུས་ཀྱང་ཡིད་བརྟན་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་མི་ཆེས་སོ། །འདི་ནི་གཞི་སྒྲ་སྦྱར་ཞིང༌། འདིར་དགྲ་ཟླ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་འགལ་བས། སྦྱར་བའི་འགལ་རྒྱན་ནོ། །

237

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གསུམ་པ་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱན་འདི་རྣམ་པ་ནི། །དུ་མ་ཉིད་དུ་རབ་
རྟོགས་བྱ། །བཤད་ཟིན་དེ་ལྟར་འགལ་བའི་རྒྱན་འདིའི་རྣམ་པ་ནི། ད་དུང་ཡང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཉིད་དུ་གནས་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་བརྒྱད་པ་སྐབས་མིན་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། སྐབས་མིན་འདོད་པས་བསྟོད་པ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་བསྟོད་པ་ཡིན། །སྐབས་སུ་བབས་པ་མིན་ཡང་རང་གི་འདོད་པ་ཁོ་ནས་གར་བབ་ཏུ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ལ་བསྟོད་པ་ནི། སྐབས་སུ་མ་བབ་པར་བསྟོད་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། གཞན་མི་བསྟེན་པའི་རི་དྭགས་རྣམས། །འབད་མེད་རྙེད་པར་སླ་བའི་ནོར། །ཆུ་དང་རྩྭ་ཡི་མྱུག་སོགས་ཀྱིས། །ནགས་རྣམས་སུ་ནི་
བདེ་བར་འཚོ། །གཞན་དག་ངོ་སྲུང་གིས་བསྟེན་མི་དགོས་པའི་རི་དྭགས་འདི་རྣམས། འབད་མེད་དུ་རྙེད་པར་སླ་བའི་ནོར་ཉེ་བར་མཁོ་བ། འབབ་ཆུ་བཏུང་བ་དང༌། རྩྭའི་མྱུ་གུ་དང༌། ཤིང་གི་ལོ་མའི་བཟའ་བས་ནགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ་རང་དབང་དུ་སྤྱོད་
ཅིང་བདེ་བར་འཚོ་བ་ནི་སྐལ་བ་བཟང་ངོ༌། །དེ་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་རྗེས་འབྲང་ཉོན་མོངས་པ། །ཡིད་འབྱུང་ཡིད་དང་ལྡན་པས་ནི། །སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཉིད་དུ། །རི་དྭགས་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་དག་བསྔགས། །རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཞམ་རིང་བ་བྱ་བ་མང་པོས་ཉོན་མོངས་པས། དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་ཞིང༌། ཆགས་བྲལ་གྱི་ཡིད་དང་ལྡན་
པ་འགའ་ཡིས། གཏམ་གྱི་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཉིད་དུ་རི་དྭགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་

238

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དག་བསྔགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

ཉེར་དགུ་པ་ཟོལ་བསྟོད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད། དེའི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྨད་
པ་བཞིན་བསྟོད་ནས། །སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བའི་ཡོན་ཏན་ཉིད། །གང་དུ་ཉེ་བར་ཐོབ་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པར་བཤད། །གལ་ཏེ་སྨད་པ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་བཞིན་བྱས་
ཏེ་བསྟོད་ནས། རྣམ་པ་སྐྱོན་ལྟར་སྣང་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་ཆེ་བ་ཉིད། ཚིག་
སྦྱོར་གང་དུ་ཉེ་བར་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ནི། ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་རྒྱན་དུ་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཐུ་ཕུན་ཚོགས་
ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད་ནི། རཱ་མ་དཀའ་ཐུབ་པ་ཡིས་ཀྱང༌། །འབྱུང་པོ་འཛིན་པ་འདི་ལས་རྒྱལ། །དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང༌། །འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་རྒྱགས་མ་མཛད། །དགའ་
བྱེད་རཱ་མ་ཎ་ནགས་སུ་དཀའ་ཐུབ་སྤྱོད་པ་པོ་རང་ཉིད་གཅིག་པུས་ཀྱང༌། འབྱུང་པོ་འཛིན་པ་སྟེ་ས་གཞི་འདི་ལས་རྒྱལ་ན། །ས་དེ་ཉིད་ལས་སྟོབས་དང་དཔུང་དུ་བཅས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པས་འདི་ལ་ཁྱོད་ནི་རྒྱགས་པ་སྟེ་ཧ་ཅང་ང་
རྒྱལ་མ་མཛད་ཅིག་ཅེས་རློམ་སེམས་བྱ་རིན་མི་ཆོག་པ་ལྟར་བྱས་ནས། མཐུ་ཆེ་བ་རཱ་མ་ཎ་དང་མཚུངས་པ་མཐུ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔའ་བ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད་ནི། སྔོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལས་བཅད་
ནས། །དཔལ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད། །རྒྱལ་པོ་བུ་རམ་ཤིང་པའི་རྒྱུད། །ཁྱོད་
ཀྱིས་འདི་ནི་རིགས་སམ་ཅི། །སྔོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཁྱབ་འཇུག་གིས་དབང་བྱེད་བཞིན་པ་

239

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལས་བཅད་ནས། ས་གཞི་དཔལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་མོད།
རྒྱལ་པོ་བུ་རམ་ཤིང་པ་མཐོན་པོའི་རིགས་རྒྱུད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་རིགས་སམ་
ཅི་སྟེ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་མི་འོས་པ་ལྟར་སྨད་ནས། ཁྱབ་འཇུག་ལས་ཀྱང་ཕྲོགས་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་བྱས་པས། དཔའ་བ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཟོལ་བསྟོད་དོ། །
གསུམ་པ་སྦྱར་བའི་ཟོལ་བསྟོད་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་བཙུན་མོ་ས་གཞི་ནི། །ལག་
འགྲོའི་ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཆགས། །ཅི་སླད་ཁྱོད་ཀྱི་ང་རྒྱལ་ནི། །མཆོག་གི་མཐའ་རུ་
འཛེགས་པར་གྱུར། །ཀྱེ་ས་སྐྱོང་བ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱད་བྱ་བཙུན་མོ་དང་ས་གཞི་འདི་དག་
ནི། ལག་འགྲོ་ཀླུ་དང་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ལ་འཇུག་པས་དེའི་ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཅི་སླད་དེ་རྒྱུ་གང་གིས་ཁྱོད་ང་རྒྱལ་ཆེས་ཆེ་བ་མཆོག་གི་རྩེ་མཐའ་རུ་འཛེགས་པར་གྱུར་ཅེས་མི་རིགས་པ་ལྟར་བྱས་ནས། དོན་དུ་བཙུན་མོ་ཀླུའི་ལོངས་སྤྱོད་ནོར་བུའི་རྒྱན་འཛིན་པ་དང༌། ས་གཞི་ཀླུའི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་བསྟན་པས། སྦྱར་བའི་ཟོལ་བསྟོད་དོ། །
གསུམ་པ་དེའི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལས། །སྦྱར་བ་ཅན་དང་གཞན་དག་གི །ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས། །རབ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་
བྲལ། །བརྗོད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལས་སྦྱར་བ་ཅན་དང༌། གཞན་དག་གི་སྒོ་ནས་ཟོལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་རྣམ་པ་ནི་རབ་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མཐའ་དང་བྲལ་བས།
མཚོན་ཅིང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

སུམ་ཅུ་པ་ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་

240

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པའོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། གལ་ཏེ་དོན་གཞན་འཇུག་པ་ཡིས། །དེ་དང་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་འགའ། །མཆོག་གམ་མཆོག་མིན་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་བསྟན་བྱ་ལས་གཞན་པའི་དོན་གྱི་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་
པ་འགའ་ཡིས། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག མཆོག་དམ་པ་དང༌། མཆོག་མིན་ངན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ངེས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་མཆོག་གི་ངེས་བསྟན་ནི། ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །པདྨ་རྣམས་ལ་དཔལ་སྟེར་བྱེད། །ཕུན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དག །གྲོགས་པོ་རྗེས་འཛིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཉི་མ་འཆར་བ་ཉིད་ཀྱིས་པདྨ་

རྣམས་ལ་དཔལ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ནི། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྲུབ་

པ་དམ་པས། གྲོགས་པོ་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །འགྱུར་ཁྱད། རྐང་པ་གཉིས་པ་ཉིད་བཞི་པར་བྱས་པའི་ལུགས་ལའང་བཤད་ཚུལ་མི་འགལ་བ་དོགས་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །
གཉིས་པ་མཆོག་དམན་ངེས་བསྟན་ནི། ཟླ་བའི་ཟེར་གྱིས་རེག་པ་ན། །མུན་པའི་ཕྲེང་བ་ནུབ་པར་གྱུར། །འཕྲལ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་འགལ་རྣམས། །ངན་པའི་མཐར་གྱུར་གསལ་བར་བྱེད། །ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པ་ན་མུན་པའི་ཕྲེང་བ་ནུབ་པར་གྱུར་པ་ནི། འཕྲལ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་འགལ་བ་རྣམས། གནས་སྐབས་ངན་པའི་མཐར་འགྱུར་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེས་སྐྱེ་བོ་ངན་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་བསྟན་པས།

མཆོག་མིན་ངེས་བསྟན་ནོ། །

241

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་དང༌། རྩ་གཉིས་པ་ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་

རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་མཉམ་དུ་བཤད། དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བའོ། །དང་
པོ་མཚན་ཉིད་མཉམ་དུ་བཤད་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལས་རྣམས་ལྷན་ཅིག་གི །དངོས་པོ་བརྗོད་པ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད། །དོན་རྣམས་བསྣོལ་བ་གང་ཡིན་པ། །ཡོངས་བརྗེས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་དཔེར། །ཡོན་ཏན་དང༌། ལས་རྣམས་ལྷན་ཅིག་པའི་དངོས་པོ་བརྗོད་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དང༌། དོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་བསྣོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་དཔེར་ན་ཞེས་སོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ་གསུམ། དང་པོ་ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ནི། ད་ནི་མཚན་མོ་འདི་དག་རྣམས། །བདག་གི་དབུགས་དང་ལྷན་ཅིག་རིང༌། །ཟླ་བའི་རྒྱན་ལྡན་མ་རྣམས་ཀྱང༌། །བདག་ལུས་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱ། །འདོད་ལྡན་འགའ་ཞིག་གིས་ད་ནི་བྲལ་བས་ཉེན་པའི་མཚན་མོའི་ཐུན་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམས་ནི། བདག་གི་ཤུགས་རིང་འབྱིན་པའི་དབུགས་དང་ལྷན་ཅིག་རིང་ལ་ཟླ་བའི་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་ནམ་མཁའ་སྔོ་བསངས་མའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང༌། གདུང་བས་ཉམས་པ་བདག་གི་ལུས་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱའོ་ཞེས་རིང་བ་དང༌། སྐྱ་བ་ཡོན་ཏན་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའོ། །ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། ཡིད་སྲུབས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཡོན་ཏན་དུ་ངོས་
འཛིན་མཛད་ཀྱང༌། བྲལ་བས་ཉེན་པ་ལ་འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ག་ལ་ཞིག་སྟེ། བཞེད་པ་སྔ་མ་ལེགས་སོ། །
གཉིས་པ་བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ནི། མགྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྨོངས་པ་དང༌། །ལྷན་

242

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཅིག་ཙཱུ་ཏའི་དོག་པ་རྒྱས། དེ་དག་མཆི་མ་དང་མཉམ་དུ། །མ་ལ་ཡ་ཡི་རླུང་དག་འབབ། །མགྲོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་མྱོས་ཀྱིས་རྨོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཤིང་ཙཱུ་ཏའི་དོག་
པ་སྟེ་སྙེ་མ་རྒྱས་ལ། དེ་དག་གི་མཆི་མའི་རྒྱུན་དང་མཉམ་དུ་མ་ལ་ཡའི་རླུང་བསིལ་བ་དག་འབབ་བོ་ཞེས་རྒྱས་པ་དང་འབབ་པ། བྱ་བ་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ནོ། །
གསུམ་པ་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ནི། ཁུ་བྱུག་སྒྲོགས་པའི་སྐལ་
བཟང་དང༌། །ནགས་ཀྱི་རླུང་ནི་དྲི་བཟང་དང༌། །དཔྱིད་ཉིན་སྐྱེ་བོའི་ཀུན་དགའ་
རྣམས། །ལྷན་ཅིག་དག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཁུ་བྱུག་གི་སྐད་སྒྲོགས་པའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང༌། ནགས་ཀྱི་རླུང་ནི་དྲི་བཟང་བ་དང༌། དཔྱིད་ཀའི་ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་

དགའ་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་དག་ཏུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་རྒྱན་ནོ། །ཡང༌། དེ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ཡི། །དཔེར་བརྗོད་འགའ་ཞིག་འདིར་བྱས་ཏེ། །ཡོངས་སུ་བརྗེས་པའི་རང་བཞིན་ཡང༌། །ངེས་པར་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་བྱ། །དེ་ལྟར་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་འགའ་ཞིག་འདིར་བྱས་པས་མཚོན་པར་བྱ་སྟེ། ད་ནི་ཡོངས་སུ་བརྗེས་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཅུང་ཟད་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས།

ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པ་ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་ནི། ས་སྤྱོད་རྣམས་ལ་
མཚོན་བསྣུན་པ། །སྟེར་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཡིས། །དེ་དག་གྲགས་པ་ཀུ་མུད་
དཀར། །ཡུན་རིང་དག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་ཕྲོགས། །ས་ལ་སྤྱོད་པའི་དགྲ་ཟླ་རྣམས་ལ་མཚོན་བསྣུན་ཏེ་འཆི་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དེ་

243

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཡིས། རྒྱལ་པོ་དེ་དག་གི་གྲགས་པ་ཀུ་མུད་ལྟར་དཀར་བ་ཡུན་རིང་པོ་དག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་རྣམས་ཕྲོགས་ཤིང་བླངས་སོ་ཞེས་སྟེར་བ་དང་ཕྲོགས་པ་བརྗེས་པས། ཡོངས་བརྗེས་ཀྱི་རྒྱན་ནོ། །

ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་
བརྗོད་དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ། །སྨོན་པ་ཤིས་པ་ཞེས་བྱ་དཔེར། །མངོན་པར་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་སྨོན་པའི་ཚིག་སྦྱོར་ནི་ཤིས་པའམ། ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། ངག་ཡིད་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི། །སྣང་བ་དམ་པས་ཁྱེད་ལ་སྲུངས། །ངག་གིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། ཡིད་ཀྱིས་བརྟག་བྱའི་སྤྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྟག་པ་དམ་པས་ཁྱེད་ལ་སྲུངས་ཤིག་ཅེས་སྨོན་
ཅིང་ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་ཚིག་རིགས་གཞན་ཡང་ངོ༌། ། ། །
གཉིས་པ་རྒྱན་གཞན་དུ་འདོད་པ་འདུས་ཚུལ་ནི། རྗེས་འགྲོ་མེད་དང་ཐེ་ཚོམ་
ཅན། །ངག་ནི་དཔེར་རྣམས་ཉིད་ལ་བསྟན། །དཔེ་ཡི་གཟུགས་ཅན་དག་ཀྱང་འདིར། །གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་བསྒྲགས། །རབ་རྟོག་ཆ་ཤས་འདི་ཡང་ནི། །རབ་རྟོག་དག་གི་དབྱེ་བ་ཉིད། །འདིར་འགའ་ཞིག་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཅན་དང༌། དཔེའི་གཟུགས་དང༌། རབ་རྟོག་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱན་རྣམས་འདིར་མ་འདུས་སོ་ཞེ་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ནི། ཟླ་བ་པདྨ་དག་གི་ནི། །ཞེས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དཔེ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ནི། པད་ནང་བུང་བ་འཁོར་རམ་ཅི། །ཞེས་དཔེ་རྣམས་ཉིད་ལ་བསྟན་ཅིང༌།

244

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དཔེའི་གཟུགས་ཅན་ནི། མྱོས་པས་ཀུན་ཏུ་དམར་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས་པར་བསྒྲགས་ཟིན་ལ། རབ་རྟོག་ཆ་ཤས་འདི་ཡང་རབ་རྟོག་གི་དབྱེ་བ་ཉིད་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པས་འདིར་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། ། ། །

རབ་སྤེལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྒྱན་ཕྱི་མ་གཉིས་བཤད་པ་ལ། སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ་རབ་སྤེལ་གྱི་

རྒྱན་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཐ་དད་རྒྱན་རྣམས་བསྲེས་པ་ནི། །སྤེལ་མ་དག་ཏུ་བརྗོད་པ་སྟེ། །ཡན་ལག་ཡན་ལག་ཅན་དངོས་ཀྱི། །སྐབས་དང་ཐམས་ཅད་སྟོབས་མཚུངས་ཉིད། །ཅེས་པས་ལུགས་
གཉིས་སྤེལ་མ་ཡི། །རྒྱན་དག་ལ་ནི་མཚོན་པར་བྱ། །ཐ་དད་པའི་རྒྱན་རྣམས་ཞེས་མང་ཚིག་གི་ནུས་པས། རྒྱན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསྲེས་པ་སྦྱོར་བ་གཅིག་ལ་གནས་པ་ནི་སྤེལ་མ་དག་ཏུ་བརྗོད་དེ། ཡན་ལག་སྒྲུབ་བྱེད་ཕན་འདོགས་བྱེད། །ཡན་ལག་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཕན་གདགས་བྱའི་དངོས་པོར་གནས་པར་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་དང༌། རྒྱན་ཐམས་ཅད་ལྟོས་རེས་མེད་པར་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྟོབས་
མཚུངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པས་ལུགས་གཉིས་སྤེལ་མའི་རྒྱན་དག་ལ་མཚོན་པར་བྱའོ། །འདིར་པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། ཐ་དད་རྒྱན་རྣམས་ཞེས་པས་བསྲེ་བྱའི་རྒྱན་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཞེས་དང་རྒྱན་གཉིས་བསྲེས་ཀྱང་རབ་སྤེལ་དུ་བཞེད་པ་དུ་མ་ཡོད་མོད། འཇམ་དབྱངས་ཁ་ཆེའི་བཞེད་པ། རྒྱན་གཉིས་བསྲེས་པ་ནི། གང་གཙོ་ཆེ་བའི་མིང་གི་ཐོག་མས་གཉིས་ཀ་བསྡོམས་ནས་བརྗོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དཀར་ནག་ཅེས་དང༌། སེར་སྐྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བསྙོན་དོར་གྱི་གཟུགས་ཅན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་རྒྱན་གསུམ་ཕན་

245

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཆད་ཆ་མཉམ་པ་ལ་རབ་སྤེལ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་ཁ་དོག་གསུམ་ཚོགས་ཕན་ཆོད་ཁྲ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་ལེགས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ནི། མཛེས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་གྱི་དཔལ། །པདྨ་དག་གིས་
འགོག་པར་བྱེད། །མཛོད་དང་ཡུ་བ་ཕུན་ཚོགས་པ། །འདི་ལ་བྱ་དཀའ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཀྱེ་མཛེས་མ། ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་རས་ཀྱི་དཔལ་མཛེས་པ་ནི། མེ་ཏོག་པདྨ་དག་གིས་འགོག་
པར་བྱེད། ཅེས་བསྒྲུབ་ཡན་ལག་ཅན་དུ་གནས་པ་དཔེ་རྒྱན། ཀོ་ཤའི་སྒྲ་པདྨའི་སྙིང་པོ་དང་བང་མཛོད་ལ་འཇུག དཎྜ་པདྨའི་ཡུ་བ་དང༌། དམག་གི་དཔུང་ལ་འཇུག་པས་སྒྲ་སྦྱར་བ། པདྨའི་སྙིང་པོ་ཡུ་བར་བཅས་པའམ། མཛོད་དང་དཔུང་དུ་བཅས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་ལ་བྱ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་བྱེད་ནུས་པ་ཅན་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་གནས་པ། དོན་གཞན་བཀོད་པ་སྦྱར་བ་དང་བཅས་པའོ། །སྟོབས་མཚུངས་པ་དཔེར་མ་བརྗོད་པ་ནི། ཤུགས་ལས་རྟོགས་པར་དགོངས་སོ། །
གསུམ་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད། རང་བཞིན་བརྗོད་དང་འཁྱོགས་བརྗོད་ཅེས། །ངག་གི་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཉིས། །འཁྱོག་པོར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཕལ་ཆེར་སྦྱར་བས་དཔལ་རྒྱས་བྱེད། །བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་འབྲེལ་བས་དོན་གཞན་བཀོད་ཀྱི། སྦྱར་

བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བརྗོད་ཚུལ་ལ། རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བར་བརྗོད་པ་དང༌། རྣམ་པ་
གཞན་དུ་བྱས་པའི་འཁྱོག་བརྗོད་ཅེས། ངག་གི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་གནས་པ་ལས། འཁྱོག་པོར་བརྗོད་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕལ་ཆེར་སྦྱར་བ་ཁོ་ནས་མཛེས་པའི་དཔལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་སོ། །

246

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་ལ་གཉིས། རྒྱུ་དང་ངོ་བོས་ཁྱད་གཞི་
མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་རྒྱུ་དང་ངོ་བོས་ཁྱད་གཞི་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྙན་ངག་མཁན་བསམ་དགོངས་པ་སྟེ། །སྙན་ངག་གྲུབ་པར་གང་གནས་པ། །རྒྱུན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོད་ཡོན་ཏན། །དེ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་
ཞེས་བརྗོད། །རྒྱུ་ནི། སྙན་ངག་མཁན་གྱིས་དེའི་ཚིག་གི་རྒྱུན་བསྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་ནི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི། སྙན་ངག་གི་རྒྱུན་དེ་གྲུབ་པར་གྱུར་གྱི་བར་དུ་

གང་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་དེ་ཡང་ཉི་ཚེ་བ་མ་ཡིན་པ། ངོ་བོ་ནི། བཅད་ལྷུག་སྤེལ་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར། དེ་ནི་དགོངས་
པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གིས། འདི་གཞུང་གི་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང༌། གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་བསལ་ལོ་ཞེས་དང༌། དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། འདི་ནི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་

རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། དང་པོ་དང་བར་དང་ཐ་མ་རྣམས་སུ་རྒྱུན་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་རྫོགས་པར་གསུངས་ཀྱང༌། མི་ཉན་པར་ཤློ་ཀ་རེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱན་

འདི་དང་ནང་གི་དེ་ཉིད་མཉམ་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་ཆོས་བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། ཁྱད་པར་དང་པོར།
དངོས་པོ་ཡི་ནི་ཚིག་རྣམས་ཀུན། །ཕན་ཚུན་ཕན་པར་བྱེད་ཉིད་ཅན། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་

དངོས་པོ་དེའི་ཚིག་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དེ། ལྟོས་ཤིང་འབྲེལ་བ་ཅན་ནོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པ། དོན་དང་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས། །མ་བྱས།

247

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དགོས་དོན་དང་བྲལ་བ་ཉེར་མཁོ་མེད་པའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་མ་བྱས་སོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་པ། གནས་སུ་བསྔགས་པ་དང༌། དངོས་པོ་གང་ཡིན་པའི་གནས་སུ་སྟེ་སྐབས་དང་དུས་ལ་བབ་པར་བསྔགས་པའོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པ། བརྗོད་རིམ་སྟོབས་ལས་དངོས་པོ་ནི། །ཟབ་མོ་དག་ཀྱང་གསལ་བ་སྟེ། །བརྗོད་པའི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་སམ་ཤུགས་ལས། དངོས་པོ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་དག་ཀྱང་གསལ་ནུས་པ་སྟེ། དེ་ཀུན་དགོངས་པའི་དབང་གྱུར་ཕྱིར། །དེ་དག་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་རིག །བཞི་པོ་འདི་དག་རྒྱུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་རིགས་མ་རིགས་འབྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་འབྲས་

བུ་ཡིན་ལ། དེ་ཀུན་ཀྱང་དགོངས་པ་སྟེ། བསམ་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་པའི་རྒྱན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། ། ། །
བཞི་པ་ཟློས་གར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྒྱན་དུ་བསྟན་པ་ནི། གང་ཡང་མཚམས་
སྦྱོར་ཡན་ལག་དང༌། །འཇུག་པའི་ཡན་ལག་མཚན་ཉིད་སོགས། །ལུང་གཞན་དག་ཏུ་བརྗོད་འདི་ཡང༌། །རྒྱན་ཉིད་དུ་ནི་བདག་ཅག་འདོད། །གང་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་

ཡན་ལག་སྨྲ་བ་དང༌། སྨྲ་བའི་ལན་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང༌། འཇུག་པའི་ཡན་ལག་རབ་ཏུ་སྣང་བྱེད་སོགས་བཅུ་དྲུག་དང༌། རྒྱན་བྱེད་དང་ཡི་གེ་འདུས་པ་སོགས་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང༌། སྒེག་པའི་ཡན་ལག་དང༌། ཕྲེང་བའི་ཡན་ལག མཚམས་སྦྱོར་གཞན་
གྱི་ཡན་ལག་སོགས་ལུང་གཞན་ལས། སྒོ་དང་སྒོ་ཡི་ལན་ཉིད་དང༌། །སྙིང་པོ་དང་ནི་མ་བཟོད་དང༌། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ངེས་འཐོབ་བྱེད། །མཚམས་སྦྱོར་ལྔ་རྣམས་ཟློས་གར་དུའོ། །ཞེས་དང༌། ཀོ་ཧ་ལར། མཚམས་སྦྱོར་ཡན་ལག་སྒོ་སོགས་རྣམས། །བསྡུ་ན་མངོན་མཐོའི་བདག་ཉིད་ཅན། །སྣ་ཚོགས་ཀུན་དགའི་རོ་ལྡན་པ། །ཡང་དག་བསྡུས་

248

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་བརྗོད་པ་འདི་ཡང༌། སྙན་ངག་མཛེས་པའི་ཆོས་སུ་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་ཅག་འདོད་དོ། ། ། །
གསུམ་པ་རྒྱན་སྤྱིའི་མཇུག་བསྡུ་བ་ནི། རྒྱ་ཆེ་མཐའ་ཡས་རབ་བསྡུས་ཚད་དུ་
གྱུར་པ་ཡི། རྒྱན་རྣམས་དག་གི་ལམ་འདི་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཕྱེ། །བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་གནས་པ་ཡི། །ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་
བར་ནུས། །རྒྱ་ཆེ་བ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་མོད། སྤྱི་ལ་ཁྱབ་

པའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྡུས་པ་དོན་གྱི་རྒྱན་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཞེས་ཚད་དུ་གྱུར་པའི་
རྒྱན་རྣམས་ངག་གི་ལམ་སྲོལ་འདི་ཉིད་ནི་དབྱུག་པ་ཅན་ཁོ་བོས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ལ། དེ་ལས་སྤྲོས་པ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཡོངས་སུ་གནས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་སྙེད་རྣམས་ནི། ལམ་འདིར་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་བར་ནུས་སོ་ཞེས་
པའི་དོན་ཏོ། །སྙན་ངག་གི་མེ་ལོང་ལས། དོན་གྱི་རྒྱན་གྱི་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་སྟེ་ལེའུ་
གཉིས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
སྔོན་བྱོན་ཆོས་ཀྱི་གདེངས་ཀ་སྟོང་ལྡན་པའི། །ལོ་པཎ་ཀླུ་ཡི་དབང་པོས་
ཡོངས་བཟུང་འཕྲིན། །རིག་བྱེད་སྙན་ངག་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་ངོས། །ཤེས་བྱ་ཀུན་གྱི་

གཟུགས་མཚར་རྟག་ཏུ་འཆར། །མཁས་རྣམས་མངོན་པར་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་བའི། །རྒྱན་ཕྲེང་ཚར་དུ་དངར་བའི་རིན་ཆེན་མང༌། །དོག་པ་མེད་པར་རང་བློའི་ཁྱིམ་ཡངས་པོར། །ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྲད་བུར་གཅིག་ཏུ་འཁྲིལ། །དཔང་གྱུར་མཁས་པའི་ཆར་སྤྲིན་གྱིས་བཏང་བའི། །དུས་ངན་སྟོན་གྱི་ལང་ཚོ་དར་བབ་
དུས། །ཚིག་ཚོགས་ལོ་མའི་སྦུབས་སུ་འདོད་བྱའི་འབྲས། །འཕྱན་པར་དོགས་པས་

249

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དོན་གྱི་སྙིང་པོ་བཏུས། །དེ་ཕྱིར་ལྷག་བསམ་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བའི་དུང༌། །བརྗོད་དོན་
ཟབ་མོའི་ལྟོ་བ་མ་རྙོངས་ཤིང༌། །གསལ་འདུས་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྨད་བྱུང་བས། །འགྲོ་ཡིད་རྨོངས་པའི་རིམས་ནད་ཅིས་མི་ཕྲོགས། །འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་སཱ་ལ་ཀ་པའི་དྲིས། །གཟུར་གནས་མཁས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཀུན། །བོས་པའི་ལེགས་བཤད་
བུང་བ་འགྲམ་པའི་རྔ། །སྐལ་བཟང་རྣ་བའི་དཔྱིད་དུ་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

250

ལེའུ་གསུམ་པ།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་ཀུན་ཡུམ་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་རང་བཞིན། །ཟབ་
མོ་སྟོང་པའི་རེག་བྱ་ཕུལ་བྱུང་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་མོ་མིག་ཡངས་མ། །སྙན་པའི་རོ་ལྡན་དྲི་
ཟའི་རྒྱུད་མང་ཕང་པར་འཛེགས་པའི་རྣམ་རོལ་གྱིས། །ཟག་མེད་བདེ་ཆེན་མངོན་པར་
འདོད་འཇོའི་དབྱངས་ལྡན་མ་དེར་སླར་བཏུད་ནས། །སྲིད་ཞིར་ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཀུན། །ཡང་དག་སྐྱེ་བའི་རིག་པ་སྙན་པའི་ངག །ཉིན་མོའི་སྣང་བ་མཆོག་དང་མ་འགྲོགས་པའི། །མཁས་ཚུལ་སྦྲང་རྩིའི་དགའ་སྟོན་སུ་ཡིས་སྟེར། །གཞུང་
ལུགས་ཉི་མའི་ཟེར་གྱིས་ལྡོངས་པའི་མིག །ཚུལ་མིན་མུན་པས་གསལ་བ་འབྱུང་པོའི་
བྱ། །ཉིན་ཡང་མཚན་མོའི་ལམ་ཆེན་ནས་འགྲོ་བ། །རིག་པའི་མཆོག་ཏུ་རློམས་ལ་གད་མོ་ཤོར། །ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་བློ་གྲོས་ཁྱིམ་ཡངས་པོར། །དབྱངས་ཅན་བག་མར་བླངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་གླུ། །རྨད་བྱུང་རྩེད་འཇོ་ཉམས་མྱོང་དྲན་ལམ་དུ། །དཀའ་བའི་གནས་ཀུན་རྨི་ལམ་རི་མོ་བཞིན། །འཁྲུལ་པའི་མུན་པ་ལས་གྲོལ་དེ་ཉིད་འོད། །སྣང་བ་རབ་ཏུ་འབྱམས་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱུན། །བཟང་པོའི་སྐལ་བ་མཆོག་ཏུ་ན་དར་བས། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀུན་མུན་པ་བྲལ་སྙམ་བྱེད། །སྙན་པའི་རོ་ཉམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཆེ་བའི། །གཏེར་རྒྱ་གྲོལ་བ་མགྲིན་པའི་བང་མཛོད་ལས། །ཉམས་
ལྡན་ཚིག་གི་འབྱོར་པ་མཐའ་ཡས་པ། །ཟད་མི་ཤེས་པར་སྩོལ་བའི་སྒོ་ཕྱེ་ནས། །སྙན་ཅིང་ཟབ་མོའི་སྒྲ་ལྡན་གང་ཚིག་གི །རྒྱུད་མང་འཁྱོག་ཅིང་ཡིད་འོང་མཛེས་པའི་གཞུ། །མཁས་ཀུན་མངོན་པར་འདོད་པའི་མེ་ཏོག་མདས། །ཁེངས་འདི་རྣམ་དཔྱོད་

251

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
འཕྲུལ་གྱིས་བདུང་བར་བགྱི། །

སྒྲ་རྒྱན་བཤད་པ།

ད་ནི་གཉིས་པ་སྒྲའི་རྒྱན་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་གཞག བྱ་དཀའ་

བའི་ཁྱད་པར་གཞག དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བཤད་པའོ། །

ཟུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་གཞགདང་པོ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། གཉིས། མདོར་བསྟན་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། བར་མ་ཆོད་དང་བར་ཆོད་བདག །ཡི་གེ་ཚོགས་པ་བསྐོར་བ་ནི། །ཟུང་ལྡན། །གང་ལ་ཡི་གེ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའམ།
བར་ཆོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་སྟེ། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དུ་མ་
ཚོགས་པ་ལན་གཉིས་སུ་བཟླས་ཤིང་བསྐོར་བ་ནི་ཟུང་ལྡན་ནོ། །འདི་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་དཔལ་གང་ལོ་ཙཱ་བས། ཁ་ཅིག་ཟུང་ལྡན་འདི་རྣམས་ལ། ལ་ལ་ཞེས་སམ། ལྷག་ལྷག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེའམ་ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ་བ་ཟུང་གིས་མི་ཆོད་པར། འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚིག་འབྲུ་གཉིས་ཕན་གྱི་ཟུང་དགོས་ཟེར་བ། རྒྱ་
དཔེར། མ་ད་ནོ་མ་ད་ནོ་ཞེས་སོགས་ཡོད་པ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་མོད། རྒྱ་དཔེར་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་ནི། བོད་སྐད་ཀྱི་ཚིག་འབྲུ་རེ་རེ། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཚིག་འབྲུ་གཉིས་གསུམ་རེ་ཡོད་
པ་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དེ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། བོད་སྐད་ཀྱི། ས། ཆུ། མེ། ཆོས།
ནོར་སོགས་ལ་རྒྱ་སྐད་དུ། བྷཱུ་མི། ཛལ། ཨགྣི། དྷརྨ། ཝ་སུ་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟ་
བུར་གསུངས་པ། ཡི་གེ་རེ་རེ་ལ་བསྐོར་བ་ནི། ལེའུ་དང་པོར། རྐང་པ་རྣམས་དང་

252

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཚིག་རྣམས་ལ། །ཡི་གེ་བསྐོར་བ་རྗེས་སུ་ཁྲིད། །ཅེས་རྗེས་ཁྲིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་
གསུངས་ཤིང༌། ཟུང་ལྡན་ལ། བསྐོར་བ་ཁོ་ན་ཚོགས་པའི། སྤྱོད་ཡུལ་ཟུང་དང་ལྡན་པར་རིགས། །ཞེས་ཡི་གེ་གཉིས་སམ་གསུམ་ཕན་ཆད་ཚོགས་དགོས་ཏེ། ཡི་གེ་ཚོགས་པ་བསྐོར་བ་ཡི། །ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཚོགས་པའི་དོན་ཡང༌། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཚོགས་དང་དོན་མཐུན་སྤྱི་འདུས་པ། །ཚོགས་པ་ཕུང་པོ་ཚོགས་འདུ་
བ། །བསགས་པ་སྤུངས་པ་ཡང་དག་ཚོགས། །ཞེས་མང་དུ་འདུས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཡི་གེ་གཉིས་གསུམ་གང་རུང་འདུས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། རེ་རེ་བ་ལ་ཚོགས་པའི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དཔལ་ཁང་པས། གཞུང་དངོས་བསྟན་ལ། ཡི་གེ་
ཚོགས་པ་ཞེས་པས་སོ་སོ་ཞེས་སམ་ལ་ལ་ཞེས་ཡི་གེའི་ཟུང་ལྡན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་ནོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ། ཡི་གེ་སོགས་པ་བསྐོར་བ་ཡིས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། ཡི་གེའི་སོགས་ཁོངས་ནས་ཚིག་མིང་སོགས་ཀྱི་ཟུང་ལྡན་བསྟན་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
སོ་ཞེས་ལུགས་དེ་ལ་ལེགས་སོ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་པས་ཀྱང་མ་ཆོག ཡང་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་མ་མཐོང་མ་གོ་བར། མི་ཤེས་པའི་མཁས་ཉམས། མ་བརྟགས་པའི་ཞིབ་ཆ། མི་དགོས་པའི་དོགས་སློང་བྱེད་པ་སྐྱོགས་ལོ་སོགས་ནི་རང་གི་ནང་ཆ་སྟོན་པ་ལ་རིངས་པའོ་གསུངས་པ། དེ་ལྟ་ན། རྒྱ་དཔེར། སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཨཱ་དི་
འབྱུང་དགོས་རྒྱུ་ལ། ཨ་བྱ་པེ་ཏ་བྱ་པེ་ཏཱཏྨཱ། བྱཱ་ཝྲཏྟིརྞསཾ་ཧ་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཝརྞ་ཡི་གེ་དང༌། སཾ་ཧ་ཏེ་ཡང་དག་ཚོགས་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སུའི་ནང་ཆ་བསྟན་པ་ཡང་གཟིགས་འཚལ་ལོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ཡང་རྐང་པ་ཡི། དང་པོ་བར་མཐའ་སྤྱོད་ཡུལ་

253

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཅན། །གཅིག་གཉིས་གསུམ་བཞི་རྐང་པ་ཡི། །ཟུང་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ནི། །ཐོག་
མ་བར་མཐའ་བར་དང་མཐའ། །བར་དང་ཐོག་མ་ཐོག་མཐའ་ཀུན། །ཡང་དག་དབྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་པ། །དེ་རྣམས་དབྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་མང༌། །དེ་ལ་བྱ་སླ་བྱ་དཀའ་ཡང༌། །འགའ་ཞིག་དག་ནི་བསྟན་པར་བྱ། །
ཟུང་ལྡན་དེ་ཡང་རྐང་པའི་དང་པོ་དང༌། བར་དང་མཐའ་མའི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་རྐང་བཞི་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཉིས་དང༌། གསུམ་དང༌། བཞི་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དབྱེ་
བ་ནི། རྐང་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་ལ་བར་མཐའ་བོར་བ་དང༌། བར་དུ་ཡོད་པ་མཐའ་ཐོག་བོར་བ། མཐའ་མར་ཡོད་ལ་གོང་མ་གཉིས་བོར་བ། བར་མཐའ་ཡོད་ལ་དང་པོ་བོར་བ། ཐོག་བར་གཉིས་ཡོད་ལ་མཐའ་མ་བོར་བ། ཐོག་མཐའ་ཡོད་ལ་བར་དུ་བོར་བ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀུན་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། བདུན་པོ་དེ་ལའང་རྐང་པ་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་དུ་སྦྱར་བ་སོགས་ནང་གསེས་ཡང་དག་པར་དབྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། དེ་ལས་མདོར་བསྡུ་ན། བྱ་སླ་བ་དང༌། བྱ་དཀའ་
བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་ཐམས་ཅད་བརྗོད་ནུས་མིན་པས་འགའ་ཞིག་དག་ནི་བསྟན་
པར་བྱའོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དྲུག རྐང་པའི་དང་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། མཐའ་ཐོག་སྦྱར་བའི་ཟུང་ལྡན། ཀུན་ཏུ་ཟུང་ལྡན། འདྲེས་པའི་ཟུང་ལྡན། བཟློག་པའི་ཟུང་ལྡན་ནོ། །
རྐང་པའི་དང་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན། དང་པོ་ལ་གསུམ། བར་མ་ཆོད་ཀྱི་

ཟུང་ལྡན། བར་དུ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན། ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ནོ། །དེའི་དང་

254

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པོ་ལ་ཡང་ལྔ་སྟེ། རྐང་པ་གཅིག གཉིས། གསུམ། བཞི་ལ་ཡོད་པ་དོན་བསྡུ་བའོ། །གཅིག་གི་རྐང་པ་དང་པོ་ལ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། མཱ་ནེ་ན་མཱ་ནེ་ན་ས་ཁི། པྲ་
ཎ་ཡོ་བྷཱུཏྤྲི་ཡེ་ཛ་ནེ། ཁཎྜི་ཏཱ་ཀཎྛ་མཱ་ཤླིཥྱ། ཏ་མེ་བ་ཀུ་རུ་ས་ཏྲ་པ་མ྄། །
བོད་སྐད། གྲོགས་མོ་མཛའ་བོའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །ཁེངས་པ་འདི་དང་འགྲོགས་མ་བྱེད། །བསླུས་པའི་མགྲིན་པ་ནས་འཁྱུད་ལ། །དེ་ཉིད་ངོ་ཚ་ལྡན་པར་གྱིས། །ཀྱེ་གྲོགས་
མོ། ཁྱོད་མཛའ་བོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁེངས་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་འགྲོགས་པར་མ་བྱེད་ཅིག སྔར་ཡང་དུས་ལས་ཡོལ་ཏེ་བསླུས་པའི་སྐྱེ་བོ་དེའི་མགྲིན་པ་ནས་འཁྱུད་ལ།

དེ་ཉིད་ལ་ངོ་ཚ་དང་ལྡན་པས་དུལ་བར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་རྒྱ་དཔེའི་རྐང་པ་དང་པོར་ཟུང་ལྡན་གསལ་ཡང༌། བོད་སྐད་ལ་ཞིག་པ་སྟེ། འདིས་མཚོན་འོག་མ་ཀུན་ལའང་ཟུང་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །
རྐང་པ་གཉིས་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། མེ་གྷ་ནཱ་དེ་ན་ཧཾ་སཱ་ནཱཾ། མ་ད་ནོ་མ་ད་ནོ་དི་ནཱ། ནུནྣ་མཱ་ནཾ་མ་ནཿ སྟྲཱི་ཎཱཾ། ས་ཧ་ར་ཏྱཱ་ཝི་གཱ་ཧ་ཏེ། །
བོད་སྐད། ངང་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲེགས་འཇོམས་པ། །སྤྲིན་གྱི་སྒྲ་ཡིས་མྱོས་བྱེད་
ནི། །དགའ་མ་དང་བཅས་བུད་མེད་ཀྱི། །ཁེངས་བྲལ་ཡིད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། །ངང་པ་རྣམས་ཀྱི་དྲེགས་པ་སྟེ་ང་རྒྱལ་འཇོམས་ནུས་པ། སྤྲིན་གྱི་དབུས་ནས་འབྲུག་སྒྲ་
ཟབ་མོ་འབྱིན་པ་དེས། མྱོས་བྱེད་འདོད་ལྷའི་དགའ་མ་སྟེ་རང་གི་ཆུང་མ་དང་བཅས་
ཏེ། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཁེངས་པ་བྲལ་བའི་སླད་དུ་ཡིད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འབྲུག་སྒྲས་འདོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལའོ། །
རྐང་པ་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། རཱ་ཛནཝ་ཏྱཿ པྲ་ཛཱ་ཛཱ་ཏཱ།

255

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བྷ་ཝནྟཾ་པྲཱ་པྱ་སཱམྤ

་ཏ່། ཙ་ཏུ་རཾ་ཙ་ཏུ་རཾ་བྷོ་དྷི། ར་ས་ནོ

ི་ཀ་ར་གྲ་ཧེ། །
བོད་སྐད། ཆུ་གཏེར་བཞི་ཡི་སྐ་རགས་ཅན། ས་ཡི་ལག་དཔྱ་འཛིན་ལ་མཁས། །ཁྱོད་ཉིད་ཐོབ་ནས་ད་ལྟ་ནི། །སྐྱེ་དགུ་རྒྱལ་པོ་བཟང་ལྡན་གྱུར། །ཕྱོགས་བཞིའི་ཆུ་གཏེར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྐ་རགས་ཅན་ནི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར། ས་
དེའི་ཡན་ལག་དྲུག་ཆའི་དཔྱ་ཁྲལ་རན་པར་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ། ཁྱོད་ཉིད་རྒྱལ་པོར་ཐོབ་པས་ད་ལྟ་ནི་སྐྱེ་དགུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ། །
རྐང་པ་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨ་རཎྱཾ་ཀཻཤྩི་དཱཀྲཱནྟ། མ་ནྱཻཿ པདྨ་དི་བཽ་ཀ་སཱཾ། །པ་དཱ་ཏི་ར་ཐ་ནཱ་གཱ་ཤྭ། །ར་ཧི་ཏཻ་ར་ཧི་ཏཻ་སྟ་ཝ། །
བོད་སྐད། རྐང་ཐང་ཤིང་རྟ་གླང་པོ་དང༌། །རྟ་དང་བྲལ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ །འགའ་

ཞིག་ནགས་དང་གཞན་དག་ནི། །ལྷ་རྣམས་དག་གི་གནས་སུ་སོང༌། །རྐང་ཐང་སྟེ་དཔུང་བུ་ཆུང་དང༌། ཤིང་རྟ་དང༌། གླང་པོ་ཆེ་དང༌། རྟ་པའི་ཚོགས་ཏེ་ཡན་ལག་བཞི་པའི་དཔུང་དང་བྲལ་བ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་དགྲ་བོ་རྣམས། འགའ་ཞིག་སྐྱོ་བས་ནགས་
དང༌། གཞན་དག་ནི་མཚོན་གྱི་ལམ་ལས། ལྷ་རྣམས་དག་གི་གནས་སུ་སོང་ངོ་ཞེས་ཤི་བ་ལ་བསྔགས་པའོ། །གཉིས་ལ་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་གཉིས་ལ་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། མ་དྷུ་རཾ་མ་དྷུ་རམྦྷོ་ཛ། ཝ་ད་ནེ་ཝ་ད་ནེ་ཏྲ་ཡོཿ། ཝི་བྷྲ་མཾ་བྷྲ་མ་ར་བྷྲཱནྟ། ཝི་ཌྱཱ མྦ་ཡ་ཏི་ཀཱི་ནྣུ་ཏེ། །
བོད་སྐད། ཆུ་སྐྱེས་གདོང་ལྡན་མིག་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་འཕྲུལ་ཡིད་འོང་འདི་ལ་ནི། །དཔྱིད་ཀྱི་བུང་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་གྱིས། །ཅོ་འདྲི་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་སྨོས། །ཆུ་སྐྱེས་

256

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པདྨའི་གདོང་ལྡན་མ་ཞེས་འབྲུ་མང་ཚིག་སྡུད་ཀྱིས་བོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་འཕྲུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་ལ་ནི། དཔྱིད་དུས་ཀྱི་བུང་བ་གཞོན་ནུ་གཡོ་བའི་རྣམ་
འཕྲུལ་གྱིས་ཅོ་འདྲི་བ་སྟེ་འགྲན་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་པར་སྨོས་ཤིག་ཅེས་ངོ་བསྟོད་དུ་
བྱས་སོ། །
དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཝཱ་ར་ཎོ་ཝཱ་ར་ཎོདྡཱ་མོ། ཧ་ཡོ་ཝཱསྨ་ར་དུརྡྷ་རཿ། ན་ཡ་ཏོ་ན་ཡ་ཏོ྅ནྟཾ། ནསྟ་ད་ཧོ་ཛ་ཝི་ཀྲ་མ་སྟ་ཝ། །
བོད་སྐད། འདོད་པ་གཡུལ་དུ་དཔའ་བ་ཡི། །གླང་པོའམ་གཟུང་དཀའ་རྟ་མེད་
ཀྱིས། །གང་ཕྱིར་བདག་ཅག་མཐར་བྱས་པ། དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་གནོན་མཚར། །ཀྱེ་
འདོད་པ་ཁྱོད་གཡུལ་དུ་དཔའ་བའི་གླང་པོའམ། གཟུང་བར་དཀའ་བའི་རྟ་སོགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱུ་གང་གི་ཕྱིར་བདག་ཅག་ཆགས་གདུང་གིས་སྲོག་མཐར་བྱས་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནོན་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མཚར་ཆེའོ། །
དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མ་ནི། རྒྱ་དཔེར། རཱ་ཛི་ཏཻ་རཱ་ཛི་ཏཻ་ཀྵཎྱེ་ན། །ཛཱི་ཡ་ཏེ་ཏྭ་དྲ་ཤཻ་ནྲི་པཻཿ ནཱི་ཡ་ཏེ་ཙ་པུ་ནསྟྲཔྟ່། །ཝ་སུ་དྷཱ་ཝ་སུ་དྷཱ་ར་ཡཱ། །
བོད་སྐད། གཡུལ་དུ་རྣོ་བ་མཛེས་པ་ཡི། །མི་བདག་ཁྱོད་འདྲས་ནོར་འཛིན་ནི། །རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ་ནོར་རྒྱུན་གྱིས། །ཚིམ་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གཡུལ་
དུ་རྣོ་བ་སྟེ་དཔའ་བས་མཛེས་པའི་མིའི་བདག་པོ་ཁྱོད་འདྲ་བས་ནོར་འཛིན་ཏེ་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་ནོར་གྱི་རྒྱུན་འདོད་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པ་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལྟ་བུས་ཚིམ་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ཀྱང་ནི་རྒྱལ་
བ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་ཟད་པའི་དོན་ཏོ། །

257

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀ་རོ་ཏི་ས་ཧ་ཀཱ་ར་སྱ། ཀ་ལི་ཀོཏྐ་ལི་ཀོཏྟ་རཾ། མནྨ་ནོ་མནྨ་ནོ་྅་པྱེ་ཥ། །མཏྟ་ཀོ་ཀི་ལ་ནིསྭ་ནཿ། །
བོད་སྐད། ས་ཧཱ་ཀཱ་རའི་མེ་ཏོག་གསར། བདག་ཉིད་མཆོག་ཏུ་སྲེད་ལྡན་བྱེད། །ཁུ་བྱུག་མྱོས་པ་དག་གི་སྒྲ། །ཡིད་དུ་འོང་བ་འདིས་ཀྱང་ངོ༌། །ས་ཧཱ་ཀཱ་ར་སྟེ་ཨམྲ་ཁྱད་པར་བའི་མེ་ཏོག་གསར་པ་ཁ་བྱེ་མ་ཐག་པ་འདིས། བདག་གི་ཡིད་ནང་སེམས་ཅན་ལ་མཆོག་ཏུ་སྲེད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་དེར་མ་ཟད། དཔྱིད་དུས་ཁུ་

བྱུག་དགའ་བས་མྱོས་པ་དག་གི་སྒྲ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ། རྒྱ་དཔེར། ཀ་ཐཾ་ཏྭ་དུ་པ་ལམྦྷཱ་ཤཱ། ཝི་ཧ་ཏཱ་ཝི་ཧ་ཏཱ་ད་ཤ່ཱ། ཨ་ཝ་སྠཱ་ནཱ་ལ་མཱ་རོ་ཌྷུ། མངྒ་ནཱ་མངྒ་ནཱ་ཤི་ནཱི། །

བོད་སྐད། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་རེ་བ་དང༌། །མ་བྲལ་འདི་ལ་དེ་འདྲ་ཡིས། །གནས་སྐབས་ལུས་ནི་འཇིག་བྱེད་པས། །བུད་མེད་འཛེག་ནུས་ཇི་ལྟར་མིན། །ཁྱོད་ཉིད་ལ་དམིགས་ཤིང་འགྲོགས་པ་ཐོབ་ལ་རེ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་འདི་ལ། ཁྱོད་མངོན་པར་འདོད་པ་དང༌། སེམས་པ་དང༌། རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་སྒྲོགས་པ་དང༌། ཡིད་འབྱུང་བ་དང༌། སྨྲེ་སྔགས་དང༌། སྨྱོ་བ་དང༌། ནད་སོགས་དེ་འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་དུ་མས་ལུས་རྒས་ཤིང་གུད་ནས་འཇིག་པའི་བར་དུ་བྱེད་པས་ཉམ་ཆུང་མོད། ཁྱོད་བུད་མེད་བཟང་མོ་ལ་རྩེ་དགའི་ཆེད་དུ་འཛེག་ནུས་ཅི་ལྟར་མིན་ཏེ་ནུས་སོ། །འདི་ལ་པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། འདོད་བྱའི་ཡུལ་སྐྱེས་པ་ལ་མཛད་པ་དང༌།
ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་རྒས་པའི་དོན་ལང་ཚོ་ཡོལ་བ་ལ་མཛད་པ་དག་ཅུང་མི་འགྲིགས་པས་དཔང་ལོ་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

258

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གསུམ་བཞི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། ནི་གྲ་ཧྱ་ནེ་ཏྲེ་ཀརྵནྟི། བཱ་ལ་པལླ་ཝ་ཤོ་བྷི་ནཱ། ཏ་རུ་ཎཱ་ཏ་རུ་ཎཱ་ནཀྲཥྚཱ། ན་ལི་ནོ་ན་ལི་ནོ་ནྨུ་ཁཱཿ། །
བོད་སྐད། ཡལ་འདབ་གསར་པས་མཛེས་པ་ཡི། །ལྗོན་པས་དྲངས་པའི་གཞོན་ནུ་རྣམས། །པདྨ་མངོན་ཕྱོགས་བུང་བ་ཡིས། །མིག་ནས་བཟུང་སྟེ་འགུགས་པར་བྱེད། །དཔྱིད་ཀ་ཡལ་འདབ་གསར་པས་མཛེས་པའི་ལྗོན་པས་ཡིད་དྲངས་པའི་
གཞོན་ནུ་ལང་ཚོ་ཅན་རྣམས་མེ་ཏོག་པདྨར་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་མིག་ནས་བཟུང་སྟེ་ཚལ་དེར་འགུགས་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་ལ་ཡོད་པ་ལ།
རྐང་པ་སྔ་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཝི་ཤ་དཱ་ཝི་ཤ་དཱ་
མཏྟ། སཱ་ར་སེ་སཱ་ར་སེ་ཛ་ལེ། ཀུ་རུ་ཏེ་ཀུ་རུ་ཏེ་ནེ་ཡཾ། ཧཾ་སཱི་མཱ་མནྟ་ཀཱ་མི་ཥཾ། །བོད་སྐད། མྱོས་པའི་བཤད་ནི་རབ་འཇུག་པ། །རྫིང་གི་ཆུ་ལ་དཀར་བ་ཡི། །ངང་མོ་འདི་ཡི་ཅ་ཅོ་ཡིས། །བདག་ནི་མཐར་བྱེད་ཟས་སུ་བྱེད། །དགའ་བས་མྱོས་པའི་བཞད་དཀར་འཇུག་འོས་པའི་རྫིང་གི་ཆུ་དྭངས་པ་ལ། ཀུན་ནས་དཀར་བའི་ངང་མོ་འདི་ཡིས་ཅ་ཅོའི་སྒྲ་སྙན་པས་འདོད་པའི་དྲན་པ་བསླངས་ཏེ་བདག་ནི་མཐར་བྱེད་གཤིན་རྗེའི་ཟས་སུ་བྱེད་དོ། །སྔ་མ་གཉིས་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཝི་ཥ་མཾ་ཝི་ཥ་མནཝེ་ཏི། །མ་ད་ནཾ་མ་ད་ནནྡ་ནཿ། ས་ཧེནྡུ་ཀ་ལ་ཡཱ་པོ་ཌྷ། མ་ལ་ཡཱ་མ་ལ་ཡཱ་ནི་ལཿ། །བོད་སྐད། དྲི་བྲལ་ཟླ་བའི་ཆ་དག་དང༌། །ལྷན་ཅིག་མ་ལ་ཡི་རླུང༌། །བདག་དགའ་མི་བྱེད་འདོད་པ་ནི། །མི་བཟད་དུག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ །སྟོན་དུས་རྡུལ་གྱི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་ཟླ་བའི་ཆ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་པར་མ་ལ་ཡ་ནས་འོང་བའི་རླུང་འདིས་བདག་དགའ་བར་མི་བྱེད་དེ། འདོད་པ་ནི་སྲོག་འཕྲོག་པས་མི་བཟད་པའི་

259

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དུག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་འདྲའོ། །
དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། མཱ་ནི་ནཱི་མཱ་ནི་ནཱི་
ཥུ་སྟེ། ནི་ཥངྒ་ཏྭ་མ་ནངྒ་མེ། ཧཱ་རི་ཎཱི་ཧཱ་རི་ཎཱི་ཤརྨྨ། ཏ་ནུ་ཏཱཾ་ཏ་ནུ་ཏཱཾ་ཡ་ཏཿ། །
བོད་སྐད། བདག་བསྟེན་མི་འདོད་ཁེངས་པ་ཅན། །དོ་ཤལ་དང་ལྡན་འཕྲོག་བྱེད་མ། །ལུས་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་དོང་པ་ཉིད། །ཕྲ་གྱུར་བདག་འགྲོགས་བདེ་རྒྱས་
མཛོད། །འདོད་ལྡན་བདག་བསྟེན་པར་མ་འདོད་པའི་ཁེངས་པ་ཅན་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ཤལ་དང་ལྡན་ཅིང་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མོ། བཞིན་རས་དང༌། མིག་དང༌། འཛུམ་དཀར་སོགས་ལུས་མེད་འདོད་ལྷ་ཁྱོད་ཀྱི་མདའ་ཚོགས་ཀྱིས་གང་བའི་དོང་པར་གྱུར་
པའི་མཛེས་མ་འདི་ཉིད། ཆགས་པས་ཕྲ་བར་གྱུར་པའི་ལུས་དེ་བདག་དང་འགྲོགས་པའི་བདེ་བ་རྒྱས་པར་མཛོད་ཅིགཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཛ་ཡ་ཏཱ་ཏྭནྨུ་ཁེནཱསྨཱ། ན་ཀ་
ཐཾ་ན་ཀ་ཐཾ་ཛི་ཏཾ། ཀ་མ་ལཾ་ཀ་མ་ལཾ་ཀུརྦ། ད་ལི་མདྡ་ལི་མཏྤྲི་ཡེ། །
བོད་སྐད། ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་གིས་བདག་ལས་རྒྱལ། །ཆུ་ཡི་རྒྱན་གྱུར་བུང་བ་
ཅན། །འདབ་ལྡན་པདྨ་གཏམ་མེད་ལས། །ཅི་ལྟར་མི་རྒྱལ་བདག་དགའ་མ། །ཁྱོད་ཀྱི་

གདོང་གིས་བདག་གཏམ་སྨྲ་བ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་སྟེ་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཆུའི་རྒྱན་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་བུང་བ་གཡོ་བ་ཅན། འདབ་མ་དང་ལྡན་པའི་པདྨ་གཏམ་སྨྲ་བ་མེད་པ་བེམ་པོའི་དངོས་པོ་ལས་ཅི་ལྟར་མི་རྒྱལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་བདག་གི་དགའ་མའོ། །རྐང་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། ར་མ་ཎཱི་ར་མ་ཎཱི་ཡཱ་མེ། པཱ་ཊ་ལཱ་པཱ་ཏ་ལཱཾ་ཤུ་ཀཱ། ཝཱ་རུ་ཎཱི་ཝཱ་རུ་ཎཱི་བྷཱུ་ཏ། སཽ་ར་བྷཱ་སཽ་ར་བྷཱསྤ་དཾ། །

260

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་སྐད། ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་དམར་གྱུར་པའི། ཆུ་ལྷ་མོ་བཞིན་པཱ་ཊ་ལ། །དམར་
བའི་གོས་ཅན་དྲི་བཟང་གནས། །བདག་གི་དགའ་མ་དགའ་བར་བྱ། །ཐུན་མཚམས་སུ་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་དམར་བར་གྱུར་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་ཆུ་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ། ཤིང་པཱ་ཊ་
ལའི་མེ་ཏོག་ལྟར་དམར་བའི་གོས་འཆང་བ་ཅན། ཁ་དང་ལུས་ལས་ཨུཏྤལ་དང༌། ག་བུར་སོགས་ཀྱི་དྲི་བཟང་པོ་ལྡང་བའི་གནས། བདག་གི་དགའ་མ་འདི་ནི་ཀུན་གྱིས་

དགའ་བར་བྱ་བའོ། །
ལྔ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྐང་པའི་ཐོག་མ་ཡི། །ཟུང་ལྡན་བར་ཆོད་མེད་རྣམ་རྟོག །དེ་ལྟར་རྐང་པའི་ཐོག་མ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བར་ཆོད་མེད་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །
གཉིས་པ་བར་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ། དམ་བཅའ། དཔེར་བརྗོད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་དམ་བཅའ་ནི། ད་ནི་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །རྣམ་རྟོག་འགའ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ། །ད་ནི་ཡི་གེ་དང་ཚིག་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་རྟོག་
འགའ་ཡང་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ། རྐང་པ་གཉིས་དང༌། གསུམ་དང༌། བཞི་ལ་ཡོད་པ།
བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའོ། །རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པའི་ཟུང་
ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། མ་དྷུ་རེ་ཎ་དྲ་ཤཱཾ་མཱ་ནཾ། མ་དྷུ་རེ་ཎ་སུ་གནྡྷི་ནཱ། ས་ཧ་ཀཱ་རོདྒམེ་ནཻཝ། ཤབྡ་ཤེ་ཥཾ་ཀ་རི་ཥྱ་ཏི། །བོད་སྐད། ས་ཧཱ་ཀཱ་ར་ལས་འཁྲུངས་ཉིད། །ཡིད་འོང་དྲི་བཟང་ལྡན་པ་ཡིས། །དཔྱིད་ཀྱི་ཨེ་ནའི་མིག་ཅན་གྱི། །ཁེངས་པ་སྒྲ་ཡི་ལྷག་མར་
བྱེད། །ས་ཧཱ་ཀཱ་རའི་ཤིང་ལས་འཁྲུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དྲི་བཟང་པོ་དང་

261

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལྡན་པ་དེ་ཡིས། དཔྱིད་དུས་རི་དྭགས་ཨེ་ན་ཡའི་མིག་ཅན་གྱི་བུད་མེད་རྣམས། མཛའ་བོ་ལ་མི་འདུད་པའི་ཁེངས་པ་སྒྲའི་ལྷག་མ་ཙམ་ལས་མེད་པར་བྱེད་དོ། །དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀ་རོ་ཏི་ཏཱམྲོ་རཱ་མཱ་ཎཱ།
ཏནྟྲཱི་ཏཱ་ཌ་ན་ཝི་བྷྲ་མཾ། ཀ་རོ་ཏི་སེརྵྱཾ་ཀཱ་ནྟེ་ཝཱ། །ཤྲ་ཝ་ཎོཏྤ་ལ་ཏཱ་ཌ་ནཾ། །
བོད་སྐད། དགའ་མའི་ལག་པ་ཤིན་ཏུ་དམར། །རྒྱུད་མངས་ལ་བསྣུན་རྣམ་འཕྲུལ་དང༌། །ཕྲག་དོག་ལྡན་པར་མཛའ་བོ་ལའང༌། །རྣ་བའི་ཨུཏྤལ་གྱིས་སྣུན་བྱེད། །དགའ་
མའི་ལག་པ་དཀར་ལ་ཤིན་ཏུ་དམར་མདངས་ཆགས་པའི་སོར་མོས་རྒྱུད་མངས་ལ་རེག་ཅིང་བསྣུན་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་དང་ཕྲག་དོག་པའི་ངང་ཚུལ་ལྡན་པར། མཛའ་བོ་ལ་ཡང་དགའ་མའི་རྣ་བའི་རྒྱན་དུ་བྱས་པའི་ཨུཏྤལ་གྱི་སྙེ་མས་སྣུན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྒྱུད་མངས་བརྡུངས་ཤིང་འགྲམ་པ་སྦྱར་བ་ལ་རབ་བཏགས་སུ་བྱས་པའོ། །
དང་པོ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ས་ཀ་ལཱ་པོ་ལླ་ས་ན་ཡཱ། ཀ་ལཱ་པིནྱཱ་྅་ནུ་ནྲ་ཏྱ་ཏེ། མེ་གྷཱ་ལཱི་ནརྟྟི་ཏཱ་ཝཱ་ཏཻཿ། ས་ཀ་ལཱ་པོ་ཝིམུཉྩ་ཏི། །
བོད་སྐད། རླུང་གིས་གར་བསྒྱུར་སྤྲིན་གྱིས་ཕྲེང༌། མཐའ་དག་ཆུ་ནི་རྣམ་པར་
འཐོར། །དེ་རྗེས་མཇུག་མ་རབ་བསླངས་པའི། །མཇུག་སྒྲོ་ལྡན་པ་གར་དག་བྱེད། །རླུང་གིས་བསྣུན་པས་གཡོ་ཞིང་གར་བསྒྱུར་བའི་སྤྲིན་གྱི་ཕྲེང་བ་དེས། ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཁྱབ་
པའི་ཆུ་ཆར་གྱི་ཟེགས་མ་ནི་རྣམ་པར་འཐོར་ཞིང༌། དེའི་རྗེས་སུ་མཇུག་མའི་སྒྲོ་ཚོགས་རབ་ཏུ་བསླངས་པའི་མཇུག་སྒྲོ་ལྡན་པ་རྨ་བྱ་རྣམས་དགའ་བས་གར་དག་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། སྭ་ཡ་མེ་ཝ་ག་ལནྨཱ་ན། ཀ་ལི་ཀཱ་མི་ནི་ཏེ་མ་ནཿ། ཀ་ལི་ཀཱ་མ་ཐ་ནཱི་པ་སྱ། དྲཥྚྭཱ་ཀཱཾ་ནུ་སྤྲ་ཤེ་དྲ་ཤཱཾ། །

262

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་སྐད། འདོད་ལྡན་མ་དག་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད། །ཁེངས་རྩོད་རང་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་
ཏེ། ནཱི་བའི་ཀཱ་ལི་ཀཱ་མཐོང་ན། །གནས་སྐབས་ཅི་ལ་རེག་འགྱུར་རམ། །ཀྱེ་འདོད་ལྡན་མ་དག ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ལང་ཚོས་ཁེངས་པས་བདག་པོར་མི་འདུད་ཅིང་རྩོད་པས་ནི། རང་
ཉིད་འདོད་པས་གཟིར་ནས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱར་གྱི་དུས་ཤིང་ནཱི་པ་སྟེ་ཀ་
དམྤའམ་ཚོགས་ཅན་ཞེས་པའི་ཀཱ་ལི་ཀཱ་སྟེ་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་མ་ཐག་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་མཐོང་ན། ཆགས་པ་རྒྱས་པས་གནས་སྐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་རེག་པར་འགྱུར་རམ། གཉིས་པ་དང་བཞི་པའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨཱ་རུ་ཧྱཱ་ཀྲཱི་ཌ་ཤཻ་ལ་སྱ། ཙནྡྲ་ཀཱནྟ་སྠ་ལཱི་མི་མཱཾ། ནྲ་ཏྱ་ཏྱེཥ་ལ་སཙྩཱ་རུ། ཙནྡྲ་ཀཱནྟཿ ཤི་ཁཱ་ཝ་ལཿ། །བོད་སྐད། རྩེ་དགའི་རི་ལ་ཟླ་ཤེལ་གྱི། །ཐང་འདི་ལ་ནི་རབ་འཛེགས་ཤིང༌། །མདོངས་མཐའ་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ཡི། །གཙུག་ཕུད་ཅན་འདི་གར་བྱེད་དོ། རྩེ་དགའི་དོན་གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་རིའི་རྩེ་མོ་ལ་གནས་པ། ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་རང་འོད་
ལྡན་པའི་རི་བོའི་སྟེང་ཡངས་པའི་ཐང་འདི་ལ་རབ་ཏུ་འཛེགས་ཏེ། མདོངས་མཐའ་མཆོག་ཏུ་བཀྲ་ཞིང་མཛེས་པའི་གཙུག་ཕུད་ཅན་རྨ་བྱ་འདི་གར་བྱེད་དོ། །
རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨུདྡྷྲ་ཏཱ་རཱ་ཛ་ཀཱ་དུ


ི། །དྷྲི་ཡ་ཏེ་དྱ་བྷུ་ཛེ་ན་ཏེ། །ཝ་རཱ་ཧེ་ཎོ་དྡྷྲ་ཏཱ་ཡཱ་སཽ། །ཝ་རཱ་ཧེ་རུ་པ་རི་སྠི་ཏཱ། །

བོད་སྐད། གང་ཞིག་སྦྲུལ་མཆོག་སྟེང་གནས་ཤིང༌། །ཕག་པས་བཟུང་བའི་ས་འདི་ནི། །རྒྱལ་པོའི་ཚོགས་ལས་རབ་བླངས་ནས། །ད་ལྟ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པས་བཟུང༌། །གང་ཞིག་
སྦྲུལ་ལམ་ཀླུའི་མཆོག་ལྷག་མ་ཅན་གྱི་སྟེང་ན་གནས་ཤིང༌། ཁྱབ་འཇུག་ཕག་གི་གཟུགས་
ཀྱི་མཆེ་བས་བཟུང་བའི་ས་གཞི་འདི་ནི། རྒྱལ་པོའི་ཚོགས་མང་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བླངས་

263

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ནས། ད་ལྟ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་སྟེ་དཔུང་པས་བཟུང་ངོ༌། །
གཉིས་པ་རྐང་པ་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི།
རྒྱ་དཔེར། ཀ་རེ་ཎ་ཏེ་ར་ཎེ་ཥྭནྟ། ཀ་རེ་ཎ་དྭི་ཥ་ཏཱཾ་ཧ་ཏཱཿ། ཀ་རེ་ཎ་ཝཿ ཀྵ་ར་དྲ་ཀྟཱ། བྷཱནྟི་སནྡྷྱཱ་གྷ་ ནྡྷྱཱ ནཱ་ཨི་ཝ། །
བོད་སྐད། གཡུལ་དུ་དགྲ་ཡི་གླང་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་མཐར་བྱེད་
ཀྱི། །བསྣུན་པའི་ཁྲག་ནི་རབ་ཟགས་པ། །ཐུན་མཚམས་དག་གི་སྤྲིན་བཞིན་མཛེས། །གཡུལ་དུ་དགྲའི་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་དཔའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་མཐར་བྱེད་
གཤིན་རྗེའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྣུན་པས། ཁྲག་གི་རྒྱུན་ཟགས་པ་ནི་ཐུན་མཚམས་དག་གིས་དམར་བའི་སྤྲིན་བཞིན་དུ་མཛེས་སོ། །འགྱུར་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་ཞེས་པ་བྷཱནྟི་མཛེས་སམ་སྣང་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་གོ །
དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། པ་རཱ་ག་ཏ་རུ་རཱ་
ཛཱི་ཝ། ཝཱ་ཏཻརྡཧྭ་སྟཱ་བྷ་ཊཻ་ཤྩ་མཱུཿ། པ་རཱ་ག་ཏ་མི་ཝ་ཀྭཱ་པི། །པ་རཱ་ག་ཏ་ཏ་མམྦ་རཾ། །བོད་སྐད། རླུང་གིས་རི་ཡི་ཤིང་ཕྲེང་བཞིན། །གཞན་གྱི་སྡེ་ནི་དཔའ་བས་
བཅོམ། །མཐའ་ནི་ག་ཤེད་སོང་བ་བཞིན། །རྡུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པར་

གྱུར། །དྲག་པོའི་རླུང་གིས་རིའི་ལྗོན་ཤིང་གི་ཕྲེང་བ་བཅོམ་པ་བཞིན། གཞན་ཏེ་མཐའ་དག་ནི་དཔའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཅོམ་ཞིང༌། མཐའ་ནི་ག་ཤེད་དེ་གར་སོང་མེད་པ་བཞིན།
རྡུལ་གྱིས་བར་སྣང་དང་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པ་གྱུར་ཏོ། །
ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། པཱ་ཏུ་ཝོ་བྷ་ག་ཝཱནཝིཥྞུཿ། །ས་
དཱ་ན་ཝ་གྷ་ནདྱུ་ཏིཿ། །ས་དཱ་ན་ཝ་ཀུ་ལ་དྷྭནྶ

ི། །ས་དཱ་ན་ཝ་ར་དནྟི་ཧཱ། །

264

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་སྐད། ལེགས་ལྡན་ཆུ་འཛིན་གསལ་བའི་འོད། །ལྷ་མིན་དག་གི་རིགས་ཉམས་བྱེད། །ཆང་ལྡན་གླང་པོ་མཆོག་བཅོམ་པ། །ཁྱབ་འཇུག་དེས་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་སྲུངས། །ཀྱེ་ལེགས་ལྡན། ཆུ་འཛིན་གསར་པའི་འོད་ལྟར་ནག་པས་ལྷ་མིན་དག་གི་རིགས་རྣམས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཆང་དང་ལྡན་པ་སྟེ་མྱོས་པའི་གླང་པོ་མཆོག་བཅོམ་པར་གྱུར་པའི་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་དེས་ཁྱོད་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྲུངས་ཤིགགསུམ་པ་བཞི་ཀའི་ཐོག་མར་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀ་མ་ལེསྶ་མ་ཀེ་ཤནྟེ། ཀ་མ་ལེརྵྱཱ་ཀ་རཾ་མུ་ཁཾ། ཀ་མ་ལེ་ཁྱཾ་ཀ་རོ་ཥི་ཏྭཾ། ཀ་མ་ལེ་ཝོནྨ་དིཥྞུ་ཥུ། །
བོད་སྐད། ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་སྐྲ་བུང་བ་འདྲ། །གདོང་ནི་པདྨར་ཕྲག་དོག་
བྱེད། །དཔལ་གྱི་བཞིན་དུ་རབ་མྱོས་མ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སུ་ཞིག་རྩི་མི་བྱེད། །ཁྱོད་ཀྱི་

མགོ་བོའི་སྐྲ་ནི་བུང་བའི་ཁ་དོག་འདྲ་བར་ནག་ཅིང༌། གདོང་པས་ནི་པདྨ་གཞོན་ནུར་ཕྲག་དོག་བྱེད་དེ། ལྷ་མོ་དཔལ་མོས་ལྷ་རྣམས་མྱོས་པར་བྱེད་པ་བཞིན། རབ་ཏུ་མྱོས་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་སུ་ཞིག་འདོད་མྱོས་ཀྱི་གྲངས་སུ་རྩི་བར་མི་བྱེད་དེ། ཐམས་
ཅད་འདོད་པས་མྱོས་པར་འགྱུར་རོ། །
བཞི་པ་བཞི་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། སྔ་མ་གཉིས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བའི་ཐོག་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། མུ་དཱ་ར་མ་ཎ་མ་ནྭཱི་ཏ། མུ་དཱ་ར་མ་ཎི་བྷཱུ་ཥ་ནཱཿ། མ་
ད་བྷྲ་མ་དྡྲ

་ཤཿ ཀརྟུ། མ་ད་བྷྲ་ཛ་གྷ་ནཱཿ ཀྵ་མཱཿ། །
བོད་སྐད། རྒྱ་ཆེར་རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་ལྡན། །རྒྱགས་པས་མིག་འཁོར་ཛ་གྷ་ན། །ཆུང་བ་མིན་པས་མཛའ་བོ་ནི། །དགའ་བ་ལྡན་པར་བྱ་བར་བཟོད། །རྒྱ་ཆེ་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་ཅིང༌། ལང་ཚོ་རྒྱགས་པས་མིག་ཁོར་ཁོར་དུ་འཕྲུལ་

265

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བ། །ཛ་གྷ་ན་སྟེ་མཚང་ར་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱས་པས། མཛའ་བོ་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་མཆོག་དང་ལྡན་པ་བྱ་བར་བཟོད་པ་སྟེ་ནུས་སོ། །དང་པོ་དང་གསུམ་པ་འདྲ་ཞིང༌། གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་འདྲ་བའི་ཐོག་མའི་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨུ་དི་ཏཻ་ར་ནྱ་པུཥྚཱ་ནཱ། མཱ་རུ་ཏཻ་རྨེ་ཧྲ་ཏཾ་མ་ནཿ། ཨུ་དི་ཏཻ་ར་པི་ཏེ་དཱུ་ཏི། མཱ་རུ་ཏཻ་ར་པི་དཀྵི་ཎཻཿ། །བོད་སྐད། གཞན་གསོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲགས་པ་དང༌། །ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་
པའི་སྒྲ་དང་ནི། །ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་རླུང་དག་གིས། །བདག་ཡིད་ཕྲོགས་སོ་ཕོ་ཉ་མོ། །ཀྱེ་
ཕོ་ཉ་མོ། གཞན་བྱ་རོག་གིས་གསོས་པར་གྲགས་པ་ཁུ་བྱུག་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་བསྒྲགས་

པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་མགྲོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒྲ་འཇམ་པ་དང༌། ལྷོ་
ཕྱོགས་མ་ལ་ཡ་ནས་འོང་བའི་རླུང་བསིལ་བ་དག་གིས་ཀྱང༌། བདག་གི་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་ཕྲོགས་སོ། །
ཐོག་མཐའ་གཉིས་འདྲ་བར་མ་གཉིས་འདྲ་བའི་ཐོག་མའི་ཆོད་པ། རྒྱ་དཔེར། སུ་རཱ་ཛི་ཏ་ཧྲི་ཡོ་ཡཱུ་ནཱཾ། ཏ་ནུ་མ་དྷྱཱ་ས་ཏེ་སྟྲི་ཡཿ། ཏ་ནུ་མ་དྷྱཱ་ཀྵ་རཏྶྭེ་ད། སུ་རཱ་ཛི་ཏ་མུ་
ཁེནྡ་ཝཿ། །
བོད་སྐད། རྐེད་པ་ཕྲ་ཞིང་རྔུལ་ཟགས་པས། །གདོང་གི་ཟླ་བ་རབ་མཛེས་པ། །བུད་མེད་ཆང་གིས་ངོ་ཚ་བཅོམ། །སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་འཛེག་པར་བྱེད། །རྐེད་པ་ཕྲ་ཞིང་ལྡེམ་ལ་འདོད་པས་རྔུལ་བའི་ཆུ་ཟག་པས། གདོང་གི་ཟླ་བ་ཡང་ཡང་བཀྲུས་ནས་རབ་ཏུ་མཛེས་པ། བུད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་ཆང་གིས་མྱོས་པས་ངོ་ཚའི་གནས་སྐབས་བཅོམ་ནས། སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་འཛེག་ཅིང་འཁྱུད་པ་དང༌། འཛིང་ཞིང་རྩེ་བ་ཡང་བག་ཚ་བ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །

266

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དྲུག་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བར་ཆོད་ཟུང་ལྡན་གྱི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་
ཡང་བསྟན། །དེ་ལྟར་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཐོག་མའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་
བསྟན་ནོ། །ཡང་གི་སྒྲས་བར་མ་ཆོད་པ་གོང་མ་དག་སྡུད་པའོ། །
གསུམ་པ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ། དམ་བཅའ་བ། དཔེར་བརྗོད་པ།
ཐོག་མའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བར་ཆོད་མ་ཆོད་བདག་ཉིད་
ཀྱི། །རྣམ་རྟོག་ཀྱང་ཡོད་འདི་ལྟ་སྟེ། །ད་ནི་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། མ་ཆོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་འདྲེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གི་དབྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ།
གཉིས་པ་ནི་རྐང་པ་སྔ་མ་གཉིས་འདྲ། ཕྱི་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། སཱ་ལཾ་སཱ་ལཾ་བ་ཀ་ལི་ཀཱ། སཱ་ལཾ་སཱ་ལཾ་ན་ཝཱིཀྵི་ཏུཾ། ནཱ་ལཱི་ནཱ་ལཱི་ན་ཝ་ཀུ་ལཱ། །ནཱ་ལཱི་ནཱ་ལཱི་ཀི་ནཱི་ར་པི། །
བོད་སྐད། ཀཱ་ལི་ཀཱ་འཕྱང་ཡལ་ག་ཅན། །སཱ་ལ་བལྟ་བར་དེས་མི་ནུས། །བ་ཀུ་ལར་ཆགས་བུང་བ་དང༌། །གྲོགས་མོས་པདྨ་ཅན་ཡང་མིན། །ཀཱ་ལི་ཀཱ་སྟེ་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་མ་དག་ཐུར་དུ་འཕྱང་བའི་ཡལ་ག་ཅན། སཱ་ལའི་ཤིང་བལྟ་བར་དེས་མི་ནུས་ལ། །ཝ་ཀུ་ལའི་མེ་ཏོག་ལ་ཆགས་པའི་བུང་བ་དང༌། གྲོགས་མོས་པདྨ་གཞོན་ནུས་གང་བའི་རྫིང་བུ་མཛེས་པ་ཅན་ཡང་བལྟ་བར་ནུས་མིན་ཏེ། དེ་དག་མཐོང་ན་བྲལ་བའི་གདུང་བས་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡོད་དོ། །
སྔ་ཕྱི་འདྲ་ལ་བར་མ་གཉིས་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀཱ་ལཾ་ཀཱ་
ལ་མ་ནཱ་ལཀྵྱ། ཏཱ་ར་ཏཱ་ར་ཀ་མཱིཀྵི་ཏུཾ། ཏཱ་ར་ཏཱ་ར་མྱ་ར་སི་ཏཾ། ཀཱ་ལམ་ཀཱ་ལམ་ཧཱ་གྷ་ནཾ། །བོད་སྐད། སྤྲིན་ནག་ཆེན་པོ་ལྡན་པའི་དུས། །སྣང་དང་རྒྱུ་སྐར་ཀུན་མི་

267

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཚོན། །གསང་མཐོར་དགའ་བ་སྒྲོག་བྱེད་པའི། །དུས་འདྲ་སུ་ཡིས་བལྟ་བར་ནུས། །ཆར་སྤྲིན་ནག་པོ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དབྱར་གྱི་དུས། སྣང་བ་དང་རྒྱུ་སྐར་ཀུན་
ཀྱང་མཚོན་ཏེ་མི་སྣང་བར། གསང་མཐོན་པོར་དབྱར་རྔ་དགའ་བའི་དབྱངས་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་དུས་འཛིན་གཤིན་རྗེའི་གདོང་དང་འདྲ་བ་སུ་ཞིག་གིས་བལྟ་བར་ནུས་ཏེ་མི་ནུས་སོ། །
བཞི་ཀ་ལ་འདྲ་བ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཡཱ་མ་ཡཱ་མ་ཏྲ་ཡཱ་དྷཱི་ནཱ། །ཡཱ་མ་ཡཱ་མ་ར་ཎཾ་ནི་ཤཱ། །ཡཱ་མ་ཡཱ་མ་དྷི་ཡཱ྅་སྭ་རྟཡཱ། །ཡཱ་མ་ཡཱ་མ་ཐི་ཏཻ་ཝ་སཱ། །བོད་སྐད། ཐུན་གསུམ་དབང་གྱུར་རིང་བ་ཡི། །མཚན་མོ་འདི་ཡིས་བདག་ཤི་ཅིག །གང་ལ་བདག་སོང་སྲོག་གཟིར་འགྲོ། །དེ་ནི་བློ་མེད་བདག་གིས་བཅོམ། སྲོད་དང་གུང་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཐུན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་མཚན་མོ་
འདི་ཡིས་བདག་འདོད་པས་གདུངས་ཏེ་ཤི་བར་གྱུར་ཅིག ཕྱོགས་གང་ལ་བདག་སོང་ཡང་བྲལ་བའི་གདུང་བས་སྲོག་གཟིར་ཏེ་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ། བདག་གི་དགའ་མ་དེ་ནི་འགྲོགས་པའི་བློ་མེད་པ་བདག་གིས་བཅོམ་ཟིན་ཏོ་ཞེས་རྗེས་སུ་འགྱོད་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཞེས་རྐང་དང་པོའི་ཟུང་ལྡན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་ལུགས་ནི་འདི་འདྲ་
སྟེ། །བཤད་ཟིན་རྐང་པའི་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལུགས་
ནི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་འདི་འདྲ་བའོ། །

གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གནས་གཞན་ན་ཡོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ། དམ་བཅའ་བ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་ཁོ་ན་ཟུང་ལྡན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱང་

268

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ངོ༌། །སྤྲོས་པས་འཇིགས་ཕྱིར་དབྱེ་བ་ནི། །མཐའ་དག་བརྗོད་པ་མི་འདོད་དེ། །དེ་ལ་
བྱ་དཀར་མངོན་འདོད་གང༌། །འགའ་ཞིག་དག་ནི་བསྟན་པར་བྱ། བརྗོད་མ་ཐག་པ་འདི་ལྟར་ཁོ་ནས། བར་དང༌། མཐའི་ཟུང་ལྡན་གྱི་རྣམ་རྟོག་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་
བྱ་སྟེ། གཞུང་མང་བའི་སྤྲོས་པས་འཇིགས་པའི་ཕྱིར། བར་མཐའ་ཟུང་ལྡན་གྱི་དབྱེ་བ་
མཐའ་དག་ནི་འདིར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ལ་བྱ་དཀའ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་གང་དག་ལས། འགའ་ཞིག་དག་ནི་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད་ལ་དྲུག རྐང་བཞིའི་དབུས་ན་ཡོད་པ། མཐའ་ན་ཡོད་པ། བར་མཐའ་ན་ཡོད་པ། ཐོག་བར་ན་ཡོད་པ། ཐོག་མཐའ་ན་ཡོད་པ། གནས་གསུམ་ཀ་ན་ཡོད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དབུས་ཀྱིས་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར།

སྠི་རཱ་ཡ་ཏེ་ཡ་ཏེནྡྲི་ཡོ། །ན་ཧཱི་ཡ་ཏེ་ཡ་ཏེརྦྷ་ཝཱ་ན། །ཨ་མཱ་ཡ་ཏེ་ཡ་ཏེ྅྄ པྱ་བྷཱུ་ཏ། །སུ་ཁཱ་ཡ་ཏེ་ཡ་ཏེ་ཀྵ་ཡཾ། །
བོད་སྐད། བརྟན་དང་དབང་པོ་རབ་བསྡམས་པ། །ཁྱོད་ནི་སྡོམ་བརྩོན་ལས་མི་
ཉམས། །སྒྱུ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་འཇིག་པར། །མི་འགྱུར་འདི་སྙེད་ཆེད་དུའང་
འགྱུར། །དུས་ཀུན་དུ་ཡིད་བརྟན་པ་དང༌། དབང་པོ་རྣམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་རབ་ཏུ་བསྡམས་པ་ཁྱོད་ནི་སྡོམ་བརྩོན་ཏེ་བརྟུལ་ཞུགས་བཟང་པོ་ལས་མི་ཉམས་ཤིང༌། གཡོ་དང་སྒྱུ་མེད་པར་དྲང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་ནི་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་སྙེད་ཅིག་
སླར་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུའང་འགྱུར་རོ། །
དབུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ས་བྷཱ་སུ་རཱ་ཛནྣ་སུ་རཱ་ཧ་ཏཻརྨུ་ཁཻ། །རྨ་ཧཱི་

269

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སུ་རཱ་ཎཱཾ་ཝ་སུ་རཱ་ཛི་ཏཻཿསྟུ་ཏཱཿ། །ན་བྷཱ་སུ་རཱ་ཡཱནྟི་སུ་རཱནྣ་ཏེ་གུ་ཎཱཿ། །པྲ་ཛཱ་སུ་རཱ་གཱཏྨ་སུ་རཱ་ཤི་ཏཱཾ་ག་ཏཱཿ། །
བོད་སྐད། རྒྱལ་པོའི་མདུན་སར་ས་ཡི་ལྷ་རྣམས་དག་གི་ཞལ། །ཆང་གིས་མ་བཅོམ་ནོར་གྱིས་མཛེས་པས་རབ་བསྟོད་པའི། །ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་གསལ་ཆགས་
བདག་སྐྱེ་དགུ་ལ། །ཕུང་པོ་ཉིད་གྱུར་ལྷ་རྣམས་སུ་ནི་མི་འགྲོ་མིན། །ཀྱེ་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་
ཀྱི་མདུན་སར་སའི་ལྷ་སྟེ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ། ཆང་གིས་མ་བཅོམ་པ་མ་མྱོས་པས་གཙང་ཞིང་བདེན་ལ། གཏོང་བ་ཆེན་པོ་ནོར་གྱིས་མཛེས་པ་སྟེ་ཚིམ་ནས་རབ་ཏུ་
བསྟོད་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རབ་ཏུ་གསལ་བར་ཆགས་པའི་བདག་ཉིད་ནི། སྐྱེ་བོ་
ཡོད་དགུ་ཅོག་ལ་གྲགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ། ལྷའི་གནས་རྣམས་སུ་ཡང་མི་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ་འགྲོའ། །ོགཉིས་པ་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཏ་ཝ་པྲི་ཡཱ་སཙྩ་རི་ཏཱ་པྲ་མཏྟ་ཡཱ། །ཝི་བྷཱུ་ཥ་ཎཾ་དྷཱ་མི་ཧཱཾ་ཤུ་མཏྟ་ཡཱ། །ར་ཏོཏྶ་ཝཱ་མོ་ད་ཝི་ཤེ་ཥ་མཏྟ་ཡཱ། །ན་མེ་ཕ་ལཾ་ཀ່་ཙ་ན་ཀཱནྟི་མཏྟ་ཡཱ། །
བོད་སྐད། དམ་པའི་སྤྱོད་ལ་བག་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་མ་གང༌། །དགའ་བའི་
དགའ་སྟོན་དགའ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མྱོས་མ། །དེ་ཡིས་འདིར་ནི་འོད་ལྡན་རྒྱན་རྣམས་
བཟུང་བར་འོས། །བདག་ལ་མཛེས་ལྡན་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འགའ་ཡང་མེད། །དམ་པའི་
སྤྱོད་ལ་བག་མེད་པར་འདས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་མ་གང་ཞིག་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་
འཁྲིག་པའི་དགའ་བས་ཁྱད་པར་དུ་མྱོས་མ་དེ་ཡིས། འདིར་ནི་འོད་ཟེར་དང་ལྡན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་རྣམས་བཟུང་བར་འོས་མོད། ཚུལ་བཟང་མ་བདག་ལ་ནི་ལུས་མཛེས་

270

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ལྡན་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་དགོས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །
མཐའི་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། བྷ་ཝཱ་དྲ་ཤཱ་ནཱ་ཐ་ན་ཛཱ་ན་ཏེ་ན་ཏེ། །ར་སཾ་ཝི་རུདྡྷེ་ཁ་ལུ་སནྣ་ཏེ་ན་ཏེ། །ཡ་ཨེ་ཝ་དཱི་ནཱཿ ཤི་ར་སཱ་ན་ཏེ་ན་ཏེ། །ཙ་རནྟྱ་ལཾ་དཻ་ནྱ་ར་སེ་ན་ཏེ་ན་ཏེ། །
བོད་སྐད། མགོན་པོ་ཁྱོད་ལྟས་དུད་པའི་རོ་ནི་མ་མཁྱེན་ཏེ། །དམན་པ་ཉིད་དང་མཆོག་ཉིད་དག་ནི་ངེས་པར་འགལ། །གང་ཞིག་དམན་པ་རྣམས་ནི་ཁྱོད་ལ་མགོས་འདུད་ཅིང༌། །དེ་དག་ཁོ་ན་དམན་པའི་རོ་དེས་མཆོག་ཏུ་རྒྱུ། །ཀྱེ་མགོན་པོ་ཁྱོད་ལྟ་བུས་གཞན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་དུད་པའི་རོ་ནི་མི་མཁྱེན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དམན་པ་དང༌། མཆོག་ཉིད་དག་ནི་ངེས་པར་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་སྐལ་བ་དམན་པ་རྣམས་ནི་ཁྱོད་ལ་མགོ་བོས་འདུད་ཅིང་ཕྱག་བྱེད་ལ། དེ་དག་ཁོ་ན་དམན་པའི་རོ་མྱོང་བ་དེས་མཆོག་ཏུ་ངལ་བས་རྒྱུའོ། །
གསུམ་པ་བར་མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ལཱི་ལཱ་སྨི་ཏེ་ན་ཤུ་ཙི་ནཱ་མྲ་དུ་ནོ་དི་ཏེ་ན། བྱཱ་ལོ་ཀི་ཏེ་ན་ལ་གྷུ་ནཱ་གུ་རུ་ཎཱ་ག་ཏེ་ན། བྱཱ་ཛྲམྦྷི་ཏེ་ན་ཛ་གྷ་ནེ་ན་ཙ་དརྴི་ཏེ་ན། སཱ་ཧནྟི་ཏེ་ན་ག་ལི་ཏཾ་མ་མ་ཛཱི་ཝི་ཏེ་ན། །
བོད་སྐད། རོལ་པའི་འཛུམ་དཀར་དང་ནི་འཇམ་པོར་སྨྲ་བ་དང༌། །ཆུང་ངུ་ལྟེ་བ་དང་ནི་ལྕི་བའི་འགྲོ་བ་དང༌། །ཀུན་ཏུ་གླལ་དང་ཛ་གྷ་ན་དག་སྟོན་པ་དེས། །བསྣུན་པ་དེས་ན་བདག་ནི་འཚོ་བ་དམན་པར་གྱུར། །རྒོད་བག་དང་བཅས་པས་རོལ་བའི་འཛུམ་དཀར་དང༌། ངག་འཇམ་པོར་སྨྲ་བ་དང༌། ངོ་ཚས་དུད་པའི་མིག་ཟུར་ཆུང་ངུས་ལྟ་བ་དང༌། ལྕི་བའི་ཚུལ་གྱིས་དལ་བར་འགྲོ་བ་དང༌། འདོད་མྱོས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་གླལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་

271

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དང༌། ཛ་གྷ་ན་བུད་མེད་ཀྱི་རྐེད་པའི་མདུན་སྒྲོམ་སྟོན་པ་སྟེ། ཡིད་སྲུབས་ཀྱི་མཚོན་ཆའི་
ཕུང་པོས་བསྣུན་པས་བདག་གི་འཚོ་སྲོག་དམན་པར་གྱུར་ཏོ། །
བར་མཐའ་ན་ཡོད་པས་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཤྲཱི་མཱ་ན་མཱ་ན་མ་

ར་ཝྭཏྨ་ས་མཱ་ན་མཱ་ན། །མཱཏྨཱ་ན་མཱ་ན་ཏ་ཛ་གཏྤྲ་ཐ་མཱ་ན་མཱ་ནཾ། །བྷུ་མཱ་ན་མཱ་ན་མ་ཏ་ཡཿསྠི་ཏི་མཱ་ན་མཱ་ན། །ནཱ་མཱ་ན་མཱ་ན་མ་ཏ་མ་པྲ་ཏི་མཱ་ན་མཱ་ནཾ། །
བོད་སྐད། དཔལ་ལྡན་མི་ཤོང་བརྟན་ལྡན་གང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །འཆི་མེད་ལམ་དང་མཉམ་པའི་ཚད་ལྡན་རབ་དུད་པའི། །འགྲོ་བ་རྒྱས་བྱེད་མཆོད་ལྡན་ཚད་མེད་མིང་ཅན་ནི། །འཇལ་བྱེད་ཚད་མེད་མང་པོ་བཀོད་ལ་ཕྱག་དག་མཛོད། །དཔལ་དུ་མ་ལྡན་པའམ་ལྷ་མོ་དཔལ་མོ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་མི་ཤོང་བར་རྟག་ཏུ་གནས་པས་བརྟན་ལྡན། རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་བདག་ཉིད་ནི།
འཆི་མེད་ལམ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པས་ཚད་ལྡན་རབ་ཏུ་དུད་པའི་འགྲོ་བའི་དཔལ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པས་མཆོད་ལྡན། ཡོན་ཏན་གྱི་ཚད་མེད་པས་
ཚད་མེད་མིང་ཅན། འདི་ཡིས་གོམ་པས་ས་གསུམ་འཇལ་བས་འཇལ་བྱེད་དེ། ཁྱད་པར་དགུ་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཚད་མེད་ཅིང༌། འཇུག་པ་བཅུ་སོགས་རྣམ་འཕྲུལ་མང་པོ་བཀོད་པའི་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་དེ་ལ་ཕྱག་དག་མཛོད་ཅིག བཞི་པ་རྐང་བཞིའི་ཐོག་
བར་གྱིས་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། སཱ་ར་ཡནྟ་མུ་ར་སཱ་ར་མ་ཡནྟཱི། སཱ་ར་བྷཱུ་ཏ་མུ་རུ་སཱ་
ར་དྷ་རཱ་ཏཾ། སཱ་ར་སཱ་ནུ་ཀྲ་ཏ་སཱ་ར་ས་ཀཱཉྩཱི། སཱ་ར་སཱ་ཡ་ན་མ་སཱ་ར་མ་ཝཻ་ཏི། །བོད་སྐད། བཅུད་ལ་ཞུགས་ཏེ་བྲང་གིས་དགའ་བྱེད་ཅིང༌། །སྙིང་པོར་གྱུར་པའི་བཅུད་མང་རབ་ཏུ་འཛིན། །བཞད་ཀྱིས་རྗེས་མཚུངས་སྒྲ་ལྡན་དྲིལ་ཆུང་ཅན།

272

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དེས་ནི་བཅུད་ལེན་སྙིང་པོ་མིན་པར་རིགས། །བཅུད་ལ་སྟེ་འཁྲིག་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ། ནུ་མའི་ཁུར་དང་བཅས་པའི་བྲང་གིས་མཛའ་བོ་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང༌། སྙིང་པོར་གྱུར་པའི་བཅུད་མང་པོ་རབ་ཏུ་འཛིན་པ། ཆུ་བྱ་བཞད་དཀར་གྱི་སྒྲ་དང་ལྡན་
པའི་སྐ་རགས་ཀྱི་དྲིལ་ཆུང་ཅན། དེས་འཁྱུད་པའི་ཚེ་ནི་རོ་ཙ་ན་ལ་སོགས་པའི་བཅུད་ལེན་གཞན་ཀུན་སྙིང་པོ་མེད་པར་རིགས་ཏེ། དེ་ཉིད་རང་ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་པའི་བཅུད་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཐོག་མཐའ།
གཉིས་པ་བཞི་པའི་ཐོག་བར་གྱིས་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ན་ཡཱ་
ན་ཡཱ་ལོ་ཙ་ན་ཡཱ་ན་ཡཱ་ན་ཡཱ། །ན་ཡཱ་ན་ཡཱནྡྷཱནཝི་ན་ཡཱ་ན་ཡཱ་ཏེ། །ན་ཡཱ་ན་ཡཱ་སཱིརྫི་ན་ཡཱ་

ན་ཡཱ་ན་ཡཱ། །ན་ཡཱ་ན་ཡཱཾ་སྟཱནྫ་ན་ཡཱ་ན་ཡཱ་ཤྲི་ཏཱ་ན྄། །

བོད་སྐད། བརྟན་རྒྱས་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་བརྟག་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ཚུལ་མེད་དགེ་བའི་ཐབས་ལ་ཡོད་རྣམས་རྣམ་པར་ཐུལ། །བཞོན་པས་མི་འགྲོ་རྒྱལ་བའི་ཐེག་འགྲོ་དག་གིས་གང༌། །ཚུལ་མ་ཐོབ་རྣམས་ཐོབ་པ་དག་ལ་བརྟན་པ་བསྐྱེད། །སེམས་བརྟན་ཞིང་གློ་གྲོས་རྒྱས་པས་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་དགེ་སྡིག་མ་ནོར་བར་བརྟག་པ་འདི་ཡིས་
ནི། བཟང་པོའི་ཚུལ་མེད་པས་དགེ་བའི་ཐབས་ལ་བློ་མིག་ལོང་བ་རྣམས་རྣམ་པར་ཐུལ་ལ་བཞོན་པ་ཉོན་མོངས་པས་མི་འགྲོ་བ་རྒྱལ་བའི་ཐེག་པས་འགྲོ་བ་དག་གིས། གང་དགེ་བའི་ཚུལ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་དེ་ཐོབ་པ་དག་ལ་བརྟན་པ་བསྐྱེད་ཅིགལྔ་པ་རྐང་བཞིའི་ཐོག་མཐའ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ར་ཝེ་ཎ་བྷཽ་མོ་དྷྭ་ཛ་ཝརྟྟི་ཝཱི་ར་ཝེ། །ར་ཝེ་ཛི་སཾ་ཡ་ཏྱ་ཏུ་ལཱ་སྟྲ་གཽ་ར་ཝེ། །ར་ཝེ་རི་ཝོ་གྲ་སྱ་པུ་རོ་ཧ་རེ་ར་ཝེ། །ར་ཝེ་ཏ་ཏུ་ལྱཾ་རི་པུ་མ་སྱ་བྷཻ་ར་ཝེ། །

273

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བོད་སྐད། མཚུངས་མེད་ལྕི་བའི་མཚོན་ལྡན་གཡུལ་དུ་ས་སྐྱེས་ནི། །རྒྱལ་མཚན་ལ་གནས་དཔའ་བོ་བྱ་ཡི་སྒྲ་ཡིས་བྲོས། །ཉི་མ་བཞིན་དུ་དྲག་པོའི་འཕྲོག་བྱེད་འདི་མདུན་དུ། །འཇིགས་རུང་གཡུལ་དུ་དགྲ་ནི་ལུག་དང་མཚུངས་པར་རིགས། །མཚུངས་མེད་ལྕི་བའི་མཚོན་དང་ལྡན་པའི་གཡུལ་དུ། ལྷ་མ་ཡིན་སར་སྐྱེས་ཀྱང་གང་གི་རྒྱལ་མཚན་ལ་གནས་པའི་དཔའ་བོ་བྱ་མཁའ་ལྡིང་གི་སྒྲས་བྲོས་ན། ཉི་མ་བཞིན་གཟི་བརྗིད་དྲག་ཤུལ་ཆེ་བའི་འཕྲོག་བྱེད་དམ་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་འདིའི་མདུན། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་གཡུལ་དུ་དགྲ་རྣམས་ཤན་པའི་གདོང་གི་ལུག་དང་མཚུངས་པར་རིགས་སོ། །
བཞི་ཀའི་ཐོག་མཐའ་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། །རྒྱ་དཔེར་མ་ཡཱ་མ་ཡཱ་ལམབྱ་ཀ་ལཱ་མ་ཡཱ་མ་ཡཱ། །མ་ཡཱ་མ་ཡཱ་ཏ་བྱ་ཝི་རཱ་མ་ཡཱ་མ་ཡཱ། །མ་ཡཱ་མ་ཡཱརྟྟ່་ནི་ཤ་ཡཱ྅མ་ཡཱ་མ་ཡཱ། །མ་ཡཱ་མ་ཡཱ་མཱུཾ་ཀ་རུ་ཎཱ་མ་ཡཱ་མ་ཡཱ། །
བོད་སྐད། མཚན་མོ་ཚད་མེད་ཐུན་ལྡན་དཔལ་མེད་ཚད་མེད་ཅིང༌། །མཐར་ནི་བགྲོད་བྱ་མིན་པས་ཟད་ནད་ལ་བརྟེན་པ། །ཆ་ཡི་རང་བཞིན་ནད་ཅན་འབྲལ་བའི་ནད་ཀྱིས་གཟིར། །སྐལ་ལྡན་མ་འདི་སྙིང་རྗེའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ནད་ཀྱིས་

གཟིར། །སྐལ་ལྡན་མ་འདི་སྙིང་རྗེའི་རང་བཞིན་འབྲལ་མེད་མཛོད། །ཀྱེ་གྲོགས་ཁྱོད་སོང་བས་མཚན་མོ་གཉིད་དང་བྲལ་བས་ཚད་མེད་པའི་ཐུན་དང་ནི་ལྡན། ལུས་རིད་པས་ལང་ཚོའི་དཔལ་ཡང་མེད། གདུང་བ་ཚད་མེད་ཅིང་མཐར་ནི་བགྲོད་བྱ་འཁྲིག་བདེ་མྱོང་བ་མིན་པས་ཚེ་ཟད་པར་ཉེ་བའི་ནད་ལ་བརྟེན་པ་ཆའི་རང་བཞིན་ཟླ་བ་ཡང་ནད་དུ་འགྱུར་བ་ཅན། ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་ནད་ཀྱིས་གཟིར་བའི་དགའ་མ་སྐལ་ལྡན་མ་

274

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འདི། སྙིང་རྗེའི་རང་བཞིན་ཁྱེད་དང་འབྲལ་བ་མེད་པར་མཛོད་ཅིག དྲུག་པ་གནས་གསུམ་ཀའི་ཟུང་ལྡན་ལ་གཉིས།
གསུམ་ཀའི་ཆོད་པའི་ཟུང་ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། མ་ཏཱཾ་དྷུ་ནཱ་ནཱ་ར་མ་ཏཱ་མ་ཀཱ་མ་ཏཱ། །མ་ཏཱ་པ་ལབྡྷཱ་གྲི་མ་ཏཱ་ནུ་ལོ་མ་ཏཱ། །མ་ཏཱ་ཝ་ཡ་ཏྱུཏྟ་མ་ཏཱ་ཝི་ལོ་མ་ཏཱ། །མ་ཏཱ་མྱ་ཏ་
སྟེ་ས་མ་ཏཱ་ན་ཝཱ་མ་ཏཱ། །
བོད་སྐད། ངལ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ལ་མཉམ་ཉིད་བཟློག་པ་ཉིད། །མ་ཡིན་བླ་མེད་
རྗེས་སུ་མི་མཐུན་འགྲོ་མ་ཡིན། །གདུང་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཉིད། །དགའ་མེད་འདོད་མེད་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དག་ལས་རྒྱལ། །གཞན་དོན་ལ་ངལ་བ་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བློ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་བཟློག་པ་
ཕྱོགས་རེ་བ་མ་ཡིན། ཐེག་པ་བླ་ན་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པར་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན། དཀའ་བའི་གདུང་བ་མེད་པར་དོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་བུ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་དེ། སྲིད་བདེར་དགའ་བ་དང་འདོད་པ་མེད་པ་དཀའ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་རང་དོན་ཞི་བདེ་སྒྲུབ་པ་དག་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་ལོ། །
གནས་གསུམ་ཀའི་ཆོད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་ག་ལ་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་མུ་ཁ་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ། །ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་པ་ན་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་གྷ་ན་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ། །ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་སི་ཏ་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་ལ་ནི་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ། །ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་ག་ཏུ་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ་ཀ་ལི་ཀཱ་ལ་ཀཱ་ལ། །བོད་སྐད། དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་མགྲིན་ནག་ངོ་ནག་ནག་པོ་ཉིད་དག་འཛིན། །སྙན་
སྒྲོག་དག་གི་སྒྲོག་བྱེད་བུང་ཚོགས་སྤྲིན་ནག་དུས་ལྟར་ནག །དུས་ཀྱི་མི་བཟུང་དུས་
ཆའི་གཙོ་བོ་ཆུ་འཛིན་གྱིས་མཛེས་སུ། །དགའ་བས་འཚོ་བའི་བུད་མེད་ལན་བུའི་ཕྲེང་

275

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བས་མགོ་ནག་བསྟེན། །དུས་ཀྱི་དུས་ནི་དུས་ཆེན་པོ་སྟེ་དབང་ཕྱུག དེའི་མགྲིན་པ་ནག་

པོ་དང་ངོ་སྟེ་གདོང་ནག་པ། ཁྱུ་མཆོག་ནག་པོའི་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་དག་འཛིན་པ་ནི། གླུ་སྙན་སྒྲོག་པ་དག་གི་སྒྲོག་བྱེད་རིའི་བུང་བའི་ཚོགས་སམ་ཆར་སྤྲིན་ནག་པོའི་དུས་ལྟར་
ནག་ཅིང༌། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་མི་བཟུང་བ་དུས་དང་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ནི། ཆུ་འཛིན་གྱིས་མཛེས་པ་གངས་རིའི་བསྟི་གནས་སུ། དཀའ་ཐུབ་བཟློག་པས་འཚོ་བའི་
བུད་མེད་ལྷ་མོ་ཨུ་མ་སྐྲའི་ལན་བུའི་ཕྲེང་བས་མགོ་བོ་ནག་པ་བསྟེན་ནོ། །

ཐོག་མཐར་སྦྱར་བའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།

རྒྱས་བཤད་གསུམ་པ་མཐའ་ཐོག་སྦྱར་བའི་ཟུང་ལྡན་ལ། མཚན་ཉིད་དང༌།
དཔེར་བརྗོད་དོ། །རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ཐོག་ནི། །རབ་སྦྱར་ཟུང་ལྡན་གནས་སྐབས་
འདི། །བརྗོད་པའི་ཁོངས་སུ་འདུས་མོད་ཀྱང༌། །རང་དབང་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་བཤད་དོ། །རྐང་པ་གཉིས་ཀྱི་སྔ་མའི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་ཐོག་མ་གཟུགས་འདྲ་བར་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ། ཟུང་ལྡན་གྱི་གནས་སྐབས་འདི་བརྗོད་ཟིན་གྱི་ཁོངས་སུ་སྤྱིར་འདུས་མོད་
ཀྱང༌། རང་དབང་ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་བཤད་དོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨུ་པོ་ཌྷ་རཱ་གཱ་པྱ་བ་ལཱ་མ་དེ་ན་སཱ། །མ་དེ་ན་སཱ་མནྱུ་ར་སེ་ན་ཡོ་ཛི་ཏཱ། །ན་ཡོ་ཛི་ཏཱཏྨཱ་ན་མ་ནངྒ་ཏཱ་པི་ཏཱ། །ག་ཏཱ་པི་ཏཱ་པཱ་ཡ་མ་མཱ་ས་ནེ་ཡ་ཏེ། །བོད་སྐད། མྱོས་པས་ཆགས་པ་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་བུད་མེད་དེས། །བདག་ཉིད་མ་སྦྱར་བདག་གི་སྡིག་པས་ཁྲོ་བ་ཡི། །རོ་དང་སྦྱར་ཏེ་ལུས་མེད་དག་གིས་གདུང་གྱུར་
ཀྱང༌། །བདག་ནི་འདི་སྙེད་གདུང་བའི་སླད་དུ་མ་བསྡད་དོ། །ལང་ཚོས་མྱོས་པས་ཆགས་པའི་གདུང་བ་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང༌། བུད་མེད་ཁེངས་ལྡན་མ་དེས་བདག་ཉིད་ལ་མ་སྦྱར་

276

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བའི་རྒྱུས། བདག་གི་སྡིག་པའི་བསམ་པས་ཁྲོ་བའི་རོ་ཉམས་དང་སྦྱར་ཏེ། དགའ་མ་དེ་སླར་ལུས་མེད་འདོད་པའི་མེས་གདུང་བར་གྱུར་ཀྱང༌། སྔར་གྱི་འཁོན་ལན་བདག་གིས་
ནི། ཡུན་འདི་སྙེད་ཅིག་གདུང་བར་བྱ་བའི་སླད་དུ་རང་ཁྱིམ་དུ་མ་བསྡད་དོ། །

ཀུན་ཏུ་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།

རྒྱས་བཤད་བཞི་པ་ཀུན་ཏུ་ཟུང་ལྡན་ལ་གསུམ། རྐང་པ་བཟླས་པ། ཚིགས་བཅད་བཟླས་པ། ཟུང་ལྡན་ཆེན་པོའ། །དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། སོ་སོར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱེད་བཟླས་ཡང་དག་སྦྱར་བ་ཡིན། །འདི་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་འདོད། །རྐང་པ་བཟླས་པ་འང་དུ་མ་ཡི། །བདག་ཉིད་དེ་དག་དཔེས་གསལ་བྱ། །ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་དེ་རྐང་པ་གཉིས་བཟླས་པ་ནི། ཡང་དག་སྦྱར་བ་ཞེས་པའི་ཟུང་ལྡན་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང༌། རྐང་པ་རེ་རེ་བཟླས་པའང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་དཔེས་གསལ་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པ་བཞི་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ནཱ་སྠེ་ཡཿ སཏྭ་ཡཱ་ཝཛྱཿ། །པ་ར་མཱ་ཡ་ཏ་མཱ་ན་ཡཱ། །ནཱ་སྠེ་ཡཿ ས་ཏྭ་ཡཱ་ཝཛྱཿ། །པ་ར་མཱ་ཡ་ཏ་མཱ་ན་ཡཱ། །

བོད་སྐད། སྐྱེས་བུ་བརྟན་གང་སྙིང་སྟོབས་ཅན། །ཁེངས་པ་རབ་སྤངས་སྤང་
བྱ་སྟེ། །ཁྱེད་ཀྱིས་མཆོག་ཏུ་འབད་པ་ཡི། །ཡིད་བརྟན་བྱའོ་འབད་མེད་མ། །སྐྱེས་བུ་
བློ་བརྟན་པ་གང་སྙིང་སྟོབས་དང་བཅས་པ་དེས་ཀྱང༌། ཁེངས་པ་རབ་ཏུ་སྤངས་ཏེ་སྤང་བྱར་བྱས་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁེངས་པ་གཞོམ་པར་མཆོག་ཏུ་འབད་པས་མཛའ་བོ་ལ་
ཡིད་བརྟན་པར་བྱའོ། །འབད་མེད་མ་ནི་སྔར་མ་གུས་པ་མཚོན་པའོ། །

277

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ན་རཱ་ཛི་ཏཱ་མཱ་ན་ན་ཡཱ་ས་མེ་ཏྱ། ན་རཱ་ཛི་ཏཱ་མཱ་ན་ན་ཡཱ་ས་མེ་ཏྱ། ཝི་ནཱ་ཤི་ཏཱ་ཝཻ་བྷ་ཝ་ཏཱ་པ་ནེན། ཝི་ནཱ་ཤི་ཏཱ་ཝཻ་བྷ་ཝ་ཏཱ་པ་ནེན། །
བོད་སྐད། ཁྱོད་ཀྱིས་བགྲོད་པ་ཁྱབ་བདག་གཟི་བྱིན་གྱིས། །ཡང་ཡང་རབ་

སྦྱར་མཛེས་པ་མེད་པ་ཡི། །མི་རྣམས་ཚུལ་དང་ང་རྒྱལ་ཉམས་བྱས་ནས། །བཅོམ་ཞིང་ཀྱེ་མ་བྱས་ཟོས་རྣམ་པར་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དཔུང་གི་བགྲོད་པ་ཁྱབ་བདག་སྟེ་ཁྱབ་
འཇུག་ཁྲོས་པ་ལྟ་བུའི་གཟི་བྱིན་གྱིས། གནོད་པ་ཡང་ཡང་རབ་ཏུ་སྦྱར་བས་མཛེས་
པ་མེད་པའི་མི་རྣམས་ནི། དཔའ་བའི་ངང་ཚུལ་དང་ང་རྒྱལ་ཉམས་པར་བྱས་ནས་བཅོམ་ཞིང་རོ་རྣམས་ནི་ཀྱེ་མ་བྱ་གཅན་གྱིས་ཟོས་མཐར་རྣམ་པར་ཞིག་གོ །
དང་པོ་བཞི་པ་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀ་ལཱ་པི་ནཱཾ་ཙཱ་རུ་ཏ་ཡོ་པ་ཡཱནྟི། ཝྲནྡཱ་ནི་ལཱ་པོ་ཌྷ་གྷ་ནཱ་ག་མཱ་ནཱཾ། ཝྲནྡཱ་ནི་ལཱ་པོ་ཌྷ་གྷ་ནཱ་ག་མཱ་ནཱཾ། ཀ་ལཱ་པི་ནཱཾ་ཙཱ་རུ་ཏ་ཡོ་པ་ཡཱནྟི། །
བོད་སྐད། སྒྲ་ཡི་སྤྲིན་བགྲོད་དབྱར་སྐྱེས་རྨ་བྱ་ཡི། །ཚོགས་རྣམས་མཛེས་པ་
ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྱུར། །རླུང་གི་ཚོགས་སྟུག་བྲལ་བ་ཆུར་སྒྲོག་གི །ཚོགས་ཀྱང་སྒྲ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །སྒྲའི་སྤྲིན་མཁའ་ལ་བགྲོད་པ་དབྱར་དུས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྨ་བྱ་
གཞོན་ནུ་ཚོགས་རྣམས་མཛེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྩོམ་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འགྱུར་ལ། རླུང་གི་ཚོགས་སྟུག་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཆར་གྱིས་ཆུར་སྒྲོག་ངང་པའི་ཚོགས་ཀྱང་སྙན་
པའི་སྒྲ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཏོ། །འདི་ལ་ལྷ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས། འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་ལས། སྦལ་བ་ལ། ཝ་རྵ་བྷུ། དབྱར་སྐྱེས་སམ་ཆར་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་ཀྱི།

278

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་སྤྲིན་ལ་བསྒྱུར་ན་དོན་གཅིག་གི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས། སྦལ་བ་ལ་
བསྒྱུར་ན་ལེགས་ཤིང་འབྲེལ་ལོ་གསུངས་མོད། ཝཱ་རྵ་བྷུ། སྦལ་བ་ལ་འཇུག་ཀྱང་གཞུང་འདིའི་རྒྱ་དཔེར་སྐད་དོད་མ་བྱུང་ན་དང༌། འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་དབྱར་སྐྱེས་སྤྲིན་

ལ་བསྒྱུར་བའང་མ་མཐོང་ཞིང༌། སྦལ་བ་ངེས་པར་བསྣན་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་མི་སྣང་ངོ་སྙམ་པ་ནི་ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་གོ །རྐང་པ་བཟླས་པ་ལ་ལན་གཅིག ལན་གཉིས། ལན་གསུམ་བཟླས་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ།
དང་པོ་གཉིས་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ན་མནྡ་ཡཱ྅་ཝརྫི་ཏ་མཱ་ན་སཱཏྨ་ཡཱ།
ན་མནྡ་ཡཱ྅་ཝརྫི་ཏ་མཱ་ན་སཱཏྨ་ཡཱ། ཨུ་ར་སྱུ་པཱ་སྟཱི་རྞ་པ་ཡོ་དྷ་ར་དྭ་ཡཾ། མ་ཡཱ་ས་མཱ་ལིངྒྱ་

ངྒྱཏ་ཛཱི་ཝི་ཏེ་ཤྭ་རཿ། །
བོད་སྐད། འཚོ་བའི་དབང་ཕྱུག་འདུད་པའི་བྲང་ལ་ཁོ་མོ་ནི། །དམན་ཞིང་ཁེངས་པ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའི་དབང་གྱུར་མ། །བརྩེ་བ་སྤངས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་འོ་མ་

འཛིན། །གཉིས་པོ་ཉེ་བར་གཏད་ནས་ཀུན་ཏུ་མ་འཁྱུད་དོ། །ཆགས་པས་སྲོག་འདོར་བ་ལས་འཚོ་བའི་དབང་ཕྱུག་མཛའ་བོས་བདག་ལ་འདུད་པའི་བྲང་ལ། ཁོ་མོ་ངོ་ཚ་དམན་ཞིང་ཁེངས་པ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་གྱུར་མ་ངེས། བརྩེ་བ་སྤངས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱིས་འོ་མ་འཛིན་པ་ནུ་མའི་ཁུར་གཉིས་ཉེ་བར་གཏད་ནས་ཀུན་ཏུ་འཁྱུད་
པར་མ་བྱས་པ་ནི་བདག་འགྱོད་དོ་ཞེས་བྲལ་བས་ཉེན་པ་མོས་སྨྲས་སོ། །
དང་པོ་གསུམ་པར་ལན་གཅིག་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ས་བྷཱ་སུ་རཱ་ཎཱ་མ་བ་ལཱ་ཝི་བྷཱུ་ཥི་ཏཱ། གུ་ཎཻ་སྟ་ཝཱ་རོ་ཧི་མྲ་ཎཱ་ལ་ནིརྨ་ལཻཿ། ས་བྷཱ་སུ་རཱ་ཎཱ་མ་བ་ལཱ་ཝི་བྷཱུ་ཥི་ཏཱ། ཝི་ཧཱ་ར་ཡནྣིི་ཤ་སམྤ་དཿ པུ་རཱཾ། །

279

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བོད་སྐད། ལྷ་རྣམས་འདུན་པ་སྟོབས་མེད་རྣམ་པར་བརྒྱན་པར་ནི། །ཁྱོད་ཀྱི་

ཡོན་ཏན་པད་རྩ་དྲི་མ་མེད་པས་འཛེགས། །དེ་ནི་ཕྱི་ནས་གྲོང་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་ཕུན་

སུམ་ཚོགས། །བརྒྱན་པའི་བུད་མེད་དག་དང་རྣམ་པར་རྩེ་ཞིང་སྤྱོད། །
ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འདུན་པ་སྟོབས་མེད་དེ་ལྷའི་བུད་མེད་ཆས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྣམ་
པར་བརྒྱན་པར་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པདྨའི་རྩ་བ་ལྟར་དཀར་བ་དྲི་མ་མེད་པས་
འཛེགས་ཤིང༌། དེ་ནི་ཕྱི་ནས་གྲོང་ཁྱེར་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
དང༌། རྒྱན་དུ་མས་བརྒྱན་པའི་བུད་མེད་མཛེས་མ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྩེ་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་དོ། ཀ་ལངྐ་མུཀྟཾ་ཏ་ནུ་མ་དྷྱ་ནཱ་མི་ཀཱ། །སྟ་ན་དྭ་ཡཱི་ཙ་ཏྭ་དྲ་ཏེ་ན་ཧནྟྱ་ཏཿ། །ན་ཡཱ་ཏི་བྷཱུ་ཏངྒ་ཎ་ནེ་བྷ་ཝནྨུ་ཁེ། །ཀ་ལངྐ་མུཀྟཾ་ཏ་ནུ་མ་དྷྱ་ནཱ་མི་ཀཱ། །
བོད་སྐད། སྙན་པར་སྨྲ་དང་ལུས་རྐེད་དུད་དང་ནུ་གཉིས་མས། །ཁྱོད་བས་གཞན་པ་སུ་ཞིག་མ་བཅོམ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྱུང་པོ་ལུས་ལྡན་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་ཁྱོད་
ལ་སོགས། །བགྲང་བ་ལ་ནི་མིང་མེད་ཉེ་བར་འགྲོ་མ་ཡིན། །གང་སྙན་པར་སྨྲ་བ་དང༌།
ལུས་ཀྱི་རྐེད་པ་དུད་པའི་ནུ་གཉིས་མས། དབང་པོ་དུལ་བ་ཁྱོད་ལས་གཞན་པ་སུ་
ཞིག་མ་བཅོམ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་དེའི་ཕྱིར། འབྱུང་པོ་སྟེ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་དང་
ལྡན་པའི་ནང་ན་སྐྱོན་ལས་གྲོལ་བ་ནི་ཁྱོད་དེ་ལ་སོགས་པའི་བགྲང་བྱའི་མིང་མེད་ལ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གསུམ་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཡ་ཤཤྩ་ཏེ་དིཀྵུ་ར་ཛཤྩ་སཻ་ནི་ཀཱ། །ཝི་ཏ་ནཝ་ཏེ་ཛོ་པ་མ་དཾ་ཤི་ཏཱ་ཡུ་དྷཱ། །ཝི་ཏ་ནཝ་ཏེ་ཛོ་པ་མ་དཾ་ཤི་ཏཱ་ཡུ་དྷཱ། །དྭི་ཥཱཾ་ཙ་ཀུནྟི་ཀུ་ལནྟ་ར་སྭི་ནཿ། །

280

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་སྐད། ཁྱོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཁྱབ་འཇུག་ལྟ་བུས་གོ་བགོས་པ། །མཚོན་
རྣོན་ལྡན་པ་དཔའ་བོ་དག་གིས་ཕྱོགས་རྣམས་སུ། །གྲགས་པ་དང་ནི་རྡུལ་དག་རྒྱས་བྱེད་གཡུལ་གྱི་ནི། །དགྲ་རིགས་ལུས་བྲལ་གཟི་མེད་རྒྱགས་པ་ཉམས་པར་བྱེད།
རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཁྱབ་འཇུག་གཡུལ་ངོར་ཆས་པ་ལྟ་བུ། བཙན་པའི་གོ་
བགོས། མཚོན་རྣོན་པོ་ལྡན་པའི་དཔའ་བོ་དག་གིས། ཕྱོགས་རྣམས་སུ་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་གྲགས་པ་དང་རྟ་རྡུལ་དག་རྒྱས་པར་བྱེད་ལ་གཡུལ་གྱི་དགྲ་རིགས་མཐའ་དག་
ལུས་སྲོག་བྲལ་བས་གཟི་བྱིན་མེད་དེ། རྒྱགས་ཤིང་ཁེངས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་བཞི་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། བི་བྷརྟྟི་བྷཱུ་མེ་ལ་ཡཾ་བྷུ་ཛེ་ན་ཏེ། །བྷུ་ཛངྒ་མོ་མཱ་སྨ་ར་ཏོ་མ་དཉྩི་ཏཾ། །ཤྲ་ཎཱུཀྟ་མེ་ཀཾ་སྭ་མ་ཝེ་ཏྱ་བྷཱུ་དྷ་རཾ། །བྷུ་ཛངྒ་མོ་མཱ་སྨ་ར་ཏོ་མ་དཉྩི་ཏཾ། །
བོད་སྐད། དྲན་ལྡན་བདག་ལས་ཕན་པའི་ཚིག་གཅིག་གསན་པར་མཛོད། །ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་དང་ལྷན་ཅིག་ལག་འགྲོ་ཡིས། །ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་
རྣམ་འཛིན་དེ་ཕྱིར་ས་གཞི་འཛིན། །རང་ལག་རིགས་ནས་རྒྱགས་པ་རྒྱས་པར་ཡོངས་མ་བྱེད། །ཀྱེ་དྲན་ལྡན་ཞེས་བོད་ནས། བདག་ལས་ཕན་པའི་ཚིག་ཅུང་ཟད་ཅིག་གསན་པར་མཛོད་ཅིག ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་
ཅིག་ལག་འགྲོ་སྟེ་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ལྷག་མ་ཅན་གྱིས་ས་གཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་
འཛིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ས་གཞི་འཛིན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་པར་རིགས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་

རྒྱགས་པ་རྒྱས་པར་ཡོངས་སུ་མ་མཛད་ཅིག །
གསུམ་པ་བཞི་པར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། སྨ་རཱ་ན་ལོ་མཱ་ན་ཝི་ཝརྡྷི་ཏོ་

281

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཡཿ། །ས་ནི་ཝྲ་ཏ່་ཏེ་ཀི་མ་པཱ་ཀ་རོ་ཏི། །ས་མནྟ་ཏསྟཱ་མ་ར་སེ་ཀྵ་ཎེན། །ས་མནྟ་ཏསྟཱ་མ་ར་སེ་ཀྵ་ཎེན། །བོད་སྐད། འདོད་པའི་མེ་གང་ཁེངས་པས་རབ་བསྒྲུབས་པ། །སྐད་ཅིག་དང་མཉམ་རྒྱས་ཏེ་པདྨའི་མིག །རོ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་དག་ནི། །ཀུན་ནས་ཉམས་པ་ཉིད་
དུ་ཅིས་མི་བྱེད། །འདོད་པ་ནི་གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལང་ཚོའི་ཁེངས་པས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་དང་མཉམ་པར་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཏེ། པདྨའི་མིག་ཅན་སྐྱེས་པ་ལྟ་བའི་རོ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ནི། ཀུན་
ནས་ཉམས་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དོ། །ལན་གཉིས་བཟླས་པ་ལས།
དང་པོ་གཉིས་གསུམ་ལ་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། པྲ་བྷཱ་ཝ་ཏོ་ནཱ་མ་ན་ཝཱ་ས་ཝ་སྱ། །པྲ་བྷཱ་ཝ་ཏོ་ནཱ་མ་ན་ཝཱ་ས་ཝ་སྱ། །པྲ་བྷཱ་ཝ་ཏོ་ནཱ་མ་ན་ཝཱ་ས་ཝ་སྱ། །ཝིཙྪི་ཏྟི་རཱ་སཱིཏྟྭ་ཡི་ཝིཥྚ་པ་སྱ། །
བོད་སྐད། མ་དུད་ཁྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་བདག་གྱུར་ཚེ། །མཐུ་ཡིས་མཐུ་ལྡན་རིན་ཆེན་མང་གིས་བཏུད། །དེ་ཕྱིར་གསར་པའི་བཏུང་ལྡན་མཆོད་སྦྱིན་ནི། །ངེས་པ་ཉིད་དུ་ཆད་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །སུ་ལ་ཡང་མ་དུད་པ་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱི་བདག་པོར་
གྱུར་ཚེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་རིན་ཆེན་མང་སྟེ་བརྒྱ་བྱིན་
གྱིས་ཀྱང་བཏུད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྔོན་མེད་བདུད་རྩི་གསར་པའི་བཏུང་བ་དང་ལྡན་པའི་
མཆོད་སྦྱིན་ནི། ངེས་པ་ཉིད་དུ་སྟེ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །
དང་པོ་གསུམ་བཞིར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། པ་རམྤ་རཱ་ཡཱ་བ་ལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་
ནཱཾ། །དྷཱུ་ལཱི་སྠི་ལཱི་བྱོ་མྣི་ཝི་དྷཱ་ཡ་རུནྡྷན། །པ་རམྤ་རཱ་ཡཱ་བ་ལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་ ྄ ནཱཾ། །པ་རམྤ་རཱ་ཡཱ་
བ་ལ་ཝཱ་ར་ཎཱ་ནཱཾ། །

282

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་སྐད། དཔུང་གི་གླང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་དང་གཞན། །སྟོབས་ལྡན་སྒྲ་སྒྲོག་རབ་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཡིས། །ཐང་ལ་རྡུལ་བསྒྲུབས་ནམ་མཁའ་འགོག་བྱེད་ཅིང༌། །གཡུལ་
གྱི་སྟོབས་བཟློག་མཆོག་ཏུ་གཞན་ལ་རྒྱུག །ཁྱོད་ཀྱི་དཔུང་གི་གླང་པོ་ཆེ་རྣམས་ནི་རེ་
རེ་ཡང་གཞན་དང་གཞན་མང་པོའི་སྟོབས་ལྡན་པ། མྱོས་པས་སྒྲ་སྒྲོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་བགྲོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། ཐང་ལ་རྡུལ་ཚུབ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་པས་ནམ་
མཁའ་སྒྲིབ་ཅིང་འགོག་པར་བྱེད་ལ། གཡུལ་གྱི་སྟོབས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་མཆོག་ཏུ་
གཞན་ལ་རྒྱུག་གོ །
གཉིས་ཉིད་གསུམ་བཞིར་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ན་ཤྲདྡ་དྷེ་ཝཱ་ཙ་མ་ལཛྫ་མི་ཐྱཱ། །བྷ་ཝ་དྭི་དྷཱ་ནཱ་མ་ས་མཱ་ཧི་ཏཱ་ནཱཾ། །བྷ་ཝ་དྭི་དྷཱ་ནཱ་མ་ས་མཱ་ཧི་ཏཱ་ནཱཾ། །བྷ་ཝ་དྭི་དྷཱ་ནཱ་མ་ས་མཱ་ཧི་ཏཱ་ནཱཾ། །
བོད་སྐད། ཁྱོད་ལྟ་མཉམ་པར་མ་བཞག་སྲིད་པར་ནི། །རྣམ་གཉིས་མི་མཉམ་
ཕན་པ་མེད་རྣམས་ཚིག །ལོག་པར་གྱུར་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མི་མཉམ་པ། །སྦྲུལ་བགྲོད་མཚུངས་ལ་མི་དད་ངོ་ཚ་མེད། །ཀྱེ་ངོ་ཚ་མེད་པ། ཁྱོད་ལྟ་བུས་སེམས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ། སྲིད་པར་ཆགས་སྡང་རྣམ་གཉིས་མི་མཉམ་པས་ཀུན་ལ་ཕན་པ་མེད་པ་
རྣམས་ཚིག་འབྲུས་ལོག་པར་གྱུར་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་མི་མཉམ་པ་ངག་དང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱེད་པ། གཡོ་དང་སྒྱུས་འཁྱོག་ཕྱིར་སྦྲུལ་གྱི་བགྲོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཁྱོད་ལ་
བདག་མི་དད་དོ། །
གསུམ་པ་ལན་གསུམ་བཟླས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། སནྣཱ་ཧི་ཏོ་མཱ་ན་མ་རཱ་ཛ་སེ་ན། །སནྣཱ་ཧི་ཏོ་མཱ་ན་མ་རཱ་ཛ་སེ་ན། །སནྣཱ་ཧི་ཏོ་མཱ་ན་མ་རཱ་ཛ་སེ་ན། །སནྣཱ་ཧི་ཏོ་མཱ་ན་

283

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མ་རཱ་ཛ་སེ་ན། །
བོད་སྐད། དགྲ་ཡི་མཛེས་ཉམས་རྒྱལ་པོའི་སྡེ་ཡིས་བཏུད། །སྐྱེས་མཆོག་ཨུ་མས་ཕན་རྗེ་དཔལ་མེད་མིན། །གོ་བགོས་ཨུ་མས་བཏུད་པ་ཟླ་འདྲ་སྟེ། །མཆོག་ཐོབ་དམ་པ་རྡུལ་མེད་མི་མཛེས་མིན། །ཁྱོད་ནི་དགྲའི་མཛེས་པ་ཉམས་ཤིང་རྒྱལ་པོའི་སྡེ་ཡིས་བཏུད་པ་སྐྱེས་བུའི་མཆོག་སྟེ། ཨུ་མས་ཕན་པ་ལྷའི་རྗེ་དབང་ཕྱུག་གི་དཔལ་ལྟ་བུ་མེད་པ་མིན་ལ་འཇིགས་པ་མེད་པ་གོ་བགོས་པ་ཨུ་མས་བཏུད་པའི་གཙུག་ན་ཟླ་བ་འདྲ་སྟེ། ཀུན་གྱིས་མཆོད་པ་ཐོབ་པའི་དམ་པ་ཁྱོད་ཆགས་རྡུལ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པས་
མཐོང་ཡང་མི་མཛེས་པ་མིན་ནོ། །
བཞི་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རྐང་པ་ལན་གཅིག་དང༌། །གཉིས་དང་གསུམ་ཡང་བཟླས་པ་བསྟན། །དེ་ལྟར་རྐང་པ་ལན་གཅིག་དང༌། གཉིས་དང༌། གསུམ་ཡང་བཟླས་པའི་དཔེ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། གཉིས་པ་ཚིགས་བཅད་བཟླས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་དོ། དང་པོ་ནི། ཚིགས་བཅད་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དོན། །ཚིགས་བཅད་བཟླས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར། ཚིགས་བཅད་འདྲ་བ་གཉིས་བརྗོད་དོན་ཐ་དད་ལྡན་པ་ནི། ཚིགས་བཅད་བཟླས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཝི་ནཱ་ཡ་ཀེ་ན་བྷ་ཝ་ཏཱ། །ཝྲཏྟོ་པ་ཙི་ཏ་བཱ་ཧུ་ནཱ། །སྭ་མི་ཏྲོ་དྡྷཱ་རི་ཎཱ྅་བྷཱི་ཏཱ། །པྲ་ཐྭཱི་ཡ་མ་ཏུ་ལཱ་ཤྲི་ཏཱ། །བོད་
སྐད། ཟླུམ་ཞིང་རྒྱས་པའི་ལན་པ་ཅན། །གྲོགས་མིན་རབ་ཏུ་འཇོམས་བྱེད་པ། །རྣམ་འདྲེན་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ས། །མི་མཚུངས་པ་འདི་འཇིགས་པ་མེད། །ཟླུམ་ཞིང་
རྒྱས་པའི་ལག་པའམ་དཔུང་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས། གྲོགས་མིན་པ་སྟེ་དགྲའི་ཚོགས་རབ་ཏུ་འཇོམས་པ། རྣམ་འདྲེན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ས་འདི་གཞན་

284

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དང་མི་མཚུངས་པ་སྟེ། འདི་ལ་འཇིགས་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཚིགས་བཅད་འདྲ་བ་གཉིས་པའི་བོད་སྐད། འདྲེན་པ་དག་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང༌། །ལག་པ་སྲེག་ཁང་ཉེ་གྱུར་པ། །རང་གྲོགས་ཀྱིས་བཏང་དགྲ་ཡི་ནི། མཚུངས་མེད་ས་འདི་མངོན་པར་
བསྟེན། །རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་དགྲ་རྣམས་རང་གི་འདྲེན་པ་དག་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིང༌།
ལག་པ་སྲེག་རྫས་སློང་བ་ལ། དེའི་ཁང་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ། རང་གི་གྲོགས་ཀྱིས་

བཏང་བའི་དགྲའི་ཚོགས་ཤི་བ་རྣམས་ནི། མཚུངས་པ་མེད་པ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ས་འདི་མངོན་པར་བསྟེན་ནོ། །
གསུམ་པ་ཟུང་ལྡན་ཆེན་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དོ། །དང་པོ་ནི།
རྐང་བཞི་རྣམ་པ་གཅིག་པ་གང༌། །ཟུང་ལྡན་ཆེན་པོར་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་ལའང་བཟླས་པ་མཐོང་སྟེ་དཔེར། །ཟུང་ལྡན་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ནོ། །རྐང་བཞིའི་ཡི་གེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་

པ་གཅིག་པ་གང་དེ་ཟུང་ལྡན་ཆེན་པོར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལན་གསུམ་བཟླས་པ་དང་ཁྱད་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྐང་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཆོད་པ་རེ་ཡོད་པ་ཟུང་ལྡན་
གྱི་བྱ་བ་གཞན་ཡིན་ནོ། དཔེར་བརྗོད་ནི། རྒྱ་དཔེར། ས་མཱ་ན་ཡཱ་ས་མཱ་ན་ཡཱ། ས་མཱ་ན་ཡཱ་ས་མཱ་ན་ཡཱ། ས་མཱ་ན་ཡཱ་ས་མཱ་ན་ཡཱ། ས་མཱ་ན་ཡཱ་ས་མཱ་ན་ཡཱ། བོད་སྐད། མཉམ་མེད་དཔལ་ལྡན་མཚུངས་མེད་མ། །ཁེངས་ལྡན་ངལ་བ་དག་དང་ནི། །ཁེངས་པ་མཉམ་ལྡན་ཚུལ་མིན་དག །དོར་བའི་ཚད་འདིས་འགྲོགས་སུ་ཆུག །མཛེས་པ་མཉམ་པ་མེད་པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་མཚུངས་མེད་མ། ཁེངས་ལྡན་མ་ཁྱོད་འདོད་གདུང་གིས་ངལ་བ་དག་དང་ཁེངས་པ་མཉམ་ཉིད་དུ་ལྡན་ཏེ། ཁེངས་པ་ཚུལ་མིན་དོར་བའི་ཚད་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་པས་མཛའ་བོ་ལ་འགྲོགས་སུ་ཆུག་ཅིག །

285

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འདྲེས་པའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།

རྒྱས་བཤད་ལྔ་པ་འདྲེས་པའི་ཟུང་ལྡན་ནི། རྒྱ་དཔེར། དྷ་རཱ་དྷ་རཱ་ཀཱ་ར་དྷ་རཱ་
དྷ་རཱ་བྷུ་ཛཱཾ། བྷུ་ཛཱ་མ་ཧ່ཱ་པཱ་ཏུ་མ་ཧཱི་ན་ཝི་ཀྲ་མཱཿ། ཀྲ་མཱཏྶ་ཧནྟེ་ས་ཧ་སཱ་ཧ་ཏཱ་ར་ཡོ། །ར་ཡོདྡྷུ་རཱ་མཱ་ན་དྷུ་རཱ་ཝ་ལམྦི་ནཿ། །

བོད་སྐད། འཛིན་མ་འཛིན་མའི་རྣམ་འཛིན་འཛིན་མ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི། །ལག་པ་

རྣམ་གནོན་མི་དམན་འཕྲལ་ལ་དགྲ་འཇོམས་པ། །མྱུར་བ་དང་ལྡན་མཆོད་པའི་ཁུར་ནི་བརྟེན་པ་ཡིས། །ས་གཞི་དག་ནི་རིམ་པས་བསྲུང་བར་བཟོད་པ་ཡིན། །འཛིན་མ་ནི་ས་གཞི། །དེ་འཛིན་མ་ནི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་ལྷག་མ་ཅན། དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ནི་མིའི་བདག་པོ་ཁྱོད་དེ། དེས་འཛིན་མ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལག་པ་

རྣམ་པར་གནོན་པའི་སྟོབས་མི་དམན་པ། འཕྲལ་ལ་དགྲ་བོ་འཇོམས་ནུས་པའི་མྱུར་བ་དང་ལྡན་ཅིང༌། ཀུན་གྱིས་མཆོད་པའི་ཁུར་ནི་བརྟན་པ་དེ་ཡིས་ས་གཞི་མཐའ་དག་
ནི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བས་བསྲུང་བར་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཟློག་པའི་ཟུང་ལྡན་བཤད་པ།

རྒྱས་བཤད་དྲུག་པ་བཟློག་པའི་ཟུང་ལྡན་ལ་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྐང་ཕྱེད་ཚིགས་བཅད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ལུགས་ལས་བཟློག་པས་བསྐོར་བ་ནི། ཟུང་ལྡན་ལུགས་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། །ལུགས་ལས་

བཟློག་པ་ཞེས་བྱར་བཤད། །རྐང་པ་དང༌། ཚིགས་བཅད་ཕྱེད། ཚིགས་བཅད་རངས་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ། ལུགས་ལས་བཟློག་པས་བསྐོར་བ་གསུམ་ནི། ཟུང་ལྡན་ཡིན་

286

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པ་གང་ཞིག ཡི་གེ་ལུགས་བཟློག་ཏུ་བཟླས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་ལས་བཟློག་པའི་ཟུང་
ལྡན་ཞེས་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ། དང་པོ་རྐང་པ་བཟློག་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཡཱ་མ་ཏཱ་ཤ་ཀྲ་ཏཱ་ཡཱ་སཱ། སཱ་ཡཱ་ཏཱ་ཀྲ་ཤ་ཏཱ་མ་ཡཱ། ར་མ་ཎཱ་ར་ཀ་ཏཱ་ཏེ྅སྟུ། སྟུ་ཏེ་ཏཱ་ཀ་ར་ཎཱ་མ་ར། །བོད་སྐད། གང་ལ་འབད་བྱས་ཕྲ་མོ་ཉིད། །དེ་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་མཛའ་བོ། །རེ་འདོད་མེད་པས་བྱེད་མེད་ལྷ། །བསྟོད་ནས་འོང་ཁྱོད་འགྲོ་གྱུར་ཅིག །གང་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་རེ་བས་འབད་
པ་དྲག་པོ་བྱས་པས་ལུས་ཟླ་ཚེས་ལྟར་ཕྲ་མོ་ཉིད་དེ་ནི་བདག་གིས་ཐོབ་མོད། ད་ནི་མཛའ་བོ་རེ་བ་བཞིན་མི་བྱེད་པ་ལ་བདག་ཀྱང་འདོད་པ་མེད་པས། བྱེད་པ་མེད་པ་བེམ་པོའི་ལྷ་བསྟོད་ནས་འོང་བ་ཁྱོད་གང་དགར་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག ཅེས་དུས་བཏབ་ཡོལ་བའི་བུད་མེད་འགས་སྨྲས་སོ། །
གཉིས་པ་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་བཟློག་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ནཱ་དི་ནོ྅མ་ད་ནཱ་དྷཱི་སྭཱ། །ན་མེ་ཀཱ་ཙ་ན་ཀཱ་མི་ཏཱ། །ཏཱ་མི་ཀཱ་ན་ཙ་ཀཱ་མེ་ན། །སྭཱ་དྷཱི་ནཱ་ད་མ་ནོ་དི་ནཱ། །བོད་སྐད། ནཱ་ད་ལྡན་བདག་རང་གི་བློ། །མྱོས་མིན་འདོད་པ་འགའ་ཡང་མེད། །དུལ་བ་འཇོམས་པའི་འདོད་པ་ཡི། །རང་དབང་གདུང་བ་དག་ཀྱང་མེད། །ཞི་བ་པའི་གཞུང་ལས། ནཱ་ད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་པ་བདག་རང་གི་བློ་
དུག་གསུམ་གྱིས་མྱོས་པ་མིན་ཅིང༌། ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་འདོད་པའི་ཆ་འགའ་ཡང་
མེད་ལ། ཚངས་སྤྱོད་ཀྱི་དུལ་བ་འཇོམས་པ་འདོད་ལྷའི་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གདུང་
བ་དག་ཀྱང་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་ཚིགས་བཅད་བཟློག་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཡཱ་ན་མཱ་ན་ཡ་མཱ་རཱ་ཝི། །ཀ་

287

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཤོ་ནཱ་ན་ཛ་ནཱ་ས་ནཱ། །ཡཱ་མུ་དཱ་ར་ཤ་ཏཱ་དྷཱི་ནཱ། །མཱ་ཡཱ་མཱ་ཡ་མ་ནཱ་དི་སཱ། །བོད་སྐད། ཡིད་འགྲོ་བདུད་སྐྱོང་ལྕག་མི་དམན། གང་ཞིག་དབང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་འཇོམས། །གང་ལ་བདག་སོང་སྐྱེ་བོ་བརྒྱའི། །དབང་གྱུར་དེ་ལ་བྱོན་ཞེས་སྨྲས། །ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་འགྲོ་བའི་བདུད་འདོད་ལྷས་སྐྱོང་བ། གཞན་ཡིད་བསྐུལ་བའི་ལྕག་མི་དམན་པ། གང་ཞིག་དེའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོའི་དུལ་བ་འཇོམས་པའི་མཛེས་མ་གང་དེ་ལ་བདག་ཡིད་སོང་ནས། སྐྱེ་བོ་བརྒྱའི་གཉེར་བྱའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བྱོན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་སོ། རྒྱ་དཔེའི་འབྲུ་ལུགས་ལས་བཟློག་པས་ཚིགས་བཅད་འོག་མ་འགྲུབ་ལ། བོད་སྐད། སྟོན་འདི་ཡིས་ནི་གཟིར་གྱུར་ཅིང༌། །བསྟན་མི་ཤེས་མ་དེ་ཡིས་ནི། །ཉིན་མོའི་ནད་དག་མ་ཐོབ་མིན། །མྱ་ངན་འབྲལ་སླད་ཁེངས་མ་བྱེད། །སྟོན་དུས་རྡུལ་མེད་པའི་ཉི་འོད་འདིས་ནི་གཟིར་བར་གྱུར་ཅིང༌། བསྟན་པ་བཞིན་མི་ཤེས་མ་དེས་ནི། ཉིན་མོའི་ནད་རྩུབ་ཅིང་གདུང་བ་དག་མ་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་ཁྱོད་ལས་བྱུང་བའི་མྱ་ངན་དེ་དང་འབྲལ་བའི་སླད་དུ་མཛའ་བོ་ཁྱོད་ཁེངས་པར་མ་བྱེད་ཅིག ། ། །

བྱ་དཀའ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ།

སྤྱི་དོན་གཉིས་པ་བྱ་དཀའ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བ་གླང་
གཅིན་དང༌། འཁོར་བའི་བྱ་དཀའ། བ་གླང་གཅིན་ལ་མཚན་ཉིད་དང༌། དཔེར་བརྗོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས། གཅིག་གིས་བར་ཆོད་གཟུགས་
གཅིག་ཉིད། །དེ་ནི་བྱ་དཀའི་དེ་ཉིད་རིགས། །བ་གླང་གཅིན་ཞེས་སྨྲ་སྟེ་དཔེར། །གལ་ཏེ་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་སྔ་ཕྱི་སྟེང་འོག་ཏུ་བྲིས་པ། རེ་མོས་ཀྱིས་འཁྱོག་འགྲོས་སུ་ཡི་
གེ་གཅིག་གམ་རེ་རེས་བར་དུ་ཆོད་པ་བཀླགས་པ་དང༌། སྟེང་འོག་རང་སར་དཀྱུས་

288

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སུ་བཀླགས་པ་གཟུགས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ནི། བྱ་དཀའ་བའི་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་བ་གླང་གཅིན་ནམ། གླང་པོའི་འགྲོས་ཞེས་སུའང་སྨྲ་སྟེ། བ་གླང་གི་འགྲོས་དང་ལྷན་ཅིག་པར་གཅིན་བཏང་བའི་ཆུ་རིས་དཔེར་བྱས་ཏེ་རེ་མིག་བཀོད་པའོ། །
དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེའི་རེའུ་མིག་ཏུ་བྱས་པ་འདིའོ། །

མ ད ནོམ དི ཏཱཀྵཱིཎཱ མ བྷ ངྒཱ སྟྲོཛཡེདེཡཾམ དེ ནོཡདི ཏཀྵཱིཎ མ ནཱ ངྒཱ ཡ ཉྫལ່དདྷེའདི་འོ། །
བོད་སྐད། ཆང་འདྲའི་མིག་ལྡན་ཟུར་མིག་གི །མཚོན་གྱིས་འདོད་པ་འདི་རྒྱལ་
ཏེ། །གལ་ཏེ་བདག་ཀྱང་སྡིག་ཟད་ན། །འདོད་པ་ལ་ནི་ཐལ་མོ་སྦྱོར། །ཆང་གིས་མྱོས་
པ་འདྲ་བའི་ཟིམ་བུའི་མིག་ལྡན་མཛེས་མའི་ཟུར་མིག་གི་མཚོན་གྱིས་འདོད་པའི་ལྷ་
འདི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བ་སྟེ། གལ་ཏེ་བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ལས་

ཆགས་པའི་ཡུལ་ཐོབ་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྡིག་པ་དེ་ཟད་པ་ཞིག་ན། འདོད་པའི་ལྷ་
ཁྱོད་ལ་དགའ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་འཁོར་བའི་བྱ་དཀའ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་
དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་འཁོར་ན། །ཕྱེད་དུ་འཁོར་བ་ཞེས་པར་བརྗོད། །གལ་ཏེ་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བ་ནི། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པར་འདོད། །གལ་ཏེ་ཚིགས་བཅད་རྐང་བཞི་བརྩེགས་མར་བྲིས་པ། ཕྱེད་དཀྱུས་དང་འོག་
ཏུ་འཁོར་ཞིང་ཕྱེད་མཐའ་ནས་ལུགས་ཟློག་དང་འོག་ནས་འཁོར་བ་ནི་ཕྱེད་དུ་འཁོར་

289

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བ་ཞེས་པར་བརྗོད་ཅིང༌། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་བརྩེགས་མར་བྲིས་པ་དེ་ཀློག་ཚུལ་ཕྱེད་
འཁོར་བཞིན་ལ། ཁྱད་པར་ཕྱེད་སྔ་ཕྱིའི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ཟློག་ཡང་འདྲ་ཞིང༌།
མཐའ་གཉིས་ཀྱང་འདྲ་བར་ཀུན་ཏུ་འཁོར་བ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་བྱ་དཀར་སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ཕྱེད་འཁོར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་རྒྱ་དཔེར་འཁོར་ལོར་བཀོད། །
མ ནོ བྷ ཝ ཏ བཱ ནཱི ཀཾནི ད ཡཱ ཡ ན མཱ ན ནཱིབྷ ཡ ད མེ ཡཱ མཱ མཱ བཱཝ ཡ མེ ནོ མོ ཡཱ ན ཏབོད་སྐད། མ་དུད་ཡིད་བྱུང་ཁྱོད་དར་ཕྱིར། །སྡེ་ནི་ཁེངས་ལྡན་མ་ཡིན་
མིན། །ཡང་ན་འཇིགས་ལས་དཔག་མེད་ན། །བདག་ཅག་སྡིག་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཀྱེ་སུ་ལ་ཡང་མ་དུད་པའི་ཡིད་བྱུང་སྟེ་འདོད་པའི་ལྷ་ཁྱོད་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་སྡེའམ་དཔུང་ནི་ཁེངས་ལྡན་ལང་ཚོ་མ་རྣམས་མིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་ལ། ཡང་ན་འཁོར་བའི་འཇིགས་པའི་བསྒྲུབ་པའི་ལས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས། བདག་ཅག་གི་སྡིག་

པའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
ཀུན་འཁོར་གྱི་རྒྱ་དཔེར་འཁོར་ལོ་བཀོད།

སཱ མཱ ཡཱ མཱ མཱ ཡཱ མཱ སཱམཱ རཱ ནཱ ཡཱ ཡཱ ནཱ རཱ མཱཡཱ ནཱ ཝཱ རཱ རཱ ཝཱ ནཱ ཡཱམཱ ཡཱ རཱ མཱ མཱ རཱ ཡཱ མཱ

290

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བོད་སྐད། ཟླ་དང་ནད་རིང་ཅེས་མིན་གང༌། །དགའ་མ་བདུད་ཀྱི་རྒྱར་མ་

ལྟུང༌། །བགྲོད་བཟློག་སྒྲ་མེད་དཔལ་མེད་མ། །སྟོབས་ལྡན་སྒྱུ་གནས་འཆི་སླད་དུའོ། །མཛེས་མ་གང་ཞིག་ཟླ་བ་ཤར་བ་དང༌། འདོད་པའི་ནད་དྲག་ཅིང་ཡུན་རིང་བས་གདུང་བ་ཅིས་མིན་ཏེ་ཡིན་ལ། བདག་གི་དགའ་མ་འདི་ནི་བདུད་འདོད་ལྷའི་རྒྱར་མ་ལྷུང་བ་ཞིག་སྟེ། བགྲོད་པ་འཁྲིག་པའི་བྱ་བ་བཟློག་ཅིང༌། ཆགས་པའི་གཏམ་གྱི་སྒྲ་མེད་ལ། རྩེ་དགའི་དཔལ་ཡང་མེད། ཁེངས་པ་སྟོབས་ལྡན་ལ་གཡོ་སྒྱུ་ལ་གནས་པ་འདི་བདག་འཆི་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་སླད་དུ་འོངས་སོ། ། ། །

དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་དབྱངས་སོགས་ངེས་པའི་བྱ་དཀའ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།
མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་བྲག་དཔེར་བརྗོད། དོན་བསྡུ་བའོ། །མཚན་ཉིད་ནི།
དབྱངས་དང་གནས་དང་ཡི་གེ་རྣམས། །ངེས་པ་གང་འདི་བྱ་དཀའ་ལ། །བཞི་ལ་སོགས་པ་རབ་བསྟན་འདི། །གཞན་ནི་བྱ་སླ་དག་ཏུ་འདོད། །ཨ་ཨཱ། ཨི་ཨཱི། ཨུ་ཨཱུ། ར་རཱ། ལ་ལཱ། ཨེ་ཨཻ། ཨོ་ཨཽ། རྣམས་དབྱངས་དང༌། ཡི་གེའི་མདོར། ཨ་ཀུ་ཧྈྐ་རྣམ་པར་
བཅད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་པའོ། །ར་ཊུ་ར་ཥ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བོའོ། །ལ་ཏུ་ལ་ས་
རྣམས་ཀྱིས་སོའ། །ཨི་ཙུ་ཡ་ཤ་རྣམས་ཀོྱིས་རྐན་ནོ། །ཨུ་པུ་ཝ་ྊྤ་མཆུ་དང་ཉེ་བ་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་མཆུའོ། །སྐྱེས་གནས་དང༌། ཀ་ཁ་ག་གྷ་ང༌། ཙ་ཚ་ཛ་ཛྷ་ཉ། ཊ་ཋ་ཌ་ཌྷ་ཎ།
ཏ་ཐ་ད་དྷ་ན། པ་ཕ་བ་བྷ་མ། ཡ་ར་ལ་ཝ། ཤ་ཥ་ས་ཧ། ཀྵ་རྣམས་ཡི་གེ་སྟེ་དེ་དག་བཞིར་ངེས་པ་དང༌། གསུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་གང་འདི་རྣམས་བྱ་དཀའ་བ་སྟེ། ལྔ་ཕན་གཞན་ནི་བྱ་སླ་བ་དག་ཏུ་འདོད་དོ། །

291

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཉིས་པ་དཔེར་བརྗོད། དབྱངས་བཞིར་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨཱམྣ

་ཡཱ་ནཱ་མཱ་

ཧཱནྟྱ

། ཝཱགྒཱི་ཏཱི་རཱི་ཏཱི་རྦྷཱི་ཏཱིཿ པྲཱི་ཏཱིཿ། བྷོ་གོ་རོ་གོ་མོ་དོ་མོ་ཧོ། དྷྱེ་ཡེ་དྷེཙྪེ་དེ་ཤེ་ཀྵེ་མེ། །
བོད་སྐད། རིག་བྱེད་རྣམས་མཐར་ཚིག་སྨྲས་པའི། །གླུ་དང་དགའ་བ་ཡམས་ནད་འཇིགས། །ལོངས་སྤྱོད་ནད་དར་དགའ་དང་རྨོངས། །དགེ་བའི་ཡུལ་དུ་སེམས་འདོད་ཟུང༌། །རིག་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་ཚིག་ལྔ་པའམ་བར་མའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྨྲས་

པའི་གླུ་དང་འདོད་བྱ་གསར་དུ་རྙེད་པའི་དགའ་བ་དག་ནི་ཡམས་ཀྱི་ནད་དང༌། འཇིགས་སྐྲག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་འཕྲལ་
དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྣང་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ནད་དང་མཚུངས་པ་ལ་དགའ་བར་འཛིན་པ་དང༌། རྨོངས་པའི་བློས་འཁོར་བར་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ད་ནི་དགེ་ཞིང་ཞི་བ་ཐར་པའི་ཡུལ་ལ་སེམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཟུང་ཤིག ཨ་ཨཱི་ཨོ་ཨེ་བཞིར་ངེས་པའོ། །
དབྱངས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཀྵི་ཏི་བི་ཛི་ཏི་སྠི་ཏི་བི་ཧི་ཏི། །ཝྲ་ཏ་ར་ཏ་ཡཿཔ་ར་ག་ཏ་ཡཿ། །ཨུ་རུ་རུ་རུ་དྷུརྒུ་རུ་དུ་དྷུ་ཝུཿ། །སྭ་མ་རི་ཀུ་ལཾ་ཡུ་དྷི་ཀུ་ར་ཝཿ། །

བོད་སྐད། ས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བརྟན་པ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི། །བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དགའ་མཆོག་རྟོགས་ཀུ་རུ་པས། །གཡུལ་དུ་རང་གི་དགྲ་ཡི་རིགས་རྣམས་ནི། །ཆེ་བར་བཀག་ཅིང་ལྕི་བར་འདར་བར་བྱས། །སའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་ལས་རྒྱལ་ཞིང་
སླར་མི་ཉམས་པའི་བརྟན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་དགའ་བ་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཀུ་རུ་པ་སྟེ་སྒྲ་ངན་ཞེས་བྱ་བས། གཡུལ་དུ་རང་གི་དགྲ་བོ་རྣམས་ཚབས་ཆེ་བར་བཀག་ཅིང་ལྕི་བ་སྟེ་ཆེས་ཆེར་འདར་བར་བྱས་སོ། །རྐང་པ་རེ་ཨི་ཨ་ཨུ་གསུམ་དང༌། བཞི་པ་གང་བདེའོ། །

292

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དབྱངས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཤྲཱི་དཱི་པྟཱི་ཧྲཱི་ཀཱིརྟཱི། དྷཱི་ནཱི་ཏཱི་གཱིཿ པྲཱི་
ཏཱིཿ། ཨེ་དྷེ་ཏེ་དྭེ་དྭེ་ཏེ། ཡེ་ནེ་མེ་དེ་ཝེ་ཤེ། །
བོད་སྐད། དཔལ་གཟི་ངོ་ཚ་གྲགས་དང༌། །བློ་ལུགས་ཚིག་དང་དགའ་དག །ཁྱོད་ལ་འཕེལ་བ་གཉིས་གང༌། །འདི་གཉིས་ལྷ་དབང་ལ་མེད། །ཆེ་བའི་དཔལ་དང་གཟི་བརྗིད་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་སྙན་པའི་གྲགས་པ། བློ་གྲོས་ཏེ་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་གསུམ་གྱི་ལུགས་དང༌།

ཚིག་སྙན་པས་འཇིག་རྟེན་སྡུད་པ། རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་དགའ་བ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་འཕེལ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་ནི་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །ཨི་དང་ཨེར་ངེས་པའོ། །
ཨ་གཅིག་པུར་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དཔེར་བརྗོད་དང་གཅིག་ལ། སཱ་མཱ་ཡཱ་མཱ་མཱ་ཡཱ་མཱ་སཱ། །མཱ་རཱ་ནཱ་ཡཱ་ཡཱ་ནཱ་རཱ་མཱ། །ཡཱ་ནཱ་ཝཱ་རཱ་རཱ་ཝཱ་ནཱ་ཡཱ། །མཱ་ཡཱ་རཱ་མཱ་མཱ་རཱ་ཡཱ་མཱ། །

བོད་སྐད། ནད་རིང་མིན་པའི་དགའ་མ་གང༌། །བདུད་རྒྱར་མ་ལྟུང་བགྲོད་བཟློག་མ། །སྒྲ་མེད་སྟོབས་ལྡན་སྒྱུས་རྩེན་ཏེ། །ཟླ་དང་ལྷན་ཅིག་འཆི་སླད་དུའོ། །ཞེས་དཔང་འགྱུར་བདེ་སྟེ། འདོད་པའི་ནད་རིང་པོ་འབྱུང་བ་མིན་པའི་དགའ་མ་གང་འདི་བདུད་འདོད་ལྷའི་རྒྱ་ལ་མ་ལྟུང་བ་ཞིག་སྟེ། བགྲོད་པ་འཁྲིག་པའི་བྱ་བ་བཟློག་ཅིང་དེའི་
གཏམ་གྱི་སྒྲ་ཡང་མེད་ལ། ཁེངས་པ་སྟོབས་ལྡན་ལ་གཡོ་སྒྱུས་རྩེན་པ་ཞིག་སྟེ། ཡིད་འཕྲོག་ཀྱང་འགྲོགས་པར་མི་དབང༌། ཟླ་བ་ཤར་བ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་བདག་འཆི་བར་བྱ་བའི་སླད་དུ་འོངས་སོ། །

293

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གཉིས་པ་གནས་ངེས་པ་ལ་བཞིར་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ན་ཡ་ནཱ་ནནྡ་ཛ་ན་ནེ། ནཀྵ་ཏྲ་ག་ཎ་ཤཱ་ལི་ནི། ཨ་གྷ་ནེ་ག་ག་ནེ་དྲ་ཥྚི། རངྒ་ནེ་དཱི་ཡ་ཏཱཾ་ས་ཀྲཏ།྄ །བོད་སྐད། འདྲེན་བྱེད་ཀུན་དགའ་སྐྱེད་བྱེད་མ། །རྒྱུ་སྐར་ཚོགས་རྣམས་དག་གི་གནས། །སྤྲིན་མེད་མཁའ་ལ་ལུས་ཅན་མ། །ལན་ཅིག་མིག་ནི་སྦྱིན་པར་མཛོད། །འདྲེན་བྱེད་དེ་མིག་ཀུན་དགའ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ། རྒྱུ་སྐར་གྱི་ཚོགས་
རྣམས་དག་གི་གནས་དང༌། སྤྲིན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་པའི་ནམ་མཁའ་ལ། མཛེས་པའི་ལུས་ཅན་མ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལན་ཅིག་མིག་སྦྱིན་པ་སྟེ་བལྟ་བར་མཛོད་ཅིག་
ཅེས་ངོ་དཔངས་དམའ་བའི་མཛེས་མ་ལ་བཞད་གད་བྱས་སོ། །ན་ར་ལ་ས་སོ་དང༌། ཀྵ་ཎ་ར་ཊ་སྤྱི་བོ། ཨ་ཀ་ག་གྷ་མགྲིན་པ། ཡ་ཛ་ཤ་རྐན་ཏེ་བཞིར་ངེས་པའོ། །
གནས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨ་ལི་ནཱི་ལཱ་ལ་ཀ་ལ་ཏཾ། ཀནྣ་ཧནྟི་གྷ་ན་སྟ་ནི། ཨཱ་ན་ནཾ་ན་ལི་ནཙྪཱ་ཡ། ན་ཡ་ནཾ་ཤ་ཤི་ཀཱནྟི་ཏེ། །
བོད་སྐད། ནུ་སྟུག་ཁྱོད་གདོང་ལན་བུ་ཡི། །འཁྲི་ཤིང་བུང་བ་ལྟར་སྔོ་ཞིང༌། །འདྲེན་བྱེད་པདྨའི་གཟུགས་བརྙན་ཅན། །ཟླ་ལྟར་མཛེས་པས་སུ་མ་བཅོམ། །ནུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟུག་པར་རྒྱས་པ་མོ་ཁྱོད་ཀྱི་གདོང་པ་སྐྲ་ལན་བུའི་འཁྲི་ཤིང་བུང་
བའི་ཁ་དོག་ལྟར་སྔོ་ཞིང༌། འདྲེན་བྱེད་དེ་མིག་གཉིས་ཡངས་པ་པདྨའི་གཟུགས་བརྙན་ཅན། ཟླ་བ་ལྟར་དཀར་བའི་བཞིན་རས་མཛེས་པས་སུ་ཞིག་མ་བཅོམ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བཅོམ་མོ། །ཨ་ཀ་གྷ་ཧ་རྣམས་མགྲིན་པ། ཧ་ན་ལ་རྣམས་སོ། ཡ་ཤ་རྐན་ཏེ་གནས་
གསུམ་དུ་ངེས་སོ། །
གནས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨ་ནངྒ་ལངྒྷ་ནཱ་ལགྣ། ནཱ་ནཱ་ཏངྐཱ་ས་

294

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དངྒ་ནཱ། ས་དཱ་ན་གྷ་ས་དཱ་ནནྡ། ན་ཏཱངྒཱ་སངྒ་སངྒ་ཏ། །
བོད་སྐད། རྟག་ཏུ་སྡིག་མེད་ཀུན་དགའ་མཆོག །ལུས་དུད་དག་དང་འགྲོགས་
ལ་ཆགས། །བཙུན་མོ་ལུས་མེད་ཀྱིས་འགེངས་ཏེ། །འཇིགས་པ་དུ་མས་རེག་པར་གྱུར། །རྟག་ཏུ་སྡིག་པ་མེད་པ་ཀུན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་མཆོག་ཁྱོད། ནུ་མའི་ཁུར་
གྱིས་ལུས་དུད་པའི་གཞོན་ནུ་མ་དག་འགྲོགས་པ་ལ་ཆགས་ནས། རང་གི་བཙུན་མོ་ལུས་མེད་ཀྱིས་འགེངས་པ་སྟེ། འདོད་པས་གཟིར་བའི་འཇིགས་པ་དུ་མས་རེག་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བཞད་གད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ཨ་ག་གྷ་ཀ་མགྲིན་པ། ན་ལ་ས་ད་ཏ་སོ་གཉིས་
སུ་ངེས་པའོ། །
གནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ཨ་གཱ་གཱངྒཱ་ངྒ་ཀཱ་ཀཱ་ཀ གཱ་ཧ་ཀཱ་྅གྷ་ཀ་ཀཱ་ཀ་ཧཱ། ཨ་ཧཱ་ཧཱངྒ་ཁ་གཱངྐཱ་ག ཀཾ་ཀཱ་ག་ཁ་ག་ཀཱ་ཀ་ཀབོད་སྐད། ཧཱ་ཧཱ་མི་སྒྲོག་མཁའ་འགྲོས་མཚན། །རི་འགྲོ་དབང་འཁྱོག་ལྡན་མ་ཆགས། །འཁྱོག་སྒྲོག་གངྒཱའི་ཆུར་འཇུག་སྡིག །བྱ་རོག་འཇོམས་པ་མཐོ་རིས་འགྲོ །ཧ་
ཧ་ཞེས་མུ་ཅོར་དུ་མི་སྒྲོག་པ། མཁའ་འགྲོ་སྟེ་ཉི་མས་མཚན་པའི་རི་ལྷུན་པོའི་རྩེར་ཡང་གྲགས་པ་འགྲོ་ཞིང༌། དབང་པོ་མིག་སོགས་དུལ་བས་འཁྱོག་པོའི་ངན་སྤྱོད་ལྡན་ལ་མ་ཆགས་པ། འཁྱོག་ཅིང་སྒྲ་སྒྲོག་པ་གངྒཱའི་ཆུ་བོར་ཁྲུས་ལ་འཇུག་པ་ཁྱོད། སྡིག་

པ་བྱ་རོག་ལྟར་ནག་པོ་འཇོམས་པས་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་གདོན་མི་ཟའོ་ཞེས་
མགྲིན་པ་གཅིག་པུར་ངེས་སོ། །
གསུམ་པ་ཡི་གེའི་ངེས་པ་ལ། ཡི་གེ་བཞིར་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། རེ་རེ་རོ་རཱུ་རུ་རཱུ་རོ་རུ། །གཱ་གོ་གོ྅གཱཾ་ག་གོ྅ག་གུཿ། །ཀིངྐེ་ཀཱ་ཀཱ་ཀུ་ཀཿ ཀཱ་ཀོ མཱ་མཱ་མཱ་མམ་མཱ་མམ། །

295

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བོད་སྐད། ཀྱེ་ཀྱེ་སྒྲ་སྒྲོག་རུ་རུའི་བྲང༌། །འཇོམས་སྡིག་ཝ་རི་རི་ཆར་འགྲོ །ང་
ཅན་མ་འོངས་བདག་གི་མ། །བྱ་རོག་རྨ་བྱའི་སྒྲ་བསྒྱུར་ཅི། ཀྱེ་ཀྱེ་སྙན་པའི་སྒྲ་སྒྲོག་པའི་རི་དྭགས་རུ་རུའི་བྲང་འཇོམས་པ། སྡིག་ཅན་ཝ་རི་བ་སྟེ་རྔོན་པ་རི་རྣམས་ཀྱི་
ཆར་ཡང་ཡང་འགྲོ་བ་ཁྱེད་ང་ཅན་དུ་མ་འོང་ཅིག བདག་གི་མ་རྣམ་པ་འཇོམས་པ་ཁྱོད་ནི་བྱ་རོག་གིས་རྨ་བྱའི་སྒྲ་བསྒྱུར་བ་ཅི་སྟེ་ཕྲད་པར་མི་རུང་ངོ༌། །
ཡི་གེ་གསུམ་དུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། དེ་ཝཱ་ནཱཾ་ནནྡ་ནོ་དེ་ཝོ། །ནོ་ད་ནོ་ཝེ་ད་ནི་ནྡིནཿ། །དི་ཝཾ་དུ་དཱ་ཝ་ནཱ་དེ་ན། །དཱ་ནེ་དཱ་ན་ཝ་ནནྡི་ནཿ། །
བོད་སྐད། ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ལྷ། །རིག་བྱེད་ལ་སྨོད་འགོག་པ་པོས། །ལྷ་མིན་དགའ་བྱེད་བཅོམ་པ་ན། །སྒྲ་ཡིས་མཐོ་རིས་གང་བར་གྱུར། ལྷ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་ཁྱབ་འཇུག་ཆེན་པོ་རིག་བྱེད་ལ་སྨོད་པ་རྣམས་འགོག་པ་པོ་དེས། ལྷ་མིན་དགའ་བྱེད་ཧ་རི་ཧ་ཎྱ་ཀ་ཤི་སུ་དང༌། ཀཻ་ཊ་བྷ་སོགས་བཅོམ་པ་ན་དྲེགས་པས་ཕྱུང་བའི་སེང་གེའི་སྒྲའམ། དེ་བཅོམ་མོ་ཞེས་པའི་སྒྲས་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཡི་གེ་ད་བ་ན་གསུམ་དུ་ངེས་པའོ། །
ཡི་གེ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། སཱུ་རིཿ སུ་རཱ་སུ་རཱ་སཱ་རི་སཱ་རཿ། །སཱ་ར་ས་སཱ་ར་སཱཿ ས་སཱ་ར་ས་ར་སཱིཿ །སཱི་རཱི་ས་སཱུ་རཱུཿ ས་སུ་རཱ་ར་སཱི། །བོད་སྐད། མཁས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ལ། །འགྲོ་སྟོབས་ལྡན་པའི་བྱིན་ལེགས་ཅན། །ཆང་གི་རོ་ལྡན་གཤོལ་འཛིན་དེ། །བཞད་ཀྱི་སྒྲ་ལྡན་མཚོ་རུ་སོང༌། །རིག་པ་ལ་མཁས་པ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་འགྲོ་བའི་སྟོབས་ལྡན་པ། བྱིན་པ་ལེགས་ཤིང་མཛེས་པ་ཅན། ཆང་གི་རོ་
མྱང་བ་དང་ལྡན་པ་གཤོལ་འཛིན་ནམ། སྟོབས་བཟང་ཞེས་པ་ཁྱབ་འཇུག་གི་ཕུ་བོ་དེ་

296

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།
བཞད་དཀར་གྱི་སྒྲ་དང་ལྡན་པའི་མཚོར་རྩེ་དགའ་དང༌། ཁྲུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སོང་ངོ༌། །ས་
ར་གཉིས་སུ་ངེས་པའོ། །
ཡི་གེ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེར། ནཱུ་ནཾ་ནུནྣཱ་ནི་ནཱ་ནེ་ན། །ནཱ་ན་ནེ་ནཱ་ན་ནཱ་ནི་ནཿ ནཱ་ནེ་ནཱ་ན་ནུ་ནཱ་ནཱུ་ནེ། །ནཻ་ནེ་ནཱ་ནཱ་ནི་ནོ་ནི་ནཱིཿ། །

བོད་སྐད། འདི་ཡིས་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བཞིན། །བཞིན་གྱིས་ངེས་པར་མ་བཅོམ་མིན། །བདག་སྲོག་དམན་མིན་འདི་དང་སྦྱོར། རྗེ་བོ་སྐྱེས་མིན་སྡིག་ཅན་

ངེས། །འཐབ་བྱའི་སྐྱེས་བུ་འདི་ཡིས་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་རས། ཁོའི་བཞིན་རས་རྔམ་ཞིང་ཁྲོ་བའི་ཟིལ་གྱིས་མ་བཅོམ་པ་མིན་ཏེ་བཅོམ་ན། བདག་ཅག་གི་སྲོག་
སྟོབས་མི་དམན་པའི་དཔའ་བོ་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་འཐབ་པ་ལ་སྦྱོར་བ། རྗེ་བོ་ཁྱོད་བརྩེ་བ་དང་བྲལ་བས་སྐྱེས་བུ་བཟང་པོ་མིན་ཏེ་སྡིག་ཅན་དུ་ངེས་སོ། །ན་ཡིག་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་དཀའི་ལམ་ལ་ཡང༌། །རིམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀུན་ཏུ་བསྟན། །དེ་ལྟར་བྱ་སླ་བར་མ་ཟད་བྱ་དཀའ་བའི་ལམ་ལ་ཡང༌། རིམ་པ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ཀུན་ཏུ་བསྟན་ནོ། །སྒྲའི་རྒྱན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་ལ་བཞི་སྟེ། དམ་བཅའ་བ། དགོས་པ། དངོས་བཤད་པ། མཇུག་དོན་བསྡུ་བའོ། དང་པོ་ནི། གབ་ཚིག་དག་གི་རྣམ་པ་ཡི། །ལུགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ། །གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་དག་གི་རྣམ་པའམ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་བྱའི་ལུགས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། རྩེད་མོའི་མདུན་སར་བཞད་གད་དང༌། །དེ་ཤེས་

297

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཚོགས་སུ་གསང་སྨྲ་དང༌། །ཕ་རོལ་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་བྱེད་ལ། །གབ་ཚིག་དག་ནི་ཉེར་མཁོ་ལྡན། །རྩེད་མོའི་བྱ་བ་རྩོམ་པའི་མདུན་སར་བཞད་གད་ཀྱི་དོན་དང༌། དེ་ཤེས་པ་
དག་ཕན་ཚུན་ཚོགས་སུ་གསང་བའི་གཏམ་སྨྲ་བ་དང༌། ཕ་རོལ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་མགོ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ལ། གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་འདི་དག་ཉེ་བར་མཁོ་ཞིང་དགོས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །
གསུམ་པ་དངོས་བཤད་པ་ལ་བཅུ་དྲུག་ལས། རེ་རེ་བཞིན་མཚན་ཉིད་དང༌།
འོག་གི་དཔེར་བརྗོད་མཉམ་དུ་བླངས་ནས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚིག་མཚམས་སྦྱར་བས་དོན་སྦས་པ། །ཀུན་ཏུ་ཚོགས་པ་ཞེས་པར་བརྗོད། །ཚིག་སི་སོགས་དང་ཏི་སོགས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་དག་མཚམས་སྦྱར་བས། སྒྲ་འདྲེས་པའི་བརྗོད་
དོན་སྦས་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་ཚོགས་པའི་གབ་ཚིག་ཞེས་པར་མཁས་པ་རྣམས་བརྗོད་དོ། །དཔེར་བརྗོད་ནི། མ་ཡཱ་གོ་རཿ སེམས་ཀྱིས་ནི། །ཤེས་པ་མེད་ལ་ཅི་སླད་
ཁྲོ། །གནས་མིན་ངུ་བ་འདི་ཡིས་ནི། །ཅི་བྱེད་ཀུན་ཏུ་མིག་དམར་མ། །མེ་བདག ཨཱ་གས་གནོད་པ། ར་ས་རོ་བྲོ་བ་སྟེ། རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པས་ཕྲལ་བར་བྱའོ། །མེ་ལས་སྲོག་ཨེ་ཕྲལ། ཨེ་ཡིག་དེས། ཨ་གས་ཀྱི་ཨ་ཡིག་མཐོང་བས་ཨེ་ཨ་ཡ་རུ་སོང༌། ཨ་ཡིག་མཚམས་སྦྱར་བས། མ་ཡཱ་གས། རེ་ཕ་དང་ས་དག་གིས་རྣམ་པར་བཅད་བྱ་འོས། ས་རྣམ་བཅད། དེས་རས་ཀྱི་ར་མཐོང་ནས། ཨ་དང་སྒྲ་ལྡན་དག་གིས་འང་ངོས།
རྣམ་བཅད་ཨུ། ཨུའི་ཡི་གེ་ལ་ཨོ་འོས། ག་ལས་ཕྲལ་བའི་ཨ་ཡིག་ཨོ། གསལ་བྱེད་དབྱངས་མེད་དྲངས། ཕ་རོལ་ཨུ་དབྱི། གོ་རས། ས་རྣམ་བཅད། མ་ཡཱ་གོ་རཿགྲུབ། ཀྱེ་
མིག་དམར་མ། བདག་གི་གནོད་པའི་རོ་བྲོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་ཅིའི་

298

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

སླད་དུ་ཁྲོ་སྟེ། གནས་མིན་པ་ལ་ངུ་བ་འདི་ཡིས་ཅི་བྱེད་ཅེས་ཆགས་མྱོས་ཀྱིས་མིག་
དམར་བའི་མཛེས་མ་ལ་བཞད་གད་དུ་བྱས་པ་དེ། མ་ཡཱ་བདག གོ་བ་ལང༌། ར་ས་རོ་བྲོ་བ་སྟེ། བདག་གི་བ་ལང་གི་རོ་བྲོ་བ་ཞེས་པར་འཁྲུལ་ཞིང་རྨོངས་སུ་འཇུག་པས་ན། ཀུན་ཏུ་ཚོགས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །
གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ་དག་གིས། །གང་དུ་བསླུ་བ་སླུ་བྱེད་ཉིད། །དངོས་པོ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ་སྟོབས་ཆེ་བ་དག་གིས་ཕྱོགས་
མཐུན་གྱི་མིང་གང་གཞན་དུ་གོ་ནས་སླུ་བྱེད་ཀྱི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད། ཀུབྫ་བསྟེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །དགའ་བ་ཇི་ལྟར་འཕེལ་གྱུར་
བ། །འཆི་མེད་བུ་མོར་ཅོ་འདྲི་ལ། །མི་མོ་སྤྱད་པས་དེ་ལྟ་མིན། །གྲོང་ཁྱེར་ཀཱ་ནྱ་ཀུབྫའི་བུད་མེད་མཛེས་མ་འགའ་ཞིག་བསྟེན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་ཇི་ལྟར་འཕེལ་བར་
གྱུར་པ་ནི། འཆི་མེད་ལྷའི་བུ་མོར་ཅོ་འདྲི་ལ། མིའི་བུ་མོ་ལོངས་སྤྱོད་པས་དགའ་བ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་མིན་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ལ། ཀུབྫའི་སྒྲ་གཉའ་སྒུར་བའི་བུད་མེད་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཀྱལ་ཀ་བྱེད་པར་འཁྲུལ་ནས་སླུ་བར་བྱེད་པས། སླུ་བྱེད་
ཀྱི་གབ་ཚིག་གོ །
གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྦྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་པ་ཡིས། །རྨོངས་བྱེད་རིམ་པ་བྲལ་བ་སྟེ། །ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རིམ་པ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུག་པའི་རྒྱུ་ཡིས་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ནི། རིམ་པ་བྲལ་བའི་གབ་ཚིག་གོ །
དཔེར་བརྗོད། ཡུ་བར་འོ་བྱེད་པད་ཅན་གྱིས། །ངང་པ་ཚེར་མ་རྩུབ་པོ་
ཅན། །བཞིན་ལ་སྒྲ་སྙན་སྒྲོག་བྱེད་ཅིང༌། །ལུས་ནི་འདར་བར་བྱེད་ཅིང་མཆུས། །ངང་

299

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པ་བཞིན་རས་སམ་ཁ་ལ་སྒྲ་སྙན་པོ་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། ལུས་ནི་གཡོ་ཞིང་འདར་བར་བྱེད་པས་པདྨ་ཅན་གྱི་ཡུ་བ་ཚེར་མ་རྩུབ་མོ་ཅན་ལ་མཆུས་འོ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དེ་
བརྗོད་ཚུལ། རྒྱ་དཔེར། སྔ་ཕྱི་གོ་རིམ་ཤིན་ཏུ་འཁྲུགས་པར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བསྒྱུར་བ་
སྟེ། རིམ་པ་བྲལ་བའི་གབ་ཚིག་གོ །
བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ལ་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡི། །ཚིག་ཕྲེང་དེ་ནི་རབ་བཅོམ་ཡིན། །སྦྱོར་བ་གང་ལ་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཚིག་གི་ཕྲེང་བས་དོན་དེ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི། རབ་བཅོམ་ཞེས་པའི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད། བུ་མོ་ཁྱེད་ཀྱི་རྐང་མཛེས་ལ། །རྐང་གདུབ་རྒྱས་པ་སྒྲ་སྙན་
སྒྲོག །མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་འདིར། །བདག་གི་སྲོག་ནི་བརྟན་མ་ཡིན། །ཀྱེ་བུ་མོ་ཁྱེད་ཀྱི་རྐང་པ་མཛེས་པ་དག་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྐང་གདུབ་རྒྱས་པ་སིལ་ཁྲོལ་གྱི་སྒྲ་
སྙན་པར་སྒྲོག་པ་མངོན་སུམ་གྱུར་པ་འདིས། ཆགས་པ་དྲག་པོས་བདག་གི་སྲོག་ནི་འཇིག་ཉེ་བས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་དཔེ་ལ་གོ་དཀའ་བར་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཞིག་པ་སྟེ། དཔང་ཊཱིཀ་ཏུ་འདིའི་དཔེར་བརྗོད། ཧ་ཧ་མི་སྒྲོག་མཁའ་འགྲོས་མཚན།
ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གསལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྔ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཕལ་བའི་དོན་བཀོད་ཚིག་དག་གིས། །བསྡེབས་པ་དག་ནི་མཐུན་པའི་གཟུགས། །ཕལ་བའམ་བཏགས་པ་བའི་དོན་བཀོད་པའི་ཚིག་དག་ཏུ་སྡེབས་ཤིང་བསྒྲིབས་པ་དག་ནི། མཐུན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད། གང་གི་ཡལ་ག་ཡལ་འདབ་ལ། །མེ་ཏོག་དོག་པ་སྣུམ་པ་ཅན། །འཁྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་ལྔ་པ་ནི། །སྐྱེད་མོས་ཚལ་འདིར་བདག་གིས་

300

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མཐོང༌། །གང་གི་ལག་པ་ལ་ཡལ་ག་དང༌། སོར་མོ་ལ་ཡལ་འདབ། སེན་མོ་ལ་མེ་ཏོག་གི་དོག་པ་སྣུམ་པ་ཅན། བུད་མེད་ཡན་ལག་ལྔ་ཅན་ལ་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་འདབ་ལྔ་པར་བཏགས་ནས། དེ་འདྲ་བ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་འདིར་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་དཔང་ལོས། བསྡུས་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱན་དེ་གསུངས་པ། དོན་ཉིད་དམ་ནི་སྒྲ་ལ་ཡང༌། །ཁྱད་པར་མེད་པ་སྔར་བརྗོད་ནས། །གལ་ཏེ་སླར་ཡང་རབ་བསྒྲགས་པ། །དེ་ནི་དོན་གཅིག་པར་འདོད་དཔེར། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ལགས་སམ། བསྡུས་བརྗོད་ནི། བསམ་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས། ལྗོན་ཤིང་ལྟ་བུ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བསྡུས་ནས་བརྗོད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཕལ་བའམ། བཏགས་པ་བའི་དོན་བཀོད་པ་སྟེ། འཁྲི་ཤིང་དེ་ལྟ་བུ་དངོས་གནས་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་ཀྱང༌། སྙན་ངག་
མཁན་གྱིས་བཏགས་པ་སྟེ། བུད་མེད་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས། འཁྲི་
ཤིང་ཡལ་འདབ་ལྔ་པ་ཞེས་གསར་དུ་བཏགས་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་ལུགས་ལ་གྲགས་ཟིན་བཞིན། མཁས་པའི་དཔང་པོས་དངོས་བཏགས་འབྱེད་པར་མཛད་རིགས་སོ། །འགྲེལ་པ་གཞན་དག་ནི་བྲག་ཆའི་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུག་གོ །
དྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། མཚན་ཉིད་ཡོད་ཙམ་ངེས་ཚིག་དང༌། །ལྡན་པའི་ཚིག་ནི་རྩུབ་མོའ། །མཚན་ཉིད་བཤད་རུང་ཙམ་གོྱི་སྒྲའི་ངེས་ཚིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མི་གསལ་ཞིང་ཉམས་དང་བྲལ་བས་རྩུབ་མོའི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད། ལྷ་རྣམས་ལྷ་ཡི་ཁང་པ་རུ། །སོ་སོའི་འོད་ཀྱིས་དལ་བུར་

རྒྱུ། །དྲི་བཟང་རྫིང་བུར་མྱོས་བྱས་པ། དེ་རྣམས་ད་ནི་རྒན་མོ་བཞིན། །སྒྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་

དབང་ལས། རཱུ་རའི་སྒྲ་ཆང་བྱེད་པ་མོ་དང༌། དྲི་བཟང་རྫིང་བུ་ཆང་གི་ཚོགས་ལ་སྒྲ་

301

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཤད་རུང་དུ་ཡོད་པས། ཆང་མ་རྣམས་ཆང་ཁང་དུ་སོ་སོའི་བྱ་བ་ལ་དལ་བུས་རྒྱུ་ཞིང༌། ཆང་གིས་མྱོས་པར་བྱས་པ་དེ་རྣམས་གཏམ་འཁྱོར་ཞིང་ལུས་ཚུགས་མི་ཐུབ་པས་ད་ནི་རྒན་མོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ལ། ལྷ་རྣམས་ལྷའི་ཁང་པ་རུ་སོ་སོའི་རང་འོད་ཀྱིས་འཚོ་བས་དལ་བུར་རྒྱུ་ཞིང༌། དྲི་བཟང་བའི་ཁྲུས་ཀྱི་རྫིང་བུར་དགའ་བས་

མྱོས་པ་དེ་རྣམས་ད་ནི་རྒན་མོ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་རྩུབ་མོའི་ཚིག་གིས་གབ་པས། རྩུབ་མོའི་གབ་ཚིག་གོ །
བདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་གྲངས་ཀྱིས་ཀུན་རྨོངས་པར། །བྱེད་པ་
གྲངས་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། གང་དུ་ཡི་གེའི་གྲངས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པར་བྱེད་པ་ནི་
གྲངས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད། སྣ་ལྡན་དབུས་གནས་གསལ་བྱེད་བཞིས། །ཡོངས་སུ་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་ཡི། །གྲོང་ཁྱེར་འགའ་ཡོད་གང་ཞིག་ན། །མི་བདག་ཡིག་བརྒྱད་མིང་ཅན་ཡོད། །སྣ་ལྡན་གྱི་ཡི་གེ་ཉ་ཡིག་དབུས་ན་གནས་ཤིང༌། ཀ ཙ། ས། ར་སྟེ་གསལ་
བྱེད་བཞིས་བརྒྱན་པའི་གྲོང་ཁྱེར་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཀཉྩ་པུ་རི་ཞེས་པའོ། །གང་ཞིག་དེ་ན་མིའི་བདག་པོ་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཚོགས་པ། ཀཉྩ་པུ་རི་པླ་ཝ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཡི་གེའི་གྲངས་ཀྱིས་གབ་པས། གྲངས་ཀྱི་གབ་ཚིག་གོ །
བརྒྱད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་ངག་དོན་རྣམ་པ་གཞན། །སྣང་བ་དེ་ནི་རབ་
བཏགས་ཡིན། །གང་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ངག་གི་དོན་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་རྟོག་ཅིང་སྣང་བ་དེ་ནི། རབ་བཏགས་ཀྱི་གབ་ཚིག་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་བརྗོད། ཚིག་རྣམས་རབ་ཏུ་འཁྲུལ་བ་དང༌། །མགོ་བོ་དུད་ཅིང་མིག་

302

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དམན་པ། །འདུག་ཀྱང་འདར་ལྡན་བདག་ལ་ནི། །རྒན་མོ་རྗེས་སུ་མི་བརྩེའམ། །སློང་བའི་ཚིག་རྣམས་རབ་ཏུ་འཁྲུལ་བ་དང༌། ཞུམ་པས་མགོ་བོ་དུད་ཅིང་མིག་དམན་པ་དང༌། འདུག་ཀྱང་ལུས་འདར་བ་དང་ལྡན་པ་བདག་ཅེས་དབུལ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་
ཆགས་ཅན་གྱི་འདོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་བཏགས་ཤིང༌། ཝྲདྡྷའི་སྒྲ་ཕུན་ཚོགས་ཅན་
ལའང་འཇུག་པ་དེ། རྒན་མོ་ཞིག་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ། ཀུ་རེ་བྱེད་པར་གབ་པས། སློང་མོ་བའི་སྤྱོད་པ་སྦས་པ་དེ་ནི། རབ་བཏགས་ཀྱི་གབ་ཚིག་གོ །དཔང་ལོ་ཆེན་པོས། འདི་ནི་སྦྱར་བའི་རྒྱན་ཡང་ངོ་གསུངས་པ་མི་ལེགས་ཏེ། འདིར་བསམ་དོན་འཁྲུལ་དུ་གཞུག་པའི་བྱ་བ་གཙོ་བས་སྒྲོ་བཏགས་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྦྱར་དོན་ཤིན་ཏུ་མིན་ཅིང༌།
ཡིན་ན་དོན་གཅིག་གི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །
དགུ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་མིང་ལ་སྣ་ཚོགས་དོན། །བཏགས་ཏེ་མིང་དུ་འདུས་པ་ཉིད། །གང་དུ་བརྗོད་བྱའི་མིང་གཅིག་ལ། སྣ་ཚོགས་པའི་དོན་དུ་མར་བཏགས་ནས་གབ་པ་ནི། མིང་དུ་འདུས་པའི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད་ནི། མིག་མི་བརྟན་མ་ས་ལྡན་འགའ། །དང་པོར་རཱ་ཛ་ཞེས་པར་སྒྲོགས། །ས་ནཱ་ཏ་ན་ཡང་སྟེ་འདི། །རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཁྱབ་འཇུག་མིན། །ཀྱེ་མིག་མི་བརྟན་མ་ཞེས་བོད་དེ། ས་ལྡན་ནི་སའི་བདག་པོའམ། ས་ལ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་ཅེས་ངོས་བཟུང་མ་བྱས་པའི་མིང་དེ་ཉིད་ཀྱི། དང་པོ་རཱ་ཛ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པར་
ཡང་སྒྲོགས་ལ། ཡང༌། ས་ནཱ་ཏན་ཁྱབ་འཇུག་གི་མིང་ངམ། ཡང་ན། ས་བཅས་པ། ཨ་ཏན་མ་རྒྱས་པ། དེའི་སྔོན་དུ་དགག་པའི་ན་ཉ་བཞག རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིས་ཤིང་མཚམས་
སྦྱར་བས། ཨ་ན་ཏ་ན་གྲུབ་པ། མ་རྒྱས་པ་མིན་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དགག་པ་གཉིས་

303

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།
ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བས་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་མ་ཡིན་ཞིང་ཁྱབ་འཇུག་ཀྱང་མིན་ཞེས་དགག་པ་ན། རཱ་ཛ་ཏ་ན་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་རྒྱས་པ་དང་བཅས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་གོ་བས། དེ་ནི་བར་བཅད་པའི་མིང་མང་དུ་འདུས་ནས་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མིང་གིས་བར་བཅད་པའམ། མིང་དུ་འདུས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །དཔང་ཊཱིཀ་ན། འདི་ནི་སྦྱར་བ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་གསུང་བ་སྣང་སྟེ། དགོས་
དབང་གིས་སྒྲ་སྦྱར་བ་འདྲ་བར་བྱུང་ཡང༌། དངོས་དོན་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ལ། དགག་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་དང༌། ངེས་བཟུང་གི་སྒྲ་ཅི་ཡང་མེད་པ་སོགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་མ་མཛད་པ་སྟེ། སྦྱར་བ་ངེས་པ་ཅན་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བ་མེད་དོ། །
བཅུ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ཚིག་ནི་ཆོས་མཚུངས་ལ་རེག་པས། །དོན་གཞན་སྒྲིབ་པ་བསྒྲིབས་པའོ། །བསྟན་བྱའི་ཚིག་དེ་ནི་ཆོས་མཚུངས་གཞན་ཞིག་ལ་རེག་
པས་དོན་གཞན་བསྟན་བྱ་དེ་སྒྲིབ་པ་ནི་བསྒྲིབས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །
དཔེར་བརྗོད། རྫས་བྲལ་མི་ནི་བཏང་བྱས་ནས། །ནོར་ལྡན་རྣམས་ཅན་བགྲོད་པ་གང༌། སྣ་ཚོགས་སྐྱོགས་བརྒྱས་འཇིག་རྟེན་འགུགས། །གཟུང་དཀའ་སྨད་འཚོང་མ་ཡིན་ནོ། །རྫས་དང་བྲལ་བའི་མི་ནི་བཏང་ཞིང་དོར་བར་བྱས་ནས། ནོར་ལྡན་རྣམས་གནས་པ་ཅན་དུ་བགྲོད་པ་གང་འདི། སྣ་ཚོགས་པའི་སྐྱོགས་ཏེ་ཐབས་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་འགུགས་ལ། རང་དབང་དུ་སུས་ཀྱང་གཟུང་དཀའ་བ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དཔལ་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ལྟ་བུ་སྨད་འཚོང་མའང་ཡིན་པ་ལ། དེ་མ་ཡིན་ཞེས་དགག་པ་བརྗོད་པ། དངོས་ཡིན་ཞེས་པར་འཁྲུལ་ཏེ་ཆོས་མཚུངས་སྨད་འཚོང་མ་ལ་རེག་པས། བསྟན་བྱ་དཔལ་བསྒྲིབས་པ་ནི། བསྒྲིབས་པའི་གབ་ཚིག་

304

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

གོ །བཅུ་གཅིག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། སྒྲ་ཡི་རྣམ་གྲངས་བཀོད་པ་ཡིས། །སྒྲུབ་པ་དག་ནི་མཐུན་པའི་སྒྲ། །མིང་མཐུན་པའི་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་འདྲེས་པར་བཀོད་པས་བསྒྲུབས་པ་དག་ནི། མཐུན་པའི་སྒྲའི་གབ་ཚིག་གོ །
དཔེར་བརྗོད་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ས་མིན་མིང་མཐུན་གང༌། །རབ་གྱུར་སྐྲ་མིང་ཅན་
ལས་རྒྱལ། །དེ་ཡི་དེང་བདག་མཆོག་ཏུ་ནི། །སྲེད་ལྡན་བྱེད་དོ་སྙན་སྒྲོག་མ། །ཀྱེ་སྙན་པར་སྒྲོག་མ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆུ་དམར་བ་བྱུ་རུ་ལས་རྒྱལ་བ་དེ་ཡིས། དེང་གི་དུས་བདག་
གི་ཡིད་མཆོག་ཏུ་སྲེད་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་དེ་གབ་པ་ལ། དྷ་ར་འཛིན་མ་སྟེ་ས། སྔོན་དུ་དགག་པའི་ཨ་བཞག་པས་ས་མིན། དེ་དང་མིང་མཐུན་པ་ནི། ཨ་དྷ་ར་སྟེ་མཆུའོ། །དེ་བཞིན་པྲ་རབ་དང༌། བཱ་ལ་སྒྲའོ། །དེའི་མིང་ཅན་ནི་པྲ་བཱ་ལ་སྟེ་བྱུ་རུ་ཡིན་པས། མིང་དེ་ལ་མཐུན་པའི་སྒྲ་གཞན་དུ་མས་བསྒྲུབས་པ་ནི། མཐུན་པའི་སྒྲའི་གབ་ཚིག་གོ །བཅུ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དོན་བསྟན་ཡང༌། རྨོངས་ཕྱིར་དེ་ནི་རྨོངས་ཞེས་བྱ། །གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དོན་བསྟན་ཡང༌། དེ་ཉིད་རང་རྨོངས་པའི་ཆེད་དམ་འཁྲུལ་རྒྱུར་སོང་བ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གབ་ཚིག་གོ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད། འདོད་ལྡན་དག་ནི་མལ་སྟན་ལ། །ཁྲོ་བས་ཕྱིར་བཟློག་ཉལ་བར་
གྱུར། །ཆགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉལ་ཏེ། །དལ་བུ་ཡིས་ནི་ཁ་དག་སྦྱར། །འདོད་ལྡན་ཁྱོ་ཤུག་དག་ནི་མལ་སྟན་ལ་ཁྲོ་བ་སྐྱེས་ནས། ཕྱིར་ལྡོག་པ་སྟེ་རྒྱབ་བསྟན་ནས་ཉལ་
བར་གྱུར་ལ། ཆགས་པས་ཀྱང་ཉལ་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཉལ་ཏེ། དལ་བུའི་སྤྱོད་པ་ཡིས་ནི་ཁ་དག་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ཡང༌། འདིའི་མལ་སྟན་ལ་ཁྲོ་བ་ཕན་ཚུན་ཁྲོ་བ་ལ་རྨོངས། ཕྱིར་ལྡོག་ཅེས་པ་ཕོ་མོ་རྒྱབ་སྤྲོད་དུ་རྨོངས། ཆགས་པས་དེ་

305

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཞིན་ཉལ་བ་ཆགས་པས་ཕྱིར་ལོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཉལ་སྙམ་པར་རྨོངས། ཁ་དག་སྦྱོར་
བ་རྒྱབ་སྤྲད་ནས་ཁ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་སྙམ་དུ་ཡང་རྨོངས་པས། རྨོངས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །བཅུ་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ལ་སྦྱོར་ཕྲེང་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་ནི་ཡོངས་སུ་ཕྲོགས་ཞེས་བྱ། །གང་དུ་ཚིག་སྦྱོར་མང་པོའི་ཕྲེང་བ་སྔ་མ་སྔ་མའི་དོན་ཕྱི་མ་ཕྱི་

མས་ཕྲོགས་པ་ལྟར་དུ་གབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ནི། ཡོངས་སུ་ཕྲོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གབ་ཚིག་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད་ནི། བྱ་རྒྱལ་ཟས་སྐྱེས་དགྲ་ཡིས་ནི། །བླ་མའི་འོད་ཀྱིས་བཅོམ་

སྐྱེ་བོ། །ཁ་འཇོམས་གྲོགས་མིན་འཛིན་པ་ཡིས། །ཁྱབ་པའི་མཁའ་ལ་མངོན་པར་དགའ། །བྱ་ནི་མཁའ་ལྡིང༌། རྒྱལ་བ་ནི་དེས་སྔོན་རྒྱ་མཚོ་བསྲུབས་སྐྱེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་

ཕྲོགས་པས་སོ། །བདུད་རྩི་དེའི་ཟས་ཅན་བརྒྱ་བྱིན། དེ་ལས་སྐྱེས་པ་སྲིད་སྒྲུབ། དེའི་
དགྲ་ཀརྞ་པ། དེའི་བླ་མ་ཉི་མ། དེའི་འོད་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི། ཁ་བ་
འཇོམས་པ་མེ། དེའི་གྲོགས་མིན་པ་ནི་དགྲ་སྟེ་ཆུ། དེ་འཛིན་པ་སྤྲིན་ཡིན་པས་དེས་ཁྱབ་པའི་མཁའ་ལ་མངོན་པར་དགའོ་ཞེས་ཡོངས་ཕྲོགས་ཀྱི་གབ་ཚིག་གོ །བཅུ་བཞི་
པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་རྟེན་ནི་རབ་སྦས་ནས། །བརྟེན་པ་གསལ་བྱས་གཅིག་བསྒྲིགས་པའོ། །གང་དུ་རྟེན་ལུས་ལྟ་བུ་རབ་ཏུ་སྦས་ཤིང༌། བརྟེན་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུར་གསལ་བར་བྱས་པ་ནི་གཅིག་བསྒྲིབས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །དཔེར་བརྗོད་ནི། ནམ་ཡང་མཚོན་དང་བུད་མེད་ཀྱི། །ནུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མ་རེག །མི་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་
ནི། །ལག་ནི་འབྲས་མེད་མིན་ནོ་ལོ། །དུས་ནམ་ཡང་མཚོན་ཆ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ནུ་
མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མ་རེག་པས་ལག་པའི་བྱ་བ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང༌། མི་མ་

306

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་སྟེ་དྲི་ཟའི་ལག་པའི་མིང་ཅན་ཤིང་ཨེ་རཎྜ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པ་མིན་ནོ་ལོ། །འདིར་མི་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ནི་ཞེས་རྟེན་དྲི་ཟ་གབ་ནས། བརྟེན་པ་དེའི་ལག་པར་གྲགས་པ་ཤིང་ཨེ་རཎྜ་གསལ་བར་བྱས་པས། གཅིག་བསྒྲིབས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །བཅོ་ལྔ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་གཉིས་ཀ་སྦས་གྱུར་པ། །དེ་ནི་གཉིས་ཀ་བསྒྲིབས་པའོ། །གང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་སྦས་པར་
གྱུར་པ་དེ་ནི། གཉིས་ཀ་བསྒྲིབས་པའི་གབ་ཚིག་སྟེ། དཔེར་བརྗོད། སུ་ཞིག་གང་དང་འགྲོགས་པ་ཡི། །བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ནི། །ཐོབ་ཅིང་ཟས་ཀྱི་དུས་དག་ཏུ། །གལ་

ཏེ་མཐོང་ན་འདོར་བར་བྱེད། །སུ་ཞིང་གང་དང་ཞེས་པའི་སྐད་དོད། རྒྱ་དཔེ་ལ་ལར། ཀེ་ན་ཀཿདང༌། ཁ་ཅིག་ཏུ། ཀེ་ནེ་ཤ་ཞེས་འབྱུང་བ། ཀེ་ན་དང་ཨི་ཤ་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་ཕྱིས་པའི་ཀེ་ཤ་སྐྲ་ལ་འཇུག་པས། སུ་ཞིག་ནི་སྐྲ། གང་མགོ་བོ་དང་འགྲོགས་པའི་བྱ་བ་ཁྲུས་དང༌། ཤད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་ཐོབ་ཅིང༌། ཟས་ཀྱི་དུས་དག་ཏུ་ནི་གལ་ཏེ་ཉག་རེ་མཐོང་ན་ཡང་འདོར་བར་བྱེད་དོ། །ཡང་ན་ཀེ་ན་ཚངས་པ་དང༌། ཨི་ཤ་དབང་ཕྱུག་ཏུ་གབ་ཀྱང་རུང་ངོ༌། །འདིར་རྟེན་མགོ་བོ་དང༌། བརྟེན་པ་སྐྲ་གཉིས་ཀ་སྦས་པས། གཉིས་ཀ་བསྒྲིབས་པའི་གབ་ཚིག་གོ །བཅུ་དྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་ལ་མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་འདྲེས། །དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འདྲེས་ཞེས་བྱ། །གང་ལ་སྔར་བསྟན་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་འདྲེས་པ་ན། ཡོངས་འདྲེས་ཀྱི་གབ་ཚིག་ཅེས་བྱ་སྟེ།
དཔེར་བརྗོད། ཧ་ཡ་ག་ཛ་བྷ་ཊ་ཅན། །སྡེ་འདི་གལ་ཏེ་མ་རྒྱལ་ན། །མཱ་ཏྲི་ཀ་

མེད་ངེད་ཀྱི་བུ། །དེ་ནི་ཡི་གེ་ཤེས་ཀྱང་བླུན། །ཧ་ཞེས་པས་བྲོ་བ། ཡས་མཐར་གནས།

307

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

གས་ཀ་སྟེ། ཛས་ཙ་སྡེ། བྷས་པ་སྡེ། ཊས་ཊ་སྡེ་གོ་ལ། སྡེའི་སྐད་དོད་སེ་ནཱའི། ས་བཅས་པ། ཨི་ན་ཡི་གེ སའི་སྲོག་གི་ཨ་དང་ཨི་ནའི་ཨི་མཚམས་སྦྱར་བས་སེ། ན་ཡིག་གིས་ཏ་སྡེ་མཚོན་པས། ཡི་གེ་འདི་རྣམས་དབྱངས་དང་བཅས་པ་ལས་གལ་ཏེ་མ་རྒྱལ་ན་སྟེ་མ་ཤེས་ན། མཱ་ཏྲི་ཀ་སྟེ་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོ་ཙམ་ཡང་ཤེས་པ་མེད་པས། ངེད་
ཀྱི་བུ་འདི་ཨཀྵར་ཞེས་པ་འགྱུར་མེད་དེ་རྟག་པའི་རིག་བྱེད་ཤེས་ཀྱང་བླུན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་ལ། ཧ་ཡ་རྟ། ག་ཛ་གླང་པོ། བྷ་ཊ་དཔའ་བོ་སྟེ་དཔུང་བུ་ཆུང༌། སེ་ན་སྡེ་སྟེ་དཔུང་གི་ཚོགས་ལས་མ་རྒྱལ་ན། མཱ་ཏྲི་ཀ་མ་མེད་པའི་ངེད་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་ཡི་གེ་ཙམ་ཤེས་ཀྱང་བླུན་པོར་བས་སོ་ཞེས་པ་གོ་ནས་གབ་པའོ། །དེ་བཤད་ཅིང་བསྡུ་བ་ནི། དེ་ནི་མིང་དུ་འདུས་པ་བསྲེས། །བསླུས་པ་ཡི་ནི་གཟུགས་དང་ལྡན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
གཞན་གྱི་ཡང༌། །འདྲེས་པའི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱ། །ཕྱེད་སྔ་མ། ཧ་དང་ཡ་སོགས་
དོན་གཅིག་མིན་ཐ་དད་པར་བཏགས་པའི་མིང་དུ་འདུས་པ་བསྲེས་ཤིང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མ་

མཱ་ཏྲི་ཀ་མེད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མ་མེད་པ་དང༌། ཨཀྵར་རིག་བྱེད་རྟག་པར་འགྱུར་མེད་དུ་
གོ་བས། བསླུས་པའི་ནི་གཟུགས་དང་ལྡན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གབ་ཚིག་གཞན་དང་འདྲེས་པའི་རིམ་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
བཞི་པ་མཇུག་དོན་བསྡུ་བ་ནི། འདི་རྣམས་གབ་ཚིག་བཅུ་དྲུག་སྟེ། །སྔོན་གྱི་

སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །གབ་ཚིག་ངན་པ་གཞན་དག་ཀྱང༌། །བཅུ་བཞི་དེ་
དག་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད། །ངན་པས་མཚན་ཉིད་མེད་གང་དེ། །སྐྱོན་གྱི་ཡོངས་བགྲང་
བྱ་མིན་པར། །རིག་ནས་སླར་ཡང་བདག་ཅག་གིས། །ལེགས་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པར་བྱ། །གོང་དུ་བསྟན་པ་འདི་རྣམས་གབ་ཚིག་བཅུ་དྲུག་སྟེ། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རཱ་མ་

308

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཤརྨ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །གབ་ཚིག་ངན་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བཅུ་
བཞི་ཡང་བྷ་ར་ཏ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་མོད། ངན་པ་གབ་ཚིག་
མཚན་ཉིད་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང༌། སྐྱོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་གབ་ཚིག་གི་གྲངས་ལ་ཡོངས་སུ་བགྲང་བྱ་མིན་པར་རིག་ནས། སླར་ཡང་དབྱུག་པ་ཅན་བདག་ཅག་གིས་ལེགས་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཁོ་ནར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ངན་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གབ་ཚིག་གི་རྒྱན་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། ། །

སྐྱོན་སེལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

སྤྱི་དོན་གསུམ་པ་ཞར་ལ་སྐྱོན་སེལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པར་གཉིས། མདོར་
བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། དོན་ཉམས་དོན་འགལ་དོན་གཅིག་པ། །ཐེ་ཚོམ་ཅན་དང་རིམ་པ་ཉམས། །སྒྲ་ཉམས་གཅོད་མཚམས་ཉམས་པ་དང༌། །སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་དང་མཚམས་སྦྱོར་བྲལ། །ཡུལ་དུས་སྒྱུ་རྩལ་འཇིག་རྟེན་དང༌། །ལུང་རིགས་དག་དང་འགལ་བ་སྟེ། །སྐྱོན་བཅུ་དེ་དག་སྙན་ངག་ལ། །སྙན་ངག་མཁན་གྱིས་སྤང་

བར་བྱ། །དམ་བཅའ་གཏན་ཚིགས་དཔེ་ཉམས་པ། །ཞེས་པ་འདི་ཡང་སྐྱོན་མིན་ནམ། །ཕལ་ཆེར་དཔྱད་པར་དཀའ་བ་ཉིད། །སྦྱོར་བ་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཅི། །དོན་ཉམས་དང༌། དོན་འགལ་དང༌། དོན་གཅིག་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཅན་དང༌། རིམ་པ་ཉམས་པ་དང༌། སྒྲ་ཉམས་པ་དང༌། གཅོད་མཚམས་ཉམས་པ་དང༌། སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་དང༌། མཚམས་སྦྱོར་བྲལ་བ་དང༌། ཡུལ་དུས། སྒྱུ་རྩལ། འཇིག་རྟེན། ལུང༌། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དྲུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་སྐྱོན་བཅུ་པོ་དེ་དག་སྙན་ངག་གི་སྦྱོར་བ་ལ་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་དམ་བཅའ་ཉམས་པ། གཏན་

309

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཚིགས་ཉམས་པ། དཔེ་ཉམས་པ་ཞེས་པ་འདི་གསུམ་ཡང་སྐྱོན་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་དག་རྟོག་གེ་ལས་ལམ་འདི་ལ་མ་གྲགས་པས་ཕལ་ཆེར་དཔྱད་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

སྦྱོར་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ནི་ཅི་སྟེ་དགོས་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །
གཉིས་པ་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ་དོན་ཉམས་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད།
དམིགས་བསལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ནི། ཚོགས་པའི་དོན་གྱིས་སྟོངས་པ་གང༌། །དེ་
ནི་དོན་ཉམས་ཞེས་པར་འདོད། །མྱོས་པ་སྨྱོན་པ་བྱིས་པ་ཡི། །བརྗོད་ལས་གཞན་པ་
དེ་སྐྱོན་ནོ། །ཚིག་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ལ་དོན་གྱིས་སྟོངས་པ། སེའུ་བཅུ་པའི་ངག་
བཞིན་གྱུར་པ་དེ་ནི་དོན་ཉམས་ཞེས་པར་འདོད་དེ། ཆང་གིས་མྱོས་པ་དང༌། གདོན་
གྱིས་སྨྱོ་བ་དང༌། བསམ་པ་མ་བྱེ་བའི་བྱིས་པའི་བརྗོད་པ་ལས། གཞན་བསམ་ཤེས་
ཀྱི་སྐྱེས་བུས་བརྗོད་པར་བྱས་ན་དེ་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། འདི་ནི་རྒྱ་མཚོ་འཐུང་བྱེད་དེ། །བདག་ནི་དེ་རིང་རྒས་པས་གཟིར། །སྤྲིན་འདི་རབ་ཏུ་སྒྲོག་བྱེད་དེ། །འཕྲོག་བྱེད་ས་སྲུང་དག་ལ་དགའ། །སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་རྒྱ་མཚོ་འཐུང་བར་བྱེད་དེ། བདག་ནི་དེ་རིང་རྒས་པའི་གདུང་བས་གཟིར་ལ། སྤྲིན་འདི་ཡང་འབྲུག་གི་སྒྲ་རབ་ཏུ་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང༌། འཕྲོག་བྱེད་དེ་བརྒྱ་བྱིན་ནི་གླང་པོ་ཆེ་ས་སྲུང་དག་ལ་དགའོ། །ངག་དེ་ཙམ་ཚོགས་ཀྱང་འབྲེལ་ལྡན་གྱི་བརྗོད་དོན་བསྟན་
རྒྱུ་མེད་པས་སོ། །དམིགས་བསལ་ནི། འདི་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པས། མངོན་པར་བརྗོད་ལ་སྨད་མིན་ཏེ། །གཞན་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས། །སྙན་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་སྦྱོར། །འདི་ལྟ་བུ་སེམས་རྣལ་དུ་མི་གནས་པའི་སྨྱོན་པ་ལྟ་བུས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ན། དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འདོན་པ་ལ་ནི་སྨད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་འབྲེལ་མེད་

310

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པའི་ཚིག་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྙན་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་སྦྱོར་ཏེ་མི་སྦྱོར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་འགལ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ནི། ངག་གཅིག་གིས་ནི་རབ་སྦྱར་ལ། །སྔ་མས་ཕྱི་མ་གཞན་འཇོམས་
པ། །འགལ་བའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན། །དོན་འགལ་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད། །ངག་གི་
རྒྱུན་གཅིག་གིས་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་གང་ཞིག སྔ་མའི་ནུས་པས་ཕྱི་མ་གཞན་འཇོམས་
པ་ནི། འགལ་བའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཏེ། དོན་འགལ་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་
དོ། །དཔེར་བརྗོད་ནི། དགྲ་རིགས་མཐའ་དག་འཇོམས་པ་དང༌། །སྣ་ཚོགས་ཁུར་འདི་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བརྩེ་བ་ཅན། །ཁྱོད་ལ་དགྲ་ནི་སུ་ཡང་མེད། །དགྲའི་རིགས་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་འཇོམས་པ་དང༌། སྣ་ཚོགས་པའི་ཁུར་དང་ལྡན་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག འབྱུང་པོ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བརྩེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ལ། གནོད་སེམས་འཆང་བའི་དགྲ་ནི་སུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་
དགྲ་འཇོམས་པ་དང༌། ཀུན་ལ་བརྩེ་བ་འགལ། དགྲ་འཇོམས་པ་དང༌། དགྲ་སུ་ཡང་མེད་པ་འགལ་བས་དོན་འགལ་ལོ། །དམིགས་བསལ་ལ། སྐབས་བསྟན་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་པར་ཆགས་ལྡན་སེམས་ལ་ནི། སྐབས་དེ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པས་ན། །གང་ལ་འགལ་བའི་དོན་ཅན་གྱི། །ཚིག་ཀྱང་མངོན་པར་
འདོད་པར་འགྱུར། །བུད་མེད་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ནི་རང་དབང་མེད་པས། མུ་ཅོར་དུ་སྨྲ་བའི་སྐབས་དེ་འདྲའང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པས་ན། གང་དེ་ལ་འགལ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚིག་ཀྱང་མངོན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་སྲེད་པ། །འཕགས་པ་དག་ནི་ག་ལ་

311

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

རིགས། །དེ་ཡི་སོ་སྒྲིབ་གཡོ་བ་དག །བདག་ནི་ནཾ་ཞིག་འཐུང་འགྱུར་རམ། །གཞན་གྱི་
བུད་མེད་ལ་སྲེད་ཅིང་ཆགས་པ་ནི་ཡ་རབས་འཕགས་པའི་རིགས་ཅན་དག་གིས་ག་ལ་རིགས། ཡིད་འོང་མ་དེའི་སོ་སྒྲིབ་སྟེ་མཆུ་སྒྲོས་གཡོ་བའི་སྦྲང་རྩི་ཞིམ་པོ་བདག་གིས་
ནམ་ཞིག་འཐུང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་བཏགས་ཏེ་བརྗོད་འཕྲོར་ཆགས་པས་དབང་མེད་དུ་ཚིག་འགལ་བ་འཐོན་པ་སྟེ། ཆགས་པ་ཕུལ་བྱུང་སྟོན་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །
གསུམ་པ་དོན་གཅིག་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། དོན་ཉིད་དམ་ནི་སྒྲ་ལ་ཡང༌། ཁྱད་པར་མེད་པ་སྔར་བརྗོད་པ། །གལ་ཏེ་སླར་ཡང་རབ་བསྒྲགས་པ། །དེ་ནི་དོན་གཅིག་པར་འདོད་དཔེར། །བརྗོད་བྱའི་དོན་ནམ་སྒྲ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་བ་མེད་པར་སྔར་བརྗོད་པ་ཉིད་གལ་ཏེ་སླར་ཡང་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་པ་དེ་ནི་དོན་གཅིག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་འདོད་དེ།
དཔེར་བརྗོད་ནི། སྲེད་པ་སྲེད་བྱེད་བུ་མོ་རྣམས། །དེ་ཡི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ཅན། །ཆུ་འཛིན་གློག་དང་ལྡན་པ་དང༌། །ཟབ་མོ་སྒྲ་སྒྲོགས་འདི་དག་གོ །བུ་མོའི་སྲེད་པ་ནི་ཆགས་པ། དེ་ལ་སྲེད་པར་བྱེད་པ་བུ་མོ་རྣམས། དེའི་ལན་བུའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཆུ་འཛིན་ཏེ་སྤྲིན་སྔོན་པོ། གློག་དང་ལྡན་པ་ཡང་སྤྲིན་ཟབ་མོ་སྒྲ་སྒྲོག་པ་ཡང་སྟེ་སྲེད་པ་
དེའི་རྒྱུ་འདི་དག་གོ །འདིར་སྲེད་པ་དང་སྲེད་བྱེད་གཉིས་དོན་གཅིག ཆུ་འཛིན། གློག་ལྡན། ཟབ་མོ་སྒྲ་སྒྲོག་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲིན་དུ་གཅིག་པས། དོན་གཅིག་གི་སྐྱོན་
ནོ། །དམིགས་བསལ་ལ། སྐབས་བསྟན་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་བརྩེ་སོགས་ཁྱད་པར་ལས། །གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་བརྗོད་
འདོད་ན། །ཡང་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། །འདི་ནི་རྒྱན་དུ་རིགས་པ་ཡིན། །རྗེས་སུ་

312

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

བརྩེ་བ་དང༌། སོགས་ཁོངས་ནས་ངོ་མཚར་བ། ཁྲོ་བ་དགའ་བ་སྟེ། ཁྱད་པར་བ་ལས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་ན། སླར་ཡང་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ངོ་མཚར་བ་དང་རྩོད་པ་དང༌། །ཁྲོ་དང་ཞུམ་དང་ངེས་བཟུང་དང༌། །དད་དང་དགའ་བ་རྣམས་ལ་ནི། །ཚིག་གཅིག་ལན་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་འདི་འདྲ་བ་ནི་རྒྱན་དུ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། འདོད་པ་སྐབས་མིན་འཁོན་པ་ཡིས། །བུད་མེད་མཆོག་དེ་བཅོམ་པར་གྱུར། །ཡན་ལག་ཀུན་མཛེས་བཅོམ་པར་གྱུར། །འཇམ་པར་སྒྲོག་མ་བཅོམ་པར་གྱུར། །འདོད་པ་སྐབས་མིན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་དུ་འཁོན་ཞིང་དགྲར་གྱུར་པས། མཛེས་མ་བུད་མེད་ཀྱི་མཆོག་དེ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡན་ལག་ཀུན་ལ་མཛེས་པ་
སྟེ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ། །ངག་འཇམ་པོར་སྒྲོག་པ་སྟེ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བརྩེ་བའི་དབང་གིས་ཡང་ཡང་བཟླས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱོན་མེད་དོ། །
བཞི་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ངེས་པའི་དོན་དུ་རབ་སྦྱར་བའི། །ཚིག་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་ན། །ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་འདི། །ཐེ་ཚོམ་ཅན་ཞེས་རབ་ཏུ་བརྗོད། །བརྗོད་དོན་ངེས་ཤིང་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཚིག་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། ཐེ་ཚོམ་ཅན་ཞེས་པར་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། རེ་འདོད་དགའ་བ་ལྟ་བ་ཡི། །རོ་ལ་མིག་གཡོ་གྲོགས་མོ་དག །རྒྱང་ན་འདུག་པའི་མ་མ་འདིས། །འདི་འདྲ་ལྟ་བར་བཟོད་མ་ཡིན། །འཁྲིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རེ་ཞིང་འདོད་པའི་དགའ་བ་དག་ལ་ཆགས་པའམ། མཛའ་བོ་ལྟ་བའི་རོ་

313

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ལ་མིག་ཟུར་གཡོ་བའི་གྲོགས་མོ་དང་མཛའ་བོ་དག རྒྱང་ངམ་ཉེ་བ་ན་འདུག་པའི་མ་མ་འདིས་ཀྱང༌། ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་བག་མེད་པ་འདི་འདྲ་བ་བལྟ་བར་
བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
རྒྱ་དཔེར། པྲི་ཡ་དགའ་མ་དང༌། ཡིད་ཀྱི་འདོད་པ་དང༌། མཛའ་བོ་ལ་འཇུག་
པས་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་ཅིང༌། ཨཱ་རཱ་ཏ་རྒྱང་རིང་བ་དང༌། ཉེ་བ་ལའང་འཇུག འདིས་ཞེས་པའང༌། ཨ་དས་ལས་བསྒྲུབས་པས་མངོན་གྱུར། ལྐོག་གྱུར་གང་ལའང་འཇུག་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ནོ། །དམིགས་བསལ་ལ། སྐབས་བསྟན་པ། དཔེར་བརྗོད་པ། དོན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་འདྲ་ཐེ་ཚོམ་སླད་ཉིད་དུ། །གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱར་ན། །དེ་ནི་རྒྱན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། །དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་འདི་ལྟ་སྟེ། །སྦྱོར་བ་འདི་འདྲ་བ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་སླད་ཉིད་དུ་གལ་ཏེ་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྦྱར་ན། དེ་ནི་ཚིག་གི་རྒྱན་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་ནི། མ་སྨད་དེ་ནི་ལུས་སྐྱེས་ཀྱི། །འཇིགས་པས་གཟིར་ཞིང་རྩུབ་མོ་ཡི། །དུས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བཟུང་བ་
མཐོང༌། བདག་ཅག་ཁྱོད་ལ་རེ་བ་ཅི། །མ་སྨད་པ་སྟེ་སྐྱོན་མེད་པའི་ལང་ཚོ་མ་དེ་ནི། ལུས་སྐྱེས་འདོད་པའི་ནད་ཀྱི་འཇིགས་པས་གཟིར་ཞིང༌། རྩུབ་མོ་འཆི་བའི་དུས་ཉིད་ཀྱིས་

གཟུང་བར་མཐོང་སྟེ། ད་ནི་བདག་ཅག་མཛའ་བོ་ཁྱོད་ལ་རེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སམ། ཡང་ན། ལུས་མིན་སྐྱེས་ཞེས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚ་གདུང་རྩུབ་མོས་གཟུང་
ཞེས་པར་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའོ། །དོན་བཤད་པ་ནི། འདོད་པས་གཟིར་རམ་ཚ་བས་གདུང༌། །ཞེས་པ་ངེས་མེད་བྱེད་པའི་ཚིག །རྩེད་འཇོས་སྐྱེས་བུ་འཁྲུག་པར་ནི། །བྱ་ཕྱིར་

ཕོ་ཉ་མོས་སྨྲས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ། འདོད་པས་གཟིར་རམ་སོས་ཀའི་ཚ་བས་གདུང་ཞེས།

314

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ངེས་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཚིག །རྩེད་འཇོའི་སྒོ་ནས་སྐྱེས་བུ་ཡིད་འཁྲུགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཕོ་ཉ་མོས་སྨྲས་སོ། །
ལྔ་པ་རིམ་པ་ཉམས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། མདོར་བསྟན་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དོན། །གལ་ཏེ་རྗེས་བསྟན་མ་བྱས་ན། །རིམ་པ་ཉམས་པར་མངོན་བརྗོད་པའི། །སྐྱོན་དུ་དེ་ནི་བཤད་དེ་དཔེར། །མདོར་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དོན་གྱི་གོ་རིམ་གང་ཡིན་
རྗེས་སུ་བསྟན་པར་མ་བྱས་ན། རིམ་པ་ཉམས་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་སྐྱོད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་བརྗོད་ནི། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་པ་དང༌། །སྤྲུལ་དང་འཇིག་རྒྱུ་མ་
སྐྱེས་པ། །བདེ་འབྱུང་སྲེད་མེད་ཆུ་སྐྱེས་ཀྱི། །སྐྱེ་གནས་ཅན་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་
སྲུངས། །འགྲོ་བ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་དང༌། སྤྲུལ་ཞིང་སྐྱེ་བ་དང༌། སྡུད་ཅིང་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ནི། མ་སྐྱེས་པ་བདེ་འབྱུང་སྟེ་དབང་ཕྱུག་དང༌། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་ཁྱབ་

འཇུག་དང༌། ཆུ་སྐྱེས་པདྨའི་སྐྱེ་གནས་ཅན་ཚངས་པ་གསུམ་གྱིས་ཁྱེད་རྣམས་སྲུངས་
ཤིག་ཅེས་གནས་པའི་རྒྱུ་ཁྱབ་འཇུག་དང༌། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚངས་པ་དང༌། སྡུད་པའི་རྒྱུ་བདེ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཁུངས་སུ་བཤད་པའི་རིམ་པ་འཁྲུགས་པའོ། །དམིགས་བསལ་ལ། སྐབས་བསྟན་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་ངེས་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར། །གང་ཡང་གལ་ཏེ་འབད་བྱས་ན། །རིམ་པ་འདས་ཀྱང་སྐྱོན་མིན་པར། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་སྨྲ་སྟེ་དཔེར། །དོན་གྱི་

འབྲེལ་བ་རྟོགས་ཤིང་ངེས་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུར། གང་དེ་འདྲ་བར་ཡང་གལ་ཏེ་འབད་

315

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པར་བྱས་ནས། རིམ་པ་འདས་ཀྱང་སྐྱོན་མིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་སྨྲ་བ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་ནི། གཉེན་གཏོང་བ་དང་ལུས་གཏོང་དང༌། །ཡུལ་གཏོང་ཞེས་པ་གསུམ་པོ་ལ། །དང་པོ་མཐའ་མ་ཉོན་མོངས་རིང༌། །བར་པ་སྐད་ཅིག་གདུང་བའོ། །གཉེན་གཏོང་བ་དེ་དང་བྲལ་བ་དང༌། ལུས་གཏོང་བ་འཆི་བ་དང༌། ཡུལ་གཏོང་བ་འདུག་གནས་འདོར་བ་གསུམ་གྱི། དང་པོ་དང་མཐའ་མ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གདུང་བ་རིང་སྟེ་ཇི་སྲིད་

འཚོ་དང༌། བར་པ་ལུས་གཏོང་བ་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་གདུང་བའོ་ཞེས་གདུང་བ་རིང་ཐུང་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །
དྲུག་པ་སྒྲ་ཉམས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་གསུམ།
དང་པོ་མཚན་ཉིད་ནི། མཚོན་བྱ་མཚན་ཉིད་ལམ་མ་མཚོན། །ཚིག་སྦྱོར་མཆོག་མིན་འདོད་པ་ནི། །སྒྲ་ཉམས་ཡིན་ཏེ་མཆོག་རྣམས་དག །འདོད་པ་ཉིད་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན། །མཚོན་བྱའི་དོན་དང་མཚན་ཉིད་སྒྲའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་གི་ལམ་མ་མཚོན་ཏེ། སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ཞིང༌། སྐྱེས་བུ་མཆོག་མིན་བླུན་པོ་དག་འདོད་པ་ནི་སྒྲ་ཉམས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་མཆོག་རྣམས་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ནི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། ས་གཞི་རྒྱ་མཚོ་སྐ་རགས་ཅན། །རྒྱལ་ཆེན་ཁྱོད་ལ་དཔུང་པས་སྲུངས། །ཞེས་པ་ཤེས་འདོད་མེད་པས་ན། །ཚིག་འདི་ལ་ནི་ཉམས་ཡོད་མིན། །ས་གཞི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་བཞིས་བསྐོར་བས་སྐ་རགས་ཅན་ཏེ། དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་
ཀྱི་དཔུང་པས་སྲུངས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པར་འདོད་ཀྱང༌། རྒྱ་དཔེར། ཤ་ཀྭ་རི་སྐ་རགས། དེའི་རྐྱེན་གྱི་མཐའ་ཅན་ཏེ། ཙནྡྲ་པར། པྲཾ་དང་ཨུ་དང་རི་ཏ་ལས་ཞེས་ཀ་པའི་རྐྱེན་བྱིན་

316

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པས། ཤ་ཀྭ་རི་ཀ་ཞེས་འབྱུང་ཡང༌། དེ་མེད་པ་དང༌། མ་ཧཱ་རཱ་ཛན་྄རྒྱལ་ཆེན་ཞེས་ཁྱད་པར་རམ་ལས་འཛིན་གྱི་བསྡུ་བའི་མཐར། ཙནྡྲ་པར། ཚིག་སྡུད་ཀྱི་མཐའོ་ཞེས་སྤྱིར་

བཏང་ནས། ས་ཁི་དང་ཨ་ཧན་྄དང་རཱ་ཛན་྄རྣམས་ཀྱི་ཊཙའོ་ཞེས་ཊཙའི་རྐྱེན་བྱིན་ཏེ། རཱ་
ཛ་ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་པ་དང༌། བྷ་ཝནྟ་ཁྱོད་ཞེས་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་དྲུག་པ་བྱིན་

ནས་བྷ་ཝ་ཏཿ ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ལ། བཞི་པ་བྱིན་པས་བྷ་ཝ་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ཞེས་དང༌། བཱ་ཧུ་
དཔུང་པས་ཞེས་གསུམ་པ་སྦྱར་ཏེ། བ་ཧུ་བྷིཿ འབྱུང་བ་ལ། དང་པོ་སི་བྱིན་པས། བཱ་ཧུ་

དཔུང་པ་ཞེས་རྐྱེན་གྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལོག་པ་ཇི་ལྟ་བར་བསྒྱུར་བས། བོད་སྐད། རྒྱལ་ཆེན་
ཁྱོད་ལ་དཔུང་པས་སྲུངས། །ཞེས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཚིག ཤེས་འདོད་མེད་པ་སྐྱོན་ཅན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཉམས་འགྱུར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་བསལ་ལ། དཔེར་བརྗོད། སྐྱོན་མེད་སྒྲུབ་ཚུལ་གཉིས།
དཔེར་བརྗོད་ནི། ལྷོ་ཡི་རི་ལས་ཉེར་བཏུད་པའི། །རླུང་གིས་ཙཱུ་ཏའི་རྐང་འཐུང་ནི། །ཡལ་འདབ་རོལ་པར་བསྐྱོད་པ་ཡིས། །མྱུ་གུ་མཛེས་དང་ལྡན་པར་བྱེད། །ལྷོ་ཡི་རི་བོ་མ་ལ་ཡ་ལས་ཉེ་བར་བཏུད་དེ་འོངས་པའི་རླུང་གིས། ཙཱུ་ཏའི་རྐང་འཐུང་སྟེ་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་རོལ་བར་བསྐྱོད་པས། མྱུ་གུའི་ཚོགས་རྣམས་མཛེས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །སྐྱོན་མེད་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། ཞེས་སོགས་བསྟན་བཅོས་བདག་ཉིད་ཆེ། །ལྟ་ལ་གཡེལ་བའི་སེམས་ལྡན་ལ། །སྒྲ་ཉམས་བཞིན་དུ་སྣང་མོད་ཀྱི། །སྐལ་བཟང་ནམ་ཡང་

གཏོང་མ་ཡིན། །ལྷོ་ལ་ཞེས་སོགས་སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྟ་བ་ལ་
གཡེལ་བ་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྒྲ་ཉམས་པ་བཞིན་སྣང་མོད་ཀྱི། ལྷོ་ཡི་རི་ལ་ཞེས་
ཐོག་མར་བདུན་པ་དང༌། དེ་ལས་འོངས་པའི་དོན་གྱིས་ཕྱི་ནས་ལྔ་པ་ཐོབ་པ། ཀ་ལཱ་

317

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

པའི་མིང་ལེར། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་ཕ་རོལ་ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ནམ་ཡང་གཏོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །
བདུན་པ་ངལ་གསོའི་གཅོད་མཚམས་ཉམས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད།
དམིགས་བསལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ནི། ཚིགས་བཅད་རྣམས་ལ་ངེས་པའི་གནས། །ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་ངལ་བསོར་རིགས། །དེ་ཉམས་གཅོད་མཚམས་ཉམས་པ་སྟེ། །ཉན་པ་དགའ་མིན་བསྐྱེད་དེ་དཔེར། །ཐ་སྙད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ལ་གྲགས་པའི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་ལ་སྡེབ་སྦྱོར་ཡོད་པས། སྡོད་དམ་ངལ་བསོ་ངེས་པའི་གནས་ཡོད་དེ། ཚིག་གི་གཅོད་མཚམས་སུ་ངལ་བསོ་བ་རིགས་ལ། དེ་ཉམས་ནས་མིང་ཚིག་གི་ཐོག་མའམ་དབུས་སུ་ངལ་བསོ་བ་ནི་གཅོད་མཚམས་ཉམས་པ་སྟེ། ཉན་པོ་དགའ་བ་མིན་པ་བསྐྱེད་དེ།
དཔེར་བརྗོད་ནི། བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་ཆོ་ག་རོ་ཉམས་
མེད་ལ་འདིར། །མཆོག་རྣམས་དང་འགྲོགས་མི་དབང་ཉི་མའི་རིགས་འདིས་ལྟ་བྱེད་ཅེས་སོགས་སྐྱོན། །བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ཆོ་ག་ནི་གླུ་དང་
གར། དེ་ལ་སྙན་པའི་རོ་དང་སྒེག་སོགས་ཀྱི་ཉམས་མེད་པ་ལ། སྐྱེས་བུ་མཆོག་
རྣམས་དང་འགྲོགས་པའི་མི་དབང་ཉི་མའི་རིགས་རྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་འདིས་ཀྱང་ལྟ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་དཔེར། སྟྲཱི་ཎཱཾ་སཾ་གཱི་ཏ་ཝི་དྷི་མ་ཡ་མཱ་དི་ཏྱ་ཝཾ་ཤོ་ན་རེནྡྲཿ པ་ཤྱ་ཏྱ་ཀླིཥྚ་ར་
ས་མི་ཧ་ཤིཥྚཻར་མེ་ཏྱཱ་དི་དུཥྚཾ། འདིའི་སྡེབ་སྦྱོར་ནི། མ་ཝ་ན་སུ་ར་འ་ཝ་རྣམས་མཚོ་དུས་འཇིག་རྟེན་དལ་འགྲོ་ཅན་ཞེས་དང་པོར་མཚོ་སྟེ། ཡི་གེ་བཞི་པ་དང༌། དེ་ནས་

318

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དུས་ཏེ་དྲུག་པ་དང༌། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཞེས་བདུན་པའི་མིང་མཐའ་ཁོ་ནར་ངལ་བསོ་དགོས་ཀྱང༌། འདིར་སཾ་གཱི་ཏཱི་གཱི་དང་ཏཱི་མཚམས་མིང་གི་དབུས་སུ་ངལ་བསོས་ཤིང༌།
ཨཱ་དི་ཏྱའི་ཨ་དང་དེའི་དབུས་སུ་དང་བི་ཤ་མིང་དབུས་སུ་ངལ་བསོས་བ་སོགས་གཅོད་མཚམས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ནོ། །
དམིགས་བསལ་ནི། བྱ་དང་བྱ་མིན་མ་ཚང་མེད་ལ་ལུགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ལྟ་བྱེད་ཅིང༌། །མི་བདག་འདི་ཡི་དབང་གྱུར་ས་འཛིན་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཡོད། །བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བླང་མ་ཚང་བ་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། རྣམ་པར་དག་པའི་ལུགས་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བར་བྱེད་ཅིང༌། མི་བདག་རྒྱལ་པོ་འདི་ཡི་དབང་དུ་གྱུར་ནས་ས་
གཞི་འཛིན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་འདི་ལའང་མིང་དབུས་སུ་ངལ་བསོ་བ་སྦྱར་བ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དཔེར། ཀཱ

་ཀཱ

་ཎྱ་ཡ་མ་ཝི་ཀ་ལཱ་ནྱཱ་ག་མེ་ནཻ་ཝ་པ་ཤྱན། །ཝ་ཤྱཱ་མུ ྄ 

່མ་

ཧ་ཏི་ནྲ་པ་ཨི་ཏྱ་སྟི་ཙཻ་ཥ་པྲ་ཡོ་གཿ། ཞེས་པའི་ཀཱ་ཎི་ཞེས་པའི་ཡ་ཡིག་ལ་བཅད་པ་སྐྱོན་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཚིག་མཐའ་ཕྱིས་པ་ལ། །ལྷག་མ་ཚིག་ཉིད་དུ་ངེས་པ། །དེ་བཞིན་མཚམས་སྦྱོར་རྣམ་འགྱུར་མཐའ། །ཚིག་ཉིད་ཅེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན། རྟགས་དང་རྣམ་དབྱེའི་དབང་གིས་ཚིག་མཐའ་ཕྱིས་པ་ལ་

ལྷག་མ་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་མཚམས་སྦྱོར་རྣམ་འགྱུར་གྱི་མཐའ་

ཡང་ཚིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་སྤྲོད་པ་རྣམས་བརྗོད་དོ། །བྱ་མིན་ནམ་ཞེས་པའི་ཨ་ཀཱ

་

མིང་གི་ཆ་དང༌། ཎི་རྣམ་དབྱེའི་བར་དུ་བཅད་པ་སྐྱོན་མིན་ཏེ། ཀཱ

་ཎྱ་ཞེས་པ་
མཚམས་སྦྱོར་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྣ་བར་རྩུབ། །སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་
མི་སྦྱོར་ཏེ། །རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་གྱི། །ཏོག་གིས་ཆུ་འཛིན་བསྐུལ་ཞེས་

319

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འདིའོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་བརྗོད་མི་བདེ་བ་དང༌། རྣ་བར་རྩུབ་པས་སྙན་ངག་མཁན་རྣམས་མི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་དེའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་ཆེས་མཐོ་བའི་ཏོག་གིས། ཆུ་འཛིན་སྤྲིན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་བསྐུལ་ཞིང་བསྐྱོད་པར་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་རྒྱ་
དཔེར། དྷྭ་ཛི་ནཱི་ཏ་སྱ་རཱ་ཛྙཿ ཀེ་ཏཱུ་དསྟ་ཛ་ལ་དེ་ཏྱ་དཿ། །ཞེས་ཀེ་ཏུའི་ཀེ་ཉིད་རྐང་པའི་མཐའ་ལ་ཡོད་ཅིང༌། བདུན་པའི་ཚིག་མཐའ་ཡིན་པས་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་བརྗོད་མི་བདེ་བ་བཞིན་ནོ། །
བརྒྱད་པ་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་ཡི་གེ་ལྷག་ཆད་དང༌། །ལྕི་ཡང་ཇི་ལྟ་བཞིན་མི་གནས། །དེ་ནི་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་སྟེ། །སྐྱོན་འདི་ཤིན་ཏུ་སྨད་པའོ། །ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་གནས་གང་དུ་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་དང༌། ལྕི་ཡང་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་གནས་པ། དེ་
ནི་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པ་སྟེ། སྐྱོན་འདི་སྙན་ངག་གི་ལུས་ཉམས་པས་ཤིན་ཏུ་སྨད་བྱར་གྱུར་པ་སྟེ། འདི་ལ་དམིགས་བསལ་ཀྱང་མེད་དོ། །དཔེར་བརྗོད། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་བསིལ་བས། །རེག་ཅེས་ཡི་གེ་ཉུང་བ་ཉིད། །ས་ཧཱ་ཀཱ་རའི་ལོ་འདབ་གསར་པ་རྣམས། སྣུམ་ཞེས་ཡི་གེ་ལྷག་པའོ། །ཡི་གེ་བརྒྱད་པ་རྗེས་སྔགས་ཀྱི་སྡེབ་སྦྱོར་ལ། ཟླ་
བའི་འོད་ཟེར་རབ་བསིལ་བས། རེག་ཅེས་པ་ལ་རྒྱ་དཔེར་ཡི་གེ་བདུན་ལས་མེད་པས་ཆད་པ་དང༌། ས་ཧཱ་ཀཱ་རའི་ལོ་འདབ་གསར་བ་རྣམས། སྣུམ་ཞེས་པ་ལ་ཡི་གེ་དགུ་ཡོད་པས་ལྷག་པ་བོད་སྐད་ལའང་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །འདོད་པས་མདའ་རྣོན་རི་དྭགས་མིག་ཅན་ལ། །རྣམ་པར་འཕང་ཞེས་ལྕི་བ་ཇི་བཞིན་མིན། །མཛེས་པའི་མིག་ཅན་དག་ལ་མྱོས་བྱེད་ཀྱི། །མདའ་རྣོན་ལྷུང་ཞེས་ཡང་བ་ཇི་བཞིན་མིན། །འདོད་པའི་

320

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ལྷས་མེ་ཏོག་གི་མདའ་རྣོན་པོ་རི་དྭགས་མིག་ཅན་མ་ལ་རྣམ་པར་འཕངས་སོ་ཞེས་དང༌། མཛེས་པའི་མིག་ཅན་མ་དག་ལ་མྱོས་བྱེད་འདོད་ལྷའི་མདའ་རྣོན་པོ་ལྷུང་བར་གྱུར་ཅེས་སྡེབ་སྦྱོར་ཉེ་དབང་རྡོ་རྗེ་ལ། དང་པོའི་ཡི་གེ་ཡང་བ་དགོས་རྒྱུ་ལྕི་བ་བྱུང་ལ།
ཕྱི་མའི་ཡི་གེ་གཉིས་པ་ལྕི་བ་དགོས་རྒྱུ་ལ་ཡང་བ་བྱུང་བས། དེ་དག་ཇི་བཞིན་མིན་པ་སྟེ་དེ་བཞི་སྡེབ་སྦྱོར་ཉམས་པའི་དཔེའོ། །
དགུ་པ་མཚམས་སྦྱོར་ཉམས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ནི། བསྡུས་པ་བརྗོད་པར་མི་འདོད་ཅེས། །ཚིག་ལ་མཚམས་སྦྱོར་མེད་པ་དང༌། །ཡ་ཕྱིས་ལ་སོགས་རྒྱུ་མེད་པ། །དེ་ནི་མཚམས་སྦྱོར་བྲལ་ཞེས་
བསྟན། །བསྡུས་པ་མཚམས་སྦྱར་བ་བརྗོད་པར་མི་འདོད། ཚིག་སོ་སོར་གསལ་བར་བྱའོ་ཞེས། མཚམས་སྦྱོར་ཐོབ་ཀྱང་མེད་པ་བྱས་པ་དང༌། ཨེ་ཨ་ཡ་རུ་བསྒྱུར་བའི་ཡ་
ཕྱིས་པའི་རྗེས་ལ་སོགས། རང་བཞིན་ལ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར། མཚམས་སྦྱོར་ཐོབ་པར་མ་བྱས་ན། མཚམས་སྦྱོར་བྲལ་བའི་སྐྱོན་དུ་བསྟན་ནོ། །
དཔེར་བརྗོད་ནི། མཁའ་དང་བདག་གི་ཡིད་ལ་ཡང༌། །རླུང་ནི་དལ་བུར་རྒྱུ་བ་ཡི། །བུད་མེད་འགྲམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ། །རྔུལ་གྱི་ཆུ་རྒྱས་སེལ་བར་བྱེད། །ནམ་
མཁའ་དང་བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་པ་ལ་ཡང་རླུང་དེ་ནི་དལ་བུར་རྒྱུ་བ་དེས། བུད་མེད་
ཀྱི་འགྲམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆགས་གདུང་གི་རྔུལ་ཆུ་རྒྱས་པ་སེལ་བར་བྱེད་
དོ། །རྒྱ་དཔེར། ཙ་ར་ཏཱ་ཞེས་པ་དང༌། དེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཨངྒ་ན་ཞེས་འབྱུང་བ། ཙནྡྲ་པར། ཨཀྲའི་ཨ་ཀྲ་མ་རིང་པོའ་ཞེས་དང༌། ཀ་ལཱ་པར་མཚུངས་འདྲ་བའི་ཚོགས་མཚམས་ ོསྦྱོར་ཐོབ་ཀྱང་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི། མཚམས་སྦྱོར་ཉམས་པའོ། །དམིགས་བསལ་ནི།

321

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

མཚན་མོ་འདི་ལ་ཞེས་འདི་འདྲ། །མཁས་པས་ཉམས་པར་རིག་མི་བྱེད། །མཚན་མོ་འདི་ལ་ཞེས་པའི་ཨཱ་སུ་ར་ཏྲི་ཥི་ཏེ་སོགས་ཀྱི་ཨཱ་དང༌། ཚིགས་བཅད་སྔ་མའི་མཇུག་
གི་ཨི་ལྟ་བུ་མཚམས་མ་སྦྱར་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ་ཉིས་ཤད་ཀྱིས་ཆོད་པ་དང༌། ཚིགས་
བཅད་ཕྱེད་སྔ་ཕྱིའི་བར་དུའང་རྐྱང་ཤད་ཀྱིས་ཆོད་པས་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གནས་

མིན་པས། འདི་འདྲ་མཁས་པས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་དུ་རིག་པར་མི་བྱེད་དོ། །
བཅུ་པ་ཡུལ་འགལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལ། འགལ་བ་དྲུག་མཚན་ཉིད། སོ་སོར་
དཔེར་བརྗོད། དམིགས་བསལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །འགལ་བ་དྲུག་གི་མཚན་ཉིན་ནི། རི་ནགས་ཡུལ་འཁོར་ལ་སོགས་ཡུལ། །ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ལ་སོགས་དུས། །འདོད་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཡི། །གར་དང་གླུ་སོགས་སྒྱུ་རྩལ་ཏེ། །འབྱུང་པོ་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུ་བའི། །འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་མིང་ཅན་ནོ། །རིགས་པ་གཏན་ཚིགས་རིག་བདག་ཉིད། །ཐོས་བཅས་གསུངས་པ་ལུང་ཉིད་དེ། །སྙན་ངག་མཁན་པོ་བག་མེད་པས། །དེ་དེར་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན། །མིན་པ་གལ་ཏེ་རབ་ཞུགས་ན། །འདི་ནི་ཡུལ་སོགས་འགལ་ཞེས་བརྗོད། །མ་ལ་ཡ་སོགས་རི། ཀ་ལིངྐ་སོགས་ནགས། ལྷོ་ཕྱོགས་སོགས་ཡུལ་འཁོར། གཞན་ཡང་ཆུ་བོ་དང་འབྱུང་ཁུངས་སོ། །ཉིན་མཚན་དང༌། ནམ་ཟླ་དུས་དྲུག་སོགས་དུས། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་དང༌། ནོར་ནི་དོན་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གར་དང་གླུ་དང་རོལ་མོ་ནི་སྒྱུ་རྩལ། འབྱུང་པོ་རྒྱུ་བ་སེམས་ཅན། མི་རྒྱུ་བ་འབྱུང་བ་བེམས་པོའི་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིང་ཅན་ནོ། །རིགས་པ་གཏན་ཚིགས་ཏེ་རྟོག་གེའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ལུང་ནི་ཐོས་པ་རིག་བྱེད་དང་བཅས་པ་སྟེ། སྙན་ངག་
མཁན་པོ་ཤེས་རློམ་བག་མེད་འགས་དེ་དང་དེར་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན་མ་ཡིན་

322

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པར་གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་ཞུགས་ན། དེ་ནི་ཡུལ་སོགས་དང་འགལ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱོན་དུ་རབ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །
སོ་སོའི་དཔེར་བརྗོད་ལ། དང་པོ་ཡུལ་འགལ་ནི། ག་བུར་རྐང་འཐུང་ལ་རེག་པའི། །མ་ལ་ཡ་རླུང་དྲི་བཟང་ཅན། །ཀ་ལིངྐ་ཡི་ནགས་སྐྱེས་པའི། །གླང་པོ་དག་ནི་རི་དྭགས་རིགས། །ཙོ་ལ་ཀ་ཝེ་རི་ངོགས་པ། །ཨ་ག་རུ་ནི་ནག་པོས་སྔོ། །ཞེས་པ་ཡུལ་དང་འགལ་བ་ཡི། །ཚིག་གི་འཇུག་པ་འདི་འདྲ་སྟེ། ག་བུར་གྱི་རྐང་འཐུང་སྟེ་ཤིང་ལ་
རེག་པའི་རི་བོ་མ་ལ་ཡའི་རླུང་འདི་དྲི་བཟང་པོ་ཅན་ནོ། །དེ་ན་ག་བུར་གྱི་ཤིང་མེད་པས་རིའི་གནས་ལུགས་འགལ་ལོ། །ཀ་ལིངྐའི་ནགས་སུ་སྐྱེས་པའི་གླང་པོ་དག་ནི་རི་
དྭགས་ཀྱི་རིགས་སོ། །དེའི་གླང་པོ་བྷ་དྲའི་རིགས་ཡིན་པས་ནགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་

འགལ་ལོ། །ལྷོ་ཕྱོགས་ཙོ་ལི་ཆུ་ཀླུང་ཀ་ཝེ་རིའི་འགྲམ་ངོགས་ཨ་ཀ་རུ་ནག་པོའི་ལྗོན་པས་སྔོའ། །དེར་ཨ་ག་རུའི་ཤིང་མེད་པས་ལོྗོངས་དང་ཆུ་ཀླུང་གི་གནས་ལུགས་འགལ་ལོ་ཞེས་སོགས་ཡུལ་དང་འགལ་བའི་ཚིག་གི་འཇུག་པ་འདི་འདྲ་བའོ། །འདིར་པཎ་ཆེན་སངྒྷ་ཤྲཱིས། འོ་ན་ཙནྡན་ཡོད་པས་ཅི་བྱ་སྙམ་ན། ཙནྡན་ཀུན་ལ་ག་བུར་
འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ག་བུར་འབྱུང་བ་ནི་ཧ་རི་ཙནྡན་གཅིག་པོར་ངེས་སོ་གསུངས་པ་མི་བདེན་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་རྒྱ་དཔེར། ཏཻ་ལ་པརྞི་གོ་ཤིརྵཿཧ་རིཥཙནྡན། ཞེས་པ། ཏིལ་འདབ་ཅན་དང་ས་མཆོག་དང༌། །ཧ་རི་ཙནྡན་ཞེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་ལས། ཙནྡན་དཀར་པོ་ལ་མིང་གསུམ་གསུམ་སྟེ། ཏིལ་པརྞི་ཀ ཏིལ་མར་འདབ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཙནྡན་རི་བོ་མ་ལ་ཡའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འབྱུང་བའོ། །གོ་ཤིརྵཿ ས་མཆོག་གམ་བ་ལང་མགོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བ་ལང་མགོ་ཡི་རྣམ་པ་

323

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཅན། །མ་ལ་ཡ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ། །ཞེས་པའོ། ཧ་རི་ཥཙནྡན། ཞེས་པ་ལ་ཧ་རི་ནི་སྦལ་བ་སྟེ། དེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རི་བོ་ཞིག་ལ་སྐྱེས་པས་ཧ་རི་ཙནྡན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་དང༌།
སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ནི་སྦྲུལ་རྣམས་ཉིན་པར་ཚ་བས་གདུངས་པའི་ཚེ། དེ་ལ་འཁྲིལ་ཏེ་གནས་པས་སྦྲུལ་གྱི་སྙིང་པོ་ལྟར་བྱུང་བས། འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བཏགས་
པ་ཡིན་ལ། ག་བུར་ནི་ཙནྡན་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ།
འདི་ཐད་རྒྱ་དཔེར། ཀཏྤཱུ་ར་པཱ་ད་པཱ་སྶ་རྴ

ི། ཞེས་ཀཏྤཱུར་ཞེས་པའི་ཤིང་ལས་
འབྱུང་བར་གསལ་པོར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་འདོད་འཇོ་ལས། ཀཏྤཱུ་ར། ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ག་བུར་ཏེ། ཀྲ་པུ་ནུས་པ་ལ། ཨཱུ་ར་རྐྱེན་དུ་བྱས་པའོ་ཞེས་པ་ནུས་ལྡན་གྱི་ཤིང་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དཔང་ཊཱིཀ་ཏུ། དེ་བཞིན་རྗེ་བཙུན་སྤྱན་རས་གཟིགས་
དབང་ཕྱུག་གི་བསྟོད་པ་བརྒྱ་པར། པད་སྐྱེས་རལ་པའི་ནགས་ཉལ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཞབས་སེན་སེངྒེ་དེས་ཁྱེད་སྲུངས། །ཞེས་དང༌། སྐྱེས་རབས་ལས། ནགས་ཕུག་སེངྒེས་སྲུངས་པའི་རི་དྭགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེངྒེ་ནགས་ལ་གནས་པ་ལ། གངས་ལ་ཡོད་པར་འཆད་པ་ཡང་རི་དང་འགལ་བས་གསུངས་མོད། སེངྒེ་ལ་རིགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། གངས་ལ་གནས་པ་དང༌། ནགས་ལ་གནས་པ་དང༌། འདམ་སེང་དུ་གྲགས་པ་དང༌། སེང་གེ་རྐང་པ་བརྒྱད་པ་ཡང་སྟེ། བྷཱ་ར་ཏར། རྐང་པ་བརྒྱད་པ་གྱེན་མིག་ཅན། །ཤ་ར་བྷ་ནི་ནགས་ལ་སྤྱོད། སེང་གེ་འཇོམས་པར་ཡང་དག་འགྲོ །ཐུབ་པ་དེར་ནི་ངེས་པར་ཞུགས། །ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་ཤ་ར་བྷ་ཡང་ཟེར་རོ། །སྤྲིན་ཆེན་པོའི་མདོ་
ལས། ཡང་དེའི་ཚེ་གངས་ཀྱི་རི་ལ་གནས་པའི་སེངྒེའི་རྒྱལ་པོ་རིན་ཆེན་པདྨ་ཞེས་བྱ་བའི་སེངྒེའི་རྒྱལ་པོ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཞེས་དང༌། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་

324

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མདོར། གངས་ཀྱི་རི་བོའི་ངོས་ལས་སེངྒེའི་ཕྲུ་གུ་དག་འོངས་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཡུལ་
དང་འགལ་ལོ་མི་གསུང་གྲང༌། །
གཉིས་པ་དུས་འགལ་ནི། པདྨ་ཅན་ནི་མཚན་མོ་རྒྱས། །ཉིན་པར་ཀུ་མུད་ལྡན་པ་གསལ། །དཔྱིད་ནི་ནི་ཙཱུ་ལ་རབ་རྒྱས། །སོས་ཀ་དག་ནི་སྤྲིན་གྱིས་གཏིབས། །ངང་
པའི་སྒྲ་ནི་དབྱར་སྙན་འོས། །སྟོན་ནི་རྨ་བྱ་མྱོས་པ་སྟེ། །དགུན་སྟོད་ཉི་མ་དྲི་མ་མེད། །དགུན་ནི་ཙནྡན་བསྔགས་པར་འོས། །ཞེས་པ་འདི་འདྲ་དུས་དང་ནི། །འགལ་བའི་ལུགས་དང་བསྟན་པ་ཡིན། །པདྨ་ཅན་ཏེ་ཉི་མ་ནི་མཚན་མོ་རྒྱས་ཤིང༌། ཉིན་པར་ཀུ་མུད་ལྡན་པ་སྟེ་ཟླ་བ་འོད་གསལ་བ་དང༌། དཔྱིད་དུས་སུ་ཤིང་ནི་ཙཱུ་ལ་རབ་ཏུ་རྒྱས་ལ། སོས་
ཀ་དག་ནི་ཆར་སྤྲིན་སྟུག་པོས་གཏིབས་ཤིང༌། ངང་པའི་སྒྲ་ནི་དབྱར་དུས་སུ་སྙན་པར་
འོས་སོ། །སྟོན་འབྲུག་སྒྲ་མེད་དུས་སུ་རྨ་བྱ་དགའ་བས་མྱོས་པ་སྟེ། དགུན་སྟོན་སྤྲིན་དང་
རྡུལ་གྱི་དུས་ཉི་མ་ལ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་དགུན་བསིལ་བའི་དུས་ནི་ཙནྡན་ལ་བསྔགས་པར་འོས་ཞེས་པ་འདི་འདྲ་དུས་དང་འགལ་བའི་ལུགས་དག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྒྱུ་རྩལ་དང་འགལ་བ་ནི། སྒྱུ་རྩལ་དག་དང་འགལ་བའི་ལམ། །ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ་དཔེར། །དཔའ་བ་སྒེག་པ་དག་གི་དངོས། །གནས་བཅས་ཁྲོ་བ་ཡ་མཚན་ནོ། །དབྱངས་བདུན་རྫོགས་པ་འདི་དག་ནི། །ཐ་དད་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག །འདི་ལྟར་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་ཅུ་བཞིར། །འགལ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །སྒྱུ་རྩལ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལས། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་གསལ་བར་འགྱུར། །སྒྱུ་རྩལ་དག་དང་འགལ་བའི་ལམ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། དཔའ་བ་དང་སྒེག་པའི་ཉམས་དག་གི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་

325

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བཅས་ན་རིམ་པས་ཁྲོ་བ་དང༌། ཡ་མཚན་ཏེ་ངོ་མཚར་བའོ་ཞེས་པ་འདི་ལ། དཔའ་བ་དང་སྒེག་པའི་འགྱུར་བ་ནི་སྤྲོ་བ་དང་དགའ་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བརྗོད་པ་སྒྱུ་རྩལ་དང་འགལ་ལོ། །དབྱངས་ནི་དྲང་སྲོང༌། ས་འཛིན། དྲུག་སྐྱེས། བར་མ། བློ་གསལ། ལྔ་པ། འཁོར་ཉན་བདུན་རྫོགས་པར་ཚང་བའམ། འདི་དག་གང་རུང་ཐ་དད་པ་སོ་སོའི་ལམ་རང་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་སྟེ། སྔོན་གྱི་གཙུག་ལག་
ལས། རྩེད་མོ་རློམ་པར་བླང་བ་ནི། །
ལྔ་པ་དང་ནི་བར་མའི་དབྱངས། །དཔའ་བོ་དྲག་པོ་ངོ་མཚར་དུ། །དྲུག་སྐྱེས་ཁྱུ་མཆོག་དེ་བཞིན་ནོ། །ས་འཛིན་པ་དང་འཁོར་ཉན་དབྱངས། །སྙིང་རྗེའི་རོ་ལ་བླང་བར་བྱ། །འཐབ་མོ་འཇིགས་དང་བཅས་པ་ལ། །བློ་གསལ་དབྱངས་ནི་བླང་བར་བྱ། །ཞེས་འཇུག་ཡུལ་དང་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་དབྱངས་འབྲེལ་དགོས་པས། སྙིང་རྗེའི་
ཡུལ་ལ་བློ་གསལ་གྱི་དབྱངས་ལྟ་བུ་སྒྱུ་རྩལ་དང་འགལ་བས། འདི་ལྟར་སྒྱུ་རྩལ་དྲུག་
ཅུ་རྩ་བཞི་དང་འགལ་བ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་གི་གྲངས་ནི་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ལ། སྒྱུ་རྩལ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ལེའུ་བཞི་ཡོད་པ་སློབ་དཔོན་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་མཛད་པ་ལས་དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །
བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བ་ནི། གླང་པོ་དག་ནི་རལ་པ་གཡོ། །རྟ་ཡི་རྭ་ནི་
རྣོ་བ་ཡིན། །ཨེ་རཎྜ་འདི་སྙིང་པོས་ལྕི། །སེང་ལྡེང་ལྗོན་པ་སྙིང་པོ་མེད། །ཅེས་པ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་པ། །ཉིད་དང་འགལ་བ་ཀུན་གྱིས་སྨད། །གླང་པོ་ཆེ་དག་ནི་རལ་བ་གཡོ་
ཞིང༌། རྟ་ཡི་རྭ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བ་ཡིན་ལ། ཤིང་ཨེ་རཎྜ་འདི་ནི་སྙིང་པོས་ལྕི་བ་དང༌། སེང་ལྡེང་ལྗོན་པ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཚོད་དང་

326

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

འགལ་བ་ཉིད་དོ། །མཁས་བླུན་ཀུན་གྱིས་སྨད་པར་བྱ་བའོ། །དཔང་ཊཱིཀ་ལས། དེ་
བཞིན་སེངྒེ་ལ་གཡུ་རལ་ཡོད་དོ་ཞེས་པའང་སྟེ། འདུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་སེངྒེའི་སྐྲ་སེར་སྐྱར་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་པའང༌། སྔ་མ་བཞིན་སེངྒེ་ལ་རིགས་མང་བས། སྐྲ་ཡང་གཅིག་ལས་སེར་སྐྱ་བཤད་པས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །
ལྔ་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་ནི། རིགས་པ་ཞེས་པ་གཏན་ཚིགས་
ཀྱི། །རིགས་པ་དང་འགལ་བསྟན་པར་བྱ། །རིགས་པ་ཞེས་བྱ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་པ་སྟེ། དེ་དང་འགལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས། དཔེར་བརྗོད་ལ་ནང་པ་དང༌། ཕྱི་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེ་གཤེགས་འདུས་བྱས་འཇིག་
པར་ནི། །གསུངས་པ་བདེན་མོད་དེ་ལྟ་ནའང༌། །ཙ་ཀོ་ར་ཡི་མིག་ཅན་མ། །བདག་གི་སྙིང་ལ་ད་དུང་གནས། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། འདུས་བྱས་

ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་འཇིག་པར་གསུངས་པ་བདེན་མོད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་བྱ་ཙ་ཀོ་རའི་མིག་ཅན་མ་དེ་ནི། བདག་གི་སྙིང་ལ་ད་དུང་རྟག་པར་གནས་སོ་ཞེས་པ་ནང་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་ནི། སེར་སྐྱས་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་ཉེ་བར་བརྗོད། །མེད་པ་ཉིད་ནི་བདག་ཅག་གིས། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་གང་ཕྱིར། །རིགས་
པ་དག་དང་འགལ་བ་ཡི། །ལུགས་འདི་ཀུན་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ། །དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱའི་སློབ་མ་གྲངས་ཅན་པ་དག སྔར་ནས་དངོས་པོ་གནས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཉེ་བར་བརྗོད་མོད། མི་བདེན་ཏེ། སྔར་མེད་པ་ཉིད་ནི་བདག་ཅིག་གིས་ཕྱིས་

རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་གང་གི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གྲངས་ཅན་པའི་རིགས་པ་དང་

327

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

འགལ་བས། ལུགས་འདི་དག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་བའོ། །
དྲུག་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ནི། དེ་ནས་ལུང་དང་འགལ་བ་ཡི། །འཇུག་པ་དག་
ནི་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་དམ་བཅས་ནས། དཔེར་བརྗོད་ལ། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ལུང་

འགལ་དང༌། རིག་བྱེད་བཀླག་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ནི་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཡང༌། །བུ་སྐྱེས་བྲམ་ཟེ་མ་ཉམས་པའི། །སྤྱོད་པས་བརྒྱན་པ་འདི་དག་ནི། །བཻཤྭ་ན་རཱི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད། །རིག་བྱེད་ལས་གང་མེ་བཞག་པ་བུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་བཻ་ཤྭ་ན་རཱི་ལ་མཆོད་སྦྱིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཏེ་རང་སྐྱེས་དུས་ཀྱི་མེ་དེའི་རྒྱུན་
བཞག་ནས། དེ་ལ་མཆོད་སྦྱིན་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱང༌། མེ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། བུ་སྐྱེས་པའི་བྲམ་ཟེ་མ་ཉམས་པའི་སྤྱོད་པས་བརྒྱན་པ་འདི་དག བཻ་ཤྭ་ན་རཱི་ནི་མེའི་མིང༌། དེ་ལ་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་ལོ། གཉིས་པ་ནི།
འདི་ནི་ཆོ་ག་མ་བྱས་ཀྱང༌། །བླ་མ་དག་ལ་རིག་བྱེད་བཀླག །རང་བཞིན་དག་པའི་ཤེལ་དག་ནི། །འདུ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད། །རིག་བྱེད་དུ་ཆོ་ག་བྱས་ཏེ་རིག་བྱེད་རྣམས་བཀླག་པར་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བའི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་མ་བྱས་ཀྱང༌། བླ་མའི་བཀའ་ལས་སྲིད་སྲུང་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱེད་
བཀླགས་སོ། །དེའི་སྒྲུབ་བྱེད། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཤེལ་དང་ནོར་བུ་དག་ནི་བདར་ཞིང་དབྱི་བ་སོགས་འདུ་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་རིག་བྱེད་
བཀླགས་པའི་ལུང་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ལ་སྐབས་བསྟན་པ་དང༌། དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོན་ནི་མཐའ་དག་འདི་ལ་ཡང༌། །རེས་འགའ་སྙན་ངག་མཁན་མཁས་

328

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

པས། །སྐྱོན་གྱི་གྲངས་ལས་རབ་འདས་ནས། །ཡོན་ཏན་ལམ་ནི་རྣམ་པར་
འཛིན། །འགལ་བ་དྲུག་གི་སྐྱོན་མཐའ་དག་འདི་ལ་ཡང༌། རེས་འགའ་སྟེ་སྐབས་སུ་སྙན་ངག་མཁས་པས་གར་བབ་ཏུ་སྦྱར་ཤེས་ན་སྐྱོན་གྱི་གྲངས་ལས་རབ་ཏུ་འདས།
མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལམ་ནི་རྣམ་པར་འཛིན་པའོ། །

འགལ་བའི་དམིགས་བསལ་བཤད་པ།

དཔེར་བརྗོད་ལ། དང་པོ་ཡུལ་འགལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ནི། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་
མཐུ་ཡིས་ནི། །དེ་ཡི་སྐྱེད་ཚལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །ལྗོན་པ་ཡལ་འདབ་གོས་དམར་
དང༌། །ལྡན་པ་དག་ནི་གནས་སུ་གྱུར། །རྒྱལ་པོ་དེའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུས། དེའི་
སྐྱེད་མོས་ཚལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན་པ་ཡལ་འདབ་གོས་དམར་པོ་དང་ལྡན་
པ་དག་གི་གནས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་མི་ཡུལ་དུ་ལྷའི་ཤིང་བྱུང་བ་འགལ་ཡང༌། རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་འཆད་དུས་མི་འགལ་ལོ། །
གཉིས་པ་དུས་འགལ་གྱི་དམིགས་བསལ། རྒྱལ་པོ་འཇིག་པ་གསལ་བྱེད་པ། །ཀ་དམྤ་ཡི་རྡུལ་དང་འགྲོགས། །འདབ་བདུན་ལས་འཁྲུངས་སྐྱོད་བྱེད་ཅིང༌། །དྲག་པོ་ཡི་ནི་རླུང་དག་རྒྱུ། །རྒྱལ་པོ་འཇིག་པ་སྟེ་འཆི་བའི་དུས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཤིང་ཀ་དམྤའི་མེ་ཏོག་རྡུལ་དང་འགྲོགས་པའི་འདབ་མ་བདུན་པའི་ཤིང་ལས་འཁྲུངས་པའི་མེ་ཏོག་སྐྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་རྩུབ་ཅིང་དྲག་པོའི་རླུང་དག་ཀྱང་རྒྱུའོ། ཀ་དམྤའི་མེ་ཏོག་དབྱར་དང༌། འདབ་མ་བདུན་པའི་མེ་ཏོག་སྟོན་འབྱུང་བ་ལྷན་ཅིག་དུས་འགལ་ཡང༌། ལྟས་ངན་པ་སྟོན་དུས་མི་འགལ་ལོ། །
གསུམ་པ་སྒྱུ་རྩལ་དང་འགལ་བའི་དམིགས་བསལ། ཁྱོགས་ཀྱིས་རབ་བསྐུལ་

329

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

སྐྲག་པ་ཡི། །སྐྱེ་བོ་བུད་མེད་ཁས་བརྗོད་གླུ། །སྟབས་མི་མཉམ་པས་འདོད་ལྡན་
གྱི། །ཆགས་པ་དག་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཁྱོགས་ཏེ་འདོ་ལི་བསྐྱོད་པ་མྱུར་བས་རབ་ཏུ་བསྐུལ་བས་སྐྲག་པའི་སྐྱེ་བོ་དང༌། ལྷན་ཅིག་པའི་བུད་མེད་ཀྱི་ཁས་བརྗོད་པའི་གླུ་
མྱུར་བ་དང༌། བར་མ་སོགས་སྟབས་མི་མཉམ་པས་ཀྱང༌། འདོད་ལྡན་གྱི་ཆགས་པ་

དག་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྤྱིར་གླུ་སྟབས་མི་མཉམ་པ་རྣ་བར་རྩུབ་ཅིང་མི་སྙན་ཀྱང༌།
ཆགས་པ་ཕུལ་བྱུང་སྟོན་པ་ལ་མི་འགལ་ལོ། །
བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་དང་འགལ་བའི་དམིགས་བསལ། ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་བསིལ་བས། བསྲེག་བྱ་འཛིན་པ་འདོད་ལྡན་ནི། །བུད་མེད་དང་བྲལ་ཉོན་མོངས་
ཀྱིས། །འཁྲུགས་པ་འདི་ཡིས་རྩི་བར་བྱེད། །ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་བསིལ་བས་
བསྲེག་བྱ་འཛིན་པ་མེ་ཉིད་དུ་འདོད་ལྡན་བུད་མེད་དང་བྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་

སེམས་འཁྲུགས་པ་འདི་ཡིས་རྩི་བར་བྱེད་དོ། །ཟླ་བ་བསིལ་བར་མེར་འཛིན་པ་འཇིག་
རྟེན་དང་འགལ་ཡང༌། བྲལ་བས་ཉེན་པའི་འདོད་ལྡན་ལ་ནི་མི་འགལ་ལོ། །
ལྔ་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་དམིགས་བསལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་ཡང་གཞལ་
བྱ་མིན། །ཆ་ལྡན་ཡིན་ཡང་ཆ་བཅས་མིན། །གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་གཅིག་ཉིད་མིན། །སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ། གསལ་བའི་གཟུགས་སུ་སྣང་ཞིང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པས་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཡང༌། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་
པས་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ས་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྙེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པས་ཆ་ལྡན་ཡིན་ཡང༌། དམ་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆ་དང་བྲལ་བས་ཆ་བཅས་མིན་
ནོ། །རྟག་པའི་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་འགྱུར་བ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པས་གཅིག་

330

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

ཉིད་མིན་པའོ། དེ་ལྟར་སྣ་ཚོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ལྷ་དབང་ཕྱུག་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འགལ་བ་དུ་མ་ཚོགས་པ་རིགས་པ་དང་འགལ་ཡང་ལྷ་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་དུ་མི་འགལ་ལོ། །
དྲུག་པ་ལུང་དང་འགལ་བའི་དམིགས་བསལ། སྐྱ་སེང་བུ་ལྔ་དག་གི་ནི། །ཆུང་མ་ལྔ་ལེན་བུ་མོ་སྟེ། །དག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར། །འདི་འདྲ་ལྷ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་
དོ། །རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བསེང་གི་བུར་གྲགས་པ་ལྔ་ནི། འཐབ་བརྟན་ཆོས་ཀྱི་བུ། འཇིག་སྡེ་
རླུང་གི་བུ། སྲིད་སྒྲུབ་དབང་པོའི་བུ། རིགས་མེད་དང་ལྷར་བཅས་གཉིས་སྐར་མ་ཐ་
སྐར་བུའི་བུ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་ཆུང་མ་རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་བུ་མོ་དྲཽ་པ་དཱི་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རིགས་མི་གཅིག་པའི་སྐྱེས་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འཆོལ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་

དག་པ་བདག་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་མ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་འདྲ་བ་ནི་ལྷའི་
སྒྲུབ་བྱེད་དམ་མཐུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ་ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ལས། སྐྱ་བསེང་བུ་ནི་བརྗོད་བྱས་ན། །བསོད་ནམས་འགྱུར་ཞེས་སོ་སོར་སྨྲ། །གང་ཞིག་བགྲོད་མིན་བགྲོད་བྱེད་པ། །དེ་རྣམས་ཁྱོད་ནི་བསྟན་ལ་སྨད། །ཅེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ཡང་ལྷའི་མཐུ་གསལ་བས་མི་འགལ་ལོ། །
སྤྱི་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སྒྲ་དོན་རྒྱན་ནི་བཀྲ་བ་དང༌། །བྱ་སླ་བྱ་དཀའ་དག་གི་
ལམ། །སྙན་ངག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱོན། །དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་རྣམ་པར་ཕྱེ། །སྒྲ་
དང་དོན་གྱི་ལུས་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་མས་བཀྲ་བ་དང༌། བྱ་སླ་

བ་དང་བྱ་དཀའ་བས་བསྡུས་པའི་ལམ་སྲོལ། སྙན་ངག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་
གྱི་ཚུལ་དམ་བཅས་པ་དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་པ་ཙམ་ཞིག་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའོ། ། ། །

331

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི། སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་ལམ་འདིས་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་དག །རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཅན་སྐལ་བཟང་དབང་གྱུར་པའི། །ཚིག་དང་མངོན་པར་འགྲོགས་བྱས་ཆང་མིག་མ་དག་དང༌། །ལང་ཚོ་ཅན་བཞིན་དགའ་དང་གྲགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
སྙན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པའི་ལམ་འདིས་སྤང་བྱ་སྐྱོན་དང་བླང་བྱ་ཡོན་ཏན་དག་རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཅན། སྐལ་བ་བཟང་པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་རྩོམ་པའི་ཚིག་ཙམ་དང་མངོན་པར་འགྲོགས་པར་བྱས་པ་ཡང་ཆང་མིག་མ་དེ་མིག་ཟི་ཟི་བོས་ཟིམ་བུར་ལྟ་བའི་མཛེས་མ་དག་དང༌། ལང་ཚོ་ཅན་གསར་དུ་འགྲོགས་པ་བཞིན་སྙིང་ལ་དགའ་བ་དང༌། གྲགས་པ་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཀླས་པ་ཐོབ་ལ། མཐར་ཐུག་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྒྱུར་གྱུར་ཏེ། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་ཡོན་ཏན་དང་སྙན་པར་གྲགས་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། སྙན་ངག་གི་མེ་ལོང་ལས་བྱ་དཀའ་བའི་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྙན་ངག་གི་མེ་ལོང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ་ཞེས་མཛད་པ་པོ་དང་ཇི་ལྟར་བསྒྱུར་བའི་
འགྱུར་བྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། ། ། །
ལེགས་བཤད་དབྱངས་སུ་ཉེར་འབབ་ཚངས་པའི་མཚོ། །ཉམས་བརྒྱད་གར་
གྱི་རླབས་ཕྲེང་གཡོ་བའི་དབུས། །སྒྲ་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་མོ་རང་བྱུང་བ། །དུས་འདིར་བདག་གི་སྙིང་གི་དགའ་མར་གྱུར། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མེ་ལོང་

332

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

དུ། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོང་བའི་ཆོས་མཛོད་ལས། །ངག་གི་དབང་པོ་སངས་
རྒྱས་སྟེར་བ་ལ། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྡོ་རྗེ་འཆང་བའི་ལྷ། །སྲས་མཆོག་རིག་པའི་
གནས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ལྔར། །ཆོས་དཀར་དྲི་མེད་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བཞད་པས། །རྒོལ་
ངན་ཆུ་སྲིན་འཇོམས་དང་རྨོངས་པའི་རིམས། །འཕྲོག་པའི་བྱེད་པོ་ཟླ་མེད་དུས་འཁོར་
ཞབས། །དེ་དག་གསུང་རྒྱུན་ལེགས་བཤད་རྡུལ་རེར་ཡང༌། །སྔོན་རབས་ཚད་མའི་བཞེད་པ་རྡུལ་སྙེད་དུ། །འཆར་བའི་བཤད་སྲོལ་སྔོན་མེད་གངྒཱ་ཆེ། །ཐོས་འཛིན་འདི་ཡང་སྐལ་བ་བཟང་པོས་འཐུང༌། །དྲན་དབང་སྔ་མའི་རྣམ་བཤད་རིན་པོ་ཆེའི། །བཞེད་དགོངས་ཡང་དག་འདུས་པའི་རང་གཟུགས་ཤེལ། །རྙོག་པའི་རབ་རིབ་ཕྲ་ཞིང་ཕྲ་བ་
ཡང༌། །ཕྱིས་ནས་གཟིགས་མོར་མཉན་དུ་མཚར་བར་བཀོད། །མཁས་རློམས་སྟག་མའི་མེ་ཏོག་འབར་གྱུར་པའི། །ཡིན་རློམ་ལེགས་བཤད་སྦྲང་རྩིས་ཁ་མཛེས་
ཀྱང༌། །ཚིག་དོན་མངར་བའི་རོ་བཅུད་མྱང་མ་ཐག །ཡིད་ལ་འཁྲུལ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་མཐོང་ནས། །བརྗོད་དོན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཚོན་རིས་སུ། །གསལ་བའི་རྒྱན་མང་མཛེས་བཀྲ་དབང་པོའི་གཞུ། །མ་འདྲེས་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱུད་ཀྱིས་འགུགས་པ་

ལ། །མཁས་པའི་སྲིད་སྒྲུབ་གཉིས་པ་འདིར་འོངས་བཞིན། །རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་འཆི་མེད་དབྱངས་ལྡན་མས། །མངོན་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་རེར་དུས་གསུམ་གྱི། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པའི་མེ་ལོང་ལ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་བྱི་དོར་འབུམ་
གྱིས་གཙང༌། །དེ་ལྟའི་རྨོངས་མུན་འཕྲོག་ནུས་སྣང་བའི་གཏེར། །སྙན་པའི་ངག་གི་རིག་བྱེད་དྲི་ཟ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གླུ་ལེན་པས། །སྲིད་པ་གསུམ་

འདི་རྟག་ཏུ་ཤིས་གྱུར་ཅིག །ཤེས་བྱ་ཕ་མཐའ་མེད་པའི་ལང་ཚོ་ཡི། །ཁེངས་པ་

333

སྙན་ངག་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན།

བསྙོལ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་མིག་གི་དཀྱུས། །རིང་པོ་དུས་གསུམ་མཐའ་ལ་རེག་ཀྱང་རང༌། །གཏན་དུ་བདེ་བའི་ལོངས་ལ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །གཞན་ལ་ཕན་པའི་རང་བཞིན་མི་གཏོང་ཡོན་ཏན་དྲི་བཟང་ཚོགས་ཀྱི་གཏེར། །རླབས་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་ཡལ་ག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས། །ཡང་དག་བསམ་པ་ཆེན་པོའི་ལོ་འདབ་གྲངས་མེད་
འགྲོ་ལ་བསིལ་སྦྱིན་པ། །བླ་ན་མེད་པའི་ས་མཆོག་ལྗོན་ཤིང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དཔལ་ཐོབ་ཤོག །
དེ་ལྟར་ལེའུ་གསུམ་དང་ཤློ་ཀ་ཕྱེད་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་གི་བདག་ཉིད། སྙན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མེ་ལོང་གི་བཤད་སྦྱར་དཎྜིའི་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ས་གསུམ་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐུས་བཀའ་འཕྲིན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཅོད་པན་ཆེས་ལྕི་བ་སྤྱི་བོར་འགོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག ཞབས་དྲུང་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་
བཀའ་ངག་ནན་ཏན་དུ་བསྒྱུར་བ་ལ་མཚལ་མིག་ནས་སྡེ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རྟ་མགྲིན་དབང་

ཕྱུག་དང༌། རང་གི་ཉེ་བར་གནས་པ་པད་དཀར་དབང་པོས་རེ་མོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡང་
ཡང་བསྐུལ་མ་བཏབ་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྙན་ངག་མཁན་བོད་མཁས་
པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ལྷས་རང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ་ས་ཕོ་རྟའི་ལོ་ས་གའི་ཉ་བ་རྒྱལ་བའི་དུས་ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཚེས་ལ། རྒྱལ་བུ་དཔལ་གྱི་
སྟེང་འགྲོའི་རི་ཁྲོད་དུ་ལུས་རྣམ་གཞག་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་བཤད་པ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱེ་ཞིང་གོ་བདེར་བྱ་ཕྱིར་ལྷག་མ་ངག་འདོམས་པས་འབྲུ་འཁྲུལ་མེད་དུ་མནན་ནས། ལེགས་
པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཕྲེང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཉིད་ཚར་དུ་དངར་བའི་

334

བོད་མཁས་པ་མི་ཕམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ།

མཐུ་ལས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ། ། །

335

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌།།ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི།།

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས།།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ།།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

༄༅། །ནམཿ སམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །